

۵
۱۳

مجموعه

۴۵

دیوان ولایت

۵۱۳۳۲

دیوان عزیز

۵۱۳۳۲

نور تجلی

من تصنیف مولانا مثنوی حضرت محمد عزیز الله شاه عرفی معروف به جناب
مثنوی ولایت علیخان صاحب ولایت نعلت مثنوی محمد یحیی علیخان صاحب
رحمة الله علیه رئیس قصبه مثنوی پور علی ضلع اونا و کاکا دود

حسب فوائش رئیس ابن رئیس امیر ابن امیر جناب رئیس احمد صاحب
خبر آبادی مرید خلص خاص جناب شاه فیض خدام صاحب جاده نشین
مملکتان شریف بحسن بی ملاکام جناب شاه احسان خادم مملکت حاجی
احسان علی صاحب داکتر فوئی رئیس مصلحتی ضلع اونا

ابوالحسن ایتم پرست اگر زمین حجابا گیا

بحق شاه والا عبد رحمان
 بحق شاه اکرم پیر نامی
 بحق شاه دین شیخ مبارک
 پے شاه صفی عبد الصمد نام
 بحق شیخ سعد و شاه مینا
 بحق پیر یاکان شیخ سنانگ
 بحق مرشد قشال راجو
 با سرار جلال الدین برحق
 با سرار نصیر الدین محمود
 با سرار نظام الدین محبوب
 با سرار فرید الحق والدین
 بحق خواجہ قطب الدین اوشی
 با سرار معین الدین حشتی
 بحق خواجہ دین شیخ عثمان
 پے حاجی شمس الدین بطل افروز
 بحق شیخ قطب الدین سودو
 بحق شیخ برحق ناصر الدین
 بحق حضرت ناصر محمد

بڑا دے میرے دلکا نور ایمان
 مجھے کر دین دونیا میں گرامی
 نہ رکھ باقی مرے دلین کوئی شک
 پلا دے اونکی جو سے ہر کے یک جام
 کر آسان مجھ پے یارب مر کے جینا
 نہ کر بیکار میرا کوئی آہنگ
 مجھے کر دے خدا دان و خدا جو
 عطا کر مجھ کو عشق ذات مطلق
 مرے مقصود کو فرما دے موجود
 نبادے مجھ کو اب طالب سے مطلوب
 عنایت کر مجھے چشم خدا بین
 زیادہ کر تجلی مسکے دل کی
 مجھے دنیا میں دے نور ہستی
 مصفا کر مرا آئینہ جان
 مری ہر شب کو کر دے مثل ہر روز
 دکھا دے مثل مویے نار بے دود
 سنور کر دے میرے دل کو آسین
 مرے دل کو عطا کر عشق احمد

(Marginal notes in Urdu/Hindi script, including names like 'سلطان احمد', 'حضرت', and various religious expressions.)

الشَّعْرُ كَلَامٌ حَسَنٌ وَ قَبِيحٌ قَبِيحٌ
 من تصنیف مولانا مرشدنا مقتدانا حضرت محمد عزیز اللہ شاہ عزیز معروف
 جناب منشی ولایت علیخان صاحب ولایت خلف منشی محمد
 یحییٰ علیخان صاحب رحمۃ اللہ علیہ رئیس قصبہ فی پور ضلع اونا و ملک اودہ موسوم بہ

دیوان ولایت

۱۳۳۲ھ

حسب فرمایش رئیس ابن رئیس امیر ابن امیر جناب انیس احمد صاحب
 خیر آبادی مرید و مخلص خاص جناب شاہ فیض خادم صاحب سجادہ نشین
 منجنگوان شریف بحسن سعی مالا کلام جناب شاہ احسان خادم عرف
 حاجی محمد احسان علی صاحب ڈاکٹر فوجی و رئیس قصبہ فی پور ضلع اونا و۔

باتمام حافظہ فیاض الدین پرنٹر

ابوالعلانی اسلم پریس اگرہ مین چھاپا گیا

مئے عرفان سے بخود و مبہم کر
 نہ کہہ باقی ذرا بھی مجھ میں رشتی
 کرم سے کر مجھے از خود فراموش
 وہ رحمت کر کے ہو جاؤ نہیں کامل
 مجھے کر قوت دل سے توانا
 مرے دلکو عطا کر عشق کا غم
 مرے اخلاق کو دے زیبائیت
 عطا کر مجھ کو فہم سر لاک
 عیان مجھ میں اسرار حقیقت
 مری سب مشکون کو کر دو آسان
 عطا کر مجھ کو عشق نور بے حد
 خدایا مجھ کو بالکل نور کر دے
 کہ بے تیرا کرم معلوم مجھ کو
 عزیز اسامی مجھے بھی کر دے آزاد

حق شیخ ابوالحسن کرم کر
 بحق شیخ ابوالحسن حقیقی
 بحق علو مشاد تسبیح نوش
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق حضرت ابوالحسن اہم
 باسرار فضیل پاک طینت
 بحق شیخ عبد الواحد پاک
 باسرار حق پیر طریقت
 بحق مرتضیٰ شمس تاج پاکان
 بحق شمس عالم محمد
 مرے دل کی سیاہی دور کر دے
 خداوندانہ رکھ محسوس مجھ کو
 مرے دل کو کہہ اسے غم سے آباد

اللهم تبارک و تعالیٰ علیٰ دراط المستقیم مرید شد و در آمد کلمتہ پیران شہت
 الہی جانیت او بخیر از رحمت محمد رالہ و احبابہ
 اجمعین بر رحمتک یا ارحم الراحمین

حق شیخ ابوالحسن کرم کر
 بحق شیخ ابوالحسن حقیقی
 بحق علو مشاد تسبیح نوش
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق حضرت ابوالحسن اہم
 باسرار فضیل پاک طینت
 بحق شیخ عبد الواحد پاک
 باسرار حق پیر طریقت
 بحق مرتضیٰ شمس تاج پاکان
 بحق شمس عالم محمد
 مرے دل کی سیاہی دور کر دے
 خداوندانہ رکھ محسوس مجھ کو
 مرے دل کو کہہ اسے غم سے آباد

حق شیخ ابوالحسن کرم کر
 بحق شیخ ابوالحسن حقیقی
 بحق علو مشاد تسبیح نوش
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق بوہر پیرہ شیخ واصل
 بحق حضرت ابوالحسن اہم
 باسرار فضیل پاک طینت
 بحق شیخ عبد الواحد پاک
 باسرار حق پیر طریقت
 بحق مرتضیٰ شمس تاج پاکان
 بحق شمس عالم محمد
 مرے دل کی سیاہی دور کر دے
 خداوندانہ رکھ محسوس مجھ کو
 مرے دل کو کہہ اسے غم سے آباد

از آنکه زخمی بجگر باشد نگی بر جراحت باشد همه فراخور حوصله از آنی داشت بهمانا در فیض بر من
کشاد و تر مضمی در سر نهاد و از اینجا ست که تاجان علوی به پیکر سفلی پیوند یافت و آفتاب هوش
بر ساحت هستی تافت هوای آنم در سر افتاد لر اجمته

پرده کشائی جابجایش موج است و آب

عین حقیقت بود قطره دریا

و چون رحمت نامتناهی خواست که از دایره و منتهی **لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ** بر آرد جمال محمدی صلوات علیه و آله
در آئینه لولا که لما اظهرت الربوبیه بدیده یقین نمود که به سکر سر جوش محبت و سکر سر خوشم داز
انیک من و نعتی که دل پاکان را بخون در تابد خونابه که دل از ریشه دوانی جگر کف آورد
قطره قطره بدیده نناک رساند ز آبای که محبت شورابه اشک بخون آمیزد و نه تبا بای که
حسن آتش عشق بجگر ریزد و بفرود غی که شمع بکاشانه افروزد و نه بسوزد که جان پروانه میسوزد
نیز رنگی که صبا غنچه را بخون غلتیدن آموخت و نه بکاو شد که گل از سر زرش خار اندوخت
نه بچو شد که ناسور را بچکیدن و نه بشور که دروغ را بچکیدن نه بحسر که جان را به تمنا
افزاید و نه بحیر که دیده را به تماشار و نماید بلی بشو که که احدیت را بواحدیت و بند و تنی
که ذات مطلق را بهیویت و همه را برغان بارگاه ان بهیتا بزم دنی فتنه و اریکه آرا
خلوت فکان قاب قوسین او ادله که از مرکز کائنات دایره قافیه قیامت کبشاده حقیقت صفای
ذاتیه صورت جمال و معنی جلالتش را آئینه ایست روشن و صاف می بیند هر که بنده است الا
ماز و بنی بر عکس نه بنی و از ناوانی قضیه منعکس ندانی که تنزل اول حجت قاطع است نور
سبطش محیط است و بچندین اشکال مختلفه انسانی که هر یک بجای خود عالمیت نورانی
و کامل تر از دود را حنا و انوار جامعیت و فی نفسه به یکسانی صالح شاهد است بلاتانی و بجا هیت
او دانا و در بقای او فانی پر تو با هر سخا و ازین رواست که از دپاک باور پر و اخته و از
خزین غر گر انما به تشریفی که **وَلَقَدْ كُوفًّئْنَا بِنَبِیٍّ اَدَمَ** گرامی ساخته و چون کائنات
بالوان تنوعات و انواع کمونات مرآت حقایق انوار اوست تجلا که که مافوق او گفته آید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَصْلِي عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَالْوَاصِلِينَ إِلَيْهِ أَبَدًا

حمدری که خون دل از دیده تهریان بچکاند و عارفان را بقطرات ناسور جگر برباند نه بغایتی که
 ذره بر خاک تافت و نه بنهایتی که لیل و نهار یافت نه بدان شمار که ستاره بر آسمان بینی و نه
 بدان مقدار که انقلاب از آثار آن بینی نه باندازی که حرکت و سکون در اشیا نه بقیاس
 که دانه بخرمن و آسیا نه چنان که در بدریا و جوهر در کان و نه چنین که باران در سحاب و برگ در
 نخل و یار آن نه بدان مایه که نفوس و انفس و نه بدان پایه که در ادراک حواس آرسه بحر تیر که
 معلوم اوست و بدرجه که از علوم او یگانه دل بدانش نواز زبان سخن گرامی سازد که از نهان خانه
 نیستی بوجود صورت علمیه که عین حق است نه باطل و بجز تغییرات معلومه که متعلق به صفات اوست
 عدم کلی او محال و اگر بصورت فانی است هم در علم اوست که بمعنی باقی است تیره کالبد هم را
 بروان روشن که هر چه در اوست هم بر اوست و در علم اوست و در علم اوست و در علم اوست
 که هر چه از خویش در هم بر او بریزد بهر هنگامه افزای خود قریب بجن زمر نه آرای اختصاص و او و
 آنچه از دست تعلم بر نیاید و طبع ناز پرورش بر نیاید از شور جن و سوز عشق که در و کلام افزاید و

آشنائی یافت و آنچه از دل بر زبان می رسید چون اشک از سطر افتاد با هم به پاره کردم و دوباره
 اینگاه تاز به برانگیختم و چون پنج سال بدین وتیره گذشت از هر زهره سرائی باز آمدم و پیوسته
 بگسیختم اکنون که سه سال بشمار افزون است و خرد و بشتاد و پنج زهنون کل اوراق را گنده
 بذر و بر مرتب گساختم و دل از غلش و جگر از کاوش پرداختم و این نخستین مجموعه ایست از ترتیب
 مشتمل بر متفرقات و غزلیات و بعد ازین اراده چنان است که بجز قصیده در لغت یا محمدرضا
 نه گویم و بجا رسوی هر یکی بنویسم

سعد یا بسیار لفظن عمر ضلح کردن است وقت عذرا کردن است استغفر الله العظیم
 و جز آنکه تا سال هشتاد و بین پاره از غزل و مثنوی بلاحظه غالب مدظله فرستادم یک حرف
 درین فن شگرت یعنی نظم و نثر از کسی نیاموخته و در برابر هر سرگشته افتاده ام آرسع کس
 نیاید بجنگ افتاده و آنچه از قسم مثنوی و قطعه با تخصیص بضرورت نثر و نثره و پنج رقه
 نوشته ام درین مجموعه داخل نموده ام و در مجموعه مثنویات هم نه نگاشته فرزانه سخنوران
 نیک از بد شناس و سخنور فرزنگان دانش اساس اگر نه بقیاسه که بگردان ابناء زمانه
 ماند که بر شک آرد بلکه حقیقت و عِلْمُ الْإِنْسَانِ مَا لَمْ يَعْلَمْ و نشین گرداند و بکر انصاف
 مستقیم دارد و مایل فرمایند بے زبند که این مایه از کسیت و این پایه از کجا در نه این تنگ و فکان
 و عار آیند گان راجه نه دو که ام یار اے ولایت آخر نه بهانم که فرق در معنی هم و آن کردن
 نوازم و معنی فرق یک سر نموند ام و او بے نیاز بے منت نواز را نازم و بدین ناز نبند نیاز
 سر بر آسمان افزانم که شعله رویان چهره بشر ارت خوس کرد و از اعجاز حسن آب بروی آتش
 آورده و جان بکر شمشیر نظر که بسج مجار کردن سامری خاصه ایمای اوست گداخته و خون از دیده شستن
 که زهره آب نمودن نخستین ماجرا اے اوست روان ساخته را فیض تعلیم ازین سخن است و
 بر شسته در دنان دل بر آتش بے دود عشق نهاده و بوسه سوزی که از کباب آید بیرون
 نداده و اشک که از جا نگدازی خودش فرو چکد بر حالت خود زنجیره و تار آهن که بگر بسر رشته یکجستی

این غزل
 بار بار از زنده
 نکرده و بیجا
 در سال شمار
 و در نوشته
 شده بود و
 غالب زنده
 بود و زنجیر
 مظلوم نام او
 نوشته شده ۱۶

کجا پس سایہ وحدت پایا و جم طوبہ بے پردہ دوست و در نیقام کہ دل از حیرت آئینہ دار
 است و دیدہ را از محویت منزہ بر ہم زون و شوار نیایش را چه مجال و تالیش را چه مدخل
 غایت فضل رسول اللہ ناید و سخن ہر کمالے را کہ میدانی بد و نسبت ممکن
 اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَآحِبَّاهِ الطَّاهِرِينَ وَحِينَ خَواست الہی
 بدین وسیلہ جمیل در مسلک الشُّعراء تِلْكَ مِثْلُ النُّجُومِ مُسْلِمٌ سَخَتْ اَرْضُ بَنَانِ کہ ہنوز از
 آموش کمال ز رسیدہ بود شغفہ بکلام در دلم انداخت الا بموجب آنکہ لراقتہ
 بہت بلندہ دادہ و طالع فلندست و انعم ز آسمان کہ زمین میکشد مرا
 سیزدہ سالہ بودم کہ گوشہ بروزگار روے داد و از کجازی نزد باز فلک شاہ در ششدر
 افتاد پیرم نشی محمد کجی علی خان مذطلہ مرہ و در لبا ط ندید ناچار دوست از تربیت کشید
 یک چند بدین منطکہ اگر زانوے ادب بہ پیش او بے دریادے ہر چه خواستے بمطالعہ
 داشتے سیری شد ناگاہ شورے از ہر دیار رخا سب و آشوبے از ہر کنار ہنگامہ برآست
 تا اوقائے کہ بہ تحصیل انموذجی از صرف و نحو گذشتے بنحوے صرف شد کہ بہ از یاد
 رفت و متاسے کہ مردار از خاک بردار و بغارت بر باد رفت نہ از امارت شالے نہ
 از عمارت نشالے لا محالہ از شہر دور افتادیم و روزے بملانوان کہ مسکن آبا است و
 شبے بیغنی پور کہ ماوای امہات است از حوادث پناہے می برویم تا آنکہ فتنہ بیدار
 باز خفت و غبارے کہ بر خاستہ فروشت ہر چند درین زمانہ از ان حالت کہ شام
 ورجاے و صبح در مقامے میگذشت بخالے دست ہم داوغم روز می و اندوہ بہ روزی
 بجاالت خود نمیکذاشت ہمدان ہنگام کہ از بنین جبری نہقا و ہفت بر یکینہ ارو و و مد
 افروہ کیے از آشنایان کہ چہرے میگفت بغزل گفتہ اشارتے کرد و با حسد آمد
 کہ عذر ہم پیش زفت و مادہ فطری خود بخود جو شیدن گرفت تا با بایے ہفت ہزار بیت کم پیش
 از غزل و شتوی فراہم آوردم چندے برآمد کہ زمانہ کم مایگی سر آمد دل زبان و زبان بہ سخن

هُوَ الْغَزِيْرُ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

واصلی علی رسولہ محمد و آلہ وسلم

صورت معنی ناروے دل آراے ما
جوش انالحم زند بادہ میناے ما
مین حقیقت بود قطره دریاے ما
ذات وصفات ترا آئینه جانناے ما
باطن امر و راست ظاہر فرداے ما
دل بجلالے تو عرش معلانے ما
طایف او عشق تو کعبه سوداے ما
جز تو که زایل کند نشه صہباے ما
صنع محبت بود نقش سراپاے ما
عشق تو مقصود ما ذات تو ماواے ما

ای همه حیرت ز تو دیده بنیائے ما
سکراناسره ریختہ اندرو
پروہ کشای مباب جنبش موج ست آب
ہستی اشیا یکیت غیر تو موجود نیست
چیت حدوث و عدم مندر وجود و قدم
جان بہ تمنائے تو محو تا شائے دل
عقل بہ لبیک اولاشنو و روبرو
خونک زخم دل جرعه رشور دوست
آئینه عشق دید سکر ما آئینہ پید
اول ما ہسم نوئی آخر ما ہسم نوئی

رحمت حق بہ راست گریہ ولایت جرات
روضہ رضوان بود بعد فنا جاے ما

بدست آورده بر او چید از هم گیسخته را نمک از کلام پر شور من است - برق را بجنده و بحاب را
 بگریه در آوردن شمع را بگداز و پروانه را بسوز ساز و لون غنچه را به تسم و گل را بچاک گریان
 آتشناختن گلبن را به کشی و بلبیل را افغان آموختن خون را از رنگ و پله و یلی را از
 حی کشیدن دیوانه را بخرد و فرزانه را بخون راه نمودن گل در آب و خار و در پیرین ریختن
 ناک بگریه و نشتر در گدازدن سینه بسان و ناسور بالماس سفین رو از حرم و
 عیان از دیر تافتن و در بجان و دو دید مانع پنهان داشتن الغرض هنگامه بر آراستن و بهریده
 بر خاستن شبوه این شاهدان بے پرده بجلوه در آمده ستانه اداست که بصورت الفاظ
 کسوت معانی پوشیده با بیات سعی شده اند - کیست که ازین بے پاک ناظر گان خرد
 بعشوه فریب کامی بستاند و در دوی به شاط فکر که این ستور گان بگردان بگردد و نگار
 بر آراسته و طره طراد را بچ و تاب داده و چشم ناسلمان را کافری آموخته و ابرو
 پر خم را بسجود معنی ساخته برساند
 تا بهر من بگرد دست بدستش برند شعر ولایت همه پیش حرفان برند

وهو المستعان وهو المعین

<p>مگر بیدار گوی بخت عاشق را بخواب شب ایمان گشت خلق را وحیرت کرد تصویرم نش بگما و خود کیست منظورش که سیه بید ثواب جان سپردن از پیدن میشود زایل الاکانچاز جایشت و بار خلوت هم هستی</p>	<p>که در سر شورشی افشاد و مگر ناگمانش را که بر گزتاب ویدن نیست چشم ناوانش را نگاه تیزی ترسم که سوزد استخوانش را گنباشته تیغش پیدن کشتگانش را فزیب غیر را گوید که قسدا نم بایش را</p>
<p>۵</p>	<p>۵</p>
<p>می تند در غم جانان دل صد پاره ما دست بردل غم بخود می مایه چاره کن بهار که بود هم ز ازل توبه کردیم و خطا رفت و شکستیم اکنون مه شب مهر بر دست و عجب ترانیت آبروی تو فروزند به گلگون حسن</p>	<p>آفتی که در پی گرمی نظاره ما جان بلب فیس ز دست دل آواره ما دست پرورده شفقت دل بیچاره ما چیت ای پریشان امر تو در باره ما سیر گردون نمکند اختر سیاره ما غازه عشق کشیدند بر سناره ما</p>
<p>۶</p>	<p>۶</p>
<p>می کشد گر خود باند از هم آغوشی مرا می نماید چهره ام در خواب شب با تا کنند را نزل بے پرده بخوابم که گویم پیش او می کشم رفته گران و سر بابلین می کشم اگر بیم جان بخشد طرز گفتارش نگر آرزوی او گشت و نیت هرگز جای طعن</p>	<p>زنده می سازد لب لعش را به گوشی مرا روز باد را نده تکلیف بے هوشی مرا که بدوست این غرض بے شغل منوشی مرا هر نفس در خواب وارد حرص مد منوشی مرا در نه هر دم می کشد انداز حساسوشی مرا مانم دل داشت ز اهد بر سپهر پوشی مرا</p>

ای گلشن از هواست تو آتش حبس را کافیت انفعال که رحمت نصب است مشهود شد حدوث و قدم از بر است تو نازم تو ایضی که در و نهانگاه داشت کوثر معجزات بنان تو رخساره ایست از بهیبت و جلال ظهورت نمونه ایست رعب خلیفه توبه زهره آب کرد شان ازل نشان ابد نور کائنات خلق عظیم تو زلف تابین همه معلوم هر تنی به نیایش تو بود ده		خاک در تو نور تظلمه چرخ را توبه نگر که زنده کند اشمویل را حقا که دخل نیست در خبا و یل را معدوم کرد صفت کثیر و قلیل را وز دست جو دست نه سبیل را در یافتیم قصه اصحاب نبیل را کز نازبان حکم کند رود نیل را نازست بر وجود تورب حبس را ترتیب داد مصحف ذکر حبس را یعنی شرف زلت و وجود عدیل را	
۳	جان سید ولایت پیدا ز درد دل خاک شفا بده ز در خود عیسی را	۳	
دل خون شده است چهره گلگون ندیده را یار ز دست یاری گردون نگاه دار و اعظم کن ملامت و شکر بچشم کم مار اسپین و حالت مجنون قیاس کن ناز و محسن و رحم نیار و با که نیست ترا بد روز بخودی عاشقان پیرس		بگر خاک و خون نمنا طبعیده را خنجر بقتل عاشق مسکین کشیده را دیوانه بعشق گریبان دیده را بے دیدن اعتبار نباشد شنیده را پردا به عند لب گل نود میدیده را با بخودی چه کار دل آرسیده را	
۴	هوشم بجانماند ولایت ز عشق او در بند چون کنم دل از تو دریده را	۴	
ز زخم افتاد صد ناسور در دل خستگان را بنازم نوک پیکان نگاه جانستاش را			

<p>می رساند خیالم بنگار سے خبرم فتنه چشم حریفان بگمانم می سوخت چشم مشتاق نمی کرد پریشان نظر سے</p>	<p>خوشتراز باد صبا ناله برے بود مرا سوی او از همه پنهان نظر سے بود مرا دلبر سے سیرے دیدہ ور سے بود مرا</p>
<p>۱۰</p>	<p>گفتش کیت ولایت که بافت جان داد گفت زین پیشتر آشفته سر سے بود مرا ۱۰</p>
<p>دست بخون دل مدد گرس سر رسای را ساز تیزه میکند در پله خون مردم است بغچه ایت در برم جاسے حریف بردم طرف تراست مستقیم شد همه آب هستم تیغ زبان کشیده است لاف نان رسیده داغم اگر بسر زنی آه که باس گل کند</p>	<p>بنده است بگینه قتل کن خدا سے را رضت آشتی بد چشم کرشمه زان سے را راز نیاز با سرم با دونه مار سے را با دونه گل بر تخیم طبع کلید سے را شیخ مگر ندیده است شاید خود نما سے را خار یا بانه شکست در ره دست پا سے را</p>
<p>۱۱</p>	<p>صبح کشیده آه گفت شب که ندیدم در انجن کرد تپ و لایتم قالب خویش جاسے را ۱۱</p>
<p>بکه در آتش عشق تو بسوزم تن را داسن ناز و فتنه بسیار حسا کم منم آن داغ بدل سوز که از جوش بهار بسکه علت دم گفتار شکر می ریزد می زند نشتر و بر جوش جنون می خندد که شود نرم ز بیتیابی عاشق حاشا</p>	<p>جان شید البقره زینده هم گلخن را نشود خاک من آلوده کند داسن را خار و رول شکند داغ و دم گلشن را کرده خاموش اولے سخت سوسن را هے که آموخته دلشکنی رگ زن را دل سخت تو که شرنده کند آهمن را</p>
<p>۱۲</p>	<p>سر تسلیم ولایت ز وفا حسم کردم تا برون نرکند آن تشنه خون گردن را ۱۲</p>

۷	هر شب تا صبح موت من ولایت بر خدا تا بیاید یار و بنواز و بسدوشی مرا	۷
طیسه نگار بسته مصحف کفر سوز را ساعت شتری مبین دخل مده هنوز را مست بیا بزم من تیره ساز و زرا گزگنی بسوی مانا و کسینه دوز را		تازه می کشیده چهره و لفسه دوز را غنم بود ذراق تو سعد بود وصال تو یار قیسمی مخور در بخوری بر غنم او دل نگذارش بجان نپاروش بدل
۸	هوش ولایت ای پری بر دغمت بد لبری آه که میکنی چو شب از لطف آه روز را	۸
ریز و شراره دم آتش نشان ما سوز و چو شمع شعله سرکش زبان ما آتش و دهبالم هستی نشان ما نشر که می زند بدل ناتوان ما تا بنگر و بجزار دل خون چکان ما آن خود از دوست ای بغدادی توجان ما		گر سر کشد زبانه دل از دهنان ما اگر ما جماع سوز درونی بیان کنیم جان سوخت از تجلی و خاکستر بماند یار ز ناوک مژه گزینست کاوشه از اشک سرخ ناسه خانی نموده ام چون دل ربوده طلب دین چه میکنی
۹	حال جگر پیرس ولایت چو سال دل بگر ز روی پوست همه استخوان ما	۹
در دلدل داشتیم و بنجیرے بود مرا در پس پرده نمان پرده درے بود مرا نور افزای بصر خاک درے بود مرا اندر ان حلقه بهر شب گذرے بود مرا عشق باروے برهن پسرے بود مرا		یاد دارم که بته عشوه گرے بود مرا روز نلے بود شب روز تماشاگاهم آیم از دیده می رفت بجوشنه که پسر داشتیم از خم زلفه سر سوداے بلا کافرے بود که ز تار بدوشم می کرد

دل در تیز دیدہ کہ آہم تو کردہ	جان در پے جگر کہ بخون میکشد مرا
۱۵	مغذوم ای ولایت اگر بے خود شدم بگذر ز من کہ عشق کنون میکشد مرا
نوشت کاتب ممت سباده کار مرا شگفت طرفہ گل دلغ در گلستانم توان شناخت کہ داری بمن نگاه کرم بگفت چشم براہم بیاش تا آیم مرا ز چشم سباده تو چشم رسم نبود کنون ز دلغ دروغ چہ کل کند یارب	اسیر کرد بزنجیر زلف یار مرا کہ شد بہار خندان و خندان بہار مرا کہ دی بعربہ گفتی گناہگار مرا فغان کہ گشت بہ نیزنگ انتظار مرا نگاہ مہر تو کرد است شہسار مرا شکست کاوش مژگان بے سہ خار مرا
۱۶	سرم بہر سر بویت فدا کہ منہ مودی بدام زلف ولایت بود شکار مرا
انداز تو آموخت نظارہ خود را اشقتہ و سرت بہدنا ز ہی رفت کہ دست بپشاند و کہ پاسے بگوید یا صن رخ روشن او کیت مقابل خود بین شد و یکو بست گشت سراپا کہ تیغ نگاہ زندنا و کہ مژگان	باتا ز نظر مے کشد آوارہ خود را تا چارہ کند عاشق بیچارہ خود را سانی بگر خواری میخوارہ خود را ای چرخ بین سبہ سارہ خود را تا ویدور آمینہ دور خسارہ خود را نازم روش ترک ستمگارہ خود را
۱۷	یارب تو کبری و ولایت ہر عیان بنواز و نجشای سبہ کارہ خود را
بیا بمیکدہ بنگر جسم کشیدن ما عجب مدار ز عشق کہ فتنہ حسن است	بسوی دختر ز عاشقانہ دیدن ما کہ خون کند دل اورا بخون طہیدن ما

<p>برق نگاه کرد ز گس فتنه جوے را ناز چین کشاد و ام شکن سناوہ ہست ز خویش بخیر شیخ فرشتہ خو مگر جام بدست میرود سر خوش دست می رود گریہ عاشق از اثر کرد و چند یک نظر بوی نگار من کجا رنگ بہار من کجا</p>	<p>تیغ بدست دادہ مردم شایہ جوے را طوفان شکست دادہ سبیل مشکوے را دیدہ بجاوب یک نظر شاہ بہار جوے را عازہ کشیدہ روی را باز کشادہ ہوے را فتنہ از چشم تر باز بست جوے را زمر نہ ام بجل کند بیل نذرہ گوے را</p>
۱۳	<p>چون لب زخم خشک دید کرد آب تیغ تر باد ولایت آفرین قاتل کینہ جوے را</p>
<p>نمکین دور و سند و خزین می کند مرا بہت بلند دادہ و طالع نمک دست برغیر ناز دارد اداے بدش نگر زادہ کجا روم کہ دل من بدست نیست از گویش جبین تو ماہ ست و زلف چین برعکس دل کہ آئینہ و ارجال دوست</p>	<p>می سوزد آن چنان کہ چین می کند مرا دائم ز آسمان کہ زمین می کند مرا ناز و اداس در پے کین مے کند مرا بیل بکفر دشمن دین می کند مرا اندوگین ز چین جبین مے کند مرا ایا بسوے چرخ برین مے کند مرا</p>
۱۴	<p>بگرزب نیہ ولایت کہفتہ گر برفتہ دلخ عشق امین می کند مرا</p>
<p>رفتم ز خود بہین کہ جنون مے کشد مرا ہر چند عند آرم و گویم کہ جرم چیست تمذیب من بعبودہ تاراج کردہ است حسن پری رخان کہ بر آرد ز دل جہان آشفہ حال و سوختہ جان و برہنہ تن</p>	<p>سوے خرابہ زار و زبون می کشد مرا کم می کند جو اس و فزون می کشد مرا دزدانہ زون حنا نہ برون می کشد مرا افسانہ ازان بہ سنون مے کشد مرا بگرز خود گذشتہ کہ چون می کشد مرا</p>

۲۵	۲۵	در اینجا کامران باشی نه گز کامگار اینجا	
۲۶	۲۶	فتمه عشق ای ولایت نیز آتش در آب آه من بنگر که بحسب می کند آئینه را	
۲۷	۲۷	انی ولایت هوای دم جان بخش کس مایه جان نفس باز پسین است اینجا	

تازه اش سیاب پیکر میکند آئینه را
پر تو رود تو مضطر میکند آئینه را
آئینه داری کند میکند آئینه را
صورتش ظالم سنگ میکند آئینه را
پیکرش رشک گل میکند آئینه را
جلوه چشش سحر می کند آئینه را

عارضت خورشید منظر میکند آئینه را
میگد از دوز شرارت روی آتش رنگ تو
تاب پیش روی رخشان خوش جا داده
حسرت آئینه بودن میکند بد دل ستم
عکس اومی افکنده از بهر بلبل گل در آب
نسبت آئینه بار خاره حبا نان مده

این چیزمست مگر خلد برین است اینجا
ترک خو خواره من در پی کین است اینجا
هر بته قاتل و غارتگر دین است اینجا
دلبری شوخ و تکبیش حسین است اینجا
شاهدی سخت کمافی بکین است اینجا
نیک بنگر که هم آنت هم این است اینجا

آسمان سوخته رشک زمین است اینجا
مشته می چیت که میخ بخود می سوزد
هر که در بندگی اوست بترکی نازد
توبه از طاعت و پرهیز کن دست بیا
هر که آید بدت نیز ملاست گردد
گرچه آئینه و جام مست ز اسکندر و جسم

هر که بنی نعمت سوخته جان است اینجا
موج خون است که از دیده روان است اینجا
واعظا محفل خوتاب کشان است اینجا
گرچه بنگانه آتش لفسان است اینجا

ای صنم انجن سوختگان است اینجا
واعظ عشق است که گل کرد ز دل همچو بهار
طنین بزم مزین تانه شوی توبه شکن
آه از دل بدین معتدل آید چو نسیم

چون نامه خواند نامه برم را عتاب کرد چون بنجوب بند چو گل یک نفس بخت	گفت آن بیا نامه بر نیز جواب را ای دلپند حرف لبست شیخ و شاب را	
۲۳	در خم کند بخت و لایست شراب نو ما بخت نمی کنیم بدل خون ناب را	۲۳
رخسار ترا آئینه وار است دل ما دل منبع روح آمد او کشته عشق است بگذر ز رسته ها و تمناش بر آور تا جلوه بے پرده او سایه فلک شد با عیبه چشم سیه کار قفا و است هر فتنه که پیش آمد ازین بے سرو پا بود بشکن بکرم اے نگه مست تو ساقی تا بسته گیوی سیه رنگ بته شد	وز پر تو تو آئینه وار است دل ما هان فاخته بر خوان که مزار است دل ما واله شده بوس و کنار است دل ما خرشید صفت بیل و منار است دل ما زار است دل ما و زار است دل ما آشوب جهان با بکنا را است دل ما علمیت که در پیچ خم را است دل ما خوشبوی تر از شکسته را است دل ما	
۲۴	یا رحمت حق شامل است و لایست فارغ ز منسم روز شمار است دل ما	۲۴
سباش از باد غفلت سیه ست خمار اینجا چه بزم ست اینک بزم سیش گویند نادانان تو اضع پیشه کن اگر عزت و جای هوش اری پیغمبر کشت زار آخرت فرمود دنیا را بگردارت چه بدایش که درگاه که رحمت این خدای پاک خواهد کرد آخر کام جان شیرین	بسر بر پنجه زنده گانی هوش یار اینجا تجی باشد از روز ازل آئینه دار اینجا که بشک آبرویابی چو باشی خاکسار اینجا بیار امر و زخمی دزپے فردا بکار اینجا مترس از پای لغزی در سرکاری بیار اینجا ترش نشین چو باشد تلخ کامی ناگوار اینجا	
ولایت مستقل بودن بوقت امتحان شرط است		

بدان که خنده گل هست گریه بیل سناز بر عمل نیک در جناب کریم عجب بساط که گسترده زرباز فلک	پایم فصل خزان است نوبهار اینجا بستی زده پس لگو گنا هگا اینجا بیک خیال پیاده شود ووار اینجا	
۴۱	قلم جرم ولایت بکش بر جنتها که آمدست خند ایا اسید ووار اینجا	۴۱
بزم عشقت دول از باوه خرابست اینجا واعظا پند تو سودی ندیدستان را نیز خنده قدح منجیگان جسلوه گراند زادر افتاده سیهست پیای خم می یار با ساز و سر و دست و ندای زده اند شاهد اند و فغانند و صبوحی زوگان	ساقی مست و جوان و می نابست اینجا هر چه گفتی ز خرد نقش بر آبست اینجا توبه از توبه بعد ساله صوابست اینجا محتب در طمع جام شرابست اینجا مجر و محدودی و جنگ و ربابست اینجا اگرم هنگامه شوخی و شبابست اینجا	
۴۲	لغنه سنجست ولایت بنو آئین نزل ز شکایت نه تکلف نه حجاب است اینجا	۴۲
کرد بهوش و گر جسلوه ویدار مرا چنان چنان شکنی ای بت پیمان بکف تا دمی کمتر ک از خم نشودم بهوشم هر نفس عالم دیگر نباید آری آه که از غم بیتابی من خون نه خوری سجده سلسله تا کفر رساند بخدا	شو محشر کند عاقل و هشیار مرا زهره آبست زولداری اغیار مرا ساقیا محو کن از باوه بسیار مرا بر دل و دیده بود منت خاار مرا دل وحشی بود و جان گرفتار مرا انذ الله که سری هست یزناار مرا	
۴۳	ای ولایت چه توان کرد با جانبست می کشد سربده آن بت عیار مرا	۴۳

۳۹	ولایت گرنهی خواهی بخاک اسودد خشن دس غافل مشو ز اندیشه روز حساب اینجا	۳۹
۴۰	همین بس است گرفتاری ولایت را ازان دو سلسله معنیرین گره بکشا	۴۰
۴۱	ز دست خلق رهایی طمع مدار اینجا توراه راست بود که جهان کج بازی است جهان باز نیز زو مناز بر دولت اسیر بند خیالیت هر که را مینی کناره گیر و درین عالم از هوا و هوس	۴۱
۴۲	که جان خبر دوبر پرواز هم شکار اینجا قرانیت کسی را بیک قرار اینجا سباش غره بسر بر بانکسار اینجا بر ارا ند همه ست و هوشیار اینجا بیار تم قناعت بدل بکار اینجا	۴۲

برخیز و بیا و دوسه پیمانہ کند و کش	تایب شدن از توبه ثواب است و اینجا
۴۶	۴۶ با آن همه طاعت که رسیداشت ولایت بلے پرده و بے شرم و حجاب است و اینجا
سیگد از دتاب روے آتشین آئینه را خود پند است و نباید بر دگر گز پیش او برو باری کن که گرد و سر سه خاک راه تو شانه ز دور کامل و نبشاند در روز سیاه عکس حسنت اندر و هر دم تماشا می کنی تا دلم از پر تو تصویر جانان روشن است	هان کن ای ترک خاکستر نشین آئینه را بر زمین خوابد ندون از روی کین آئینه را بین که روشندل کند خاک زمین آئینه را طره خوشبوی یار سه چین آئینه را بیتوان گفتن دل عاشق چنین آئینه را داده ام در سینه خود جای این آئینه را
۴۷	۴۷ اگر چه گوید عیب خود بینی ولایت روبرو جای برو می دهد آن نازنین آئینه را
بیا که باد صبا گل بدامن است اینجا بیا که بلبل مست است در نو اسپنجی بیا که سبزه بطرف غدیر و خواب است بیا که لاله بداغ کن نوے بخشید بیا که ساقی خنق لعل با جلوه گرمی است بیا که بر رخ گل باد صبح غازه کشید	بیا که تازه بهار است و گلشن است اینجا بیا که از گل و از غنچه خرمن است اینجا بیا که سبزل بچان و سوسن است اینجا بیا که جلوه طافوس رهزن است اینجا بیا که جام چرخ رشید روشن است اینجا بیا که جلوه انوار امین است اینجا
۴۸	۴۸ بیا بیا که بسنت است و در گمینا است بیا که باز ولایت بشیون است اینجا
مترسان از قیامت عاشقان آن تنگ را مترس از محتب ساقی بساغر کن می باقی	بیا ز اهد بین پرورده و امان محشر را نباشد وقت مشتاقی غمی زندان ابر را

<p>روی رنگینت گلستان میکند آئینه را تا بگرد و بتلاشی بشود جادو و خود زیره او آب سبک و بروی آن بری تا نشادی طره و برو نهادی آئینه اللہ اللہ انتانی چیزش مفہوم نیست بمغفران زار محبت در نظری آیدش</p>	<p>نوبهار حسن حیران می کند آئینه را از نگاه ناز پنهان می کند آئینه را کز صفای خود پنهان می کند آئینه را بیچ زلفینت پریشان می کند آئینه را خسخت از نظاره بازان می کند آئینه را پر تو روی تو خستد آن می کند آئینه را</p>
<p>۲۴</p>	<p>تا ولایت روبروی آن پر بروی دهند سر سبز پابند احسان می کند آئینه را ۲۴</p>
<p>کعبه گروی دل آرامی کند آئینه را ساده روی از تیر سلوه خوش کرده است بان نظر بازان صلا کاین تماشا دیدیت می نماید پوشش دیدار و دور جیرت او در آن بنید جلال این در و بنید صفا در پس او طایر قصور می سنجد نوا</p>	<p>زلف هند دیت کلباسی کند آئینه را پر تو خشن صفا می کند آئینه را سوج حسن یار و ریامی کند آئینه را حسن هم رنگ زینجامی کند آئینه را روی او محو تماشا می کند آئینه را صورتش رشک سجای می کند آئینه را</p>
<p>۲۵</p>	<p>شوخ آن حسن روز افزون ولایت دیدیت اگر چه بجان است شیدای کند آئینه را ۲۵</p>
<p>عشر نگه زندان خراب است در اینجا بان تانثوی نوق بطوفان صراحی زاد چندی حرمت ز تقوی و فتوی بار است اگر چه بچ پیر سخنان است و انظار که شود مضطرب از هول قیامت</p>	<p>هشیار که جام است و شراب است در اینجا در بای روان می ناب است در اینجا آن دفتر پارینه باب است در اینجا خلو تکرده اهل شباب است در اینجا افزون تو افسانه خواب است در اینجا</p>

	<p>چهر بود وادی مجنون که خیال بان داند یاره زو عشق بیکلیف مدارا وند وخت درو عشق است میخامده آلا هر ا گشته در دور تو هر کافر و مومن رسوا</p>	<p>قدم بهت مروان بیا پائے را یار با تا زنگه چاک گری پائے را اثری نیست دین طافه در پائے را عشق نگذاشته بجای خود ایمانے را</p>
۵۱	<p>تا ولایت نرسد گفت بد زبان قاتل اندرین بزم مده بار غزل خوانے را</p>	۵۱
	<p>از کعبه برون رفتم احرام هوسه را از قفل هر شیشه صدمه سخن گوید مانده ستانم از باد و پستانم چون باد و بوش آید دیگر که بوش آید یارم که غم اندوز و دل بهر فغان سوزد برخیز که یار آمد به گام بسیار آمد</p>	<p>مستانه دعا گفتم پیران کلیسا را در سیکه ما دیدم اعجاب زیست را جز زندی و بختاری کاری نبود ما را کا و از بوش آید هر صاحب تقوا را تا ناز بیا موز و ستانم هند پارا ساقی چه بهار آمد گلزار است را</p>
۵۲	<p>هر چند ولایت را سهرست کند صبا بایر معان گوید که خودستان مارا</p>	۵۲
	<p>خدای کفر تی کرده ایم ایمان را هوای یار به پیرانم چه خار بر بخت قناده اند تقصرت ز هر چه هست و بود خرد چه بخیه کند دای ساده لوحی او ز بند خواب پریشان نجات نیست برگ زهی بخت نصیحت که گفت پیر فغان</p>	<p>گان سهر که پشش کنیم ز دامن را که گل مزخون و خوشم شگفت دامن را بختیم که چستی گرفتستان را زویم چاک بدست خون گریان را اسیر کرده آن طره پریشان را که آشکار کن رازهای پنهان را</p>
	<p>ببیند که غم محبوب داغنا دارد</p>	

<p>بگو مطرب بده ساقی که درستی پس از عمر بگویم عاشقم تا خلق نه نماید با گشتش سپندی هر چه زخم خود را هم سوختن اشب شب وصل است و یار ما هر دو من در انوشم</p>	<p>بدست آورده ام شب سبز زلف معجز را بدین بیان بمر آورده ام آن ماه پیکر را بیار اسه نهشین آتش مهیا ساز مجمر را بخشش از یارب جلوه خورشید خاور را</p>	
<p>۴۹</p>	<p>بخت غمزه با خون ولایت را بهی ریزد که گوید از ترجمه یوفا ترک ستگر را</p>	<p>۴۹</p>
<p>برون کرم نزل در آرزویت هر تنه را ز بنیابی بنحو ابد تا نیاست خاک مقتولش سیحانی کند هر کس که گردد عاشق نامش بخلی ویدگان را بخودی لازم بود سنگ بیزم می کشان با آرد بودن اگر خواهی خرو مندی نباشد توبه کردن از می و شاه بود اگر عشق کامل نیست حاجت با گنجاپویت بفر داکه گذارم کار اشب می بده ساقی حدیث توبه ای و اعطای پیش من چه سیگونی نگیرم صومعه چون شیخ بیدین از ریاکاری چه انصورش بدردارم ز آن نمیدانم</p>	<p>بیا جانان که از بهر تو خفای کرده ام چار را گذارد بر سر تربت اگر قاتل کفت پا را تزیید ناز بر اعجاز جان بخشی سیجا را که آگاهی نبود از خوشی بر طو موسی را بپند ما قتلان ز اهدی می ترکن مصلک را برود اعطای بقدر العبد ازین در پوسه مارا که مجنون یکشده از دست سوی خویش بلی را خوب و اعطای است این که داند حال خود را بمی آلوده ام در میکرده و ایمان تقوی را که شمع بزم خلوت کرده ام محبوب رعنا را بیا ساقی بیک پیانه حل کن این مته را</p>	
<p>۵۰</p>	<p>مکان نمکین ندارد بی مکین خوش گفته اند آری ولایت رونق از پیرمخان باشد کلیسار</p>	<p>۵۰</p>
<p>جمع کن خاطر ناشاد پریشانی را چشم جاویدی تو خون دل ما میریزد</p>	<p>روشنی بخش یک جلوه شبستار کافری می کشد آجوائی سلسله را</p>	

	جوشی بود نهانی هر پرو هر جوان را از ماه ساز روشن میباید گران را مشکل قنایار بیچاره عاشقان را	۲	گر شیخ غش و زردی ز رخسار نه که از زرد ساقی شمیم لاغور آرزوی ساغر تازد بخود نهانی سوزد کج ادائی	
	خون ریزگر بگویم آن چشم ناتوان را گفته که گشت بی بی آن بنده مخان را		هر چند خون بریزد خلقی بمن سترود چون گشته شد ولایت پیر سخنان باقم	
۵۴	جو کافریم چه کارست با حرم مارا بکام عاشق نسکین لب شکر خارا هوای گردن و گوش صنم ز یارا که محتسب بظاول شکست مینارا که زهره آب کند شور اشک در یارا خرام ناز به بین و بلاه بالا را		۵۴ بگو فتنم ز طغی در کلیسارا بیار جام و بگردان که یار گردانند محبب مدار که از آسمان فرود آرد بخون پییده ام و نیست بی سبب تنم بعشق کار قنایار گریه می ترسم بسا که مرده شدند و بسا که زنده شدند	۵۴
۵۴	ولایت از سر نو ز خاک خالی یافت نهاد یار به تربت مگر کعب پا را			۵۴
گشت جان را تیغ حسرت حسرت جان تیغ را کرد بیدم زخم این سر نیز بجان تیغ را میرود بر سر ز جوهر دو و پنهان تیغ را میکشد قاتل قاتل بے گنا مان تیغ را می رود با تو شین اندر دلبستان تیغ را آزایش می کند عشتبازان تیغ را عاقبت دل خون کند خون شیدان تیغ را کرده ام در خانه دل باز همسان تیغ را		تا نمودی یک ششم در خواب عریان تیغ را که تواند با خندنگ غمزات دم زد بآب بسکه اندر رشک تیغ تیز ابروی تو سوخت کیت تا هنگام کشتن از شفاعت دم زند اگر چنین طفل است مکتب سلسله خواهد شدن تا که بود است آنکه صادق باشد اندر استخوان که بود خوزیری عشاق شیدا بے اثر تا نباشی منفعل خولے بنجور مان اسے جگر		

۵۳	تنقہ ایم ولایت عجب گلستان را	۵۳
<p>مایہستی شمر طاعت مجبور را تا چو گلی بشکند آتش نسو دور را حیف نیز روزیان شکر سوز سو دور را بر بچا ہے فکند یوسف محسود را یار بن ساز کرد سوز و ہم عود را گر زنی آتشی دامن مقصود را آہ چو پرسی میسر قصہ محمود را واہ برون از دہان گرمی دل دور را</p>		<p>ہست بدان دلبر استی بے بود را در جگر شعلہ زود دل بجلبے گرفت خون دل اولی شانس یک نظر نرسد پاس حسن جین زہنت عشق چو آہنست مست بید تم رسید در بر سن آریسد محم جان شوی دست دیگر بان شوی خوبی امان کند انچه بتن جان کند تا کہ سوز و جهان آب بر آتش نشان</p>
۵۴	مان بہ ولایت بگو تا نشو و مضطرب عشق بود چارہ گر جان غم آلود را	۵۴
<p>دی بستی ختر اک ولا ویز تو سر تا بر چہرہ پر نور تو بار است نظر تا بر باد و ہم خاک تو دور را بگذر تا فریاد کہ در آہ نامندہ است اثر تا پوشیدہ بنا کستہ ماہست شرر تا ای بخیر اندر رہ عشق تو خبر تا</p>		<p>ای خستہ پیکان جفا می تو جگر تا بر ناز کی حسن خدا داد تو نازم آتش بنہا ہم زود گفت کہ خواہم و اما ندہ و شکافہ پہلوے فلک را جان سوخت بیک جلوہ دیدار و لیکن افت زدگان تو ہمہ بے خبر نشد</p>
۵۵	یارب تو بیا مژہم جرم ولایت آمد چو جبار دور تو راندہ درہا	۵۵
<p>بگر تاب آتش رخسارہ سخاں را چون کردم آشکارا بتیابی نہان را</p>		<p>آتش زن بہتتی ز اہد بسوز جان را تا تیر نالہ دیدم رسوائے کشیدم</p>

<p>بر نیاروز گریبان خجالت سرخوش وصف حسن تو چه گویم که نباشد حدین زخم زخم جگر خورده و حسرت باقیست روی از پرده برون آرد که دل منتظرت گر شب در روز بگویم نتوانم گفتن من گدای تو شدم ملک سلیمان چکنم نجات بدر اچونم ورنه بیامدی عشق</p>	<p>ماه نو بیند اگر نور گریبان ترا حرم صاف تو جو آینه بود جان ترا کشته ناز و دم خنجر بران ترا گردش چشم ز اجنبش مژگان ترا سخنی روز و راق و شب هجران ترا هر دو گیتی بگدای است گدایان ترا ترک سر گویم و گیرم ره زمان ترا</p>
۴۰	<p>اگر خطای رود از دست ولایت دریاب چشم دارد از تو لاله تو احسان ترا</p>
<p>گردش چشم کس گردش جام است مرا قصه دید و حرم هر دو بر پشت از بادم دل من قبله عشق است که گردش گویم هوس دیدن جوران بهشتی ننگم عشق را گردش ایام مضرت نکند باز لاف و رخ و دلدار انیس دل است</p>	<p>آفتابی است که در ماه تمام است مرا بر سر کوچه و دلدار مقام است مرا پایان دادن بره کعبه حرام است مرا کافری هست درین دیر که رام است مرا آرزوی که بدیل بود و دام است مرا شب چور و رست مرا هیچ چو شام است مرا</p>
۴۱	<p>ای ولایت روش ز غمناز دل من پنجه مغزم هوس با ده جام است مرا</p>
<p>چه جام است که خورشید غلام است اینجا با ده خام خود از محفل عشاق بیبر زهره آب شراب و جگر خسته کباب بزم عشق است که دیوانه کند عاقل را</p>	<p>تا تمام است اگر ماه تمام است اینجا ساقیا خون جگر با ده خام است اینجا یک نظر دیدن او گردش غلام است اینجا رتبه خاص جنون از پی تمام است اینجا</p>

جز من آشفته سربارب ز زرد خون غیر
غنچه زخم دل مانا شگفته مانده است

دیدم ام امروز اندر دست جانان تیغ را
ای ز خون عاشقات گل بدمان تیغ را

۵۸

اگر ولایت بار خواهد خون برین بیدریغ
داده است از بر آن در دست دربان تیغ را

۵۸

الایا ایها الساقی که خون می جوشد از دلهما
اگر در بزم آید بے نقاب آن شمع محفلسا
بر روی روزگار بیدلان افتد ز رسوائی
سبب بخلیت بحر عشق طوفان هست بر طوفان
سلوک عشق را حاجت بختیش نیست از تملین
که اعی رشک لیلی کرد مجنونم که از آهسم
که باشد همچو من دیوانه شفت بیابن گر
دست دارم بخون آغشته از آلوده دامانی
تخم نه ادر است محل جایرو پا از کار شد یکسر
رسیدن تا حرم دوست آسان نیست اطالب

بیاران با ده گلگون او را کسا و تاولها
بیشا نند جان در پای او روانه سان دلهما
اگر یک شب در آئی همچو سرشان پمغلهما
اگر افتی بگردایش زبنی روی ساحلهما
بپای بخودی طمی کنم هر لحظه منزلهما
ز شوز نامه مادر کار روان شکست محلهما
ز دم دامان محشر چاک و افتاد است شکلهما
بیا و سنگیری کن که پاییم رفت در گلهما
ندارم قوت رفتار و در پیش است منزلهما
رسانی گر همچو اهی تحمل کن مشکلهما

۵۹

ولایت بود که تر سازد لب من ساقی کوثر
که ستم خنک لب در وادی حسرت چو ساحلهما

۵۹

طرف زنگیت دل افروز گلستان ترا
و لغیر بی نکلند شب و مهر بروز
اگر چه افتاد در و باز بر آمد یوسف
پاز سر ساقم و آبل شد داغ جنون
اگر تو صد چاک کنی چاک دلم شام و صبح

سوز از بیت عجب سر و خرامان ترا
بامه و مهر چه نسبت رخ تابان ترا
چاه کفان زسد چاه زخمدان ترا
می شام گل تر خار بسا بان ترا
من نه آنم که گذارم سر دمان ترا

قیس لیلی شود چو گوشت کندن آب در ویدہ سوخت آتش دل آفتادست پامی اوروز کے بوی اوجوان کشید سوئے چین شرارت کم از شرارہ سپاد	شورش نالہ شبانہ ما آہ از آو چون زبانہ ما سرمایست و آستانہ ما گل بختید بر بستانہ ما ملوک آہ عاشقانہ ما	
۶۵	ای ولایت چو آن پری پیکر دلبرے نیست در زمانہ ما	۶۵
بانگ تکبیر بلندست ز تجانہ ما بس کہ باشد ننگ آئینہ یاد لب او خرقہ سوزیم خوشیم شراب گلگون می شود روشن اگر سر نہ کند یکدوشے بادہ ناب ببر کز می عشق صفے سر بہ یک بود و ننگ در او باشد	لوحش اللہ نہی شرب زندانہ ما شور در دل نگند نغمہ مستانہ ما مختب کر و طواف در کاشانہ ما دیدہ شمع ز خاکستر پروانہ ما ساقیا روز ازل پر شدہ پیانہ ما گر بہ بین رتبان جلوہ جانانہ ما	
۶۶	آب برخاک نہ ریزد چو سحاب کرش کے شود سبز ولایت بر زمین دانہ ما	۶۶
یکشب چو شمع جلوہ کند گنگار ما بر باد داده است سنگ عجب کم ناز دو دو قیامت است ز کفری کہ عشق برکت پامی طلب بہت مروان کشادہ یکم آزادیش ز قید کہ تعلیم کردہ ست در عرصہ خیال تفرج ہی کنم	پروانہ وار گرد بگرد مزار ما ہرگز بخاک بر نہ نشیند غبار ما فریاد از سیاہی شہما سے تار ما باشد محال عقل بیک جا قرار ما دام خیال بگسلد از ہم شکار ما ہر دم بزرگ تازہ بر آید بہار ما	

خوار بودن سر باز آشنای دل است از رخ دوست محب نور بشی پیدا است	نفرت و تنگ ز ناموس ز نام است اینجا باش و فکر که نه صبح است و نه شام است اینجا
۴۲	طلاق ابروی بتی هست ولایت سر نه نیت سجده بحجاب حرام است اینجا ۴۲
فروتر شد گمان چون به دفع بدگمانی ما خیال بسکله دارد دخی سازد مرا بس فریبش مین که اگر آید بزم مست می آید درون خانه دل جای دارد آن پری پیکر شک بر زخم دل باشد که پر از شور او باشد ز نکست نیست تا خبری که می بینی بگفتارش	پیش غیر کرد امر و زبانش مسربانی ما که او جان یابد و سن و اهرم از سخت جانی ما که برگردد جهان ساعت بعد ز سر گرانی ما چه شد اگر سبکند غیر بر آن در پاسبانی ما چه داند و اعطاید رد و لطف همزبانی ما بهم چه بدیش از لذت شیرین بیانی ما
۴۳	نایب بر سر بالینم آن دلدار لب پروا ولایت اگر چه جان بربد از ناتوانی ما ۴۳
فریبش مین که می پرسد ز من درویشانی را نه بیند چین بر ابرو سوی چشم سخنگویش گذر در جواب گرفته دمی سوی گلستانش بگریم پیش گل تا اشک خون در دآشنا سازد بر زرش طایر رنگ پریده آشیان بندد خونم دید و اندر فکر توصیف دهن دانست	که داند غیر از شادی فراید خسته جانی را سخن باتبع گویند باز م این جساد و بیانی را سحر که نگفت گلهما فراید سر گرانی را بین بلبیل ز من برخوشتن این مهربانی را که شاید غنچه لبی در گلستان بدله خوانی را سخن ناگفته می داند باز م کسته دانی را
۴۴	به پرس از چشم مست او که اندر رنگ می باشد به پرس از من ولایت حال زنا از ناتوانی ما
دل را باید ز حبان مناء ما	حبان مناید بدل ترا ما

<p>هر دم بخایم ز درختانه در آئی از سختی جان سخت به تنگم که ز تنگم چون فاخته گویم من دل باخته کو کو وصف دهن تنگ نیاید به بیان هیچ از خود بگذشتیم بے یار خود آرا</p>	<p>بر روی دل خسته کشائی در جان را دلخسته کند عشق من آن رشک بتان را صد بار پیغم اگر آن سرور روان را ای نکته وران قافیه تنگ است دمان را دادیم زلف سود و خریدیم زبان را</p>
<p>۴</p>	<p>دیگر هوس جان و دلم نیت ولایت تا در قدم یار فشاندم دل و جان را</p>
<p>سانی بجام ریز شراب سخانه را تا پای تازمین بت سرست من نلوا پایه براه دیو سر سجد پیش بت کافیت ایضم دل صد چاک شفقان بکشای چشم و جانب اهل نظر ملکن یک بوسه اگر ندی کام دل قبول</p>	<p>مطرب بلند ساز فواصی ترانه را بوسید بر سیکده این آستانه را حاجی بهر قدم چه گذاری دو گانه را بازلف مشکبار میاویز شانه را مستی فروش کن نگه جاودانه را دخله مده ز عشوه بجلوت بهانه را</p>
<p>۵</p>	<p>آبے بر آن بریز ولایت زبیل شک ورنه شرار آه تو سوزد زمانه را</p>
<p>خون گرم در تصور بگذرد گریختن را همه تو احم خدا را اگر برای استخوان تازدی بر غیر و از رشکم دل او سوختی تیغ ابدی تو باشد آنکه محروم کند سخت بر جمی که از بهر ناشایستی تا در آغوشم کجا خوابد که وقت خوابد</p>	<p>نقش خاکستر شود هر خط جوهر تیغ را میزند بر روی من ترک سنگر تیغ را میرود در شکل جوهر دود بر سر تیغ را دلیر من که بود این آبرو هر تیغ را نیم بسیل کردی و راندی مکر تیغ را می دهند از دم در پهلوی بر تیغ را</p>

۴۷	گفتم که بان ولایت در خون قید کیت گفته شنید خرم دم ذوالفقار ما	۴۷
شد روکش آئینه دل بوالعجب ما درست بگفتار بهین یک وجب ما آواره کند عشق منت و طلب ما آئینه بے رنگ بود در طلب ما هر لحظه فزون است غم بے سبب ما بتیاب شد آبروش اناب و تب ما		برزو گر سه حیرت حست بلب ما با بین وجود و عدم ما بنود و فرق گر حسن تو دیوانه خود کرد و دم را جز بر تو روئے تو خیل بے بدلم نیست آه از اثر عشق سنانی که ندانی از آئینه داغ هست و ندار و سر نشانه
۴۸	آن ماه ولایت ز من خسته جدا شد روشن چه کند ماه فلک تیره شب ما	۴۸
ناز و بخود انداز و ادا جلوه گری را تعلیم ز من است چرخ سحری را جانم بعد اباد نسیم سحری را پامال کند بهر دست کبک دوری را زلفت ز من آموخته آشفته سهری را واند بهر از فتنه گری پرده دوری را		تا کرد نظر جلوه آن رشک پری را در دو دلبس بردن و با سوز بگردن آورد من گشت آن کاکل مشکین نازم روش ناز چستانه خرامی تا کیت چمن تیره سر انجام ندانی نیش نتوان کرد که این بنده حسن است
۴۹	ناقل بگذشت از سر بالین ولایت زانگونه که ناز است بر او بے خبری را	۴۹
صد شعله بخور من فگم برق تپان را سرست می تاب کغم پیر و جوان را با چشم حقارت سگر و روشنان را		بیرون دهم از سینه اگر دو دهنان را خواهم که حدیث لب سیگون تو گویم ای شیخ برو عزت این خرقة نمکدار

۷۴	دل بیتی در سر آن طره پچیان چرا	۷۴
که گفت از بهار فیض آن گلشن بد بو انا بیک نکت که از گوی تو آید در گلستانا که مجنون و او می طلی کرد من کشم بیا با انا کند صد چاک جیب لاله و گل در خیابانا که از شیرینی حسنت بهم چسبید فخر گاهنا که روی یار باشد شمع خلوتخانه حب انا		تعالی اللہ زہی نامت فدای نام تو جاننا بخندند صبا گلهای گوناگون سحر گاهان کہ لعلی شک بلی کرده بیتا بم نسب د اغم نسیم از کوچه جانان محب شوریده می آید بیک نظاره در دل جای کرد این چه شد یارب جمالش بگر و نسبت مده با آفتاب اورا
۷۵	بود هر دم جرس زن کاروان زندگانی را ولایت تو شد بر دار و شو غافل ز سامانا	۷۵
طوفان در وی بدل از دم و گمان است مرا آتش هست که در سینه نمان است مرا هر سر خار پیار احت جان است مرا آتش سر بسوز شعله زبان است مرا شمع آسادل پر سوز عیان است مرا در رگ و پے دم تیغ توران است مرا		جان من یار من و خاریجان است مرا می رود آب ز چشمان ترین آری سر خوشی بخیرم کرد که در وادی عشق چون بگویم غم نهان که سخن می سوزد همه تن آینه ام کرد و فرغ عشقت زنده ام زان سبب آید دست که مانندش
۷۶	ای ولایت چه عجب جان زن آید بیرون دل چو سبیل لبسم یار تیان است مرا	۷۶
خوشامد وی که در کنج قناعت آرمید اینجا کسی که ز شیرینی پامی و دمان کشید اینجا جمال سادہ رویان پر می دید اردید اینجا کہ دلہای نظر بازان بجاک و خون تپید اینجا		کسی جز خار غم خوردن گل راحت بخید اینجا بمقد از گریبان فراغت سر بیرون آرد دلم بر جو حبت بعد مردن چشم نمشاید بکن ترک سرو آہستہ تر پانہ بگوئے او

بشماش مستانه می غلطه بدین بها کاف خون بکنظر دیدی کوشی چین برابر و جیتی تا کشید و بر سرش بر دو بقست لم آرمود میکند کار کلید ابروی تو با صومعه	آب و جوهر پادیه هست و خط سائو تیغ را سبکشی بے صوفه بر مقول خنجر تیغ را ناله چین شد سر اسر زلف جوهر تیغ را یا کشد چون مر قفی را باب خنجر تیغ را	
۷۲	می فتد بیرون ولایت از نیایش مبدوم شوق خون من گم کرد دست مضطر تیغ را	۷۲
الهی سوز آتش ده دل یوانه مارا بده ای سانی وحدت بجام خود فراموشی بیاجاناکه جانم سوخت از تاب جداییها هجوم غم در عالم را بسکاست ز نذر غم سماع طاعت و تقوا بسکاست غمی از دود بجز آزار سوز ساز ماطر نمی بندد	ببال کن ز آب سرخوشی پیا نه مارا می از نشسته سرفان دل مستانه مارا منور کن دمی از نور خود کاشانه مارا اگر گویند افسون خیر در دافسانه مارا بیاز اید کیش جامی بهین میخانه مارا خدایا آتشا گردان بت بیگانه مارا	
۷۳	ولایت در دسرافزود عقل نکتہ سنج ما الهی بے خبر گردان دل مندرانه مارا	۷۳
خاک بیزی در هوای چشمه حیوان چرا فتنه می بار و همه زین کشته تحفه بستان گریه کن دزد گردش افلاک بیانی ترس بخت همت خوار باشد همت باید بلند گزند اری توشه لخت دل و خون جگر می پرستی گر بوس داری بین آن چشم مست	سخت ندادنی نمی بوسی لب جانان چرا بنظر هستی بزرگنبد گردان چرا میشوی بر حال سکیان عیش خندان چرا خود بر افتاد و چو اشک از دیده گریان چرا می روی راه محبت بے سرو سلسله چرا خوار بودن بدو میخانه چون ستان چرا	
گزند اری ای ولایت تاب این آشفتمگی		

<p>بجای وارساند دل است آوردن لطافت حجاب حق بود پند ارباطل بنایین نشو در آن وادی که شور عشق لیلی را کند مجنون نصیبی از محبت نیست مطلق پارسایان را ز صورت های بهیمنی خدر کن گزدا خواهی</p>	<p>نشان کعبه مقصد دین منزل شود پیدا پیشم دل نظر کن تاحق از باطل شود پیدا غبار کاروانها شو که آن مجلس شود پیدا کمال معنوی از خدمت کامل شود پیدا که اسرار حقیقت از بطون دل شود پیدا</p>	
۸۰	<p>ولایت گرچه در نیم پدیدن آرزو دارم بسبب خمی روم هر روز تا قاتل شود پیدا</p>	۸۰
<p>سوخته در دیده بیدار شبها خواب را بفرارم گرمی نظاره ام سوز دانه تب خون بنایت بگردن گیرند افی حلال زنده ام و در جهان ساقی بده رطل گران تا نپسج که زایل می شود از بوسه اش چون نشیند با حرفیان حرفم را و در میان</p>	<p>تا نمودم شمع بزم آن ماه عالم تاب را که کشد بیدخل حکمت آتشی بیاب را همچو خون محبت نوشین شراب را مستغنی آمد لطیف جسم خالی آب را غرق در خون سبکند تشنگش شهاب را می خرید لطف پنهانش دل بیاب را</p>	
۸۱	<p>بار منت ها کشیدن ای ولایت خوب نیست دشت خم بار عبادت میکند محراب را</p>	۸۱
<p>خوشت تر آرزوی که قاتل زوی بناید مرا دشت شغل وجود می برد از خوشیتن تا شوم پر دانه و گرد سرش گرم بجان ساقیاد رسا و افکن عکس رو کند لی با حرفیان رفت و باز آمد که خوش کن نیست من پریشان و سر زلفت بدست دیگران</p>	<p>از پی خور خجتن از بند بکشاید مرا خلوت آباد عدم چون یاد می آید مرا منصب سوز و گداز شمع می باید مرا تا خار باد و درد سر نیفزاید مرا می نماید غمزه کز خوشیش بر باید مرا آه ایامی که میگفتی که آر باید مرا</p>	

دل سرخوش ندارد ویر تقسیم گریه می آید
 برو اعطای که فردا دیده آید هر چه خواهد شد
 که از خوف در جای پاره در دست خود اینجا
 هلاکم میکنی بے صرفه از بول و عید اینجا

۷۷ ولایت مطلق شد از عقوباتی که می ترسم
 نوید خوش از مخبر صادق شنید اینجا

دلم بالست آه از من چه گویم اضطرار
 نخواهم آمدی بیدار کردی محب الا
 چهستی داده یارب چشم نمیارزاد
 سزای دارم بسودای که سودای سرم دارد
 پرونگ رخ و تاب چرخین نمی آرد
 نمیدانم که پامال سمند ناز خواهد شد
 بنه دستی بدلداری و دیگر التماس را
 هزار از پاک بین بگویم نفوذی محال را
 که هست افسانه شور قیامت غائب را
 بسین آشفته مشکین طره بر سجده التماس را
 نیچی نازک از تار نظر باقیم تقابل را
 که وقت نوسواری راه نوگیر در کابل را

۷۸ بمعنی عشوه کرد و بصورت چین برآورد شد
 ولایت صلح نازالت پرواز غائب را
 ۷۸

دوش وقت سحر از خود یربودند مرا
 در شب بچ که چون زلف سیاه بود و راز
 تاخن فکر من شسته چو از کار بماند
 رند سخاوم درندان در پیرمغان
 تا هر آینه در وصف جانش نگم
 روش ملت اسلام چه دادم تو به
 روی خورشید دل افروز نمودند مرا
 کم نمودند و درین روز فرمودند مرا
 کرد از کار فرود بسته کشودند مرا
 اندرین شیوه بهر زبم ستودند مرا
 زنگ آینه دل پاک زدودند مرا
 مسلک پیر خرابات نمودند مرا

۷۹ اے ولایت منم آن بونته خسته جگر
 که چپ و راست حرفان حسودند مرا
 ۷۹

چو طوفان غم من از تنور دل شود پدید
 گردان زهوه خواب تا ساحل شود پدید

۸۲	ای ولایت در محببیم واسید او قاده ام تا بنجشد آن صنم یا قتل فرماید مرا	۸۲
چون خودی مطلوب طالب بود مایل چرا چون بود انجام این درد و مر حاصل چرا جستجوی جاده میداری درین منزل چرا می نیندقتول او و خاک چون بیل چرا بسته آخر بدینا بے مغرور دل چرا راز باطن کو ظاهر شمع در محفل چرا	کرده خود را ز نادانی حجاب دل چرا گر گنی ترک دلائل تا بجانان میری تا حرمش می رسی اگر کینفس بخود شوی کشته شمشیر قاتل زنده باشد جاودان معه ده دل کی کشاید ناخن فرسوده اش باید اندر پرده پنهان سوختن معشوق را	
۸۳	ای ولایت می بخور تا بچرخ سازد ترا بوده در سنگ آسان و غم شکل چرا	۸۳
بر غش فضیلت ز وجود تو زمین را هر گز نبود و دخل چنان به او چنین را با گرم روی سوخته جبریل امین را مشعل بکف از جلوه رخسار تو دین را شد جلوه ده از بکر تو خانه زمین را افروخته ام دزره تو شمع یقین را	ای تاج رخسار قدمت غش برین را درباره که حبابه و حلالت بتامل ای در شب معراج براق تو بر دیال تو ظلمت تاریک شب کفر و ضلالت آن نور که بر طور ریختن تجلی حاشا که قدم یاز کشم از ره عشقت	
۱	گفتم ولایت غزل لغت که آری کم دور ز بگلین مملکت حسد برین را	۸۴
روشنی روز و شب زخم ترا مرهم داغ طلب عالم عالم تکین امی لقب	اسے ز جمال تو جهان بو العجب دید ترا و در حسان عیش شاید کی مدنی صاشی	

	سید ہذلف سید راج و تباب	بارش ان میثویم و آن پری
۷	در کتاب متاع گلگون سوار	۹۰
	تا توانی ای ولایت می شتاب	
۸	اندر آغوش بکشت تنگ ولایت ہر شب	۹۱
	چون بکام تو شد آن یار جفا کار امشب	
۹	مختب نیز بجز صلح ندانست مفر	۹۲
	خبر عشق ولایت پہچانست امشب	
	حالت کہ بر نعمت نے سیکم امشب	من قص بسرستی می سیکم امشب
	تو بہ زمی و سیکدہ کے سیکم امشب	با جام جے شاہی کے سیکم امشب

<p>دل خود مضطرب و دلستان بنید خواب هر چه اندر دل بود پیش نظر باشد همان گوش او در جام هست و نگاه هر سه انچه رفت از جوی او باز آمدن تعبیر است پرد و عاشق دریدن لازم آمد عشق را حسرت و رخاک خفتن می رباید جان او</p>	<p>شل جبار که مرگ ناگهان بنید خواب تا قیامت برهن روی تیان بنید خواب ست خیزد هر که چشمش یزدان بنید خواب و دیده گریان است آب روان بنید خواب شاهد آن شاه که یوسف گمان بنید خواب هر که خود را در وصالش کامران بنید خواب</p>
<p>۸۸</p>	<p>میکنید هر شب ولایت خواب با صد آرزو تا شبستان ماهر و راسمان بنید خواب</p>
<p>زنگ زرد و دم سر دو غم دلدار طلب بهر هیچ است اگر یار نباشد در بر با و به عشق بخورست بهر کوی چه بگرد بگذر از کیم و به نیست زوی بختانه بد نکشاید در بلبه درد پیر بخان تا شب قدر شود هر شب تاریک ترا</p>	<p>چشم گریان دل بختک و دلزار طلب گرد عای تو قبول است زحق یار طلب نرم بگذارد و صراحی سیر بازار طلب رشته سحر زهم بکسل و ز نازار طلب رو به میخانه و مفتاح ز خمار طلب شب همه شب ز خدا دیده بیدار طلب</p>
<p>۸۹</p>	<p>گر مناست ولایت که شوی محرم راز در خرابات برو ساغر شارب طلب</p>
<p>می سه ای غمزه معزونی رباب ما هتاهب امشب سراپا داغ شد تا که خوابد چو نوبختی ز نهوش سرمه پوش ما که انی سه کند عشق با زانیم دلبر بی وفاست</p>	<p>همان بگردان ساقیا جام شراب روی ساقی آفتاب جام روشن آفتاب باز کرد است آن پری بیکر نقاب همان کبش تیغ و بدست آور نقاب دور و نند انیم و دار و خون ناب</p>

۲	اجازت مگر در پشنگ شکر شکر است	۹۵
<p>که کرد آنچه یازگ بپوفا کرد است که ناوک مژده او بسینه جا کرد است ببین که حق محبت بجان او کرد است هر آنچه کرد بر نفس تو صبا کرد است که ابد استهماے انتها کرد است اسیر پی و خم زلف مشکا کرد است</p>	<p>چه غلبه است که جان مبتلا کرد است ازین جراحت کاری چگونه جان به بریم بزیرتیخ تو گردن من و عاشق تو گمان میر که دل عاشقان پریشان کرد بحیر تم که چه انجام دارد این آفتاب از سیاهکاری من بین که در جزا فرستاد</p>	
۳	کمال کفر و لایت نگر که تابجا است نماز صبح و شب وصل او فضا کرد است	۹۶
<p>مبع تنیم بیک جرعه پیا نه اوست سخن دلی و مجنون همه افسانه اوست روشن از نور خدا بود در خانه اوست شمع را شکیبای بی پروا نه اوست شانه کش باو صبا که سخن فانه اوست کعبه در رنگ رنگ در کاشانه اوست</p>	<p>هر که از حلقه زمان دو پیا نه اوست اندرین سکه کفرست خیال من و تو سجده بود راو کن که عبادت این است یارب آن روی دل آرد چه فری دارد نازنین است بت ما و تراکت بنگر صنم است که باکان بطوافش آیند</p>	
۴	ای خردمند بر پیش و لایت زندهار سخن عقل مغرماے که دیوانه اوست	۹۷
<p>دروصل کام دل تن پر آرزو گرفت هر ایشک کا و قناده کوی او گرفت چون بشود محال بود آجو گرفت از پا قناده هر که سحر حجو گرفت</p>	<p>دل باکیدن لب بل تو خو گرفت از دل بیدیه آمد و تسخیر او نگر نون ناب هیچ زوزل و نکل او تمام اندیشه را گذر لبه کوی یار نیست</p>	

آدمی و حبام گرفتارم بر پیش تنگ خواهم که زخم دست هوس در کمر او و هم است که مجنون نکند عشق من او را بان سحرپ خوش لجه بر انگیز نوای	۹۳	اشب چه شب بهر ولایت کیستی هر گونه اشارات بوس می کنم اشب	۱۰	بس گرمی هنگامه که غم میکنم مشب را و مدعی هست که طے میکنم مشب تا مضی محبوبه میکنم مشب من ساز معشوقه میکنم مشب
شب فراق تو تجر می کند ممتاب ز خانقاه برون میکند شاخ را ز صحن بلبلان جلوت نمی رود زاهد چراست لوح زمین از سواد روشن او مباش بل می و محبوب تا سحر ندید شب سیاه چو روز سپید شد روشن		ند اغم آه چه تا شب میکند ممتاب بجهرم که چه شخیر میکند ممتاب بدین که پای زنجیر میکند ممتاب بخط نور چه سحر میکند ممتاب زانه ریز که شگبیر میکند ممتاب نظاره کن که چه تو ز می کند ممتاب		
بیایا که شب بجز تو ولایت را اگر چه هست جوان پیر می کند ممتاب	۹۴	۱		
ای نور خدا آب بقادر و بن لست گیسوی سمنی تو آشوب دل جان فروغ زمین بوس ملک مرو و جنبان بنگر ز ره بند نواز می کدل ما هر ذره بطع به تناسی تو گرید لا اتم ایاست ز خاک کف پایت		آوازه اعجاز سیح از سخن لست ناز کثر خوشتر ز گل ز بدن لست گلزار ارم خاک ره انجمن لست حسرت زدند یک نظر عشق تو لست تا خطه پاکیزه شیر چمن لست و کعبه حرم گشت همانا وطن لست		
در وقت سرود غزل خوب ولایت				

<p>عاشقم زنده بگوشت نیستم سانی برو مان یکمین هر دو جانب ای بری بیکر بر آ زینهار ای شمع با سوز درون خاموش باش گرچه در فانوس باشد که شود پنهان چراغ از ملاست در محبت می شود بیست تر</p>	<p>خون دل آشفام محتاج شراب جام نیست از لبست کام دلم جز پسته یا دشنام نیست خاص زبم جاگد از آن است بار عام نیست آتش الفت نمحقق جز خیال خام نیست عاشق بدنام را پرو اسی ننگ کام نیست</p>
<p>۱۰۱</p>	<p>می زنده بر سنگ رسوای سه آشفته را آن بت پیمان شکن تا با ولایت رستم</p>
<p>مانم بقایست که قیامت شمارا دست سرم به تندی دم تیغ نگاه او گهی کشد بازو گهی زنده می کشد دشنام داد آن گل رنگین ادا مرا زلفش ز سنبل نیست که بوی نمی دهد زاهد بر و بصومعه نبشین بجای نیست</p>	<p>لے به قدم که گذارد شمارا دست تیغ که شعله خیز دم آید ار اوست مرگ و حیات ما همه در اختیار اوست بشگفت غنچه که عدم داند ار اوست فیض صبار از آیه مشکبار اوست خون بختن بناوک دلد ز کار اوست</p>
<p>۱۰۲</p>	<p>بر تربت ولایت خونین جگر گذشت آه کشید و گفت که اینک مرا اوست</p>
<p>پیش روی تو بتا ذکر خدا دانی نیست کفر او خام بود گرچه برهن باشد الفبت پرده در آباونه سازد هرگز شمع سان آتش عشق تو عیان سوخت مرا پای در وادی الفت منه ایچانه خراب همه سر پای سودا است سر زلف پناه</p>	<p>چون نگوید بتوز اید که تر آمانی نیست هر که افشقه عشق تو به پیشانی نیست خاطری را که از وحشت و دیرانی نیست همچو پروانه بجان آتش پنهانی نیست طنی این منزل و خواب با سانی نیست کیست که سلسله او به پیشانی نیست</p>

زاهد بیاد سر بدیش نہ کہ ہر کے ای ترک مست چشم بیاد سپا لگر	از خاکساری دراو آید گرفت ایستہ کہ روح ماست بجران گلو گرفت
۹۸	آب حیات پیش ولایت بخاک ریز دل با کمیدن لب لعل تو خو گرفت
۵	۵
ولایت غفلت و چشم یا خطاست سیان عاشق و مشتوق محرمی حاشا برو کہ بارید ریخان نخو اہی یافت زور دورای کہ کارم ز انتظار گذشت زوست قاتل یغن چگونہ جان سہرم برخت خون دل من بیک نظر قاتل	کہ آن علیل سیت ہوتیار کجاست اگر خیمہ نامہ براز بہر نام باد صباست بگردنخ کہ برو اسن تو گرد ریاست باز روی و حال تو اشیم نزد است نگاہ ناوک و بار و حسام و زلف بکاست جراحتے بنو و باشماو نے کہ مر است
۹۹	وصال یافت ولایت دم فراق بدین حکایت عجب ترکہ لے دروغ نہ راست
۶	۶
بوی زلف یار تا اندر ہوا پیچیدہ است جو شہنشاہن ارکجا و حال زارم از کجا تا نغفندہ سمان بر خوش سیر ز درمین کا کل شیرنگ او دار و شکن اندر شکن الامان شو محبت لازم این آوازہ را تا نغفتی اندر ان دام طلبا بشیار باش	طوق سودا در سر خلق خدا پیچیدہ است تازہ عشق من لباط کندہ را پیچیدہ است آہ من و زرد و دھوش علا پیچیدہ است در خم سترار شکلی بہا پیچیدہ است نالہ ام در گدگد گردون فرا پیچیدہ است در سر ہم ہوی گیش بلا پیچیدہ است
۱۰۰	تا اندر از التجا بردن ولایت بانوا پایہ الامان قناعت بے نوا پیچیدہ است
۷	۷
اندر ان بزمے کہ ساتی بانی گلخانہ نیست	حمی پرستان را از بیتیابی دمی آرام نیست

چه عجب گرد بر آرد ز نوا و عاشق آفتابم بدو جسام بگردان ساقی اگر همه نوش بود لذت اور از رسد	بے سبب خاطر معشوق مکدر شده است تیر و شب از رخ آن ماه نور شده است بوسه ملذذ جان بخش میسر شده است
۱۰۶	کوری چه چشم حریفان که ولایت اشب هنشین بیت سفاک شکر شده است
سزاید شراری ز دل پر شور است هنگامه مستحیاست که قریب است افسانه بود حسن رخ یوسف کنعان ای شیخ بدین زهد دل پاک نداری آه که از آب شود زهره آتش تا خوانده هید اندوه نقطه و خط را	طوفان که شنیدی نمی از چشم تراست شوری ز خرام منم فتنه گرماست افسون تماشای منم سیرماست نظاره و پاکی همه وقف نظرماست دیویت که از آتش دماغ جگرماست گوید که اشارت زده بان و کمرماست
۱۰۷	پرسید حرفی که کدام است ولایت گر بیان شد و فرمود که آشفته سراسر است
ترا شگفته گر از زلف سبستان نیست ز جوش حسن اگر چه تو گلگون است اگر جمال تو روشن تر است از قتاب توئی که جان مستی و زنده ام با تو هزار دل بجزاحت فکار می سازد ز طول دامن محشر چه پاک عاشق را	مرا عشق و ذلالت دلی ریشا نیست ز دل عشق دل زار من گلستان نیست سایه کلبه اخوان من شبستان نیست گمان سیر که درین نیرو کالبد جان نیست نگاه یاز گویم که تیغ عریا نیست که هر دوش ز جیون دست و درگیر با نیست
۱۰۸	ولایت است که اندر نیاز موهبت اگر بکشور نازان پری سلیمانیت
۱۵	

۱۰	ای پرچهره گمی سوے ولایت نگر رحم بر سوز نه کردن ز سلیمانی نیست	۱۰۳
<p>آسانی که هست بمشکل برابر است حقا که حال را کجی اصل برابر است پیشانی تو بامیه کامل برابر است این ماجر القلم و ماحل برابر است این کلبه سیاه بمحفل برابر است آس پتیدن من بسیل برابر است</p>	<p>یک گام راه عشق بمنزل برابر است چاپیت آتشین خلاص بهر قدم نیستی ز راه هست ولیکن بروشنی از آب تیغ تر لب ز خشم نمی شود آبیم چرخ و مال تشنگی بر طرب است در خون دل پتیدم و خشم بخواب مرگ</p>	<p>یک گام راه عشق بمنزل برابر است چاپیت آتشین خلاص بهر قدم نیستی ز راه هست ولیکن بروشنی از آب تیغ تر لب ز خشم نمی شود آبیم چرخ و مال تشنگی بر طرب است در خون دل پتیدم و خشم بخواب مرگ</p>
۱۱	بر ناله ولایت دیوانه گوشش نه گلبنانگ او بلجن عنادل برابر است	۱۰۴
<p>ورندارم دیده گریان دل پر خون پس است وحشت صحرانوردی از پیمچون پس است از پی لشکین عاشق نامه بی مضمون پس است در دل اهل سخن گنج در مکنون پس است آه گر لب نباشد ضعف زور افزون پس است بهر آرام دل بیمارم این معجون پس است</p>	<p>زنگ زرد و عاشق چه گلگون پس است گر خوردم ننگ طفلان که نشان عشق نیست گر چه بی مضمون فرستاد است قائل نامدام بے نیازم گندارم فخر نه از سیم و زر مشقبازان را نشانی هم ضرور افتاده است سودیده در وصل بانا زوحیا آسبخت</p>	<p>زنگ زرد و عاشق چه گلگون پس است گر خوردم ننگ طفلان که نشان عشق نیست گر چه بی مضمون فرستاد است قائل نامدام بے نیازم گندارم فخر نه از سیم و زر مشقبازان را نشانی هم ضرور افتاده است سودیده در وصل بانا زوحیا آسبخت</p>
۱۲	دست را بیداده شمشیر بران را امکش از پے قتل ولایت چشم برافزون پس است	۱۰۵
<p>جان من حلقه بگوش تو سر اسیر شده است در خیال درودندان تو گو شیر شده است دل آفت زده ام غیرت محمیر شده است</p>	<p>دل اسیر خمر زلفین معبر شده است قطره اشک که از چشمم نرم ریخته است آتش چهره بے تابش را فلکند و رو</p>	<p>دل اسیر خمر زلفین معبر شده است قطره اشک که از چشمم نرم ریخته است آتش چهره بے تابش را فلکند و رو</p>

<p>مے غور و در فراق ساقی پماینه کش</p>	<p>آری آری قشقه دولت ز صبا فارغ است</p>
<p>۱۱۱</p>	<p>کے فو آدم ولایت سر دین کیش خاک ہر کہ بخود باشد از دنیا و عقبی فارغ است</p>
<p>۱۸</p>	<p>باشد گنہ مقدر و غفلت بہانہ ایست مقصود جرم پوشی و عفو گناہ بود بردار بر کشیدن منصور حق بر سرشت از بول لعنت و نشر زخوئی باز پرس کار تمام خلق بر اسباب بستہ اند منظور بود قشہ در ابلیس و آدمے</p>
<p>۱۹</p>	<p>خود عشق گفت راز خود و جای گفت نیست اندر میان وجود و لایست بہانہ ایست</p>
<p>۱۲</p>	<p>آن شوخ کہ آشوب دل و توش جان است خون ریختہ وز آتش گشت بجن کش پر دایے جگر سوزی آفاق ندارد سودایے سر راست پر شانی زلفش جان بخش جہانت ز شکر شکنیا آب دم غیش کہ بود آب حیا لے</p>
<p>۲۰</p>	<p>احوال ولایت بجدایش پیر سید آتشہ سر خستہ دل و نعرہ زمان است</p>
<p>از بلند پست منزل ہر کی آگاہ نیست تا بچاہ اندر نیت کی شود یوسف عزیز</p>	<p>تا جرم معرفت ہر سالکی را راہ نیست ای برادر کار و نیا و ایام و نواہ نیست</p>

<p>ز رخم باده دل او هزار فرنگ است کشیده است بر آئینه تیغ ابرو را جمال بارور آئینه خمیر من است نشسته ام بگدائی بر آستانه دوست تیمیت نفس من بصد وفا محروم من آن نیم که ز فرمان یار سر بهجم</p>	<p>دلم زنگد لبای آن صفت رنگ است بنار و موده اینک خلیش و رنگ است و لے چه بود که آئینه ز چرخ رنگ است کجا روم تماشا که پای من رنگ است بجیر تم ز محبت که این خیم رنگ است دلم بدست چو لیا تو پس بک رنگ است</p>	
۱۰۹	<p>نماند هست مردانه تا کشد سستی ولایت این دل نالان نام رنگ است</p>	۱۶
<p>جنون را با سر محزون بوسه است زوی بر یک دیگر تیغ دو ابرو بجوش آور و عشق با جبان را بر آورد است گرد از خاک ساکن بدنه ساقی بیندیش از خرابی گسے کافر شوم گاهے سلمان</p>	<p>لکونچه پایش زلف لیس است جراحت برو دلم خط چلیباست تعالی الله زنا هست آنچه برماست قیامت از خرام نازید است کردست میکشان در دست میناست گسی کعبه دلم گاهے کلیاست</p>	
۱۱۰	<p>ولایت عشق بازی پیشه دارد طریق او خلافت گبر و تر است</p>	۱۷
<p>عاشق از امید و بیم روز فرو افارغ است خاک باشد بسترش خار بود بالین او سالک کامل نه ترسد از تشیب و از فراز قطره آب لے دم رحلت نه کرم آرزو که شود عاشق بیک نظاره از دیدار سیر</p>	<p>نختمه منغر عشق بازی از قضا یا فارغ است خاک را لوس جانان از بهر فارغ است ره نور و نورش از پست و بالا فارغ است زخمی تیغ محبت از منت فارغ است گفته اند آخر که مستقی زور یا فارغ است</p>	

۲۳	روزن قهرتے رخنہ گیسے منظر است	۱۱۶
<p>باد کو پرواز خویش بیجا نہ گنیت شوخی و ناز کی وغیرہ ستانہ گنیت یار ب این آفت جان کہ بیجا نہ گنیت ہاں ہر سیکہ این تکیہ کا ستانہ گنیت</p>		<p>ساقیا ساغر توحید بیجا نہ گنیت آنکہ از عریبہ اش پیر و جوان جان نبرد تیغ و دست و دل آمادہ بخون مردم ہر پستان از زند قافلہ پاکان را</p>
۲۴	سکینہ آہ جگر سوز و لایست شب و روز آہ این سوختہ دل عاشق و دیوانہ گنیت	۱۱۷
<p>آری آری ست ساقی را مقام دیگر است آن زبان دیگر است و آن کلام دیگر است وزن بے قصد دل عاشق دایم دیگر است و آنکہ ساقی را کند سیرت جام دیگر است جلوہ اش را ہر زمان چون طہ بام دیگر است جان و جانان را برید بنہ کام دیگر است</p>		<p>صبح و شام عشق باز آن صبح و شام دیگر است و ہم تصور از کجا قول انا الحق از کجا ہوالموس را زلف چنان است زنجیر بلا می پرستان ب نفس بدہوش جام ساقی اند ہر زمانے نموتی بیوش دیدار دے است محرم را ز محبت کے بود باد و صبا</p>
۲۵	ماجرای حیرت افزای ولایت دیدنی ست جان فدایش کردہ و دلبر بکام دیگر است	۱۱۸
<p>خون دل سبل بصر احش مدام است گو محتب آشفقہ و گو ماہ صیام است ز اہد حذر از تو بہ کہ ز تو حرام است آن بچ کہ خیر و ز قح حلف دایم است آن کس کہ می ناب بخورد کد ام است کاین عمر گر امی بد می چند تمام است</p>		<p>آن ترک تمکیش کہ بابادہ و جام است ساقی من مخمور نہ دارم سہ پرہیز طامات نیز نہ بچوے عمر گر امی اسکینچ مرد و بر پیر ان خرابات از خاک نشینان دیر پیر کلیسا ساغر مدہ از دوست اگر با چند دوستی</p>

<p>گر بقا خواهی حصول بی فتنی الله نیست آن شنیدنی که جای چاه کن جز چاه نیست مایه در اندگان بے نوا جز آه نیست زیر شتی خاک فرقه در گرد آه نیست</p>	<p>ترک هستی کن که فارغ میشوی از نیستی تا توانی در بے آزار سکینان سباهش ای تم شیوه زیچکان قضا غافل مشو باو خوت در سر از سودا خود بینی سنج</p>
<p>۲۱</p>	<p>۱۱۴ ترک دنیا کن ولایت دل جمعی بندیش بزم دنیا پیش دانشمند عشته نگاه نیست</p>
<p>بیای که گیر چو زندان که آسمان تیز است که دور آخر جانش بملال آئین است که طاق گنبد نیلوفر می بلاریز است که روزگار شب و روز فتنه انگیز است عروس کمنه دنیا بے دل آویز است نه چنگ نماند نه چنگی نه بزم چنگیز است</p>	<p>اگر سبوی تو از صاف عیش لبریز است بهوش باش ز تلخاب نیلگون مینا اگر تو عاقلی از گردش زمانه بترس سباهش خواهد ز انجام خوشین غافل بیایک دانی خود را اعتبار ساز بگیر عبرت و کاری که کردنی است بهار</p>
<p>۲۲</p>	<p>۱۱۵ ثبات نیست ولایت بیک و تیر و دے نفور باش ز دنیا که جای پرهنر است</p>
<p>در ره عشق خنجر سیم که خود بر سر است به دل از خنجر سانی هم در ساغر است کف پای که ز بند بر سر بافسه است پر تو می از رخ محبوب پری بیکر است ترک باشد با قاتل ماولی است ز شک موی کز ش تارتن لاف است</p>	<p>مانم چو نذر ایم که دلبر بر است می ناب که از وفا فتنه منصور بنه ناگه ایان در دوست هر شاه مانم هر چه بینی ز نجوم فلک زنگاری انکه بر هم زده یک جلوه او عالم را نسبت دین و یار است که مرغی انم و او</p>
<p>اگر بود منظر فردوس ولایت چه کنم</p>	

<p>دل سربستان شد از دغا آتشین چشم ترکون نباشد رسم و اوقاتان اولین عشق ازان جزین دیوانه گیت اندران عالم که بر رخ نام دارد از ازل بگذرای نمان زایدای خود و کلیف من</p>	<p>آه خون آلود رنگین نخلستان من است و آنکه بر مقول گزین کتاب دان من است آخرین تعلیم مجنون شرح دیوان من است پیر تعلیم جنون طفل دبستان من است خسته آزار غمگرم در مان من است</p>
۱۲۲	<p>یار من میگفت روزی با کمال آشنی بر شایاطغم و لایست نیر همان من است</p>
۲۹	<p>۲۹</p>
<p>کعبه جمال او جلوه خدا این است گر بطائی آن ابرو فوت شد نماز تو با اعتقاد آویز و فتنه با بر انگیزد ترک مدعا کردن جان و دل فدا کردن خون دل ز خون مردن و جفا کردن دل سبیل بهیوشی بمنفس حساموشی دیده خون بی بار و دل تنیدنی دارد از بلایه تر رسیدن در جفا و تحبیدن</p>	<p>اکیش برین نیست دین پارسا این است سر ز بر تیش نه سجده قضا این است خود پارسا ریزد غمزه و ادا این است صورت نمانا نیست مخی بقاین است شرط عاشقی اندیت نشان بتلا این است جان بخود و راهوشی زین که استنای این است ضبط بقهری چند راز بر خا این است گرو عشق او داری شیوه دفا این است</p>
۱۲۳	<p>لشته و لایست رازنده کن بیک ایما هیچنان بکش بازش جا که جبا این است</p>
۳۰	<p>۳۰</p>
<p>دل بگرد فتنه و آشوب گرویدن نیست سینه مجروح نگاه نامک اندازان نبود رفته رفته در دلش افتاد و میل دیگران تا جوان شد آن سخی تا بلا بالا گرفت</p>	<p>خاطر اسوده عاشق و رزیدن نیست دیده غمخیده بر چسار ما دیدن نیست پیشتر محبوب ما میوه و تحبیدن نیست فته زین پیش اینقدر بر خوشن بالیدن نیست</p>

۲۶	جز مشغل صبحی مکن اندیشه طاعت هشیار و لایست اگر ایام بکام است	۱۱۹
منم که دل من دلی دو عالم سوخت ز شعله که بیریگ گل است بنم سوخت توان به برق گلاب مرا بکیم سوخت بین بقطره خونی که چشم پر خم سوخت مگر ز تاب جمال تو زلف پر خم سوخت رخ از نقاب کشاد و سواد و عظم سوخت		از گرمی که بدخا دل است هر خم سوخت بحیرم که چه آتش حیان اوزده با آتش پت فرقت مسوز روز و شبم ز مسوز ساز دل آتشی چه می پرسی بزرگ مو که بر آتش نهند چه بچید بصبر تا چه کند یوسف که از شوقی
۲۷	مگر خیل بلا پیش رود و لایست بود که اندیشه آتش زیر پر خم سوخت	۱۲۰
خوشحال پاکبازی که جام می خربست این کیمیا میستی که سیر به نصیبست هز دره که بینی روشن آفتابست این هستی نور فزوده هستی جابست غافل مباحش یکدم که سیم شبابست کلین خاکدان غالی نقش بر آبست		از خوش می بر باید بوی که در شرابست زند می پستی آتش ز نند بست باشد ز جلوه آونیرنگ هستی ما تا کی سیاه هستی بگذر ز خود پرستی طفلی لبهوت و پیری کند ضعیفت بگذر ز کامرانی چون نیست جاودانی
۲۸	امروز گر توانی کار بکن ولایت خودا که خفته باشی اندیشه حساب است	۱۲۱
بوی گل آشفته طبع پریشان است جان با هیجان از افست پشیمان است منظر خورشید یعنی مشرق جان من است		بسته زنجیر زلفم کفر ایمان من است ایکمی پرسی که منظور جیهای یا کیمیت از دل من جلوه گرفته صورت زیبای او

۱۲۶	مگر ولایت نسکین ز عاشقان تو نیست	۳۳
ای شیخ پاک شرب امی کشیدن است ز نگین ترانه گفتن و معشوق باختن از محتب گر خفتن در و س تا فتن از دست خویش خون دل خوش رختن آوختن بدامن محبوب دست شوق سودوزیان ندیدن و سر مایه سوختن	در بزم بخودی رخ محبوب دیدن است رسوا شدن بعشق و ملاست کشیدن است پندی که پیر سیکده گوید شنیدن است واندر هوای دوست چو سبل تپیدن است دیوانگی گزیدن و دامان در دیدن است آسودگی فروختن و نسیم خریدن است	
۱۲۷	در کج عافیت ز جهان بے خبر شدن وز خویش و آشنا چو ولایت بریدن است	۳۴
شور الفت از دل بر جوان برخاست بخت بیدارش کند جادو و چشم نیماز مردمک باز میستی بسم دارد ستیز ای میحازنده کن از بکشتی نوح را تا که خواهند درین دریای شور افزون و انظارند مده افسانه گوئی تا کجا	هر که از بنی درین بود از جان برخاست طرفه تر این فتنه از خواب گران برخاست فتنه از اینجا بچشم بستان برخاست باز طوفانی ز چشم عاشقان برخاست بج می زان هر دو لعل و دوشان برخاست این دل بی انگ از نام و نشان برخاست	
۱۲۸	بان نیاساتی ولایت از پس مردن بنجاک در تنهائی یکے رطل گران برخاست است	۳۵
شکر خنده شورش فرا میاید رخت گلندی پی چشم بدست و لے چه کنم مرد بر ارباب دریم شراب صاف بیار نگاه تیز کن اسے پری بسره ناز	نمک بزخم دل مبتلا نیاید رخت بشت خاک بچشم قضا نیاید رخت که در سیکده در جام ما نیاید رخت که خون خلق به تیغ جفا نیاید رخت	

اشتیاق لغه در پهلوی ایو بران کرد ناز مشوقانه آخر مبتلا به و هم کرد	فی کج بنیوان ساز نالیدن بنداشت از خیال زلف در آئینه ترسیدن بنداشت
۱۲۴	بر دل زار ولایت خورشاید نامو کے پیش ازین با پیش الفت سینہ کا ویدن بنداشت
کمال صورت پر خیز از والی هست مباش و غم فدا و تنگ در بر کش صبا بجزمت جانان پیام ما برسان بیالہ گیر غنیمت شمار صحبت دوست چه احتیاج به جلا و یک نگره کافیت برو که جای ملاست نما ندای واعظ جواب تلخ بده ای لب تو شکر خا بنفشه و گل و زگر گس کجا و مید ز سرو	زوال دینی آنت گر کمالی هست اگر کام تو ام و ز خرد ساسی هست که در دمنده فراق تو خسته حالی هست زاق و لب آنت گر و صالی هست ز کشتن بین سگین گرش خیالی هست که در جواس من مضطر اختلالی هست مر از لسته خندان تو سوالی هست نهال قامت جانان عجیبالی هست
۱۲۵	بعذر بے ادبی سر بر آستان دارد گر از ولایت مسکین تر اطلالی هست
چیزی است که در تیغ ابروان تو نیست که دام دیده که خونین از اشتیاق نشد کسی نماند بشهر اندرون ز دنداران نمی دهند نشان از کسی صغیر و کبیر به نغمه سنجی لبهاے شکرین نازم تویی که مایه خضر است آبجو است	چیز خوبی است که در چشم ناتوان تو نیست که دام سینه که منت کش نشان تو نیست که سجدہ گاه دلش طلاق ابروان تو نیست که کشته نگه ناز احتسان تو نیست که عند لب نوا سنج هم زبان تو نیست که گوید اینکه می جاز کشتگان تو نیست
اگر لمبطف بیانی به بزم ما چه شود	

۱۳۱	باز آئی ولایت زنبیدن به نخب بسیار پیش از روشن عیش بعید است	۱۳۱
دور از تولد جام و صراحی همه خون است محفل همه بر هم شد و می ریخته بر خاک هر دم کشد آبی ز جگر سرخ رو ابات ای دوست بیا و پسند اینکه شنبیدی اگر نه شوی تامل پاکت نشود خون با دیده خود بین نتوان کرد نظاره	وین طغنه که تا پیش می ناپ خون است ساقی نغبت مرده و پیاپی نگون است سودای فغان بفری بی تو مژدن است آزردن دلهای پرگنده زبون است ز اندم الفت نکالایات برون است آن نور دل افروز که بیرون و درون است	
۱۳۲	بیار شد و مرد ولایت لبسم او وان ترک شکیش ز پدید که چون است	۱۳۲
تیغ ابرو از دل و تیرمه از جان گذشت چشم بد دور آن دم تیغ نگه خنم بر خبت کار با تابوت نبود گشته ناز ترا تا بخوشد رحمت و شاید سجانی کند یک شب اقبال بکام دل بنحقی در برم تا بشور آرد خجاک اندر لب هر زخم را	کار مجروح تو ای سفاک از درمان گذشت تا خیال سخت جانی در دل بیکان گذشت بینوایان باز الفت از سامان گذشت هر که آمد بر سر مقتول او گریان گذشت آرزوی فصل بی فصل تو از پایان گذشت بر فراکش نه خود بالب خند ان گذشت	
۱۳۳	وی عشق مصحف رویت ولایت جان سپرد اگر چه کارش بت پرستی بود با ایمان گذشت	۱۳۳
لجادم غمجت که دل ز کار گذشت بیار با ده صافی که پیشتر دیدم بکام دل نکشیدیم در برش روزی	نشاط رفت و جوانی شد و سار گذشت که دورست شد و همه دوشیار گذشت شب وصال بیک سو کنار گذشت	

	<p>ز رشک بر سر عاشق بلاناید ریخت به بستر هم به شب خار ماناید ریخت</p>	<p>مده سز زلفت بدست بولالوسان ترا گفت که خوابی بفرش گل باغیر</p>
<p>۱۲۹</p>	<p>ولایت دست که از رشک جان ای سپرد بمیر زلف یحیی صیانباید ریخت</p>	<p>۱۳۰</p>
	<p>ای دیده فردرزا اگر تو نمی هست آشفته سزیست بهر سبج و نمی هست باز آبی سجاد درین کشته دمی هست هر مغیبه بانی طرز سستی هست گر خوشتر از تنگده ما حرمی هست وز سکه دروغ جگر انیک دمی هست</p>	<p>واله بخوناب تو وصل صحنه هست این زلف چه زلف است که در سر پریش هر چند که گشتی بنفوس نازی چشیش در دیر به خان جز روش جو ندیدیم ای شیخ بیا و بکرامات نشان ده هستم خریدار تو ای یوسف ثانی</p>
<p>۱۳۱</p>	<p>خوش باش ولایت بگلستان صالح فردوس اگر نیست نباشد ارمی هست</p>	<p>۱۳۲</p>
	<p>نی فی غلط این شور قیامت که شنید است بوی سز زلف تو صبا هم به شنید است تا کوچه آن ترک تنگ که رسید است صد وای بر آن رنگ که از رخ پذیرد است دل نیست که در کوچه قاتل نی پدید است جانانی که شوق پیش از خود نه رسید است تا ویده ز دل خون رنگ پی که کشید است هر شام نمی بر غم هر صبح مزید است ای ترک بگو پرده عاشق که درید است</p>	<p>این فتنه که دیدم تر احم تو که دید است ای حسن تو افسانه و با این همه شهرت تا دیده همه کشته عشق اند و گرنه صد حیف بر آن سینه که با داغ و فانیست اول سبق کتب عشق است پدیدن باور و ز پلوش به پلو چه تپاند گر جذب محبت ز دل یار نبود است در کار من اوفنا و محب عقده که فریاد گر حیب قبا می منت انگشت نما کرد</p>

<p>ای صم کیت که ستانه دیدار تو نیست کیت که تیغ نگاه تو بخون ورنه پدید کیت ای ماه جبین که از آفتابیت هر چینه پوز لایحه نعمت بیمارست ستی با ده گشای که در جام ساقیت بر گل عارض تو نفس سرانید هر</p>	<p>کیت از تیغ و برهن که طلبکار تو نیست کیت از سلسله سولیان که قنار تو نیست کشته مردی ز گس بیمار تو نیست پوسته نیست بمصری که خدیوار تو نیست ساقی نیست که سنت کش دیدار تو نیست بیلی نیست که دیوانه گلزار تو نیست</p>	
۱۳۷	<p>بنده است ولایت مشو آرزو ازو برگرفته معترست ارجه سنگار تو نیست</p>	۴۴
<p>هر که سودا زده زلف پریشانست هست بخی نیست ز خونباری همچون لیلی سیکند زنده یک شوه نیم است گفتش در و مرا هیچ غلابه نبود گفتش بسمل تیغ تو پشیدن دارد عمر گذشته و محبت دل عاشق گذشت</p>	<p>کافر عشق نباشد اگر ایمانش هست روزنه از دل او با بیانش هست از آب بقادر لب خندانست هست گفت بستان ز بیم لوسه که در مانست هست گفت از عشوه که با نام او گمانست هست بین که خوبانستان دیده گریانست هست</p>	
۱۳۸	<p>گفتش خرقه صد چاک ولایت دیدی گفت خام است که تارک بگریانش هست</p>	۴۵
<p>بیا که بی تو ام اسید زندگانی نیست شید خنجر ناز بری جلالان است فروع چهره عاشق بود بجان زده کز انکشت یک عشوه چشم بارت حریف گر چه ز تشنگ میزند حفر</p>	<p>بیا که جان بیم جای ملن ترانی نیست که ام نه خود دل من بخونچکانی نیست پریه رنگ رخی به که غفرانی نیست که نیم بسمل انداز تا توانی نیست قونی که خون شدن دل ز تو نمایی نیست</p>	

شیدناز برون آمد است قص کنان حققت که ز طوفان شنیده بگر بیا که طرفه گل بشکند ز هر داسنه	مگر نسیم دوش از سر فرار گذشت که سیل خون بر شکم ز کوی یار گذشت که دانه های دل ز ارم از شمار گذشت	
۱۳۴	نیاید آن بت بیدین که دل کند خالی تمام عمر ولایت در انتظار گذشت	۳۱
ایوای بران مرد کبی یاد خدا زیست آنو ده غفلت شد و باغوش ز پر دخت هشیار نشد یک نفس از سستی هستی یک ذره نیند دخت ز سهای بانی نکشاو گے دیدہ بمرت بر ماشا یک روز نیاورد بدل روز منارا	یکدانه نیشاند درین مرز غم تازیست غافل ز سرزای خود و هنگام جزازیست تا بود بدینا همه با حرص و هوازیست اندر طمع آنچه بماند به فنا زیست اندر نیش نه کرد از خود و غافل قضا زیست صد سال اگر زیست با امید بقا زیست	
۱۳۵	تا بوده و تارفت بفر دوس ولایت چون قبله نما زو شب از ترس خدا زیست	۳۲
این ترکی داین عویده با سوختگان چیست وز دیده مگر کون و آشوب فرودن از خشم برادر و خن چیست ره گلگون با عارض چون ماه چه آمده باز فی سبل تنه شد و نه زخمی میر با سوخته جانان سر بر چاش چه داری	سویانی تیغ که تیغ زبان چیست ستای برون آمدن زوید معان چیست وز جوش غضب سوختن پیر و جوان چیست هر دم خشنه تازه میجر و جان چیست ایار تیش دل چه دهن آه و فغان چیست آخر بستم کشتن خوناب کسان چیست	
۱۳۶	بر خیز پیاک صدمست بیفتان در ملت عشاق ولایت دل جانیت	۳۳

<p>تا فوره از خاک من و خاک مزار است تا اعل در آتش نمکند خسته دلان را مستانه بیا ای گل خندان بگستان سستی و فوقی می گزنگ چه داند شوریده سران طاعت و قوی نشاند خود خنجر ابروزده و خود خنجر اهل</p>	<p>نرسند زربادی این مشت غبار است بر تازی چالاک چه ترکانه سوار است گل آمد و هنگام تماشا می بسیار است آز آکا ریاضت بسبب ریخ خار است این طایفه را شرب زندانه خار است پرسد که دولت از دم تیغ کنکار است</p>
<p>۱۲۲</p>	<p>تا یار بکام است ولایت بستان شب تا ببحرست می بوس و کنار است</p>
<p>هنرمندی همان رنوخ وین خدایت ای شیخ سترسان ز بلای قیامت دل بدون و خون کردن و پروانه نمون یک آبله کردی دل مار ابله گایه دانی به حال دل من خوشتر از من هر دم به خیال آمدن و بهوش ربودن</p>	<p>آن ترک سحر غمندان که وفا چیت خبر سلسله زلف ندانم که بلا چیت این نمرة ترکانه و این بازو ادا چیت این موبده و این ستم ای ماله تقا چیت آه از من میناب چه پی که ترا چیت این طرزه اگانده ز آئین جفا چیت</p>
<p>۱۲۳</p>	<p>دامان شیخ است بدست تو ولایت پس و غنچه محشر و هنگام جزا چیت</p>
<p>ای زود چشم این سرخ و لاله چیت باوخت ز آتشین بعش بدم کوش چشم تو هر که دید تواند بگم گفت روی تو آفتاب و دوبروی تو هلال انجام سرکشی بود از پا در آمدن</p>	<p>چین چین شدن بیام و سال چیت اگر عاشقی خیال حرام و هلال چیت ستی بچوش باو نه کردن محال چیت در جرم آفتاب و دشمنین هلال چیت ای بر غرور و در سر تو این خیال چیت</p>

من و دو چشم ز رویک نفس نمی گذرد	که نوک بهره سرگرم خوشفتابان نیست		
۱۳۹	ولایت آه که نشتر شکست در دل تو که سحر تو کم از سحر فتاحی نیست	۴۶	
بوسه اش از پی در دل من در مان است ز شکم نیست که در بزم حریفان رفتی زنگ هر حرف ز وصف زخمتورنجته ام صاف پدید است که حسرت بخیج کردش شور او دیگر و شور لب حبانان دیگر زنگ گلزار بود پیرت از سر زبانه	نوشده ادوب محبوب جانان است در نه هر شکل بید او که هست آسان است بوح دیوان مرا بین که نگارستان است ایضم آئینه در پیش خست جبران است شکلی در لب او نیست که اندر کان است ز گرسن پهل نیشنا دو گل و ریحان است		
۱۴۰	دین و ایمان ولایت همه نذر یار است دین او عشق می و الفت او ایمان است	۴۷	
کشته عشق زنده در کفن است ستیم از شراب سیکه نیست نمک ریز بر جراح دل طرفه نیزنگ با خنی مجمل این چه حسن است و اینچه رعنای است نیجیب است کاروست جنون زنده دارد بچاک عشق تو ام رومن اید و نه گوشت کند	غمره را کاوشه بجان تو تن است جان بوی توست در بدن است لب لعل تو شور انجمن است عاشق دین شیخ در بر همین است بتلای تو جان مردوزن است پاره پاره ستام پیرهن است مردم و همچنان نمیس من است ترک من جان نواز و دشمن است		
۱۴۱	اے ولایت زخوشتن بگذر سفر اهل شوق در وطن است	۴۸	

<p>فرض است یا که سنت پیران می پرست اوقات پنجگانه بنویسند پس از چون موفیان بسکیده آیند و می خورند زند ان پاکباز چرا و جسد می کنند</p>	<p>هر جا راه بسکیده حکم دو گانه چیست وقت سجود این در دو گانه چیست آداب شان چگونه و شرط تر از چیست شور سماع و زعفران مانشقانه چیست</p>
<p>۱۴۷</p>	<p>۵۴</p>
<p>گلشای منالی همه خار بدن کیست سرمای تسلیم و م تنج که بود است تا سجده کند سر بقضا و او دل سن ستانه خرامی روش ناز که باشد بست است آینه اقل بگلش زاهد بودی جز غم نظاره ندارد</p>	<p>مالی بزرگات همه آزار تن کیست لوا ای پیش کوچه رشک چمن کیست این طاق خم ابرو شمشیر زان کیست ترکانه ادای نگه عشو فن کیست سرمستی پیناز سرور سخن کیست جادو زده ز گس تقوا شکن کیست</p>
<p>۱۴۸</p>	<p>۵۵</p>
<p>دل گرفتار و عشق ناز است هائیک جلوه مودی فرماست در نگارش ستیز بانی نیست بسکه نازک تن است شاهزاده لذت لبش بسیار ک یاد میشود جان عاشقان پامال که باب حیات زنده شود</p>	<p>وز جفاست بی در آزار است چشم شتاق سخت خوبار است ز گس فتنه ساز بیار است گل هتاپ بر تنش بار است هر که متوال محب بسیار است این چه خیال و این چه رفتار است هر که آب تیغ در کار است</p>

از دست رفت کار شهیدان مخجرت	آنمون تفضل بگنہان انفعال چیست
۱۴۴ گر نیست پاره پاره دولت از ذراق دوست هر شب چو ماهتاب ولایت زوال چیست	۵۱
هر که از سایه ترسد بسفر عاقل نیست بایگی بودن بالادرم و دزدان افتاد پادشاهت بکشت بیاح بود و غفلت او پند پیرانه ناگوش کن از خانه بر آ کے نصیب تو نشود هر چه قسمت نبود ایکداری دل خزانه تکبر چه کنی	ماهی کاهش اندیشه یک منزل نیست بایطینت با مین که جز آب و گل نیست خوشتر آن مرد که در راه رود غافل نیست هر که سلاک ز قاضی نشود کامل نیست آب است و تر از آب سبیل ساحل نیست جز کف خاک ازین کشته سر حال نیست
۱۴۵ بجز ذنیت ولایت دل بغم چه کند دل که سودای سر از عشق ندارد دل نیست	۵۲
سجده یعنی بر تان آستان دیگر است پر سر با مین نیاورد جان آسایش طلب پای ما ماندگان در اولین منزل شکست چون ز دوست او نگم دارم دل شوریده را گرچه خوابان صورتی دارند سر تا پا حسین هر چو می بینی بر آه او میا کرده اند	سجده را جز خاک پستیانی نشان دیگر است آنکه جانان را کند بیتاب جان دیگر است آنکه تا جای رسید از کاروان دیگر است حسن روز افزون او هر دم نشان دیگر است عشوه او دیگر و اند از و آن دیگر است عشق را در هر نفس کار جهان دیگر است
۱۴۶ چون بیا کاران ولایت را به محرابی چه کار گوشه گیر اندر نسیم اربو گمان دیگر است	۵۳
ای پیر می فروخت شراب مغانه چیست اگر نیم ز حرمت خاک و ریغان	آتش نطد در آب صراحی زبانه چیست ارکان سجده ریز می این آستانه چیست

<p>گزندای ز راه نامنزل رسیدن مشکل است ماشتی سسل آری غم کشیدن مشکل است اف محال و آه و ثوار و پیدین مشکل است قطره از تاسور داغ او چکیدن مشکل است</p>		<p>بنیو ای نقص دارد طالب تکبیل را اشکم از دل تا بچشم آید بعد خون چسب زخم ششتر تم دارد و عجیب تر حالتی نموده ام از بهر اخفای محبت خون دل</p>	
<p>۵۹</p>	<p>آرزوی زخم لوهر بوالهوس دارد و دل چون ولایت زیر تیغش آیدین مشکل است</p>	<p>۱۵۲</p>	
<p>جگر دم خون و دلم خون و شکم خون است دانش صورت جام است و لبش میگون است مردیک سامری و شوه او افسون است سرعه قامت محبوب عجب نوزون است فرض کردم که معلم همه املاطون است وای تاثیر که در دم زد و افزون است</p>		<p>حال بن بن که دست غم عشقت چون است تا که نوشندی ز نوش و که بوسه لب حجام هر که او یک نظرش دید اسیر جادوست نخوان که در بجز وزن نظم لفظی عش زود بینی که همین طفل بخشم بگذارد حسرت افروزد بے لذت دیدار که</p>	
<p>۶۰</p>	<p>داسن مر که خود گیر ولایت اخیب پر حذر باش که این دایره گردون است</p>	<p>۱۵۳</p>	
<p>فقیه محشر مگر با پوس بالاس شماست وزنک شور از لب نهگامه افز شماست روز و شب اندر دل پر خون با جا شماست از خصال تنگین طبع خود آرا شماست و هم بانی صفی نقش سراپا س شماست دید و دل هر دو مجروح از تماشا شماست</p>		<p>دل بدم نیست تا خلال در پایی شماست در غفشی چ زان گیسوی تنگین بوده است چون نباشد سنج رنگ از پای تا سر آن قبا بوسه باد شام و اون در شب وصلت بنار و دیده اش محو طعم و حیرتش آینه شد لمه خربخت میکند کار سنان</p>	
	<p>نیست اقبال ولایت از جان و اون ویران</p>		

بر حسیک مانسی گزرو	ترک بار ازین روش عار است
۱۴۹	سبحه تزار شد ولایت را این چه نتیج و این چه تزار است
۵۶	کار چون از دست شد تدبیر کردن مشکل است سر نوشت ایزدی تغیر کردن مشکل است داستان بخودی تحسیر کردن مشکل است خوا بطل بی زبان تغیر کردن مشکل است جدا کردن شکل و تزیین کردن مشکل است آنچه بر دل سیر و تفریر کردن مشکل است
۱۵۰	ای ولایت محو تسلیم و رضا بودن خوش است پنجه در سر پنجه لغت دیر کردن مشکل است
۵۷	جلوه گزینوارزل در دل درویشان است مشترت آباد دل کامل درویشان است لطف حق دافع هر مشکل درویشان است ایمن از موج بلا ساحل درویشان است کعبه قرب خدا منزل درویشان است نامه چرخ بے محل درویشان است
۱۵۱	دولت فیض ابد حاصل درویشان است آنکه یک ذره ننگیدم کونین درو بار خاطر بود رخ و دگون ایشان را هر کی نوح بود کشتی طوفانے را حاش الله چه داند غم داین نکته را از این نه حرفیت که اوراک توانی کردن
۵۸	درو ولایت نبود گرچه صفات این قوم لیکن از خدمت نشان داخل درویشان است
۵۹	از گل تصویر بوی گل شنیدن مشکل است بی محبت جیب تا دامن دیدن مشکل است
۱۵۲	جلوه او در سر و رخسار دیدن مشکل است بوالهوس کی میتو انگر پاره کردن همچون

	سوز پروانه دگر ناله بلبل و گراست طره کاغذ آن رشک پری لکمر است	شور عمر نکند آنچه کند ضبط آدمی هر خرم و جج بلای دل خلق است و هنوز	
۶۴	دل الفت زده ام آه ولایت چکند شور او بلے افرو ناله او بلے اخراست	۱۵۷	
	بسته زلف سیاه تو پریشانی هست روزی باز از دل تیر و شبنانی هست پیش ما آئے که باطل گریبانی هست برو لم است جان بخشی پیکانی هست در بیا بایت اگر خار یغلائی هست در ره دوست بیفتان اگر ایمانی هست	در شبنان بخت بی سرو سامانی هست دل بستیم زلفین تو دور روز بیله ای جنون ما بتنا می تو مجنون شده ایم خورد بر سینه از سینه نیامد بیرون سج پای ز سر و کلاهش پنهان ز غلش از پی عشق تیان جز دل کاغذ نه سوز	
۶۵	نا توان کرده حشمت ولایت هست در دند لیت که محتاج بدرمانی هست	۱۵۸	
	مجرمی از زلف دل است و پلانی کمر است تر جان دل مست است از زبانی کمر است هوس هوسری موی سیاهی کمر است می کند گریه زنا سوز دانی کمر است سینه پر خون همه از سرخی پانی کمر است شاعری را بنود طریسیانی کمر است	یک نفس کم نشود شور زبانی کمر است در زبانی نوستانه سخن می سجد یک نظر دیدن او سیلاب می خواهد دل زرش نگر و سختی داغ جگر م آخر این رنگ بسی فتنه پا خواهد کرد پیر کس نیم و این همه فضا ازلی است	
۶۶	دوش گیفت ولایت بت شیرین دهنم رنشک فریاد بود و خفته جانے کمر است	۱۵۹	
	زکے شکرے چوبت ما کدیده است	بجهر مرغ تیر بقتلم کشیده است	

۶۱	سیر یا غشاندنش موقوف ایامی شماس	۱۵۴
<p>خاکه گیس او بسیار ناتوان است آشوب پاکبازان این طفل ناتوان است هر چه دلپندش دام دل جهان است آن جامی بندش از خود بای جان است دل باین راه سود افزون گرفتگان است ای سیر یا رسیان این بزم مکر خان است</p>	<p>دیدن بسوی عاشق بر طبع او گران است از خویش می بر باید پیران پارسا را از طره بلندش صد حلقه در کندش آن چشم نمیش آن لعل می پریش تا خنجر از ناستد ترک شکر ما ترسم که محو گردی از جلوه حسینان</p>	
۶۲	بسیار خامه لبکست بسیار نامه در سوخت تا در کف ولایت کلب گهر نشان است	۱۵۵
<p>پایچ و خم چو طره آه آشناسد است بندشین که از خرام قیامت باشد است دردی که بود و دل ملایه دوا شد است بسمل ز یاد کنگره سیه باشد است خونم بیا پیوستی قاتل حشاشد است در خاک زندگانی ناخون باشد است</p>	<p>تا دل ایبر حلقه زلف دو تاشد است از به پای پیوس تو بر خاست نو خوشتر تیغ تو خون غیر بد سازیش بر سخت از چشم زخم و دم دل من بعید نیست تا کار دوست بسته قتل مسمام کرد طعش مزین اگر نهد یا رخون بها</p>	
۶۳	وارد سرنیاز ولایت بر آستان پیر طعش بیقین رهنما شد است	۱۵۶
<p>ز آنچه گفتند و بگویند سگار تر است پیش صاحب نظران باینه نظر است آه از هر گل دانه نسیم سحر است نوبت گریه چون دل دلعت جگر است</p>	<p>ز خاک من اگر کشته خود بخیر است مشت خاکی که با آورد از کوه دوست راز الفت نتوان دست نهانی در دل عاقبت زین تر انجام چه خواهد بودون</p>	

۱۶۲	میدیم آب ولایت شنبه روز و تاحال نخل مرزگان تر و را شتر پیدائیت	۶۹
مهربانت بمن سادہ نگارے کہ مر است خلو تم گلشن و جانان گل و من بلبل او اور آغوش من و خانہ زغیرے خاکی لیلۃ القدر بہتاب نباشد محتاج مر حیا طالع فرخندہ کہ وارم اشب بوسہ بر بوسہ زوم پر لب میگون کے	می کشد روز و شنبہ جلود یارے کہ مر است بگیمان رنگ بہار بہارے کہ مر است کے بود روزی کی سبک نہارے کہ مر است روشن است از رخ جانان شنبہ تارے کہ مر است ننزل باہ منیر است کنارے کہ مر است کے فرو میشود از بادہ خارے کہ مر است	
۱۶۳	دوش از بسکہ در آغوش فشردم اورا گفت فریاد ولایت زفتاری کہ مر است	۷۰
گر عشق روی است بقرآن چه حاجت است درمان عاشقان بود ای ترک درد تو صد بار کشت معجزہ عشق دزدندہ کرد مستغنی از دو کو نم و ہستم کہ اسے تو مردم کہوے شک بہشت تو اسے جنم جز انیکہ خود در آئینہ مفتون خود شو ی	کا و یقین کند کہ با بیان چه حاجت است آنجا کہ در دست بدرمان چه حاجت است مارا بہ تیغ عشوہ پنهان چه حاجت است آرے مرا ملک سلیمان چه حاجت است خاک مرا بروضہ رضوان چه حاجت است مشاطہ با جمال درختان چه حاجت است	
۱۶۴	خود مردن آرزوست ولایت بعشق او جانان اگر نمی طلبد جان چه حاجت است	۷۱
بابر بہمنی دیر پستم کار است من از ان روز کہ چون صبحدم از عشق زوم در و من نیست بدرمان طلبیان محتاج	رشتہ سچہ من سلسلہ زنا مر است آفتابانہ بہر ذرہ کہ دیدم یار است از پیم خاک نفا خاک و بدولدار است	

عشق نگر که بادل خوبان چرمی کند میوه جنیت اینهمه خود بنیت بے شد زهره من آب خدا با و نا خدا سرے نگفته ایم و سر شک زینخته بروے دوست غازه تسخیری کشد	خون جگر ز دیده بد امان رسیده است ایزد ترا نشوخی و ناز آفریده است گشتی بیدگاه محبت رسیده است ناویده است حال لایق شنیده است رنگی که از رخ بنگای پرمیده است
۱۶۰	بے زخم تیر و تیغ و لایت هزار بار بسیل صفت بکوی قاتل تنیده است
۶۷	
مگو شراب مخور که ز خار خالی نیست سر شک سرخ و رخ زرد و بدنی دارد اگر چه دی بود اودی بهشت انکام ز کشتگان دم تیغ او پر است جهان چه آتشی که نخواهد زدن بس چینی دلم زوانم آغوشش بمرگ زست	قدح بیار که از لوبے یار خالی نیست دور نگمی چنم از لب رخ خالی نیست که جام من ز می خوشگوار خالی نیست بهر زمین که شدم از مرز این خالی نیست ز فتنه جنبش پائے نگار خالی نیست بزی خاک دمی از قنار خالی نیست
۱۶۱	چو بلبل است ولایت بند لغته سرا ز کالان سخن روزگار خالی نیست
۶۸	
دل نمی خورد و آتش آتری پیدانیت عشق بنیان توان داشت که تقدیر زلفت خوبوی که ندانم دل من بر تو خواب همه حیرت زده ام پیش که فریاد برم من و اندیشه فزونی قیامت عاقل بسکه در وقت او شام و سحر می کریم	شعله هست بجان و شرری پیدانیت رازم افشا شد پرده در پیدانیت فتنه بر پاشده و فتنه گری پیدانیت دایم بید او که پید او گری پیدانیت تمام امید مرا خود سحری پیدانیت پر خون است زمین خشک نمی پیدانیت

<p>تا نو تجم به در د محبت رسیده است ساقی بیار منی که بکام است بخت من آهنگار که کار رقیبان مستم کرد آن زند سیکشتم که به پیشم حسنه ارباب ای سالکان بتکده دست بر آورید از مکر خافتاه دل من سیاه شد</p>	<p>بر هفت چرخ شورش است رسیده است ماه من از سفر بسلاست رسیده است پایان یکدیگرلی عجبوست رسیده است پیر یغان بچشم کرامت رسیده است بیچاره و اعطاز بی بخت رسیده است فریاد پیر عشق که آفت رسیده است</p>
<p>۱۶۸</p>	<p>این خرقة صفای من آلوده که شود کز به پار سایه ولایت رسیده است</p>
<p>۷۵</p>	<p>منظر تاب و شب عشق رخ زردن است رنگ انفاس حبایه نفس سرورن است آنکه در دانه صفت رفت دل مردن است حادی سخی صدیبت یکم فردن است آنکه صد دور بیاوش ندم گردن است زهره شبیر دالان آب زماوردن است</p>
<p>۱۶۹</p>	<p>ای ولایت همه طرز خنم کیاست انچه در آمدن هست و ز آوردن است</p>
<p>۷۶</p>	<p>ای دل یار جان که دم آن رسیده است گمده ام اے غلب که فرمان رسیده است تیرم بدل ز عشوه پنهان رسیده است این طرفه ز غفران گلستان رسیده است خون جگر ببار که مهران رسیده است</p>
<p>ایمان ز تن برآی که جانان رسیده است قاصد رسید گفت که فرمود صبر کن پیکان برون نباید و پیک اجل رسیده هر غنچه بخنده در آمد ز رو من آمد حبس سال یار به تیسار نو دلا</p>	<p>ای دل یار جان که دم آن رسیده است گمده ام اے غلب که فرمان رسیده است تیرم بدل ز عشوه پنهان رسیده است این طرفه ز غفران گلستان رسیده است خون جگر ببار که مهران رسیده است</p>

جعد نیل همه دامن او لیکن ایدوست بوی زلف تو صبا می برد از داف بقاف بوی می بود که ز هر قطره خون سس آید	فروق این است که گیسوی تو نکست بار است نگست مشک اگر ناخن و تا آراست طیلت من مگر از خاک در خمار است
۱۶۵	روح مست است ولایت ز می عشق و کس ظرف دل بین که بدین باوه کشی ایشار است
۷۲	کس ندانم نمی غیرت از که مراست عاشقی را نبود این دل مضطرب مراست نیت در بند چنین ترک مراست تا که هست چنین طالع یاور مراست خیز و خورشید و بنگرته خنجر که مراست قیس را تیر نبود این زن لایق مراست
۱۶۶	ای ولایت نهم خلوت و جانان بکنار شاه را هم نه شد این عیش میسر که مراست
۷۳	زهره بی سودا گفت آب کردن شکست حفظ کشی بر سر گرد آب کردن شکست و دیده بیدار را خواب کردن شکست خانه اندر موضع سیلاب کردن شکست عاشقان را لایق محراب کردن شکست بسکه پاس خاطر احباب کردن شکست
۱۶۷	از غم دوری ولایت اندر آب و آتش آری آری جان چون بیاب کردن شکست
۷۴	

از تب و تاب دل خسته چو بزم کہ هنوز ہر نفس طالب آنم کہ بریزی خوشم گل بخندید و صبارا چه خبر بود کہ گفت مرده خود زنده شود حاجت تم گفتن چیست	لشنہ آب و دم خنجر طراز ہے ہست دست بکشا بدیری کہ فاسا زے ہست در میان من و عشوق اگر ازے ہست ہر سخن از لب نوشین تو اعجازے ہست	
۱۷۳	یار بااست ولایت کہ خزین می گوید با خرابی زدگان خانہ بر اندازے ہست	۸۰
اندین سیکہ ہست می بیناے ہست خوشتر از دیر بخان نیست مقامی دیگر سیکشد ناز و نگہ جان بہ تنم می بخشد یار باست و تو از فرقت او می نالی قدرت صانع مطلق ز جالش پید است ز اہد اہند گراست سہر زلف بتان	جرعہ نوش لب سبگون دلار اکہست ہر کہ آید رود از خویش عجب جاہست ہرگز از مرگ نہ ترسم کہ سچا ہست بنید آنکس کہ نظر یاب ز دنیا ہست بگر صورت خویش کہ ناستا ہست از دہ بکدہ بگریز اگر پاے ہست	
۱۷۴	میسر اید غزل نازہ ولایت ہرزم اندین بزم سخن ز مرمرہ آراے ہست	۸۱
مر اید بر بخان عشق گلعدارے ہست بدان کہ ناوک الفت نخورہ ام بدل سہرگان کہ ندارم خیال معشوقے چہ شد کہ رنگ رخ من نمی کند پرواز گمیز خردہ کہ بے ذوق شہر گفتن چیست بسین بصورتے معنی کہ من دارم	لگو کہ درونداری کہ دماغ یارے ہست ز کاوش خردہ در سببہ خار خارے ہست کہ دیدہ ہاے سپیدم بانظارے ہست کہ خون گرفتہ دلی از بے نگارے ہست کہ از غم جگر می سہر سہر فگارے ہست کہ حسرتے تبدیل از پوسہ و کنارے ہست	
ولایت است کہ دار و محبت پنهان		

کار شب فراغ پایان رسیده است	روز وصل کرد تلافی بجا شتقان
۷۷	آن یار بردست ولایت ز خود مرو امی در دستد باش که در مان رسیده است
<p>سر زمین خوش بخت خوش بخت خوش بخت خوش است هر سگای ز حیدان خود دار خوش است بزم گاهی خوش بخت خوش بخت خوش است هر ناشاکه رنگ ارم افزای خوش است نخ دیاری غم آس که سودا خوش است نگار جلوه گلبن که ناشاکه خوش است</p>	<p>از در عشق بندای که ماوای خوش است هر بنم خانه ز هفت دان برهن و دلکش صبح و شامش چرخ زلف بهاری دارد هر مقامی ز زبان نیکین معمور است گرم هنگامه بازار جنون است مدام بش نو نغمه بلب که بے رنگین است</p>
۷۸	الغرض حال گفتار ولایت این است کز در عشق بند آس که ماوای خوش است
<p>خضر آب بقا کے طلبہ گردن نیست گر غمزه ترکانہ تقوے شکن نیست گر ز گس سنا نہ بسیل فلک این است گر تیغ همین است و گریخ زن این است گل خنده بشوخی زند گردن این است یعقوب شود یوسف اگر پیرن این است</p>	<p>اعجاز میساج بود گر سخن این است از زہد کہ گوید زکرات که اماند جانبز نشود و اعظم بچاره ز کویت تا کیست که گردن نہ ہند ز مردم تیغ باشد ہمہ حسرت زود شوق محایل تا برو صبا بوی تو از مہ نشان نیست</p>
۷۹	در انجمن عشق نزل خوانده ولایت خود دوس شود خاک اگر انجمن این است
<p>بلبل نغمہ دری طوق خوش آوازے هست سحر و شام جگر خستہ اندازے هست</p>	<p>اندین دیر بخان ز فرسہ پروازے هست روز و شب محو تماشایے جمال زیبا</p>

<p>شمع مانند مراد و دلبس خواهد رفت و اے ناکامی رشک که خبر خواهد رفت</p>	<p>تا نیایی شبستان سن از سوز و گذار مردم از حسرت و تازیان نشدم</p>	
<p>۸۵</p>	<p>۱۶۸ اللہ اللہ کہ شود کعبه ولایت گویم یار گر گاہی ازین را بگذر خواهد رفت</p>	
<p>همه پهلوشده سوراخ تو کوئی تیر است دیس برده دل من که همان تصویر است رنگ من معنی اگر خود بخشش تیغ است زلف شکنین صنم نیست مگر بنجر است یا کباز ان تر خاک شدن تقدیر است ہر کہ ناز تو کند کلمت طرش تقدیر است</p>	<p>درمی سیکد عشق موجب تاثیر است ایک اندر طلب یار نمی آسانی غیر خود کام از دو کام ستاندها نشا بیچ و بیچ و شکن در شکن و خم در خم سرنوشتی کہ بود محو کہ داند کردن حاجتی نیست بدنام کہ تکلیفی هست</p>	
<p>۸۶</p>	<p>۱۶۹ برو ولایت کن ای ترک جوانه عتاب رحم کن رحم کہ این کشته الفت پیر است</p>	
<p>منم کہ خاک شقای درت دو آسن است منم کہ ز لاله بر یار ناله ہائے من است منم کہ پیرخان شیخ رہائے من است منم کہ اینہم سجانہ از ہائے من است منم کہ آئینہ ام قلاب با صفا من است منم کہ روی تر از عازہ از وفا من است</p>	<p>منم کہ رسوخاک در تو جای من است منم کہ شور محبت ز من زنی کرد منم کہ خاک رہ پیرے فروش شدم منم کہ پے بہ پیم جامہ سب بند دادم منم کہ صورت جانان درو ہی نگرم منم کہ زلف تو از آہ من پریشان است</p>	
<p>۸۷</p>	<p>۱۸۰ ولایت آنکہ رسانید تا خداے مرا اگر بغور بہ بینی ہمان خداے من است</p>	
<p>دوران محال نہست انکہ وصل آسان نہست</p>	<p>چہ شکست کہ تسکین دل بچہ بران نہست</p>	

۸۲	تباہ کرده جو درستم شعار است	۱۷۵
<p>ز چشم انتظارم خون روان است درون صاف من آینه سان است دلم از سحر حشرت تا توان است رضا قائل من گوران است که اشب ماه من پس مریان است حجاب خود نمائی در میان است</p>	<p>بیا جانان که دل از غم بیان است مکرر که شوم از جور و تامل توانائی سرشت عاشقان نیست بخا هم در تیر خنجر پیدن بدہ سانی عجب اتم آفتاب لے تو کے مینی جبال بر کمالش</p>	
۸۳	ولایت از جہد الی غم ندارد بیاد او دل سن شادمان است	۱۷۶
<p>با سوختہ جانان محبت نظر داشت عاشق لکر از دوری چشم ترے داشت از سادہ دلی ساز بخونین جگرے داشت اکثر زره مہر کیویم گذرے داشت ہم مالہ زار من مخزون اثرے داشت روز و شب تمام سحر از من خبرے داشت</p>	<p>زین پیشتر آن ترک بغلاق سری داشت بر بخودی دگر گریہ اور حمہ ہیکرد در بزم حریفان ہوساک نمی رفت دیوانہ انداز و منا بود سراپا ہم آہ مراد دل آن شوخ رہی بود بیکانہ صفت بخیر از حال نمی بود</p>	
۸۴	ہر لحظہ ولایت بغبت گریہ گوید زین پیشتر آن ترک بغلاق سرے داشت	۱۷۷
<p>بوج خون دلم از دیدہ تر خواہد رفت اگر از نالہ عشاق اثر خواہد رفت با پیام سن اگر باد سحر خواہد رفت ہر دم از چشم ترم خون جگر خواہد رفت</p>	<p>صورت یار اگر از پیش نظر خواہد رفت یارب انجام غم عشق چه خواہد بودن مصیبت یار یقین است کہ یارش ندہد بے تو یک ساعت آرام نخواہد بودن</p>	

۱۸۳	ای ولایت چون نباشد بی نیاز نیاشن من گداوم شدم فتح علی شاه من است	۹۰
نام ابر روی محبوبی نظر افتاده است دود سودا و گیسویش بسپرده است تا چه گل در آب خواهد ریخت منتی فتنه گر کرده مسلخ ترک بپای پروای من هر کجا صورت دائمی گرفت غفلت در هر چیت که در بیا بیا بخت پیر و مجنون نیم	کار با خون دل با چتره افتاده است در خیال عارضش خون در بگرافتاده است شهر حسن صنم در جسد بر افتاده است در زینش بگر که بر هر گام سر افتاده است دوده آه من که در جرم قمر افتاده است پای من هر جا پایش پیشتر افتاده است	
۱۸۴	تادل شیدای من یک جلوه ترکانه دید ای ولایت از دو عالم حیر افتاده است	۹۱
چین زلف پچانت شام نکست افشان است چند بخود داری جسم کن بخو بناری کار با علاجت نیت در و مندر جانان را در عشق افزون شد دل بافتش خون شد چون کنم بدل پنهان عشق آشکارا را اشک سرخ جاری شد دامنم بهاری شد	در سو او گیسویت این چه مشک پنهان است دیده از دلازاری زار زار گریان است یک نگاه مست او ای سیح دریا ن است حالتی در گون شد جان ز بجز نالان است زنگ چهره زردم هر که دید حیران است من زول شپانم دل ز من شپان است	
۱۸۵	می نیم بجاک خون ای ولایت از دوری جان ز خود فراموش است دل بیاد جانان است	۹۲
دانه ز دل که غم عشق کشیدن دانست دل بسد پاره و پاره لب که نه تنبش پیر می خانه از دگر دوش چشیده خواهد	ترحم از اشک که از دیده چکیدن دانست بچنین شیوه که اند از تنبیدن دانست باده ناب لبش هر که کشیدن دانست	

گهی بدیشدم گاه در سرم رخم بشام مرگ رسید است صبح زندگیم روم بودی بخون و بے چگونه روم به نسبت که مرا با تو هست سیدانی کند نیم بوی تو مرده را زنده	دین دو خانه خالی نشان جانان نیست عجب که فرقت اورا هنوز پایان نیست بقدر وصل دنیا بے آن بیایان نیست پیش حال دل از من که هیچ میان نیست گلی که شل تو باشد دین گلستان نیست
۱۸۱	بدین قبض ولایت طیب گریان گفت برو که دور تر از جروصال در مان نیست ۸۸
عشاق جان نثار ترا بیم جان کجاست آنانکه کامل اند شب و روز ساکت اند معلوم شد که نیست و نمی آید م نظر حاشا که تحت و فوق شود در هر حکم عشق فارغ ز قید نام و نشانند عاشقان ای نام تمام عشق چه پر سی مقام دوست	دین پرده های خوف و رجا و بیان کجاست اگر دلاں را ز صنم را زبان کجاست سرنی بگویی و ز نه نشین کن و مان کجاست آنجا زین کجا بود و آسمان کجاست پروا بے نام کو و خیال نشان کجاست در بیکر است و کس نماید روان کجاست
۱۸۲	بیز صبر چاره نیست ولایت سکوت کن در مان درد های من ناتوان کجاست ۸۹
سر به چشم حجت خاک در گاه من است گشته عابد ز پیانم مرا بدین چه کار آگهی آنست که خود آگهی بنود ترا عشق تاثیر می نمود جای کردم و دوش تا چه خواهد بود و محبوب بے دل بود از کفش ماه من شب تا سحر در جام دایه افتاب	عشق را فخر و اثر را ناز بر آه من است صادق اندر بت پرستی قلب گمراه من است راز و ان این معانی جان آگاه من است طایر عوش آلی انجن گاه من است هر بری رخسار و حیرت زاکراه من است نور جام آفتاب از پر تو ماه من است

۹۵	ای ولایت بود اندازنمان ز تپش نشر تازگرد در گربسل رشکست	۱۸۸
گاه در آتش دلم گاهی در آب افتاده است هر کرا بینی بدور آن خراب افتاده است عکس روی یار تا بر آفتاب افتاده است از کف رنگین ساقی گل در آب افتاده است آهوان را در جگر با خون ناب افتاده است زنگی مست است در جام شراب افتاده است		وزنظر اشب رخی گلگون نقاب افتاده است الله الله من چگویم سستی پیمان اش پاره پاره گشت دلهادر جگر با خون فتاد زنگ سرخ از جوش مستی نیست جام باوه را تا نسیم صبحگاهے ناست زلفت کشاد خال نبود آنکد بر دور لب معشوق باست
۹۶	ای ولایت نیست خود بینی طریق عاشقی اندرونم خالی از خود چون حباب افتاده است	۱۸۹
بهرش بتلا هر سه حسین است همیشه در بغل طفل حسین است ز بانم لال در وصفش ازین است خم ابروی او محراب دین است گل اندامی بخوبی یاسمین است سخن بنجی بقطرت نکتہ چین است جوانے لاله روی و نازنین است فرنگی بجسته آشوب چین است سہی سہوے قیامت آفرین است		رخش رشک نگارستان چین است مہم دختر زرد و کسار است عقیق از رشک لعلش می خورد خون کبن ز ابد نمازے بر رخ او سید خالے بکست مشکبوے دل آراے بحبان بختی سیحے پرمی پیکر نگارے عشوه سازے ختن رافتنه و هنگامے ترک سید چشمے بر عنائی غمنا لے
۹۷	نه ایما نے کنون دارم نہ دینے ولایت دین و ایمانم همین است	۱۹۰

<p>شوخی نگر مسستانه که داند الا پای من سز نکند جاده بطحا کشت هوس آبجایش نبود تا به ابد</p>	<p>هر که آهوصفت از خوش رسیدن داشت که بکوی حرم دوست رسیدن داشت لب شیرین کس هر که مکیدن داشت</p>	
۱۸۶	<p>چه بود خار که دامان ولایت گیرد که ز سودا سمنت جاسود دردن داشت</p>	۹۳
<p>هر کجا سادہ نگاری و گل اندامی هست دل صاف خیال رخ زیبای کسی است آنکه طمتم ز لب بام بفتاد ازو ای خون حال دل است چه پری ازین نامہ از نور و رون بال کبود و روخت گوش چشم بت مست خود آرای بس است دشت خلل نشد از رحلت مجنون که هنوز یارب این طول الی است که نام جهان آه که شد عظم از سینه در آن کوچه زلف کوی عشق است که خونری عشاق اینجا</p>	<p>عشق را اگر می نه گامه ز بدنامی هست اندین آئینه تقویر دلارامی هست باز در جلوه چو خورشید بامی هست نخچه مغرب عشق و بخود خامی هست ای نیم سحری خیر که پیامی هست ما چه سازیم اگر باده و گرجامی هست همچون سوز خنده دل آشنای هست سحری در پی آن نیست عجب نامی هست که بهر چرخ خوش تیره سر انجانی هست کشته بر سر بر کشته بهر گامی هست</p>	
۱۸۷	<p>از ولایت روش زهد پر سید که او زند سخواره و آواره و بدنامی هست</p>	۹۴
<p>خار حشر بر یار چو در دل شکست دستم چشم نگا س زدارا گاس بسل از شک شد عروش که قتل عشق سایه قفس چو زیامت لب اقامد</p>	<p>پای هست بهمین اول منزل شکست دای تقدیر که قاتل دل بدل شکست در گلوی دگری خنجر قاتل شکست بخود آناما به بغلید که محل شکست</p>	

عکس خال تو در آئینه دلها افتاد معنی نقطه مشکین سودا و ابشت

۱۹۳

نور حق جلوه چشمان ولایت کرد است
اسم ختم هر که ترا وید چندان ادا است

ای حبیب خاص یزدان العیاش
ای درت ما و اے هر حبیاره
ای بتی هست اشمنی م البطحی
ای شفیق روسیا بان العیاش
جان بلب آور فوس فتنه گر
ای معین باغس پان العیاش
دل بتنگ آمد دوست را بن
ای عیاش ای روح عرفان العیاش
دست و پا گم کرده ام از بے خودی
ای پناه جان پاکان العیاش
بان انشئی اے محمد بیکسم
نیت غمخوارم کسی بان العیاش

۱۹۴

تا بکے باشد ولایت در فراق
جان بلب آمد ز حیران العیاش

هرگز با بلی نمکد هوشیار بحث
بیدخل علم و عقل نیاید بکار بحث
انجام آن خرابی در پنج و نداشت است
بگذارد جا بلی و مکن زینهار بحث
چون گل سکوت کن بجواب زیاده گو
هر چند خوش بود چو نوای هزار بحث
تعلیم خاکساری مردان راه کن
هرگز مکن ز کبر بهر کسار بحث
یادوستان زهره سرانی چو فایده
نشدید که حق تو الصلح خیر گفت
پیدا کند سیان دو کیدل غبار بحث
در ملت صلاح کند بیوقار بحث

۱۹۵

خوشتر بود تیا ز ولایت خموش باش
گرمی کند نیاز و فائے تو بار بحث

۳

<p>اشب آه سوزانم در شرر فشانیاست بسکه سر بنگ آمد جان زول تنگ آمد که بخون بی غم که چو بوسه می تحم از من که مخورم وز پله که بخورم مردم دوا می اوزنده کرد در حسام معنی محبت چیست عشق را حقیقت چیست</p>	<p>شعله بادبان من گرم سوزانیاست ماه من چرمی پر پی وقت میرانیاست این چهره در دند بیاست انچه ناوانیاست سر بدش من بار است طره سر گرانیاست حال دل پر سر از من دانه سخت جانیاست نکته ز من نشو نام بے نشانی باست</p>
<p>۱۹۱</p>	<p>بر ولایت شید ارحم کن بیا جانا ۹۸</p>
<p>نازم این دل را که پیر در خود در مان نجبت تارک هر آرزو شد بر خلاف آرزو بر سر خاک ره معشوق بے پروا نشست عقل را دانست در راه محبت رخنه گر آخرین دم حباب بر محبت مردانه اش عار دانست و محبت همچنین خواهد بے</p>	<p>پوسه اندر شب وصل از لب جانان نجبت چاره کار بے بجز هنگامه حیران نجبت از فریب عشق بی سامان شد و سامان نجبت از فراطون حکمت و تعلیم از لقمان نجبت واوی مجنون همه سر کرده و پایان نجبت مشککش افتاد و هر گز حیل آسان نجبت</p>
<p>۱۹۲</p>	<p>اولین گام ولایت بود که زبان عشق ۹۹</p>
<p>و انغم از دل که ره پیر سخا را دانست تازه فرمود به پیر آن کلیسا بیعت کفر و زید و سر از کعبه اسلام تابست جام می خورد و بخاک در خوار نشست زنده می کرد بنام تو لبش عظم ریم</p>	<p>لذت جامی ساغر صبا دانست سر خوش افتاد و سرور می مینا دانست رتبه خاک در پیر کلیسا دانست تارک سجده شد و در تر شکاری دانست کنه جان بخشی اعجاز سیاح دانست</p>

برقنای وهری خند و گل خندان عیث	بخیر بود است گوئی از خزان خوشتر
۱	۱۹۸ ای ولایت استنای عشق بازی مرد است آه می جوئی بر اے درو خود در مان عیث
ای بیک خنیش ابروی تو پاکان محتاج دل بدر تو غلیل است فیدرمان محتاج هست این مزرعه خشک بباران محتاج ای ملایک بجنور تو جوانان محتاج ای نبوش لب تو خسته حیوان محتاج ای لغریان دل آویز تو شایان محتاج	آدم برورت ای رشک سلیمان محتاج بان بده خاک شفا از در خود بهر خدا سبزن سبزن اسے ابر حیط رحمت آبرو بخش بیک جلوہ دیدار مرا ای خضر تشنه لب آب بقای سخت ای گدا می در تو هر که بود در عالم
۲	۱۹۹ تا بکی باشد ازین لطف ولایت محروم ای بدیدار جمال تو دل و جان محتاج
بنود هیچ گداے تو یکبشور محتاج بنگاه کرم تست سراسر محتاج نه بخت استمنی نه بد کوثر محتاج نه ز سائی متر صد نه بساغر محتاج چشم کوته نظر هست منتظر محتاج نه ز خودی متقاضی نه بمحرم محتاج	سر که شد خاک رهت نیست با فسر محتاج از عرب تا بجم هر که خندار ایشا خت تشنه شربت دیدار تو بهستم لاریب مستم از باده نوشین وز بهیستی من روز گزینی من ای شاهد کلی یکشای پرزبوی سر ز لعن تو بودا بحسب منم
۳	۲۰۰ مدت رفت ولایت زوری سوختی می آمد آخبر ز در خلق برین در محتاج
نه به پروای گریان نه بدامن محتاج نه بصحر استوجه نه بگلشن محتاج	نیت دیوانه عشق تو میسکن محتاج روز تا شب همه در پیخودش میگذرد

الغیاث از زلف پچان الغیاث الغیاث از چشم فشان الغیاث داغها بر سینه سوزند از ستم دور کرد از من نزل آن ماهرو عشق را حالمیت بیرون از قیاس بسکه در دشت از کف پایم شکست	۱۹۶
۴	بر گرفتیم تنگ در پرچون منش ای ولایت گفت جانان الغیاث
را از بسته کشودیم عبث به تمنای تو بودیم عبث سیدر گاه تو سودیم عبث از لبست بوسه بودیم عبث خسته طعن حسودیم عبث قصه غیر شنودیم عبث	۱۹۷
۵	ای ولایت همه بیال و پریم متبد در دام وجودیم عبث
آمدی ای محبت در صحبت زندان عبث کاملان را نیست نقصانی ز آسیب ال بک نظر کردن بحسن خویش افکند از نظر عاقبت با تو نخواهد رفت سالمی بجاک پایه امان تو کل کش که روزی خود رسد	۵
ساختی بزم طرب را کلبه احزان عبث ماه کفان را ز لیا داشت در زندان عبث کرد خود بینی گوارا یوسف کفان عبث روز تاشب بوده در حسرت سامان عبث خوار میگرددی بر کوی چوبی مهران عبث	۵

۴	۲۰۴۳ سایل آید بد رت سینہ فگارے محتاج
ای بوی خوش تو سبیل و نسیرین محتاج دل با هست بختان حنہ امین محتاج ای بجاک و پیاک تو سلاطین محتاج چند باشد سر شوریده ببالین محتاج ای بچین ہر زلفت ختن و چین محتاج ای بیک نگہت موی تو بریا چین محتاج	نیت بانا ز کشتی عارض زنگین محتاج نشت خاکی ز در خویش عطا کن مارا ذره ذره ہمہ خار خوش او اکیر است وقت آنست کہ رنگ درت باز نهم نشمہ بوی تو خوشبوے کند عالیہ را آہ گراز سر کوی تو شیسے نو زد
۱	۲۰۴۴ مشکل افتاد و لایت چکنم چارہ دل یا سلطان غنی و من سکین محتاج
جانم فدای اوست کہ منہ مودا نامیج اقرار میکند بیجا سیت مسج اگر گفتت کہ تو رخدا فی بود صحیح یعنی کہ هست ذات قدم خایج از مدیح	ہر چند در جہان شدہ ضرب المثل تیج تا زندہ داشت عشق تو اش ای خجستہ ذات ای ذرہ ہاے خاک در تو ستارہ ہا آئینہ جمال مستدیم است حسن تو
۲	۲۰۵۵ باشہ دیسل در دجبت گریستن پوشیدہ چون کینم و لایت غم صریح
اصحیف رخسار تو صورت ایمان صبح ای دل شب زلف تو ای رخ تو جان صبح اگر شب پیدا بود زلف پریشان صبح ای بہ تنایتو چاک گریبان صبح زنگ کجا بوی کجا در گلستان صبح رخشدہ دیوار است منظر ابوان صبح	ای ز رخت جلوہ مہر در حشمان صبح نسبت آن چون دہم بارخ و بازلف تو طرہ مشکین تو نازد کناے وی است خود و عجیب حبیب من کہ است پارہ شد غرض کتم روشن است ہموچو جمال تو نیست چہرہ نورانیت شمع شبستان است

<p>طایر جان مرا بال و پری بخش که هست آه صد آه ز نیز بگ محبت که بود بے نمایش به شنا خوانی تو مشهورم بینوایان ز بیتیابی دل مے گرم</p>	<p>اندر ان روضه یک شلخ ششمن محتاج دل همیشه دودیده و بر وزن محتاج بنمودن نبود اختر روشن محتاج بهر دیدار تو در کوچه و مرزن محتاج</p>	
<p>۲۰۱</p>	<p>جلوه کن لبستان ولایت روزے ای بدیدار تو عالم همه چون من محتاج</p>	<p>۴</p>
<p>از عشق تو خون در دل دیوانه زند موج ترسم که خسر ابی کند این موج خدایا بے شبه بلغز دستم شیخ چو زندان گر پریشان دم بدید از سرمستی چون تماشانه زند بارنگبیسو مے مضمر اے دیده بکن گریه که از رحم بید</p>	<p>چون سیل کرد در این ویرانه زند موج آن کن که سر شکم همه در خانه زند موج گر باده گلرنگ از سیحانه زند موج از جوش انا الحق می چایانه زند موج طوفان بلا سر بسیر از شانه زند موج گر خون دلم تا در حبابانه زند موج</p>	
<p>۲۰۲</p>	<p>صد جوش نهان در دل من هست ولایت اگر گریه کنم سبیل زوریانه زند موج</p>	<p>۵</p>
<p>هر که یارش تو شوی نیست یاری محتاج سبز کن مزرع اسید بآب رحمت اے زهی مرتبه آنکه شود خاک رهت بهردلی آئینه جلوه بے پرده تست روز و شب از رخ و زلف تو باری دارو درو مند تو زیرویای عمل آزادوست</p>	<p>هر که شد خاک درت نیست بکاری محتاج ای یار بر کمر است هر گل و خاری محتاج نبود کشته عشقت بجز اے محتاج نبود حسن تو با آئینه دارے محتاج ای با حق تو بهر لیل و نهارے محتاج هیچو سروے که ناشد به بارے محتاج</p>	
<p>هان بختیای و سلطان به ولایت چیزی</p>		

۱	سیکشی بر سحرے سنت پیا بیج	۲۰۹
ای منظر با تماشاے جمالت گلشاخ ای ز نخل چستان تو طوبی یک شاخ دوست گیرم و گرم بهو سہاے فراخ گرد و صد کون بود بر تو بہتر زین کاخ	ای جگر با تقاضاے جلالت سورخ گل رعنا چہ بود با رخ نورانی تو با خیال تو اگر دست و دھخوت تنگ از ازل تا بابد چشم رتل آمدہ	
۲	کاش در انجمن پاک تو بارش بدہند تا بہ نظارہ شود چشم ولایت گلشاخ	۲۱۰
زیل خون جگر میکنم بیا بان سرخ بر آید از دل زخمی چگونہ پیکان سرخ بہ تیغ عشوہ کند ہست تا خزان سرخ کہ رنگ او ہمہ زرد است و روی جانان سرخ ز جوش باوہ تلخ است روستان سرخ عجب کن کہ بود لعل در بدخشان سرخ	بسیوی کہ شود ہر طرف گلستان سرخ شد آب خون من و دیدہ بختیش قاتل بترس از نگہ او کہ چشم جادویش بافتاب چہ نسبت جمال روشن را بیار باوہ شیرین زہدہ دفع خار زمانہ خون جگر می خورد ز رشک بہت	
۳	پس حال ولایت کہ از غم دوری ز خون دیدہ گریان نمود دامن سرخ	۲۱۱
یکبار نمی رپی و صد بار شود سرخ کز پر تو رویت در دلیوار شود سرخ از لچہ خون کو چہ د بازار شود سرخ از خض صبا چون ہمہ گلزار شود سرخ دامان نگہ از گل دیدہ ار شود سرخ تا ہم نظرش نیست کہ بسیار شود سرخ	ہر دم ز غمت دیدہ خونبار شود سرخ اگر سرخ شود سلو می جای عجب نیست افزون ز نمی قطرہ نمی گرم و تہا سم از جلوه بکاشانہ من رنگ بیغیرا ای کاش کند بزم مرا رشک گلستان از ہر قرۃ ریختہ ام قطرہ گلرنگ	

۲۰۶	فرق بدان اندک هست ولایت یکی آنکه سوزون مانا له مرسان صبح	۳
شب بیا بیا رخ روشن چو رخ تازه صبح از سر شام بکش باده رنگین و مرو این چه صبح است که ست آمده و دریا خانه پر نور شد از عارض روشن گویا	تا کشد جلوه بر خمار فلک غازه صبح باش در محفل عاشق باندازه صبح اوقات است بهر آنجن آوازه صبح باز کردند شب وصل تو دروازه صبح	
۲۰۷	ای ولایت ز بجای غم دل چون کتاب نکشیدیم شراب لے بر رخ تازه صبح	۴
محو از من زنده شد رخسار سلاح روندگان همه دارند بر قدم نظر سے نخلی بجز محبت برون نمی آید بعض حاجت خود سوی دیر می پویم کنون بدست سبوتازه یکم بیعت برگ نیز ز عشق من آن بجا تمینیت	که پیر باده فروشان نکرده است مباح مردود لیر که غم غل غمیر و دستیار اگر چه سعی فراوان کند صد ملاح که پیر باده فروشان مگر کند اسلاح که دل ندید از تعلیم شیخ روی فلاح من و طواف خرابات و عالم ارواح	
۲۰۸	اگر چه شیوه آن ترک شوخ استغناست ولایت است و نیاز و ساجت و الحاح	۵
روشن از نور قمع شد بر سینا صبح از من سوخته جان پرس اگر می برسی مردم و شیخ صفت هنر ز نفتم سخنی سنت با و صبا بر دل و بر دیده ما	افتخاریم به اے ساقی بیانه صبح حال شیخ و سحر و حالت پروانه صبح بلبل آسانیم آشفته و دیوانه صبح یار بگست بیک ناله مستانه صبح	
	باده خواریت ولایت که سر پا خواری	

<p>مستوه کنان بسوی من دید که دید یار دید از همه کفر و دین برن بود که بود یار بود سینه تا دوک ستم سفت که سفت یار سفت دین ز دل دل از کرم رو که بود یار رو ماشتن ناز خویش را کشت که کشت یار کشت لب ز نشا طربم سود که سود یار سود خون دلم بکافری حور که خورد یار خورد فاخته بتر بتم خواند که خواند یار خواند</p>	<p>بخود بے خود مرا کرد که کرد یار کرد در همه دیر و کعبه جا کرد که کرد یار کرد بسل خنجر ادا کرد که کرد یار کرد جان مرا خدا نما کرد که کرد یار کرد زنده بکرم خون بها کرد که کرد یار کرد نمخی عشق را دوا کرد که کرد یار کرد حاجت خسته جان روا کرد که کرد یار کرد کار ولایت از وفا کرد که کرد یار کرد</p>
<p>۳۵ اشک من خون در دل بر بهاران سیند می کند فریاد قیس و باز می رسد احوال یار من بهر تماشاگر بگلشن می رود گرمیم شک طفلان رو بصحرای نهم نیست پروا به خضر جان داده ناز ترا گر بخواند و بر براند سر پایش می نهم</p>	<p>۳۳ قطره چشم تر من کار طوفان می کند طبع مجنونم اگر میل بسیار می کند لاله را دل خون و شنبلی را پشیمان می کند سر زنش بر هر قدم خار میخیلان می کند از لب یک بوسه کار آبیخواران می کند می نهد بر دیده منت آنچه در بان می کند</p>
<p>۲۱۶</p>	<p>ای ولایت دل اگر دای جهانی میدیدم مرحبا یارے که جان تسلیم جانان می کند</p>
<p>تیره بختان که بسوای دو گیسو باشند منت نامه تا نار چو مردم نه کشند کشتگان نظر الفت بلی نشان لذت زخم دل آن خسته در روان داند نیت محبوب حسینه که ستمگر نبود</p>	<p>پا بر خنجر زنج حشیم هر سوا باشند مست از نمک زلفین سخن بویا باشند همچو مجنون همه خاک زده آهوا باشند که قاتل نگه ز گس حب او باشند آه زانا که جفا پیشه و بد خو باشند</p>

۲	گر تیغ کشد آن بت سفاک ولایت از خون بر همین رگ ز نار شود سبخ	۲۱۲
<p>ساقی چمی است این که نو دایمده اسخ باید پئے بیار لب لعل دوا سبخ مست آمد و از بهر دم کرد قبا سبخ کز رنگ گلال است همه وی صبا سبخ تیغ بکف دست ز خون شهدا سبخ کز بر تو رخ ساخته ارض و سما سبخ</p>	<p>از باد گل رنگ تو شد ساغر اسخ ما عاشق لبها ننگاریم سجا ساقی حے علم بدو امر و که جانان آن طفل بر همین مگر افتاد بزرے کشت است لبی او هنوز نس من قتل است تعبیر خان است شفق را و چین را</p>	
۱	آن رنگ خانیست ولایت که تو دیدی بود است زخمت کف دست و کف پا سبخ	۲۱۳
<p>بلکه کونین لب برمان محمد داوند دولت عشق به یاران محمد داوند آن عصا که بدربان محمد داوند مروقت دیر بدیو ان محمد داوند ملک هستی بحسب ان محمد داوند بے نیازی به ثنا خوان محمد داوند</p>	<p>بادست ہی بگدایان محمد داوند مخزن درد نباشد دل هر لولو هوسی مایه ناز کلیم است اگر دست دهد اختیار سن و تو جمله سپردند بدو کائناتی که خدا راست بود از پی نشان خارج ست از همه عالم دل مستغنی ما</p>	
۲	هان ولایت سخن مصروف لیا تا چند شان پوست لب لایمان محمد داوند	۲۱۴
<p>خوار و خواب و مبتلا کرد که کرد یار کرد نوش دهن بکام ما کرد که کرد یار کرد ز گسست سر سده سا کرد که کرد یار کرد</p>	<p>با غم و دردم آشنا کرد که کرد یار کرد مست شراب جانفرا کرد که کرد یار کرد تیغ کز شمشیر بگلور اند که راند یار راند</p>	

دلم بوی تو اشتگی ز سر گیرد مگوز گرید چه خیزد مگر تو بے خبری نقیه کیت که مانع شود ز عشق تو ام بخاک خفته کند سجد سبجانی	هوا ز کوچه زلفت چو شکار آید که خوشنشانان عاشق بے بکار آید که یک نظر نه کنم گر هزار بار آید نسیم صبح نفس گر از آن دیار آید	
۲۲۰	ولایت آن شب قدر است گردانی قدر شب که یار یحیی پسر در کنار آید	۸
ساقیم روز ازل سنانه کرد سر نوشت ماخذ اسرار نوشت آتش می بادل مانی کند تا اگر فتم جام می از دست او	مست من خدمت میخانه کرد روزی ماباده و همپا نه کرد شمع روشن آخیز باروانه کرد عنبره سانی مراد یوانه کرد	
۲۲۱	می به میو شان ولایت گے کند انجبه با محب و محبانان کرد	۹
وقت آن آمد که سنجو اران دوا غم کنند بزم عشرت را بصدر ترتیب آرایش دهند از سر نو نشان در زلف گیرش زنند مژده دیدار مجوران شیدا را دهند انچه بر جان حنین از گردش ایام رفت گل بقیانند و عود ناب و محجر آورند	ساقیان بادیه پیامی بجام جم کنند سطریان بانو ساز می برید بجم کنند طره محبوس با باز حسم و حسم کنند خاک اندر دیده کم بین نامحرم کنند از مکافاتش نه ای در همه ساله کنند مستب هم گر بزم آید خیالش کم کنند	
۲۲۲	وقت آن آمد ولایت تابش بر جل سیت می خورند و می زنند انهم کنند انهم کنند	۱۰
تا کیت کا کش صبا برد	سپایه هوش ماسوا برد	

همه از شوق درین معرکه یک رو باشند	ماشقان سر زدم مخبر قاتل نه کشند
۵	شاعران جمله ولایت چون حسن پست بایل چشم سایه در رخ سبک و باشند
مسیر غیر از دلش بدو زود دل نگه دار تا منظر زود تیر او تا بسینه در زود زود در دوازده جگر زود پایه امان شکن که سر زود تا بر گوشش این خبر زود	خون دل تا ز چشم زنه رود می کند انتظار دیده پید درود دل که فرود زود تانه دوزی بنا و کبک نگش کوچه گردی کند انقهاست خون دل می خورم عشق سنان
۶	ولایت هنر ز ربت که اگر زود رود هنر نه رود
مشتاقی او از دل ز سر نخواهد شد این ناله من هرگز بیکار نخواهد شد تا بر سر خم حاضر خار نخواهد شد جامه ز بلا او بزار نخواهد شد از خواب سیه بینی بیدار نخواهد شد خالی ز دل پاکان یک تار نخواهد شد	ست می ناب او هشیار نخواهد شد آخر دل او سوزد بر سوز دل عاشق ستم نمکد ساقی دردی ز می باقی سودای دو گیسویت آشفته سرم دارد آن ز کس بیارش آن چشم نو کارش در طره شکینت ای ترک خنک لاهی
۷	با صفت روی عشق است ولایت رزا این سبزه صد دانه ز نار نخواهد شد
صبا ز کوی تو چون مست باده خوار آید مراچه کار که گل آید و بسار آید	اگر مجال کزین است هوشیار آید ز خار خار غم دست سینه پر خون است

بر حال درون بنیگاهانش نظری نیست آزاکه جگر خون نشود از غم دوری رحمی نکند بر دل آرزوده عاشق تا خون حریفان بخورد چشم سیاهش بے عشق نباشد مژه زندگی ایو	آن ترک شکیش جز آزار نداند خون خوردن شیدای تو زهار نداند تا حال دل آزاری امنیار نداند خونباری این دیده خونبار نداند یارب دل زاری که بجز یار نداند	
۲۲۵	ایو اسے بر آن عاشق جبار ولایت کو جان دهد و بچکس آزار نداند	۱۳
خود گشته و باز مهربان شد ز انگونه بنجاک و خون پندیم راه دم تیغ رفت عاشق از کعبه وصول مشکل افتاد مقتول شدم بیک نگاہست عاشق شدم و بشق مردم	بر خاک شید گلستان شد کز دیده دوست خون روان شد تا جوهر تیغ استخوان شد وز دیر حجاب در بیان شد این عریضه مرگ ناگهان شد ہر آنچہ کہ خواہم همان شد	
۲۲۶	صابر بفراق شد ولایت آتش بوصول شد امان شد	۱۴
دل خنکی از پنجسہ بران کہ دارد کہ بشکند و گاہ شود غنچہ دل سن خون در دل سودانده ام چو ش زناست چپہ پیچون تار نفس را دل بخون صد بارہ شد از غیرت سن چپہ حریفان بر دوش فلکند است سبز لعل و تار	دین جان خزین حسرت پیکان کہ دارد این طوفان گل تازه گلستان کہ دارد یارب ہوس نشتر مرگان کہ دارد سر گشتی از طرہ چپان کہ دارد تا یار سرچاک گریبان کہ دارد تا کافر ماسیل با میان کہ دارد	

از خاک بذروہ سبزه بارود دینے کہ بدل نہفتہ بودم ہونے کہ سرے بزلن او داشت جانے کہ پے منشا را بود حال دل مبتلا چہ برسی دشمن کشد نکہ ہوشمند است یاد و دلم چہ کار اورا فتنہ بان ہما کہ استخوانم	سنگ کہ محبت کج بارود این دشمن دین بیک او ابرود آن ز گس چشم سہمہ سبارود بیماری عشق بے قضا بود آن عہدہ جوے یوفا بود او دست فرو بخون ما بود بیگانہ کہ دل ز آشنای بود در کوچہ ترک دلر با بود	
۲۲۳	من بودم و دیر اے ولایت لغت در چہ ناز حند ابرود	۱۱
یار بے خوشگو ارباشد آن رشک پری بری ز پر خاش بے زحمت غیر با مدارا مدہوش ز نشہ محبت اندر کف ساقی سہ مست از شادی وصل او دل من	من باشم و آن نگار باشد ہم محبت و ہمکنار باشد ہمکاسہ و ہمگسار باشد آن ز گس پر خمار باشد پیسانہ آبدار باشد ستانہ و ہوشیار باشد	
۲۲۴	در دست ولایت از سہ بنو آن طہ و تار تار باشد	۱۲
دیوانہ دلم سجد و زمار نداند ہر فتنہ بود و خفتہ و او فتنہ بیدار جانے کہ نہ اروسہ ہوا ای دور لغت	ہرگز زوش کافرو ندانند تا کیست کہ این فتنہ بیدار نداند ز نہار کہ او طول شب تار نداند	

<p>تا جان ندهد عاشق حاشا که بود صادق هر لحظه تپیدن چیت با سوز بسیار آید حقا که گرامی تر از جان نبود گوهر از حسن تو حیرانم تا چیت منی دایم از شوق تو بیتابم و ز حیرت تو بے خوابم</p>	<p>سربلندیش میرم دایم که بکار آید از خود بگذر تا او بے خود بکنار آید این راند هم از کف تا وقت تشار آید هر دیده ز کوسے تو با گریه زار آید تا چند تر از من تنگ آید و عار آید</p>
۲۳۰	<p>ز نزار کش قاتل بحیرم ولایت را ترسم که ز حق ترسی چون روز شمار آید</p>
<p>جان بوفایا ختم خروده حجاب نان برید تا ز سرنو باز جملوه گل جان ود دشتش افزون شد از غم بیلای حے عاشق نشید ابرم و در بهوس سحرش ترک پر روی من بایل یازمی شد است حسرت و حرمان نگر تا ز اینجا چه کرد</p>	<p>درستم نشنود این تن بے جان برید مشت پر بند لب سوی گلستان برید فتیس سر اسیمه راست بیابان برید شاهد جان بخش را کاش بدستان برید گوی مسد گوی مهر از پی جو گلان برید یوسف بحیرم را گفت بزندان برید</p>
۲۳۱	<p>تا هنرش نگرند دست بدشش برند شعر ولایت همیش حریفان برید</p>
<p>شکر صد شکر که قاتل ز حجاب باز آمد طلح خفته باشد ز سعادت بیدار بزم روشن شد و چایانه پر از باوه صاف رفت عمدے که پر آوازه نبود انجمن صلح پر از و با هنگ محبت و ساز رفته بود از بے آزار که زارم دارد</p>	<p>بر سر خاک بشید ان و ف با ز آمد بستم رفت و باند از و ادا با ز آمد ساقی ساعر جشید نما با ز آمد مطرب نغمه در لحن سر با ز آمد مخوان از و با ساز و نو با ز آمد منبسم بلبل ز غمره ز با ز آمد</p>

۵	کامد همه شب ماه شب افروز ولایت تا دل غم بدل از غم پنهان که دارد	۲۲۷
در خلوت تو باد صبارا گذر نبود جز من بصیبت تو حر لطفی دگر نبود رحمت بخونقشانی چشمان تر نبود جز گردش پیاله ز دور ان خبر نبود جز ذکر خیر هر مغان فکر شده نبود ممنون اهنه از نسیم سحر نبود	زین پیشتر بحال رقیبت نظر نبود بیشتر محبت تو شب و روز بیشتر بودند مردمان همه شتاق یک نظر مالم خراب بود و مرا حی پر از شراب یک بوالهوس بیزم وصل توره شد می کرد بوی زلف دلم را بیاهست	
۱۶	وقتی که دل ولایت مسکین تو سپرد سوداے الفت تو کسی را ببرد نبود	۲۲۸
شام و صالے رسید صبح تمنا و مید نالہ ماکار کرد پرده حسان درید کز غم قاتلم قطره خونی چکید چشم خدا بین ما جز تو بر دے ندید با همه غصه که داشت باز محبت کشید آه که آه نکر و گرچه بخون در پدید رشته مهرش برید طرز کلام برید لعل ز زکس نشانند قصه وقت شنید	صبح تمنا و مید شام و صالے رسید ساز و می آورد بر طب و لے آوید سوز من و ساز من دوش ز جالش را بود دل همه بنیاشد و دیده همه کور شد همه او دید نیست بر دل ما حرجا سخت غم او جگر ضبط نمائش نگر نامه باز کرد و دشمن را برابر اند حرف بخرش بخواند بر و بخلوت نشاند	
۱۷	سوز محبت نگر ساز ولایت نگر سینه او می زند غم بر دل من فرید	۲۲۹
از خاک برون آیم گر خود بخوار آید	محمد پاره کفن سازم گر بوسه نگار آید	

	نزل خلوت وصل تو کلبه سایم بود	یاد آن روز که مست می شربت بودم	
۳۳۵	یاد آن روز که هر وقت ولایت گویان جام مبدای وی می شور دل افزایم بود		
	آشنای و نسب جز من دیوانه نبود غیر برپا نهی چون شمع تو پروانه نبود در دولت و لولای صحبت یارانه نبود به الهوس از من دیدار تو ستانه نبود رغبت با ده بود و سر پیمانه نبود شور حسن تو بهر کوه و هر خانه نبود	یاد آن روز که در بزم تو بیگانه نبود یاد آن روز که بس نگرانی خوابت یاد آن روز که سود از ده یابود یاد آن روز که من مست تماشا بودم یاد آن روز که پیمان محبت بستی یاد آن روز که از جلوه حیامی کردی	
۲۳۶	یاد آن روز که چون چشم تو افشون بر خواند جز ولایت بخت سحکس افسانه نبود		
	صاف یاد روز الطاف بر پیمان دهند شاه ساده و معشوقه سستانه دهند کاشکی سوز دل شمع بر پروانه دهند دولت عشق بس گشته دیوانه دهند حیف باشد که منون تو با نمانه دهند رحم یک فده دل سخت تبارانه دهند	نرم آندم که مرا با بسجانه دهند جرعه با ده پر شور بکامم ریزند تا به اند که گذارش بچه غایت بود است عاقلان را ز غم دوست نصیب نبود بزیاده صفت چشم سیاهست مضمون آری آری بود از جور سرشت اینان	
۲۳۷	از درویش خنیز و بفریب و اعظ هر که همچو ولایت دل فرزانه دهند		
	مردم مرد فریب غلط انداز نبود در لب و در سخت این همه اعجاز نبود	یاد باد آنکه ترا باو گرس ساز نبود یاد باد آنکه من آن خمت جان بخشی	

۲۰	رسم بختی اندوه ولایت خمید کان سیاه بسلام دل بابا زاده	۲۳۲
پیغام زبانی بختا، رسم نفرستاد دانست مر از خمی و مر هم نفرستاد از بهر قرار دل پر خشم نفرستاد بیار نمیش ماندم آدم نفرستاد نور نظر دیده پر غم نفرستاد بوسه ز سر کاکل پر خشم نفرستاد		تارفت گهی نامه به هم نفرستاد بر حال دل ریش نیکند نگا به آگاه ز بیانی من بود و برید من چشم وفاداشتم او قطع نظر کرد حرفی ننوشت از بے استکین بخلط هم در کلبه احسان نفرستاد صبارا
۲۱	هر بار ولایت بخش گریه و گویید تارفت گهی نامه به هم نفرستاد	۲۳۳
بیان محفل نشین را سوی کسار آورد شیخ را در آرزو سے تار ز نار آورد خلوت آریان عصمت را ببار آورد سومنان پاک را از دین بانکار آورد از بے تکلیف صندیه رنگ در کار آورد پارسار از حرم درد چرخ را آورد		عشق چون ابله از پنهان را با طهار آورد برین را با سر تیغ پیوند دهد پاس ناموسی سازد بر طار و اکس چشم جادو را در هد تسلیم بر کافری خال بند را بیا موز طریق دلبری از خرابات منان در کعبه آدوست را
۲۲	یارب آن هنگام روزی کن ولایت را کشتن بخود و سرش اندر زرم دیدار آورد	۲۳۴
گوشه میکده چشم تو ماو اجم بود بیم پانغریه بیحسانه در از لایم بود لب لعل تو با عیاز سبب اجم بود		یاد آن روز که در درمغان جاکم بود یاد آن روز که مستانه گرفت و ستم یاد آن روز که میکشت اگر و شناسم

۲۸	شبه سباد کزان با هر وجه اسازند	۲۴۰
<p>که سیکش گرچه پنهان میکشد رستانه میگردد بلاجوی محبت ز آستانه یگانه میگردد بگرد هر سه موت بزرگ شانه میگردد که سچو شد زمستی باده و پیانه میگردد بیک نظاره حسنت پری دیوانه میگردد به پیش شمع رویش هر کجی پرده انه میگردد</p>	<p>محبت گرچه پوشیده بود افسانه میگردد بجز لیلی سر و کاری بدیگر نیست مخنون را دل صد چاک تا دارد سر سودا گیسوت بیا و آفتابی کن درین تاریک شب ساقی چه سحر است انیکه سچو اند نگاه ناسلمات جمال ز فروغ او همی سوزد حدینان را</p>	۲۴۱
۲۹	گم دیوانه ای عاقل ولایت راز نادانی که گردد هر پایا نی به از خزانه می گردد	۲۴۲
<p>کشته سوخته جاسه دری می باید سر سه چشم مرا خاک دری می باید منته از خار و خس رهگذری می باید هر دم از بهر تبار تو سر می باید جان پر سوز و دله پر شرر می باید از پی عشق تو پر خون جگر می باید به دیدار تو صاحب نظر می باید لیکن از صدق محبت اثر می باید</p>	<p>عشق راخته دلی بخیر می باید عاشق او نکشد دست خاکستر طور خواب بر لبه قافم نه برد طالب را همه جانی و سزاوار تو یک سر نبود تا گلستان کند اعجاز خلیل مدنی دل هر یک نشود آئینه حسن رحمت هر کس این زهره ندارد که جالست بیند رحمت و دست فروزت ز بیابانی دل</p>	۲۴۳
۳۰	تا بخت غزل لغت ولایت برود چون خضر خوش نفسی نامه بر می باید	۲۴۴
<p>آن کند عشق تو که ز آب دغان ریخیزد پرده را از گراز حسن تیان ریخیزد</p>	<p>نه بشوق تو همین خلخه ز حبان ریخیزد رشته سجد و ز نار بسهم پیوندد</p>	

یاد باد آنکه یوسف تو غزلها گفتیم یاد باد آنکه انیس تو بنودے خرمین یاد باد آنکه بیزست نشدے فتنه پیا یاد باد آنکه سنت ساختم انگشت نما	بلبل بر گل تو ز منم پر داز بنود روز تا شب در کاشانه تو یاز بنود محر می رخنه گری در حرم راز بنود هرگز این غمزه و این ترکی و این ناز بنود	
۲۳۸	یاد باد آنکه ولایت بتودل داوخت در نه کس عاشق آن حیشم منولناز بنود	۲۶
دوش در میگرد جام شرابم داوند پیر لودم بیکه جگر جو انم کردند نیت جز دوست شب و روز پیش نظم جانی در آتش و است اول غمزه را خاک را هم بواواری سانی کردند بنویدے که کند عفو گنه رحمت او	از سر مهر و مدارا می نابم داوند آتشین چهره بتی مست شایم داوند دولت وصل به بیداری و خوابم داوند حسرت صلح و تمنای عیالم داوند دل پر آتش و چشمان پر آبم داوند مخلص از غم عصیان و عذابم داوند	
۲۳۹	ای ولایت همه دایم نظر بازی خویش دل سودازده دست و خراجم داوند	۲۷
خوش آن نفس که مرا بخود آشنا سازند ز بند سیل کن خاک راه آمان باش فدای جیت آن صاوقان جانبارم سبو کشان خرابات کز ریا دور اند اضیب بوالهوسان نیت عشق شاید ما بنجاکاری این قوم زینب رسیدن	ز کعبه فارغ و بیگانه از حسد سازند که سجده در پیر پنهان او سازند که تاب جلوه نیانند و جان فد سازند گمان بر که به پیران پار سازند کجا دله که بدین درد بے دوا سازند که سایمان در یار کمیب سازند	
بلائی شکل دوری ولایت آسان نیست		

<p>در خلوت خود جادوید از آنکه بخوابد از آنکه بختشد ندیده دیده بسینا از آنکه بخود راه و پدیده برد آید و از آنکه بافت نکشد جانب خویش و خط برضایش نبود هیچکس را</p>	<p>و از آنکه نخواهد زور خویش براند و از آنکه بختشد همه ناویده بداند هر چند بهر کویچه و برزن بدواند ز هزار دور آن کویچه رسیدن تواند بجهرم همی راند و با جهرم بخواند</p>
۲۴۶	<p>هر چند سزاوار نبود است ولایت اے کاش غم یار بخوش بستد</p>
<p>دوش سجود ملایکم خم ابروئے تو بود شاید ناز بر انداز تجلای تو داشت به روی ارمک بر ملک آورد هجوم شب معراج تو شک شب قدر آوری از فلک تا ملک افتاده رستی بدوش لمحه نو ز روئے تو بالامی رفت</p>	<p>طرقه شوری و عجب غلغل در کوی تو بود کافری حلقه گوش خم هر سوئے تو بود دل روح القدس آشفته لکبوس تو بود محمودید از خدا ز کس جادوئے تو بود ای محمد همه آفاق پر از بوئے تو بود نظر عشق بقدر ازل سوئے تو بود</p>
۲۴۷	<p>بان قدم رنج سوی خاک ولایت فرما گر چه شوریده سر پوشتا گوئے تو بود</p>
<p>ایکه عامت همه محبوب خدای گویند چشم رغای ترا سر نه از انیس است روی رنگین ترا چون گل ز می خوانند دوره راه ترا طور تجلی نامند هم که یکبار ترا دید ز آفات برست تا ز سوی تو گم روی نمی گرداند</p>	<p>توان گفت که عشاق چه نامی گویند قاتل و ساحر و کافر بخل نامی گویند موی خوشبوی ترا نافه کشامی گویند خاک درگاه ترا خاک شفا می گویند صحف روی ترا حذر بلامی گویند عاشقان قلب مرا قبله نامی گویند</p>

<p>ایچه حسن است که از گرمی نظاره تو به که در پرده نشینی و برون مخسرامی شرم او مانع شوق است که خون سیریم شوق عشق تو محیط است و عجب نیست اگر</p>	<p>دود آه از جگر پیرو جوان بر خیزد آه که شور قیامت ز جهان بر خیزد یارب آن کن که حجابش زیبان بر خیزد میخ خون به نفس از آب روان بر خیزد</p>
<p>۲۲۳</p>	<p>ای ولایت دل پر دروینر زده بس خوشتر است که از نام و نشان بریزد ۳۱</p>
<p>ساقی مے بده که فراموشی آورد بهوشم فرو دور دسراے پر میکده آشفته شد ز پند تو نغمه سبکشان یارب زاهدان غم عشق سغان پخش</p>	<p>از خون لبتن رباید و بهوشی آورد رشته بکام ریز که بهوشی آورد واغظ پایا که گیر که خاموشی آورد تا خون و حنت ز زبیه پوشی آورد</p>
<p>۲۲۴</p>	<p>تازم ولایت آن نگه ناز است را کو شمع کعبه را القدر نوشی آورد ۳۲</p>
<p>عشق چون روز ازل فتنه میامی کرد آه غیرت که تقاضا کند ز نه حن هر چه باشد همه از دست که نور احدی پرده دار حرم حسن تو محبوبی است شادی مرگ بعد شوق بدش سکینت تا گفتمی به تنای حبسلی ارنی</p>	<p>جلوه حسن تو بے پرده تنامی کرد میتوانست که ستر تو بهیامی کرد ایچه حرف است که حق مثل تو پیدا می کرد در نه عشق تو چه فتنه که بر پامی کرد اگر است معجزه با جان مستحیامی کرد کاش میوهی ایچاک تو نظر وامی کرد</p>
<p>۲۲۵</p>	<p>در و دل از شوق تو صد گونه بهو ساید است چون ولایت غزل لغت تو انشامی کرد ۳۳</p>
<p>خوش آنکه بلطف آید و سناو بتاند</p>	<p>خود می خورد و نشسته مارا برساند</p>

<p>میکشت مرا شوق هم آغوشی و گاهی گر جذب تو کامل بود گریه بغیر از انده و کنیسا و غم کجند ازیم</p>	<p>تکین بوجال بت عیار ندانند تا کم نه شود شوق تو بسیار ندانند مار اجبند اندوه و غم یار ندانند</p>
<p>۲۵۱</p>	<p>۳۹</p>
<p>دوش بر عارض دو گیسو را پشیمان کرده بود یار سایان را اسیر دام کامل می نمود بانگ و عشو گرمی ریخت خون مودمان سادگی با جلوه می کرد از رخ زیبای او بر چال شادمان باهوش خط می کشید بسی مالیده دندان آب گوهر میر بود</p>	<p>روی ایمان در نقاب کفر پنهان کرده بود کفر را آماده تاراج ایمان کرده بود ساحری در کار چشم ناسلمان کرده بود خلق را با روی چو آن آینه حیران کرده بود ماه را از چهره روشن پشیمان کرده بود لعالب را از بزم گل بدامان کرده بود</p>
<p>۲۵۲</p>	<p>۴۰</p>
<p>نظاره جمال تو با من چنان کرد ریزد بسم ز کس تو خون سامری مرم خجسته هر که ز نیت جیح شد نور خداست روی تو ای ترک کجکلاه که بسته بود گریه در گلوی شان شادم که غیر عشق ندارد که بیشتر</p>	<p>یک شمه اینک تنگ دلم از قضا نه کرد نعل تو آن کند که کلیم از عصا نه کرد بیار شوق تو بستم جیح انجان نه کرد نشانخت هر آنکه یقین خدا نه کرد تا با رقصه دل عشاق وانه کرد آن جلوه دید و جان دل خود خدا نه کرد</p>
<p>۲۵۳</p>	<p>۴۱</p>
<p>آخر ولایت از غم محبوب جان سپرد دروش نخت در دل و هرگز دانه کرد</p>	<p>از غم محبوب جان سپرد دروش نخت در دل و هرگز دانه کرد</p>

۳۶	شاعران گرچه سخن پروردگار را با شنید چون ولایت غزل از شوق کجا میگویند	۲۴۸
میدهد و شام در سوای تماشای کند و مسببم اعجاز او هنگامه برپا می کند آری آری نخوت حسن این قافا می کند چون بداند جمله پیش غیر افشای کند طغنه هر مرد و زن بر خود گوارا می کند طرفه اعجازی بهر انداز پیدا می کند	میکنند بیرون ز بیم خویش در سوای کند می کشند عشاق را در غمره احیا می کند بهر نفس می خواند و هر فور میراند مرا می برد و در طوقم تار از دل ظاهر کنم هر که دیدش یک نظر مند و رشدا چشم تر که بگریاید چو ابرو که بخند چو برق	
۳۷	هان ببالین ولایت زود میباید ستافت والسین دیدار اے قاتل تنامی کند	۲۴۹
از دل مجروح بیکان تو بیرون می کند اندر آن داوی که یلی کا مجنون می کند خوبی انسان ملک را نیز مفتون می کند امتحان عشق جو قاتل افزون می کند چشم سستش عشوه در کار فلاحین می کند یا کبابان را بعد آزار مجنون می کند	میکشد جراح حیرم و عبت خون می کند بی دل پر خون و جان سر کف برگزند و پارسا گرامیل خوبان شود عیش مکن جان ملبس می آید الای بر نمی آید ز تن ایکه خوری فیضت از نگاه او بر سر با حریفانی که خود کام اند ساغر می زند	
۳۸	شعر گوئی از کجا و خود ولایت از کجا و نیکو می گوید بحکم شوق موزون می کند	۲۵۰
صد بار هوس کردم و نیکبار نه داوند کافر شدم و رسته زنا رنه داوند سر رشته آن طره طرار نه داوند	جان دادم و در کوی تو ام بار نه داوند تا بختگی کفر چه بود است خدا یا سوای اسیری به سرم بود بدستم	

<p>ست کردند ز جام می پر جوش سخن تا به وصف رخت آب از رخ هر گل میرم ازین آنکه نقد عکس رخ دوست درو و دیده منتظر اندر ره دلدار سپید روش زنده و اطاعت نه نمودند مرا اثر آه سحر گاهی خود را نازم یاس من آخر اثر کرد که از یاس وفا</p>	<p>شورش انگیز خون خیر بیا نغمه داوند صحن گلزار لب آب روانم داوند صاف دلی گشت آینه نامم داوند مژه خون دل از دیده چکانم داوند هوس بندگی در دشت نامم داوند هر چه در خواستم از مهر نامم داوند مژده وصل تو بے دهم و گانم داوند</p>
<p>۲۵۴</p>	<p>۲۵۳</p>
<p>و دشم بگره جانان گذرافتاد لب ازده نشد کار گر اندر دل قاتل آب از رخ من بر کشد چهره من درو سود ازده عشق من بے عقل ندارد ای برق سبن شد جواله مارا سز زدیار کنم کز نفس سرد</p>	<p>نماید که دل بخود و جان خیر افتاد صد گریه که کردیم همه بی اثر افتاد اشک که چکید از مژه و از تنظر افتاد آه زخم زلف تو خون در جگر افتاد لب آه زدیم و بد و عالم شر افتاد سیر غم بنیان ز دل من بد افتاد</p>
<p>۲۵۷</p>	<p>۲۵۵</p>
<p>دارم سر شورید ز سودا با خود چه طرزیم که مانع بس آمد هر شور که از روز ازل تا باینفاست ششاد و صنوبر چه کویابی نیست است</p>	<p>جانی دلی دانه و شیدا اندر صفت ز کس عینا گردید همه گرسنه پیا در آرزوی سایه بالا</p>

<p>خرم آن روز که بانام مرا یاد کند دلبر اگر تو بدین جن بکبت گذری فتنه بجویان موبد توانست همه زنگ بوسه چشم بلبل گلبانگ زخم کشته بخورم و چم جو فتنه من است زهره در باز اگر پیش تو آید زهره</p>	<p>یاب پیغام ز بانی دل من نشاود کند دل او ستاود بدید آید و فر یاد کند آنچه یک شنبه آن شهر ایجاود کند کاش صیاده مرا از نفس آرد کند هان بگویند که باز آید و بید او کند چشم شمع تو بیک غمزه اش نلک کند</p>
<p>۲۵۴</p>	<p>کرد ایاش بی مثل و لایست جان داد آن شکر چه نکر دست که جاود کند ۴۷۲</p>
<p>ز انالیم و از کشته از او نه کرد ترک من حوصله کشته عشقت نگر آنهمه صحبت درینیه فراموش نمود مردم از رشک که از او هر ترک حریف را دور رود نه است و بحق راه نبرد دل پر حوصله است که آبی نه کشید</p>	<p>رحم ز ناله زارم دل حبلا و نکرد تیغ بر گردن او اندی و فر یاد نکرد منتظر ماندم و در بزم خودم یاد نکرد بهر خویز می من امر حبلا و نکرد هر که او را بدان جن خدا داد و نکرد ورنه آن ترک شکیش چه بید او نکرد</p>
<p>۲۵۵</p>	<p>وصف ز گینای روی تو و لایست چه کند نقش حسن تو چسباید ل بهر او نکرد ۴۷۳</p>
<p>دوش ناگاه را کسیر نشا نم داوند ببخود و بخیر و بدلی و بدیم کردند آتش عشق بی نور دل بیتاب زوند عشق داوند و بی عشق بلاکش مگری نبست کردند و در آن عشق و خنجر</p>	<p>مشته از خاک در پیر نیا نم داوند دلبر س ساده و سمرست و جو نم داوند وزنق دل نفس شعله فتا نم داوند در جگر شعله و زان شعله ز با نم داوند خبر از هستی آن سوی میا نم داوند</p>

آن نقشه نور انیش آن صندل پیشانیش	آن طفل و نادانیش آن تار تارنش نگر
۲۶۵	از صومعه بیرون خرام ای پارسای حق پرست عشق ولایت بگر و حسن رخ یارش نگر
ز کشتگان محبت وفا در یغ مدار ترا که لطف به بگانه آست ناسازد ایا که خوی تو بر زخمها ننگ پاشی است بود که سوسن آید جنون بیفزاید کلام تو شکندت در قم باذن الله مراض عشق تو ام باد و اچه کار مرا	وفا اگر نتوانی حبس در یغ مدار بیاد یک نظر از آشتا در یغ مدار تبسم از دل مجروح ما در یغ مدار شیم زلف ز باد صبا در یغ مدار حکم از کب معجز من در یغ مدار تر کسم ز من بے نواد یغ مدار
۲۶۶	محول است نشاط و طرب بمقدم تو بیا به بزم ولایت بنا در یغ مدار
ای بدان سادگی و حسن و خرابی مغرور و شمنان برین و بتیابی دل سیکر نید با چنین حسن خدا داد که داری صنایع و هم این رنگ دم سوز و خواهم ز خدا اینهمه فتنه عشق است سبب نیست از تو ایل غیری و غیرت ز تکلف نکنی	سوی ما بگر و باز آست ز پندار و غرور تا کجا در غم هجر تو توان بود صبور بیسز و گریه بند سر بقدر همای تو حور تا نیفتد بدل غیر و مشقت ناسور گر گل از تار و رون آمد و طوفان ز نور ای ز پر و انگشت شمع محبت بی نور
۲۶۷	شرط انصاف چنین نیست تامل فرمای حیف غیری تو ز ذریک ولایت ز تو دور
ست دیدار ترا با چشم و خا و کار چون بفرمان رضا قطع تنگ کردم	بیل روی ترا با گل و گلزار چه کار با غم دوری و با حسرت دیدار چه کار

<p>پیر با گرچه پس دوست خرامش فرمود تا خبر یابد از اسرار نهان زندان بزم بے ساز و نوادول نکشاید هرگز گلشن محفل عشاق ندادورنگی</p>	<p>لیک دور طل انب پے دل داری احتیاج شیخ را بخر از عالم اسباب بیار مضطرب و جنگ بخلوت گه احتیاج خبر مقدم آن لاله سیراب بیار</p>	
۲۶۳	<p>تا بخواند غزل شوق و لایست بسرور ست و بیار بد لجوی ارباب بیار</p>	۴
<p>تا سیر از لب معشوق بیامی بن آرد دوری یار چه نشتر که نه ز دور گد دل عاقبت نایت هر چه منقر شده است دل بجان آمد ازین فصل که فصل وارد صحبت با ده کسان بی محی معشوق سیاه ای فلک روز غم و دور و مرا که تو کن</p>	<p>خون دل چند غم بوی مدامی بن آرد تلاقی خبر وصل و دامی بن آرد مژده وصل می و با ده و دامی بن آرد هان نوید مطرب و عیش مدامی بن آرد آفتابی دو گر ماه نما می بن آرد شاهدی ماه رخ را سر شامی بن آرد</p>	
۲۶۴	<p>ایمان و لایست بوس بوسه خرام کو است از لب لعل کسی مژده کا می بن آرد</p>	۵
<p>یارم خرامان می رود اند از رفتارش نگر آن جلوه رویش بین آن خوبی خوش بین آن خوشی و چالاکیش آن تیزی و بیادیش آن سبیل کامل بین آن حلقه هایش کل بین آن تیر تر گانش بین آن نوک پیکانش بین آن نشان رخساری بین آن جلوه آرائی بین آن خال هندو را بین آن سرود بجز را بین</p>	<p>زلفین شکیش بین چشمان بیارش نگر آن وضو نیکویش بین آن سحر گفتارش نگر آن ترکی و خالکیش آن طبع طارش نگر آن عارض چون گل بین آن لعل و بارش نگر شمسیر و یانش بین ابرو و خمدارش نگر آن حسن و زیبائی بین آن نور خمدارش نگر آن عین جادو را بین آن چشم عیارش نگر</p>	

۲	ایک عالم تو ناز و به ولایت پرواز	۲۶۰
<p>رو به تو از خلد بے آرم هنوز سن ز سنی محمودیدارم هنوز در تمنای تو خون یارم هنوز با سر تشیج ماند تار ز نامم هنوز جامه دادی و دیشیارم هنوز در و مندر شک اغیارم هنوز</p>	<p>مردم و عشقت بجان دارم هنوز زاهد از یک جلوه او هوش باخت دلبر او در دلم هستی و من کفر من خام ست یارب بخت کن ساقیا طرف دل ستم نگر لذت حریان نصیب من نشد</p>	
۳	ای ولایت پیشتر گشت است و باز مے کشد از غم سزده دلدارم هنوز	۲۶۱
<p>مجرع دم خنجر تبسم بکن امروز طبعت بجفا مائل و اغیار بد آموز هان گر میخفیل بکن ای شمع شب افروز در کشمش آیا چه کند جان منم اندوز سیگرم و بیتاب ترم هر شب و هر روز یارب چکنم آه ازین ساز و ازین سوز</p>	<p>دل و دخته و دوش به پیکان جگر دوز این شکل سخت است که آسان نتوان کرد تا خفت پرواز نسوز در گجالت دل میکشد آزار اگر سیکشدان ترک از وعده موهوم تو تسکین و اطمینان او قاتل و من دلداده دشمن و من دوست</p>	
۴	با صبر به پرواز ولایت که سر انجام تایار رساند از طالع من هر روز	۲۶۲
<p>آن مے که سرور آورد و باشد طرب انگیز باباده گللابی فرخ انسنده ای بیامیز با خاک نشینان خرابات سیاه ویز از عسده زنگس میبار بر سپهریز</p>	<p>ای پریشان جرعه می در قدحم ریز از درد نفوریم و همه صفات سرشتیم خواهی که خرابت نکند گردش و دوران مستانه کند گردش او شیخ حرم را</p>	

<p>حسن زیور عرض حسن جالت جوهر ملتحم یار پرستی شد و دینم عشقش چشم دارم که سر از غره بر آری گاهی مگر آزار دل نه از پسند است اورا</p>	<p>گردن و گوش ز اباد شموار چه کار با سر سجد و بار شسته ز نار چه کار در نه با خاک دروسایه دیوار چه کار در نه چون غوی وفانیت با آزار چه کار</p>
۲۶۸	<p>نجیر از دو جهالت ولایت آرے عشق بازان تر اباد دل به شیار چه کار</p>
<p>گرچه بچرم سیند دوخت به تیر راحتی نیستش بیک پهلوی تا بصید و گرنه پرواز د تا بدارش مگو که مبتلا بم رخ صافش بین که آئینه است بهر فردا میامی بگذار</p>	<p>دل و پیکان اوز به تقدیر از به کرد و ناله شکیب می نهد سر بر پاش بهر خیر زلف یار است سر بس زنجیر عکس کش آه چون کشد تقویر بنشین فتنه صغیر و کبیر</p>
۲۶۹	<p>آن پری همدا ولایت بست غیر را گو که بان بر شک بیم</p>
<p>ایکه هستی بجمال از همه هستی ممتاز بنده ام بنده و الخام ترا منتظر م شکوه کامل شبنم تو کیس خرم فروج من را در رحم هوا سے تو پریدن دارد بهر با ختم اکنون بزیارت بطلب هستی و نیستی از دست که مقصود توئی</p>	<p>سجده در خم ابروی تو خوشتر ز نماز لطف کن لطف و خدار اینکاهی بنواز ز گسی چشم سیاه تو همه مشوه و نماز ایکه بر برو من تو مرغ نیا در دیوار سحر کو ماه شد و شوق مزار تو دراز نیز عشاق تو اعیان را مانند این دراز</p>
آرزوی دلش آنست که میر و لغت	

۲۶۵	<p>عشق آن بنیت ولایت که تخم طلبی می شناسی بخدا سایه زخورشید هنوز</p>	۷
<p>یاد دارم دلبر آن گرم جوشیدن هنوز بعد مردن نیز با عشق است پیوند مرا دلبری نادان من تر که ندانم حجاب الله الله بهیبت حشمتش که عمر منی رو بنیت عشق کار خود نمود و دیگر استغنائی حسن بسلم کردی و منی غلط بخون اندر و لے</p>	<p>می رباید از خود دم آن کام بخشیدن هنوز می تیمم دوزخ خاک از به یک دیدن هنوز سخت سن کرغیر دارد و خوی ترسیدن هنوز جرات اظهار عشق و پامی پوشیدن هنوز میدهم جان دمی آید بر پوسیدن هنوز دارم اندر به هوا س خاک گردیدن هنوز</p>	
۲۶۶	<p>یارب از رحمت لعلی ده ولایت را بجوش دارد از لطف تو خشم جرم بخشیدن هنوز</p>	۸
<p>سنگیاری نخواهی کرد بر ثروت مناز بے محابا می کشد آن را که شوهر می کند سیرت مردان گزین و کسرتی از سر پنه خاک را بران را بچشم کم کم بین گرفتاری</p>	<p>و ای بابا تو نخواهد ماند بر دولت مناز بر عروس کهنه دنیا می بی عصمت مناز بر کمال کمالت میروزه از نخوت مناز شکر این دو گن که عزت داد و بر غت مناز</p>	
۲۶۷	<p>مرد می وطنیت این قوم مردم سوز بنیت مان ولایت بر سیه چشمان بی الفت مناز</p>	۹
<p>صبح قیامت است مرا چشم تهنوز خاکم همه دے هوای تو همچنان تیر فرقه مزین که ز تیغ نگاه دو شش صد محتب خراب شد و دور کس نماند مد بارم و زنده شد و سوز دل زلفت</p>	<p>دارم خیال شام فراقتش بس سوز برق جبهه رنگ مرا مرست زرنوز موجم همان بلذت خشم جگر سوز آن چشم مرست باد و کشت دلی خبر هنوز یگر دید از گذر تو شمع حسر هنوز</p>	

<p>هشیاری موتی بهم آمیخته خوب است جفا که ریا کار کند خدمت این قوم</p>	<p>در کش دو سپه پانزده از میکده جزینند از صومعه صحبت هر صومعه بگریزند</p>
<p>۲۷۳</p>	<p>تا عاقبت باوه کشی حقیقت ولایت من آتش می آتش و طبع من و او تیز</p>
<p>دوش دیدم در کلیسا پار ساس پاکباز روز کعبه کی طرقت کرده رنگ برهن سامعی چون در گذشت از بت پرستی سر قبا شب گذشت و تا سحر بر خاک می بالید رو صبح پرسیدم که شیخ این چه حالت بوده است راست فرما کافر یار حقیقت مسلم گفت و انهم محرم اسرار حق میان نه چون حجاب از پیش من برخاست آئینه شوم تا ندیدم جز خند و در کعبه و در بست کده</p>	<p>سجاش در دست و بر پیشانی اش دروغ نماز سر پایی بت نهاده با صد الحاح و نیاز سوی مسجد رفت چون پاگان بعد سوز و گداز از رمی نالید از مستی سخلوت گاه راز عاقلان را باید اندر و در کعبه استیاز حق پرستان راز کفر و شرک باید احترام دوش بر روی دلی ستم ورز کردند باز معنی دیدم بصورت هم حقیقت در محبان روی داد از حق پرستی خالتی پرسوز و ساز</p>
<p>۲۷۴</p>	<p>ای ولایت راز افشا کن خاموش باش این سواالت را جوابی بود ای جوای راز</p>
<p>جان بغم دادم و تفصیر نه بخشید هنوز کشته و سوخته و از پله بریادی ما از ازل محو تماشایم و از غایت شوق طرف نگر که بسیار می منظم شب در روز تا چه خامی است که صد آبله دار و تاهم انزلی منیت مگردم سردم یارب</p>	<p>از کسی حال و دم نزع نه پرسید هنوز می کند عریده با شوخی و تهدید هنوز چشم مشتاق زنیاسوده زبیک دید هنوز خون زنا بسور در درختم نه ترا دید هنوز پای من خار و یار بنوسید هنوز که دل شاهد من گرم بخوشید هنوز</p>

<p>راه و رسم کفر از ایمان پیرس معنی دیگر ز خاموشان پیرس دلبر افسانه طوفان پیرس دستان حسرت و حرمان پیرس</p>	<p>از اصول عشق زاهد را چه مسلم غیر خاموشی بیان عشق نیست چشم گریان مرا نظاره کن ای منت قربان که طبعت نازک است</p>	
۱	<p>ای ولایت رحمت حق مجید است طول اعمال سیه کاران پیرس</p>	۲۸۰
<p>که چشیش خیر و میگردد بیک نظاره نورش تجلیهای صد رنگ است او صدوی صد طورش سیه است سقلم تبسم چشمان مخمورش فریج اللہ را جانی در گنجشید ساطورش بود ملک سلیمان تنگ تر و دیده نورش که در هر امر حل شکل ماهست منظورش</p>	<p>تعال اللہ چنان نسبت دهم باموئی طورش بکوی عاشقان او تماشای عجب دیدم تشافی سید هدایت الضعی رخسارش آفتاب بهار تازه ابراهیم را بنمود گلزارش گدایان درش هستند از کونین ستغنی فرستادش خدای پاک بیشک بر آسانی</p>	
۲	<p>ولایت روزی دل باو از دواغنی و ناسوزی لغیب دماغ او در دوردانی و قف ناسوزش</p>	۳۸۱
<p>هجوم حیرت حسنش کند هرنگ لغویش همانا آب حیوان است گویا آب شمشیرش هفت گره باشد بر دل من میخورد تیرش محبت می چکد در سخن از طرز تقریرش وفایش بن که میسوزد دل عاشق ز تائیش که آگاهی نیابد غیبه از چنان عسریش</p>	<p>کند هر چند در صورت کشتی نقاش تدبیرش دمی جان بخش دارد خسته اش هرگز نمی میرد گر بچکان او با سینه من اسفتم دارد ز بدنامی می ترسد و گرنه خود بخود آید شب وصل آمد و از دهم روز هجری گریه نمی سازد رقم و زمانه نام خویش تن بادم</p>	
	<p>فریب غیر نخواهد که بے افشای راز آید</p>	

اندر خیال زلف پریشان آن پری	عمری سر آمدست و دل آشفته سرهنوز	
۲۷۸	بوسیده ام بخواب شبی لعل در فشان می ریزم از دو دیده ولایت گهرهنوز	۱
از خرام قامت زیبا ترس فتنه شد بروی گل امی عنایپ بامت موزون قیامت راسخ می کند خاک شیبان پامال تا نه پنداری که داغ عشق نیست و دیده پر خون مشتاقان بهین زنگ زرد چهره اسم پرواز کرد سر بر جسم در جسم آمد زلف او تا نه بینی حالت نا دیده را رقص سبل را مست شامی کنی	شور محشر می کند بر پا ترس از نگاه ز گسشت بر ترس از بلا می عالم بالا ترس از غور حسن بی پروا ترس دود بگروز دل شیدا ترس دژاد او عشوه و اسیا ترس یک نفس از حال زار ما ترس از چنین سر بایه سودا ترس از سرشک چشم خون پالا ترس این چه سفاک است یزدان را ترس	
۲۷۹	اگر نمی ترسی ولایت از کس آخند از هنگامه فردا ترس	۲
حال بتیابی زشتاقان مهرس نا توانی از تن لائمه بدین حیرت یک جلوه تا محشر کشید او چه داند آنچه ما دیدیم ازو چهره خود از بهر دل آینه ایست می کند مجروح دل را و هم او	اشک بگر سختی عجب در آن مهرس آنچه از دل می رود بر جان مهرس قصه او از دل حیران مهرس هر چه با در دست از درمان مهرس اضطراب بضم از لقمان مهرس تیزی آن خنجر بران مهرس	

بی پرده تجلی بکن اندر دل بشیدا
در وادی حسرت چه فری بسراش
ستانه بیا یکدم دهنگامه بغیر از
جامی که تنی شد همه بکن نشر اش

۲۸۵

نامه به ولایت
حقالذی دانت سزاوار خطا بش

۶

قیثش وی بخلوت بردوسن ویدم ز پنهانش
کسی کاین مایر ابد بسنج از سخن جاننش
دل من با سنا فوق ماند از عشق رخ و زلفش
نه بکز نگیش با کفر و نه پیوندی با پایش
خدا از چشم بد آن عین جاود را نگه دارد
بر انداز نگاش جانستان با دو قربانش
سعاد الله چه نسبت با کند و دام زنجیرش
که صد آهوتباری می کشد زلف برایش
هلاک من گردد پرده می خواهد ستیگارم
که می سوزد چو سن هم در حقان را به پایش
چه می خیزد کند هر چند روان دل سپرداری
که جوهر دارد از خون شهیدان تیغ عریانیش

۲۸۶

ولایت
محبت می حکم از نازده سینه نهامی دیوانش

۷

آن چین چین بگرد آن نماند چشیش
دل می برد از خور و پری روی چشیش
بے پرده برون آمده است از روشنی
ای دیده بسی مفتخر انکار و نه بهشیش
این دام و تنگ است گویا زنجیرنگ
قید است دل بهرت چین و زخم و چشیش
خفا که در انگشت تو زیباست مین
از ششتری انگشتری از زهره نگیش
کوی تو بود و روضه رضوان بی عاشق
آن شوخ حشیشم بهرام تو نیفتد
ز نثار نباشد بهوس خلد بهشیش
اے دل طبع چند نشینی بکیشیش

۲۸۷

گویه به تماشای ستانه ولایت
آن چین چین بگرد آن نماند چشیش

۸

اگر نیست نمی بد از خنجر عریانیش
دغی است ز خون سن هر گوشه دالانش

ولایت خالی از حکمت نخواهد بود تاخیرش	۲۸۲
نیارو کس بعد افسانه جان برون ز آزارش گلستان تماشا بین که گل میرودید از خارش که در دور نظاره یافتیم جاسی زودارش دو عالم را شنید آرزو کرد است گفتارش دل من حسرتی داد که نتوان کرد اظهارش بلار ایا پزیر خرافات گیسو طارش	منسو نے تازہ می خواہد بشوخی چشم ببارش زکا دشماے شرکان تو دانی در جگر دارم بد رکن محنت گر چشم مست نشسته دارد حدیث معجز عیسیٰ کن افسانہ شد بنگر سبب اشتغال گردد بتواز بعد مرگ من سرموز قیامش پیش خوشگامان منیت کز سودا
ولایت کے رہی از عشق کز روز ازل سستی ایسیر و ج زلف و از بلاے دل گرفتارش	۲۸۳
سہ زانو نہ دے پابند آب و گل سباش تا خدا آسان کند مایوس در مشکل سباش در سر انکار حق بنیان صاحب دل سباش تا بجای واری دلدادہ منزل سباش بہر چندے سوی دنیای دنی مایل سباش ایکہ در پند از رشتت عاقلی غافل سباش	تا توانی در تماہاے بی حاصل سباش منجر ماگفتہ است الصبر مفتاح الفرج تا ز رحمت بہرہ یابی کہ بس باشد ترا راہ مردان خدا این است کرم دے پرو فکر عقبی کن کہ کا مشکلات آسلن شود در حقیقت زیرکان آنان کہ این رہ رفتہ اند
ای ولایت پند میگویی و خود بی بہرہ اگرچہ سستی ناخدا و اماندہ بر ساطل سباش	۲۸۴
آن قلب پر آتش نگر و چشم را آتش دل می تپد از درد بیداری و خوابش نہیم عذاب است و نہ امید خوابش تا چند پریشان کنی از قہر و عتابش	عاشق بغم است بین حال ز خرابش در دوری تو یک نفس آرام ندارد فرض است براو سجدہ محراب دوازد اگر صلح بر غیرے نہ کنی جان تو بخشد

۱۱	<p>اے ولایت چه کار با طورم سے چشم باست خاک و درش</p>	۲۹۰
<p>تار از زبان ماند گستاخ بسین سولش آن نشتر تر کانش آن خنجر ابرویش آشفته سرمه دار چرخ و حرم هر سولش بیمار شود ز کس از فتنه جادویش دل بردن خون کردن این سولش پارب ز بلای او آه از سر گیسویش</p>	<p>ای دیده ز بد بینان در دیده بین بولش دزد درگ دلمار اخون کرد جگر بار چون زلف پریشام بسج سر و سامانم گر چشم سیاه او یک عشوه بکار آرد هنگامه خون کردن سرو بختون کردن هر تار بخود چید هر چرخ دل آویزد</p>	۲۹۱
۱۲	<p>رحمی گن اے دربان ریاض بی سامان زنهار ولایت را بر و ن گن از کولش</p>	۲۹۱
<p>تا باز گیرم آن رایا جان کهنه دیش دل می برد ز دستم آن شوخی خالیش هنگامه رسید است گیسوی شکاش چون آفتاب روشن جام جهانیش دارم دلی پریشان آشفته بلایش گر بادت نیاید روزی بیازمایش</p>	<p>و اداده ام بدیش سحری نیم بایش مکن نشد برنگی از دست او بختام ملک مدرم تباری خواهد شدن آیش زینش که شک نیست جیش باقی است از کالکش چه پرسی روز سیاه من بین خواهد بخون پیدن از عشوه اول من</p>	۲۹۲
۱۳	<p>محبوبی محمد دارد بدل ولایت بخشد نعیم جنت بعد از قناعتیش</p>	۲۹۲
<p>خاک درمی جز در جبر نان سبایش کفر مکن بنده نیروان سبایش در هوس ملک سیمان سبایش</p>	<p>طالب این معتقد آن سبایش مومن پاک است محمد پرست رو بگدا سے بنشین بر درش</p>	

بنی غمره و بے شوخی بی ششہ دبی ترکی تیر تو خورد بدول غیرے دیش بینم اگر چه بدل آزاری می خواند می راند ہر نالہ کہ بر خیزد احسگر بگریزد این راز نہان بہتر در پردہ جان بہتر	دل می برد از مردم آن ز گس قتالش خواہم کہ سخن غلم از حسرت بکانش بر دیدہ و دل بر اند صہنت در بانس غمدیدہ کہ جان سوزد آہ از دل تالانش ز خمی بچگردارم از عشوہ پنهانش	
۲۸۸	تا چند چنین دارد ہجر تو ولایت را اے ترک نگاہ کن بر دیدہ گریانش	۹
خواب تا چند ای ولایت ساعتی بیدار باش ایکہ از کردار زشت خود سراپا غافل بر گنہ کردن دلیری از جزا اندیش کن آہ کز تن پروری در بند نفس کافر می ذرہ ذرہ از تو پشندہر چہ کردی یا کنی ہاں مخالف باش بالفن و موافق بالفن	میروی در راہ سرت از خطر ہشیار باش تا کجا بفکر باشی ہاں بے فکر کار باش وز نکردی طاعتی نشہ منہ از کردار باش بعد ازین زنا را بکسل ہمیاک از نار باش اگر تومی تری از حق در گریہ بسیار باش تا اگر گل از تو خواہد از پی او خار باش	
۲۸۹	ہوشندی کن ولایت مملتی داری ہنوز خفتہ و بیدار ہر ساعت بذر کار باش	۱۰
حسن گردد بگرد بام و درش دیدہ بر دل نوشت صورت او کے شوی تو تیاے دیدہ عشق حیف کافر گفت ملک عدم بعد عاشق ز جاش برد آہندہ قامتش پشندہ و لبش پر شور	تا بہ بیند کہ شہ نظرش ورنہ کے بود زین جفا خبرش تا نگردی تو خاک رگہ زرش زلف نہند و رسید تا کمرش گریہ شام و نالہ سحرش صورت او بین و شور و شہرش	

عشق چون جلوه کند هیچ نگنجد در دل اگر ادای قدر عنایت تو دلکش نه بود طاق ابروی تو از روز ازل کعبه است اگر وصال تو پس از مرگ نباشد مقصود	هر که اریل تو باشد به تمنای غرض با نعیم دارم و سایه طوبی چه غرض قبله دیگر اگر هست چه پردا چه غرض زین همه شور و جود و شردنیا چه غرض
۲۹۵	شادم از دعه دیدار و ولایت امروز در نه با شورش و هنگامه فردا چه غرض ۱
عهدستی با من شیدا غلط ز گس او محرمی خواند همه تا ضمیرش مضطرب دارد مرا بیت ابرو معنی دارد که نیست میتوان دالت حال دل بیل در محبت و خل امرونی نیست مرگ یلی بخت اهل داشتش آفرین تخم چشم کافرن می پوش و تو بکن اسے بخرد حق صحیح است و تامل کن که هست	این سخنهاے تو سر تا پا غلط هر که گوید عشوه و امیسا غلط می نگار و ناسه ام الا غلط در کتاب عالم بالا غلط اگر تو سید انی بیا تخم را غلط میکند یک عشق صد تقوی غلط تا صحیح است این حکایت یا غلط می کند آه و رجه غلط نیست هرگز کان تو ابا غلط غیر او دنیا و ما فیها غلط
۲۹۶	اسے ولایت از جزا اندیشه کن آه نبود و عده منبر و غلط ۱
الحفیظ از چشم جاد و الحفیظ الامان از تیر مژگان الا لان المحذر از موئے مشکین المحذر	می کشد یک جلوه او الحفیظ الحفیظ از تیغ ابرو الحفیظ الحفیظ از دام گیسو الحفیظ

مشتق تقاضا نکند آرزو منظهر حق است رسول عرب هر دو فدا ساز که کیتا شوی	لمبتجی مشکل و آسان سباش شکر ایشاد بزرگان سباش کشته دل سوخته جان سباش
--	--

۲۹۳

پند ولایت لبش نوطا لیا
کافیه او باش سلمان سباش

۱

من و پای و سوا خلاص آرزو بین که غیر را کشته تا سراپای دلکش تو نوشت خود پرستان معشوق بے خبر اند در تمنای وصل سیم تنه از فرقت بحسرت اند عوام جز تو ام نیست ما من و ماوا کفر و اسلام و کافر و مسلم	که نخواهم ز بند عشق خلاص تا بدست خودم کشی به مقاص خاسه و دوست می شود در قاص راز الفت بگو بین اشخاص می گدازم به بوتیمچو رصاص وز وصال بجزرت اند خواص نبود جزورت مفروض و مناص ملت ما محبت است و خلاص
--	--

۲۹۴

احمد اچاره ولایت کن
اے گدای درت چه عام و چه خاص

۱

گر نباشد صنم آنجا به کلیا چه غرض گر بچشمان سیاه تو نشاید بود مخبر آن در گرد مجننه این دیگر طو رینا ز کجا نور جالش ز کجا نیت جز شربت ویدار علا جش زهار گر نه خال رخ خوبت بسویدا ماند	هر کجا جلوه او نیست بدایا چه غرض دلبر ایا صفت ز کس نه لایا چه غرض کشته معشوق ترا بالی عیشی چه غرض محمودیدار کس را بهت بایا چه غرض دردمند غم او را به سچا چه غرض عاشقان را بطواف درد لایا چه غرض
--	--

دوش میگفت ببلبله در باغ گرنداد او جواب خطچه کند تا فرستد بلطف پاره خط من ز خود رستم و هنوز لم من کجا و رقیب ز شکت کجا عقل را دخل نیست کیاست جام وادی بمن ز گردش چشم پاکبازیت نام سوز و گداز ضبط لبی نگر که آه نه کرد	که گل نیست جز بصورت و باغ نبود بر رسول غنیمت بلوغ دل صد پاره میکنم ابلاغ تا بگویم ختم نبرد سر باغ تا قیامت همانه گردد ز باغ تا خیالت میقم شد بد باغ زهرت اتل بر بختی با باغ عشق پروانه بین و حسن چراغ منگر جیب منیس و دامن سراغ
--	---

۲۹۹

ماهر و دل از ولایت برد
آهنه از دلبران نیافت فراغ

۱

شور و دو عالم کیطرف آن قدر غنا کیطرف هر دم محبت خون شود هر قطره اش حیون شود مستقون جن برو تو افتاده اندر کوی تو از جلوه دیدار تو وز محبت گفتار تو از قاست رعنائی تو وز چهره زیبای تو از آرزوی یک نظر در خون تپان بر خاک خاک درت ما وای من زیب سرم سودا گمن از بهر تو با صد شرف آورده عزت برد و کف ما ز باغ اندر شان تو جان و دلم قربان تو هر ذره اش نام خدا صد جلوه دار حرم با	صد با قیامت کیطرف آن سرو بالا کیطرف دلای عالم کیطرف تنها دل ما کیطرف فرهاد و شیرین کیطرف مجنون لیلی کیطرف بهوش و تلی کیطرف بسمل سجا کیطرف پرنور حبت کیطرف سر سبز طوبی کیطرف بیچاره یوسف کیطرف سکین زنجار کیطرف نخوت کند کیطرف و یسم دار کیطرف تاج عمر ک کیطرف تشریف ادنی کیطرف هر سحر و افنون کیطرف آن چشم شمل کیطرف خاک مدینه کیطرف صد طور سینا کیطرف
---	---

<p>الغیاث از تیره بختی الغیاث گشت دیگر زنده کرد و باز گشت یک نظر در خون بغلطاند جگر زلف بگون است یا سودای سر گرچه بیمار است چشم ناتوان دست نازک بگرد و خیزیش شور عشق است اینکه از نیزنگ اوست</p>	<p>از کند هر سه بود الحفیظ از جفا ترک بدخوا الحفیظ از جمال آن پرید الحفیظ از حسم پیچ بلا جو الحفیظ می کند خون صد آهو الحفیظ الحفیظ از زور بازو الحفیظ الامان هر سمت و هر سو الحفیظ</p>
<p>۲۹۷</p>	<p>زننده در گورم ز هول این دغید اے ولایت از یغاثوا الحفیظ</p>
<p>سوختی بنان رگ جانم چو شمع تا جسد استم زیار ما هرو حال سوز سینه در هر آنجن عالمی پروانه انسان گرومن است از لقب دل رشته جان سو ختم لازم و ملزوم شد نقص و کمال بس عزیزیت می کند روشندلی مردن و جان سوختن کار سن است جانگدازی عاقبت گل می کند حالت سوز دلم پوشیده نیست</p>	<p>ز آتش حسد تو نوازم چو شمع هر شب تا صبح گریانم چو شمع باز بان شعله گویانم چو شمع من بیزم فیض خند انم چو شمع دو و بر سه میرود ز انم چو شمع طبع روشن داشت عریانم چو شمع بین که در هر حسد میمانم چو شمع روز و شب پیدا و پنهانم چو شمع سوخت اینک جیب دودانم چو شمع اگرچه خاموشم سخن رانم چو شمع</p>
<p>۲۹۸</p>	<p>اے ولایت می زبم با سوز ساز تا جسد از زخم جانانم چو شمع</p>

	هرگز انجا رسد تیر کمان هر یک روشن از حسن کلام تو بیان هر یک	قاب تو بین تمامیت که مخصوص است مستفید از تو فیضان عرب تا بحجم	
۱	از شنا گویی تو جا به ولایت بالاست گر چه بود است بفر دوس مکان هر یک	۳۰۲	
	صورت تو معنی حسن و جمال خاک درت ردی ارم را گلال کشته شمشیر فراموش بلال حیرت حسن تو صفای خیال خلوت تو آنجن امتثال ای ز تو بیگانه منراق و وصال	ای تو سر ایا صفت تو در الجلال خار ریت از بے فردوس گل سوخته آتش عشقت اویش آیین ذرات خدای همه جلوت تو بزرگه ممکن است اے تو بهیر نیکی خود آشنا	
۲	سجده کن و بر در او جان سپار هان ز غنیمت حشر ولایت سال	۳۰۳	
	یک نظر کن که بیجا نم ز گرفتاری دل انچه بر جان خزین رفت زیما ری دل اینقدر چشم ندارد و جگر از باری دل باعث حرمت عشاق بود خواری دل حالتی را که عشق تو شود طاری دل تا کجا آب کنم زهره ز خو نیاری دل	آه تا چند بگریم رستم گاری دل دیدم بود آنکه درین تاب و تابانگی دل تا خور و خاک و گرد و سپر مناسوری دل هر که بنده نتواند که تسلی نکند حاش الله که تو ان گفت و کرد اندر تو دیدم ناسور شد این حالت نا دیده بین	
۳	زار تر گشت بازار محبت مارا ای ولایت همه داغیم ز خونخواری دل	۳۰۴	
	مردم مجبر لے که شوی آشنای دل	ای آشنائی تو قیامت برای دل	

۱	جان ولایت خاک بلوای ترک اند کوی تو این یک تننا کیطوف دنیا و عقبی کیطوف	۳۰۰
	می گشت آزار در مان الفراق الفراق اے درد هجران الفراق اے رقیب فتنه سامان الفراق الفراق ای چاه کفسان الفراق الفراق ای ریخ و حرمان الفراق الفراق ای شمع تابان الفراق اے گرفتار ان زندان الفراق رفت مجنون ای بیابان الفراق ماهه بودیم یک جان الفراق خود رسید از غیب در مان الفراق	الفراق ای کوی حسانان الفراق دلبهر آمد بر سر بالین من الوصال ای عاشق خونین جگر کار وانی بر سر یوسف رسید بوے پیراهن به یعقوب آمد سو ختم چون صبح دم پروانه گفت یوسف کنعان عزیز مصر شد مرحبا اے خاک لیلی حربا صبح خون ببل و پروانه رحمت اے فلاطون آن سجای رسد
۱	آه کز بزم ولایت مے روی اے پری ایزد نگهبان الفراق	۳۰۱
شقیق	بر ضمیر تو عیان ستر نهان هر یک ای در افشان بیتنای تو زبان هر یک ای مبدل یقین از تو گمان هر یک است یافته هم از تو نشان هر یک اینچه نشان ست جدا گانه نشان هر یک روز محشر که شود جز تو رفان هر یک عقده مانکش ایزد بسان هر یک	ای مزار تو مطاف دل و جان هر یک هر که وصف کند زمره پرواز بیار نور حق ختم کند هر که چالست بند ما چه دانیم که موسی که و عیسی که بود آرزوی دل چها سیران خدمت دست انبیا اگر چه شرف به نبوت بودند انتقالی کن و کیشای که محتاج تو ایم

<p>سرودی تو افروزد خون گرمی دل بگر این جور که از بهر دل بوالهوسان گرچه مجنون سر اسیم بودی می گشت مصحف روی تو حزن دل جانست چه غم تیره خجی دل من سوخت که خال تو قشت آه که خیل من بوسه بدست تو دهد</p>	<p>اے زبند تو پیرنگ رهایی مشکل نیجان کرد و سر قتل ندر و قاتل طی نکر دست بدین آبله پای منزل گر کند هر سر سر موی تو بلاست نازل همچو ماروت اسیر است بچاه بابل ندیم نامه ازین رشک بدست حامل</p>
<p>۱۰۳ نوبه از رشتنی اعمال ولایت نوبه</p>	<p>۷ ظاہر آراستہ و دل بحسینان مایل</p>
<p>از دیده شود حسن بیان جلوه کرد آن ترک دلم برد و ازین شهر سفر کرد ناسور ز بتیابیش اندر جگر افتاد پایمال نمودند بیک غمزه خور زین دل بے سرو پا و سر زلفت تو بلا خیز دیدیم بجز انچه شنیدیم که آخر این رخصه بنیش نتوان بست بدانش ماییم و بیایان و سر و پاے برهنه</p>	<p>گو یاکه بود دیده عشاق در دل جان نیز شد از الفت او مفر دل همسایه بجان آمده از شور و شکر دل خوبان ستمگار ندانند سر دل در کوچه تاریک باشد گذر دل بر جان فتد از در محبت از دل کر دیده بر آید پستاشان نظر دل عشق است با ثوب جنون راهبر دل</p>
<p>۳۰۹ ز نهار ولایت که دبی دل بچینه</p>	<p>۸ در عشق حسینان نبود جز خذر دل</p>
<p>اے تو جلیل و لقب تو جلیل و صفک لولاک و لاریب منیه سورت تو معنی اَنْ لَیْلَفُوْا</p>	<p>ز لہ بر خوان عطایت خلیل اے تو بختیائی یزدان دلیل دشنت از دشمنی تو ذلیل</p>

<p>زهر محبت گمراودنت او کارگر دل مبتلای عشق شد و جان بلب رسید حسنت علاج عشق است ایند بخیزه درد آرزوست بسکه شهید محبت گمتر بود که جان برد از غم مریض عشق</p>	<p>جانم هلاک می شود از ناله های دل بر جان فتاد از غم دوری بلا می دل ای دل را با شمع چه داند و ای دل و غم لایب باد الهی بجای دل از دست مرگ و از به مبتلای دل</p>
۳۰۵	<p>تا دل ز دوست رفت ولایت بکوی دوست درو زبان ماست شب و روز های دل</p>
<p>یاسد اشفیغ و یا حسن اتم الرسل درد دل نهفته ایم تمنا و مرده ایم اس ساقی شراب طهور از سر کرم عشق مرا دسیخ شایست مرجا</p>	<p>و ابرم دلی عشق جمال تو بهیچو گل بر خاک بایا و بر حمت بگو که قتل جاسم بده بر ندسیه کار پر زل ای تو دوست تو مخاطب بچار قتل</p>
۳۰۶	<p>اکنون ز کوی تو ولایت کجا رود ای بر در تو ناصیه فرسای جز و و کل</p>
<p>ناسور چکد گاهی و که خون رود از دل آب نمک شمع ضبط کنم سوز و درون را خونیت بسینه که زنده جوش زهرت لیلی اگر آوا گیسم بهر تو بیند گرویده بدید ارجیالت نمکد محو و اعظم چه کند گر چه با فاشانه خیزد</p>	<p>ای ماه لغا داغ تو ام چون رود از دل ترسم که غم عشق تو بیرون رود از دل هر چند غمت کم کنم افزون رود از دل دیوانه من گردد و بختون رود از دل هر قطره خونا ب چو بختون رود از دل زهار که در تو با منون رود از دل</p>
۳۰۷	<p>در سینه اگر آه نه در دیم ولایت دو دو دل پر سوز بگردون رود از دل</p>

<p>سئل تو بدل گفت که در مان تو مایم این زهره ندرند حرفیان هوشناک بر جان عدد و ناک انداز میند از بویش بعباسوی حرفیان چو فرستی بانافه چه دم می زنی از رانجه بخشی در خلوت آئینه سر جلوه چه داری</p>	<p>دل گفت بلبل تو که قربان تو مایم خنجر زده عشوه پنهان تو مایم بسمل صفت از حسرت پیکان تو مایم آشفته سر از زلف پریشان تو مایم خون در جگر از کاکل بچان تو مایم حیران همه از روی دوزخشان تو مایم</p>
<p>۳۳۳</p>	<p>تاجان دهم از ولوله عشق ولایت گوید من از ناز که حسانان تو مایم</p>
<p>عجب رنگی بهر گلزار دیدم تپه هر زوره چون بسمل مسخ چه می پرسی ز انداز خرامش رخ هر یک ز عشقت نازه دارد بدو چشم مست محبت را ستاع غم بفرخ جان فروشدند مرا گشت و ترا بخشید جان بکوی دوست از جنون چه پرسی ز سودای دوزخ زلف کافر نیش و صالم بین که بهر نگ فراق است</p>	<p>که از بوی تو هر گل زار دیدم تماشا می بگویم یار دیدم خود او را فتنه بر رفتار دیدم جمال شاید آن بیار دیدم خراب از باد و خمار دیدم عجب سودا و دین بازار دیدم فیسب بزرگس بیار دیدم که بسمل را جمال زار دیدم بدوشش پارسا زار دیدم ز خود رفتم چو روی یار دیدم</p>
<p>۳۳۴</p>	<p>ولایت بر رخ من رنگ لبکست چو بے رنگی لباس یار دیدم</p>
<p>بی تو جز ناله جانکاه به مجلس چه کنم</p>	<p>نغمه زنی چه کنم صحبت بوس چه کنم</p>

<p>نور خند هستی و ما نور تو نماز خارسن و تو دارم شاه محبوبی است ای عیب</p>	<p>هم ز ازل آمده بے عدل مے بده اے ساقی کوثر بیل قول حبیل و حبت الجبیل</p>
<p>۳۱۰</p>	<p>دردش بنگرد و دروید بان تو طبعی و ولایت علیل</p>
<p>با خلاص درون ذکر محمد بزبان دارم تلافی میکند یکایک صد ساله عصیان را بکفرم کی رسد اسلام و نیداران ای کفر شفاعت میرسد از بهر استقبال حرم ما دل من نشسته فالوس و عکس تو را و خوش بچشم کم بدین گرفتارم کز است اویم</p>	<p>ولایت گزید اجنت بن بخند سزاوارم که رحمت آشتی دارد و زشتی های کردارم نیز ز درشته تبتیح شان با تار ز نام نترسم از قیامت اگر چه سرتاپا گنگارم بود چون روز روشن از حال ان شب تارم همانا در حسابم اگر چه صفر بیکارم</p>
<p>۳۱۱</p>	<p>ندابان محبت دارد و بر خود نمی نازم ولایت سنک با نام محمد الفتی دارم</p>
<p>سیه ترم ز شتی بخودم مے در بود دارم غلام ساقیم خاک در چرخند اباتم سخنان را دوست میدارم خراب از باوه نامم بی در یوزه میخانها سرست می گردم ز شیش آرزو ام از محتب بیزاری با تم نباشد که بجهت خود من جز طاق ابرویش</p>	<p>همه خاکم دلی در می پرستان آبرو دارم برای سجده دیر میغان از مے وضو دارم ز زندان بوده ام در مشرب زندی غلو دارم چوستان خرابانی شترابی در کدو دارم مرید را سب دیرم بدل ایمان او دارم نهان در خلوت بتجارت یار مے ما هو دارم</p>
<p>۳۱۲</p>	<p>خدا محبوب می گوید محبان محمد را ولایت سجده خاک در او آرزو دارم</p>

بحال خویش سگریم چالی کس دایم هنوز آب زردیل سرنگم سوز جان را بود دست خون کوتاه اندام چسبیدن بهارین تماشا کردنی دار و بیا سگر بیای رشک شیرین یاکم از منجی رنگ سیمم کن ایسانی و شکسته در شرم کن	ز سوز دل گذارم چو شمع انجمن دارم ز رنگ محبت چشم ز خون و کفن دارم ز رنگ انکار خاکستر خود پیرین دارم دل پر داغ یاد برین خون حسین دارم سرمی با پیشه و جانی بکف چون کفن دارم که از سر بر سودای زلف پر شکن دارم
۳۲۲	بچندین ساله تقوی دل بدست کافری دارم ولایت شیخ الف بطل بر من دارم
۱۳	
عمری گذشت و جلوه جانان ندیدیم بر پادشاهت بکنفس آب هوا کهر فردیم و در طریق محبت یگانا ایم پیغام یار ختم ز شد گر چه پارید یک لحظه خیال جالش تر از میت حسن نه کس ندیده و هر جا که رفته ایم	نادیده دیده ایم که در خون تنیده ایم هچون حباب بهر چه سر کشیده ایم پوسته ایم باوی و از خود بریده ایم مجنون صفت بگو چه سلی رسیده ایم با دوست آرمیده و از خود رسیده ایم افسانه تو در همه عالم شنیده ایم
۳۲۳	دل منتقل نبود ولایت بملتی اعتماد کار دین محبت گزیده ایم
۱۴	
مروانه صفت دست طمع باز کشیدیم اهسته روان را بنودیم تنزل ناخورده کند خنجر ابدی تو بسمل سر سبزی ما پشت دو تا کرد و بعد بار بازنگ حلاوت نبود ترس حرارت	مردیم و سوسه سیمتان نیز ندیدیم از سر نه فتادیم که از پانه دویدیم که روی تو دیدیم که در خون نه پدیدیم چون شاخ هم از برگ دیریش خمیدیم زهری نه کشیدیم که شرست نه چشیدیم

	دیرے کہ فتنہ کشاید زور در بندیم اگر ز خلد رسد جو رسین نظر نگینم اما محنت و شیخ و مفتی و صوفی		بد و وصل تو دور جهان بگردانیم وگر فرشته بود همچنان بگردانیم بعبجت تو رخ از بنگنان بگردانیم	
۳۱۹	ولایت این دل کاغذ کعبه راضی نیست خوش آنکه روی بدیر معن ان بگردانیم	۱۰	<div data-bbox="602 545 964 970">از خود خبرم نیست ز خود بخیرم آن آبله و این همه ناسور چه گویم قلم هر همه خاکستر و باطن همه انگور خاکه به به تمنایم و گاه به به تحسیر چون شمع می سوزم و از حسرت مردن نصویر نماید لے تسکین به بقور</div> <div data-bbox="189 545 545 970">این واهمه بگر که بوبهم کمرستم آزده داغ دل و داغ جگرستم پروده آفتوش تم چون شرستم هر لحظه در آزار و بلای دگرستم سرگرم چکیدن به شرب تا سحرستم دل باخته شعبدهای نظرستم</div>	
۳۲۰	تا چند به پرسی که ولایت تو کلامی دل داده و صاحب نظر و حسن پرستم	۱۱	<div data-bbox="602 1118 964 1561">بے تو رنگ پریده را مانم همنفس یایس و آرزو در دل با خودم نیست بی تو پیوندی بے رفیقم ز سایه من ترسم ناگوار است از وطن فتن نالہ من دو کون برهم زد</div> <div data-bbox="189 1118 545 1561">صید صیاد و بید را مانم جان بلب ریدہ را مانم سیر از تن بریدہ را مانم رہ نور و جریده را مانم غم غمت کشیده را مانم دم صور و سیدہ را مانم</div>	
۳۲۱	اے ولایت ز خود پیش پانم دل الفت گزیده را مانم	۱۲		

	می زخم نموده انا المنصور	بأن بدارم کیش که منصورم	
	ملک معنی است زیر فرمانم	رنگ جشید و رنگ فغفورم	
	حسن و شقت در دل و جانم	منظر ناز و منظر نورم	
	صفت گل بود در اهل سخن	رنگ زد و یک رنگست دوم	
۳۳۶	ای ولایت خد کن از زندگی یار باشی گفت من حورم		۱۸
	از کلیسا بدر نمنه آیم	نه بدر تا بدر نمنه آیم	
	دل کاغذ خوش است با صنی	از صنم خانه بر نمنه آیم	
	در خیابان تا مقیم شدم	بخطا در سفر نمنه آیم	
	گوشه دارم در گوشه برون	بقضا و قدر نمنه آیم	
	ای خدا بین برو معافم دار	بسیب نیت گزنی آیم	
	زاهد ترک می پس استبرو	بغریب در گزنی آیم	
۳۳۸	ای ولایت وجود من عدم است لا منعم و نیت منی آیم		۱۹
	عاشقانیم و زطلانات و ریاض خیریم	لوت زور پنداریم که صاحب نظیریم	
	بت پرستیم و همه خاک در تکیه ایم	بنده پرستیم که ز سرمان زیریم	
	امر معروف نه و انیم چون می مست کرد	بیخود انیم که غافل ز قضا و قدریم	
	ما و اندیشه توبه ز توبه هم توبه	جام دوست و میست بشام سحریم	
	خوشتر از آب حیات است مذاق جان را	نموانیم که از باوه کشی در گذریم	
	خداست پیرخان فخر و سعادت و انیم	مست باشیم و تماشای حینان بکریم	
مایه زندگی باست ولایت می ناب			

	بے سوزش خار گلے باز بچیدیم	بیدار نشدیند مار شک گلستان	
۱۵	ماست مردم نکشیدیم ولایت تا بے مدد حق بمطالب نہ رسیدیم	۳۳۴	
	می رود عمر بیا فکر می و جام کنیم پخته مغرب بود گر بوس خام کنیم هم بس از مرگ دین خاک غش آیم کنیم عقل خفت ندید تا غم ز جام کنیم با دل آرام نشینیم و دلش آرام کنیم بر خیزیم سحر گاه و در گشام کنیم	تا کجا غصه خوریم و غم ایام کنیم می کشانیم و در دیرمغان جنت ماست عمد بستیم که تا عمر از خجاست نه رویم ساقی اینجا می و ساغر خمشد اینجا بنیم از محتسب بخیر از بس و نهار شام تا صبح و در خلوت خود در نیدیم	
۱۶	بوسه گیریم بدشنام ولایت زلبش شربت و نوش بجام دل ناکام کنیم	۳۳۵	
	حبابان لفتی از بهوای او دارم ز دست دیده نظاره خود در آزارم نخواب نیز ز ننگ عشق بیدارم چو شمع تارک چانم سوخت بیکارم سوز ز رشته تبیج تار ز نارم چشم ببالفت امر کر سیه کارم	ز لعل لچر خون کرد چشم خونبارم دل و جگر همه خون کرد و کاش از دل کرد نظر قریب من می کنت تماشا کن بفیض سوز گداز است نام من روشن بود ملبت من کعبه جمال ضم در او از من روشن است چشم دو کون	
۱۷	سپید روی ولایت ندیدم ز بیداری سیاهی از رخ من می بر دوش تارم	۳۳۶	
	من نظر باز و زنده شوم گر ز فتم یکجبه معذورم	ناظر یار بلکه منظورم جلوه دیده ام بحسن بیان	

۳۳۲	چرخش گفت هست دانی که یک درگیر و محکم گیر ولایت تا کجا شل گدایان در بدر گردم	۲۳۳
۳۳۳	عروج خاک زینتی ولایت آسان نیست بیاد رفته ام آنکه بر آسنان شده ام	۲۳۴
۳۳۴	ای ولایت اوقاتم بجز چون به بزم اورسانی یافتم	۲۵
در تمنای تو که اشک بنارم چه کنم	میگد از دزب علم دل زارم چه کنم	

یک نفس زنده نه ماییم اگر می نخوریم	۳۲۹
خیالش بستم و از حیرتش راه عشقش بستم کشادم بر جانم چشم چون چشم از جهان بستم چیز نازک معنی یار یک در وصف میان بستم بین کونک رآتش غار بر روی بستم حدیثی نفتم و سودا و خوشان را دکان بستم از کفان آدم تاجاه و راه کاروان بستم	بضبط ناله اشب طرفه مهری بر دبان بستم بمعنی چون نظر کردم بهر صورت ترا دیدم بجستن مانعی یابید هرگز نمونگافانش به رنگ و بهر صورت فروغ یار می خواهم ز استغنائی او در حیرت افتادند محبوبان رهی طی کن که چون پیشک غریب تر شد میگفت
ولایت خود پندی رحم الفتا از جهان بر ست سلامت چون ندیدم از مخلصگوی زبان بستم	۳۳۰
خرم آنست که خاطر غیبت نسا و کنم تا بدین حیل دل از بند تو آزاد کنم چون همکار تو می پیش که فریاد کنم که غم قیس کنم که غم نسیم فریاد کنم مقل گوید که فراموشی تو یاد کنم خاک در چشمم بر مانی و بهر اد کنم	تا کجا ناله زبیر حمی و بید او کنم جان بدو تو سپارم که علاجم نیست پاس عشق تو مرا مانع فریاد شد است حسنت اموز لیلای شیرین پیش است عشق یل و تو دهر که تو فراموش کنی خط و حمال تو کند خامه بر او خط
نظر عشق است ولایت به او اداری است خاک ره کردم و آنهم بهر رباد کنم	۳۳۱
بیانا همچو گیسوی پریشان گردم مسافر اگر غم دوری بیوانی سمر گردم بیا که ز محوشی های تو شتاف تر گردم دل از تو بزرگ در گریه پس بایوس بر گردم	ببوی آماج از آشفتنکی آشفته تر گردم بیاورنه میان عاشقان بدنام خواهی شد مکن دهم ندال اشتیاق و سر بازار می مدان کز اندن دربان محبت که شود جانان

خار تو در دل خلیه گل شدم از غش او طرف گل اورده است گلشن جن خوش	زنگ بدیدن دهم بوشنیدن دهم نچه نظاره را دست بچیدن دهم
۳۳۷	دوش من ساز کو گفت ولایت بیا تا بکافاست غم لب بگزیدن دهم
۲۸	
جام می خوردم دشت کش خمار شدم ساقیا خاک درت قبله دل با دمام تازه میخوام وار حوص گر فتم دوسه جام رقم از کعبه دویر سبت که باو ای سبت وار باندگر از دوسه کرم سیر خان دل و دین خاک ره پیر کلیسا کردم	بخیر کرد من از راز خبر دار شدم سرخوشم کردی و این طرزه که شیار شدم دست برگیر خدارا که من از کار شدم آه کافر شدم و طالب زنا شدم لای می یا بگیم کرد و گرفتار شدم فانغ از کشمکش خرقة دوستار شدم
۳۳۸	سیر تو حیرت بهر قطره می نهان است لله الحمد ولایت که قبح خوار شدم
۲۹	
افسانه رنگین گلستان بکه گویم گل رفت و خزان آمد و پیل زخمین شد سودای غم عشق درین بوالهوان نیست رنگین نفسی نیست درین زمره نه بخان زان شمع رخا نیست درین زم زم نشا قمری روشنی شیفته سرو قدان نیست	نیزگی آتار بسیاران بکه گویم دازونی بخت چنستان بکه گویم بتیابی خون گرمی یاران بکه گویم کیفیت گلستانگ هزاران بکه گویم پروانه صفت سوختن جان بکه گویم رعنائی شمشاد خرامان بکه گویم
۳۳۹	تا باد خزان در چمن افتاد ولایت دیوانگی این دل نالان بکه گویم
۳۰	
حیف است که از حسرت آزار ببرم	از غیرت آرزون امنیای ببرم

چند گونی تو که از غیرت و دشنام سپهر مردم و دیده حیرت زده من باز است واعظ افسانه بنیفر و عکوی که غمش و صل محب لصب من شتاق نشد چون که ای تو ام ای خسر شیرین نهان	دست بر مرگ نه و شرم ندارم چه کنم کشته تحسرت نظاره یارم چه کنم بنیخ ساخته از روز شمارم چه کنم خسته جان و دهر و بوس کنارم چه کنم سر پیش تو اگر نذر نیارم چه کنم	
۳۳۵	آه صد آه ولایت که شاید اکنون آن سنگ مرگه افکند بکارم چه کنم	۲۶
بد رو عاشقی جان می سپارم دل دیوانه خوگر شد بجویش بمردن هم نخواهد رست از من زمن غیب از هواداری نیاید تو بے سخن بوز می بین با تو سوزم بجویش ای عشق که ز جوش نهایت	تناسل بجو حبابان ندارم سر کو به شکر چون گذارم بگیر و دامنش خاک مزارم و بدر بیا در گشت غبارم تو شمع آسا و من پروانه دارم بجو خون جگر اشک سبارم	
۳۳۶	ولایت غم خورم تا زنده باشم بود تا یار گردد نمکسارم	۲۷
خیز که در خاک خون تن بپیدن دهم یار تا زنگه کرد بجلیبم رفو آه ز نیرنگیم عاشق بے رنگیم پرده ز رخ باز کرد از پے نظارگی بلبل و گل در چمن قصه او می کند آه که غمگریم کردش سرد مهر	خنجر خونریز را سرب بریدن دهم شوق ستم پیشه را دست دریدن دهم زنگ رخ زرد را امر بریدن دهم دیده شتاق را اثره دیدن دهم گوش دل است را پیش شنیدن دهم چند دل خسته را حکم پیدن دهم	

<p>آه بر لب چشم پر خون دلنا حسرت در جگر چون ولایت روز و شب فریاد و اولادیم</p>	<p>۳۴۲</p>	<p>۳۴۱</p>
<p>خواهم که اسیر سبکیوی تو باشم صد زخم بدل دارم و خواهم که سر ایا حسن تو بود آینه از بے عشقم از غفلت صور سحر اخیل بغیرم سر رشته زلف تو گسستن همه کمرست هر چند در صبح قیامت شب وصلت</p>		<p>ز نار بدوش خرم هر موی تو باشم مجرع دم خنجر اربوبی تو باشم بگذار که حیرت زده روی تو باشم گر خفته شب وصل به پیک تو باشم تا عمر ز سودای تو هندوی تو باشم سر داشته بتکیه زانو تو باشم</p>
<p>اے سامری وقت بیا تا چو ولایت جاد و زده چشم سخنگوی تو باشم</p>	<p>۳۴۳</p>	<p>۳۴۲</p>
<p>خورم آن روز که بابا توقع نوش کنیم نپند از غلط بولای تو از یاد ما بیم بر عذر خاک چو پیمان کشان فشانیم در ول غمزه خولش نهانت ما بیم راحت و وصلت امروزه غنیمت شمیرم سیر بنیم به ان گونه که دل می خواهد</p>		<p>با هم از تنگی آغوش چو خمر جوش کنیم سخن مو غلط پیر بستان گوش کنیم ز ابدان راز می جام تو بدوش کنیم هوش را نیز ز ادراک تو بهوش کنیم نه غم گردش فردا نه غم دوشش کنیم خاک در چشم رقیبان جفا گوش کنیم</p>
<p>یاد داریم وفا تو ولایت آسا دین و دنیا همه بهر توفیر اموش کنیم</p>	<p>۳۴۴</p>	<p>۳۴۳</p>
<p>آند آنوقت که انطاعت و تقوی گذرم بشکنم بیت پیران ریایی ز افکار قدم از صومعه بیرون نهم و مست و ذرا</p>		<p>توبه از کعبه کنم سوے کلیسا گذرم روی خوبان نگرم از سر سودا گذرم بر در دیر با میسدا را گذرم</p>

<p>هان بسل اند از مکن بوالهوسان را روشن مکن از جلوه خود چشم رقیبان از سختی جان چند پشیمان شوم از دوست هر چند جانیست ز آئین ادب نیست یکبار بفرا مے که از معجزه عشق</p>	<p>کز جوش تپشهای دل زار بمیرم هیهات که من از غم دیدار بمیرم اے عشق نجاتم ده و بگذار بمیرم حاشا که بگوئے بت عیار بمیرم صد بار شوم زنده و صد بار بمیرم</p>	
۳۴۰	<p>هر چند ملاقات محال است ولایت شتر است که اندر طلب یار بمیرم</p>	۳۱
<p>اے کاش گوی جلوه دیدار به نیم گردید میسر نشد از شومی طالع از حشر نه ترسیم که مقصود دل باست هر لحظه شود حال دل زار و دگرگون صد بار اگر جلوه دیدار منافی کشیم بفرمان تمنای تو خود را</p>	<p>در خواب بنبی دولت بیدار به نیم در بزم تصور رخ و لدار به نیم تا شور قد و قنطاریه ر به نیم هر چند که از عشق تو آزار به نیم خواهم بحسرت که دگر بار به نیم تا معجزه ز کس ببار به نیم</p>	
۳۴۱	<p>سرمایه کوبین همین است ولایت اے کاش رخ سید ابرار به نیم</p>	۳۲
<p>خوشر آن روزی که در راه تو از سر بیا کنم خون بگیرم از تنای تو هر دم زار زار دل با هست افکنم کوفت ز پامال بش کنی گر چه پیهم کنم چند آنکه نابینا شوم از هجوم بغیر از بی مشکل افتد ضبط دل در هوای محفل شامی که سلی خاک است</p>	<p>با سر خار مغیلاں کاوشی بیدار کنم از محبت نالم و هنگامه یار بیا کنم جان تار غمزه ات ای ترک بپروا کنم باز از خاک در تو دیده باینا کنم هر نفس نالان شوم هر ساعتی غوغا کنم اگریم و چون متی خلقی از جنون سوا کنم</p>	

<p>کو بخت که روزی رخ زیبای تو بودم چون شانه اگر یار شو بخت سیاهم خون گرم و در هر چینی بادل صد چاک گاه به زخون تو پیاپی صدم افتم غم نیست که جا کرده تولای تو در دل اگر باز رسد آئینه دیده قاصد</p>	<p>سرمی رود ای دوست اگر پای تو بودم کافوشوم و زلف چلیپای تو بودم هر برگ گل را به تنمای تو بودم که سنگ و در کعبه بسوای تو بودم گردست و دلدل بتو لای تو بودم از حیرت رخسار دل آرای تو بودم</p>
<p>۳۴۸</p>	<p>۳۹</p>
<p>و هم از دهم بهم تا تو رسیدن ندیم تا بسا دامنک الموت شود بسمل تو از گمانی که مگر ناسه بر غیر بود ز شکم آید که بر غیر سران در تو تا ناشانت ندید عشق دل سوخته را می نیارم که بخلقت کنم انگشت نما</p>	<p>تا رفیقم نشود روی تو دیدن ندیم هرگز از خنجر تو تن به پیدن ندیم من غم را اگر دوسرای تو پیدن ندیم اشک را جانب کوی تو دیدن ندیم و سبدم خون گم و آه کشیدن ندیم اگر جنونم بکشد حبیب دیدن ندیم</p>
<p>۳۴۹</p>	<p>۴۰</p>
<p>یاد آنکه چنین خسته دل و خوار نبودیم با وصل تو خوش بود دل غمزه ما دست تو دم خواب حایل بگلو بود از بخودی الفت و سودای محبت نظاره کنان بود شب و روز و چشمم</p>	<p>مزدست تو ای ترک در آزار نبودیم در کشمش هجر گریختار نبودیم شب تا سحر از شوق تو بیدار نبودیم در باد تو نالان سیر یازار نبودیم دل سوخته حسرت دیدار نبودیم</p>

<p>بجسمم رسته بتبیع بفرمان مخان بار از سر فکرم خرقه زدوش اندازم خاتما ہے کہ تے دیت در آنجا بکفر</p>	<p>از طریقے کہ کند نہد لغت ضا گزم پایہ مسجد نگذارم ز سر و پا گزم ہمت ای تیکدہ کیشان کہ از نہا گزم</p>
۳۴۵	<p>آن پری عیدہ راتنگ در آغوش کشم چون ولایت دگر از حلاوت گزم</p>
<p>برخیز کہ برخیزم دفرمان تو گروم چون من جگر بی نسبت حریفان زبون تیرے بجان کن کہ با سید جراح ز گین کین از خون من ای ترک تنگ گوید بفریم کہ برو صبر و شکیم جانم بلب آورد و هنوز من سخن این</p>	<p>بر گردم خم خجسته یان تو گروم خوش آنکو حریف سر سیدان تو گروم حسرت زوہ کاوش پیکان تو گروم تا مصطفیٰ خنجر بران تو گروم گر جان انجم شوق دی جان تو گروم در دی بدل اندوز کہ در مان تو گروم</p>
۳۴۶	<p>سربار گران است بدوشم چو ولایت برخیز کہ برخیزم دفرمان تو گروم</p>
<p>ز کار خود پیشیا نم خطا کردم نہستم میرج ای می فروش از من کہ از تو بدستم خطای گزندم رفت جرم عفو کن سانی حالات باد خون من اگر گویم حرام اورا معاف کن اگر باشد کہ ورت در دل نشا گنگارم بخشید ای قبح خواران گناہ من</p>	<p>بکنج پارسائی بار بار کردم نہستم ز دست خویش دانات رہا کردم نہستم بدہ جائے کہ خود را پارا کردم نہستم لب از پیانہ نوشین جدا کردم نہستم ترا آردم در خود جفا کردم نہستم دل صافی لطافات آشنا کردم نہستم</p>
۳۴۷	<p>بطون کعبہ رقم وز طواف دیر بگذشتم ولایت خوشنشین را مبتلا کردم نہستم</p>

نعره باد و شوق محبوب خدا باید زدن
بر سر اعدای شکر تیغ لا باید زدن
بر جهان بی حقیقت پشت پا باید زدن
بے نوائیان تنهار اصلا باید زدن

گر تو شتاق جانش نیستی انسان نه
خرب الا الله از بهر اجایش بود
سر بسنگ آستان مصطفی باید نهاد
یا حبیبی یا محمد بر سر خوان رزم

۳

چون ولایت ماهی شتاق و مفتون تو یکم
روزی اندر رزم ویدارت ند باید زدن

۳۵۳

حلقه بر سیل زند بهر خره پر خم نشان
زخم کاری بدل زخم و گرم نشان
طالق ابرو حرم و چاه زنج زخم نشان
خارج از کون و مکانست گم نام نشان
سخت آشفته سر از طره خم و زخم نشان
آنکه او حرم خود نیست بود حرم نشان
هر دم از خویش رود هر که شود حرم نشان
از خم زلف پریشان شده بر خم نشان
در شبنان سیحقی نشان ماتم نشان
رم آه بود آرام بر پیش روم نشان

بند و عشاق که تاثیر فرود شد دم نشان
هر نفس تشنه آب بر دم تیغ ابرو
چاه زخم نشانند و ند اند حرم
هر چه آید بجان هیچ نباشد آغا
سرکش از کعبه سیودانی تیان بندی
نیت و خلوت نشان باد صبار اکر
هوش گم کرده حرفیان خرابات نشین
همه دیوانه خوبان و حامیل به گلو
از گرفتاری جانها به بلا گیسو
حرف از چشم تنگبوی گبوی و بگر

۳

از ولایت طمع هوش خیاست محال
روز و شب هست جگر خسته درد و غم نشان

۳۵۴

می ربا بد از خودم هر دم عجب ایاست این
ای برین رشته جان من شیدا است این
از بے جان بودم یارب چه آفتاب است این

دوش سویم دید و گفتا محو عشق با است این
نیت ز نار انچه می بینی بدوش آن منم
خنجر نرکان و تیغ ابرو دست سز نگاه

مست کش سپاسه خمار نبودیم	هر دم لب یگون تو میخانه با بود
۳۵۰	دل از همه آفاق غنی بود و ولایت در فکر و خیال کم و بسیار نبودیم
هم اور از جهان بیرون هم اور از جهان دیدیم ز چشم عاشق او چشمه خفته روان دیدیم که سنگ آستان یار مسجودستان دیدیم بدورت فتنه رای ترک خواب گران دیدیم آمال ماه تابان و جمال داستان دیدیم بهشت کوی جانان خوشتر از این جهان دیدیم	چو چشم از غیر پوشیدم جمال او میان دیدیم حباب آسادی دارد که موبه بشکند اورا بر دای بهمن بر دیو اعصابش چمی نازی بخون خفت است از انوشیروان ز لیسین تو زوغ او شب روز و سه سال است بیدارنی ندیدم هرگز احواف و جحیمی جز غنیم آخیا
۳۵۱	ولایت در عشق هر دو یک نام زنده و میوش بچشم خویش اعجاز لب معجز نشان دیدیم
دلی آزاد و سیل پروازند ما سودا دارم بغیض افت گونی هالبی معجز نهادارم نه از محشر همی رسم نه اندوه جزا دارم همه گنج که از خاکسته خود کیمیا دارم نه پروا که دعا دارم نه آهنگ دارم نم او یار من با دامن یک التجا دارم	سری آشفته سودای محبوب خدا دارم با عجز سخن جانی بی بنشسم مستجارا محمد را نشا گویم نه آتش فانی عالم دل از سوز محبت سوختم کسیر گردیدم خزون ز یاد یار لب فلان جان فدا دارم خدا یا آرزوی در دل من نیست میدانی
۳۵۲	گلستان درون من بهار دایمی دارد ولایت دامن دار دل ز شوق مصطفی دارم
پس درخت رسول مصطفی باید زدن دست اندر دامن خیر الوتری باید زدن	تکیه بر صدر لباط کبریا باید زدن تارک دنیا و مافیها بدل باید شدن

۴	برای خود ندان سرمایه که داری نادوم شوی ولایت چون برآید از تن	۳۵۷
که نازک طبع ترک میزای هست باری من بخشم و غمزه می گوید سبب دوری بگذارد من بپرست گشت تشکین دل شیدا انگار من که هر سیه و ثنابت بود شمع مزار من که لخت دل همی ریزد و چشم انگبار من بود در زم جرت بخودی آئینه دار من که از خاک مزارم گل کند رنگین بهار من همانا روز روشن زاید از شهابه تار من	ز بار خویش می رسم پیرس از جان این اگر صاحب دله صلح عتاب آئینه او بگر انگارین خجرات خاصیت دفع پیش دارد شید عشقم و حاجت بشمی نیست خاتم را زبان اشک و در خون گدشت و کارشکل شد تجلی چون کند جانان تماشای شود مشکل بدانغ لاله رویان خشم اندر خون عجب نبود نخواب اندر جمال بر کمال دوست می بلغم	
۷	ولایت دوست ستغنی است از افغان اعلم رحم شیوه یار و خطا و جرم کار من	۳۵۸
نتوانم از خیالش بجرم ناز کردن نتوان بجرم کوه بخشش دراز کردن چه خوش است عشق بازی بجرم از کردن ستم تو خود ندانند ز تو بے نیاز کردن که نخست خور و غم بنگاه ناز کردن که دل از کفر ربودی بعد از حق از کردن	صنی است در کلیسا که امتیاز کردن شب زلف روز محشر بپس است همه چه قیامت است جنش که امام قبله گوید نوبد لیری خیالی که بد لیری نه مانع که بود که زنده ماند ز فریب چشم جادو ز کرشمات بجام چه منو نگری ندانم	
۸	ستم عشق چون باید بد هم بسینه جانیش که تواند اے ولایت در او فرا کردن	۳۵۹
تا نیفتی در بلا انهم بسین بهیم بسین	قامت ز غنا بسین و کمال پر خم بسین	

<p>در بلایم از درازیهای زلف مشکبو مر حبا اے باد بوئے کاکلی آورده فاست سرو از کنار جوی خوبی برخاست بچ در مانے ندانم این دل ناکام را دیده و دیده دل بدو آمد چرمی پر پی مهرس</p>	<p>خلت ظلم است یا آشوب ترا پاست این از پله مایه نخبان دفع سودا است این فتنه بهر دار و گیر عاشقان برخاست این آیکه یاد داغ یا ناسور دروازا است این این سخن ناگفته بهر کز ناست و پاست این</p>
<p>۳۵۵</p>	<p>هر که می بیند ولایت را طاقت میکند سخت زندلا ابالی طرفه بے پرواست این</p>
<p>دشت از عشق و گلپویی بیابان از سن از تو تیز نگر ناز و گمان ابرو اے سنگار بیازنگ محبت بنگر گریه و خنده بهم نسبت پنهان دارد طرّف آشوب که سودای تو افکند بسر خواری عشق بجای برسانید آخند</p>	<p>از جنون دست درازی و گریان از سن دل حسرت زده و الفت پیکان از سن خون ز چشمان تر و گوشه دمان از سن لب خندان ز تو و دیده گریان از سن من ز دل سخت بجان و دل حیران از سن کیست که دید و نگردید پشیمان از سن</p>
<p>۳۵۶</p>	<p>اگر چه بلبل ترنم ناله ولایت چه کنم خار دار و بدل آن رشک گلستان از سن</p>
<p>گرید و دیده من ماست ابر بهمن عربانی که دانی بس بود از با ستم گر به نه یگرم جای ملاستم نیست درد تو نیجان که بهر تو ناتوان کرد اول شهر از شقت دوم ز جان بر آورد عمر بزیباش گنجش در تمنا</p>	<p>بگر خورشید برق خندان ای ترک جانب من از زخمهای تخت صد چاک شدت من بگر که از تزاری حبیب من است دامن از پوست نمایان گردید هر گ من آخر من ده ترش خاک ستم ز گلخن آن ترک بر نیاد و از دهنم زلفان</p>

۱	که تو به می کنده کنون ولایت از خطا کردن	۳۶۳
قصه مصیبت و درخ ونداست بشنو جز تو زیاده سی نیست بر حمت بشنو داستان من آلوده غفلت بشنو بهر نفس سکنده آماده شغفت بشنو وقت رحم است آیتانغ است بشنو ای پناه همه عالم بشعاعت بشنو	ای رسول عربی حال ولایت بشنو مرگ نزدیک شد و عمر بپایان آمد روزگارم همه بر باد شد از حرص و هوا نفس اماره بتزویر خسرانم دارد بر خطاستم غم غمفونگه می خواهم حال دل پیش که گویم که بفریاد رسد	
۲	رحمتی رحمت و خاص از پله ما آمده ای رسول عربی حال ولایت بشنو	۳۶۴
کارگر شد بر دل اسونگران اسون او هم شراب و هم گرگ دارد لب میگون او یک نظر گر بنیاد افلاطون شود مخزون او قدسیان را می فرید حسن روز افزون او گر نیاید باورت در خاک بگر خون او سایه هم نبود طرف بافاست سوزون او	هر کی هست از سینان جهان بفتون او اولش می بوسم و آخر بمستی می گزم شیخ عاقل نیست گردیوانه گرد می سرزد محتب چون باست گر آواره شد پیش کن خون برگ پان لب او بی محابا سکنند داه مصراع قیاست خیر خلاق سخن	
۳	می بندد خون ولایت ای پروردگار کن چون شکید بے تماشایت دل مخزون او	۳۶۵
آفرین بر صلح چشم آسیر تو می کشد بے زخم تیغ تیر تو ز گس مخمور اسون خیر تو دل ز شیرین می برد شبدیر تو	مرحبا بر گس خونریز تو و بهم قتل غیر در غم نشاند می رباید دل دوست دجان ذل چون نگویم حسرت و خوبان ترا	

<p>تازین و چهره خوی کوه او گل در آب از خون عشق و داغ او بدل اندیشه کن تا نگردی ست لعل در نشان پشیا باش فتنه ناپایده پناست در تشبیه او گرچه میخوای که تقوا نشکند ای متقی</p>	<p>بر گل شاداب هرگز قطره شبنم بسین هچو شما سے بسوی نیر اعظم بسین در کف ساقی بهو ناکانه جام جبه بسین قامت سر و سہی ہرگز بجشم کم بسین دیدہ را در بند خوابان را درین عالم بسین</p>
۳۶۰	<p>رحمت یزدان وسیع مبل نیازی شان او ای ولایت برگناہ و طاعت آؤم بسین</p>
<p>دلبر از خیر و دیگر عشوہ بنبسا دکن سیکند خوزیری عشاق ترک چشم تو از لطا و لہاسے زلفین سہ جان بر لبم ہر جہای را کہ دیدیم با شنیدم کمنہ شد آرزوی گرد سر گردیدیش و اردیہ هنوز جای مجنون خالی افتاد است و جای بخت</p>	<p>دل نمی آساید از بیداد مان بیداد کن آئینہ پرور و گداز و منع این جلا دکن بندہ خواہم شد خدا را زین بلا آزاد کن تازہ جو ری از برای عاشقان ایجاد کن ای صبا خاک مراد را راہ او بر باد کن ای دل دیوانہ آن ویرانہ را آباد کن</p>
۳۶۱	<p>ہنوشیاری راہ سستی زد کہ زنجورم کند ای ولایت برو بر سرخان فریاد کن</p>
<p>سری دارم بگردن بندہ سودای خدا کردن دل باندہ مندم در عشقی آرزو دارم ز اسوشی میاود دوست از کونین میجویم تبرس ای آملان از موج طوفان خیر فکین نوازش کن بجال ماو مستغنی کن از عالم</p>	<p>ولی در آرزوی جان نثار شطقی کردن کہ افروز تر شود بیتابی او از دو کردن کہ منظور است دل را ب محبت آشنا کردن کہ خواہم گردید رشوق محبوبی ا کون دیر لغز از ما کن کی نہ الفت عطا کردن</p>
<p>خدا را یا نبی اللہ شفاعت کن شفاعت کن</p>	

دو چشم ز نظر حسن ندان دارد

ای روزگار کن خاکیا پیش تو بتاوان

یک نظر کن بخود زور دل از روز بدین نکته هست که بل لب یار است پیر در رویه اگر دست دهد پای من بگذر از یوسف کفان و خیالش بگذار از سر عقل بهر طور که دانی چرخند	یک نفس محرم دل باش معانی بشنو نکته از نفس بادیا نے بشنو هان اگر خاک نه بر مغالے بشنو ای ز اینجا خبر یوسف تانی بشنو سخن عشق بد انسان که بدانی بشنو	
۳۶۸	خواب راحت بکنی حال ولایت در باب یکدم افسانه خوانا به فشا نے بشنو	۷
چیزے نتوان یافت بدیر و گلابو یک دانه نداند فروز تر ز مقدر بنشین تبوکل که خدا زرق رسانست همچی از و هست و توکل هم از و هست	تار اتم تقدیر نباشد قلم او هر چند در آفاق دویدیم بهر سو بشنو چه بیکار بود سخی من و تو بالجمله که این جمله برون است ز قلابو	
۳۶۹	بر فعل ولایت منکر گز تو بصیری بر قول نظر کن که چه گفت است سخنگو	۸
اے سرم آشفته گیوے تو کعبه را خود روے یا شد سوی تو تازه گرد اند شام روح را هر دو چشمیت عین مانع البصر گلشن لاہوت را سرو چان عیسی مریم خراب غمزه ات بند عشقت کجبان روح الامین پرده دار سر اوئی ہسم توئی	اے دلم متناقض من روے تو اے نمازش در خم ابروے تو گل که پیر این دعدا بوے تو طرہ واللیل کیسر موے تو نامت بے سایہ دلجوے تو موسی عمران قتل خوے تو یوسف کفان بدل ہندوے تو قاب حسین است خود ابروے تو	

<p>هجو مجنون کرد سوداے مرا عشق گر خواهی ز جانان دور باش</p>	<p>بیلی زلفت جنون انگیز تو تا مرض حسد من کند پشیر تو</p>
<p>۳۶۵</p>	<p>۱. ولایت گریه کم کن تادش خون نگر دوز آشک خون آمیز تو</p>
<p>نسبت او بکل مد کل چرخ بنگار کو طره ز سر کشاده است شانه بموی هنزند پیکر نازکش جبین آه جبال نازنین دیرین در آمدن زود بیانگار من شعله بجان که یازید در گشت لشرار زد گل بهزار رنگ بوست بلبل زار جواست</p>	<p>ز غمره سنج حسن او هر طرفه نهار کو تا خم و بیج نگر دسبیل تا بهار کو در سمن این صفت کجا در چمن این بهار کو عاشق نا بصور را طافت انتظار کو در سر ماخو کجا در ول ما تر ار کو شاهد لاله رد کجا است ترک شمع شکار کو</p>
<p>۳۶۶</p>	<p>۵. گرچه به تیغ یک نظر می ننگی نهار سه هجو ولایت ای صنم کشته و لنگار کو</p>
<p>اے لعنشت پارسایان کو بکو دیده را از اشتیاقتم غم به غم آرزمند بلام سبب لاله دل خون از جالت دمدم</p>	<p>قصه حسن و جمالت سولبو اشکها اندر خیالت جو بگو پای بند پیچ زلفم موبو آئینه حیران حسنت رو برو</p>
<p>۳۶۷</p>	<p>۶. می رود هر دم ولایت جا بجا بس حسنه لبی کرد حسن اوباد</p>
<p>چند خون پیچم از درد نانی نشنو نامه بر باز بروست ز خون شسته بگو رو تاب از حرم داخه نمیدے بنگر</p>	<p>ایک آشوب دل و آفت جانی نشنو نامه گر چاک زدی حال زبانی نشنو باش در نیکه داخه ندانی نشنو</p>

<p>گرچه در پرده آبهنگ نیاز آمده کشتی و رفتی و دیگر نیاز آمده رفته بودی که دلم سوز خرق اندوز اثر بخودیم کرد حسه اینی آخر روشنی داد جمال تو شبستان مرا بندگی لذت تو که آید که نه تری زخدا آه از وصل چه راحت که چو پروانه شمع جان دول هر دور بوی و چه ماند است کلاه گوشه بود و من خسته چه افتاد را رشکم آید که رقیب از غم رشکم نزدیک</p>	<p>خسته پرواز به شوخی نیاز آمده تازم گرم چه گمانست که نیاز آمده بان چه دیدنی که در گزافه ساز آمده خشکین رفتی و باو لوله نیاز آمده عمر با باش که بحب ساره نواز آمده خست کاند ر حرم از بهر نیاز آمده سن اگر سوخته ام تو بگداز آمده با کند خشم زلفین دراز آمده که غم آگین بنهان خانه راز آمده از پست مردم در گریان نیاز آمده</p>
<p>۳۷۳</p>	<p>ای ولایت نتوان شکر خوان بودن در مقامات حقیقت ز مجاز آمده</p>
<p>شور و آه ز غم بر آلیخته یعنی چه تلخ گفتاری و شیرین دهنی نیک بسنج حلقه گوش ترا از دلم آویزه سند از که این شوخی و این رشکم آسوخه</p>	<p>بگینه خون و دلم زخمت یعنی چه نوش بانیش بیاخته یعنی چه در یکدانه که آویخته یعنی چه با تو پوستم و بگینچه یعنی چه</p>
<p>۳۷۴</p>	<p>اے ولایت بخدا صبرنداری هیهات اگر دنیا بطلب بخت یعنی چه</p>
<p>توئی چون پوست مصری منانه رها فرمود از تکلیف پوشم چرا در خاک چون بسل بی غلظم</p>	<p>غزیه چون نو بود در زمانه ز خود بیگانه ام با او یگانه که دل تیر مزه راشه نشانه</p>

<p>مل نشینم کرد لاسین رات</p>	<p>منوه باے زکس جلدوے تو</p>	
<p>۳۶۰</p>	<p>گرو لایت را بود بخت رسا باے از سر کرده آمد سوے تو</p>	<p>۱</p>
<p>ببیند غم گرفتارم اغثنی یا رسول الله تبرند عمری عالم که رسد در چنین عالم غریب و بنوا، تم فقیر و مبتلا، هستم ز سه و شوا پیش آمد همه پر خاوش آمد نه یار من نفس دارم نه کس فریاد مرا ز سر تا پا گنه هستم همانا روسیه، هستم بدر و هجر بیارم ضعیف و لا غور دارم همه یا ستم ز نادانی و اعدای که میدانی</p>	<p>توئی در یکیس یارم اغثنی یا رسول الله پرست از دست من کام اغثنی یا رسول الله بدرگاه که رو آورم اغثنی یا رسول الله بمانده باے وقارم اغثنی یا رسول الله ز دیگر جز تو کس دارم اغثنی یا رسول الله اسیر رحمتی دارم اغثنی یا رسول الله ز دست دل در آزارم اغثنی یا رسول الله همی خندند و من خوارم اغثنی یا رسول الله</p>	
<p>۳۶۱</p>	<p>ولایت دردت آمد با بشنو که می گوید سه کارم گنه کارم اغثنی یا رسول الله</p>	<p>۲</p>
<p>آه از ما هر نفس زلف پریشان زده خانه با سوخته چهره برافروخته تا مسلمان و سنگر بت زنا را بدوش پرده از روے دل از وزیر انداخته بانی هر سستی تند مزاجی صفتی خون دل ریخته فتنه برانگیخته</p>	<p>کافری کج روش خنده بر ایمان زده شعله خساری و آتش بدل جان زده طعن بر چشم تر عاشق گریان زده شیر قالین و بشراری پنبیان زده خنده بر مشرب هر گبه و مسلمان زده بر لب جوی حین می به حرفان زده</p>	
<p>۳۶۲</p>	<p>بسلم کرده ولایت بدارای رقیب خود پشیمان شده انگشت بدندان زده</p>	<p>۳</p>

	<p>جان کہ از اشتیاق می نالید عین بوجود است و عین وجود قاب و حسین است او ادنی جبرئیل امین سدرہ نشین عرش را سر فراز می بخشید لا مکان و مکان ہر چہ بود ارث دار القمار مکن نیست ہمہ محتاج آدم و عیسی انبیاء عاشق و خدا شاق صادقان را بدستی نہ سزد</p>	
	<p>خدا کے تو یا رسول اللہ ابتدا کے تو یا رسول اللہ انتہا کے تو یا رسول اللہ مبتلا کے تو یا رسول اللہ خاک پا کے تو یا رسول اللہ ہمسجا کے تو یا رسول اللہ بی بولا کے تو یا رسول اللہ بلوا کے تو یا رسول اللہ بلقا کے تو یا رسول اللہ ماورا کے تو یا رسول اللہ</p>	
۳۷۷	<p>الفی و ادحق ولایت را بشنا کے تو یا رسول اللہ</p>	۱
<p>خدا کے پاک راجا نانہ و کونین راجا سَقَمُہُمْ سَقَمُہُمْ پیمانہ موعود و شافقت جلالت صورت حق است یا آمینہ معنی چرا محراب ابدی تو بنود سجده گاہ ما خیال ہوئی مشکین تو ام آنفہ سردار و باطن تاجہ خواہی بود ای جانافدای تو</p>	<p>تعالی اللہ زہے شانت چہ جانی و چہ جانانی سیہستان صہبای تو محو قول سجانی جہالت قبلہ عاشق یا تفسیر قرآنی کہ انوار خدا بے پردہ می تابد زینشانی ہمانا سر نوشت عاشقان باشد پریشانی بظاہر این قدر و انکم کہ بیشک نور زردانی</p>	
۳۷۸	<p>ولایت دامن عشقش مدہ از دست ہن نشنو چرا کارے کند عاقل کہ باز آید پشمانی</p>	۲
<p>طہم از بام بقیع چو لب بام آئی</p>	<p>صبح محشر بددگر تو شہام آئی</p>	

<p>بر آرد آتش روشن زبانہ گسی از غمرہ سے جوید بہانہ سن و پیشانی و این آستانہ</p>	<p>دل سوزندہ دارم کہ از دے گسی از حیلہ بر خیزد ز سپہ بجز خاک درت جامی ندارم</p>
<p>۶</p>	<p>۳۷۵ پیشانی ز حالم دور باد ولایت می زخم در زلف شانہ</p>
<p>عالمی را بانگاہ نازشید کردہ طوطی تصویر را از سحر گو یا کردہ حلقہ ز ہا و ابرہسم ز سوجا کردہ زنج سوداے بلابلے سودا بلا کردہ کشکان غمرہ را زنج مستجا کردہ فتنہ ہا در عالم ایجاد پر کردہ</p>	<p>طرف را سے در دل عشاق بد کردہ سامی کی داشت این عجاز و افسونگری ہر گرہ کہ طرہ پر پیچ و خم کشادہ سکرتی از سربہ بوی زگیوم فرست زندہ جاوید گردہ ہر کہ بود خاک شان زلف کاو چشم ساحر حسن سبز آوردہ</p>
<p>۷</p>	<p>۳۷۶ اے ولایت عشق بازی میکنی در صومعہ خوبش را از کاغذ بہ سخت رسوا کردہ</p>
<p>دیدہ جاعے تو یا رسول اللہ زیر پایے تو یا رسول اللہ ماسواے تو یا رسول اللہ از براے تو یا رسول اللہ آشناے تو یا رسول اللہ جز رضائے تو یا رسول اللہ اصطفائے تو یا رسول اللہ ای دو اے تو یا رسول اللہ</p>	<p>دل سہرامی تو یا رسول اللہ سر براے تو یا رسول اللہ صورت حق قبولی و حق نبود دیدہ پر آب و سینہ پر خون است می شود از دو کون بیگانہ فلح حق زلفت بر سر لوح بہ نیسے ہند او از دیاک دل کہ خون فتنہ دیدہ نشود</p>

	وقت است که جان ز تن برآید ای دیده غنیمت است دیدار چسب پرری و شان نگاہ بیک بوسه بکار عاشقان کن	ای عریضه جو حجاب تا کے نافل ز گناہ خواب تا کے ای محبت احتساب تا کے این باغ و این شراب تا کے
۳۸۱	باسوز بازای ولایت این وحشت و اضطراب تا کے	۵
	ایک سو نعل دل سو خنکان میدانی هر چه بنظر تو باشد هر فلان فضا دل صاف تو بود آئینه نام خدا ای سر عزت پیران کلیسا بدرت از تجلای حقیقت همه تن نور شدی حاجت عرض نباشد بجنورت هرگز	بادورگاه تو تاصبح آید نورانی بسکه در کشور تسلیم و رضا سلطان سر نوشت همه از ناصیه ها میخوانی ای کلام بهستان میت سجانی همه جانی و ز سر تا بدم جانانی هر چه اندر دل من هست تو خود میدانی
۳۸۲	بنود و ولایت که شنایت گوید بوده سبب بذات و بصفت رحمانی	۶
	ستم از نکست آن زلف پریشان کردی رخ پر نور زلفین نکردی پنهان گر نصیب بازگشتی زنده کند عشق تو ام هر دم اعجاز لب جان دگر می بخشد همه بخون تو هستم چه بهار و چه ست از تجلای تو من حقیقت شده ام	ای صبا برین بیتیاب چه احسان کردی طرفه شایست که در روز نمایان کردی خون عاشق ز چالست که آسان کردی گر چه خون در جگر از عشوه پنهان کردی زلف بریم ندی و شمر بیابان کردی جلوه کردی بدل جسم مرا جان کردی
ای ولایت سر سودای بلا سے داری		

کرده ام جوی سرتنگ از پی نغمه رودان باد و در بزم حریفان بهوس می نوشی هر یک در قدرت فرش نگه می نگند میسم از شادی ویدار و لعل می ترسم می کشد حسرت آن روز ولی بخت کجا	خوشترازم کلب جوی و جام آئی می بخوای که بخون دل آشام آئی تا درین خانه بیائی و آرام آئی ناز و خست ندهد انکه دو سه گام آئی تا بیاری می و خود آبت گلغام آئی
۳۷۹	دانه انک فشانده است ولایت هر چند وحشت کے دید آرام که در دام آئی
کبیتی ایک ز تو دانه جان کے چند پر سی ز حیات خضر و عمر آبد میرسد وقت کہ میناب کند عشق منش خانمان سوز جهانی کہ شوی ہر لفسے ہر کجا سایہ کند شور قیامت خیزد آشکارا کند از غیب جالش بخیال	دیو کس دماغ کسی کفر کس ایمان کے آہ صد آہ دم غم غم سر بیان کے بعد ازین انک بن گوشہ دامان کے سوز بہان کے شمع شبستان کے مر جاسر کئے سر و خرامان کے می کشد ہر نفسم عشوہ بہان کے
۳۸۰	اے ولایت سر آرام یہ بالین آمد چون غرور مت بیا خاریا بان کے
برگشتہ خود متاب تا کے بشگفت گل و چین بخت بد در کعبہ و در جگر تو کس نیست رازی کہ نیافتی در آست در ہستی خوشنظر کن سرایہ عمر عشق باری است	چندین ستم و عذاب تا کے تو بہر شراب ناب تا کے باشی اطلب خواب تا کے زاہد زمی اجتناب تا کے کم طرف تر از حباب تا کے ایدل طلب ثواب تا کے

<p>باشند که برده از رخ او وا کند بکس تا که هلاک دل بر بتا کند بکس</p>	<p>آخر از کندش قلب خسته ام بر حال عاشقان نظرش نیست زینبار</p>	
<p>۱۰</p>	<p>حرفه نوشت و عمر ولایت تمام شد چون نامه فراق توانست کند کس</p>	<p>۳۸۶</p>
<p>ویده ما هم نظر داشتی گر ز غم دل خبر داشتی شورش من گرازی داشتی سینه من گر جگر داشتی چشم تو ترکان زری داشتی گرفت آه من شرری داشتی</p>	<p>سر سه گراز خاک در ری داشتی بایل بیداد نبود ری داشتی می بحر یغان ز روی روز و شب از بی تیر تو هفت ساخته داشتی عشقم اگر بر تو بود پیداشد سوختنی کعبه و تخبانه را داشتی</p>	
<p>۱۱</p>	<p>محو محبت نشد این چنین گر چو ولایت دگر داشتی</p>	<p>۳۸۷</p>
<p>بیک پیانه ام ستانه کردی بیک عشوه مراد بوانه کردی تخوا هم گفت کردی یا نه کردی بر سوا کس مرا افسانه کردی دل مرا طره خلوتخانه کردی ستم بر بلبل و پروانه کردی</p>	<p>شراب عشق در پیانه کردی بیک غمره مرا از خود ربودی بکن هر آنچه خواهی ای سنگر به افشون نظره دادی فریم بجز غم خاطر دروے نمکند بمجلس شمع گشتی گل بگلشن</p>	
<p>۱۲</p>	<p>مرد سوے حرم اکنون ولایت که عمری خدمت بتخانه کردی</p>	<p>۳۸۸</p>
<p>که گلچه چون رخ او نبود در چمن</p>	<p>شایدی لاله رخ دارم و گل برگ تن</p>	

۴	دل اسیر خم آن کامل چپان کردی	۳۸۳
	<p>خودی بگذارتا بنیاشود چشم خدای بینی بدواز کبر تو به کن که نور کبریا بینی ز خود بگیا نه شو یکدم که رو آتشک بینی که از عکس تجلای حقیقت پر صفا بینی نه بینی جلوه او تا ز خود او را جدا بینی در آسایش هوس داری چه بینی و کجا بینی</p>	<p>مجدد باش تا در بیکر خالی صفا بینی نگردد و طریقت مانع راه است ای ملک نعلیق در جیم دل حجابی پیش سیدارد ز رنگ دم غیر آئینه دل را صفا کن و است اندر حقیقت هر که ادا نمیشود بینی نور بانی را اگر فانی کنی خود را</p>
۸	ولایت جلوه محبوب دیدن حد تو نبود و گریه جلال او بقلب با صفا بینی	۳۸۴
	<p>در دگر عاشق بیچاره دانی تکلیف ستمای شب تار چه دانی آزار دل ای ترک دل آزار چه دانی سود ای سرم ای بت عیار چه دانی اقرار بجز حب و انکار چه دانی حد یا حلی دیده خونبار چه دانی</p>	<p>ای بخیر از عشق تو این کار چه دانی روز تو بکام است و می ناب بکام است از ستی حسنت ز دو گیتی خبری نیست تازت نهد فرصت از آرایش گیسو بیتاب نکرد است وصالی و وفای تازهره تو آب نه گردد در محبت</p>
۹	مانند ولایت دل پر هونداری بیتابی این طالب ویدار چه دانی	۳۸۵
	<p>تا چند ضبط دل بدارا کند که اے کاش التماسیجا کند که هر چند فکر با بعد او کند که اسرار خلوت تو چه افشا کند که</p>	<p>عاشق بود که و هو سها کند که در مان در دل ز نلد طون نیا فتم بار عشق جان بسلامت نمی برد بگوئی بگویش نیست که حرف تو بشنود</p>

۱۵	ولایت در دل من آتشی ز آرزو مندی که بر خاک دوش حاضر شوم با شور و باشینی	۳۹۱
	دلی یارو یارو تھے داندارے بتے سنگدل طرفہ زیا نگارے بدل برون پارا ہو غیارے چو سیاب ہنگام بون کنارے گئی بابا می گئی باقرارے مد اش بکف خنجر ابدارے من قاست یار و حضور دارے جز او ز نظر نیست لیل و نہارے	بش تو دارم محب حال زارے دلہ بر خود بین و سفاک یارے بجان کنڈن آشتا تذخوے پری پیکر شعلہ قاست حسنے بہر ساقم می خرید بر سنگے دلیرے بخو زیزی پاکبازان ترقی بہت بود عاشقان را نبینم ز خورشید و سہ جز جالش
۱۶	ولایت بر خسار خویش نظر کن کہ تقوے و طاعت نیاید کارے	۳۹۲
	ساتی و خم و ساغر سرشار نبودے ہم گلشن ہم سبزہ ہم خار نبودے وین کشمش سجہ و زنا ر نبودے دین جوش می و سیکہ زنا ر نبودے و آن محبت ان سرین ہمار نبودے بر چرخ برین ثابت و تیار نبودے زنا ر کسی طالب دیدار نبودے جانی ودلی محرم اسرار نبودے ظلمات نبود و ہم انوار نبودے	این بزم نبودے اگر آن یار نبودے ہم لالہ و ہم سبیل و ہم بلبل و ہم گل فی دیور و حرم بودی و فی کاف و سلم فی بخیجہ بودی و فی بادہ فرو شے منصور نبودے و انا ملحق نہ سرودے بر روی زمین آدم خاکی زبیدے معشوق ازل پردہ زرخ برنگرفتے فی ملک ملک بودی و فی اوان آخر از عشق دیست اینہما آشوب و گر نہ

<p>فانی باهوشی ساده نگاری منی کاکلش پر شکن و غمره او تو به شکن آشنای بخود آرائی و بیگانه فرشی ترک سفاک بدل بدون مردم چالا نه دفاش سبشت و نه مدارا بخش</p>	<p>دلبری شوه گری سیمبری گلبدنی چشم او برین و هنگامه او را هرمنی لنگوئی برش روی و شیرین دهنی شوخ و بیباک پر بچه و گل پرهنی بطافت گل رعنا بزرگت تنی</p>
<p>۳۸۹</p>	<p>نیت در دایره خاک ولایت هرگز هجو او ترک پیری پیکر و عاشق چو منی</p>
<p>بخوبی غیرت یوسف بلب رشک مستحای ز سر تا پا دل آویزی سراپا مشوه انگیزی همه ترکی همه شوخی همه خوبی و محبوبی بحال نازنین داری سرایابی حسین داری و لم صدواع پنهان دارد و هر دماغ ناسور چه نادانی هوساکی و بیانی بنیدانی چو کافر ناخدا از سی ز حال کس نمی پرسی چه حست عشق میانی بهر اندامی نازی</p>	<p>لغالی الله چه محتوی حاک الله چه رعنا می بدین بیداد و خوریزی عجب محبوب دلنمای ملک صورت پری غره نگار فتنه بالای چراغ کعبه هستی شمع تابان کلیسای ترا پر دای عاشق نیست گاهی جز خود آرای حریف غیر می باشی به نرم مامنی آمی گرفتی هر دو عالم را علم گشتی بیکتای لیج شور آفتاب حسینی ماه سیمای</p>
<p>۳۹۰</p>	<p>اگر چه بگینه گشتی ز بیدادی ولایت را آئی دایم با شنی بدین هنگامه آرای</p>
<p>بودی شبه ذات پاک احمد نور کویننی ظهور ذات پاک حق تا شاکن و دین صورت شفیعی جان نوازی رحمت آتاری خطا بخش اگر چه چاهه پردازی چپبی آشتی سازی</p>	<p>کربانی او نیست مافوقی و ماتحتی و مابینی که بود جز جمالش در حقیقت منظر عینی پناه امتان مامی از افات دارینی رسولی پنهان شاهیدی بازیب و بازینی</p>

ای شلبد لاهوتی در خاک چرخشی ای موی سیاه تو بے شانہ بآرایش سختوتی و محبوبی ناز و بتو هر خوبی ای جان بن میم با شور لب هدم شفاق چال تو هم موئی و هم عیسی چشم تو کند جادو بر کافر و بر مومن از شوق تو می گرم وز جگر تو می نالم چون جان جهان گشتی سجدت ان گشتی	بر خیز سجان بخشی بنشین بد لاری ای روی ملیح تو بے غایه زریانی در هر دو جهان کن نسبت مثل تو بیکسانی بی حسن چرمی خیز و تنها ز سنجائی مقتول نگاه تو موسائی و عیسائی سر پایه اشوبی پر خون کن د لہائی آرے نبود ممکن با عشق شکبائی در کوی تو رسوا شد بیچاره کلبه سائی
--	---

۳۹۶	پیغام نجات آید بے شبه ولایت را اے کاش که از رحمت بر تربت او آئی	۲۰
-----	--	----

ہی غلط بیتیابی ز پہلوئے پہلوئے بکا کل می زند شانہ پریشان کردہ بر شانہ ز جو ہر داری تیغ جزا ہر گز نمے رسد عجب می آیدم از سحر چشم نا توان او سجود فرض عین ایجا نماز عاشقان باشد بیانظارہ کن خونباری دیوانہ خود را	کہ نشتر در رگ دل میزند ہجر پر یوئے ز خرم سیتہ مامشک می ریزد سیہ موئے کہ خون پار سایان بخت آن کا زہر کوئے بشوخ صید مردم میکند این طرفہ آہوئے سرما کے فرود آید بجز محراب ابروئے خرابی میکند اکنون بہر کوئے و ہر سوئے
--	---

۳۹۷	ولایت چیست ایجا لالت کہ میا کا نہ میرقصی و منشا د است گوئے یار بابا د سحر بوئے	۲۱
-----	---	----

دلہ از حفا نیس گزری انچہ بگا نگیست ای قاتل در گزشتیم از نام و نشان	بر سر خاک مانعی گزری جانب آشتا نمی گزری تو ز شرم و حیانی گزری
--	---

۱۷	والد نبودے ہمہ آفاق ولایت مقصود اگر سید ابرار نبودے	۳۹۳
۱۸	چہ نشستہ ولایت بصبابگو خندارا کہ بجاک پاک احمد برسان زمن درودے	۳۹۴
۱۹	عجب نبود اگر فردوس بخشد ایزد پاکم ولایت یافتہستم محمد را ثنا خوانے	۳۹۵

هم نهج نبودی و نه طوفان تورے هم آذر و نمرود نبوده و نه آتش آن طور نبوده و کلیم یحضا نی و نه نه محشرونی ترس مکافات نی ناسر نبودی و نه رودنه جنت نی صحرة جنی و نه ملک و نه سلیمان	هم کشتی لومائل کسان نبوده هم بهر خلیل آهنبه گلزار نبوده فرعون نبوده و عصا مار نبوده دو خوف و در جاخلق گنهار نبوده مصحوم نبودی و گنهگار نبوده انگشتری و تخت صبا و ار نبوده	
۴۰۱	بانه ولایت که نبودی هسالم مطلوب اگر احمد مختار نبوده	۲۵
گروات هایون تو مقصود نبوده مقصود ترکوبن و زایجاد توئی بقو مقبول احد آدم سجود گشتی از پرده کن سر نزدی صورت کنین عجایز تکلم نبوده لب عیسی گراز تو نمی بود خشتین کشش ما	بود همه آفاق ز نابود نبوده ورنه سخن عابد و معبود نبوده ابلیس لعین خاسر و مودود نبوده محدوم بهیر آیه ی وجود نبوده منظور کلیم آتش بی دود نبوده دیواندل جان غم آلود نبوده	
۴۰۲	هر آنچه که بود است نمی بود ولایت والله اگر احمد محمود نبوده	۲۶
در ازل موجود بودی همچو انوار آمدی خلوت لاهوت را شاهد تو بودی مرجا روشن انور تو شد چون خورشید نورانی و دو از سقلم رتبه دایم پایمانه تا رب ارنی از کلیم و ن ترانی از خدا	در ابد مقصود هستی تا با طهار آمدی تا شدی از خودی و پیرا سر آمدی با جمال شمع آسادر شب تار آمدی خود را جام کنت کثر است و شایر آمدی تو چه محبوبی که خود مقصود و دیدار آمدی	

	هر طرف می روی و اگر گویم	ایک نفس چون میانمی گندی	
۳۹۸	منتظر داشتن ولایت را سوی ابن بجطاعنی گذری	۲۲	
ایک بیابان بخلو تگر اودے رفتی ماہرہ از پی آنیم کہ خاک تو شویم تا بخاک قدم پاک مشرف سازی بست شد بہت جبریل زہم ہی تو حق تو بود ز ہر پایہ عروجے کردن ہمہ نوری و جز این دہم سجدہ در نہ	طرفہ چالاک در ان منزل اعلی رفتی بہر ما آمدی و تیر پئے مارفتی رخ بر او وختہ بر عرش ہزار رفتی از مقامی کہ رسد و ہم با لا رفتی در گذشتی ز دلی تا فغانی رفتی کیستی آنکہ بعد ہوش در آنجا رفتی		
۳۹۹	آون بر تو ولایت کہ بجوش الفت جان خدا ساختی و پاک زد نیا رفتی	۲۳	
رو بکوش بنشین کر تو صفای طلبی سید ہر ساقی کوثر می و دور عام است تا حرم حرمش دہم ملائک ز رسید سختش مایہ جان ست مگو خرمش نچتہ را دلغ بود مرم زخم عشقش کشہ خنجر تسلیم و رضایش میباش	خاک شود درہ او گر تو خدامی طلبی خیز تہ جرب گر از جام بی طلبی نکست یارچہ از باد صبا می طلبی گر چہ عیسی اب امیا ز نامی طلبی آہ خامی کہ پئے ز رود احمی طلبی گر امانی ز مکافات قضای طلبی		
۴۰۰	اے ولایت بخدا تا بہ نینہ ز روی درد تو بہ نشود گر تو شفا می طلبی	۲۴	
این دایرہ و مرکز دیر کار نبودے لے ز شام و بحر بودی منی لے و نہارے	این ہیئت و این ہندسہ در کار نبودے این بخش بہت و گردش او دار نبودے		

۲۰۵	جان ولایت و دلش در قدم تو خاک باد تا بکرم تنگ کنی از ره دانه پروری	۲۰۵
<p>که دارد همچو حسن هر دم جمایل و گلودسته ز طفلی داده ام ای شیخ در دست بودسته که آهیم شبی در دامن آن تنه خودسته بر آرم ز آستین عشق از بهر وضو دسته نیاید تا قیامت رطاست آبرو دسته عجب نبود که از خاکم بر آرد آرزو دسته</p>	<p>من آن رندم که آخر با قدم بر وصل او دسته نخواهم تو بگردون از می و میخانه و ساقی محبت بخورم کرد است و بیساکانه می خواهم کجا دارد کجا یارے که چون بنصو ر بے پردا پسند غمزه زندگانه اش افتد در سوانی تنهایم و مردم که آید بر مزار رسن</p>	
۳۰	نگارین هوسناک آ و سیل بوالهوس دارد ولایت کاش حسن او بکام عشق بودسته	۲۰۶
<p>بے پرده و بیباک چه دیدی چه شنیدی از دایره خاک چه دیدی چه شنیدی ای مخزن لوراک چه دیدی چه شنیدی مستانه چالاک چه دیدی چه شنیدی ای پردگی پاک چه دیدی چه شنیدی با جان طربناک چه دیدی چه شنیدی</p>	<p>در ساحت افلاک چه دیدی چه شنیدی در هرگز ادلے که رسیدی بک آنے ز ان راز که ماحصه نشود و در که ما اندر شب معراج که انعمش گذشتی در پرده قدسی که دلی محرم آن نیست در خلوت مطلق که گذشتی ز معشیت</p>	
۳۱	قربان گمان در تو جان ولایت اے صائب لولاک چه دیدی چه شنیدی	۲۰۶
<p>هم خود ز پس پرده کن جلوه نمودی هنگامه شوق دل عشاق فرودی در دیده صاحب نظران عین وجودی</p>	<p>خود شاهد خلوت کده قدس تو بودی در بزم ظهور آمدی و بارخ پر نور موجود شد از تو بهر انکال کشیدی</p>	

	باب از اعل جنس گنه آورده ایم	توساع کاسه بار اخید ار آمدی	
۴۰۳	همن ولایت رابعی از حکم زنده کن تازه شده جان سیجا تا بگفتار آمدی	۲۷	
خوش آنکو درین سیکده هشیار نباشی بر خیز و سبو کش که جالت بنماید دل کعبه حق است الا تا به تغافل رندان قریح نوش همه است مانند سرسیت بهر جبهه که از عقل بر نیست بهر جبهه ز سر جویش خمش آجبات است ساغر زین و جام می ناب فرو کش عیبه نبود زین بترای طالب معنی	بی شاد و بی سانسو سرشار نباشی تا سوخته و عده دیدار نباشی محروم طواف حرم یار نباشی خود و نوش و نبوشان که در انکار نباشی تا منم نخوری محرم اسرار نباشی حیف است که خاک ره خمار نباشی که منحصه زهد جنبه دار نباشی زندان که خود بین و ریا کار نباشی		
۴۰۴	هر چند که خوب است می ناب ولایت شرطیست که چون باوه کشان خوار نباشی	۲۸	
ایک یکن در ابادل زود و کون می بری سید مجتبی توئی با دی مقتدی توئی پرده کن حجاب تو جلوه تو نقاب تو واله تو هر آنز منزل است لا مکان نوحیط نور تو طایر عشق طور تو عاشق تو خدا تو مرضی او رضای تو خوبی یوسف از کجا حسن بلجیت از کجا چو هر اولین توئی نقش صد گین توئی	نور خداست روی تو ده چه خجسته مستطری احمد مصطفی توئی بر تو سرزد پیمبری شاهد تو خطاب تو خاک ره تو دلبری ای رکاب تو روان حور و ملک بچاگری منطق حق ظهور تو ای تو زو هم با بری هستی یار ای تو سر و پایا برتری او بحال و گرد تو بحال دیگر می تا تم مزلین توئی طرفه نیم گوهری		

قصاید

بسم الله الرحمن الرحيم

قصیده اول در حمد باری عز است

همه محوم بخیات که گد امی و کجائی
همه پاکی بتوزید که معر از عیوب لے
همه پنهان همه پید از وجود تو هویدا
نه تو در ارض سهای نه ازین هر دور و مانی
نه تو زیری و نه بالا که ستر از جبالے
نه تو با هست مقید نه تو با نیست مکلف
به کلیسا و بکعبه نبود جز تو خدا ایا
نه تو در قید زمانی نه تو در بند مکانی
نه کسی با تو شریک و نه تو با هیچ عاری لے
تو خطا پوش و رحیمی تو عطا پاش و کرمی
تو نمائی بجات تو عیانی بجلالت
تو که از بند هر سحبه امر و زعالم
همه شاهان بود که ایان بش نامیه ایان
به یکی جلوه حسن تو ز خود رفت کلیت
نمود هر کسی را که سر از حکم تو پیچید

که بیان دل جان هستی و در دیده نیایی
همه عالم بتو باز د که کرمی و خندائی
همه قربان همه شیداکه مرلو همه بانی
نه تو ان گفت ثنات که منزه ز ثناتی
نه تو جونی و نه چندی نه ازین جمله جدائی
نه تو جوهر نه عرض بلکه بری ازین و مانی
تو بهر کسوت و صورت که بود جلوه خزانے
نه تو معدوم نه فانی نه کمی و نه سوائے
تو خداوند زینتی تو خداوند سلمائی
تو که نه بخش و عظیمی به تو زیاست خدائی
تو قدیمی بکالت تو همه نور و ضیائی
تو نو ازنده هر معترفی روز جزائی
تو نه جویای مضیی و نه خواهان ضائی
همه سوز و به تجلی تو اگر روه کشائی
تو پاننده خلقی و تو عالم تقصائی

<p>خواب تو بیداری اختیار نماند ذات تو محیط است با حسان شفا بامزده رحمت که بگویند رساندی</p>	<p>بر خاصتی در رفتی و گفستی بوشنودی بر روی اعم تا در فر دوس کشودی اندیشه ششتر از دل آفاق ربودی</p>	
۴۰۸	<p>باز مزمزه لغت عجب گرم نوا شایبش ولایت که سزاوار درودے</p>	۳۲
<p>زهی بروی درخشان بجلی ازلی تجربش بابل و بل عرفانش صفات او بکمالی که داشت بیغایت مژشته طینت و پاکیزه خوی و اهل دلی چو شب چه روز که از خود خبر نبود او را حیات در وی و وی شناخت قدر حیات</p>	<p>زهی بعارض روشن جمال لم یزلی سکونش آئینه حق نماے بمیشلی قنای ذات سراپا بقا زبے اعلی که کرد مشکفت از دبر او خفی و جلی گهی بچو نبی بود و گه بکرو دلی که بود محرم اسرار علمی و عملی</p>	
<p>خدا و نوب ولایت معاف کرد که هست مرید پیر حقیقت آداب فتح عملی</p>		

هو مخالف خاکست او مید بد خرم
 تمام سل سر شکست منصر آبی
 سجب مخالفت و کشتی است کاین
 یکی بطالع ناکام و گردش بختم
 یکی بصیرت و حیثیت که شوه خود است
 از ان نفس که بکار مرگه فلک فلک
 کجا طیب که از درد دل بر اشتفا
 بهر در سه شدم از جور آسان ملان
 و هانم از لفت دل هیچ مجر آتش
 کشید بهر به بلند می اگر تاره من
 گسی شوم زده اضطرار دست نورو
 فلک بگردش روزانه و شبانه و پیش
 فلاح و عیش ز دولت بودیم که گسی
 بیا و بنگر و بخت بگوش و اید بشنو
 ز بازی که خود کج باخت این کنیاد
 هیچ کوکب بخش نمی بد نسبت
 منم که کوه جنون می تراشم و چکنم
 ملال فکر معاشم حواس محنتل کرد
 نواستی که فراز است باب ذی سن
 بنود کامل و من زرد و شدم ز حیا
 کجا روم چکنم با که این سخن گویم

ز باد تخت چپیده سر شده او
 چنانکه زهره خاک است از مخالف باد
 نبود پیش ازین در عناصر و اجساد
 ز جوش خست دل نال می نهد بنیاد
 مرا ببیند و گوید چنین نصیب میاد
 سوای بخت نباید بگوش نام کشاد
 کند بسینه آرزوه گزند صناد
 کسی بناله و فریاد گوش دل نه نهاد
 دلم ز داغ خوران جوهر در مرد او
 فلک چرخ بدستی ز سر کشتی و عناد
 گسی بصورت مجنون روم بسوی بلاد
 دلم خراشد و جان هم جو آله خراود
 ندیده ام رخ دولت چو کور باد زراود
 ز کاوش کنم دل سطله غم آید باد
 کسی ز مادریستی بطالع غم که زاد
 نشد مضان دل من گوی بجانب شاد
 که نگ آمد و سخت آمد است چون فریاد
 که نایم بدل از ستم هم خیال معاد
 نماز یاد مرا غیر باب کا و یکاود
 چون نقد من بچک زد باز نمون نقاد
 که بوده است بنقد هم تمام نقص و کساد

ز که خواهیم مدارا که تو با فضل مداری
 تو باینده رحمت تو کشانیده ریشکل
 نه نوازند کسی را که رحمت نه نوازی
 همه بینی همه دانی چه بود کان نتوانی
 که بود عیسی مریم تو اگر عجب از نه بخشی
 همه فامیت تو بانی همه امکان تو جوی
 همه عسیان مخلایق به یکی عفو نیز زد
 نه تعریف معرف نه توصیف مبعص
 نه تو در پرده نمائی نه تو بل پرده عیانی
 نه بجای مانده نه ماند همه آفاق بجای
 ز تو خواهند امانی بصوبات و مصایب
 نذر هیچ کسی تا تو نه بخشی بعبایت
 نه ملای ز تو مخلو نه خلای ز تو مخلو
 همه مخلوق تو خالق همه مزدق تو رازق
 چه شنایم که چونی که زادر اک فرونی
 نه تو در رنگ اسیری که بگویم چگونگی
 نه طولی نه قصیری نه تعلیلی نه کشوری
 بنود که بر سر او از چنین لغت عظمی

ز که جویم مدلو که تو با لطف دوای
 تو راسته که مقصود بهنگام دعای
 تو که دار آجانی بری از خوف و رجائی
 تو که با هیچ نمائی زهر اندیشه و رانی
 که بود موسی عمران تو اگر خود نه ربائی
 تو بقیارنی ملک لمن اللک سرائی
 ز خطایچ نه ترسم که تو با حلم و عطائی
 نه تو بپرست بلند می عجیب و عظمائی
 که مخالف ز چه هستی و سباین نه چرانی
 تو به عین عیانی که بیک حال بجائی
 تو نگه دار خلایق همه حسن و بملائی
 تو بر آورنده حاجات دل شاه و گدائی
 همه بکیتائی و دیگر و نه خلای نه ملائی
 بدرت مور و سلیمان همه و نه ناصیه سائی
 همه رنگ همه بونی نه گل و نه صبائی
 نه تو از رنگ جدائی که به رنگ برائی
 تو تجسیری که چه هستی تو علیمی که چسائی
 چه شود که تو جالت به ولایت بنائی

قصیده در لغت

ستاره برین سبکین و چرخ داد نداد
 زهر آنکه شود همچو گرده بر باد

هزار گونه ستم کرد و کرد صید داد
 هوای خاک شدن دارد آتش منصر

<p>سخن هوا و نفر و و یک سخن هوا سبب مخطوط تفسیر و الضمعی بنگر کنند امتیانش بقرع خواب نشاء به بادشاهی دنیا چرا نظر کردی ترهی پس که پدید را بنام او بخشد بیمیری که شفاعت نمود از رحمت گناهکار ندارد بجز در شش باد که رفت آنکه در گریاس برد از در او قلم بنا زور آمد ز خنجر محمدش زنند امتیانش با بنیای پسو به علیل بده ای طبیب خاک درش ز امر و نسی مراوی که هست عشق و می سواد و دیده من از بیاض غمت فرود ببین فخل لایت بحق او یارب بخش جای نعم بایه رحمت میرس و گرتو به پرسی از رنگاری من تشار خاک در او ز ما بهر اسلام</p>	<p>عجب مدار که حق کو بی بان ارشاد تر رحمتی که بباد داشت صد هزار آباد چو کو و کان که بخوانند بخاطر مباد که هر کینه غلامش به از هزار قباد ندارد آدم خاکی چنین پس پیرزاد بروی است عاصی و جهان بکشاد که از برای سلع گناه هست مفاد که آمد آنکه بران آستان نیافت مراد ز روشانی نامش سواد یافت مدلو بین مراتب شخی که هست در لغو ده و دو و فقر است هر دو اعتقاد ببین بد فقر باطل که میکند افلا بر این سواد که چشم دشمنان مراد بروز مرگ زنده عذاب کن آزاد باله و بحق الصحابة الاحباب بخش جرم من و نام وی که دارم یاد از وی جانب من هذکاه و جنت یاد</p>
---	---

قصیده در مدح محمد و م الانام نامی مدخله

<p>هر شبم در غمت سحر گردد مرحبا طالعش که از غم شبم تو حسن پوششیده آشکارا کن</p>	<p>بخت بیدار گردد سر گردد دل شیدا اش بهره در گردد تا سر را پای من نظر گردد</p>
---	--

میان آتش و آبم زبانه قرار یها
 ز بگریه ام دل شمن جو موم زرم شود
 سپهر می نتوان گفت گر کسی پرسد
 به بند پریش عالم نمی تولد افتاد
 برم ز جور فلک و ز جفای کوکب بخت
 گناهگار پناه و سیاهکار پناه
 حبیب خاص خدا و شفیع روز حساب
 بدین بجا و جلال شب ولادت او
 کجا نصیب و گرانمایست رحمت او
 ز آب و رنگ شنایش نباشد امر رسد
 که کرد آنچه محمد بر او است کرد
 و رایی او که ز اول حبیب و محبوبست
 پیش رحمت عاشق عزیز تر نه بود
 نبود از بجهان هر چه هست منظر او
 خراب شدیم سادو بمرد آتش پارس
 کمال به روی او هم از کمال دوستی است
 نوشت نام پادشاهش چون روز ازل
 در حسیم به بندد اگر شفیع شود
 اگر شمع بود سر نه بجاگ درش
 همین ده است به مغفرت که بدو را و
 سخت یک شب و دوایم نجات خواست

اگر چه جمع به یکجا نمی شود و خدا و
 اگر چه خود بود از ننگ سخت از پولاد
 که حساب دل من نوشته است استاد
 توان شناخت ز بندی که ز زبان افتاد
 بیارگاه پناه ستم کشان فریاد
 محمد عسری نور عالم ایجاد
 رسول پاک شربت و نبی نیک نهاد
 که هفت کنگره از قصر قمران افتاد
 که داشت است خود را عزیز تر ز اولاد
 نگار خانه مانی و ناسه بهر او
 بنفس کرد جهاد و بکفر کرد جهاد
 که است دیده مانع از گروه عباد
 ز عاصیان سیه کار زمره زهاد
 بحق او که نبودی جهان کون فساد
 پیام کعبه علم نصب شد شبی که بزاد
 که دخت فاطمه باشد علی بود و امام
 فلم یلوح ز تعظیم سرنگون افتاد
 اگره ز کار کشاید اگر گفت دلداد
 و اگر کلیم بود تن دهد با ستمدار
 سر افکنی و گواهی دهی با شهاد
 اگر نه رفت ز دنیا و خلد کرد آباد

خدمت او ثواب خادم اوست
 صحر از بس بر رفتن در او
 ناوک قدر گو خطا نکند
 سیر و طیر است از کراماتش
 بعد ازین در خطاب می گویم
 میب مقبول تو هنر گردد
 تو اگر از نظر بیندازی
 خدمت افتخار کونین است
 دشمنست را مفر کجا الا
 هر که بد گفت مرید شمرد ترا
 تیره بختی که خواست آزارت
 هر که گستاخ با تو پیش آید
 اگر به بینی بسویک نظرش
 اگر به تش نشانی از پله صید
 اگر تو خواهی زنجیر کند
 الا مان الا مان که از قهرت
 مستندان و صادقان ترا
 بافتافی الرسول اگر خواهی
 هر بلا که از قضا آید
 چون بپوشی رموز از اعتبار
 هر که شد پرده دار از حرمت

تا که باغ جهان مفت گردد
 هر نفس گردد رگبذر گردد
 سینه اش بهر او سپر گردد
 دوز کرامات بحسب بر گردد
 که طریق سخن دگر گردد
 هنر از رو تو بر گردد
 معتبر بنیست معتبر گردد
 خوشتر آنکس که مفتخر گردد
 مرگ او بهر او مفر گردد
 او به سجن چون خاک و خر گردد
 بیشک از نسخ جانور گردد
 گاه ز پرده گس زبر گردد
 رو به ماده شیر ز گردد
 مرغ بے بال تیر بر گردد
 شاخ و برگ شجر تبر گردد
 دل چون موم کالحب گردد
 جنت الحمد مستقر گردد
 معجزت ظاهر از کمر گردد
 بدعایش مدام بر گردد
 چشم شان کور و گوش کر گردد
 همچو منصور پرده در گردد

این قصیده از حضرت
 سید الشهدا علیه السلام
 است

سوختم سوختم ز آتش دل
 مشکل من عبوده آسان کن
 در نه اے ترک نمی برم فریاد
 شاه خادم صفی که از نظرش
 داغ عشق که بر دلش زده اند
 بکمال صفائی باطن
 دارد هرگز خیال او نفی
 حرم دوست منزله که در او
 بهنگام کرم اگر بیند
 سر که باشد مخالفش لاریب
 دشمنش را زمانه دوست نداشت
 هر که منطور چشم رحمت اوست
 تلخ شیرین شود گفتارش
 همه که داند مکرش بکرم
 در کف جود او بقیض و جود
 هر گویا که خواست سر سبزش
 بسکه از راحتش لیفی نیست
 بسکه با کفکش تعلق نیست
 نظرش بر قدم صندل بوطن
 روز و شب خاک پاک درگاهش
 حسد او عذاب حاسد اوست

آفر آفر که تیر تر گردد
 تا وفاداریت سحر گردد
 بر در آن که دادگر گردد
 ذره خورشید و خاک زرد گردد
 شمس از دود آن قمر گردد
 از بطولات با خبر گردد
 گرد و بالین محضه گردد
 هوش ذی روح منتشر گردد
 شجر خشک بر ثمر گردد
 نفع در حق او صبر گردد
 شتر او خیر و خبر شد گردد
 نور عینین هر شب گردد
 زهر در گفتگو شکر گردد
 در کرامات شتر گردد
 شبهه بے شبهه گهر گردد
 کمال بنوش شجر گردد
 حضور دشمنش سفر گردد
 سفر و ستش صندل گردد
 همیش چون نه بخاطر گردد
 سحر و دیده لبه گردد
 تا که فی النار و اسقر گردد

ستم که چاره ندانم جز اینکه آخر کار
 ستم که زارم و بارگنه بدوش من است
 شبی فلکنده به لاهوت جلوه حسار
 اگر محبت اونیست که شوی مغفور
 کینه سوز در او بود سلیمان
 جزای مست جنم اگر بدست آری
 بجز محمد مرسل که نور یزدان است
 چه لغت گویم و خود گویم که خواهم گفت
 بنات حشر و دوست تو آب کو پیشتر
 بجز تو اے ز تو هنگامه وجود کسی
 شبی که دست تلبسته ماه گفت سخن
 سرباه قیامت شمان پیاده شوند
 بحیرتم که درین تنگنای چون راندی
 زبانه مراتب جبرئیل در شب معراج
 بپاشود بقیامت قیامت دیگر
 اگر فروغ جالت نمی کشاد نقاب
 حریم تست که در بان او کلیم شود
 زمانه بر سر او خاک ریخت آخر کار
 بنات سرکشی فرقه زبون طرغی
 تو برستی و ظهور تو بے گناه محال
 مرا چه پایه که وصف کنم تعالی الله

برم بجزرت احمد ز حادثات پناه
 کجا روم که ندانم بجز درش به نگاه
 نیافته بنظر در وجود خود جزاله
 هزار و رد کسی سلا الله اکبر الله
 گدای ای چه کند آرزوی افسر گاه
 و بے سیاه که بینی از و باستکاره
 ز آتش است خود را که در آتش نگاه
 زبان بریده جلال تو یا رسول الله
 دم جبار یک ایامی تیغ تو جانگاه
 نبرده و نبرد بر فراز گردون راه
 و گرنه بزند سید ز خاک تیره گیاه
 بے پیاده و درگاه تو که باشد شاه
 فضای غربت اسیری تراست چه آگاه
 گهی رکاب تو بوسید و ناکیات گاه
 در آن نفس که خرامان شوی شفاء خواه
 ز دست کفر نمی یافت کائنات رفاه
 و گر داشت ز پیشانیان جنین درگاه
 که چاه در به تو کند و خود فتاد بچاه
 شکست معجزه ات اگر هجوم کرد سپاه
 هزار تو به اگر تو به کنم ز گناه
 زبان خلق بود در شانه تو کو تاه

آفتاب ابرو شد قیاس ترا
 ذره را اگر ز خاک برداری
 هر که قدر تر انگاه تداشت
 صحبت تست با اثر که ازو
 وز شنای تو گوهر افشایم
 مان یک جلوه از خود مریای
 یک نگاه تو از بیم کافیت
 بحسبم وصال را هم ده
 بر دل زار من عنایت کن
 من و این آرزو که در پات
 دل و با شوق گفتگو که سرم
 یک نظر کن بحال من شایا
 با چرامیت روح را با نفس
 از من آتشین بده جاسم
 الغرض چون سخن بطول کشی
 سگ درگاه خود ولایت را

حاجب سرم ماه آستر گردد
 همچو خوربان من دروغ و در گردد
 که به کونین مقتدر گردد
 بد شایل نکو سیر گردد
 بجای منی که ابر تر گردد
 تا دلم دل حیرت گردد
 تا خطبات من بدر گردد
 تا کعبه غیر نام بر گردد
 تا ز تاشیر بر اثر گردد
 نفس چند من بسب گردد
 زیر پای تو خاک در گردد
 که نگاه تو خشک تر گردد
 هستی کن که با لطف گردد
 که غیرت شمر گردد
 وقت آن شد که مختصر گردد
 پسند این که در بدر گردد

تقصیده در ولایت

منم که نیت کسی از دهن من آگاه
 منم که شب نشانه ز روز چون آگاه
 منم که آب روان ندیده ام جز اشک
 منم که روز و شب من تمام یکسان است

منم که بر عظم پنهان من خداست گواه
 منم که باز ندانم پید را از سیاه
 منم که باد بهار ندیده ام جز آه
 منم که مهر ندانم با بلی از ماه

باز کردن در شکایت ما
 ریخ و آزار و شست پیمائی
 عذر در ماندگی بیان کردن
 پیش استاد مثل مبتدیان
 ناله برداشتن ز درد و درون
 اشک خونین ز دیده باریدن
 ریخ فضلی که اصل خود دارم
 ز آنچه جور فلک خرابم کرد
 همه فریاد کردن از بے داد
 همه احوال ملتجی گشتن
 آنچه الحال میر و دیر
 همه حال خرابی اوقات
 همه بی ثایبات کذب و دروغ
 باز گفتن همه فناء نفس
 به نشاط امید غمخواری
 بسر و حصول آن مامول
 از سر آرزو به هم نفسی
 هیچ دانی که با که میخواهم
 شاه خادم صفی که نوحی است
 آنکه چو پیش گر بدست بود
 راست پرسی اگر همی زبید

سختی جهان مبتلا گفتن
 همه هلاکت حجاب گفتن
 عذر و نیای بون گفتن
 خبر حبل متد گفتن
 همه بے فضل و بے خطا گفتن
 همه بے صوت و بے صد گفتن
 سختی قید ماسو گفتن
 داستان غم و غنا گفتن
 همه با ناله چون در گفتن
 همه اصرار العجب گفتن
 جمله بر غم ماضی گفتن
 ریخ صبح غم مس گفتن
 همه بی رب و بے را گفتن
 همه افسون بے حیا گفتن
 همه بے خوف و با حیا گفتن
 همه از روی احتجاب گفتن
 همه مضمون پیش ما گفتن
 این همه سرگذشتها گفتن
 به تناسل محراب گفتن
 میتوان موسی و عصا گفتن
 شیخ با صدق و با صفا گفتن

<p>شگفت نیست اگر بگردد دلیر تویم ز تاب آتش و زخ چو ایندیشتم توئی که در شب اسری بفرزندیت تو توئی که زنگ شفاعت کشتی بچهره خویش توئی که در ازل آدم بارتکاب خطا توئی که ساقی فانیین بلطف دہی توئی که غم نمکند از گنہ شناگویت ولایت اوست که فدای شمع من باشد</p>	<p>که صیت رحمت ماست قنادره افزا که نام پاک تو در دامن است شام و بکاه بعرش سوده سراپیل و جبریل کلاه بساعتی که شود رنگ چهره با چون کاه و یلہ حبیب بنامت حکیم عزت و جاہ در آفتاب قیامت بپوشندگان تباہ بود روز جزایش هشت با و ازواہ چشم اگر چه کنم ہر نفس ہزار گناہ</p>
--	--

قصیدہ در مدح مخدوم الانام نامی ندطلہ

<p>خواہم احوال خویش را گفتن حرف راندن زبے نواہما بجراے جدائی اجاب غم پنهان ز دل برون داون نقل ہنجار ناسنہ اے ملک ہمگی عرض حال خود کردن ہمہ شرح بلا کشیدن با قتل برداشتن ز باب سکوت انچہ درد ہر امتحان کردم پردہ اندوے کار افکندن گرم آسے نول بر آوردن شرح داون ہمہ حکایت با</p>	<p>گروش روزگار صبا گفتن ہمہ با سازو بانوا گفتن درد و دریاست با گفتن قصہ زحمت و بلا گفتن اصل اضافہ جفا گفتن ہمگی طول ماجسہ گفتن ہمہ مقصود و مدعا گفتن زابت داتا بہ انتہا گفتن حال بیگانہ و آشنای گفتن راز پوشیدہ بر ملا گفتن سر و مہر تی بخت و آگفتن حال آوارگی منہ آگفتن</p>
--	---

خوشترش زین صفات دانستن
 انچه حق ثنائست چون گویم
 آن صفات که هست در ذاتش
 برتر است از کند منکرها
 گر چه دانم که در طریق ثنا
 لیکن از شوق باز می خواهم
 اے سزاوار یار گفتن
 مخدرات تو فقر مصطفوی
 طایرے گشت بر باست
 صالح پاک لفظ و معنی را
 تو ازین هر دو برتری بصفت
 گر چه ثنائت ز وصف مستغنی است
 همه بر حسب فهم خود گفتم
 بر تو زیبه ز روی عرفان
 خس و خاشاک آستان را
 هم با ثبات قوت بنیش
 بسکه نفی وجود خود کردی
 نه فنا بلکه از کمال فنا
 بکره های جرم بخشایت
 سخنه را که باز نه مانی
 پارسا طینت و فرشته نهاد

در چه گفتم ماور گفتن
 فرست از گفتن است تا گفتن
 نسبتش نیست هیچ با گفتن
 پایه عزت ثنا گفتن
 خوشتر از گفتن است تا گفتن
 نه طلعه فکر آرزو گفتن
 از تو دانستن در ما گفتن
 کس شان تو پادشاه گفتن
 زبیدش غیرت با گفتن
 بنوشستن سپرد با گفتن
 پس چگونه بجز خطا گفتن
 و او معنی ده از دعا گفتن
 خوی من نیست نار و گفتن
 معنی لفظ مقتدر گفتن
 همه اکسیر و کسیر گفتن
 سر که چشم تو تا گفتن
 بر تو زیبا بودن گفتن
 شمع خلوتگر لب گفتن
 قوت بازو عطا گفتن
 در شهوار بے با گفتن
 در حلا گفتن و ملا گفتن

نہ ہمیں بلکہ ازاد است دل
 بفریمن و عابے نیم خجہ
 یکمال است صورت و معنی
 یہ نصیب خزانہ عسوان
 بہجوم ارادت اناران
 بوقوف سواد پیشانی
 بشمول عنایت ازلی
 بظہور منہ راست باطن
 بوصول مقام حق بینی
 بحصول طہارت ظاہر
 بخیاں لقورہ پنهان
 بقیام مقام ارکانش
 بفرزغے کہ از روش داد است
 بہ صفائے کہ حاصل است اورا
 بہ یقینے کہ با خدا دارد
 دل پر نور با یقینش را
 ترک چشم نظارہ ستش را
 سر تسلیم باد قارش را
 قلب بے طلب حق پریش را
 ذرہ آستانہ اورا
 روح قدسی با صفاتش را

راز دار من آئینہ گفتن
 چارہ بخش و گرد کشا گفتن
 سالک سلک خدا گفتن
 خازن گنج اولیہ گفتن
 جامع فیض القیام گفتن
 حامی سلم انبیا گفتن
 معدن فضل از یک گفتن
 ہمہ ذہن و ہمہ ذکا گفتن
 ہادی و شیخ بہنا گفتن
 پیرو شیعہ منطفہ گفتن
 محمود ذات محبتہ گفتن
 صاحب زہد و افت گفتن
 رشک خرد با ضیا گفتن
 کامل الذات و پیشوا گفتن
 غافل از چون و از چرا گفتن
 مخزن سر کبریا گفتن
 ناظر روئے دلربا گفتن
 روز و شب بر خط رضا گفتن
 فارغ از حسد و از ہوا گفتن
 آفتابے با محبت گفتن
 مست پیمانے بلے گفتن

چه راحتی که دوزش بجا می نبود
 کجاست منزل مقصود من کجاست
 چه جای جام اگر جرعه از آن بدی
 بده بد که سرم خاک است از آن است
 حق تو بر من حق من است هم بر تو
 چه در گمی که بجز شید میزند بیلو
 خرد بخت آن در گشت و خیر است
 کجاست نسبت دو فلک بمرکز او
 تنش ز عشق آبی چو جان پاک است
 بدان که نسبت تشبیه را غلط کردم
 عیسر گرد و دلبه شبه آبر و پاید
 کسی که حرمت خاک درش نگاه ندا
 میسر مرتبه او ز ناتوان بنیان
 کجاست منکسر نفس مثل او آری
 بیالجا جز می و سر بنه خاک درش
 ز سر وحدت و کثرت پر است سینه او
 چگونه آئینه از انجلا می خود نشود
 ستم که در دل من از کمال پاکی تو
 بهستی که بود خاص اولیای خدا
 کریم سایل خود را نمی کند محروم
 در از کتاب مناهی تمام عمر گذشت

هزارم جمله باشد از و نه است دور
 خمار باده بین و بیار جام حضور
 مشکور باشم و تو از کرم شوی مشکور
 که اگر چه غرق گشته بوده ام شوم مغفور
 که هر دو بنده یک در گیم بالند کور
 چه در گمی که همه خاک اوست سر بطور
 که نام حضرت خادم صغی بود شود
 که هست دایره مسکنش سر پایا نور
 ز دایع هادل او هم خانه زنبور
 بین بین که تراوش کند ز هر ناسور
 بچشم عزت او خاک گشت و منظور
 هنوز از حرم قرب حق بود مجبور
 که از محیط حقیقت نکرده اند مجبور
 خدا شناس نباشد بچوشتین مغرور
 که فیض اول کامل بود شکست غرور
 بطون اوست اگر نگری بعین بطور
 که خاطری بدل صاف او نکرد خطور
 بجز تقصیر تو چیزی نمی شود محطور
 بنا عشق دلم بر فروزم چو تنور
 که نیست یاس تقاضا بطنع غرور
 بخواه مغفرت من بر حتم ز غفور

نه صفات تو باطل است نه ذات
بسکه گفت است وصف تو بسیار
هان ولایت ز روی نادانی
نه توانی ثنائی اوز نهار
اندکے عرض کن حقیقت خویش
گوش کن گوش حال زار مرا
آن مستدر چرخ در بدر گرداند
بسکه گشتم بد هر سر گشته
منم آن خسته جان بی سرو پا
بر سر خوان محنت از تو
نظری کن بحال من که هانست
دایم اثبات حق نصیب تو باد

که تو اندر حق جسد گفتن
برز با نم شود نه گفتن
هرزه تا چند و تا کجا گفتن
زبان سخن سرا گفتن
که بود هرگز کی بسا گفتن
خواهم این را از به ملا گفتن
که شدم متا بل گدا گفتن
میتوان ننگ آسا گفتن
که محال است سر ز پا گفتن
چشم دارم یک صلا گفتن
اصل مقصود زین ثنا گفتن
نفی بخیرے به حرف لا گفتن

قصیده در مدح مخدوم الانام نامی مدظله

بیارسانی سرست باده انگور
سحر و سید صراحی بخوش آمده است
درنگ جان شکنی میکند درنگ کن
بود که نشسته صبا کند نوا سنج
بخوش خاک در پیغروش را بوم
چه پیغروش که پیران مرید جام و آند
چه جرعه که دم از خم زند بقیض نشاط
چه می که باوه کشان را از نفعیست

که ستم از من تلخ نشانه ات مخمور
بده فلانة غسالام زاب طهور
که دل بدوق می کنه تو نیست صبور
که رو بمیکده آرم بحالت منصور
شود بر فرقه هیچ او دو چند سرور
چه جام آنکه یک جرعه میکند سرور
چه خم که مست میشی بر خیر و از دم صود
که شکر اوست مدا می و رحتش مودود

کس نه بنی ز خاک بوسانش
 آنچه حاتم نداشت می بخشد
 چشم دل در ریش بجای بنبار
 هر که با چشم عشق دید او را
 فکر تشبیه چون دهد که چو او
 دشمنش دشمن حق است بحق
 عین جادوست ز گیسوش
 حبه اطلست خوشش که مزاج
 نفس از بیم گشتش خود مرد
 الله الله ز لغت زرش
 دوست قطب زمان و چرخ چو او
 دیده بسیار و دید یک چو او
 بعد ازین بهتر است ختم سخن
 مخلصی ده ز غم ولایت را

که فراقش رخ وصال ندید
 عالم این جود و این نوال ندید
 جز عبیر و حبه لعل ندید
 غیر اودات بلهال ندید
 نیک منظر خجسته فال ندید
 لاجرم خوبی کمال ندید
 مست چشمه چنین غزال ندید
 هرگز این حسن اعتدال ندید
 در دلش دخل احتیال ندید
 و ا همه هم صف تعال ندید
 در جنوب خود و شمال ندید
 پاک ذات و نکو خصال ندید
 ادب اکنون حد تعال ندید
 که دل با سرع بال ندید

قصیده در مدح پیر مرشد برحق قدس الله سره

چگونه دست تطاول کند و راز اختر
 غلام درگاهم که بوستان فلک
 جنید مرتبه شبلی عصر فتح علی
 همی رود بسلامت دم پایو نش
 همی است و جوش مبارکست و گلستانها

چنان بزرگ سعادت برون نیارم
 بود ز شهر طاوس گلشن یک پر
 کند ز خاک درش کس آب و گوهر
 کشت ز ورق خورشید چون نیل سحر
 مگر و نیز ز کوشش نسیم جان پرور

شکسته حال ولایت رسید بر تو
خیال تست که باشد فرق من بیشک

بود نوازش حال شکستگان دستور
بوقت نزاع و سوال و فشار و شور

قصیده در مدح مخدوم الانام نامی مدظلہ

بخت من صورت زوال ندید
که ز من بر کشید گردن را
دشمنم را که خوار خسته نیافت
شاه خادم صفی معین نیست
عارض روشش تعالی اللہ
مثل او با صفا بے باطن او
وید و گردید ناظم معنی
بجواب یقین کمالش داد
آفتاب بے مجسم است بین
کیت که ابتدا بے خدمت او
چون نکرد و بصدق حال مقرر
مطمئن شد ز هر چه هست و بود
طالبش صورت مطالب شد
جزویش مانع نیافت رضا
و بسم در سیر عالم بالا
هدیت حق ز روی او پیدا است
نورش از جوش نور محبوب است
از ریاضات او که بردگان

اختیارم شکل انتقال ندید
که سه خویش با پیمال ندید
کیت که را خراب حال ندید
که چو او دیده خیال ندید
فلک این حسن و این جمال ندید
عقل در عالم مثال ندید
سایل او رخ سوال ندید
لاجرم روئے احتمال ندید
که شب و روز و ماه و سال ندید
قال او انتها بے حال ندید
سکر او خلافت مثال ندید
هر که دیدش رخ ملال ندید
انچه داند خیر محال ندید
همچو او محو امتثال ندید
انچنین شیخ بالکال ندید
فقر این عزو این جلال ندید
خرد این جلوده در خیال ندید
که در اندیشه اختلال ندید

اگر چه عاشقم اقرار عاشقی نکند
 ز حق بخواه که بر حال من بختناید
 بارگاه تو آورده ام پناه که نیست
 توئی که سیکه دست تا آید باقی
 ز یافتاده ام ای خضر جاده تحقیق
 چنان ز بیم گنه لاغرم که می ماند
 ستم که غرق گناه هم زرق تا بقدم
 ندانم از چه دور سینه کاوش است مرا
 هنوز نمانده بودم خود از عدم بوجود
 توئی که از خم وحدت سخت روز ترا
 چه جلوه هست که از خاک رگت پدید
 بذات پاک تو نازم اگر چه روسیه ام
 ز مصحف رخ تو یاد کرد سوره نور
 دلیل فتح تو هستی و باب علم علیست
 چه احتیاج که در رخ یاد غیر کنم
 گمان مبر که بود شرک با او بطلان
 زبان بدین تو آراستم معجزه ما
 خیال وصف جمال تو ستم و گردید
 نهاده است ولایت جبین نجاکوت

نگفت کافیت کیش خویش را کافر
 بد اوری که در آن روز خود بود و او
 ز دست یاری ابلیس دستباز مضر
 بده ز دست خودم یک پالاکوثر
 تو دشگیری و کس نیست بز تو ام و او
 عروق کالبد من برشته مسطر
 مکن که روسیه آیم به مجمع محشر
 محبت تو مگر می زند به دل شتر
 که آتش نهم عشق زدی بجان و جگر
 نمی حدوث و قدم رختند در سان
 فکند در دل خرنش ذره تو شتر
 چنانکه ناز کند بیشتر پس بیدر
 و گرنه تیره شب از کجا و جرم فخر
 معجب که راه نیام به شهر سلم اندر
 مرا که نام شریف تو بوده است زبر
 که طفل با دنیار دیگر به جز مادر
 که نیست آبر و تیغ تیر به جویهر
 بنور جلوه ات اندیشه ام پری پیکر
 بخش بروی و از جرم و از خطا بگذر

قصیده در مدح مخدوم الانام نامی مظهر

ز آفتاب کند نور آفتاب طلوع

سحر که جلوه نماید بآب و تاب طلوع

دم جلال بحکم سلوک باول او
 معین است اگر اسمعی بران شرف
 نه از گناه متفرقه صدق در طاعت
 ز حادثات دو عالم درش پناه است
 بنور شمع درش بفرغ شمع فلک
 شود بیاوریش بر ستارگان فیروز
 فلک چو خود بسوزد در آتش گاهش
 جلال اوست که تو فلکند در دل من
 ستارگان همه شب گل بدر گش آرند
 گمان زشت بر چون جماعت او
 نظر نکردند که فتنه انگیزد
 بقبض یک خطش سگریزه لعل شود
 چه احتیاج به چادر که خازن جنت
 بسازد گاری باد بهار کوچه او
 بیاو خاک درش راوی تلاش کن
 کلید ابروی او بهر تافت فتح الباب
 گره فلکند بکارم سپهر او بکشاد
 کی که خار به او شکست در پایش
 دی و گمان من و تو گمی یقین می برم
 که بود آنکه غلط کرد مسلک تحقیق
 بسازد برگ دعایش نهال سرت کیت

جلال او بکند انجیل با آور
 به برج مقدود اینا قرآن بسنگ
 کجاست و همچنین زین خشک اسن تر
 گر پودیت جز این در گزینیت مگر
 به پیش روضه او پست گنبد خضر
 سحر گمان که علم بر کشد خور از خاور
 شوند سبزه سیاره از پیش محب
 چنانکه جلوه کند آفتاب از منظر
 ز ما هتتاب لعلش به افکند بستر
 بانکشاف دلش تهتم می شود مفسط
 که کام بخش سادات و شایسته نظر
 بیک نگاه گرم خاک میشود همه در
 به تریش همه از نور افکند چادر
 بدین که غنچه سر بسته می شود گل تر
 که گمیا بود اندر ضمیر او مضم
 بیک اشاره نشان میدهد رفیع و جود
 مگر ز عقده کشالی چنین نداشت خضر
 نهال حسرتش از بیخ بر کند صرصر
 خود نداشت حدیث در دوح و بابا
 که همچو خضر نشد در طریقتش رهبر
 که گل نکرد نشد از مراد بار آور

دو ایرش چو سه مهر و نقطه ثابت
 بروی بخت من از آبروی تو صفت
 جزای من بده و غور کن بخون خوردن
 بدین که کرده بوصف تو ز آفتاب لم
 ز سر نوشت عدوت فروغ ناپیدا
 اگر تو گردش ایام منقلب خواهی
 و گر اراده ثابت کنی برای عمل
 بالتفات نوازش بمن ولایت را
 همیشه بر فلک غلتش علو باشد

نجوم کرده بدمج تو از کتاب طلوع
 بنو و صبح سعادت باضطراب طلوع
 نوشته ام بحیو انواع انتخاب طلوع
 جها اشعرا اشعار بجا جواب طلوع
 نبرد کو که از قبه حباب طلوع
 ستارگان نه نمایند ز احتجاب طلوع
 بلال نعل در آتش کند تاب طلوع
 که طالعش کند از اوج جویاب طلوع
 سبابة تا که بود حفت انقلاب طلوع

قصیده در مدح مولانا سیدنا عبد الرحمن قلی بن الله سره

نشانیسم ز حق جدا و را
 عبد الرحمن که چون جنید و فرید
 نام پاکش بسیدی شاید
 و حده لا شریک له بالله
 آمر الامر و کمال الاعمال
 سخن اقرب الیه را منظر
 نور او نور مصطفی
 هر گاه و شاه گاه حسین
 راز دایه فتم و حب الله
 بخودی فانی و بحق باقی

در دلم نیت و هم ماوشما
 بگذشت از خودی بوصل خدا
 که بر تعریف آل شد پیدا
 که بر او مشکشف شد ارض سما
 عامل العلم و اکمل العلم
 ذات والاش منظر اسما
 ستر او ستر سرور و طه
 بر در او نهاده شاه و گدا
 واقف رمز های ما و جی
 حق او بود این فناء و بجا

روم بمیکده تا جوده دهند مرا
 بے نشاط من بنیوای زمره سنج
 زند ترانه آهنگ پاری سوزی
 تنای سر خرابات بخود سازد
 جناب حضرت خادم صفی ولی خدا
 ز تیرگی تحریر نایدش رخ حق
 عجب مدد از فیض که نیر سرفان
 چگونہ چشم بصیرت جمال او گردد
 بروی بخت خراب عدوش آب کجا
 مخالفش چو شایطین مدام در دو است
 به بحر محو صفاتش بدین حقیقت ذات
 برای آنکه شود خاک راه توسن او
 بی نماز چو بند و لصدق دل نیت
 به شمش نبود بهره و لیک چنان
 بسوخت آتش عشق دی و عجب نبود
 ز نور پر تو او در حجاب شد خرسید
 ز حسن صورت و معنی بعالم پیری
 ردیف شعر نگردد چگونه نورانی
 بغرور زب بعبینه طلسمه سحر است
 در آن نفس که پیاد تو عشق شعله زند
 بایض صبح و بیاضم بوضف تست یکی

که میکند اثر از نور در شراب طلوع
 کند ز برج حمل زهره باریاب طلوع
 که نور و جد کند از دل خراب طلوع
 که گرد اینهمه از فیض آنجناب طلوع
 کند ز پر تو رویش صد آفتاب طلوع
 چنانکه خورشید از پرده سحاب طلوع
 کند ز مشرق و لمانی شیخ و تاب طلوع
 نمودنانی خرسید بے نقاب طلوع
 نه کرد و کوب یک قطره از شراب طلوع
 که نجم طالع او کرد با شهاب طلوع
 نمودن نیز تجریدش از حجاب طلوع
 زهر شمش سه نو کرده چون کباب طلوع
 ز بام کعبه کند نیر تو آب طلوع
 که صبح دولت و حشمت کند نجواب طلوع
 که مهر که کند از قلب چون کباب طلوع
 چو آفتاب رخس کرده بی حجاب طلوع
 کند ز چهره او نیر شهاب طلوع
 شود ز نور تنائیش چو فیضیاب طلوع
 فروغ یافته با طره حسن و آب طلوع
 ستاره کند از دل بالنتاب طلوع
 درست نیست فقط نسبت کتاب طلوع

بادشاہی ہفت کشور خلد
 پردہ و ہمیش از میان برداشت
 پختہ مغزان کو چہ اش را نیست
 مار و پاکباز نیست سبب
 در عباد است باطنی اکل
 ہچو بوشی ز ہوش رفتہ حق
 چون بہاند ز رہبری کردن
 مشرق آساحب سلوہ ازلی
 و اصل از وصال بے خبری
 مردانش بود پیش از مردن
 شک و شبہ نبودہ اش پستین
 سخنش از حدیث پنجمبر
 بگدائیش کے بود کیکرنگ
 گر نبودے بدست او دستم
 قدم ہا شقاقت بر قدمش
 عالم معنی حدوث و قدم
 من و آن کفر ہا کہ ایمان است
 ترجمان زبان او ہمہ اوست
 صورتش لا الہ الا اللہ
 راجع آمد ضمیر مسل کل
 اللہ اللہ ہے فتانی اللہ

نبو و از گدائیش او لے
 بگدشت از مقام خوف و رجا
 ہوس خام حبت الاعلیٰ
 مرشد حق پرست شیخ ہدیٰ
 در طہارات ظاہری اتقیٰ
 زندہ از عشق یا چون شیشی
 خضرش از دست سید ہدا
 مغربی وار و منن و بقا
 غرق در یاد غافل از دریا
 زندگانیش بر خلافت اذا
 ی یقین بود منافع از حقی
 لب او چون شیخ شکر خا
 ملک اسکندر و جم و دارا
 ہمچو کوران قتادے از پا
 فرق بر خاک و رکش فضلا
 بفران خود و وصال خدا
 کے توان گفت شکر این نعم
 خود ہی کرد راز خود افشا
 باطنش صدق ظاہرش تقوا
 لاجرم شد رجوع او بہ الی
 در میان نیست پردہ الا

اتی عسکه

همه عالم وجود اثباتش
گرچه منصور جبرده خوارش بود
هر که پیچید ز بارگاهش سر
پیر من خانه خاکروب درش
در کرامات حق علی ولی
که تواند خروشا گفتن
نه به لاله بدتش شب در روز
ذات او متصف بهر صفت
به قضیه بدین منتجبه نگر
تیره از دشمنیش روی عدو
نیت یک ذره محبت او
لالت و غری انگشت و آخر کار
مطمئن شد که نگ راه نماند
کلاک حرف تنای بی حمزش
گر صحبت بکوی او نگرود
گفت حق با نبی الم نشرح
فا جلی جنتی شنید ز حق
گر گ کوی اوست می نگند
نوا نیم دیدنش که ندید
ز سمک تا سماک می بیند
آستانش ز آسمان افش

انالحن

لفی سیکر و خویش را در لا
گفت ای دل بجای آنا
نیستش از حق آگهی اصلا
باده جام او سرور افزا
در مقامات دل رسول نما
پایه اوست از شنا بالا
روز و شب بودست جام بلا
نام پاکش محیط در همه جا
عرض اوست جوهر ادلی
روشن از نقش الفتش دلیما
عشق مجنون و الفت یلی
نیز لبکست ثالث آخری
نه مات و نه لات دنی غری
که تواند رقم زون حاشا
خاک در چشم جنت الما و لی
گفت بیشک نبی به بولانا
نیت این باد نبی شعرا
خاک در هر دو دیده و سینا
نور خورشید دیده اعلمی
وزنر یا مستام تا به نری
گلشن کولیش از بهشت عالی

خاک ساز و بیک نگر نقره
 سستی و حال او نبود و بخت
 حسن او شاید سیادت او
 همچو او با خدا بی یوستن
 کرد و سر سبز مصطفیٰ شجرش
 به وصول نتیجہ ہائے وصال
 جلوہ گاہش ز فوق تا تحت است
 حید از تہ مریدانش
 شرف آفتاب در محل است
 مر حبا بخت با سعادت سر
 سر خجاک درش نشان کنم
 یارب آرزو ز کے رسد کہ شود
 عاقبت کا سیاب می گروم
 همچو خیر البشر شرب معراج
 چون حباب بے بخود نشین گم شد
 چون نگفتی بے بخودی ہمہ اوست
 خاک در گاہ اوست تو نظر
 دانش در حجم مشرک وار
 سب اصحاب کف ہر یک و
 قبہ او چو قبہ خورشید
 طاق محراب او زیارت گاہ

نقرہ ساز و بیک نگاہ طلا
 روح اوست از سخت صدا
 چشم او عین زر گس شہلا
 نبود کار مفتی و ملا
 سایہ شاخ و برگش از طوبی
 بود کبریٰ بہ نسبتش صغری
 انجن گاہ اوست عرش علا
 پشت پامی ز تند بر دنیا
 زو شرف یافته سعادتا
 و در من نام اوست صبح و سہا
 من و این طالع سعید کجا
 دل و جانم خجاک پاش فدا
 گر ہمین است ما جراسے ولا
 رفت در راہ معرفت تنہا
 تا بہ بحر وصال کرد شنا
 مست کے راز میکند اخفا
 خرف راہ لوی لا لا
 و اندران لایموت و لایحی
 طایران حسیکم او عنقا
 مسجد او چو مسجد اقصی
 در در گاہ لا مکان فرسا

ای تو نازش بر ای معتقدان
 رحمتش بین که با هزار قسم
 کلمت کوی او بن برسان
 و در دلش نور شمع و ز فانوس
 می کنم صد خطا و می بخشد
 سرخاک درش به شب و روز
 بکرم یک نگاه کردن او
 دوست مقدم و اولین امر در
 بگیان هست و الضعی ریش
 چون بنجاک درش دهم نیت
 تا سحر بودست با ده شب
 نیت تخصیص کا فرد مسلم
 خامه ام سر سجد می ریزد
 بود صادق بملت اجداد
 آفتاب از شعاع چون انگشت
 بدو رنگی چه نسبتش تو به
 چون نشستی به زم حال شمی
 نه پیش استماع پنبیر
 بسم اگر به تیغ زنند
 حله عشق راست بر قد او
 من و اندیشه ثنا گفتن

ای تو در فقر افضل الفقرا
 نه رساند به شمشکان ایذا
 مان که گوید ز من بناد صبا
 و در سرش جوش با ده درمنا
 ببطا که هست لا تحیی
 میرسد هر زمان ز غیب ندا
 بهر آینه دل است جلا
 دوست ما و ای عاشقان خود
 دل منکر بود اذ الی بخشش
 پست بود است عالم بالا
 در می فجر تا بوقت عشا
 جز درش نیست خلق را ما و
 نام نیک پوش چون کند انشا
 بود و ائق به سنت آبا
 بطواف درش کند ایما
 بود دیگر ننگ در خلا و ملا
 خازن خلد انجمن آرا
 مشرب او تمام صدق و صفا
 ستحل اگر کنند جفا
 تاج الفقر بر سرش زیبا
 در دل من که سیکند القا

سحر که طالع فیروزه گون منور شد
 بر آدم بغربله ز کلبه ماتم
 سحر که دیده ام از دور چرخ روز سیاه
 بجزیر تم که چنان بازماند باید ساخت
 چون که در بدرم سال و ماه بر دم
 بنین بدیده بنیا کمین بکم بنی
 گذشتم از ستم آسمان و آخر بخت
 و لے سکوت ز فریاد نفس ممکن نیست
 تخی آئینه و ابرین است هر نفسی
 پناهی برم اکنون بسجده گاه درے
 درے که فخر بدربانیش کند ضوان
 به نیکتے که ازان در بر و باد صبا
 به زمین که نیسے وزید زان جانب
 بدانکه این در شیخ کبیر افاق است
 بنام احمد عبدالحق است آنکه خدا
 کی که برادر او سر نهاد و باز تافت
 شے که دست بفرمان هفت کشور یا
 بخاک و ب درش احتیاج افسریت
 بفضیف بخشی او ابر کے زند پسکو
 بافتخار سر او زرقدان بگبدشت
 چه حاجت است به تخی خدا وانش را

سپیده سحری منتشر ز خا و شد
 کشیدم آه که دیگر ز شب سپهر شد
 سحر که از ستم بخت کارم ابر شد
 که سن ستم زده و آسمان سحر شد
 در از دست جفاے ستاره کتر شد
 که در مک همه در خون دل شاد شد
 که سعد و بخش طالع همه مقدر شد
 که جو را و ز جفای فلک فروز تر شد
 که از شتر ارت کا فر دم جو انگر شد
 که بهشت گلشن جنت ثنائی آن در شد
 وری که حرف گلشن آب حوض کوثر شد
 شام فطرت روح القدس معطر شد
 نماز خاک که رشک عبیر و عبیر شد
 که رہنماے بسی زامت پیمبر شد
 بحق معرفت احمدش بربر شد
 گداے بارگه او خدیو اکبر شد
 بخاک بوسی آن بارگاه داور شد
 که سله خس و خارش بجا افسر شد
 اگر چه قطره نالیش چکید و گوهر شد
 دمی که پای هایلوش زین منبر شد
 و دمالش بنگاه کرم سحر شد

تا در آن آشیانه ساخت حمام
ذات پاکش صفات ز نظر
ما سوا الله عالم گویند
شرح آن می نمود هر سخنش
عشق زو یافت سر بلند
شده مقبول در ره کعبه
پیر و مصطفی است در صورت
نقش پایش چو نقش پا بر
بشنوی گشت کمتر از لب او
همچو او کیست جامع الاضداد
هم ز خط حدوث واقف کار
همچو منصور گریفتانند
نیش احتیاج با آلات
بر تو نازم که دستگیر تویی
بوسه گویده ام درش ببار
در شبستان جمال روشن او
کرد نظاره جمال و جلال
بعد ازین بهترست ختم کلام
توانی شناسی او گفتن
دل و جانم مبر او یارب

بوسه اش ز دهر آستانه هما
نفس قدسش فیض را بسا
پیش او غیر خود نبود سوا
آنکه حق گفت ربّ احد ا
مگر او بود عشق را منشا
کعبه دل بفر ساخت بنا
نجد افانی است در معنی
دست پر نور او دیدن
گوش هوش تو گر بود شنا
ست و هشار و خامش و گویا
نیز بر نقطه قدم دانا
چکد از نخل قاشش خرما
بخشد از غیب خلق را آلا
گرچه البیس میکند اغوا
تو تیا خاک آستانه بنا
همچو مهتاب در شب یلدا
چون علی ولی بکشف غطا
من کجا و خیال مدح کجا
ای ولایت ازین هوس باز
تا ابد خاک راه او بادا

همچو او گشت زنده شد با او * که در خود را از بند خویش رها

قصیده در مدح حضرت احمد عبد الحق و ولوی قدس الله سره

بدرگه که مست رویاوه آمد است
خبر بگیرد برین حال زار شیخ کبیر
بخش برین وار حق بخواه مغفرت
بیارگاه تو اکنون پناه آوردم
بحق احمد مختار و دستگیری کن
بگیر دست من و تابه احمد برسان

کجا رود که ز افعال زشت مضطر شد
که آتشم بخواب گناه بستر شد
که کجروی من از راه راست کین شد
عجب که خلق بگوید بد من تر شد
که کار من همه از دست نفس اتر شد
که نیست جز تو و اگر احمدی که بهر شد

قصیده در احمد و لغت

بحیرتم که بر افراخت گنبد و دوار
ز سر و گل که دماند قفاست خوبان
زلف و سبیل چنان کمی زند شانه
بر ابروان حسنان کمی کشد و سمه
سحر ز شبنم غلطان که دُر بر آید
بشاهدان که در چشم نامسلمانی
که رنگ و بوی بود عیت نهاد و هر گل
بکروی ز که تعلیم یافت باوصبا
که کرد سار و گل پر ز باد شبنم
بدین خط که رخم کرد و فلک معنی بند
و لے مقدر مطلق که لا شریک له
سلم است بر او پاکی و خداوندی
وجود ماده علی ارادت اوست

که روی روز نماید ز پرده شب تار
ز گل به نغمه که آرد هزار در گلزار
که بیکند بگلستان بنفشه نکست بار
که داد و بده حیران بر گس بیمار
زلف و سبیل و سوی بنفشه در بر تار
که یار سبک ایمای او خرد ز تار
که نوک تیر امانت سپرده است بخار
که گل شود و شبنم بران سبک رفتار
که داد و گرفت گلبن قبح زنی سرشار
که ارجال که پیداکند بکی ز بهر ار
نمود این همه اشکال مختلف پر کار
که بود و هست و بود و ذات او یک هنجار
که هیچ دخل ندارد دران کم و بسیار

چه جای من که سر پای من شتا گوی است
 بیاید بیده باطن جلال او بگر
 رواست سجده او اگر کنم بزم عشق
 درین مقام که سجود پاکبازان است
 بزم و زینت چادرین که بر خاکش
 چرا بجاده مدحش قدم زسز نکنم
 بشیر گیری لبین که کم ز معجزه نیست
 مشام باوصی چون گذشت از در او
 گر تخم زین و تو بفضی خداش
 شگفت نیست اگر مطلعی و گر گویم
 کلام حق ز لب لعل او مفسر شد
 اگر ز سقم درونی شفا دهد چه عجب
 صفای او بچه غایت بود تا مل کن
 کی که بر در او بوسه زد و تمنایافت
 اگر بخویش باز من جای حیرت نیست
 و راه جان چکنم نذر آستانه او
 نعوذ بالله از ان تیره دل که منکر است
 گنجی که فیض نمیشد نه کرد خداش
 امیدوار چنانم که آتشم بکشی
 بیک اشاره نوازش کن ولایت را
 باب غفوش بولش که از سیه کاری

که از نگارش نامش قلم سخنور شد
 ظهور حبس و حق را من از صدر شد
 اگر چه خلق بگوید ولایت اکف شد
 کی که پاس عقیدت نکر و کافر شد
 تجلی که بغیثاند نو چپ او شد
 کنون که هست مردانه و اریا و رش
 گرفت ماده اگر از کرامتش ز شد
 ز نکست چمن لطف او مغیر شد
 که در دلم همه اسرار دوست مخم شد
 بد شگیری او طبع من دلاور شد
 نمود قند مکرر اگر مکرر شد
 هر که نقش جمالش بدل مصور شد
 مشام خاک درش از صبا مکرر شد
 کی که خاک درش بر دیکمیا اگر شد
 منم که بوسه آن در گم میسر شد
 اگر چه جان حزن تحفه محقر شد
 برای گلشن او باد صبح صرصر شد
 برای سوختنش رنگ سحر آلود شد
 که دل سوخت هو او بشعله هر شد
 که او گناه محبت زبانی تاسر شد
 نایبانه اعمال او که محضر شد

مکونات ہمہ منظر دیند و سہ
 بارگاہ جلالش کہ عقل رہ نبرد
 از دست حکمت و ہم درد و حکم دوتا ازو
 کمال اوست کہ از غیب نشئت جلوہ گرا
 بفضل اوست ہمہ بخت و جاہ ورنہ بجد
 نماند ملک سلیمان جگمش الا ہو
 کسی نماند و نماند کسی جز او باقی
 بیک نفس ہمہ آفاق میشود سیراب
 زمین جگمش این جملہ آبرودار و
 زنگ سخت برون آورد جوایر خوش
 چو بحر رحمت عامش ز جوش موج زند
 تراجم پایہ کز اور اکدم توانی زد
 کہ بود آنکہ کند کردہ پوشیمان شد
 و نطیفہ کہ رساند خلق لغت اوست
 خطا ز راست و گرنہ عطاش یاسان ات
 گر اوندہ بخشد بر باد کر کہ بخشاید
 ظهور رحمت خاصش کہ اپنی عام است
 ولایت انچه فرود گفته حق است کنون
 و گرتو سالک این راہ نیستی بشنو
 محمد صلی اللہ علیہ وسلم بی منظر الوہیت
 بذکر اوست عجب راضی خدای جان را

حجاب دیدہ خلق است کثرت انظار
 برابر اند بحیرت ہمہ صفار و کبار
 کہ خود شفا و ہدایت از حکم و خود کند بیمار
 نظارہ کن کہ ز یک شاخ میدہ گل و خاق
 قراضہ نیز نیابی بیج شہر و دیار
 نظر کنید بعبرت آیا اولوالابصار
 کہ ذات او ہمہ نور است و ستیش لغبار
 بجگمش از رگ ابری اگر چہ اقطار
 کہ دشت و دجلہ کند پر حجاب دریا بار
 آب و تاب کند قطرہ را و شہوار
 شدہ در سبزہ چو طاد و اسد اسد کبار
 یقین قدرت او کن بر و گمان بگذار
 ای لطف اوندہ کشید است آخرش بکنار
 اگر دقتیہ میر است یا خرنیہ مار
 لہ بندہ است از دست و ر بود ہشیار
 فلندہ غفلت جنت بکوچہ و بازار
 بگرد بہمہ آسان قضیہ دشوار
 بگو کہ زمین ہمہ قصود چیست آخر کار
 کہ اصل عن وجود است سید الابرار
 جمال روشن اورا کلیم آئینہ دار
 کہ دل خدا خود روشن است و جان بختیش

سحر اندامش نجوم و تائیراب
 هر آنچه از دپاک آفرید باطل نیست
 هر آنچه جلوه نمود نماید آخر حیت
 اگر بعد و خطای کنی هزار گناه
 بیک و تیره قدیم است ذات مطلق او
 بری ز هست و سیر از نیست هستی او
 نیاز سندی کونین نیستش اصلا
 صفات او به نیز نگذات بیز نگست
 مطیع باش و شو منحرف تامل کن
 سر و ش حاضر و فکر مطیع و مطیع رسا
 بلند کرد حصار سپهر بے معمار
 هزار جزریان می کند بیک سودی
 احاطه کرد فضایش دو کون را القدر
 از دست منفعت عالم و منفعت هم
 گلی بخله کشد فاسقه بعد جیل
 خزان فرستد و دستش و به بخون چمن
 ز نیستی هزاران نقوش زنگار رنگ
 بدین بخور که از ساز و برگ قدرت او
 منزه است وجودش ز هر چه هست و بود
 عیوب ماکه پوشند گراو کند رسوا
 ادای ما و شما نیست برخلاف قضا

که سال و ماه بفرمان او است میل و نهار
 بدین زینت گردون و ثنابت و سیار
 جمال قدرت او بدین زینده او دار
 بقدر تو به کند عفو با جبر اغفار
 نه کند شد زبان فتنه نو شود زینهار
 نه خفته است و نخواهد نه بچو ما بیدار
 بیاکیش همه آفاق می کند اقار
 گلی رجم گنی منتقم گنی قهار
 که دیده در نکند رخسار آتش انکار
 نگر مطلع ثانی که می گنسم تکرار
 کشید دایره ماه و مهر بے پرکار
 کرم نگر که رحمت چه می کند جبار
 که نازل است هلمن و جهات میل و نهار
 و گرنه داخل اسما چراست نافع و مضار
 گلی بنابر ووصایا بیک کردار
 صبا گمارد و گوید مده خزان را بار
 کشید نقش دو عالم بطرفی یکبار
 نموی تخم و نهال و شکوفه و گل و بار
 بر فتنه اسن او را کست فهم بدار
 بجرم پوشی ما هست حلم او ستار
 که کار حسنه ما را بر آن نلوم دار

شفاعت تو سزاگنا نگاران را
 برای شوکت مقدم پیش آمده اند
 نوید آمدنت هر پیر می داد
 منم که از همه فاسق زخم درامت تو
 اگر رحم نوازش کنی مجب نبود
 چو گفته که جهان کشت زار آخرت
 حدیث است که کام ملک که مشیرین
 قلم حکم قضا در ازل بلع نوشت
 بخاطر است که یک مطلع در گویم
 خدا که ملک وجود آفرید بے آزار
 محمد مدنی حساشی بطلسی
 وجود باز کجا وجود اوز کجا
 بیک نگاه سیه مست سوی من بگر
 و گرنه لایق آنم کرم در یخ کن
 یقین که جوش دوبالا شور سستی
 مریض عشقم و جانم بظرف کشمشیت
 قنایم بکمال نیاز پرور تو
 بگو چه تو چو بسمل تنیده باد دلم
 سباد روی من در قضای حق باشد
 نصیب باد فنا در دین سبک پاکم
 بحسرت که بچاک در تو جان بدهم

که خود بجاده سنت همی روند اختیار
 که بود جمع رگی از قدم تو آثار
 که بود آنکه اشارت نه کرد در اخبار
 گریز کرده ز من مثل و شبان فجار
 که جز در تو مرنیت مرجی نه نار
 جوی بسایل مسکین بخش از انبار
 شکر لبی و خودی مثل خویش در اصرار
 که دوستان توفی الخلد و دشمنان فی النار
 که هر دو مصرع باشد چو ابروان نگار
 سپردست و کشادش با چاه مختار
 که شافع همه عالم شود بر ذشار
 که خابرن چه بود در برابر بگسار
 که بے خبر شوم و دار هم ز رنج خوار
 ز پرده جام مقام هم بخش و خسته مدار
 می که در دل و جانم زند شراب شرار
 که دل بد و فراق است و شوق در تیار
 که خاک باد دل بتلا و جان نزار
 محبت تو در آن بخودی مرا منحوار
 گذشته باد بکوی تو باجرای فشار
 که جسم خاک شود خاک گرد و انگزار
 محمد آنچه شود که طلب کنی بچار

کجاست حوصله هم صیفی هم اورا
 منم که جان و دل من بشوق نیکوست
 محبتی که نمدار ابو دیاست او
 چگونه آتش دوزخ اثر گشت بر ما
 چه غم ز تیزی و بار بکیش که امت او
 عجب که غلظت عصیان بر او شود غما
 گواه عزت و جاه وی است هر چه بود
 بمطلعه که در خشان تراست از خاور
 کم است قوت نطق و صفای بسیار
 جمال اوست که شکب هزار لاله و گل
 پیاده بود روان در رکاب او جبریل
 رقم زون نتوان حریف از محامداو
 دوات و خامه و نامه زلفت مانده بود
 متاع زشت اگر مختلط بجنب شود
 و گر بجرم بیا سنجت بنده طاعت
 متاع من همه زشت است طاعت همه جم
 زلفت چشم شفاعت اگر چه رسیده ام
 زلفت علوی و سفلی و هر چه رسیده ایم
 قبول او بود آزا که تو قبول نمی
 بجنب ذره بود تو ذره نبود
 اشاره کن و بکشای مشکلات مرا

منم که ز غم زخم بزم بود بگو بس زار
 که محو جلوه او باد دیده بیدار
 نبود یوسف و یعقوب را بهم ز نهار
 که از شفاعت و رحمت کشیده اشعار
 بزنگ برق کند از سر صراط گذار
 دلم ز عکس رخ اوست مبهط انوار
 که حسن مطلق کل هست و مطلق اسرار
 چونند لب نوای همی ز غم هر بار
 یک از هزار نغمه و سحر و جادو کفار
 نوای من که جای نوزده هزار هزار
 بشی که سوی خلک زشت بران سوار
 اگر سپهر شود و صفی بداد و عجب ار
 عجب که رایحه خیزد ز نافه تا تار
 کنند سود به فحاشی بی زیان تجار
 شگفت نیست اگر آقا بجل کند ناچار
 کجا روم چکنم رحم کن بحالت زار
 که ز امت تو ام ای لطیف خوی هم شکار
 که پنج حسن بطفیل تو یافتم است چهار
 که از حق تو هست و ترا بحق اصرار
 اگر دو کون بیک ساعتی کنند ایشار
 در آن نفس که اسیرم کنند بلاغیار

مشغولات

بحالمتی که بود نام پاک تو در دم
 چه کم شود ز جلال تو گر گے بوسه
 بوقت نزع ولایت رفیق من حق باد
 نشان روضه پاکش ز ما درود و سلام
 بر اهل بیت و محبان و اهل بیت همه

درود خوان و تبسم کنان روم زین دار
 که در گه تو ملک را مغان هست و هزار
 بحق سید ابرار و قدوه اطهار
 بکثر تے که ملایک غلط کنند شمار
 بر آل پاک بر اصحاب پاک بر انصار

— — — — —

	خیمه در آب و گل مرزعه آدم زد	
چون ولایت ز ازل تنگ بنو نداشت	حافظ از در طرب نامه عشق تو نوشت	
	که قلم بر سر اسباب دل خنجرم زد	
مرجع غزل خسرو رحمتہ اللہ علیہ		
عقل گوید که غیرت سمن است	عشق گوید که رشک یاسمن است	
	تن پاکت که زیر پیرهن است	
	وحده لا شریک له چه تن است	
این محال است که تو در گدازم	اگر بمیرم غمت بخاک برم	
	تا زیم و ز غم تو جاسه درم	
	دز پیش مرگ نوبت کفن است	
چون دلم نیست هیچ دل القیاس	پرز حیرمان و درد و حسرت و یاس	
	دل بے برده نکوبش ناش	
	آنکه خسته تراست ز آن من است	
ز نیت هر مکان بود به بکین	جای خالیت ای خسته مجبین	
	اندر آو میان جان بندشین	
	که تو جانی و جان من بدن است	
ای ولایت گراز بلا تنگی	خود ضرور است عشق را تنگی	
	دل خسرو خوش است با تنگی	
	که مرا یادگار زان دهن است	
مخمس غزل حافظ شیراز رحمتہ اللہ علیہ		

بسم الله الرحمن الرحيم

وَأَصْلُ عَلَى السَّيِّدِ تَا حَمْدُ نَبِيِّهِ الْكَرِيمِ

مثلث بر غزال جان و در حرمته العلیه

تا گمان سر بدر از منظر کف و کم زد	در ازل ریوخت ز تجلی دم زد
عشق پیدا شد و آتش بهبه عالم زد	
پرده برداشت ز رخسار فلک شبنم زد	جلوه کرد رخش دید ملک عشق بداشت
عین آتش شد ازین غیرت و بر آدم زد	
معنی عشق ندانسته و بے سوز و گداز	مدعی خواست که آید تا شاگرد از
دست غیب آمد و بر سینه نامحرم زد	
با چو پروانه هوس کرد که خود را سوزد	عقل میخواست که از آن شعله چراغ غمزد
برق غیرت بدرخشید و جهان بر هم زد	
اگر چه پرستی ماطعه لبه طیش زدند	دیگران قرعه قسمت همه پریش زدند
دل غمیده ما بود که هم بر غم زد	
روح قدسی طبع محل در افشان تو داشت	جان علوی هوس چادر زندان بود داشت
دوست در حلقه آن زلف خم انداخت زد	
عشق بیتاب شد و آئینه بناد و پیش	تنظری کرد که بنید بچیان صورت خویش

مشتو آشفته که انجام بهار است خزان
 غم مخور کاین نبود و شیه و دانشندان
 بخاطر عارض گل بین جمال جانان
 می بیاور که بناز و بگل باغ جانان

هر که غارتگری با دهنزدانی دانست

پیراد تا بقبح باد و توحید بر بخت
 وین همه تنگ بقنارش از ان لعل آسخت
 رشته هوش ولایت بسره بگسخت
 جاقط این گوشت پرطم که از طبع انگسخت

اثر تربیت آصف ثانی دانست

ایضا

حزین به باش که دورالم نخواهد ماند
 پیاله گیر که سدر ستم نخواهد ماند
 بیار بادیه که بسیار و کم نخواهد ماند
 رسید مرده که ایام غم نخواهد ماند

چنان نماند چنین نیز به ستم نخواهد ماند

ولا مثال که از دست دوست خواشدم
 بکام غیر در ان بزم شمر سار شدم
 ز بزم خود بیستم راند و بیو قار شدم
 من اریچه در نظر یار خاکسار شدم

رفیق نیز چنین محترم نخواهد ماند

من آن نیم که قدم کس شمر ز کوی وفا
 اگر چه حافظ شیراد گفته است بجا
 خیال سر کنم و همیشه ز تیغ جفا
 چه پرده دار بشمشیر می زند همه را

کسی مقیم سریم سدم نخواهد ماند

نماند شوکت دارانه جاه اسکندر
 مباحش غره بدین خنجر و زه نعمت و زور
 به بے ثباتی دنیا دمی بغور فکر
 تو نگر اول در دلش خود بدست آور

که مخزن زرد گنج و درم نخواهد ماند

نصیحه گشت ای فروغ هر خانه
 تویی و خلوت فانوس و نیت دیگانه
 سوز و گریه یکن بر فراق جانانه
 غنیمت شمر اے شمع و صل پروانه

ساقی از نشه می فیض رسانی دانست	شاهد از تیزی می جوش جوانی دانست
عارف از لذت می جود غنائی دانست	صوفی از پرتویی راز سنائی دانست
گوهر هر کس ازین لعل توانی دانست	
سیکیم ناله شب در دوز باهنگ جرس	تابوی که چنین میزخم از درد نفس
مطلب عاشق و مشوق ندانند کس	شرح مجموعہ گل مرغ سحر و اندولس
که نه هر کس درستی تواند معانی دانست	
ایکه داری دل بیدر و بخون آماده	میگشی هر نفسم داد ملاست داده
در هواست ندوم از بند هوس آراوه	عرض کردم دو جهان بر دل کار افتاده
بجز از عشق تو بانی همه فانی دانست	
چه زنی ز ابد خود بین به نصیحت نشستم	رندی و میگشی و در بیده باشد کیشتم
پارسائی بجوی قدر ندانم پیشتم	آن شد اکنون که ز افواه عوام اندیشتم
مختب نیز ازین عیش سنائی دانست	
داسن از صحبت من آن نشه خوبان چیدم	روی بر هم ز وفای من شوریده کشیدم
رشته مهر من بلس و سامان به بریدم	دلبر آسایش با مصلحت وقت ندیدم
دورنه از جانب مادل نگرانی دانست	
دیده ام بخت چنان شام و سحر لعل و عقیق	کا و فتاد از نظم همچو گل لعل و عقیق
منعما دوخته چشمم چه بر لعل و عقیق	نگ و گل را کند از فیض نظر لعل و عقیق
هر که قدر بر نفس باد بمانی دانست	
ایکه از بوالهوسان فطنت عشق آموزی	آه که رسوده دلان حکمت عشق آموزی
بگذر از مدرسه گر حجت عشق آموزی	ایکه از دفتر عقل آیت عشق آموزی
ترسم این نکته به تحقیق ندانی دانست	

	زمین بوس قدر تو جبریل کرد	
نہ تنها کلیم است در بان تو خضرمی زید نر آب حیوان تو		سبحا با عجاز متربان تو جیبی چه گویم ز بے شان تو
	خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد زمین بوس قدر تو جبریل کرد	
بر فنی بے بر سر آسمان کشادی در گنجائے نہان		ملا یک کشودند کیسر زبان کہ ہستی برون از چنین در چنان
	خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد زمین بوس قدر تو جبریل کرد	
براق تو از آسمان در گذشت سورج تو از نہ فلک برگزشت		ز لاهوت پابت فراز گذشت چہ یار کہ گویم از ان سرگذشت
	خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد زمین بوس قدر تو جبریل کرد	
ہمی خواستم تا شنا گو میت پسندیدہ کبریا گو میت		بتعظیم نور خند اگو میت دلے ما جزم تا جاگو میت
	خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد زمین بوس قدر تو جبریل کرد	
بوصل تو شتاق جان آفرین دلیل تو در راہ نور یقین		ردان در رکاب تو روح الامین چا گویم ایاسید المرسلین
	خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد زمین بوس قدر تو جبریل کرد	

که این محاطه تا صبح دم نخوابد ماند		
اگر چه عمر در غنیه بلمورقت بباد	خدای را بطهارت دمی نکر دم یاد	
و نه ز رحمت حق بنده ناسید مباد	سروش عالم غنیمت بشارت خوش داد	
که کس همیشه به کیتی و ذم نخوابد ماند		
پند نیست خدارا بدی بیک دیگر	بدی کن که نکوی کند بتو داور	
کرم نما که بود یادگار تا محشر	برین رواق ز پر جد نوشته اند بزر	
که جز نکویی اهل کرم نخواهد ماند		
خوشا کسی که قناعت باند که فرمود	علمی نخورد و لب بر دوزخاک آسود	
هزار دولت اگر دست داده است چه سود	سر و مجلس حبشه گفته اند این بود	
که جام با ده بیاور که جسم نخواهد ماند		
گهی بلند کند روز قیامت گاهی پست	طریق دهر بود همچین ز روز است	
زبان خود مکن آلوده احدای پست	چه جای شکر و شکایت ز نقش نیک و بد است	
که کس همیشه گرفتار غم نخواهد ماند		
بطلک سخت ولایت چه سبک در حافظ	بجکنت که شد این ز کس به حافظ	
کنون بگو که ز حسرت مباحث پر حافظ	ز مهر بانی جانان طمع به حافظ	
که نقش مهر و نشان ستم نخواهد ماند		
تر جمیع بند مسدس		
ز سه ذات پاک تو ای مصطفی	که نازد بتو هر یک از انبیاء	
ندانم چه گویم که باشد بجای	چه یارای وصف ز زبان مرا	
خدایت ثنا گفت و تجلیل کرد		

ہزار جہان گرامی خدا سے نام علی		
قیام ہر دو جہان را ولای او سبب است	جراغ شیرب و لطف ادا شمی سبب است	
امیر ملک عجم هست و سرور عرب است	خوش آنکہ و ذریا نشن بصیق و درویش است	
علی امام من است و منم سلام علی		
ہزار جہان گرامی خدا سے نام علی		
علی است آنکہ ہر گم ہے نماید راہ	علی است آنکہ نہ جمل کفر و شرک تباہ	
علی است آنکہ ز ہر گونہ آفت است پناہ	جز این سخن نبود در دہم خداست گواہ	
علی امام من است و منم سلام علی		
ہزار جہان گرامی خدا سے نام علی		
بحکم او است چہ در و چہ شب زمین و آمان	برون ز جہانین است و در جہان چنان	
اگر سخاوی از آفات کائنات آمان	ولایت از سر اخلاص صبح و شام بخوان	
علی امام من است و منم سلام علی		
ہزار جہان گرامی خدا سے نام علی		
ایضا در مدح کاظمین شریف		
از دوا بجا بلک حکم نگہبانی کرد	نخل بند چین خلد گل افشانی کرد	
ہر کہ آمد ز نخی صفت بانی کرد	رحمت حق بکرات گیسوی کرد	
بلے ادب پاسند اینجا کہ عجب در حکایت		
سجدہ گاہ ملک در وصفہ شاہنشاہت		
شیع استاد بیک پاہر شب تا ببحر	گل محمدید و زو خورد بے خون جگر	
نہ گذریافت نسیم سحری در نظر	نہ فرو جہت سپند از سر آتش نیکر	

ولایت بعث تو پادشاه گل است	رہے سخت و شوار و بس کل است
دلش لب کہ شوق ترا منزل است	ہمین بیت روز و شبش در دل است

خدایت ثنا گفت و تجبیل کرد
زمین بوس مت در تو جبریل کرد

ایضا و منقبت

زہی بکجہ کرامات افضل و اعلیٰ	یگانہ در ہمہ سلم و بہر عمل کیت
خزینہ دار معانی ز نور تابہ شری	کسیکہ دید جالش گفت نام خدا

علی امام من است و منم سلام علی
ہزار جان گرامی خداے نام علی

زہی وحی نبی دلی ہوش جناب	زہے خلیفہ پیغمبر و دلیل صواب
مرا چہ پاک و چہ اندیشہ افشار و عذاب	و ہم سوال نکیرین گویم این جواب

علی امام من است و منم سلام علی
ہزار جان گرامی خداے نام علی

علم بعلم لدنی فہم خلد و حمیم	با وجہ چرخ سنجی بکوبہ طور کلیم
دم کرامت اوجان و بد بظہر رمیم	فرشتہ اگر بود اینجا بگوید از تعظیم

علی امام من است و منم سلام علی
ہزار جان گرامی خداے نام علی

گدای او ہمہ آفاق پادشاہ علی	نکات ستر حق بر ضمیر اوست جلی
شہید عشق و تحقیق نور لم یزلی	وحی احمد مرسل زہے علی دلی

علی امام من است و منم سلام علی

سجدہ گاہ ملک و روضہ شاہنشاہت

واسوخت

یاد آرزو کہ سن محرم رازت بودم
یاد آرزو کہ نازان بہ نیازت بودم
زخمی ناوک مرگان درازت بودم
کشتہ ہمدی خنجر نازت بودم

یاد آرزو کہ آشفٹہ سویت بودم
ہمہ حیرت زردہ ز آئینہ رویت بودم

روز و شب ہمد و دساز تو بودم ایست
والہ چشم فون ساز تو بودم ایست
ہر نفس محرم ہمد از تو بودم ایست
عاشق سمنہ و داند از تو بودم ایست

جان من بودی دمن بہر تو جان منی دوام
بہ شمار یک ادایت دو جهان منی دوام

چشم جادوی تو بیمار کردی زہن ساز
ہر نفس آئینہ گستاخ ندیدی زہن ساز
پہنچ دہنچ بودی سوز زلف خمدار
دل نہرونی بہ بسم لب لعلت ہر بار

ز گسست بدن گوہ سخنگوے نبود
مردمک بانگہ تیز جفا جوے نبود

شور محشر ز خرام تو بپا کے بودے
طبع طرار تو مایل بچفا کے بودے
لب جان بخش تو اعجاز ناما کی بودے
تیغ ابروی تو دساز قضا کی بودے

در حریم حرمت جاے رقیبان کی بود
خاطرت مایل آزار غریبان کے بود

حسن سبز تو چنین شہرہ آفاق نہ بود
چشم بیمار تو در عہدہ شتاق نہ بود
ہر زن و مرد و دبیدار تو شتاق نہ بود
زندگانی ز ستمہای تو ام شتاق نہ بود

غیر سن راہ نہر دے بحریم تو کے

	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است سجدہ گاہ ملک و روضہ شایہ نشا است	
این دری است کہ بی شہ پیمان ملک است آنکہ جارب و بکش بر سر خاکش فلک است	نیک نگر کہ بینی و بگوی چرخ است لب جبریل نوا سنج بہ العز ملک است	
	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است سجدہ گاہ ملک و روضہ شایہ نشا است	
مہر بالمعہ فرو آمد و جارب و بکشید صحر از بیم صبا گشتہ و بر خود لرزید	ماہ گستر دن متاب حد خویش ندید مرد پروانہ و تاشمع ز بہیت زبید	
	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است سجدہ گاہ ملک و روضہ شایہ نشا است	
بارگاہیت کہ قدسی صفیان می آیند لمتجی ہر نفسے پیرو جوان می آیند	حوریان ہم بہ تمنای جنان می آیند از در فیض ہمہ گرہ کنان می آیند	
	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است سجدہ گاہ ملک و روضہ شایہ نشا است	
می دہند از کرامت ہر چہ بخواہی اینجا توبہ فرض است ز ہر گونہ نای اینجا	اصیقل روی سپیدیت بیای اینجا شاہ از سر نہاد فسر شاہی اینجا	
	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است سجدہ گاہ ملک و روضہ شایہ نشا است	
اندرین مہر زنجاب اند و شاہ و دیلان ای ولایت مخروش با دوز زبان	آنکہ اندر کف شان است رام و دوجان این دو صراع بہ تعظیم امین بخوان	
	بے ادب پامنہ اینجا کہ عجب درگاه است	

اینهمه عشوه و انداز من آموخته ام	شیوه شایه‌ی و ناز من آموخته ام
روش غمزه سخا ز من آموخته ام	همه سحر و همه اعجاز من آموخته ام
باعت این همه بیاری تو من شده ام سبب شوخی و طعاری تو من شده ام	
این زمان سیل نیست که خورشید	شوخی و بیایک تنگیش و دل آزارش دی
قاتل برین و سفاک و جفا کارش دی	طوف خود بین و خود آ او تنگ کارش دی
چشم دیده و دانسته جفا جو کردم آه ز یاد که خود این همه مدعو کردم	
قدر این عاشق بی تاب بهین بود مگر	آه کاندل و دل مشتاق تنگش نشتر
از هوای خودم انداختی آتش بجگر	باز غافل شده رفتی بحر یغان دگر
میخوری یاده شب و روز بدان بوالهوسان می گزیری ز من و صحبت شیرین نفسان	
دولت نیست اگر مهر من خسته درون	من هم ای ترک دست تو بجانم کتون
تابه که باشم از اندوه جدالی مخزون	تا کجا اگریم و تو تاب فشانم بخون
بهتر آنست که با جان و دل اگر اه کنم قصه طول شکایت هم کوتاه کنم	
عشقنازم بچینه که وفا دار بود	مهر و نرم بنگارے که بدیل یار بود
بهیوسان از نه بدخون دل آزار بود	همچو عاشق بتولای منش کار بود
روز و شب از پی من خسته و مخزون باشد در فراق من بی تاب دلش خون باشد	
ماه رخسار و پری غمزه و چالاک بود	دلش از کین و ستم همچو ملک پاک بود

جز من سوخته کے بودندیم تو کے	
اکثر از شرم دیار پرده نشین می بود	اکثر از خنده بن چین چین می بود
روی پوشیده ز غیر ای بت چین می بود	عجب این است که هرگز نه چین می بود
یا دکن یاد کن عریضه آموختمت	شوخی و دلبری و شعبده آموختمت
دست بید او برین خسته کشادی اکنون	رشته مهرن از دست بدادی اکنون
مازواند از دوا دارم نهادی اکنون	از ره شرم و حیا دور افتادی اکنون
باحسب لطفان و غلبا ز محبت داری	ز حجاب و نه حیا و نه دوست داری
آن همه صحبت بلیکنه فراموش کردی	آن همه یک دله از سینه فراموش کردی
آن همه شانه و آئینه فراموش کردی	آن همه خدمت ویرینه فراموش کردی
انچه کردی تو بمن بیچ شکر نگند	پرده زرباش ازین شیوه که کافر نگند
عشق من کرد ترا در همه عالم مشهور	شهره شد حسن ملیح تو چه نزدیک چه دور
رحمتی نیست بجال منت اکنون ز غرور	اندرین سختی و مشکل نتوان بود صبور
هرگز این رسم وفا نیست که با من کردی	همه بیجاست بجا نیست که با من کردی
اول آن طوطا ز من آراسته ام	مازه بالیده و ور خار من آراسته ام
الغرض اینهمه باز از من آراسته ام	دین سراپا سے تمگا ر من آراسته ام
هیچکس کشته آن ز کس منو نریزه بود	پیشتر اینهمه منون نگه تیز نه بود

من و تو هر دو هانیم که بودیم نخست
عشق بازیم چونند آن همان عهد و رست

مسبغ غزل خسرو رحمتہ اللہ علیہ

بطل و ایما فرخنده باشی	بسند چاکے تازه باشی
بجان و لبران از زنده باشی	انیس عاشقان بنده باشی
بر عنائی و خوبی زنده باشی	بخوبی همچو سه تا بنده باشی

بلک و لب سبزی پاینده باشی

ز منکر جسم و جان آزاد گروم	ز هر سو و زبان آزاد گروم
ز عشق و لبه ان آزاد گروم	ز دهم این و آن آزاد گروم
بیا که همگنان آزاد گروم	ز فید و وجہ ان آزاد گروم

اگر تو همنشین بنده باشی

محبت کیش را کشتی بغبنده	وفا اندیش را کشتی بغبنده
بلا در پیش را کشتی بغبنده	اسب خویش را کشتی بغبنده
عجب دلریش را کشتی بغبنده	من درویش را کشتی بغبنده

کرم کردی الهی زنده باشی

دل من خون است و خشم از خون دل تر	بیا حال من شوریده سنگر
نباید بود غافل از ستمگر	که عاشق جان دهد بیتاب و مضطر
ستم خوش نیست ای خورشید منظر	جفا کم کن که فردا روز محشر

ز روی عاشقان شرم منده باشی

رسیدن چیت همچون آیه نو	مگر عشقت بدل نفلد بر تو
------------------------	-------------------------

از محبت همه تن خسته و غمناک بود	بارقیان ز بون کز نش سفاک بود
هر چه گویم بپذیر و بدار اشب و روز کنند از بهر دلم ترک تناشب و روز	
غمزه و ناز کند بوس بدشام دهد واله من شود از رخ تو آرام دهد	دل ز دستم برد از وصل خودم کلام دهد ساز عشق بدستم سحر و شام دهد
شاد باشم بوصول و پروانه کنم عشقیارم بوسه و میل تو اصلانم کنم	
اگر وصل تو چنان است و صالم نیست لیکن ای ترک سگار طالم نیست	هدم رنج من و مونس عالم نیست بنده شقم و از عشق خیالم نیست
که شدی شیره آفاق بدلداریا باز من شور نه گردی بجهنم کاریا	
اگر تو همد روشوی عاشق رویت باشم خسته ناز و ادکشته خوبیت باشم	باز سود از ده حلقه موییت باشم غافل از هستی خودست بیویت باشم
حیف باشد که وفای تو بیایان نبرم عشق خواهد که ز تاب و تب تو جان نبرم	
من همان عاشق ز ناز بدوشم ایدوست همچنانست شب و روز در چشم ایدوست	از همه بخیر و از تو بهوشم ایدوست با همان بخود و شور و شوم ایدوست
گر دوست توستم رفت شکایت نکنم ور با غیار شدی یار حکایت نکندم	
ترک عشق تو ولایت ننوازند جدا طاقت صبر بجز تو نمائند مرا	بوفای نکند عاشق صادق اصلا اگر خطا رفت ز دوست تو عطا بود بیا

هر خیزد پیشتر بوصول فنارسی شک نیست اندین اگر با صفای	چون بگذری ز خود بمقام بقاری یابی هر آنچه خواهی دهم تا خداری
دانی اگر بمعنی لولاک داری خود هر چه از حق است از ان محمد است	
عاقل اگر بیده تحقیق بنگرد دانکه جوش حسن دل از دست می برد پیوند ملک در شته مملوک می بُرد	بے شبهه رو بمعنی این صورت آورد آتشوب عشق پرده عشاق می درود هر خیزد بے نیاز بود ناز می برد
هر کس قسم بد اینچه عزیزست می خورد سوگند کردگار بجان محمد است	
گر جلوه کسند قد محبوب کردگار سر تا پای نورنمان است آشکار گستر و ظل رحمت بجد کریم دار	بر هر قدم قیامت کبری شود ثار باقا تته مناسبتش نیست زینهار مارا باز نوئے ظلال دگر چه کار
واعظ حدیث سائے طوبیٰ از نوئلدار کاینجا سخن ز سرور روان محمد است	
نازند بر وجود هایلوش انبیا محبوب مطلق است و پندیده خدا در دست اوست جمله سرانجام کارها	از معجزات اوست کرامات اولیا مقصود کائنات به تشریف کبریا اعجاز روشن است ز هر خمی مطلقا
بنگر و نیمه گشتن ماه مستام را کان نیمه جیشی ز زبان محمد است	
احمد بچشم عشق ابو حبلوه احد ایزد بدو سپرد همه کار نیک و بد	ادیان کفر و شرک با عیاز کرد و رد صیث کریم متاده ز نامش بچار عدد

ولایت را دمی آرام دل شو	دعا می دهم ای دہدای ترک کجرو
بیا و یک نفس نبشین و لبشو	برندی و لبشونی ایچو حسرو
ہزاران حسنا مان برگندہ باشی	
مشن غزل غالب غفر اللہ لہ	
آب خضر حدیث دہان محمد است	کوثر بیل امتیان محمد است
مصحف جمال نور نشان محمد است	تتریل پاک راز نشان محمد است
ہر آئینہ نمونہ ز شان محمد است	نگار نشان حق ب نشان محمد است
حق جلوہ گرز طرزیان محمد است	
آرے کلام حق بزبان محمد است	
ہر چند حسن شاہ قدسی است و نقاب	بگر بچشم دل کہ نمایند بے حجاب
از ویدہ کی جداست نگاہ جان نشا	بوی کہ از گلاب بود نیست جز گلاب
حقا کہ از تلاطم آبست موج آب	آخر ز آفتاب بود عکس آفتاب
آئینہ وار بر تو مہرست ماہتاب	
شان حق آشکار ز شان محمد است	
آن مردم بیاہ کہ است دمی پرست	ابرو کمان و او است کماند از تیروست
تیر خط از پشت نگاہش گمی بخت	از زخم تیر او دل ملک ملک زرت
حقا کہ راست در دل پر و جان پرست	سوفار متوجہ قدر او را بود پرست
تیر فضا ہر آئینہ در ترکش حق است	
ما کشادہ ان ز کمان محمد است	
گرتا حریم پاک در محفلے اہی	لا ریب فیہ تا حرم کبریا رسی

<p>نغمه در پرده آهنگ ترقی نکند دل چو غیرت نبو رنگ ترقی نکند مرد بے رفتن و رنگ ترقی نکند</p>	<p>صوت خوش بالفش رنگ ترقی نکند بی سفر دانش و فرهنگ ترقی نکند سبز و در زیر ترنگ ترقی نکند</p>
<p>قدم پیش نه از سایه دیو ابر وطن</p>	
<p>جو هر مرد نمایان شود از دور جهان بشنو از من که گم زین نشینت به نشان سایه ماه ترقی کند از سیر زمان وصف مرآت هالست که باشد رخشان</p>	<p>زنگ آئینه دل پاک بر دستان بر زمین جلوه کند مهر نقیض دوران بے حلاصورتی از آئینه دیدن نتوان سینه خویش بر دستگر غربت برسان</p>
<p>تا بکے صاف توان کرد بزنگار وطن</p>	
<p>بو عزت است ز پوشاک غریب حایب شاد باشد دل بپاک غریب حایب خود کرم رفو کند چاک غریب حایب چون ولایت بکن اوراق غریب حایب</p>	<p>حیتر ایست بو افلاک غریب حایب دل بر دانه همه چالاک غریب حایب ای زهی خاطر غمناک غریب حایب سر بر تنم بود خاک غریب حایب</p>
<p>همچو کوران چه کنی دست بدیوار وطن</p>	
<p>معشر غزل حافظ رحمتہ اللہ علیہ</p>	
<p>گر تو ناری باصل ورنوری روز و شب بے غمی و مسروری اختیار تو نیست مجبوری چشم حق بین نداد منظوری</p>	<p>از خسرانی تمام محموری چشم شد می بر شک مقفوری سر نوشت تو بود همچو ری چه زنی لاف عشق منصوری</p>
<p>ایکدو ایم بخویش مسروری</p>	

از نقش اوست نام ازل هستی ابد	نقش چو اوز خاتم ایجاد سر نزد
ور خود ز نقش مهر نبوت سخن رود	آن نیز نامور به نشان محمد است
نقش ز افعال بر ایمان گذاشتم	ایمان بفکر گم نشد و بر جان گذاشتم
جان اضطراب کرد و پشیمان گذاشتم	بهیت بدل درآمد و ترسان گذاشتم
از خود گذشتم و همه سامان گذاشتم	آخر ولایت این سر رسیدان گذاشتم
غالب ثنای خواجہ بیزدان گذاشتم	کمان ذات پاک مرتبه دان محمد است
استغزل صایب	
مرد از پای در آید ز سر و کار وطن	بتر از سستی غربت بود از بار وطن
عاقبت می شکند پشت قوی بار وطن	از بلا و اندر ره جان گرفتار وطن
کار اندیاز کند وقت بلایار وطن	نقد جان باز داز آفات خریدار وطن
شمار و دل ننگد آتش گلزار وطن	خون با مال بود شبنم گلزار وطن
دهن گرگ بود رخنه دیوار وطن	
گریه آشفتنگه نیست دل از تنق و وطن	دوری همفغان کرد گرفتار محن
سوخته از غم یاران به لب آه دهن	نشته مژده بکار الفت آن تازه چین
داند از هم ز جراحات محبت همه تن	ریخ نو داد بر نشانی احباب کهن
حالتی رفت که هرگز نتوانم گفتن	این زمان نیچه خبر است بخو زیری کن
خار خار سے کہ بدل بود ز گلزار وطن	
عکس ز آئینه باز رنگ ترقی نکند	گل چو بویا نبود رنگ ترقی نه کند

<p>اے خوشامد بے خرد حافظ کوشے کن بشتہ و مدحافظ</p>	<p>ہوش صراہ تست سد حافظ چون ولایت کہ ترک زد حافظ</p>
<p>بگذر از نام و ننگ خود حافظ ساغرے طلب کہ مخموری</p>	
<p>ترجیع بند</p>	
<p>جلوہ نور روے دوست تمام گاہے انوار گشت گاہ ظلام گاہ گردید صبح و گاہے شام وصف معشوق و عاشق از پی نام شکل عاشق گرفت و شد ناکام خود در آورد بادہ اندر جام دل شیدا شد و فتاد بدام خود چو عشاق گشت بے آرام باز خود کرد بے حجاب کلام</p>	<p>ہیج دانی کہ چہیت جلد نام گاہ گردید روز و گاہے شب گاہ خورشید گشت و گاہے ماہ خود در آئینہ عشق با خود باخت کام دل شد بصورت معشوق خود در آمد بحجاب اسمہ تقوی صورت دامن شد بزلف بتان کرد خود ناز ہیچو معشوقان خود ز افشائے راز کرد سکوت</p>
<p>کہ بھیر و جہ نور یا ربین خبلوہ آرا در آسمان وزمین</p>	
<p>من و تو این و آن ہویداشد خود بصد حبلوہ آشکاراشد خود بحسن و جمال شیدا شد خود بے ناب و جام و مینا شد خود بسجد سیر معلی شد</p>	<p>عالم از نور یا رب پیدا شد خود نہان گشت و لہن انی گفت خود بر آمد بکسوت خوبان خود بے سنجانہ گشت پیر بخان خود پرستار شد بے بختانہ</p>

گر تر عشق نیست مزدوری

عشقم الفت بجان برآورد گرد با محبت کند دلیر نبرد جانگد از است گرمی دم سرد تب و تابش ترا ضعیف نه کرد	ای بساخون که ترک عشق بخورد سختل نباشدش جز مرد عاقبت زار می کند رخ زرد توجه دانی که چیت لذت درد
---	---

گرد و یواگان عشق نه گرد
که به عقل عقبه مشهوری

هر که با خون دل نه کرد و ضو دل تو نیست باز بان یگرو مے نداد است ساقیت ز کرد چشم مست تو نیست عریه جو	سجده عشق فرض نیست بر او خوشتن را شنید عشق گلو جرعه هم نخورده ز سبو صدق دعوی کجا صداقت کو
--	---

مستی عشق نیست در سه تو
رو که تو مست آب انگوری

همه از عشق یافت است وجود عشق گر نیست از کمال چه سود هر چه بنی ز عشق شد موجود چون هر گونه عشق شد محمود	هر چه بود است و هر چه خواهد بود آوایم از فیض عشق شد سجود ملک عشق مے شود مردود باید اکنون نشان عشق شنود
--	---

رو زرد است و آه درد آلود
عاشقان را دلیل رنجوری

چند باشی چو دام و دو حافظ چیت فکر قبول درو حافظ	بطلب از غمش مدو حافظ دور کن و هم نیک و بد حافظ
--	---

<p>می نهی پا بر بگذاز خود نمودی به کعبه و عطا آغا ز خود بشوق نظاره کردی باز که خمش با وسالها س دراز گفت پنهان بگوش من این راز</p>	<p>سیروی که بسوسه دیو گئی خود به بیخانه جام می خوردی خود نقاب بپوش خود بستی دی ز خمار راز پر سیدم مست و بهوش کرد و در پس آن</p>
<p>که بهر وجه نور یار بین جلوه آرد آسمان و زمین</p>	
<p>میکنی جلوه دگر هر دم کفر و اسلام زان شد است بهم میروی از وجود خود بچشم بشت اخلاص خویش کردی خم کردی انکار سو منات و صنم دارم از جوش دیده پر خم چه خراشی درون من بستم در ترابا من آشتی است چه غم جو شد این بیت از دلم هر دم</p>	<p>اے منور نور تو عیالم زلف تو کافر است رخ مصحف از عدم در وجود می آئی خود به بیخانه پیش روی بتان خود بکعبه زگفته و اعظ من شوریده سه ز نیرنگی دلبر پرده از سیان بردار گر تو داری سیرتیر چه عیش نه بخود شور می کنم آرس</p>
<p>که بهر وجه نور یار بین جلوه آرد آسمان و زمین</p>	
<p>دل من شد ز آتش تو کباب هر نفس موج می زند و خناب زند و آزاره کرد و دست و خراب</p>	<p>اے بدر تو جان من تیاب در فراقت ز هر دو دیده سن عش لعلت بمن چاکه نه کرد</p>

<p>جلوہ گر خود بہ صفت گردید گاہ وحدت شد و گاہ کثرت گشت قاتل بطنہ خونریز خود فرود شد بشکل خاموشان</p>	<p>خود بذات مستقیم یکتا شد گاہ مفتی و گاہ مفتی شد بلب جانفزاسیجا شد خود بدین سان بچولش گویا شد</p>
<p>کہ بہر وجہ نور یا ربین جبلوہ آرا در آسمان وزین</p>	
<p>اے خیال وصالی تو محال تاب ویدار تو نیاوردند جلوہ فرما توئی بہر و صفت بس کہ ہر شے باصل منظر است ز اہد ان دور ماندہ از حرمت در ہم افتادہ اند خود بنیان ہیچکس نیست خود توئی کہ مدام کیست اندر جہان بجز تو دیگر سپند ز اہنداشتم باور</p>	<p>من کجا و کجا خیال وصال عارفان از کمال حسن و جمال گاہے اندر جمال و گاہہ جلال ہر یک افتادہ و در خیال محال عاشقان مست از شراب وصال دور بنیان ز جملہ فارغ بال دل عاشق مے کنی پا مال اے منزہ بہر صفت ز خیال چون شنیدم چنین ز اہل کمال</p>
<p>کہ بہر وجہ نور یا ربین جلوہ آرا در آسمان وزین</p>	
<p>اے ز تو عالمے بسوز و گداز جز تو کس نیست ای سر پایار در خشم ابروان خمدارت خود مغنی شدی و نعمتہ زدی</p>	<p>عاشقان را بتو ہزار نیاز خود حقیقت توئی و خود تو مجاز سر و پد ہر کہ سہ نہدی بہ نماز خود کشیدی ترانہ اندر ساز</p>

<p>روی آن نازنین مجب روی است دل زاهد بخود همه چید لاله گل اگر چه رنگین است ماه بر آسمان خوش است و لاله خوش نباشد بدو یار پری آنگه در راه دوست خاک شود نغمه سنجان اگر چه بسیار اند</p>	<p>هر که دیدش بگفت این چه خوش است بر سرش زلف عینین چه خوش است گل رخسار آن جبین چه خوش است بین که آن ماه بر زمین چه خوش است آن پر روی نازنین چه خوش است دل پر شور این چنین چه خوش است نغمه بلیل حزین چه خوش است</p>
<p>که به سر و جب نور یار بین جلوه آرد آسمان و زمین</p>	
<p>عشق هر جا علم بر افرازد دل عشاق را کند پر خون گاه چون مرد یک عزیز کند خود ز آزار محترمز گردد خود بدایغ فراق آزارد هم گوید که غیر من خود کیست بے نیاز است ز آنچه می بینی کاش چون برق در شب تاریک داند آن بخودی و سرمستی</p>	<p>خیل غم را بسینه در تازد جان هر یک بسوز بگدازد از نظر ما گم بیند از د خود بر اندام عاشقان نازد خود بعیش وصال بنوازد نیز دل را از غم پر دازد ز و غیرت بخویش می بازد پرتو بر ولایت اندازد نکته و نشین اوسازد</p>
<p>که به سر و جب نور یار بین جلوه آرد آسمان و زمین</p>	

از تب عشق شد به بیتابی
 در هوا سے تو جانے گيرو
 روز و شب از غم تو به پوششم
 خاک شد عیش زندگانی من
 جز پرستیدن جمال تبار
 گذر افتاد دوش در دیرم

اشک ریزان دودیده ام و حجاب
 صبر در سینه ام چو نقش بر آب
 به چوستان ز سر جام شراب
 آب چشمم گرفت رنگ شتاب
 نشا سمره عذاب و ثواب
 گوش کردم بهین ز شیخ و ز شتاب

که به سر و جبہ نور یار بین
 جلوه آرا در آسمان و زمین

خوش بود روی مهوشان دیدن
 از دل و جان گذشته در ره او
 کردی اسب رخ راه راست غلط
 گر تو خواهی که بنیش همه جا
 تا یقین نیست دیده و رنه نشوی
 مسلک این است خوش بر دسالک
 باید از خویش بے خبر بودن
 ترک و اذن قضیه من و تو
 سپس از خط عارض خوبان

جلوه دوست اندر ان دیدن
 هر طرف روی دلستان دیدن
 او فتادے باین و آن دیدن
 بگذر از خود که می توان دیدن
 شرط عشق است بیگمان دیدن
 گر تو خواهی جهان جان دیدن
 غیر او را نه در میان دیدن
 با همان بودن و همان دیدن
 این سواد هسان عیان دیدن

که به سر و جبہ نور یار بین
 جلوه آرا در آسمان و زمین

یار آن ترک به بین چه خوش است
 رنگ مر جان اگر چه خوش باشد

چشم آن شوخ سرگین چه خوش است
 لب لعل نگار بین چه خوش است

چون بسد تقینات حد شد
یک حلقه ز سیم در احد شد

<p>اے خاتم انبیائے مرسل آئی کہ خداے پاک فرمود ہم از تو شریعت است کامل بسبب ز کلام تو مشیخ حقا کہ زنت دین و ایمان آئی کہ جلال حق زناست اندر شب تیرہ ضلالت چشم است کہ نامہ سیام با جوش محبت تو محرم</p>	<p>مصدق کلام پاک اول قرآن شریف بر تو منزل ہم از تو طریقت است اکمل مجل ز بیان تو مفضل اے از تو بناے کفر مبطل گرد و حمال او سبدل روشن کردی ز شرع شعل بامہر کرم کنی سبجل خواند شب در روز عقل اول</p>
---	---

چون بسد تقینات حد شد
یک حلقه ز سیم در احد شد

<p>اے خلد ز بوسے تو معطر از معجز یک اشارہ تو صحن حرمت حطیم بدیک اسرار حقیقہ کہ حق است باشند ستارگان و خورشید پیغامبران بر آستانست روی تو کہ ز شک آفتاب است جبرئیل بہ غنچه بر در تو</p>	<p>ایمن ز جمال تو منور گردید دو نیم ماہ انور خاک قدرت ز طور بہتر در سینہ پاک لبت مغنم در انجمنست سپند و مجمر کردند تگون بجا جزی سر ہر آئینہ بہر اوست منظر با اینہما پایہ سے ہند سر</p>
--	--

ترجیع بند در لغت

ای کرسی و عرش پایگا هست برزخ خیال عز و جا هست مشکینی کاکل سیا هست از تابش ذره های را هست یک بنده داغدار ماه هست ما و انبوه بجز پناه هست صیقل گر سینه بانگا هست لولاک لما بود گوا هست در شرح صفات عذرخوا هست	اے جان و دلم فدای را هست اوصاف تو از شمار افزون اے رنگ شکسته بر رخ شام زرد است لبشرم چهره مهر خورشید کیے غلام رویت در روز قیامت از تب و تاب آئینہ بے جلا جمالت مقصود و دو عالمے به تحقیق اے جملہ رسل و پین دو مصحح
---	--

چون بسر تعینات حد شد
یک حلقه ز میم و راحه شد

اندر دل بے خبر مکنانت جلباب صفات در میان محتاج ملک بامتنان خردوس مکان دوستانت والبتہ دامن انس و جان سو گندھے خورم بجانت هر چند زلفت بر زبان نظاره کنند عاشقان گویند فرشتگان نشانت	ای دیدہ عاشق آستان ز نهار نبود در شب قرب مستاز فلک ز پای پوست مخصوص بدشمن تو دوزخ سر بر خط امر تو ملائیک جانانہ حسن لایزال مخطور تو قهرمان قدر است بان پرده کشاکش بے محابا هر شام و صبح بر آسمانها
---	--

<p>حیران خرو سخنوران شد در لغت تو در دهر زبان شد</p>	<p>اوصاف تو انتسان دارد این بیت ولایت از محبت</p>
<p>چون بهر لغینات حد شد بیک حلقه ز سیم در احد شد</p>	
<p>باشد ز عصاب او هویدا از نور جبین لت پیدا ای قبله و کعبه دل ما بیار ترا پئے مداوا نغم نیت مرا ز مصیبت ما تشنه نرود و مگر بدریا صد بار رود ز هوش موسی خدا م تو معجزه مسیحا کاین غلغله شد ز عرش پیدا</p>	<p>حاجب بهر تو هست موسی بے شبهه تو شاهد جمیل از لطف نظر بحال ما کن دیدار تو شربت شیرین چون شاخ روز حشر هستی من خشک لب و تو بحر رحمت آنی که جسد و جمالت آنی که بیک نفس نمایند وے محو بفرغت بودم</p>
<p>چون بهر لغینات حد شد بیک حلقه ز سیم در احد شد</p>	
<p>وز نور تو کائنات باشد بهر تو همه صفات باشد گر سوختن التفات باشد تا پاس مرا ثبات باشد وز نور تو ممکنات باشد بهتر از صد صلوات باشد</p>	<p>نور تو ز نور ذات باشد تو جمل صفات را سزا باشد آزاد شوم ترا بر حمت دسته دسته بلطف دست تو منظر واجب الوجود بیک سجده بطاق ابرو دانت</p>

<p>حال تو دلم ز غفلت پرسید</p>	<p>این بیت بخواند زار و مضطر</p>	
	<p>چون بسد لغتیاب حد شد یک حلقه ز سیم در احد شد</p>	
<p>هر نور ز چهره ات عیان است خاک از قدم تو دور سکون است چون نیت ز سایه ات نشان انسان بچه پایه اش ستاید هر کس که نشست بر در تو تنه اش نم خدای نامست جویند همه زور بعینه تو لولاک چو گفت از دیو پاک هر موی که هست بر تن سن</p>	<p>هر چهره ز نور تو نشان است چرخ از نامت بلند نشان است این عین نشان بی نشان است آز که خدای میج خوان است از آفت دهر در امان است قربان تو هر کس بجان است ذات تو وسیله جهان است در وصف تو لاله زبان است یکسر بی این سخن زبان است</p>	
	<p>چون بسد لغتیاب حد شد یک حلقه ز سیم در احد شد</p>	
<p>مخلوق ز نور تو جهان شد از ماه کتان دو نیم گردد اندیشه نه برده با وجبت از تست ظهور نور بے حد آن شب که بسیر چرخ رفیق از کرسی و عرش برگزینتی تا پای تو افتاد بر تنگ</p>	<p>هم ذره هم آفتاب از ان شد ز انگشت تو ماه چون کتان شد هر چند روان به لامکان شد این ستر نهان ز تو عیان شد جبرئیل بخدمت دوان شد چون غم تو سوی آسمان شد مسجود تمام انس و جان شد</p>	

مقصود توئی ز کس نه اتقی
 اے معرفت و حقیقت حق
 ناز است و نیاز بارتو است
 اے گلشن شمع از تو سر سبز
 با نور جبین روشن تو
 موصوف به والدین هستی
 صدیق خطاب صادق تست
 دروگر تو اذ همماست فی الغار
 بردند چه لاشه تو شد باز
 در راه حشر انشا کردی
 آنی که بغیض تو سر اسر
 قلب تو ز حال بر نه گردو
 از محمدت تو بے محاسبا
 بر خاک در توجیه سانی است
 تقدیم تراست در بزرگی
 در جسد حبیب بر نصل
 چشم است که از اشاره چشم
 بان شکل من بلطف حل کن

یعنی که توئی کریم و اگر م
 بر ذات گرامیت مستم
 نازم به نیاز و ناز هر دم
 اے باغ کراست از تو خورم
 از ذره کم آفتاب اعظم
 و صفت چه کند زبان آدم
 شان تو بدون زکیف و از کم
 هر آنچه که گویت کم از کم
 در وازه حجب مکر م
 مال و اسباب و جان و دل هم
 با صدق و صفات است عالم
 اسرار استیم راست محرم
 حقا که نمی توان زد و دم
 کیخسرو اگر بود و اگر جسم
 اے بر خلفای دین مقدم
 بخود شدی از هجوم ماتم
 بر خشم دلم نمی نومرسم
 ای پیش تو پشت عالمی خشم

سویم نظر فلک بالطاف
 تا قلب سایه من شود صاف

اے بعد خلیفه تختین
 از فیض تو گشته خلق حق بین

<p>در چشم کشند خاک پایش انوار جبین با صفایت امید که این دو مصراع سن</p>	<p>هر شخص که خاک پات باشد آثار صفات و ذات باشد مقرون بتوهمات باشد</p>
<p>چون بسره تقنیات حد شد یک حلقه ز میم در احد شد</p>	
<p>تا ذات تو ختم مرسلین است به چون تو همی برے نیامد ایزد به ثنائے نشت گویا در دیده کشند خاک پاکش سر سوه درت مسیح دارد استدرا بعجز فکر کردن محبوب خدا توفی و کافیه تا سجده کند بر آستانه این شعر به بخودی ولایت</p>	<p>ناز ان ز تو بر فلک زمین است خلق تو ز خلق بهستدین است آن بتا نشت قرین است تا سکن پاکت آن زمین است هر چند بحسب رخ چارمین است در لغت تو عین لغت این است آن را که ناله درین است هر هو به بجزرت جبین است در شان تو گفت و حق همین است</p>
<p>چون بسره تقنیات حد شد یک حلقه ز میم در احد شد</p>	
<p>چار بند و منقبت صحابه رضی الله عنهم</p>	
<p>اے قبله و کعبه دو عالم پیشبر ماسخی به تحقیق از غایت صدق با محمد</p>	<p>مانند پیغمبر ان معظم فرمود پس از خودت مکرم در غار شدی انیس و هجدهم</p>

رحمت نکند چنین تقاضا

اے آنکہ رفیق مصطفائی
 اے آنکہ پس از امیر عادل
 قرآن شریف جمع کردی
 فرمود چو باغشلی پیبہ
 رفعتی و دلاص او خریدی
 پنهان کردی بحضرت او
 در شان تو گفت حق عفا اللہ
 حاشا کہ غلو کنیم بوصفت
 مقبولی و جمیع صفاتی
 ایمان ز وجود تو گرامی است
 ہم واقف را از مطلق حق
 من ذرہ افتادہ بر خاک
 پس ذرہ چہ وصف مہر گوید
 توصیف تو کے پودہ من
 ما سالک مسلک تو ہستم
 گردست دید کمال فخر است
 تو شاہ منی و من گدا بیت
 بیمار غم فراق ہستم
 در قبضہ دست ہر چہ خواہی
 از بہر بتی رفیق جنت

ہر وصف کہ گویمت سزا دانی
 سجادہ نشین مجتہبانی
 الحق کہ تراست کبریائی
 از بہر طعام کفایتی
 در غایت صدق و از صفا تی
 سجان اللہ چہ باولائی
 مخض بجناب کبر مائی
 بالند کہ منظر حشرائی
 با جسم و جہاد با عطا تی
 در قرب خدا چو انبیا تی
 ہم محرم سے مصطفائی
 تو مہر سپہر اعتلا تی
 نے اوج اور اندر روشنائی
 از وہم و خیال من جدا تی
 تو خداوی ماورہ سما تی
 بر خاک در توجہ سائی
 زیاست اگر کرم نمائی
 تو از پے درو من دوائی
 محبوب خدا و مفتدائی
 در بہر اہم تو پیشوائی

رونق ز تو بامت جسد عالم
 بر پائے گدا چو پایت افتاد
 برهم نشدے ز گفتگویش
 از عدل تو شرح راست زینت
 مانند تو عادل و محبا
 موقوف بخونفشانیت بود
 از بیم هلاک سر نسازند
 بے خر خسته فتح روم کردی
 اے زلزله زمین بیک دم
 وصف تو حروف بر تابد
 چون سترل منقبت کنم طے
 غالب شد نفس و روح مغلوب
 من طاقت عدل حق ندارم
 لطفی که دعای منت مقبول
 یک شب ز کناکش ریاضات
 تا خاست ز مقرعت طراقت
 ابلیس ز سایه ات گریزان
 کرد است ملال پائے مسلم
 سب گریه کرم که بر در تو
 خواهم که دلم چو شمع گردد

اسلام قومی شد از قوانین
 با آن همه عز و جاه و تمکین
 کردی الحاح همچو سکیں
 و ز شرح تو عدل راست تر بین
 کم بود در انبیاء پیشین
 قتل همه کافران بیدین
 بر خط مشال تو سلاطین
 تخمین تخمین هزار تخمین
 ساکن ز کمال توبه لشکین
 دارد بر سر چه دست در پر دین
 آتش همه راه دپای چوبین
 از غصه دلم شد است خونین
 ای عادل حق شناس حق بین
 رحمی که کند اجابت آمین
 آسوده نشد سرت پالین
 آئین صلاح شد نو آئین
 ترسان ز جلال و شوکت دین
 در ذوق من است تلخ شیرین
 من آمده ام غریب و سکیں
 از پر تو عشق حبسده آگین

ما پوس زمر حمت معند ما

از نفس سببان رسیدم اکنون	شاهامدوس بکن به بهت
سنگر سنگر بلطف سنگر	محسوسم کن مرا ز رحمت
سولش نظر فلک که دارد	چشم نظر ز تو ولایت

دارد دل خود بدو خسته
بر لطف تو دل مدام بسته

هفت بند و نه قبت شیر خدا حضرت علی مرتضیٰ کرم الله وجهه

السلام ای ساقی کوثر امام المتقین دست تو دست خدا فیض تو فیض ابد فضل تو فضل رسول و قول تو قول نبی روح عصمت جان حرمت صورت معنی نما بو تراب فخر آدم آنکه هر شام و سحر سعی آنا فتحنا و رحصار خیمه سری راز و ان فونق ایدیم امیر زند پوش زنگ بوی ایش گلشن افشاک فلک هادی دین قاطع حجت وصی مصطفی ابتدایش محمود و محمود فنا اندر فنا حیدر کرار و اماند نبی شیر خدا بر فلک از روی غمت همچو عیسی بر فلک	سرجان مصطفی و پیشوای رستین جام تو جام ازلی فیما شراب الطاهرین دین تو دین خدا علمت ز علم اولین نور ایمان شمع عرفان آفتاب آخرین بر سر خاک درش خرد می سایه جبین رمز فقه سخن اقرب فاتح باب یقین گنجدان کنت کنز شمع بزم الذین دشگیر هر دو عالم با کرامات بسین قوتش معجز نما و قوت او مان جوین انتهای اولیای ذات رب العالمین قاتل الکفار سیف الله امیر المؤمنین بر زمین از روی تمکین چون محمد بر زمین
---	--

ایکه اسرار ترا محمد رسول الله بود
گر کسی متدرو تو داند هم رسول الله بود

چون پیش تو آدم بامید اسید که عقد و ام کشائی

آنان که کریم و پاکب زانند
مایوس ز مر حمت نشا زند

<p>اے ذات تو خاتم خلافت آنی که ترا رسد بزرگی فرمود نبی بروے سبیر کان را که محمد است مولی بر خاست عمر جو گوش منبر بود دست بگرفت و تنیت گفت آلے که تراست بعد عثمان پاکان همه خاک آستان در خجبه نفس دون اسیرم واما در سوئی و ز یک نور فرمود ثناے تو پیغمبر محبوبی و هم حبیب داور در منقبت تو ایفتد ریس آنی که بدرگه تو شاہان وصف تو چگونہ باز گویم شاہ دل من ہمہ سیاه است حل ہمہ مشکلات برتست عسوق گنہم ز پائے تاسر</p>	<p>مانند رسول و در رسالت آنی که سزد و ترا امامت در حج و دواع ماند حجت مولی است علی ہم از کرامت فرمودہ حق اتم الرسالت مولا شدی و زبے سعادت برسند مصطفیٰ وراثت در چشم کشند از ارادت اے شیر خند اکبر حمایت و ز اخوة پاک در قرابت لال است زبان مابعد حث معروف بغایت ہدایت ہم نام حقے بحکم رفعت ہستند گداے بی حقیقت اے رکن خلافت و امامت پر نور کنش بیک عنایت مایوس مساز از اشارت آمرزش کن بیک اجابت</p>
--	---

تا خیال منقبت آورده ام اند ضمیر ذره از نور رویت یافت خورشید بند از کف فیاض تو در آفتاب رختیز هر که آمد بزورست که رفت بی نیل مرام عرض من بشنو که می از من بطل باجرا	فکر بکر از گوهر تحقیق ز یو ریافت شمه از نگهت کوی تو عنبر یافت تشنه گامان قیاست آب کوثر یافت شاهد مقصود از غیب در بر یافت تا دل غافل خبر از حال محشر یافت
--	--

اے تو افضل در کرامت آنکه اشرف در
ماه تابان در عجم خورشید روشن در عرب

یاعلی شان تو باشد همچو شان مصطفی آشکارا بر تو شد سر نهان مصطفی با کمالات ولایت آفتاب روشنی جام معنی یافتی از دست ساقی ازل بی تو لایت کسی تا مصطفی کی ره برد هم توئی لاریب فیہ و هیچکس غیر از تو نیست هم کلام تو مطابق با کلام ایزدی جنت الفردوس کوی است آسنا بها شیخ از شمع است روشن از خورشید نور تو تو در علم لدنی هستی و او شهر علم و دشمنان و حقیقت مصطفی را دشمن اند مصطفی چون غم هجرت کرد خفتی بخاطر	پس نشان ذات تو آمد نشان مصطفی مصطفی جان تو باشد هم تو جان مصطفی جز تو کی باشد کسی شاهاروان مصطفی زان نشانندی جرعه بر عاشقان مصطفی چون علی با باشد بر زبان مصطفی جسم و جان مصطفی نام تو ان مصطفی هم زبان تو موافق با زبان مصطفی ای گل بازنگ بوی بوستان مصطفی طرف شمع بوده در دو دمان مصطفی آستان است بیشک آستان مصطفی دوستان بی تا مل دوستان مصطفی هم بجای مصطفی اندر مکان مصطفی
---	--

ز روشد از تاب و تب سکین نو از روی من
چشم رحمت باز کن و ز رحم نگر سوئے من

ای تو در وقت مصیبت خلق را زواید پس
 روز رسا خیز و فرودس باشد جایی او
 زندگانی مشکل و دشوار باشد عافیت
 خود چه گویم یا علی تا از کدین عالمی
 تا زبانه افتادگان را و تنگی می کنی
 کاروان رفت است و آن از هر دو عالم
 چشم حجت دارم از نور بلا بگش و نشر
 فارغ البالم کن و از قید خشم و داریان
 اولیا تا قوت باطن رفیقت یافتند
 وصف سلطانی گدائی بنیوالی چون کند
 کنه اسرار تریبان نکته پروازان برید
 می سز و خاموش بودن تا بیایم منقبت

بنیوا و یکیم شایا لغیر ایدم برس
 هر که زد و چون طبع از مهر تو گشت نقش
 کار خیر میکنند با جان اعدای تو خنس
 نو حق هستی و نور حق ندان و پیش و پس
 گوشه چشمی زمین مرمی دارم هوس
 رهبری کن تا بگوشت من سدا بنگدوس
 چون نباشد بچکس را رحمتی با بچکس
 زور پروازی ندارم همچو مرغ اندر نفس
 هر یک بر طارم افلاک می راند فرس
 پیش طلوس نگارین قدر کی در گدس
 مائشای پخت پاکت اینقدر دایم و بس
 چون نمی یابم کند گفتگوار د سترس

مرکب تو دل دل است و حربه تو ذوالفقار

هیدیت حق است از مهر و جلالت آشکار

ای رفیقت فیض عقل نکته پرور یافته
 در محیط منقبت تا گشت حکم آشنا
 نکته از خاک کویت برد تا باوصبا
 خسروی کرتیر و نجیبی سز ز فزانت بتافت
 روز خورشید و خشان با تشبیه تمام
 اگر ز فزانت عدوی خیره سپهر سجد سر
 از مجلائے جمال عالم آرا س شما

وی ز علمت نکته روح القدس دریافته
 داسن اوراک مالامال گوهر یافته
 گلشن جنت مشام جان معطر یافته
 تیغ خون افشان بکمال جگر یافته
 هر یک از ذات پاکت فیض دیگر یافته
 در نبرد از تیغ تیزت شایر گزیده یافته
 آفرینش دیده و دل را سنور یافته

<p>هر که راضی شد بفرمان الهی در جهان این کرامت از حق است و امتناع احوال تا که دارد آنچنین حالی این عرفان گرامست نور احمد از حق و نور شما از احمد است هر غلوی کمتر از کمتر بود در تنقبت</p>	<p>هر چه نوش ساز تسلیم طفلان شماست تا مایاست عالمی مملو از فیضان شماست آنکه یکجای بود دوست عرفان شماست حسن یوسف جلوه از حسن پنهان شماست عاشق بالا خانه تمکین ایوان شماست</p>
--	--

مور را محروم تا چند اے سلیمان داشتن
شاه را باید نگاے باگدایان داشتن

<p>گر نبوت ختم شد بر احمد خیر الانام لرزه بر اندام اعدای تو افتاد و نهروز کسر نباشد مثل تو با مصطفیٰ تزئینیک تر موم کردی از کرامت چون ز یک نور آمدی ناطلعه اندر بیان وصف تو معذور شد از شجاعت یا علی مایوس محروم مدار زندگانی که بود حاضر شوم بر آستان چاره کارم بدست تست تان غافل مشو التجا آورده ام و از کرده نادم آدم در دیش از جام قسم تو به از نا کردنی گفتان تا صبح محشر باد رخاک درت یا علی یک جلوه ام بناد بخود کن مرا</p>	<p>نخست شد از تو شما در ولایت فیض عام بر نیای روی بمیدان و عاتج از نیام دور تر افتاده ام از تو اغثنی یا امام در زمان ردو اسعج از منی سنگ خام طایر سدره که افتد مور عاجز را بدام چون بود صحرای محشر مجمع هر خاص عام پخته ام با تو شبنم شایا چنین سودا خام یک تو چه کن درین سودا که پخته ام یا امام تو که بخشی ز خنهای سینه ام را القیام آرزو دارم که صاف معرفت ریزی بکام آنکه رضوانست اندر گلشن جنت بنام تا زناست یک نفس غافل نباشم والسلام</p>
--	--

هفت بندم را ولایت با هزاران آفرین
جبرئیل از سدره ے گوید هدی للمتقین

ای هدایت را تو غایت یا امیرالمومنین نه خلک یا مرتضی نه زینب باشد مژرا از صراط مستقیم آگه نبوده هیچکس آبروی چشمه جوان بر خاک ریخت آسمان از روی فحش با تو کی پهلوزند بان گره بکش از کارن که میداند کشود سید مالا فتاخر مود و در کوفین نیست تو سلیمانی و چون سلمان جهانی مور تو گرچه با جان و د عالم نیست پرده ترا زور بازوی ولایت قادر طلق نداد هر که از ابدال اقطاب است بعد از مصطفی بسکه هر دم سر نهادی بر خط فرمان او	نایبی و هم هدایت یا امیرالمومنین بام لاهوت است جایت یا امیرالمومنین گر نمی کردی هدایت یا امیرالمومنین فیض لعل جانفراست یا امیرالمومنین عرش و کرسی زیر پاست یا امیرالمومنین تاخن شکلاک شایت یا امیرالمومنین مرد سیدان و غایت یا امیرالمومنین اولیا هر یک گدایت یا امیرالمومنین جان ماباد اخدایت یا امیرالمومنین هیچکس را ماورایت یا امیرالمومنین جله ممنون عطایت یا امیرالمومنین از تو راضی شد خدایت یا امیرالمومنین
---	--

با گل رنگین چه نسبت ننگ رخسار ترا
نیت از باد خزان آسیب گلنار ترا

یا علی گردون گردان گرو سیدان شمس آن گلستان که از لعل محفوظ باشد از خزان چون خلیل الله فیض لا احب الا خلیل از طفیل نام پاکت چون نصیر جان بزد نازم این هست که پایانی ندارد سوجش زهره گردن کشی از امتثال امر نیست آنکه نبخشد رنگ جوهر را بچندین آفتاب	جلوه خورشید عکس روی کمانان شمس هم بماند تا بدیشک گلستان شمس نار صد نمود گلشن بر علا مان شمس بس حکویم یا علی نشان خداشان شمس چشمه کوثر منی از بحر احسان شمس عالم علوی و صفی زیر فرمان شمس لعل یا قوت آفرین گوهر نشان شمس
--	---

چون بجانش زهر قاتل ریختند که در آغوش و گله بردوش بود بعد نقل مرگش چون مصطفی سید و ابن علی سبط رسول داشت مانند نبی لاریب فیه وصف او گفتن نه حد چون منی است	با چنین سختی نشد مصطر حسن بود بیشک جان پیغمبر حسن و ایما بود بے بحق زهر حسن اینهمه اوصاف بود اندر حسن صورت و سیرت بجاده و فر حسن باشد از هر محمدرت برتر حسن
--	--

خاندان مصطفی از زینت است

مسند شیر خدار از زینت است

آن امام با صفا جان رسول سبط پیغمبر حسین ابن علی صبر کرد از بهر فرمان علی تا گل رنگین ز خون او شکفت در انول اورا فروغ داد حق بله تامل جان خود تسلیم کرد بر نیامد تا قیامت همچو او بود گفتارش چو گفتار نبی هست بیشک حب او حب نبی شاهد و مقبول و محبوب و شہید حلم و صبری را که او در کار بست دانش گیرم که میدانم بدل	رو نق گیتی با مبان رسول محمد اسرار پنهان رسول جان سپرد از بهر فرمان رسول پر بهاران شد گلستان رسول تا شود شمع شبستان رسول تشنه لب از بهر ایمان رسول لاله رنگین به بستان رسول بود عرفانش چو عرفان رسول شان او بله شبه چون شان رسول دلیر زهر او جانان رسول خود که تواند جز آن جان رسول داسن او هست دامن رسول
--	--

تا که آمد ذات پاکش در وجود

دوازده بند در تقبیل دوازده امام علی نبینا و علیهم السلام

خاسر ام یار اندازد مطلقا آن امام و مظهر نور خدا آن دمی مصطفی شیر خدا باسخاوت باشجاعت باعطا دید و دل هر دو نورانی شود دل به مهر او منور کن که هست کس نیابد راه حق الا بدو فکر کن اندر قدر نعمت کعبه یک نظر وین جمال روشنش مصطفی باوے محبت داشته در حقیقت گرنمی بودے علی حب او یا آل او ایمان ماست	تا نگار و حرب وصف مر لفظ هر دے را ذات پاکش پیشوا گوهر شہوار حجب لا افتا با صفا با اصطفی با الفت اگر تو سازی خاک پایش تو تیا نورش از نور رسول محبت گفت چون احمد علی با بها تا چه گفت اندر ثنائے او خدا بہتر از طاعات بیچون و چرا بودے بیشک حبیب مصطفی کے رسیدی خلق تاربت سلا دین ما این است بے ریب و ریا
---	--

بوتراب و افتخار خاک بود
در حقیقت جملہ نور پاک بود

آن امام پاک دین پرور حسن افتخار خویش و اند جبریل صابر و شاکر و لی و رہنا آشکارا صاف چون آئینہ بود نبی از ہر شے بدو نشان و بار چاروہ بار از پئے طوف حرم	ابن حیدر سبط پیغمبر حسن خدمت شاہ کرم گستر حسن بر سر خلق جہان افسر حسن جملہ اسرار محمد پر حسن داد از بہرہ خدا یکسر حسن شد پیادہ عاشق داور حسن
---	---

تو شتر از جوهر سفال راه او اندرون سینه پر نور او از جنبش مستفی خورشید و ماه ذرها س کوی او روشن همه روز و شب اندر طواف در گش رونق دین بین بر حق است	بستر از اکسیر خاک درست جمله اسرار الهی مضمراست آرے آرے ظاهر از ظمراست کیسای خاک ره آن سرور است آفتاب و ماه و چرخ جنبه است زینت سجاده پیغمبر است
---	--

نور ایمان گرد از دانش ظهور
ظلمت کفر از جهان گردید دور

آن محمد جعفر صادق لقب ساعتی از یاقوت غافل نبود قلب او آئینه بے رنگ بود کامل و دیندار و مقبول خدا آن امام شیخ رکن دین که شد آنکه جز ذکر خداوند کریم قدوة اصحاب دین مصطفی در دینداران را ابتداء و نیاز چونکه او باشد شفیع روز حشر گر بجنایند لب از بس دعا موی مشکینش چو سبل پیچ عاشقان او گر آه بر کشند	بود در اندام او عالم منتخب می گذشتش و عبادت روز و شب کا بنجان هرگز نخبند از طلب رہنما و پیشوا و حق طلب جدا و تکوین عالم را سبب از کمال معرفت اندک شوی لب مقتدای ملت و عالی نسب عاشقان را آستانش بیت رب بسیج اندر ہے ندامت از طرب بخشش و آمرزش نم بود عجب روے او ماه عجم مهر عرب دو رخ از گرمی فتد و ز تاب و تب
--	---

سید است و شافع روز جزا است

رونق آل محمد بر فرود

<p>آن امام خلق زین العابدین والی صدر رسول مصطفی خاک پایش سحر چشم فلک از پیکر کعب سعادت بر درش سر ز روی عاجزی بر خاک داشت از نهاییات کمال ذات او راست آمد جامه تقوی بر او بعد شاه کر بلا یعنی حسین جلوه نور خند پیشانی شک درگاه فلک فرسای او گریه سبک دو خمی خورد آب سیر هر که در دامان او دست زد</p>	<p>پیشو او رهبر دین مبین خواجسته عالم امام متقین فرش راهش دیده روح الامین مشتی چون زهره میساید حسین گرچه پایش بود بر عرش برین سخت حیران است عقل و درین منتظم شد دین خیر المسلمین کیت تابا باشد از برتر بدین روی خورشید منظر حسن آفرین سجده گاه بگه از باب دین دایما بود غمگین و حزین برفشاند از دود عالم آسین</p>
--	---

با خدایش بود محکم نسبت
تا نیا سودی ز طاعت ساعت

<p>آن امام دین که نانش با فراست برج عفت را فروزان اختر است مسند آراست عجب مصطفی است شان حق پیدا است از آثار شان چون تو اعم کرد و صفش بکمال اشکارا بر دلش اسرار غیب</p>	<p>هر چه در مدحش نگارم کمتر است بحر رحمت را اگر امی گوهر است لاجرم بر فزونی عزت افزا است عاشقانش را نشان گیرد است فهم آن از دهم من بالاتر است روی او نور خدا را منظر است</p>
--	--

یعنی با قدر
۱۱

<p>حاکم تسلیم تسلیم در رضا عالمی از ذات پاکش فیضیاب آنکه بعد از او نیامد در وجود عقد پیچیده بکثادی که داشت در دمنده ان را و او است از شفا مرهم زخم دل هر بنیواست</p>	<p>پیشواے اقلیاء حضرت رضا رہبر دین جنت مدح حضرت رضا ہمچو او در اقلیاء حضرت رضا تا رخ مشککش حضرت رضا گر بہ بخشہ خاک پا حضرت رضا با کرامت با عطا حضرت رضا</p>
--	---

واقف سرحدوث و ہم قدم
حساوی علم وجود و ہم علم

<p>آن امام دین کہ نام او لقی است عارفے کز غایت صدق و صف ایکے بر در گاہ و الالبش مدام واقف راز ہست ان مصطفیٰ زینت دین رسول پاک دین اوست ہر یک را امام پیش رو ہم ولی کامل است و ہم غنی ذات پاک او بود نور خدا ہر کہ بانامش نہ دارد اسفند من کجا و شرح او صافش کجا چشم دارم گوشہ چشمے ازو کامیاب است از فیوضش عالمی</p>	<p>متقی و با خدا و ہم ملی است راز ہا و رسیئہ او مخفی است ہر یکے از جن و انسان متقی است محمد اسماء پرہیز علی است عالم عالم ز علم از وی است ہر یکے از امتانش مقتدی است ہم امام صوری و ہم معنوی است در کراماتش ہما نافرین است در جہان بے مدار او خوش ز ولایت ذات پاک او ز توصیف غنی است کار ہا بر یک نگاہش ملتوی است آنکہ برگشت ازورش بایوس کیست</p>
--	---

عالم اسکان سہ اپانور از دست

پارسا و پیشواے دین ماست

<p>آنکه از دے بود ایمان منتظم صادقان را از کمال صادرے ابر دریا بار بیشک تر شود پر بخوروی کاین نه خوی اولیاست از رجاسه و ر بودی ہر زبان ناخن تانید او در یک نفس در پے ترویج دین بودے مدام می بود با خویش خیل عاصیان خاک پایش نور چشم ہر دو کون یک دم جان بخش او صد جان چاک سند احمد مرنین شد بدو گر چه ستر پاپاے عصیان بودہ ام</p>	<p>موسی کاظم امام محترم آستان عالیش بیت الحرم چون کشاید دست از بہر کرم بودی از پاکیزگی حنالی گنم گریہ ہا از خوف کردی دسبدم می کشاید عفتدہ امر اہم داشتی بر جادہ سنت قدم تا زند در جنت الماوے علم تر بہت کوشش بود رشک ارم میدید اندر تن بے جان بدم رونق اسلام شد بے کیف و کم چون شفیعی سمجھ او دارم چشم</p>
---	--

روح او بر ستارہ غیبہ علم
قلب او پر نور از نور قدیم

<p>آن امام با صفا حضرت رضا منظر نور حند حضرت رضا بادشاہ جن و انسان و ملک آنکہ چون معروف باشد بر درش می شود معروف ہر محمول ازد صاحب سجادہ خیر البشر</p>	<p>عارفان را پیشوا حضرت رضا مہربان اصطفیٰ حضرت رضا مورث ملک بقا حضرت رضا صدولی با صفا حضرت رضا افتخار اولیا حضرت رضا نامن آل سب حضرت رضا</p>
--	--

<p>آنکہ از بعد لقی متقی می برد از سینه زنگ سالها مشتری وز سره ہر ساعت بجان عفو ماہر لحظہ از حق خواستی کے بود ما رب کہ سویم سب گرد چون توان گفتن صفات بیدش</p>	<p>بود زیب سند پیسری تا کہ مید اند چنین صقیل گری ذره ماے کوی اورا شتری بنگراین لطف و کراست گتری تا کند بخت ہما یون رہبری ذات او باشد ز وصف ماہری</p>
---	--

خاک پایش ستر چشم ملک
ذره رانش چو خورشید ملک

<p>آن امام ملت خیر الانام میدی ہادی امام آخرین آنکہ از آشوب و بحال لعین فرق نبود یک سر تو کو بود شرع را در عباد او باشد رواج مدعای خویش بر حسب مراد تا نیاید ذات پاکش در وجود آن امام دین کہ بعد از فوت او آنکہ بعد از رحلت او ناگهان خلق را علم و عمل تلقین کند چشم دارم نا بخش از دم با در ارج پاک ہفت و پنج</p>	<p>یابد از وی دین و دولت انتظام آنکہ از کفار گیر و انتقام خلق آید در پناہ آن امام ہمچو پیغمبر ز سرتا پا تمام باز آید رونق دین ہر سام ہر کسی یا بد بفضی آن امام دین پیغمبر بود بے انتظام در جہان تا یکم شود شور قیام حق نماید دین و ایمان را تمام ہم نیا ساید ز طاعت صبح و شام از براے این الامان کرام از ولایت صد درود و صد سلام</p>
--	--

ہست اسبدم بفضل کردگار

گرنگویم حال کے مستور ازوست

<p>آن نفی متقی رکن جهان آنکہ از ذکر خد او نہ جبیل بے نامل خاں راو او گلی بیچ رازے نیت پوشیدہ براو آشنائی را بفراوان ادب ہر کہ کویش مستام او بود چون نگار و خامہ حرف و صف او ہر کہ اسکن بود در کوے او پاک ظاہر پاک باطن پاک دین دوست و دشمن نہ بنید از کرم از تمنائے قبول مدعا مرجع خصمان او دار السقر</p>	<p>بیشک آمد رہنمائے انس و جان بر بنی آسودگا ہے یک زمان کیسیا خاک در او بیگمان کرد از دوا آشکارا ہر نہان کعبہ مید اندیشک عارفان از بیلیات است دایم در امان قاصر آمد در ثنائے او زبان خاک پایش ہر مہمیا زدہ جان پاکباز و پاک سبم و پاک جان بر تہہ آفاق ہست او مہربان بر درش حاضر ہمہ پیر و جوان مامن عشاق او دار الحبسان</p>
--	---

بر در او عزت از سر می نهند

سر زوے مخبر بر درے نهند

<p>آن حسن یعنی امام عسکری آن سلیمانے کہ آنرا تابع اند سرنگون بر عقبہ والائے او رہ نہ بردی تا حقیقت گم ہے ہیچو او ہرگز نیامد در وجود ماہتاب چرخ عز و اعتلا</p>	<p>زیبارش بر فرق گیتی افسری آدمی و قدسی و جن و پری ہست صبح و شام چرخ چنبری گر نکو دے ذات پاکش رہبری ختم شد بزوات او دین پروری آفتاب آسمان بر تری</p>
--	---

با کلبه خاک بدون زلف و فلک	دریاب ولایت که چو ش بود ادنی
وله	
ای محب تو حق و تو محبوب	روح تو متدی و قلب تو سلیم
و در تمنای تو جان خواهم داد	ای لب عیسی و چشم تو کلیم
وله	
غمزه کیت ولایت همه نیرنگ جهان	فرش ره ساز بچشم قدم او مردم
عشو کیت که برهم بزیر عالم را	ساعتی را که بگویند قیامت مردم
وله	
ای ولایت فکر عقبی خوشتر است	کاین تعلق چرخ و زب پیش نیست
فوت گردد هر چه حاصل کرده	ما قبت جز موت را به پیش نیست
وله	
حق بود الصبر مفتاح الفرج	ای ولایت بر صاب صبر کن
و ر بود دشوار بر نفس تو صبر	جد کن بر نفس متاع جبر کن
وله	
آنانکه زیستند ولایت بکام دل	اناکام زیر خاک سپردند جمله را
پاداش آنکه نعمت دنیا فرخ بود	در گور رنگ و تار فشر دند جمله را
وله	
عابد بجز لذت که باز هر دو اتقا	سالک جور استان بره مستقیم بود
مانیز یافتیم ولایت همان مقام	حقا که حق کریم و غفور و رحیم بود
وله	
عشق کاذب هواست نماند	عشق صادق بود ز خود رفتن

تا بخشندم سخن هشت و چهار

قطعات

عجب مار که کافر بود خدای پرست
ولایت این سخن علم گفته الا
ولی سخن که محمد پرست کافر نیست
گمان جمل بر دو جا بی که اهر نیست

وله

چار چیز است اصل درویشی
ای ولایت بگوش دل بشنو
ز ان دو کم خوردن است و کم خفتن
که دو کم رفتن است و کم گفتن

وله

ای ولایت هر قدر افتم سخن
ما بقیت لب بستم از طول کلام
ما صلش آخزند است یا فتم
تا بنجا موشی سلاست یا فتم

وله

اگر چه معصیت ازناست ای کریم و رحیم
عطای نشت اگر به عطاس خود نگیری
ولی بخشش که ما از قضا و لیر شدیم
خطای هست اگر به خطا و لیر شدیم

وله

سپید موی به پیری به معصیت خجلم
سیاه موی که ولایت برنت از بومجلم
که آه رفت جوانی و پر گناه شدم
همان بروی من آمد که رو سیاه شدم

وله

هشیار و ولایت که درین عالم فانی
ضایع مکن این یکد و نفس گریز فانی
تا غفل نتوان بود بهنگام سهنی
تا باز پشیمان نشوی زمین همه هستی

وله

آن صاحب لولاک که شد و حرم پاک
محمود بنام است و مقامش بود اعلی

ولایت انجمن داده اند عیانی است	نه آتین نه گریان نه دامن است مرا
وله	
سنا از تیره بختی تا تابا بد کوب طالع	رگ جان بشود روشن بشه با شمع سوزان را
ضعیفی می خیزد اولایت عت و تمکین	اجابت ماهواداری کند آه مجوزان را
وله	
ولایت نسیم ترسان که گردون می برد باز	که آخر مهره بجای خیزین می شود پیدا
بسانوی کبی منصوبه افشود برون آید	بس بازی که نیکری تو آتین می شود پیدا
وله	
نه هرگز دامن آوده را ز می برد زینجا	اسی کوسه نهد بر خاک افسری برد زینجا
ولایت پیش دل را غنی بکشا و امان را	بیک ایامی ابرو تیغ جوهر می برد زینجا
وله	
کشود کار مکنیت از تقوی از طاعت	ولایت هم نمود بگذر که ستر جان شود پیدا
نجات شعله انگیز دولت با میست آویزد	حجاب بغیر رخسار دست سیم پنهان شود پیدا
وله	
بغریب تو چه خیزد بروای قبله پرست	عاشق خسته دروغم چه کنم ایمان را
رحم کن رحم اگر تو ولایت نازد	ایکه ناز است به محبوبی تو بر جان را
وله	
آتش رخسار یار ما سحر شد بین	شد کند شعله تار ناله شبگیر ما
ای ولایت هوش او از آه من پر دازد	می خورد هر طایر رنگ پریده تیر ما
وله	
باب میگردند س که رو تواند نشست	غبار چهره امال او تواند نشست

بجده با خدا شوی بے شک	اگر موافق بود ز خود رفتن
	وله
خاکساری که بود اصل لبش	همه با ما دشمنی زبید
ما با سیاب نیازم داریم	بے نیازی بجده ای زبید
	وله
گل نیلین گلستان جلای و جمال	که شب در روز صبا خاک درت می روبد
بهوای تو ولایت دل پر خون ارد	یکه روح شهید خاک درت می روبد
	وله
بخاک ریخته روی تو آب نسیرن را	بهار تازه بد امان نگاه گلچین را
ز آفتاب پرستی و سجده ابرو	بدین عشق ولایت نهاد آئین را
	وله
چون قلم رفت بنیکی و بدی روز ازل	ای ولایت چنانچه است یا به کاران
جان ما خاک ره مخیر صادق با دا	که ز رحمت خبری داد گنهگاران
	وله
از خاک بر داشت زمین را کمال حلم	با بهمت بلند چه بود است پست را
صد بار کشت و زبست و لا بغیض او	از محتسب چه پاک بودی پست را
	وله
بتر از کفر شمرند مسلمانان ما	قشقه عشق کشیدند به پیشانی ما
فیض قدسیت و لایم که بدین کم سخن	رفت در چار طرف صیت سخندان ما
	وله
سم که آه شب تیره روشن است مرا	چو شمع روشنی خانه از من است مرا

چرشد که خون ولایت سباح میدانی	بناوک نگره سینه دوزی چیست
وله	
فغان که حال من شنید هیچ نگفت	روان زویده من شکسته بدو هیچ نگفت
ولایت آن منم شوخ سخت بر چه هست	که جان بخون زرقاش تپید هیچ نگفت
وله	
بر کسی منکشف نشد رازش	هر گلش رنگ وزنگ بود اند
بولسیم و نسیم سرگردان	ای ولایت خودش نکوداند
وله	
خون ز چشمان ترخته جگر جاری کرد	با ولایت تم آن جابه کلندی کرد
نفس سر و بخون گریش آماده ساخت	دایما با من مشتاق تنگاری کرد
وله	
آب حیوان چه کنم چنبه کوثر خواهم	بوسه از لب معشوق تمنا دارم
گر ز چشم تر من سیل روان شد چو بعب	ای ولایت دل چو بش چو یادارم
وله	
شاید دشنه آفت چالان دارم	ناوک انداز من سخت کمان دارم
ای ولایت دل من سوخت وزنگ بندش	ویده منظره اشک فشان دارم
وله	
خاک شد دره عشق تو ولایت جانا	پس غباری بدل از خاک چو امیدی
ملت کفر ترا هست که از جسمم وفا	قتل باق بیک غمزه رومای داری
وله	
نوشت نامه بخط غبار و لبر من	تقن شناخت که در دل کدورتی رو

گرفت صورت دانی بدانش خونم	ولایت آه اگر آب جو تو انداخت
	وله
بیزم خود مطلب و اعطاء ولایت را	که آن سیاه درون از خرم پستان است
نودانش که گزین است و آن کافر	قتیل عشوه چشمان ناسلمان است
	وله
بیاکه بے نوم را بخود آشنائی نیست	میان صاف دل بی نواصفائی نیست
مبین بصورت و وضع ولایت ای ساقی	بیاری که قریب است پاریائی نیست
	وله
بی فیض نام نیک طمع داشتن چه سود	آشنیده که از گل بقور پوخت است
اندر هوای نام ولایت بجاک خفت	تا جان سپرد از سر این آرزوخت است
	وله
از غم دوری او نفهم	شد مشتعل اندر جگر است
روز و شب قتل منش منظور است	و دشمن عاشق صاحب نظر است
	وله
در غم عشق بت شوخ ولایت جان داد	شیخ فانی شد و آن طفل بهمن باقیست
آه نیزنگ محبت که فنا کرد و هنوز	هوس جلوه او بر سر مدفن باقیست
	وله
خدای ما که کریم است عفو خواهد کرد	زیاده این قدرت زاهد اجتناب چر است
ولایت این لاله خوش طالع از او است	غم عذاب چو او غم نواب چر است
	وله
ترا چه علم که تکلیف سینه سوزی چیست	زمن سپرس که آیین دلفوزی چیست

ولایت کی شود باز از او گرم و اگر باشد	بردی آتشین و خجل گرداند آتش را
ولم	ولم
چه با سیرنگا ہے کہ سویم اندازی بیک و تیر و زشوفی دی قرار نیست ولایت آہ کہ از تنگ سحر و چہ زرد	کہ جاب پلوی دل دادہ ام خدنگ ترا چگونہ بر کشم از تن قباے تنگ ترا بہار گل ز سہ ہرگز آب رنگ ترا
ولم	ولم
برو ملائم اے محبت زیادہ مکن بگفتن تو ز عشرت چگونہ پرہیزم ولایت از در میخانہ برنی خیزم	کہ ریختہ دے عشق در خمیر مرا کہ نیست از می و از دستان گزیر مرا کہ یاد ماند ہمن موعظت ز پیر مرا
ولم	ولم
ستیز و است بصید و لم سہند ترا قیام سر و قیامت نمی کنند بر پا ولایت از غم عشقت بگریزند است	گست باز بشوفی شکار بند ترا کہ آفرید بلا قاست بلند ترا چہ احتیاج بدار دست درو مند ترا
ولم	ولم
سیکیم فرا شک بن ہر خہ تراست آخر بطعہ منفعل و سرنگون شدند چون رو یادیم ولایت بیکہ	شاداب ہم ز خون دل است کشت ما بودند بے خبر ملک از سر نوشت ما ارشاد کردہ اند بزرگان چشت ما
ولم	ولم
نیاید کاری اند تم خدا یا جز گناہ اینجا ولایت رحمت حق بیشتر باشد جرم ما ہما نحن بیشیری است ہر جا التما کردن	نکردم جمع جز سہمائی روی سیاہ اینجا بجز آمرزش ای نادان مہر نام گناہ اینجا کہ ہر شاہ و گداز سر ہند تاج و کلاہ اینجا

زخون دیده رفتم کن جواب دگر از	شکست پیش ولایت خورسته تمام
	وله
نخند نیست مجون نادر خسارت	مگر بربق تبسم و حلقه او فتاد است
برای طایر رنگ پریده ام دایت	ولایت آنکه ز دام خیال نهاده است
	وله
گر باطن نیاز نیست ترا	حاصل نیست لاجرم زمن ساز
با خدا و رسول صادق باش	ای ولایت بوزریش دراز
همچو ریشی که بهر رود اریست	ز وجه حاصل حبه تفاخر و ناز
	وله
این سخن بشنو که در عادت دیم	عابدی بر زهد خود محسوس بود
مبتلا شد باز در قفسل و زنا	کز طریق حق پرستی دور بود
ای ولایت خود پندی خوب نیست	نار شد ابلیس گویا نور بود
	وله
سفر را منظور توان ساختن گو خوبست	میخ را در دیده توان گرفتن گوار است
	وله
می رود آب از دو چشم نرم	گر چه در سینه آتش است مرا
آزرو من به مجمع حشرم	شوق اشکال و لکش است مرا
ای ولایت دلم شکلیا نیست	عشق با صورت خوش است مرا
	وله
گرازی رخ برافروزد بخون نشاندا آتش را	دگر خوی از همین بزد و بآب نشاندا آتش را
بگاه گرم او بنگر که از تاثیر خون گری	ز پیلوی پیلوی می گرداند آتش را

<p>مپسندید در چنین بندم گر چه بسیار آرزو مند گاه بر حال زارم خدم تا ز طول کلام لب بندم وز محبت کسب خر سبدم</p>	<p>اسے ستم پیشہ گان بے الفت مد لے شد کہ نامہ بزر سید گاہے از درو عشق مے گرم یا سوال مرا جواب دہید یا فرستید آنچه مطلوب است</p>
<p>بس غنیمت دان بقول مصطفیٰ ہم جوانی تار سد پیری ترا ہم فراغت تانہ گردی مبتلا تار سد ناگاہ چہ نام فضا دسترس الاند ارم جزو عا</p>	<p>پنج نئے را پیشتر از پنج شے تندرستی تا مرض پیدا شود گر غنی ہستی ز محتاجی ترس ہر نفس از زندگی لغت شناس ای ولایت ترک دنیا آرزوست</p>
<p>دید کو بر آب سیکردے نماز با خداے پاک شد محبوب از گفت باوے را بعبہ کالے پاکباز در چنین اعمال بیرون است راز عارفان را انجمن سوز است و ساز</p>	<p>را بعبہ بگذاشت روز بے بر حسن بر ہوا رفت و مصلا دنگند الغرض چون فارغ از طاعت شدند این بود افعال ماہی و گمس ای ولایت حق پرستی مشکل است</p>
<p>دیدہ داوند از پلے دیدن دل پلے حق و صدق در زمین داده اند از پلے پرستیدن</p>	<p>گوش بے شنیدنت داوند بہر گفتن زبان عطا کردند الغرض این حواس و این اعضا</p>

ولہ		شیخ مستاء شد از گردش چشمستان محفل بادہ کشان است بیاد بنگر کس ہوش آمدنی نیست ولایت زندار
ولہ	مردمک راز نظر جام بدست است اینجا نفرت از فکر بلند و غم پست است اینجا ہر کی مست باو از است است اینجا	
ولہ	تا شعلہ بجان در زنی حال چہ دانی بے زخم و درون محرم اسرار نہ گروی در تیکہ بنگر کہ ولایت بہ تصور	جز بختگان کسیت کہ از عشق نظر یافت مردی کہ خبر یافتہ درد بے بجا یافت در ہر تہ از نشان خدا طوف اثر یافت
ولہ	مدان کہ ز کند از احتیاج بے پروا صدف بلجہ در یاد سبزہ و محراب ولایت انجہ بخواہی بخواہ از زندان	کہ گفتہ اند غنی تر ز بادہ تر محتاج بار بکرمست اوست خشک و تر محتاج کہ اوست از مہمستغنی و لبشر محتاج
ولہ	بحر غم گوشش نہ گرفت داری ز من نشنو اگر سن فل نگروی ولایت تا بہ سختی زندہ باشم	کہ حال سانی دے خانہ گویم کہ راز بادہ و پیسا نہ گویم غزل از شوق بیتا با نہ گویم
ولہ	حسرت از رنگ دست و پا دارم دست و پا کن ز خون من رنگین ای ولایت ز بخت سبز خا	رنگ بر طالع حسا دارم آشنا یم حق و سنا دارم چشم پر خون ز اشکھا دارم
ولہ		

<p>دیدیستی جنید که مستی گفت مستانه میروی برسم گفت شینا تو بهوشیار برو همه دران حال غم نخیز کاین جوان مست باد و عشق است شیخ را حالتی پدید آمد تا چهل روز گریه با می کرد</p>	<p>پای او بے قرینیه افتاد تا بیتی ز بخود که میاد تا بیتی ز پا بهمه بغداد از بے آگهی نداد رد ادا نه ز آب که میسد بهر بر باد که بر آورد شورشی ز نهاد که نداشت کشید و راز کشاد</p>
--	---

وله

<p>حال ابراهیم او بهم گوش کن گفت مروی تا بخاک مردگان گفت چون کردم نظور کاینات یا همه بالا می خاک و زیر خاک زندگان طالب که زود آیند زود مایل از دیگر طرف آیندگان الغرض از هر دو سو شوری بپاست ای ولایت گریه کن بر حال خود ما قبت از دار فانی رفتن است</p>	<p>کو گورستان نشستی بیشتر چیتت ای مرد الفت ابن قدر چار قسم ارواح دیدم سر بسر پایه بطن مادر و صلب پدر تا شود قایم قیامت زود تر تا کنید از بهر ما خالی مقرر غیر گورستان نمی بینم سفر کز فنا و مرگ هستی بے خبر نوشه بردار از بهر سفر</p>
--	---

وله

<p>می زوی با منتشات دهل پیچ دانی که از براس چه بود پرده از روی کار چون بغداد</p>	<p>عارف نیک مرد چندین سال تا بپوشد رموز فقر و کمال زنان نوا می گریخت از اشال</p>
--	--

<p>قدر نعمت شتافتن فرض است اسی ولایت زحق مشونافل</p>		<p>وز خدا واجب است رسیدن که قریب است روز پر سیدن</p>
	وله	
<p>که تو انیم شکر حق گفتن روح و جسم و هر آنچه باستی روز منهدا که باز پرس شود گر بخشد بعید نیست از و چون برشت ولایت است گناه</p>		<p>نعت بے قیاس داد بما بے تقاضا بلطف کرد عطا شافع ما کند محمد را که از وحی شمع رحمت است مرا سبنا اغفر و کلا تو اخذنا</p>
	وله	
<p>این طرفه تماشا است که عشق بهر هفتنه خود بود که پیدا شده در قالب یوسف خود صورت شیرین شد و خود یعنی فرزند خود بود که اسرار خود از غیر پوشید خود بود و ولایت به نهانخانه خلوت</p>		<p>خود بود و تماشا و خود آمد تماشا خود بود که پنهان شده در جان لیلا خود ظاهر محزون شد و خود باطن لیلی خود کرد به بیک رنگی وستی همه افشا خود آمده در جلوت و شد محو تبلی</p>
	وله	
<p>در گوشه رحیم نیست خال نیست عاشا که بود ز گس بیار تو مثلش نه لے غلط این نقطه موهم که بینی یا خود نظر است بوسه دل دارم آن چشم سبز ترک سبزه است ولایت</p>		<p>این بچہ آمو بود و مرکب آهوست این نقطه جادوست اگر چشم تو جادوست بے شبهه ومانیت که چشم تو خنکوست وین عکس سدید که چشم تو پر پر دست تیغش نگردد خال معبر سپر او دست</p>
	وله	

کذب گفتی کیا رسول گوے
 در نماز ایسا البتہ محض
 ورتو گوئی کہ این کلام حق است
 خود و آئی کہ حاضر است نبی
 متعدد رحمت از لی
 نظر کن بآیہ رحمت
 باینیدے کہ گفت ایزد پاک
 نیز فرمود رحمت عالم
 کہ بسع خودش ہے شنوم
 گرچہ غایب ز چشم من باشد
 کردم اثبات نفی بے خبران
 لیکن اندر حدیث شرطی ہست
 پس اگر نسبت محبت او
 ای ولایت تو خاک ریش باشد

کہ سر اسر خلافت ایمان است
 کہ بقول تو نقص ارکان است
 نہ خطایشن ما چو قرآن است
 گرچہ غایب ز چشم انسان است
 کہ ظہورش بعورت آن است
 کہ مفصل ہے بقرآن است
 رحمت ما قریب نیکان است
 آنکہ اولے تبار اوجان است
 گر صلوٰۃ من از محبان است
 می شناسم فلاں از ایشان است
 منکرش نکر است و نادان است
 کہ تمنائے جان تار ان است
 بہر تو لامحالہ نقصان است
 کہ درش سجدہ گاہ پاکان است

ولہ

دوش در عقل و عشق بچشتے بود
 عقل گفتی کہ اولین نقشم
 علم رازنیت از وجود نیست
 ہر کہ با من موافقت ورزد
 قوت من بدست یاری علم
 ہمیشہم ز خود پیشیمان نیست

در بیان بود تیل و فالے چند
 مایہ حکمت و خیالے چند
 منکشف میکنم منالے چند
 حاصل او شود کمالے چند
 فتنہ را وادگو بشمالے چند
 کہ بیا منوش مالے چند

<p>محرمان حرم خلوت دوست ایکہ مغرب و بر کمال خودی تو چه دانی که معرفت چه بود چه شناسی رموز وحدت را لاف عرفان ہی زنی بخلاف یک دل و هجاست بے پایان مکن اہل کمال را بد نام ای ولایت بے است این قدرت</p>	<p>از تقاخر بے بستہ اند خیال خیرت نیست لاجرم ز مال چیت را از جمال و رمز جلال کہ نہ انستہ حسہ ام و حلال راہ نابرودہ تا حسیم وصال منزل عشق دورست و محال کہ ز حالت نصیب نیست بقال کہ نباشی ز فتنہ بطلال</p>
<p>اصل آباے ماست ملا نوان مادر ما ز دودمان صفی است در نسب آب و در حسب خاکیم مسکن خاص ماست روضہ خلد با چنین حال و با چنان اہمال امست خاتم النبیینیم طینت ما ز آتش و باد است رو سیاہیم از سیہ کاری از خطیات خود پیشما نیم الغرض گرچہ جبکہ معصیتیم ای ولایت نظر رحمت کن</p>	<p>ولہ گرچہ الحال از وطن دوریم لاجرم ساکن صفی پوریم بر زمین مار بر فلک نوریم اگر تقاضا کنسیم مجبوریم در تمنای جنت و حوریم از ازل با وفاق منظوریم گر خطا می کنیم معذوریم لیک بر لطف دوست مغفوریم بر قضاے نیستہ مسروریم گر چند احسم کرد مغفوریم کہ بہ صفحہ پذیر مذکوریم</p>
<p>ولہ</p>	<p>ولہ</p>

بشنو از سن که گر چو خود گفته
 فعل تو مستحق لعنت تست
 خوبندیش اے زحق غافل
 از پے رد معتمدین فضول
 تا نگویند چون عسزیر و شیخ
 یادگر گو نه همچنین کلمات
 نه پے آنکه هر نفس گوئی
 او بذات و صفات نور خداست
 بان ولایت خلاف این مسلک

از تکبر دل تو بر اثر است
 که ترا فضل خویش در نظر است
 که از ان آیه طلب دیگر است
 و از دین رزق حق بوحی و رست
 که محمد خدا را سپر است
 که همین کفر و شرک در خبر است
 که محمد چو ماهم بر بشر است
 ز آنچه ما پے بر ایم پاک تر است
 قول بد مذہبان خیره سر است

ولہ

دوش در چشم دل مناظره بود
 دل بگفتا چشم کامی بدین
 هر کجا ماه پیکرے بینی
 حاش نشد که مردمی باشد
 چشم دل را بخشم داد جواب
 می کنم هر چه باز می گوئی
 چون ز من مان تو برون ز دم
 عاقبت عقل در میان افتاد
 گفت گرنیت در میان خطاست
 ورنه باید خلاف و سوء کرد
 ز من کردم که نفس را رضی نیست

باز کردند و منت هر تکرار
 می کشم از تو سخنی بسیار
 همه داغم کنی بعد آزار
 خون من می خوری بگریه زار
 که مرا نیست جز اطاعت کار
 خود به نظاره می کنی اصرار
 پس ملاست که است ای عیار
 کرد فیصل قضیه دشوار
 باشد این شیوه اولوالابصار
 که چه حاصل ز دیدن اغیار
 بے تماشای عبتان زندهار

عشق خندید و گفت بس خاموش ستم اول ترین حسد آخر از من است این تمام کون بکان هم وجود تو از وجود من است ورود من از سرت کنم بیرون کنت کنسز حدیث من باشد معرفت از من است و اصل ستم عقل شرمند شد ازین دعوی الغرض عشق مایه هستیت ای ولایت تو باش بنده عشق	که نه مان مگر من لاله چند که میان شد ز من جلاله چند و ز وجود من است حاله چند با کرامات و با جلاله چند گر بجز اہم با اعتلاله چند طاہر و باہر از مقامه چند و ز منت هست این کماله چند عشق چون داد گوشتا لاله چند ہم از دست انتقاله چند کہ امان یابی از زواله چند
--	--

ولہ

ایکے گفتی محمد عسری کذب گفتی و خاک در دہنت چون محمد بشر نہ ہرگز بود خیر البشر نبی کریم تو ز قل انما انا بشر حق اگر گفت قل نگفت ترا نور قدسی کعبہ و نار کعبہ او اگر صورت است حق معنی است انجہ در حق او بہ قرآن است مگر از گمہ ہی نمے بینی	بشری هست و ہیچ ما بشر است کز کمالش دل تو بے خبر است در تو جملہ صفات گا و دغا است شد تو بیشتر ز جانور است انجہ نمیدہ خطا و شر است کہ تو گوئی کہ ہم چو ما بتر است گفت و گوئی تو غیر معتبر است کہ قدم با حدوث جلوہ گراست کے بد انگو نہ در حق دگراست نظرات بر یک آیہ مقتصر است
---	---

ورتو گونی که حق تواند کرد
 این قیاست مقابل است نبض
 نافله از اشاره لولاک
 گر ازل هست و گرا بد لاریب
 وز ابد هست عالمی بیرون
 گفتگوی تو سر بسر غلط است
 جز عنادت نمی شود منطون
 جز نقارت نمی رسد در دل
 گر همین ملت است صد فریاد
 رو بدینا سنا فتانہ سباش
 گر نبوده محمد عربی
 نور حق گوی و نور حق ذاتش
 جلوه رده اوست شمس و قمر
 ای ولایت خدای اودان جان

گرد و اول سبم کند یکجا
 بس غلط و در غلط حکم بنا
 تا چه فرمود ایند و انا
 ذات پاکش محیط شد همه را
 دین خیال تو لغو هست و خطا
 راه رفتی خلاف راهنا
 جز عنادت نمی شود الفتا
 جز شرارت نمی کنی امیا
 و در همین سلک است و او پلا
 گر تو خواهی سلامت عقیقی
 حق نکردی ظهور از اخفا
 تا نباشی ز نار یان مندا
 پر تو نور اوست ارض و سما
 و رقبه لبش کند کمال عطا

ز باعیاات

آنی تو که عشاق تو کی تا باشند	مدهوش بدوق جام صبا باشند
هند و باشند و بت پرستی نکنند	کافر نشوند و در کلیسا باشند
	وله
آنی تو که در مقام اعلی رفتی	از کرسی و عرش نیز بالا رفتی

منکر کن فکر تا چه خواهی کرد
گر کی زان همه بکام تو شد
لیکن او هر کجا بسته بند
وین محال است که همه خوبان
الفرض احقر از ادلی تر
اسے ولایت محال شد پر تیر

کز حینان پر است شهر دویا
کار سازی نمود لیل و سار
باز گوید که مان بین یکبار
کام گیری بصل یوس و کنار
کز یانیت در چنین دیدار
نفس اماره تانه گرد و خوار

وله

ایک گفتی که قادر است قدیر
آمنه بن مر حبا جزاک اللہ
لیک می پرسم ای خدا دشمن
که دلیل فضول تو ز کجا است
گر ازین هر دو نیست بی اهل است
تا کجا گفت حق که اگر خواهم
چون ز فرقان پاک ثابت نیست
پس بود حجت بقرض محال
قرض دهنی نہ کن ایمان است
دعوت نیز گز گنم تسلیم
آخر اسے تیرہ دل بنی دانی
پسکہ ہمتاے اولیت او است
ماورے خاتم النبیین است
باطلش مے کنی بوجہ ضعیف

تا چو احمد در گزند پیدا
منکر قدرتش نیم صلا
خود جوابے بدہ سوال مرا
از حدیث است یا کلام خدا
ورنہ اثبات قول خود فرما
ثانی مصطفیٰ گنم پیدا
ابن حنین مطلقے ز سہ تا پا
وین نباشد حدیث شارع ما
وہم باطل کجا و صدق کجا
کر چہ باشد حقیقتہ بیجا
کوہم اول است سید ما
ہمہ او محال شد حقا
غیر او نیست ہمہ ما مولی
تہمت کذب مے منی حق را

ای جذب سدید بسود اخط تو	ای تازگی جان باسید کرست
وله	
ای ضبط قوانین محبت از تو	ای ربط مضامین مودت از تو
ای باسن زار بسته پیمان وفا	ای روشنی چشم ولایت از تو
وله	
اول بقضا گنا هگارم کردی	آخر به نجات اسید وارم کردی
نازم بکمال رحمت کامله ات	کز کرده خویش شرمسارم کردی
وله	
فریاد که ابواب کرم مسدود است	هر جا که روم بالتجالبه سود است
ای رب کریم مشکلم آسان کن	وقتی است که رحمت ترا مقصود است
وله	
ای احمد هاشمی تیا هم بنگر	این بیکسی در روز سیاه هم بنگر
مقصود کراسته و مطلوب کرم	بستند ز چار سوے راهم بنگر
وله	
دنیا که در قنار ویش باز است	هر دیده درین مکان چو چشم باز است
گوئی که شوم تارک دنیا فدا	خود او چو شود همان تامل باز است
وله	
عشق تو که در بزم ظهور آمده	پروانه نماے شمع طور آمده
حقا که جلال تو جماله دارو	نوری دهم از عالم نور آمده
وله	
چشمه که ترا دید نه بیند حسد تو	روئے تو کند نظاره هر دم هر سو

ادنی رومس وچ پاپیڑیت است	این رتبه که در مقام ادنی نیتی
وله	
هم سابد و هم ظهور معبود توئی	بودی که نبود اصل آن بود توئی
الفصل زیر چه هست و خواهد بودن	ای سید کائنات مقصود توئی
وله	
فردا که چشم نامه بپیش آرند	نادیده بچشم شاه و درویش آرند
محب و دلان تیغ ابرویت را	فریاد کنان بسینه ریش آرند
وله	
آنی که بپشت ابتدا به کس	آنی که بپشت انتها به کس
آنی که بجز در تو ماوای نیست	آنی که بپشت التجا به کس
وله	
آنی که بر کسی سزاخواهی داد	لاریب جزای کار باخواهی داد
هر نیک و بدی که آید امر و زما	پاداش همه روز جز باخواهی داد
وله	
ای نور خداجان بهشتی بخدا	ای لقب و پاک سستی بخدا
فارغ نه شدی از غم است یکدم	جز تخم ریاضات نه کشتی بخدا
وله	
آنی که تو سالک مسالک هستی	جان رخل و روح ملائک هستی
دانی که ولایت یقین میداند	کز بهر تو آینه دید مالک هستی
وله	
ای دیده در انتظار مشکین رحمت	ای گوش بر آواز صریح قلمت

چشمان تو قاتل و ندیدم خلقه	کز پنجه این درازوستان رستند
وله	
خوش آنکه دلم بعشق دیوانه شود	بر شمع جمال دوست پروانه شود
هر چند که بر سر رودم دود جگر	افزون محبت تو افسانه شود
وله	
آنی که به کاف و نون جهانے کردی	آفاق نمودار بآنے کردی
هر پست و بلند در عدم بود نهان	ناگاه زمین و آسمانے کردی
وله	
آنی که با سباز سنج آمده	افصح زبان هر فصیح آمده
نسبت بجمال تو ندارد یوسف	اولو صبح و تو ملیح آمده
وله	
آنم که ز کوسے تو بخت زدوم	حقا که بجز آب عبادت زدوم
روحم پس مرگ هم ازین در زود	ور قتل کنند تا قیامت زدوم
وله	
آنی که ز آفات پناه آمده	ثبت بے نفی کالاه آمده
مقبول خطاب قل هو الله توئی	بالند که بگویند رمانه آمده
وله	
ترسم که روتنگ نفس کم نه شود	زین قافله اواز جرس کم نه شود
بالله ولایت که مقام حیف است	دنیا نفسی چند و هوس کم نه شود
وله	
عمر بفرغ و بیگناهی بگذشت	عمر بذنوب و رویا سی بگذشت

مشتاق رخ تو خون بگریه کند	شرط است که بی نور شود دیده او
وله	
هاوی بصر اطاعتقیم آمده	آرے بکرات کریم آمده
ذات تو بعین عاشق جاوید بود	حقا که ز عالم قدیم آمده
وله	
شوق القمر اعجاز تو بے شبه و شک	آوازه رحمت تو در ملک عرب
انعام تو عام از ظلمت تا به زمین	نام تو بلند از زمین تا بظلمت
وله	
عید آمده از دورت بعیدم سہیات	در حسرت طالع سعیدم سہیات
ہر کس بحسب خو دوصالے دارد	من دو روز ز خدایت بعیدم سہیات
وله	
این علم کند تباہ و مغرور ترا	علمی و گریست کان رساند بخدا
گر طالب صادقی ولایت بشنو	صدرہ بخدا سپردہ آمد انجبا
وله	
سلطان اہم سید آفاق توئی	بانور جمال شمع نہ طاق توئی
تا باختر ز دہان عشقت بازمی	از جنت دو کون محل طاق توئی
وله	
آنی کہ جلال حق جلال تو بود	آئینہ احمدی جمال تو بود
مخدوم دو عالمے و خادم پے نام	تکمیل ولایت از کمال تو بود
وله	
آنی کہ ز جرحہ توستان مستند	مدہوش میت خدا پرستان مستند

صد بار اگر روح بقالب بدبند
مشتاق دم تیج رضایت بادا

وله

آتی که سراپرده بر افلاک زوی
ذات تو بود منظر نور صمدی
هر چند که احمدی ظهور احدی
لاریب محیط از ازل تا ابدی

وله

خواهم که بعشق جان نثار تو کنم
تا جان ندهم دل نه شکیب هرگز
تن خاک همه برگذر از تو کنم
مردم بغمی که سر بکار تو کنم

وله

ذات تو بود نور الهی لاریب
اسید شفاعت از تو دارد هر کس
اعجاز تو ماه تاباهی لاریب
ای شافع کل جهان نیای لاریب

وله

تامر و کرم ز چشم تو بست خیال
وز گرمی نظاره ز چشم بر جست
گردید سپند از پئے عین کمال
در چشم تو جا گرفت و شد صورت خال

وله

در سحر ز سامریست افزون چشمش
خال سپیش صفرند اردو باشد
خواند با شماره طره افزون چشمش
یعنی بنو چشم تبان چون چشمش

وله

ای نور خدا عجب تماشا دیدی
مردم به تجرے که منظر تو خودی
یعنی شب معراج خدا را دیدی
ذوق است که هرست چه انجا دیدی

وله

روی تو بحسن طره نشانے دارد
بالله که شاہد آنے دارو

اکنون ز حیات منقطع شد امید	هیهات که وقت مندر خوانی بگذشت
	وله
ای نام تو بے نیاز از الله	بنواز بمحض حسین حال تباہ
از جرم و خطای خود پشیمان هستم	ای مالک و ای مغفور بگذر ز گناه
	وله
هر چند که بوده ام خدا یا همه جرم	دارم ز تو چشم رحمت با همه جرم
ما خاک ضعیف و تو کریم مطلق	از تو همه عفو آید و از ما همه جرم
	وله
یا کان که بطاعت زد دنیا رفتند	تاریخ زند ابیات به عقبی رفتند
الا خاک آثان که لعنت مردند	حسرت بروند و بامتسار رفتند
	وله
دنیا که سه اس جاد وانی نبود	ز نهار که جاے کامرانی نبود
جز حق که بیک حال قدیم و باقیست	آن چیست که مستملک فانی نبود
	وله
ای سید پاک افتخار عالم	تا چند رود لبشوق ماه و سالم
یا جاذبه که حاضر آیم آنجا	یا جوش جفیل که بحسرت نالم
	وله
ای عارض روشن تو قرآن حسین	هر خال مدور آیتی هست حسین
ابروی تو بے شبهه بود و نرسپاه	لعلت در سرخ و دهنیت سیحمت حسین
	وله
این سر که مراست خاک پایت باوا	وان خاک متاوده هم قدایت باوا

بانشه که دو کون خاک راه تو بود	آنی که ارم بذات پاکت نازد
وله	
آدم بتولای تو ناجی ز عتاب	موسلی ز ولای تو شرف ب خطاب
تشریف وجود مالے یافت ز تو	جویای رضای تست رب الارباب
وله	
آنی که مسیح آرزویت دارد	جان داده هوای خاک کویت دارد
در دوری تو زیستنش بود محال	الآنفسه چند بوبیت دارد
وله	
آنی که ثنائے تست طه الیس	وز گلشن کوی تست رضوان کلیمین
از بهر تو آسمان بر افراخته اند	وز بهر تو کرده اند مبسوط زمین
وله	
دغم شب معراج ببالارفتی	با جوش تقاضا و متنا رفتی
الا هسه حیرتم که ما او تنیم	خود فرق چه بود چون در ادنی رفتی
وله	
مقصود حقیقت و مجاز می باشد	ما دای نیاز بے نیاز می باشد
عشقه که بخود حسن ازل باخت توئی	خود رازی و خود محرم رازی باشد
وله	
آنی که چون ترابوت داوند	در ملک و ملک ندای جهت داوند
هر مرتبه گمان شد ختم تو	حتی که به سبطین شهادت داوند
وله	
هر دیده که دید محور عنائی تست	گوشی که شنید دل نبود و غفلت

چشمه که ترا دید نگیرد و خوابش	آرے ز ملاحت نشانی ندارد
	وله
آنی که بمعذرت عتابی نکنی	گر معصیت آرند خطابی نکنی
از ماست که بر است آتی توبه	ورنه تو چنانی که عتابی نکنی
	وله
دنیا که بیک چند فنا خواهد بود	حقا که پس از مرگ بلا خواهد بود
هر چیز که با ماست ز ما خواهد ماند	الا عمل ما که مباد خواهد بود
	وله
بلبل بچمن حدیث تومی گوید	گل پوشده در هوا تومی پوید
از غنچه صبا نکست تو می بوید	القصه که هر یکے ترا می جوید
	وله
نقاش ازل که از رخت پرده کشاد	بر آیه یحسن تو ز تم کرد و صاود
لر زید ز رعب حسن دست و ز تم	بیک نقطه چکید و شد یکے صورت ضاود
	وله
چشمش که بسحر عین با نند بود	صدم دمک دیده اش اسپند بود
صفر عشر است ای ولایت خالاش	کز چشم تیان بسحر ده چند بود
	وله
تا تیر نگاه باز گرداند ز راه	جادوش گرفت صورت خال سیاه
حنش افزود استخوان قدرت	یارب ز نگاه شوخ تر گانه پناه
	وله
آنی که کرم بذات پاکت نازد	آنی که حرم بذات پاکت نازد

سجده شکر بر زمین پئے است تو	حتی که بزرگی جماعت داوند
	وله
آئینه ز عکس تو حبلای میگو	نور شبید ضیاء منہ صفای گیرد
انقصه بقدر قابلیت هر یک	نیضی ز وجود تو فرامی گیرد
	وله
مانند تو هیچکس گرامی نه بود	موسیقی بحال همگلامی نبود
حسن تو ز نور حق نشانها دارد	نظاره کند کس که عامی نبود
	وله
حقا که جمال تو جالے دگر است	حقا که جلال تو جلالے دگر است
جاییکه شدی و هم ملایک ز سید	حقا که کمال تو کمالے دگر است
	وله
آنی که فلک بذات پاکت نازد	هم ملک و ملک بذات پاکت نازد
هر چیز که حادث است ای نور قدیم	بے شبه و شک بذات پاکت نازد
	وله
اے محو تجلی تو مشتاق همه	خونبار غمت بجان مشتاق همه
ای کیت که منت تو بروی نبود	ممنون شفاعت تو افاق همه
	وله
گر بے تو گذشت زندگانی همه بیج	این طفل و پیری و جوانی همه بیج
هیبت که عمر بے تو ام میگذرد	در ملک بود عشق زبانی همه بیج
	وله
این کاغذ که از پے تو پرداخته اند	وزیر تو با ظور پرداخته اند

ای شان جن آخکار از جلوه تو	آنکس که ز یافت خدا رکلی جست
وله	وله
استم که ز اندازه فزون میگرم	دز رنج ذاق و دست خون میگرم
باسوز و گداز و باخوشی چون شمع	بنگر که بدر و عشق تو چون میگرم
وله	وله
چشم تو بباستان منون می بازو	دلما بگرشتم بر ز خون می سازو
یارب ز نگاه ترکانه پناه	برگشتن خلق بین که چون می تازو
وله	وله
خواهم دل کافر که مسلمان نه شود	دز کافری خویش پشیمان نشود
دانی که چنین دله چرای خواهم	حرف از پله آنکه عاریان نشود
وله	وله
ای قبله دین و کعبه ایامم	سرشل فبیج بارتین نید انم
ای فخر خلیل عید قربان منست	آز روز که در پای تو جان افشانم
وله	وله
رمز ز کمال دستانی گویم	فرصن ملیح تو نشانم گویم
نقش دیگر کشند خوشتر ز منخت	زیباست اگر یوسف نامی گویم
وله	وله
آنی تو که فخر عالمی ای عربی	آنی تو که خلق با سوارا سببی
آنی تو که وصف کست قرآن مجید	آنی تو که نامد است بعد از تو نبی
وله	وله
آنی که ترا دون شفاعت داوند	برتر ز قیاس از شفاعت داوند

یا گوہر مخزن سرور جان مخزون است یا مخزن لآلی مخزون نے نے آن را سکا نے
 و این را کالے طلسم خیال است یا چہرہ نظم را خال مجموعہ جذبہ خیال است یا
 جامعہ ہزل محال نے نے محبت را شائے و عشق را نشائے ہنگامہ فتنہ
 خوبان است یا دل گرمی شعلہ خوبان افسانہ حستہ دلائل است یا جان امنون و
 دل آن نے نے زخم را نگہدانی و شور قیامت را سامانے سوز و درون است
 یا شور و جن دریاے خون است یا تامل جمیع نے نے سینہ را منانے و دل را
 پیکا نے۔ پست با کاروان است یا جرس را ہروان پیکر معنی را روان است یا
 صورت عمر روان نے نے خلاصہ ہر دستانے و فریب ہر دستانے۔ غمرہ را روز
 بازار است یا دلبر مایل بازار شرح حالت زار است یا جلوه حسن دل آزار نے
 نے شور جہانے و ہمہ نالہ و فغانے۔ کلام رنگین است یا فاقہ سخن را سبجہ نگین خفتہ
 را شمع بالین است یا بیدار را نور یقین نے نے دماغ را ریحا نے و دیدہ را گھٹانے
 و بیدہ جوے سراپا ناز است یا شجہہ جوے ہمہ طناز بزم آراے سوز و گداز است
 یا پردہ کشاے راز و نیاز نے نے ہمہ سوزنا نے و ہمہ حسرت و حمانے تماشا
 دیدن است یا نوید شنیدن خندان بر خود پیچیدن است یا بہار گل چیدن نے نے
 گداز نہانی و شمع شبستان۔ شمع بر خود پروانہ است یا وارستہ کہ بسبب مستی و
 قریح ہر کاشانہ است یا جہد و نہل کہ محل حاشانہ نے نے گفتن را جہانی و شنیدن را
 سلسلہ جنبانی۔ جن پر بہار است یا گردش لیل و نہار گلبن بے خار است یا تازگی
 ہر مرغزار نے نے بے برگی را خواہے و شگفتن را حیا بانی آئینہ بے رنگ است
 یا از سیہ سستی معنی عین رنگ معنی بود صورت رنگ است یا فریبندہ دل بے
 و رنگ نے نے ہر لحظہ نشائے و ہر دم بانیے زمین سخن را آسمانیت یا زمینی
 کہ اور آسمانیت از تشبیہ جہانی است یا از استعارہ جہانی نے نے آب روانی و

معلوم خدا از معنی دے تاکہ زغیر	خلو مکدہ خاص تو پروا خستہ اند
دلہ	
حسن تو اگر بے عالم افسانہ شود	ہر شمع رنخہ ہست کہ پروانہ شود
از خوبی تو ملک و ملک بے خبر است	ورنہ ہمہ کائنات و پوانہ شود
دلہ	
دل سخت و سیر ز جرم بچیدہ است	ہیات ولایت کہ چہ مرتد شدہ است
گرد مت و بد بوسہ زخم بردل خود	حقاکہ شبہہ نگ اسود شدہ است
دلہ	
خوسک بکریخ آتش نمودار شدہ است	سیاب نگر کہ فایم الاز شدہ است
ہیات ولایت انچہ گفتی بخلط	خرشید پر از ثنابت و سیار شدہ است
دلہ	
درد اکہ باشتیاق تو سے میرم	اے داکہ مطعون جوان و پیرم
ناچیت نصیم ز فراق و ز وصال	یار بچہ نوشتہ اند و ز تقدیرم
دلہ	
آنی کہ بخت بست بسود حیات	رحمے کہ بلطف تست امید بخت
ماداکہ ولایت بنود جزور تو	اے بر تو و بر آل کر میت صلوات
تقریظ از مصنف	

تعالیٰ الشدین دیوانیت یا از علم معانی بیانی جسم سخن راجانیت یا از طاوت آبجوانی نے نے
 ہر نقطہ اش دہانی و ہر خط زبانی مگلو نہ روی تیان است یا پیرایہ حسن بیان کرشمہ سیم تیان است
 یا راحت و لہاسے تیان نے نے خستہ راہ را مانے و کشتہ راجانی جو ہر مضمون است

یانب باب حکمت و دانائی حاصل حوصلہ آزمائست یا محاصل خود آرائی نے نے
 چمنستانے پر از لاله وار غوائے تجلای کلام را اینست یا از لاله و سنترن خرمنے
 طراز دانش ہر رفتے است یا جو ہر اندیشہ را سعد نے نے نے لفظ و معنی را قرآنے
 وسعادت را معانی مغز ہر گفتگو است یا سراغ ہر جستجو زمرہ کو بکو است یا ترانہ نغمہ
 و نگو نے نے از سواد سبکستانی و از بیاض چہ را غانی آرایش ہر بخمن است
 یا گل تازہ ہر چین سلسلہ ضبط ہر سخن است یا واسطہ ربط جان و تن نے نے باشغلہ
 ہمزبانی و بانور نظر ہمعنائی طرہ چچ و پرچ مضامین است یا سواد ویدہ دور بین کلام
 شیرین است یا سوز حسن نمکین نے نے بضاعت ضعیف البنیانی سراپا نادانی
 عنوان ہر نامہ است یا رشتہ از نے خاصہ فروغ ہر جامہ است یا لطیف ہر چگامہ
 نے نے تشبہ ہر بذلہ خوانی و ظرافت ہر جوانی سطلع اشعہ ساطع است یا پر از
 ابیات لامع ہوش افزاے شامع است یا زکات و راحت قاطع نے نے
 ہم بوستانے و ہم عند لب خوش الحالے قافیہ را مجیب و سایل است یا موقوف
 قفا و اے سایل خلاصہ سایل است یا اعتصام ہر گونہ و سایل نے نے یوسف
 بلاغت را کفغانے و مصر و زندانے قبلہ شاعران است و کعبہ عاشقان مقصود
 عارفان است یا مطلوب ہر دل و جان نے نے پر از کار وانی و الفاظ را
 کاروانے تشعہ شفاست یا تفسیر مصحف صفا تصویر جو رجفاست یا مراتب معر
 و فانی نے کشور نظم را سلطانے و مملکت ذہن را خاقانے نغمہ ہر آہنگ
 است یا ترنم ہر چنگ منصوبہ بازی و رنگ است یا ہر علم را فرہنگ نے نے
 ہمہ عرفانے و فطرت را یونانے جلیس جلوت است یا محرم حریم خلوت کحل الجواہر
 بصارت است یا نور العیون نصارت است نے نے جمعیت خاطر ہر پریشانے
 از خود پشیمانے جانفراے بیدلان است یا راہنامے کا طمان پر وہ در سبے

آتش سوزانی جو ہر تیغ نگاہ تیز است یا سحر کہ خشم و ستیز نیرنگی عشق فتنہ انگیز است
 یا نمونہ کجدار و مریز نے نے ساحری را قرآنے و سامری را ایمانے مرقع معانی
 است یا مجموعہ سخندانے دفتر اسرار نہانی است یا ترجمان زبان بے زبانی نے نے
 ہمہ بیمارستانی و طرفہ نگارستانی۔ شاہد ولفروز است یا مولس عجب دانش روز رفیق
 جان غم اندوز است یا ہر معرشت ناوک جگر دوز نے نے برق تپانے و ابر و بار اسنے
 و اتار اہوش افزا است یا خوراد و یوانہ نما دیدہ را حسرت ز است یا دل را حسرت
 آمانے نے سہہ بنفٹانے و مایہ سرور ہر مہربانی تحیر سخن پروران است یا آئینہ فکر
 دیدہ و روان دل بند افنون گران است یا کتابہ پیش طاق دلبران نے نے پیشکش
 ہر مہمانے دوست بخت مینز بانے۔ دودے از داغ جگر است یا طوفانے
 از دیدہ تر سواد بنیش ہر صاحب نظر است یا محبوب پر ہی منظر نے نے پیچ و تاب
 را سنبستائے و طول اہل را بیا بیا نے۔ سرمایہ آشفٹہ سرسیت یا آئینہ وار
 بیخبری صورت معنی پر دلست یا گنجینہ سخنوری نے نے گوہر نایاب را عسانی و
 باتاب لعل رمانی دولت بے زوال است یا جواب ہر سوال دلیل عین کمال است
 یا سید و خور امال نے نے سود بے زبانی و ناموری را ابرہانی نوش بے بنیش
 است یا بجلادت از غسل پیش نا طورہ بیگانہ و خواش است یا عقل جنون در پیش
 نے نے خود نمائی را شانے و خود فراموشی را او کالے سودا ہے روز و تو دن است
 یا دیوانہ را بخورہ نمون حقیقت دہماے پر خون است یا انجسام کار آغا جنون
 نے نے مستعد را امتحانے و مستفید را احسانے حدیقہ حسن عمل است یا نتیجہ فکر
 بے خلل حل بالا نخل است یا مشکل غیر منحل نے نے ویر معانی و عشق را کفرستانی
 نمونہ چنان و چین است یا نقشہ زمان و زمین رشک نگار خانہ چین است یا سر را پای
 لغبتان حسین نے نے کیفیت وجدانی و شرار باطن را او خانی سر حہ چشم بنیابی است

چہ دائم و از لفظ سخن را ندن کے تو انم کہ وجودم بیکار است و کارم بدست مختار
جان آفرین کہ جانم بخشید بلکه از سخنوری جہانم بخشید آفرین بر او کہ زبانم
بخشید و تمیز سود و زیانم بخشید ورنہ خود مرا چہ اختیار اکنون بیاطن بیدارم
اگر بظاہر ختم و بمعنی نمودارم اگر بصورت نہفتم و این ہمسہ گوہر آید ار کہ سقتم
بہ طفیل وجودیت کہ از عدم بر آوردنا گفتم پس درود بر سید ابرار

صلو علیہ بکورة و عشیتہ ۰۰۰
الف الصلوة مع السلام و زیادہ

اے ولایت این چہ پرداز انشا است کہ ہر فقرہ از ربط مبر است در لفظ
از ہر گرجہ است و در معنی از مناسبت معر است و از آغاز تا انجام بیک
ہنجا رفتار مجذوبانہ است یا تیر ملاست را نشانہ تقریر ستانہ است یا تحریر
منشیانہ یا از ہر طرز علیحدہ و بر کنار گاہے بدیو انش ستودہ و گاہے
بکفرستان گاہے برق تپانش دامنودہ و گاہے گنج شایگان و جاے گفتہ
کہ گردش لیل و نہار آخر اسیر خجہ ہرزہ سہرانیست و کد ام عبات آر لئی آیا
اہل فریبی و خود ستائی است یا ہمہ در دوسر افزائے با ستریت درین گفتار
مگر از اختلاف مضامین خبر دادہ کہ از جاے بجای افتادہ ازین رو است
کہ لا ابالی زبان کشادہ و از ہر فقرہ آمینہ بروے ہر بیت ندادہ و حباب وجودت
طبع طراز اینک وقت آنست کہ بس کنی کہ در طرز خود یک فتنے ظاہر است
کہ معنی شناس ہر سخن آن بہ کہ بظہر طول کلام جان نکنی کہ این ہمہ کم نیست
بلکہ بسیار لراحت

ہر چہ موجود شد بحکم کن است
انتہایش ہنوز سپید انیت

ابتداے وجود از سخن است
منتہاے سخن ہوید انیت

حاصلان است یا پرده دار قاپلان نے نے عیب را مہر گالنے وہ ہر ہنر پارا نے
 نور و لہاسے تاریک است یا جادوہ اسرار بار یک رنگ و بوی دور و نزدیک
 است یا حسن و عشق را شریک نے نے ہر ادیب را دبستانے و ہر مہربل را
 بستانے - مطبوع جوان و پیر است یا مقبول صغیر و کبیر مرغوب ہر دبیر است یا منظور
 ہر بنیظیر نے نے دفع خلیجائے و باعث اطمینا نے و ساز کم مانگان است یا
 ہمز از بلند پاگان گنج شایگان است یا خزائن را انگان نے نے لغزہ جانشانے
 و تیر بے امانے موافق حکمت یانی است یا لطیفہ ارنی و لن ترانی مطابق احوال
 روحانی یا ہمہ رحمت یزدانی نے نے دشمنان را سیف برانی دوستان را
 نور ثانی مرہم زخم درد مند ان است یا دل غجر خود پسندان لالہ زار خندان است
 یا مجہر سینہ را پسندان نے نے ہان دیوانے و با حباب ار مغانی لرا حمتہ

بی تکلف دروست یا خود از دوست
 ہر کہ گوید خلاف لایعنی است
 جبذام حسب اسنام خدا
 ہر ورق از شگفتگی چمنے
 ہمہ در دل نکلند ملہم غیب
 فیض او ہست ہر سخن کہ بود

ہر چہ از خوبی کلام نکوست
 کام جان را طاوت معنی است
 روش اوز ہر طریق جدا
 صفحہ صفحہ گلے و یا سمنے
 ہر چہ گفتم ہنر بود یا عیب
 ای ولایت کمال سن چہ بود

ارے اگر ہمہ زشت است خوبی آموزگار است و اگر ہمہ خوب است زشتی
 حاسد ان بیکار بالجمہ اگر چہ کم ہست بسیار و یادگار تن خفتہ و جان بیدار و مفتام
 ستایش پروردگار ہما اگر چہ از نا کامی ہمہ تن یا سم الامور در حمت بے قیاسم
 ہمان بہ کہ قدر نعمت شناسم بے بخشندہ بے منت را سپاسم کہ ہمہ از کراست
 اوست چہ گفتار و چہ کردار آخرتہ ہانم کہ بہ پیکر صورت مانم از معنی حرف زدن

طالبانِ راہِ حق

۷۸۶

عقائد الغیر

طالبانِ راہِ حق

اس کتاب کو جناب مرشدنا مولانا حضرت محمد عزیز اللہ شاہ صاحب
صنعتی پوری بطولِ حیات نے تصنیف کیا ہے بلحاظِ حق باطنی یہ کتاب موجودہ زمانہ میں
لا جواب ہے شاہ صاحب موصوف نے شریع کتاب مسلمانوں کے ایمانِ مفصل
سے کی ہے اور آمنت باللہ و ملائکہ و کتبہ و رسالہ و الیوم الآخر و القدر خیرہ و شرہ
من اللہ تعالیٰ و البعث بعد الموت یعنی ذات وحدانیت کے وجود ملائکہ کتب
آسمانی۔ انبیائے کرام۔ قیامت تقدیر خیر و شر کا من اللہ تعالیٰ ہو اور اس میں
عقلی ذمہ واری مرنے کے بعد پچھراٹھنا ان عقائد کو جو ایمان کے ارکان بلکہ
جسم انسان کی جان اور روح روان ہیں ایسے موثر اور دل نشین پیرایہ میں بیان
کیا ہے کہ دیکھنے سے تعلق رکھتا ہے۔ حاجتِ آیاتِ بنیات۔ احادیثِ معتبرہ۔
اور اقوالِ بزرگانِ دین سے استشہاد کیا گیا ہے جس سے تاثیر اور استحکامِ مضامین
ہو گیا ہے۔

اسکے بعد مناسب ترتیب سے ضروری عقائد سب بیان کر دیے گئے ہیں۔ اور
اس قدر اظہارِ میرے مقصد کے لئے کافی ہے کہ جن عقائد کی ضرورت ایک
مسلمان حنفی کو ہے۔ خصوصاً جو خاندانِ حقیقیہ۔ قادریہ۔ سہروردیہ اور نقشبندیہ

بکن ای ناتمام ختم کلام
خود داند کسے نہایت او
بہ محمد کہ ہست جان وجود
ہر نفس بشمار پے در پے

انی ولایت تو کیستی و کد ام
نہر چہ گفتی بس است ہرزہ مگو
بہ کہ بفرستی ارغوان درود
تا قیامت سلام حق بروے

بعون ایزد متعال دیوان منشی ولایت علی صاحب تاریخ ۲۹ ربیع الثانی
۱۳۳۱ ہجری حسب خواہش عزیز ازجان احسان علی ڈاکٹر بقلم عاصی
محمد امیر حسن ناظم شاہ پوری خلع فقہور سہہ باتمام رسید
مرکتوبہ ۹۱۴ھ

الشعر كلام حسن و قيمه قبيح

من تصنيف مولانا مرشدنا مقتدا حضرت محمد عزيز الله شاه عزيز معروف بجناب
منشی ولایت علیحاجان صاحب ولایت خلف منشی محمد یحیی اعانہ انصاحب
رحمۃ اللہ علیہ رئیس قصبہ صفی پور ضلع اونا و ملک اودہ موسوم بہ

دیوان عزیز

۱۳۳۲ھ

حسب فرمایش رئیس ابن رئیس امیر ابن امیر جناب انیس احمد صاحب
خیر آبادی مرید و مخلص خاص جناب شاہ فیض خادم صاحب سجاده نشین
مہنگوان شریف بحسن سعی مالا کلام جناب شاہ احسان خادم عرف حاجی
محمد احسان علی صاحب ڈاکٹر فوجی و رئیس قصبہ صفی پور ضلع اونا و

بہتمام حافظ فیاض الدین پرنسٹ

ابو العالی سیٹھ پریس آگرہ مین چھاپا گیا

سے بیعت رکھتے ہیں) اور ہونا چاہیے اور جن عقائد میں آئے دن ہٹاؤ
اور مناظرہ ہوتے رہتے ہیں وہ سب کے سب اس کتاب میں موجود ہیں۔
سید دوبارہ چھپ کر تیار ہے اس کی قیمت پہلے ایک روپیہ تھی مگر پھر بھی
تھوڑی ہی مدت میں ختم ہو گئی اب اس کی قیمت ۸ روپے بمحصول کر دی گئی ہے
تاکہ ہر ایک اس سے استفادہ اٹھا سکے۔ جس کے حاصل کرنے کے لئے
جلد کو شش کیجئے ورنہ پھر انتظار کرنا پڑے گا (صفحہ ۹۲) لکھائی چھپائی کاغذ
باغی دو جلد سے کم روانہ نہ ہوگی۔

دیوان اسرار حقیقت مصنفہ محرم اسرار سردی مہبط انوار ایزدی حضرتنا
مخدومنا خادم صفی محمدی قدس سرہ ہیں جس کا نام خود شاہ ہے اور دیکھنے پر منحصر
ہے طالبان خدا کے لئے پُر از حقیقت ہے۔ جس کے مضامین اردو سندھی سے
مملو ہیں صفات انشی کاغذ چکنا ڈمی قیمت ۳ روپے بمحصول چھ جلد سے کم روانہ
نہ ہونگیا۔

اعلان - چری سامان - بوٹ گرگابی - زین اسپ - ساز ٹم ٹم وغیرہ ساختہ کانپور
عمدہ بکفایت سوداگر صاحب موصوف سے مل سکتا ہے فرست و خواست کرنے پر مفت بند ہوگی

ملنی کا تپہ

سید محمد احسان علی صاحب سوداگر بانسی روڈ مقابل گرجا گھر کانپور

<p>کریم الخلق فی سر و جہر حبیب اللہ بالتحقیق حقاً شہیر بالمحاسن و المکارم الائق حبہ کلت لسانی</p>	<p>حکیم الخلق فی لطف و کرم ولی اللہ بالتصدیق صدقاً وفی الافاق مشہور بخادم ومن توصیفہ فقرت بیانی</p>
---	---

دریا قہم ہا کہ از اقیانوس نال آئستہ در جگر یافتہ چونکہ سوختہ را از آہ درونہ تاب و لغوہ را مضطرب چارہ نیست برخلاف ماضی کہ چون شمع را بخوبی پسندی راضی بودم و بخود نمائی و خود ستائی متقاضی غفلت از غریبات ہذا کہ بر من دریا نیست و سختی در او و چون پر کاہے کہ از سر نشی شعلہ و تیزی جان من گمان بر وار آید از دل زربان می افتاد اکنون کہ رفتہ رفتہ جگر با تشنہ آتش بجگر آرام یافت دیگہ بنماست و دیگرے با کمر نام یافت و دل بسختن و ساختن خو گرفت و گرمی بنگاہ رخت یکسو گرفت نشاید کہ چیزے بتکلف گفتہ آید الا تانہ پنداری کہ سوز و رونی کہ شد و تہ تاب کا عدم شد بلکہ آتش بر جائے است و شعلہ را در بر جائے است مگر ندانی کہ از اخگر و نیراز فکندہ توان ساخت و جہلے توان سوخت الا مقصود آنست کہ بے دو و گشت و گوہر شب بگردید خیالچہ خون تیرہ ہرچہ بان مانند آن بہرہ را بیک تیرہ نہان نہان میوز و خاکستہ میکند و دماغے بر بنیخہ و دود و قاعدہ آتش بہیت تا انجام کا بخیر خاکستہ اخگر ہم نماند و بہر چند این حالت کہ تاب و روت نرود و تبعلم قیاس و نشین نتوانی اما گوش زوہ اثرے دارد بشنو تا بدانی کہ سوختگان گفتہ اند

خاکے از ہر کس مہساند یادگار وز وجود عاشقان خاکستہ

بالجملہ الی الان کہ ہزار دو و صد و ہشتاد و نہ سال از ہجرت گذشتہ است آنچه گفتہ بودیم انجاء را نیز با یکای برادر گرامی گوہر دانشمند ہندو نام بردارابائے نادین حکیم سید عطاء الحسن کہ از بہرگونہ فنون و علوم بہرہ دانی برداشتہ است و از غایت علو بہت ہنوز از تکمیل اعلم سیر نیامدہ و بر استیعاب نظر گماشتہ است و ما و اے آن خشنیہ نظم میلے بہ شرم دارد و نکات معنی را بر صغیر دل می نگارد و در آخر ویدائے کہ داشتیم نگاشتیم دین سطر چند ما بہ الاقرار ہم کردیم و بعد ازین انشا اللہ تعالیٰ قطب زبان از گزند لیس و دوکت از نگارش قلم کردیم و اگر مضطربا بہ چیزے برآمد ہمدین اوراق و اخگر و خواہ شد تا بداند کہ اگر قطرہ از چشم ترا دم از آتش جگر آمد و بعدہ اللہ بس باقی ہوس و انوشیہ ایا باللہ و سلام علی المؤمنین و المؤمنات و علیہم السلام

هو العنبر الفتح

بسم الله الرحمن الرحيم

وَصَلَّى عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاصْحَابِهِ

بنامے کہ ہر نامہ نامی از دوست احد بود و نام خود احد بنام دو دریا و جزیرہ رخے فرق نے الاتاندانی کہ بر رخ جداست لقابے کہ معشوق بر چہ لبست و گرد دولت عشق را راہ نیست عزیز ابر احسان او عاشقیم	وجود محمد گرامی از دوست عدم را زین ہر دو در حد نہاد نمی دیگر از غرب تا مشرق نے حجابیست از اسم و رسمی فحاست بر عاشقان نیست ہر چند ہست ازین را ز جان تو آگاہ نیست کہ او طالب ماست گونا سقیم
---	---

پس از حمد متکاثر و لغت ستواتر بر عزیزان صاحب یتیم محقق سبا و کہ این ناچیز متخلص
به ولایت و عزیز بعد از ترتیب تصنیفات کہ شہ حش در مخزن الولايت و الجال مذکور
است زبان از گفتن و دست از گہر سفتن باز داشته بود الا انما الخ کہ صحبت را اثری
است چہ جاکہ صحبت صاحب نظرے و ہوشمندان را خود ازین معنی خبریست چنانکہ گفتہ اند

گل خوشبوے در حمام روزے بدو گفتم کہ مشکلی یا عبیرے بگفتا من گل ناچیز بودم کمال تنشین در من اثر کرد	رسید از دست محبوبے بدستم کہ از بوے دل آذیر تو مستم ولیکن مدتے با گل نشستم و گر نہ من بہان خالم کہ مستم
--	---

لا جرم از وزیر شرف خدمت حضرت مرشد جیق نور مطلق عالم عالم علی علیہ السلام ہر شوقی را اثر

انعام توار و زازل است اورا
 شمرنده مکن زیر زمینیم ز نگیرین
 منکر ندید گرچه بر حکم تو گواهی
 از غیرت گنجینه پوشیده بودی
 هر فرد که هست از نعم تست بگیتی
 اے با همه دے همه در ظاهر باطن
 ماکان مشرک لک عباد کمال
 لاؤ نعمت در حق ما رحمت عامست
 در عشق خود از هر دو جهان بجزم کن
 جان بخشی حکم تو کند زنده رحم را
 ما و سر شوریده بسوداے انانت
 یک ذره سپاس تو نیا ریم که سنجیم
 اگر حرف زند نکته دری خود همه از دست
 از دید و آس و بدل جلوه نمائی
 از گرمی نه گامه آتش نه هراسد
 آنجا که تویی از تو تکلم نتوان کرد
 تالاف تمامی نزنند هر که نه کاهد
 از بوالهوسی راه محبت نتوان رفت
 محرم بهوارفت و پیام اجل آمد
 فردوس تو جو لاکمده مز و نباشد
 مایوس نکردش ز مدارا کریم تو

کہ خصص بالفضل عطا رونوالا
 یارب نحرث جوابا وسوالا
 ما خاصم فی نفسک نقصا و زوالا
 آشوب وعید تو لمن عدد مالا
 فالعاقل یستہزئ من عدد مالا
 لم ادر تشبیک فی الکوّن مثالا
 جائے کہ رود ذکر تو الاہت کمالا
 ہر خد کہ فرقتے ز نعم آمدہ تالا
 یا فاعل ما در کہ العقل محالا
 چون بہت شود نیست دین حضرت والا
 یا من ہو حکمت علی الارض جبالا
 اے دادہ بجا از کرم آلات وہم آلا
 حمد تو لقا عجبر و ہما و خیالا
 شان تو چه شان است تبارک تعالی
 بر ہر کہ کرم کرو عطایت متعالا
 بحیرت فی معرفتہ سد محالا
 المذرا ذاتم فاعکست ہلالا
 رحمتی بمن خستہ کہ ادر کت ملالا
 لا اعلم فی عاقبت الامر مالا
 اعطیت بمن شیت عیونا و ظلالا
 من جابد بالجد خفا و ثقالا

منہ لغی در استغنا بر ابرہیت ۱۲

المؤمنين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قصیده در حمد باری عز اسمه

اے پست دنیا تو ز فکر همه بالا	ہر نکتہ بالا متناہی شدہ بالا
حمد تو با معان خرو هم تو زیسید	من قال انا احمده زاد و بالا
دیدم ہواے تو خرد را بتگا پو	گفتم کہ مگر یافتیش گفت کہ لا لا
حقا کہ ترا خبر تو ہر گز نتوان یافت	گفتی بدل بے خبران وال فوالا
آئم کہ بدست تو بود سود و زیانم	پیدا ست ز ز سود گیم زشتی کالا
ترسم کہ گریبان کشدم اہرمن آخر	وامان من خستہ بہر لوث میا لا
تا کیست کہ بے پردہ تماشا تو بیند	انظہر لہ لہ مارک حسنا و جمالا
جاسے بدہ از بادہ پر زور سقا ہم	یا جاذب قلبی جبر و ثا و جلا لا
آراستی از شمس و قمر مشرق و مغرب	زینت بقطبین جنوبا و شمالا
انزلت علی الناس کتابا بشائے	فضلت لحم فیہ حراما و حلالا
گمراہ شود کافر و مومن بغلط اسم	لایوجد فیہ تبو لاک ضلالا
شعلات حجیم تو لمن مات فراقا	حبات نعیم تو لمن حی وصالا
ذات تو کہ در پردہ اسرار نمان بُو	در صورت احمد متجلی شدہ حالا
نور تو ز پیشانی او کرد تلالا	لا یکنہ الشبہ کما کان خصالا

قصیدہ در حمد باری عز اسمه
 لایکنہ الشبہ کما کان خصالا
 در صورت احمد متجلی شدہ حالا
 حبات نعیم تو لمن حی وصالا
 لایوجد فیہ تبو لاک ضلالا
 فضلت لحم فیہ حراما و حلالا
 زینت بقطبین جنوبا و شمالا
 یا جاذب قلبی جبر و ثا و جلا لا
 انظہر لہ لہ مارک حسنا و جمالا
 وامان من خستہ بہر لوث میا لا
 پیدا ست ز ز سود گیم زشتی کالا
 گفتی بدل بے خبران وال فوالا
 گفتم کہ مگر یافتیش گفت کہ لا لا
 من قال انا احمده زاد و بالا
 ہر نکتہ بالا متناہی شدہ بالا
 اے پست دنیا تو ز فکر همه بالا

یا ساخته کرده خود صورت نعل
 نه که در گرد و سر شب همچو جبین
 هر آنچه سر و دم بنواے چون مخالف
 بارے ز سر هوش تو ان بستی خیل
 نه که شب چار و دم نور تاست
 آرے تامل خبر از راز تو ان یافت
 و لغے شود از جرم تو پیدا و ندانم
 الهام کند جوهر اول ز سپهرم
 دل برده ز تو هم سخنی سائے پیمبر
 آغوش تشد صورت گهواره سراپا
 این کا هشت از گردش ایام نباشد
 الاخته هست نهوزم بدل اندر
 دانم که بامید ز انگشت شعا عیش
 خواهی که دوباره کند از ناز دوباره
 حقا که اثر میکند اندر دلم این حال
 آرے بوفامونس و عشاق خبر نیست
 محبوب خدا ختم رسل سید کونین
 افروخته نورش حرم کنت نبیا
 خوشنودیش از جرم چنانان بشیان
 بیتابی لطفش بتولائے مخالف
 یک نکته ندانست ز سر دهن او

از پاشنه کفش نگارے بر جانی
 افزوده در روشن بترقی نظر آتی
 صدر پرده کج بود دران گرم نوانی
 تا بر درخ رشید رخ ناصیه سانی
 باز از رخ تابنده کند پرده کشانی
 باقیست نشانی ز همان سیر زبانی
 تفریق بیانش ز غلامی و جدائی
 رازے که بدان مدرک نیست سانی
 گویا چو زبان گشته از و نکته سرائی
 که عهده دم مهربان نور فدائی
 بین داغ ند و اغیست که آنز بردائی
 از سر کمال تو بخور رشید لقائی
 بالیده بخود سینه سپر ساخته آتی
 گوید با اشاره که تو از حلقه بانی
 لاریب که بیتاب غمش صبح و سانی
 ختم هست بر او شاهدی و هوش بانی
 که ز بند گیش جلوه گری کرد خدائی
 افروخته دستش علم تحت لوای
 بیزارش از طاعت پسران ملای
 سرگوشی حلقش بهداری ریائی
 هر چند که در علم مثل بود کسائی

دائم که پس از مرگ دهی خطا نامم سر چیده کن قطره نور نظم نام	احرق من المهد فدا با و نکالا ای آنکه هم از قطره کنی لولولا خون جگر از دیده بیدار بیالا
---	--

قصیده در نعت خوابه کائنات نور موجود اسیدنا و بنیاد حضرت محمد مصطفی

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

ای ماه که از گوشه به راه بر آئی محراب مناجات شدی چون خم آرد کو خلوت هر روزه و بیداری هر شب و تسوی و جانگاہی تو بیسبب نیست ناخن بدلم میزنی از معنی باریک مانا که سری داری و سری بر کابے یا از غم آنست که خود را بتشابه یا هست گمانی که مگر سخت گمانی یا مایل آئی که بطلاق و ریارے یا از پئے در یوزه حسنه ز حسینه به یا کرده تمنائے لب چون خطا است یا حلقه بگوشه شده گنج کلے را یا مهر تو جوشه زده یا قبه کاخه یا سیکرت از خم شده شمشیر که شوخه	جرم تو چرا کاست که انگشت نمائی مانند حرم قبله ارباب دعائی کور وئے در خشته و سجاده کشائی بر عشق گو اهی دهد اندوه گرائی چون مصرع پر نور هلائی و ضیائی اینک همه تن در موس بوسه پائی بالتش سیم خنکی ترکی بستائی قوست بکین زده کند از عوده زنائی بر یخچران نسبت خود باز نمائی گردید سراپا تیو کجکول گدائی تا شوق بدین حیلہ کند کامروائی زانرو که دهد ناز در آن حلقه سائی تا شمشه بشوی آمینه آسا بصفائی زیب کمر خود کند ار کار فرلقائی
--	---

من این
قصیده
در نعت
خوابه
کائنات
نور
موجود
اسیدنا
و بنیاد
حضرت
محمد
مصطفی
صلی
اللہ
علیہ
وآلہ
وسلم

از سبب الی الخلق نشان تو ناشیست
 از اکثر ہم تابعا ایاست که در حشر
 اگر سنیہ تو جوش زند بو العجبی نیست
 انداختہ صد شور ملاحمت بدو عالم
 جان سوخته از جلوه تو خون رنگ پی
 دیدیم و شنیدیم انا اگر کم از تو -
 فرو تو دلیلیست انا سیدیم را
 حاشا که ترا بلکہ بود ناز خود اورا
 دیدار تو کافیت بہر وجه کہ باشد
 از نور وجود تو فرو غیت بقا را
 چون باصرہ شد مد کہ ماتحیر
 داروے دگر بہتر از پی جان نیست
 کے محو سیمی کہ نہ از دم حبسہ ریل
 صاف از تو ہویدا کہ جس تو شید است
 جویم ہوا تو عنے را کہ پسندے
 از نقش بقط کہ بتوریت نوشتند
 نوشتہ است کہ نشان میدہار گنج
 بانگے کہ بر آمد ز میرش جو صفیر نیست
 بر قطره جو بحرین زند موج ز قعرش
 لال است ز با ہم کہ بدین الفت نیز زی
 اسے تاست نگین تو ز تیون مبارک

کز در ازل منظر لولاک لمانی
 از غایت تعظیم بہ محمود سزائی
 کز دجی سیمست با و از درائی
 انداختہ صد کان ملک نیز روانی
 دل ساختہ از جوش غمت نامہ تنائی
 بے شبہ زہر آنچہ کہ دایم سوائی
 آنے تو کہ بالذات منور کشتائی
 در پیکر نورے کہ مشابہ عجبائی
 یار گیرد و فریاد رس و حرز بلائی
 با سایہ اگر شمع شبستان فتائی
 جبریل بدان پایہ نداند کہ چہائی
 دروے کہ بہ میتابی سختش تو دوائی
 کے مثل کلیے کہ نہ محتاج عصائی
 سر بقدم آئینہ عین بقائی
 گویم تو سلامت مرضی را کہ شفائی
 کردند نمودار کہ ایمان حیائی
 سنجیدہ گواہیت کہ معیار غنائی
 گویا نبوت نے خامہ شدہ نمائی
 در قلم عشقے کہ تو ہر دم بشائی
 در خط شدہ کلکم کہ بدین نقش نشائی
 چون شمع فرو زندہ بغاوس عبائی

چون کرد جانش ز نمانخانه تجله
 آتمایه ببرزخ کرمش دید که گردید
 از علمه وال او علت اولی
 در صورت او دیده وری در تحیر
 زیبا شده از پیرنیش ساده لباسی
 من خواند مشی الو اعظ بحشید مردم
 از غیب دبد شوق درون نقی حضورم
 باشد که کنم ز مزمه سنجی ب خطابش
 آن دریتیم که نه از آب و هوای مطلع
 آن لعل سپیدے که چراغ شب تاب
 نامت بسپهر امست در بخاک محض
 آمیخته لعل تو به روش حلاوت
 پاکیزه تر از تخمه آدم بکر است
 مذکور بهر فرق با شمار نبوت
 در عالم برزخ طلبی مغفرت ما
 میرم کمالے که نصیبم بوال است
 نشاید به تجلای رخت که در شینا
 آئینه حسن تو دو گیتی به تصور
 خورشید ظهور تو ز هر فده درخشد
 آرام دل غمزه در حالت شدت
 گفتی که اما اول من یقرع آرس

حدیث بر این عابد رضی اللہ تعالیٰ عنہ در حق جلاله و عزاله از شایسته تقداس سنه ۱۱۷۰ هـ اول من یقرع باب الجنه ۱۳

آمد بجهان عشق بینگامه فردی
 حسرت زده از نجت پسر حاتم طائی
 وز تن نیکون سطوت او علت غائی
 در معنی او حرف زنی هزاره درانی
 چست آمده بر قامت او نگ قبائی
 بیوده تو در محضه حرف ندائی
 اسلم شورش بدل انداز کجائی
 یایم نظر معرفت از روح سنائی
 یا گوهر پاک از دوجان بشین هائی
 وز مخزن مخفی بصاب فقرائی
 طغراکش نقش سحر از من سمانی
 آموخته موتیو بهر زلف دوتائی
 من خیر قرون نربان علمائی
 معروف بانوار میان عرفائی
 رفتی و هنوز از سر مار و بقفائی
 نازم بغریبی که انیس الغربائی
 در دیده نمی آئی و از دیده درائی
 آرس همه تن جانی و اندر همه جانی
 و هم است که از خاک به جلباب غنائی
 آسائیس جان همه در حال رخائی
 سلطان احم پیشرو هر دوسرائی

حضرت مدنی ز عالم شایسته تقداس سنه ۱۱۷۰ هـ

حضرت مدنی ز عالم شایسته تقداس سنه ۱۱۷۰ هـ

حضرت مدنی ز عالم شایسته تقداس سنه ۱۱۷۰ هـ

کلبه را که تو روزی بکرم بنوازی
 دیده را که تو گاهی بنظر بگدازی
 چون خرامی تو بالین اجل آمده
 چون جمال تو شود بزم فروز تلقین
 هر سپهر از سرایتی ضیائے گیرد
 و در عالم بغان گردش تحت نسزد
 جان اگر جسم شود ناسیه یابد از تو
 چون کند لعل درخشان تو گوهر پاشی
 چون زنده مهر تو اندر دل خوار آتش
 هر که دیو زده کند شام و صبح از دید او
 خاطرے کو غم اوبه خبر افتد ز همه
 از پی جمیع تعلیم تو گیتی تنگ است
 بے تو ان مرد که از جوتی و دانش آبی
 گلشن از سیر تو چرخ بکده آید بنظر
 گرمی ذکو تو چون شمع فروزد هر سو
 هر که تعظیم تو دارد همه اوقات نگاه
 چه عجب گزشتای تو نوا بے یابد
 هر زمین بوس تو هر دو فلک زند
 گزیده بخشنده غم او مفت حیات ابدی
 لاله و نسترن از رنگ سریش روید
 هر که راه تو رود حرمت و عزت بنید

در گنجید بخود از خرد چو ایوان گردد
 غیرت یم شود از غیبت طوفان گردد
 ملک الموت ترا تاج فرمان گردد
 سینه مجمر شود و دیده سپندان گردد
 هر زمین از کف پایت صفا بان گردد
 گرم اطراف فلک عرصه جولان گردد
 و ریحیات تو زید جسم اگر جان گردد
 عرش اعظم جمل از تنگی دامان گردد
 آتشینه صفت لعل بهر کان گردد
 بے آب شاد بے پی نان گردد
 نه با فسانه شکبده بدستان گردد
 لاجرم عالم ارواح دبستان گردد
 سبز رنگ اگر مزرع و بهقان گردد
 هر گل از دیده دری ز کس نشان گردد
 ذاکر تو همه تن سرو چراغان گردد
 داورش از همه افات نگهبان گردد
 کلک سرکش ز بیم آهنگی سبحان گردد
 هر نهوادار تو همسایه سلمان گردد
 سود جان در حق دل مویش تاوان گردد
 گلن نسیرن برهش خار عیان گردد
 هر که بار تو کند سید جیلان گردد

کرد از بیم تو در محضه جوشن پوشد
 هفت اقلیم بیک مرتبه از دست دهد
 قبله هر دو جهان طاق دروشت است
 در چراگاه دواب تو چرد گاو زمین
 دیده داغ بچشم تو چو مردم بیند
 محبت سنج ز انعام تو گوهر باشد
 از سر رحمت او خضم به بستر خواهد
 پدیدد فکر بگوشتم ز مقام ملکوت
 بزرگدوز تو تا کند گردان کردد ^{مطلع}
 مهر ز تاب تو چون شمع ز آتش سوزد
 بستر قدرت او خط جبین دشمن
 لعل یا قوت شود بر در او سنگ خرف
 ریخ آفاق بسود اتیو راحت بخشد
 گوشه گوشه زبان تو یمن نماید
 بر نگاہی که بجلا تیو بر تو فلک
 هر کجا سایه بالا تیو بر خاک افتد
 خسته جانی تماشای تیو بے غم سازد
 غنچه از بوی تو خون دل صد باره خورد
 بے نیاز تو بک سنگ بود علم و عمل
 آتش از بهیبت او آب روان راناند
 پس در طفل زرش نخبه دستان بچید

تیغ از نام تو در معرکه عریان کردد
 پائے بوس تو اگر خسرو گمیان کردد
 اگر بایدمه نوسر بگریان کردد
 شیر گردون چو پرتار تو چو یان کردد
 سینه اشک بچوش تو چو کان کردد
 منقبت گوی ز تائید تو صان کردد
 وز دم بهمت او مرد بمیدان کردد
 مطلع تازه که آرایش دیوان کردد
 تا شب در روز بود گرد تو کیان کردد
 فلک از حکم تو چون گوی بچوگان کردد
 رشتی بختش اگر مانع احسان کردد
 غار خوش حدره او بسنبل در میان کردد
 مشکل دهر زایاے تو آسان کردد
 کوچه کوچه ز حدیث تو بد چنان کردد
 حسن آغاز نشان بخش ز یابان کردد
 دزه با مردمک دیده عرفان کردد
 بے نوائے بتو لاتیو سامان کردد
 گل ز داغ تو بعد رنگ پریشان کردد
 در خلوص تو گران پله میزان کردد
 دوزخ از رحمت او روضه ضلوان کردد
 پیش خیز حرش رشک قدحان کردد

<p>گر کلاه نمده افسر سلطان گردد ماه و بمنزل خود همسر کیوان گردد ساجده مهر بخلوت کده پنهان گردد چون نه فرمان تو یابد بچه عنوان گردد افتد از پایه اگر چسب رخ پیمان گردد گرمی آتش سوزنده دو چندان گردد گلشن خلدیرین گوشه زندان گردد آنچه منشور دهی آیت فرقان گردد گوشش سامع ز کلام تو نمکدان گردد اندک از لبست جود تو فراوان گردد آغ از مرغ هوا تیر که هریان گردد هر چه گوی تو همان علت برهان گردد گردی گرد حرم نو مبنی جان گردد آهیه آباد شود تنگده حیران گردد چون دعائش بی ما شافع خصیان گردد تاسیه کاری ما منتیج غفران گردد خرم آرزو ز که خاک در ایشان گردد</p>	<p>بیج تمکین نه بند خاکش در راه او اگر کمال تو عرو خوش بفراید بنگاه که بدارا تو از مهر نه بحث تعلیم گردش خامه بیا روی ید الهی تست در زل عمده پیمان ز زمین تو بست اگر خیالش نه داند ده عذابش پسند که بر رخ نه ز سر سبزی آتش باشد آنچه اعلام کنی هست کلام تاطق لذت هر سخت شور آرد از دل کم با تازده ایشار تو گردد بسیار آه از عرصه عشق تو که آتش بارد حکمت حکم تو محتاج قیاسی نبود کند تاب تن جان نبی آدم را چون زنده است بطلان تو دله بطل تا ابد بر لب جبریل امین باد امین سایه حمت او باد حسد ایا بر ما شعله نگرانی عشاق تو در جان غیر ما</p>
---	---

قیصر دستان خوشخواجگان قطب بوستان حضرت عین الدین حشتی

قدس الله سره

سرود زمزمه پارتی چوپرده ساز

رلم بولور عشق شد ترنم ساز

آب و تاب گلستان تو چربی گیر است
 چون در آلی بسرا زده دل قصر امل
 گر بواسع بجهان از سر کو تپو وزد
 علم بے عشق تو سر پای سودے نبود
 هر که در دهر او پرده ز چشمش افتد
 گرچه دوزد دهن دهم بسر تیر قضا
 عقل باور نکند نقش لطمه غیبم او
 چون خیال تو کند جلوه در اندیشه زبان
 هوش سنجد که گذشت از سر کو تپو مگر
 چون بخواند ترا در صف سجا گردان
 چون شود من بحسن از تو فریاد پیر
 نرسبت از سبزه او گنبد اخضر جوید
 که تو استاده سوی بر لب غاری نفسی
 آشتی جوئی ترا هیچ گزنده نرسد
 باغ فردوس سیکوشت تانند آدم
 چشم فتنه بعد اشوب به بند ابلیس
 منقلب می شود احکام ازل تا بابد
 مضطرب میرید احبوا سلف تا خلف
 چون قضا محل عزت بقطارش بند
 تپک تقدیر چه پر کلاه آهن کو به
 پیرو کامل او واسطه کرد و چو کیل -

گوهر شبنم از دوا ده نیسان گردد
 منتظر زل همه از خیش نیسان گردد
 سرد مهری متغیر شده بجران گردد
 ز هدیه مهر تو پیرایه نقصان گردد
 هر که بنیدرخ او عاشق یزدان گردد
 نشنود گرز تو بر گرد بیک آن گردد
 مرکب تیز تو گر بر خط دوران گردد
 همچو طوطی پس آئینه خوش الحان گردد
 گر غزایل پسندیده سبجان گردد
 زال گردد مگس و لپشه زیمان گردد
 پیرا خلاص همیر دل باذان گردد
 سایل از فطره او دهمیه باران گردد
 غار باله بخود آتای که لبان گردد
 گرچه هر سوی تنش نشتر و پیکان گردد
 چون بازار تو جنس کرم از انان گردد
 چون یقین تو ضمیر دل باکان گردد
 خط شیخ تو اگر طالع دوران گردد
 اگر سمند تو به پنهان بیابان گردد
 اطلس سبز فلک مصرف پالان گردد
 سینه چون بهر سر خشم تو بندان گردد
 حامل حره او خواجہ خرقان گردد

چون در آلی بسرا زده دل قصر امل
 گر بواسع بجهان از سر کو تپو وزد
 علم بے عشق تو سر پای سودے نبود
 هر که در دهر او پرده ز چشمش افتد
 گرچه دوزد دهن دهم بسر تیر قضا
 عقل باور نکند نقش لطمه غیبم او
 چون خیال تو کند جلوه در اندیشه زبان
 هوش سنجد که گذشت از سر کو تپو مگر
 چون بخواند ترا در صف سجا گردان
 چون شود من بحسن از تو فریاد پیر
 نرسبت از سبزه او گنبد اخضر جوید
 که تو استاده سوی بر لب غاری نفسی
 آشتی جوئی ترا هیچ گزنده نرسد
 باغ فردوس سیکوشت تانند آدم
 چشم فتنه بعد اشوب به بند ابلیس
 منقلب می شود احکام ازل تا بابد
 مضطرب میرید احبوا سلف تا خلف
 چون قضا محل عزت بقطارش بند
 تپک تقدیر چه پر کلاه آهن کو به
 پیرو کامل او واسطه کرد و چو کیل -

بود و بیا کی انفاس با ملک هم
 بیارگاه جلالتش بجاست از جبروت
 معین تست اگر استعانتی خواهی
 ز ندبام تو آفاق سگه شاهی
 بزین بلامن او دست میزنند
 نماید آنچه ندیدی ز ماسلف هر چند
 علوم مرتبه او نگر کن آزادی
 کمال معرفت او بین که نگذارد
 گفت آنچه بود گفتنی بر حضرت شمع
 اگر چه مهر تابد کجا لطیف و کشف
 برنگ دیو بفرید اگر چه گل خند
 بجلوه که نماید بدیده مردم سوز
 نظر فروز سواران آب خواهی شد
 بسرو دیده پر سیاره میروند تاب
 شود ز صید خیالش همایک رنگ
 ز هر مژه بر دیگر کند نگاهش و
 بر آستانه او گر چه ر استان آئی
 مرید او به فریش نیرود از راه
 بیا و از سر سودا متلع جان در باز
 سر شک خون که بوازش دایه کشد
 ستایشی که زبان میکند گفتارش

انیس او که زنده حلقه درش اعجاز
 اگر ز کاسه سربا کند خاک انداز
 بیا و خاک چشم خدا شناس انداز
 برو چو سکه بنامش نگین دل بطراز
 که استین کرم را طفیل است طراز
 زمانه رفته بحکم خرد نیاید باز
 چون سپهر نگر دید چار طاق افراز
 نوائی راستی او پیش جبهت کج باز
 نکرد آنچه بود کردنی ز شرم جوان
 و گر چو ابر بر بارو کجا نشیب و فراز
 بر روز هوش چو بلبل اگر کشد آواز
 بانشه که فروز د بسینه صبر گداز
 سمن عشق بمیدان او چو موج بتاز
 ز به سعادت طالع که باشدش قیام
 اگر دلی ز دورنگی بود چو سینه باز
 چو باب لطف بروی جهان کند فراز
 چو حلقه پایشکن از خلوص سر مفرز
 اگر چه نفس پالده هزار روغن قاذ
 که سود یابی از او گر کند زیان در باز
 چو روغن سست که عصا می کشد ز جواز
 چو جوهر پست که تابد مبر که ز خراز

محشم آنکه مگر بشنود معین الدین
 نه در حطیم وصولش مقام ابراهیم
 جمال او به تجلی نه آفتاب که خرج
 جلال او تعلی نه التاب که عشق
 کمال او ترقی ترقیش بکمال
 فروغ او بفرغ و ذرغ او بفرغ
 کلام او باثر جان دهد بهر قالب
 لبش نجشیم نماید اگر فرو سنجد
 میش ز هوش رباید اگر فرو نپرد
 بگوش اهل دل آید ز گش جرمش
 سباز تازه فرزند چو جنبش کرمش
 عبیر محفل او چون غبار سرفلک
 کند شهید بافتو نگری اگر حشیش
 خرد بایه بیایگی اگر جا بهش
 بیک زمانه کوتاه چون فلک نجشد
 صدا آفتاب بیک سایه تاجدار کند
 ز آه سوختگان در پناه سایه است
 سعادت که از ویافتی نخواهی یافت
 نه در سری که خیالش بود مقام پس
 اگر اجمال که حرفه زند ز سوز و گداز
 زند بخش ابرود و کون را بر هم

امام هر دو جهان خواجہ غریب نواز
 نه در حریم وصالش فرشته محرم راز
 به صبح گفت که از مهر او بسوز و بسیار
 بحسن گفت که از تاب او چو من بگذر
 مجاز او بحقیقت حقیقتش به مجاز
 نماز او به نیاز و نیاز او به نماز
 نگاه او بجای دل برد پیر انداز
 حدیث معجز احمد بخوبی پرداز
 نمی زد و نه بکجکول پارسائی حجاز
 صفی طائر سدره چو بلبل شیراز
 نسیم روضه رضوان بکوی او ز نیاز
 غبار کوچه او چون عبیر غازه طراز
 پیام عثوه فرستد به لعبتان طراز
 دهد نوید بلندی لغایزان مقام
 هر آنچه باز نیابی بجهد عمر دراز
 هما اگر بکند در هوائے او پرواز
 پری که میکشد از دلبری بنجره و ناز
 ز روزگار خوش است بخت روزگار ناز
 نه در دله که جمالش بود تو گمن آرز
 زبان شمع به زبانش زین بر دکان
 غلام او که بود همچو خواجہ ممتاز

بگو که خاک در او بلیق فارغ باش
 بگوش هر که در آید صدای از برش
 نکرده است بجز کار زعفران بشام
 بطیر هفت فلک رفته باز می آید
 رموز پنجه بلب آیدش معماها
 بحال چون سگ کبری کراستی یابد
 زمانه که حکایت کنی ز کان الله
 بسین لبوی مزارش که توتیاستین
 مراد خون به عطیات یابی از در او
 چنانچه نرم بلطف است سخت و قهر است
 از ان جمال که چشمه ندید پرده کشائ
 چو یاد او بدل اند بسوزد آنچه بود
 شگفته زونده هیچ زعفران زار
 چو شیر حله کند از رزم بجانب رگ
 بسیر او زسد از شتاب نور نظر
 خلیل است بنام خدا معین الدین

اگر خورد همه کاغذ در دمنده کز ان
 نفیر صورت شناسد ترانه شهنشاز
 ز خاک گلکده او اگر دسید پیاز
 ز جاع خود سر موئی نمیشود مجتاز
 نکات هر چه رود بر زبان او العاذر
 اگر التفات کند کینفس بسوی گراز
 حضور او به متحیر خردد زان یاز
 بنور دیده ز اشوب ماسوا پر دواز
 چو ان عروس که داماد بایش بجاز
 که آب گرد او ز هر ه ستم پرواز
 در ان مقام که هوشه زفت مرکب تاز
 چو آتشی که در افتد بنا گمان دگاز
 اگر خاک در او صبا نکرده ساز
 شبانه ارباب رو سگ درش به نماز
 چو از عروج پیمیر فرشته درنگ تاز
 عزیز در حرم دل مقام او پرواز

قصیده در ستایش سلطان المشایخ محبوب اهل حق حضرت
 نظام الدین اولیا قدس الله سره

بجنبان شب از انجم بر طائوس نورانی
 که هرزه چو خورشید درخشان از فروزانی

کند روز از شعاع مهر در بزم مگس رانی
 بساطم قرتم تاثیر بخود کردنی دارد

ز کسب نیست مقامی که داده اند او را
 بجز نقش او بگر و شکفت مدار
 بفر منزلت او که او شاه یکیت
 بیزم او که او ب دیده بر زمین دوز
 ز بے لوائے خود گر تو میسکنی زیاد
 چه جائے زهره که هر مطرب در مجلس
 کرشمه چو از سر زند به محبوبی
 لطیفه چو لنگامش نماید از شوخی
 شنای او همه موجز اگر کنی اطناب
 جنبه ست مگر از طویلہ خاصش
 بهیتی است ز انسون عام حشاش
 چو خامه خواست صفاتش نوشت و خطاش
 مقام چو هر اول اگر چه سدره بود
 و میکه آمده اند ردلم تمنایش
 سوا و شام بمولیش نمی بنزد همسر
 دل از فرشته برادر که یک نظردیش
 که بود آنکه تخت از فرشتش نشاخت
 کلاه بخش دو گیتی کند یک ساعت
 بجنبش پر کاسه به پیش گاه
 بهالے که بود زیر سایه اش غم نیست
 بسجده در خم ابروی او نهادم سر

که آشتا به تعلم نکرد حاصل قافه
 اگر بگز نفروشد بدور او بزار
 بهین اشاره که محمود میدود و چوایان
 که گویدش که بهین و بیک نظر بدار
 دے بجوش تے ناله برورش بنواز
 شود تبار دم عیسوی رباب نواز
 میفتد از نظر عشق غمزہ غماز
 شود مسخر او چون غزال چین خراز
 کمال او همه مطرب بعد هزار ایجاز
 ندارد ابلق ایام حاجت مہراز
 ازین ده دست که تنقین غنبد از احوال
 ندید صورت انجام دیدہ آغاز
 نه مثل اوست که ز کرد معرفت احوال
 دوید تا در دل روح تا کند اغراز
 نسیم صبح بمولیش کجا بود اسباب
 بعشوه که کند جلوه شہد طراز
 چه بود آنچه بر او پی بند پی ابرار
 حکم باطن او عارفی که گشت مجاز
 اگر تبار نفس لب با زبان جہاز
 زهره وعده کند چرخ میکند اجاز
 چو کعبه اوست چه پاک از شاه جہاز

جرات خورده شمشیر بر دشن ان نگاری
 ز بانش نکته هاسجد تا دیلات پوشیده
 بهر عنایه دارو نظر از مرد می چشمتش
 فلک گر زاله با بار دشود از آبرو گوهر
 گرش در تنگه سنگ بدست افتاد و کوش
 صبا از کوی اومی آورد این فتنه هارنه
 اگر کردی گذر در بند و بوی او دلش بر دی
 غزل چنایه سرب نظام الدین نظام الدین
 چه باشد این ستایشها کنم اورا نیایشها
 چو قائم شد از دور عالمی ارکان ایانی
 زبان کلک گر گوید صدیشی از خط و خاش
 زنده بطور چشمکها ز تاب نور مینائی
 نگردی محرم رازش گرا ز دل بر کشته آب
 نماید جلوه واجب چو خورشیدی بهر ذره
 کند تکین او منصور نسبت بلمظرفی
 بیک رشته کشد از پاکبازی صد دل سفته
 بیالدر جزو از پائین بزم او سرافراز
 بدان که عشق او تلقین تو به میکند واعظ
 به صد رخت سلامی می خند گلبن بیای او
 بهر چهره که بنیداند کش داند که ای وجودش
 کشایم همتش پای بهر جای که یاد آری

نمک پرورده شور لب او سینه بر یانی
 کلام اولش انما یخشد از آیات خرقانی
 نگاه آسایشاید گر لبز بادش فرو خوانی
 بیازاری که او جنس کرم را داد از دانی
 خلیل آسایشده آرزو کرم کعبه را بانی
 نبوده زنگ بود گل در تبیل خوش الحانی
 شدی چون بایزید از شوق بخود میرقانی
 که میرقصه ز نام او بقلب روح انسانی
 اگر آید ز من در شوخی گفتار حسانی
 ستودش هر مکان که زبانی ایمان ارکانی
 سو او خط کند اندر زمین شعر ریحانی
 کشد گر سر به خاک دیش کل صفایانی
 نیایی بوی از دردش اگر مائل بدرمان
 رباید از درون القامی او تاثیر اسکانی
 بیاسوز اشارانش اگر مشاق احسانی
 ز دست پاک او بنگر دامن سجده گردانی
 تبار و بزمین بارگاه او فلک شانی
 در آن مشهد که بارو از رود یوار ویرانی
 بیکپا میشود استاده پیشش هرستانی
 نیاید بر زبان ناطقه نام فساد وانی
 برآرد در حمتش دست بهر کار که درملانی

گر آئی در حضور من جلال کبریا بینی
 شکوہ افرو و چند اتم شامی عالم آرای
 نظام الدین محبوب الهی نوریزدانی
 نگاہ پاکبازش زما زاع البصر بنیا
 بہ بینی عرش بر آید خدا بر عرش بے پردہ
 برات نور می بخشد لشب اندر جمال او
 ادب از بیم پوشاند بغلتا قی ز فغانوش
 گمارد ہر گرا خوابد بحکم مساحت بر ما
 نیشد سرخرو ہر چند خون خوردی ز بیتابی
 کشد از جنبش آن مردک در پردہ نقش او
 نگاہ کن لبوئے من کہ مہتم از گدایات
 فتد بر خاک ہر دم زلف خوبان در حریم او
 نوازش گریز آید آبروے او با نیا شش
 بزودی بردش گر کاسے خود را شیب کے
 بخون غرق است تاروشن کند از نور او دیدہ
 از تو تالیف را در ہر نفس آسایش اندوزی
 اگر می بیندش پوشیدہ در دل میکند جانش
 صبا گر جانب او بوسے از پیرانش برود
 نمی گردد ز بے آبی بدست جود او بجرے
 نہ باشد مثل او محبوب کس با قبل و بعدش
 نہ بجا نشانی او کہ در ہر کسوتش بیند

بیا گر آند و داری کہ دیدی بی خدا وانی
 کہ در تمام ادار زو بہ تسبیح سلیمانی
 بچوبی و سلطانے چو محی الدین جیلانی
 زبان راز دارانش ترنم سنج سجاتی
 اگر چون مردک در ادرون دیدہ بنشانی
 اگر خورشید را مہرش فرو خواند بہمانی
 نیاید بے محابا شمع در بزش بہ عریانی
 زمین بوسان در گامش چو شوارچی آسانی
 نمی پرورد گر لعل لبش یا قوت زبانی
 کند جاربوی صحنش مژہ را خامہ مانی
 پشیمان آدم بدیش بدین آلودہ دامانی
 ز سودای زمین بوسی بسر دار در پریشانی
 نگنجد قلم جو شندہ اندر خود ز طغیانی
 نگاشتی ماہ تابان عالم افروز از درخشان
 از ان چشم خروس آمد سراپا احرقتانی
 وز تو تہذیب را در ہر عمل شالیستہ عنوانی
 کہ یوسف را ز حسن او زلیخا کرد ززدانی
 برون می آمدانیت الحزن لایقوب کنعانی
 کند از خرق عادت و نفس یک قطرہ عملانی
 نگنجد در شائے او حدیث اول و ثانی
 منیر و مبتلائے او کہ در باقی شود فانی

نثار سخی چشم تو رگمائے گل حرا
 اگر از پاکی و خوبی نمانی شان محبوبی
 بین حسن اثر گر میخرامی جانب محشر
 چنان یابد ترا از سادہ لوحی بخیر زاہد
 وجود خستیان از لت و درندستان کرس
 چراغ ہر مرزہ تا کردہ از اشک خون روشن
 بچندین پارسا بہار کافر ما جرایسا
 مگر دم از بلا آزدہ گردانم کہ تو پرستی
 سگ کوئے تو شاید التفاتے کر بپوی و
 قدر پیش تو بنشیند پس زانوی خاموشی
 تخلق تا با خلاق الہی کردہ حاصل
 اگر سیکومت قدسی ندارد این نک حش
 تو خرسیدی و میاید بجلی ہر مکان از تو
 نکاہد ذرہ در چشم بنیاشانت از دور
 سخن خستہ را بچو و کن از شوق کہ میدانم
 بدہ یکدہ نور و توانی داد گر خواہی
 و عائے خستگان تا شیر بادارد ز بیتابی
 بہ بینی خویش را در بارشان بی نیاز سیا
 بیندازی بر جہت ہر نفس چشمے لبوی ما

قدائے سبزی حسن تو سبز ان خیابانی
 فرود آزد سر پشیت کردہ النسی و جاتی
 نخواہد کرد یاد انجا خجایت ہائے خود جانی
 گہے در چشم عشاقی گہی در قلب پاکانی
 بنور معرفت جو ہر پئے انوار اعیانی
 در اندوہ است ہر سوی نیم از شوق خرگانی
 طلسم حیرت اندر چشم بنیایان بہر آنی
 نیارم از فنا اندیشہ گر بیتیم کہ در جانی
 اگر از عشق لیلہ اچھو محبوبن شد بیابانی
 قضا روشن کند ہر دم سوا و خط پیشانی
 ز ستر تا پا بچشم عارفان تفسیر قرآنی
 و گر سیخو منت انسان بالسانی نمیانی
 اگر زیر زمین ہستی و گر بالائے ایوانی
 چو گردون در نگاہ مردم آفاق یکسانی
 کریم و زکرم ہرگز دل سائل ز نجانی
 کہ با شتم کافر ملت اگر دانم کہ نتوانی
 الہی تا قیامت معصیت امر زامانی
 کنی بر حسن خود شیدا کہ ستر پای جانانی
 کند ہر نوک خرگان تواند رسید پیکانی

دران عالم کہ چشم ناتوان خاک درت گردد
 سمند ناز را نجشی پئے پامال جولانی

نه بچند اندر و جز داغ و درد و زخم و بیانی
 حبابی را که اندر سر نباشد جز هوای او
 نظر بر نسبت خود کرد و دیدار کفش و تابش
 نگردیدی اگر پایال اغماض گدایاتش
 فردا المتی عارف کنی مصباح مشکواتی
 لطافت در شمش بیند که هستم شاید سایه
 اگر فرمان دهد از بهر منع گردش گیتی
 نگشتی گردش پر خون چشم یک نگاه او
 اگر بنیای یابد که بیند نور بزم او
 شوی شیرین سخن چون طوطی مهند از شکر زری
 صد اینجا صنم اینجا کلیسا و حرم اینجا
 بدوزی دیده گیر نقش پای او ز شوخی با
 چه کرد و از زردیوان مشیت قهرمان جاری
 خدای پاک بخشد از ازل در بانی خلش
 نیز خواهد ز خاک کوی او یکدم جدا گشتن
 بود کمتر که پا از دیده با بر خاک بگذارد
 عزیز اطلعه دلکش فرد خوان در حضور او
 بود بآبروی پاک گویم ابر نیسانی
 کس نشد کافری و کرد پیدارسم نوحشت
 قیامت میشود قایم اگر بر خیزی از تربت
 فریب میدی از شاہد بها دیده و دل را

شوی صاحب دل ز ترش اگر سوزش دانی
 بر در ساحل از گرداب کشتیهای طوفانی
 ازان باج سخن سنجی نجو و داو خاقانی
 نیز زیدی بدیسم سلاطین جوهر گانی
 امام عاشقان علامه در علم ربانی
 ملاحی یا لبش گوید که شور هر نگدانی
 کنند اندر خیالش سبعة سیاره در بانی
 نمی آمد برون از کان خود لعل پر خشان
 دل زاهد خورد از گوشه گیری صد پشیمانی
 دهاش از لعابی گردد نوش زباندانی
 بیاد کوی او نگر اگر جو یای بر بانی
 و ده تعلیم چشم شاهان راعشوه سلامانی
 بنام او نوشت از نور خود طغرای سلطانی
 که خواهد کرد رضوان بر مرار او گل افشانی
 دم بسمل نمی جنبد بحکم انس قربانی
 پرو کز تیز دستی سر بره تحقیق لبانی
 که گوید آفرین سامع با ستیلای حیرانی
 تو ابری نور و در کائنات استاد هارانی
 علایش کرد و ندان سحر کردن با سلمانی
 که میگویی ترافانی که نور العین عرفانی
 اگر چون رنگ پیدائی و اگر چون بوی بهانی

پامال شود سپهر چو برگش نقش نراید
چون نوبت درد دل بیتاب سراید
بر آئینه گردم بزم رنگ زواید
تا حمت عامش کرے تازه نماید

بوی نازد گل اگر او دسته نه بندد
و اتم که مدار کند از بنده نوازی
بر سینه اگر داغ نهد وارده از درد
سرور در او باش با حلاص عزیزا

ایضاً فی محمده

دریاب که کردند جلی ستر حنفی را
فریاد رس ملک شهبیقا و ز فنی را
برکش بختش نمه شب آنگ صغرا
آبست زمیج کر مش بحر کفی را
حله است اشارات اصول حنفی را
آورد خیالت بچیان یکطرفی را
دیهم زیارت سرگردون شرقی را
شیرے چو تو در سلسله شیر بخفی را
سر سبزی امید غم بے علفی را
در یوزه کند از در او بے کلفی را
ما اطلق من سلسله العشق نفیرا
از غمزه ذکر تو پیران دنی را
پرورد در آغوش یتیم صدنی را
فرسوده کند نوک سهام هنی را
مشتوق با شوق گل بے شغفی را

بر خیز و بسین گو کبه شاه صفی را
عبد الصمد چشم و چراغ علم الدین را
ای مطرب عشاق بیاساطر کن
جوشے بدل ابر بارست ز جودش
بنگربہ یقینش که ز نیم رنگ وحدت
میخود شود آنکس که توانی بزمیش
اورنگ ز کویتو پے صدر نشینی
سر نیچہ اواز تو عیانست که آمد
در قحط برد از دل هر دهم بدورش
چون مهر کند روز شب بدر اگر ماه
در حلقه خود میکشدش هر که رویش
در زاویه هاشام و سحر بخودی مفت
آبے که چشم ترش افتاد ز رحمت
آبے که کشد از دل پرورد بیتی
از فیض عنالیش نه شغفتی اگر کرد

المنهج

درود بر سر

قصیده در ستایش زبده العاشقین قدوة العارفين حضرت عبد الصمد بن علم الدین عرف مخدوم شاه فی قدس اللہ سرہ

گر شیخ صفی قوت اعجاز نماید
در محمد تش ناطقه مانتقا صیر
روشن نشود دیده مردم به تجلی
گر حرف زند منحرف او چه زیانش
گر همچو صباست خرابه گلستان
بیداریت از طالع خفته شناسی
چون بس نکلند عشق بسا به طوافی
دارد اثری خرقه پاکش زیارت
بنشین که اگر باشکونی دست تو گیرد
ز نثار بخشش نگش محاسبه را
از نور خدا پیکر او گشت منور
زنگین بے لعل کند جامه رمفتی
بے معرفتی مرتبه او چه شناسد
هر دل تحمل نشود چون کند القا
تندے که به بخشند بکرامت بتانش
مستی بسامی ندید روی بعباشاق
بس باشد اگر باد صبا خاک شریافت
زیباست اگر زشت پسند و بگا به

همدست میا کند اعجاز نماید
در معرفتش بیخودی ماستزاید
گر چشم خدا بین به عنایت نکشاید
از ماه چه کا بد که سگی بنید و لاید
گل نغمه رنگین چو شب بنگ سیراید
در خوابت اگر صورت خویش نظر آید
باید همه در حضرت او آنچه نیاید
کز شوق فتد کار گریان تو باید
بر خیز که جان بخشد اگر دل بر باید
از یائے در آید چو لبه هرزه در آید
خوشید در خشنده نه کا بد نه فزاید
دندان چو زهره از سر تشریح بجاید
آلوده زبانی به شنایش چه ستاید
هر که جو مریم نفس پاک نر آید
پیرایه خلد است که تا خلد بیاید
گر نکلت او غالیه در بزم نساید
دیگر بے خمان بخشی آفاق چه ستاید
زشت است اگر جانب زیبا نگراید

در خمیش هر سپاده میتواند کردنش
آتش دل دادنش مینو نماید هم در او
هر خراباتی ز تلقینش فقیر خرقه پوش
سهل از فرمان او چیزی که خوابی شکش
لی توان برون که بیشک نقش پاشیده است
میتوان گفتن که آس بر در او رفته است
در تالشهای او قاصر زبان هر فصیح
در برون ما محیط و بیرون ما بصیر
همت او با دیارب حامی جان عزیز

گر گوشت خورده باشد قصه صاحب فیل
آب چشم افزودنش کوثر کند بر جان فیل
هر جوان رنند از تعلیم او پیر عیلت
مکن از ایمان او هر آنچه دانی مستحیل
برندارد هر کجا از سجده سر نفس محیل
نازنینی گرشود آماده بر جبهه لعل
در نیایشهای او عاجز میان هر عقل
پر تو خورشید نور ذات با شان جزیل
چون زد دنیا جانب عقبی زندگوس حیل

قصیده در تالش عارف کامل عاشق واصل حضرت شاه افهام الله قدس الله سره

پر تو افکند بجان شعله نور قدم
جلوه حسن ز خود بی خبرم ساخته است
کعبه دوتی بکلیسای دلم آمده است
پیشوائی دو جهان حضرت افهام الله
استخوانی بشکن تانوشی خاک درش
نخچه گردید گل دوست گدائی بکشاد
گر بماند و بیستد کلاه ندیش
تا چو اشک نه خدا از نظر تربیتش
منزل دست بخوابد که بے خبر

تا خیال که شد اندر سر شوریده مصمم
میکند عشق بصدفتنه خرابی تعلیم
چه کنم گر بزم سجده حکم تعلیم
که رود بی او قافله قلب سلیم
گر تو خواهی که کنی زنده بدم غم
بوی از جانب کوشش مگر آورده نیم
افکند از سر خود قیصر و خاقان و هم
آب در دیده ز بیتیابی دل در نیم
اندان گوشه که آنجا نه اسید است و نیم

<p>تصفیف کند عشق تو عمر نصفی را ناز است بنام تو کر بیان حنی را آموخته ادراک روان نسفی را خواهد بتنادل گوهر خسرونی را زیاد می او مطلقه حق تلفی را ازما خلفه تو شرف ماسلفی را</p>	<p>پیران بولایتیو گردند جوان سال ما جان نکند بذل بدل می نگند شوه اند رعدش پیروے کرد که داور تا شد خرق کوچہ او سرمه سبیش تا یافته حق بر در او کرد فراموش تحوش باش که اندر صله بخشد عزیز را</p>
---	---

قصیدہ در ستایش پیشوای طریقت امام حقیقت حضرت شاہ قدرت اللہ قدس اللہ سرہ

<p>جبذا فکر ثنائے پیشوائے سبح علی صورت نعم النصیر و معنی نعم الوکیل سالکا را در طریق معرفت ہر دم دلیل ہر کہ از اندوہ رنجہ تشکل اور اکفیل بوسہ گاہ عالم بالا شود خاک ذلیل میکند ایزد بڑا و آتش گستان چون ظلیل گر گنی از خاک بالیش سرمہ چشم علیل گر گشی از آب چشمش غارہ بر روی جمیل قشنہ کام رشوہ ایشارہ و دریائے نیل در کلامش نکتہ ہا بسیار و عمر ما قلیل بیلان گلبانگ مست و آہوان چشم خلیل دلخ او در سینہ برون خونہاے ہر قتیل</p>	<p>نمیکند بالائے سدرہ ہمنشین با جبریل قدرت اللہ مجسم آفتاب نور بخش واصلان را در حریم پاک ہر ساعت نیست ہر کہ از بیدار دنا لد از پیش فریاد رس ہر کجا پائے نہند ہر ذرہ گردد سرفراز ہر کجا یارے کند از آبروے او میرس ساحرے چون مردم پر فتنہ گویا سازش روشنی آئینہ نور خدا گرداندش تر و مرغ نکست الفاس او فرد و پاک در دہانش نوش بے پایان و حرف و ج تنگ در ہواش میزند وزیر بالیش می نہند و بخش بمرگ مردن زندگانی یافتن</p>
---	---

حامی ہر کہ از گوشت بہرِ نخصہ لطف اور انہود باکس و ناکس تخصیص برورت آمدہ رنجور عزیز خستہ	ماسن ہر کہ امان حبت در آفات عظیم خلق اور انکند منع تعجز لتبسم آفخ آفخ کہ رود باز بدین حال سقیم
---	--

قصیدہ در ستائش خلاصہ کاملین سلالہ الواصلین حضرت
شاہ حفیظ اللہ قدس اللہ سرہ

نبام ایزد حفیظ اللہ سلطان ملک خجائے سرایا رحمتے بکسین نوازے چارہ پروازے خیرے کاٹے دریا نوالے غار نے شاہے ولیٰ چون علیٰ مرشدے روشد لائیرے سنا لے سرفرازی سبر بختی سایہ اندازے وجہی صالحے صاحب کلابے واصلی شیخے مراد ہر مردے حلقہ ساز طرہ صیادے فرشتہ طینتے مسند نشینے مجلس آراے خدیو پر شکوے باوقارے کوہ شکنے صفیہ صوفی مرکوز ہے صابرے فروے سحطے عین عرفانے باوہار بر میاںے سیرے پر فروغے آفتابے جلوہ افروزے جیلے پاکذاتی پارسائی معرفت کیشے غرلے ہوشیارے بخودی مستغرقی پاکے امامی پاکبازے پیشوائے مایہ نازے	قلندہ شربے بہرین گیتی یک ہوے کریے جرم بختے پردہ پوشے آشتی جوے فقیرے انیازے خرقہ زیبے مصطفیٰ روے مجھے عاشقے مصحف جالے قبلہ بروے سہار نہ رواتے رنگ بوے ہفت بیوے وحیدے محرم رازے خدا کوے بہر جوے کہ نگذارد بچشم شیخ اندر کعبہ آہوے ز ستر پایا ہمہ دروے پادشہ دروے ز بانہش مخزن حکمت کلاش سلکے کوے بہر انداز تسخیرے بہر تسخیر جادوے ز آتش جوش ہر بحر ز جوش سیر ہر جوے بزرگ شیشہ از شمعے ز نور پاک ملوے میس از دستگاہ اوید اللہی تقابوے کہ گوید از درون او کہ از خون میدہد جوے محبت برداش فتنہ چو برداماد بانوے
---	--

بگو کن س درش بر سر قیام نندش
 قبله علم و عمل شیخ اجل و اکمل
 که بنید به خضوعش بنود جائے عجب
 ملک او ملک ملک ملکش الغرة لک
 نوکراو بر لب پاکان بکرامات ظہیر
 گزرا بر و بدانش نظر انتد سر نہ
 میکند لبکہ غنی سائل خود را چون خود
 گریاش مردم آبی کندش هر که در است
 گلشن خلد زویرانه قیامت بیند
 روئے او مصحف آیات الہی آورد
 تربت اوست کہ خبر خلد بختد پوشش
 پرده ہائے نظرش ہفت فلک را داند
 تا پسندیدہ پیران و مریدانش گشت
 غنچہ راکہ فشان بہ مزار پاکش
 خرقہ اش در بر او افسر او بر سر او
 در نگاہ ہمہ عشاق چراغ نہ طاق
 ہست دریل فنا پرز ہوا الشیخ جو حجاب
 در تب انداختہ شوقش دل پر خون مرا
 ہر کہ پاکردہ ز سر آید و خاکش بوسد
 شاہد مشہد قدسی بحال معنی
 چونکہ خورشید لبش ذرہ نوازی نکند

لالہ می آورد از گلکہ آتش بر جلیم
 قاطع طول امل صدر مقام تقدیم
 سر اگر در آدم ہند البیس جسم
 گنبدش ہمو فلک خانقش ہمو حریم
 عفو و از پئے زندان بجز بات ندیم
 سجدہ فرض است چو خواند مصحف حق
 مثل اورا نتوان گفت در آفاق عدیم
 گر نگاہے فلکند رحمت او سوئے حجم
 چون کند بہت او عیش بگیتی تقسیم
 دفتر سحر بتان گشت چو یارین تقویم
 ہر کہ شد کیف نفس آنجا و ہوید شہیم
 چشم حملش کہ بود نور نگاہ تسلیم
 گشت ضرب الشلال سالتین جات تقیم
 جوید از خندہ او فیض طراوت تسنیم
 بوسہ زن برد را و تا جور ہفت اقلیم
 بر زبان ہمہ آفاق کریم ابن کریم
 فلک پیر کہ از موج بدر برد گلیم
 سوخت از گرمی نبض من اگر ہست حکیم
 مرحبائے شنود رفت و شب از طور کلیم
 عالم کمنہ معارف ز خداوند سلیم
 مہر او سوختش از غایت احسان عظیم

با کمالے کہ بہت ظریف و بہت
 با خطائے کہ بہت طینت ما
 بگذازد بیک نظر دلہا
 می شناسد دورنگ از بیک رنگ
 در سر او سر حق انبار
 عارض او کہ مصحف ناطق
 طینت او کہ در میان حد
 ہمہ تقوا از فرق تا بقدم
 در طریقت بانہاک وجود
 والد حقے او صغیر و کبیر
 چون ز سر او حق سخن سجد
 چون ز تکمیل عشق حرف زند
 صاحب ذوق و حال و جد و سماع
 ہاں بیاؤ بہین کہ نہ ساید
 شمع در آب گنبد چینی است
 جامہ رازیب میدہن او
 فیض عرفان ز نام او پیدا
 خلق او نیست بلکہ تسخیر است
 گر خدنگ نگاہ اندازد
 اے ولایت کنون بطرز دیگر
 از دل او ست تا دلم روزن

سنگ معنی در آب افگندن
 نہ ز خود رفتن و نہ شرح شدن
 گر چہ باشد ز سنگ یا بہن
 بکرامت نہ از طریق سخن
 در دل او معرفت خرمین
 نام پاکش کہ حرز آہر من
 رحمت او کہ ابر در بہمن
 بیشک و شبہ نور حق ہمہ تن
 در شریعت باتباع سنن
 عاشق روے او چہ مرد و چہ زن
 گوہر ناب ریزش ز دین
 دل سنگین شود چو آتش زن
 اثر صحبتش ز خود رفتن
 انچہ از روے نشان دہد گردن
 تن پاکش بزیر سپر امن
 نفراید ز جامہ زیب بدن
 نام پاکان ز فیض او روشن
 دوست گرد و زمہر او دشمن
 در نیاید بکار صد جوشن
 واجب افتاد مطلعے گفتن
 فیض او مثل مہر جلوہ فگن

جیندی شلئی کرخی مقامی روح عطاری
 معلیٰ منزله قدسی خبائے استوی اشائے
 کلیم عیسیٰ خضر غلیظے رکن ایوانے
 مطیع متقی حق نمائے ہادے دینے
 اینسے مولنے انس آفرینے سخت پیوندے
 بعشق حضرت خادم نگاہے از تو میخواند

فضیلے یازیدے کعبہ ہرول زہر سوئے
 محی الدین کھلے ماسوا سونے بیاہوئے
 جلیبے سمجھو محبوبے یلیچے شور ہر کوئے
 قوے قادری خیبر کنے بازو ریا زوے
 کہ اندر خلوتش زاید پرستد مثل مہدوئے
 عزیزے ناتولے خستہ جانے سہر زانوے

قصیدہ در ستائش مرشد برحق نور مطلق محرم اسرار سرمدی حضرت
 خادم صفی محمدی قدس اللہ سرہ

پر طاوس شد فضا سائے چمن
 آتش رنگ شعلہ سرکش
 چشم گویا بجست نرگس
 ہمہ الماس خردہ مینا
 ساعد سبزر گلبن تازہ
 در غلطان و درتے رختان
 گل خندان چمن چمن نافہ
 ہیچ دانی کہ این بہار چیست
 سبزرنگے ز تازہ رویہا
 روح بخشش شمامہ مینو
 و صفاتش بیان ما قاصر
 چشم مستش کہ نرگس جاوہ

زہرہ فر تاب غنچہ در گلشن
 موج آبلش ہمی زند دامن
 لب خامش بحیرت سین
 ہمہ یاقوت مشکناہ ختن
 قامت راست سر و نو ہمہ تن
 شبنم تر بروے برگ سمن
 غنچہ شوخ باغ باغ پران
 وز چہ افزود رنگ و بوے چمن
 کرد گیتی ارم بوجہ حسن
 شاہ خادم صفی جنید ز من
 در شائش زبان ما الکن
 سینہ او کہ وادی ایمین

گر تو چون حلقه بر درش باشی
 ورفشانی بیاس جان عزیز
 از لبش می شنیدگر سخنی
 ورجالش بحشتم دل میدید
 کوچی او حقیقت کعبه
 یک نظر کرد و دل ز من بر بود
 هر مژه راست کاوشی که بنوک
 نیست ما وائے من بجز در او
 نور حق است از قدم تا سر
 سگ ناچیز بارگاه و یم
 بعد از نبش ز عهد یاد و هم
 گر چه غم گرفت دستم
 مشت فاکم نگا بهار ز نفس
 تا شود آتشم گل تائی
 محو کن در خودم برائے خدا
 بس که خود کرده غم زیر مرا
 تا منم باش هر زمان یارم

هر دو از آن لست عدن عدن
 چه عجب سر بر آوری ز کفن
 کوه می کند لعبت ارمن
 پیش بت سر نمی نهاد دشمن
 خالق الهش کمال را مسکن
 نه یقین ماند پیش عشق و نه ظن
 دوزدش چاک چاک چون دزدن
 من و ترک دو کون دان ما من
 بنده او شدم بحق دیدن
 اے ولایت مرا چه حد سخن
 نو کنم باز ما چراغی که من
 پای می لغزدم برین پلون
 تا نیفتد بدست باد ارزن
 بت آزر خلیل و شلشکن
 تا شود نور خوردن و حقتن
 مشکلم سهل کن بوقت فتن
 تا تویی بازم از نظر مفلکن

ایضا در ستایش مرشد برحق قدس الله سره

رقصان کشد از بهر طواف تو حرم را
 برهم زند از فتنه عرب را و عجم را

حسن تو کند پیکر تصویر صنم را
 عشق تو دود به نسبت مجذوب بسالک

صورت من بود که معنی او
 گریجائے که دوست راه برے
 الا مان از کسے که منکر دوست
 ماہر معنی حدوث و قدم
 سرا و خود ز سر او مسلو
 بمقامات معرفت شبلی
 فارغ از خوف و بجز زرجا
 کہ شود آہ محرم حسد مش
 گریہ بینی جمال باطن او
 فیض یابد لبینہ در دل ازو
 دشمن او چو خس در آب روان
 قلب از جائے خود نمی جنبد
 در داو مثل صاف ہوش ربا
 ذرہ باد قار او خرشید
 گوش سخت از زبان او نشنبد
 ہر ادائے دے و ہر ایمائے
 پیش او ہر کہ آمد از خود رفت
 گر کند آشتی مطیع شوند
 ہمدرد بر در تغافل باز
 بر ملا از عشق میگوید
 آنچه وارد خفی جلی میند

معنی او بود کہ صورت من
 نہ تواند در ان مقام نہ من
 مفرے نیستش بجز مدفن
 واقف از حق زمین تا عن
 دل او خود ز نقد او مخزن
 بکرامات و انکشاف حسن
 غافل از شادی و غمی زخرا
 عشق میخوابد آشتی بجن
 بہرستی بدان نمط کہ دش
 بچو جو بہر زہر در معدن
 حاسد او چو خار در گلخن
 سفرے نیستش مگر بوطن
 نئے نایش جگر شکاف و ذن
 سرخ بابر و باریش صدمن
 در جنبش ندید چشم شکن
 میکشد سوئے حق بجلیہ و دن
 دم از زد و بکوچہ و بر زن
 ترک و تاجیک روم و چین و تن
 بگدازند شمع شان بدگن
 حق او ہست این چنین گفتن
 گر بیاید علی زرا میتن

تا شیر بدریوزده دود پیش لب او
 اینجا که کند خواجه صفت تنده نوازی
 حاشا که صدف چشم کشاید سونیان
 از گرمی فکرش نظر عشق بد لپا
 گردم زند از پایی خود گل بحضورش
 بر دل نهند منت او داغ اشارات
 آرام دل هر که رباید نظر او
 تا نسبت جان اسد اند درو دید
 از هر چه اشارت کند و گوید و خواند
 حاجب صفت است لب را پرده جایش
 گردیده من آب ندارد عجب نیست
 شائے بصفاست ز محبوبی ذاتش
 یک مطلع پر نور بخوانم بحضورش
 اے نیزه لب از خط سبز تو رقم را
 اکرم ز حال تو به تسبیح در آید
 از پر تو انوار تو نور به سهیل است
 عشق تو چونیرنگ نماید بنظر با
 هر سو بخواه یوز خود به خبر افتد
 یم را بعطائے تو مقابل نتوان کرد
 باشد که زافتاد نم آئی به تبسم
 از لب که بدود تو هم با خبر اند

داروے و گرجه سختش نیست سقم را
 باقی نگذارد اثر بایسج ^{از لعل} را
 پاشیده ز انعام بدانمایه نعم را
 وز جوش سماعش اثر فیض نغم را
 خارش لب از زم کند پشت و شکم را
 بردوش کشد همت او بار ذمم را
 آه بیره آموزد از و شوخی رم را
 بگذاخته تب کا لید شیر اجم را
 صد گونه ترقی دهد احسان اغم را
 بادیکه در آزار بر افکند خیم را
 خون گرمی او در گن پے سوخته غم را
 چون ناز که بر ختم رسل هست احم را
 تا باز کند جانب من چشم کرم را
 در حرف خطا سلسله دریائے قلم را
 در دل رود از گوش ثنائی تو اصم را
 گر بوی خوش از تاب سهیل است اولم را
 هر دم بوجد آورد از غیب عدم را
 از کوکبه خویش چه علم است علم را
 اندازه سیف است روان بخشیم را
 لغزان بهم از شوق تو هر وقت قدم را
 اندیشه خفتن ز شبان نیست غم را

مطلع

دامن که مگر سوتیو افتاد نگا سے
 خادم صفی آئینه الوار آلتی
 شوریده سر خاک در میسکه او
 جایافته حاشیه انجمن او
 آری خبری میدهند از درویش
 اندر دل پاکان حق اندیش مکان نیست
 جنبش تنگن ز مباحات قبولش
 تا عود بر آتش بنهادند بر زمش
 هر سمت نگریده گایه بنگایه
 هر سو که نینم بوزید از سر کوشش
 اکیر فرو تر بود از مرتبه او
 تقدیم توسل کند از دبدبه او +
 گر بالب او نسبت در دیندیش
 تا صوفی صافی شده رفتیم بحر پیش
 گر بنگند چشم دقا ریش لبغله
 هر دیده که رنگین شده از عکس جالش
 لا گوید و از بهوش برد نفی وجودش
 نامش چو فراز و بالف رایت وحدت
 خلقتش مگر آینه نخته بمزاجش
 عزت بخداوندی او داده گواهی
 محراب اجابت شده آن پشت حمیده

هنگامه برافروز تجلا سے قدم را
 کز بهمت او درس کمال است هم ما
 با جرعه در دے خرد ساغر جم را
 در صند جهنم بنزد نام ارم را
 بازیرا اگر سازد هنی پرده بزم را
 تا رحمت عاقل پذیرفت ندیم را
 نازش ز پذیرائے او حسن شیم را
 چشمت ز نسیم نیست بهر گوشه بشیم را
 کرد از دل هر فرقه برون رخشیم را
 بوی خوش او گلبن تر کرد بشیم را
 کز خاک درش مغز حیاتت درم را
 کز حشمت او فرملوک است حشم را
 در نوش به بینی همه خاصیت هم را
 بوی زمین به شام آمده شمع را
 سنگینه او کوز کند پشت اضم را
 در سوخته داغی بدل لاله حمرا
 در دل نگذارد سریر داغی نعم را
 با خود برو انجا که رود خیل خدم را
 گر خدب بیوست ز خواست دسم را
 رفعت بسرافرازے او خورده مسم را
 کز بهر سجودش بدعا خواسته خم را

ایضاً صنعت محله و متلون

مالک ما مالک ملک و علم
 محرم ستر همه خادم صفی
 مریم هر دل سرائل کمال
 هم سر او محرم سر عطا
 حاکم هر حاکم و محکوم او
 دار و درد دل گم کرده راه
 هم دل او مویح حال و سماع
 حارس معموره آمال دل
 محمل او حامل حمل صلاح
 والد و ولداده او هر همه
 رهبر و سالار کل و راه دار
 مسلم و هم درد دل او مهر او
 واصل و هم کامل و والا گهر
 سور و الهام سر لاله
 حاسد او مروه و مردود مرد
 محرم سر دل احسن ^{صلوات علیہ} سید همه
 همسر او حاسد او آه آه
 همدم ما مرصد مامول ما
 مکرم و هم اکرم و سردار ما

داور ما سرور و الایهم
 سالک و این دل و احسن کرم
 درگاه او. والد او را حرم
 هم دل او عامل علم حکم
 آموز هم عالم و ماسوره هم
 عالم هر علم که دارد علم
 هم سر او طرح احساس دم
 حاکم مطبوره حکم و کرم
 گوهر او ما هر مصرع اعم
 هر که و مه در ره او کالعدم
 اگر هر مسلک و محسود هم
 راجم و ارحم همه رحم و کرم
 عالم دلها همه اورا سلم
 حاصل او حاصل ملک اعم
 مروه و دارد سر در و الم
 مسلک او مسلک راسل لامم
 اول ستره او صد لم
 سهل مرا و را همه امر اعم
 ظاهر و هم اظهر و روح رعم

شب کوک جرم تو ز بسیاری آلا
 گردیده حقیقت ز وجود تو سبا هی
 عالم چه کند گر نکند از تو سوا لے
 نفس است پر انوار ز اللہ جمیل
 انکار نکردست فدا طون ز مسیحا
 جز زندگی وستی نبود کار خبر ہم
 زاندم که محیط آمده مدح تو ز هر سو
 گر صورت داعی شود از شکله چه دوست
 بر حال عزیز از کرم انداز نگاہے
 شرمے بکن از بیکیم چون بقیاست
 دلگرمیم از دیده بیدار بیقرارے
 بنگر نفسی فزهی نفس و دواکن
 رحم آ که ہستم نظر انداختہ تو
 فریاد ستدیده خود گوش کنے آنکہ
 خواہم کہ دم نزع بیا لین من آئی
 تاکہ بگذار می بشر ارتب و تابہم
 بردار ز خاکم کہ ہوا دست نیا مد
 کار دم افتادہ بنا سور پس از درد
 بفرست سجائے ہوا داری خاکم
 اکنون بد غایتو کنم زمزمہ سنجی
 تا نوش لب از لب نوش تو بشور است

و فیہ
 و فیہ
 و فیہ

اندر عزلی شرح دہد معنے کم را
 نسبت بتو حاصل شدہ عرفان اتم را
 کالائے تو کیسو فلکد گنج قیم را
 ہر حرف ثنائے تو کہ مہر آمدہ خم را
 تا حکم تو آموختہ اعجاز حکم را
 نام تو ربود از دل من ہم قسم را
 در ناطقہ نگذاشتہ گنجائش ذم را
 نگرفتہ بکف زہد تو دنیا رو درم را
 تا چند کشد این ہمہ اندوہ سد م را
 نوبت بمکافات رسد جرم ہرم را
 تا دفع کند خواب شبم جوش شبم را
 کاین زہر در اندام من افزود ورم را
 پیش کہ برم دادے بخت نثرم را
 داد تو بر انداختہ آئین ستم را
 چون سوختگی دست دہد منفذ دم را
 با داغ درون کاوش سخت است الم را
 دانی کہ سپردم تبو ہر کار اہم را
 مانند یتیم کہ پدر یافتہ عسم را
 تا سرد کند آب کرم آتش غم را
 باد از تو سعادت اثر ز میج دژم را
 شیرینی تریاک دہی تلخی سم را

روز دیگر بلرزه نیسار و فگند نش
 تر گشت از نمی که ز دستش فرو چکید
 سر سبزیش ز سایه سرور وان اوست
 آزاد گشت هر که بدرگاه او رسید
 جنبش کجا ستون امید من از کجا
 یادش که در درون من آمد بجوشها
 فرغاب او چنانکه نیاری دروغ گفت
 روزیکه روز کرد همان روز ایزدش
 از سم به نیازی هر دم بدر گشتش
 نبود شکفت از رخ چون مهر او اگر
 ویرانه که گشت سدا فر از ایش
 و اعنه کز وقتد بدرون سیاه کار
 هر دلبهری که سوی دل شوب و بدید
 چشم خروس دیده چو بر روی او کشاد
 هر جا که شد به بتکده یا خانه خدا
 دانست گل که یافته رنگ ز روی او
 نیرنگ دلربایه ویر انگیش نگر
 آنکس که دید نرگس مردم فریب او
 هر کش بیائے بوسه بنزد سر بخت سود
 تا محو آفتاب بریز زمین نهفت
 پیشانیم ز خاک دما سپید شد

بنیاد هر که پشتی او پایدار کرد
 ابر سیاه گریه به سر رگزار کرد
 گردن فرازی از چمن شاخار کرد
 از بند هر چه هست و بود رستگار کرد
 پایش بدستباری خود استوار کرد
 اشکم بآبرو گهر شا هوار کرد
 هر آنچه خواست او ز نهان آشکار کرد
 درویش و پاک و برتر و والاتبار کرد
 پرهیزگار بندگی میسار کرد
 از پر تو سپید همه زنگسار کرد
 سر سبزیش میسر که چون بنوا کرد
 کار کند که ماه بشب های تار کرد
 زلف سیه بر رویه تار تار کرد
 چشمه که نم نداشت ز خون رود بار کرد
 دیوار و در به پر تو روئے نگار کرد
 ساز ترانه گر بگلستان هزار کرد
 زنگ پریده را بسپرین شکار کرد
 بیماری دلش به تب و تاب زار کرد
 آنرا که پاکبازی او خاکسار کرد
 هر خسته را بر روز چو شب سوگوار کرد
 باشد اگر سیاه دله ناگوار کرد

درد دل ما و همه کس راه او
و ولایت سر کل در کمال

مصلح و هم صالح و روح ارم
سکه او در سه و مهر و درم

ایضا در پاری خالص

نازم نگاه او که در و خم فگار کرد
پیر یگان که جواغز دلش می پرس
رفتم بجاک بوسی و کردم نماز او
در بارگاه حضرت خادم صفی رسید
پرسنده کیست آنکه سخت آفرید مهر
دل میزد دست منونم بد لب بر
اندیشه ام ز کامش روز دگر نه ماند
تر و انهم بدید و فروشت نامه ام
که دست بر منش دد ایزد مهر او
هرگز گمان مبر که ز پایش در آور
شوخی که دل ز دست بیکد سببر دبرد
یادم شد انچنان که فراموش کرده ام
دل خرد بشکند بفرزنده پر تو
پر تو براو فلند که خود سوختش تباب
هر خشتی که بود بجا بے شمار بود
با مهر خود سرست چهار آخشج من
هر سینه را بداغ نهان لاله زار ساخت

نگردم که چشم سیاهش چه کار کرد
کز آرزوے هر دو جهان بر کنار کرد
هر چند پار سالتم گیر و دار کرد
روشنی که رو بخداوند گار کرد
خویم دلم ز پریشش روز شمار کرد
هر گونه آشتی که با بار بار کرد
هر سر نوشت زشت مزاج پار کرد
بخشایش مبین که مرا شمسار کرد
خون گردید آن دژم که خودش شکار کرد
مستی که او بیک سختش هوشار کرد
چشم مرا بگریه خون اشکار کرد
هر روز بازی که بمن روزگار کرد
کز تاب ریزه ریزه همه کو هسار کرد
گل در چین اگر گل از نوک خار کرد
بر خوبی که کرد بجا بے ابار کرد
آگاهیم نشد که چه با هر حسار کرد
هر دیده را با شک روان آفتار کرد

لعل در دل باطل
بینی درست
در قفاست
بینی بر دوزخ
نهان در قفاست
بینی بر آتش
بینی بر آتش

اینجا که از کشودن رانخی بکار برد
 گر کرد دیده رانگایه برایش
 از خاک گرم راند بگردون سمند ناز
 دیدار او که ناخن پنهان زند بدل
 هر سو که رخ نهاد بفرمان فره اش
 در هر دلی که ساخته مشکوے مهر خود
 بادی که یکدم از سر کوبش روان گذشت
 استاد و تانگفت نپاشید بار بار
 بگر سونے عزیز به مهر و باشته
 بشنو چگامه اش که بعد رنگ میکند
 باد و نورشتم از چپ و راستم بمن همان
 دستم بگیر کز سر کنیم سپهر پر
 گلگون باد خاک درت از برائے آنکه

سوراخ سوراخ را بکشایش چو شار کرد
 خورشید را به پرتوے آئینه وار کرد
 تا خورشید به خاک سم را بهوار کرد
 رگمائی هر دو دیده بنیادوتا رکرد
 هوراز دو سوز تالش خود دو بار کرد
 انبار ناز شیشه ترا پایے کار کرد
 کرد از شتاب آنچه دل برد بار کرد
 فرمود گر با بر بیا و بسا رکرد
 کز خستگی بخون دل خود نه بار کرد
 کارے که بانگ دلکش توتی و سار کرد
 کاین چرخ تیز گشت بجان دو مار کرد
 از خاک بر داشت از اندم که خوار کرد
 تا بود در فنت رخ سو پروردگار کرد

هر از جو ز بند گیت کامیاب باد
 کایزد درون پرده تر از دار کرد

دَستِ مَهرِ مَ

آنرا که هوش او بشکند در ربود
 بر هر که یک نگاه بگفت ز آشتی
 گم در خود نمود که از من نشان مناند
 بیا و مشک بیز نکر دست هیچ گل
 ساز و مهر چاره بچاره بید رنگ
 راه درون دل نباشا تنهائے آشکار
 شد چشم خنفتان من از تابش آتشین
 لشکفت گراز و گل داغی بزرگ ربو
 بر خاک مرده که گذر کرد و پاهند
 سر سبز و تازه کرد نه سال امید ما
 گر سایه بر فلکند بدشت از بے شمار
 برد نشین او ز رود بر درے که نخت
 جز آرزو بے یک نگهش در دلش بدان
 خوشخویش نگر ز خرامش بروی خاک
 پنداشتش که از رخ اوست بر تو بے
 هر چند ناکسم چو گواهم کنی چه پاک
 هر چشم راز بندیش خود کرد تیغ زین
 دل میرود ز جوش و دوا سپه بسوی او
 گردون نگر که هر خم کوبیش سرسری
 شوخی که رنگ یافت رنگینش بشد
 خونگر میش کز آتش پنهان نشان دهد

آزاد و رند و دیده در و باد و بار کرد
 پاکیزه خوئے و سرخوش و شب نده واکرد
 وارسته ام بنیستی ارفشار کرد
 بوئے خوشش هر آنچه بچین متا کرد
 خود کیت آنکه یکدمش امیدوار کرد
 بر هر روان پدید چو فربه سنگسار کرد
 رویش نگار خانه چین را بهار کرد
 کاوش درون سینه بصد خار خار کرد
 جان بخشیش بهر نهان زیر بار کرد
 گر چوب خشک بود پراز برگ بار کرد
 هر گوشه را بتازگی سبز زار کرد
 هر دانه را بخرمنش از یک هزار کرد
 آنکس که خستگیش بسختی ترنگ کرد
 تنها با نکرده که با سوز و مار کرد
 گرمه بهر دیده روشن دو چار کرد
 و خشور پاک بین که چه با سوسمار کرد
 هر دل ز تاب روئے خود آینه واکرد
 فرخنده آن پیاده که کار سوار کرد
 آشوب روزگار چو گیوئے یار کرد
 مردم کشے که دست بخون پرنگار کرد
 اخگر نشان و دیده بزرگ چهار کرد

تو نیندیشی و روز بدیم جان بفراق روز کے چند بامید تو در تاب و بیم داور پاک تواند که دلت نرم کند تپش دل نگذارد که خرابی نکند	زیتن بے توازن پس بجاست الا زندگانیم بهجر تو دبالت الا سوئے من ای و انیم بجیالت الا دیدہ مشتاق بیدار جالست الا
---	--

تو نہ آئی کہ کنی این ہمہ باور ز بحر نر
زانکہ در وعدہ تو ہر ہمہ وسالست الا

غرق ہمہ در خویش چو آب تہ دریا جوشد ز درون گرتو بیانی کہ کنارش می ز دل آب و شک ز رشک ز کشت خوی کرد چو از آب روان پردہ نجاست آہنگ شاکن کہ دہم بر سر خود جائے بمیدم نو دریم و گوید بفسیریم حکمے کہ کند اب در گوش تجلے اشکم ہمہ دریا و تماشای شگفت است جنید زو ہمیش چو ہوا کشتی او دید عکس خط سبز تو بیفتا در ساحل ہر سر یکجہ غرق بخون میشود اینجا گر بہت سر انداز تو او بشنیم پر موج از آبجیانتست چو دریا دہن او خون ریختہ و سوختہ افکند در آتش	پاک است حسابم چو حساب تہ دریا آید پئے پا بوس تو آب تہ دریا این طرفہ کجا نیست کباب تہ دریا گوئے عرق اوست گلاب تہ دریا این است بسوئیو خطاب تہ دریا زین پس من و شبذیر و رکاب تہ دریا زید برخ پاک نقاب تہ دریا چشمان سپیدم چو حساب تہ دریا شد چادر امواج حجاب تہ دریا تا سبزے آب است خضاب تہ دریا کویت بعد آب است چو آب تہ دریا آن طرہ بفرض است سحاب تہ دریا نوش سخنش لب لباب تہ دریا از گشتہ او پرس غلاب تہ دریا
---	--

ہر بحر ہر لفظ پر از گوہر معنی است

<p>آند خون دیده گل افشان نگار ما آوردش آه بر سر خاک مزار ما تار نظر گسیخته ورشته نفس گلگون کند قبا تو آخر حجب دل خود را بوجم تنگ در آغوش خود کشید هر شب فروغ بزم تو از استمخوش زنجیر پاست بهر نگارش ز پیچ زلف نبود هنوز در سر ما جگر هوائی تو</p>	<p>روشن زآه کرد چراغ مزار ما هنگامه گرم کرد دل پر شرار ما آه از بلائی کشمش انتظار ما خون که ریخت دیده مادر کنار ما خاک زمان یافت زمین از فشار ما سوز و گداز دل همه آمد بکار ما دود که رفت بر سر جان نزار ما گرد و بگرد کویتو مشت غبار ما</p>
<p>۷ قاتل نگار بست و بسوخته دل ربود دردست ماناند عزیز اختیار ما</p>	
<p>اگر آید دل آویز بخود لرزد دل خیدا بیازار دیوای روان من شود بل دل آراید جگر سوز و بصد افسون نگاه او بت رعنا چو هندوی بر وایان خود زخوم</p>	<p>غم افزاید بلارین و ستم و زرد و دیدا حزین دارد بهر خوی بشور آرزو او دیدا نیاساید آزارم کند افزون جنونم را ز شور شهادت می غم نهان کند پیدا</p>
<p>۸ غمنا این غزل گفتم اندر صنعت تازه که تشاید آتش گیرد با کلام دلبر وانا</p>	
<p>عشق من حسن تو هر یک بحالت الا گر تو خواهی نه محالست بیاد زنجوان تو نیایی و سخوانی که ندای من عاشق آن به که ز عشق شکایت کند تا کجا ضبط کنم چند شکایا با شمم</p>	<p>وصل من با تو همه عمر محالست الا که دل غمزه را شوق وصالست الا در تو ام هر نفس این رنج و ملامت الا لاجرم ناطقه ام پیش تو لالست الا خود ببیندیش که بیدل بچه حالت الا</p>

این غزل در
سینه و پیش
در اندرون
سینه است

۱۲	<p>زود تر بینی کہ باشد اے عزیز دست ماعشاق و دامان عرب</p>	۲
۱۳	<p>از وصال شاہ خادم اے عزیز کامیاب ہم کامیاب ہم کامیاب</p>	۳
<p>اے جلال تو بچشم ہمہ محبوب و حبیب سیکند معتکف کعبہ فراموش نماز شاہ خوابانی و گر خش بچولان آرے منزل وصل تو خلوتکدہ بیخبر لیت در ہر ادینہ کہ از ناز بجاس مع رفتی</p>	<p>عاشق روتیو ہر کس چہ بعید و چہ قریب چون دم نرگس شہلا تیو امنون عجیب نالہ ہاپیش دو و تا بکند کار نقیب جز تو کس نیست در آن پردہ عیش و شہ صف پرانندہ شد و بخیر او فتاد خطیب</p>	

تاشت سطرہ باب تہ دریا
 اے غازہ بردیو شہاب تہ دریا
 شوربت افگند خرابی ز تلاطم
 از نوش نیازے مجبور دہن است
 بے شور ناچند کنی زہر دہن آب
 ریزد بدرون ہر چہ کہ خیزد ز درونم
 بیتابی اشک است بہار دل پر خون
 بر کشیتش ارچنگ بالبت عجب نیست
 شد رخصہ گر خانہ اواز پے عشاق
 صہبازوہ بر زورق و براب فرد بخیت
 آب دہن افگند بعلل مسی آلود
 در بحر غمت غرقم وستم بنظارہ
 فرعون مشور اہد خود دین ز فرید پیش
 گرباد زند بر سر او حنیئہ آ بے

پیچد بخود امواج ز تاب تہ دریا
 ہر قطرہ خوے قطرہ تاب تہ دریا
 نگہ نفسے حال خراب تہ دریا
 چون رشخہ ز شبنم بجباب تہ دریا
 از شورش فرعون و عتاب تہ دریا
 جز جانب خود نیست ماب تہ دریا
 طغیانی آب است شہاب تہ دریا
 بر عکس بہین چنگ رباب تہ دریا
 اسکندر اگر ساختہ باب تہ دریا
 ہاں مردم آ بے و شراب تہ دریا
 نیلو فراز و یافت لعاب تہ دریا
 خوش عالم آب است بخواب تہ دریا
 آ بے است بخاک چو سراب تہ دریا
 باران کشد از گرد طناب تہ دریا

اے جمالت نوزد بریان عرب
 خال خسارت عجم را آیتے
 ہر دو شہمت سحر عین بند و چین
 سوئے من بفرست بوئے از کرم

تازہ بر روئے تو ایمان عرب
 عارض پاک تو قرآن عرب
 ہر دو ابرو تیغ عریان عرب
 اے خط سبز تو ریحان عرب

۱۴

دل زدستم برو جانان عرب

۶

کرد گل شمع صفت سوزنانی آتش
از محبت دل معشوق بخود می پیچید
میبرد هر نگهش دل بادای جادو
زاهدان ساغر می بنگرد دست نازک
هر که این می نشد عیش وادش ندهند
از خوش نور خدا در نظرم می آید

میرود بر سر من انچه ندانی آتش
آه من کرد در وریش و دانی آتش
میکنند هر سخنش حل معانی آتش
کافه گریلاست لسانی آتش
ترشوی گریکنی جریه فشان آتش
خط سبز است خط سبز فشان آتش

۱۵

ترک مردم کش ماترک ستم کرد غمخیز
کام دل خوش نشان تا توانی آتش

۷

چند گویم تبناے تو یارب یارب
شمع را در زبان است به زبانت بهشت
دل سرگشته ز سودای بلا میگوید
از جفاے نگه شوخ تو آخ آخ
ای بت این طر فکه از بهنای می شنوم
تو و باغیر مدار از خراموشی من

خوی من گشت ز سودای تو یارب یارب
از فروغ رخ زیبای تو یارب یارب
در خم زلف چلیپای تو یارب یارب
در بلاے قد بالای تو یارب یارب
هر نفس گرد کلیسای تو یارب یارب
من از دست ستمت تو یارب یارب

۱۸

روے بنما به غیر ترے که توانی همه وقت
میکنند وعده فردای تو یارب یارب

۱

حق اگر هست صورت یار است
مرندم کردیک سخن تلقین
هر که عاشق یا حالمش نیست
نفره بردار تا شوی سردار

باطل است انچه غیر دلدار است
که دو عالم برائے دیدار است
کور به چشم او که بیکار است
که مقام وصال بردار است

آه از شوخی و مردم کشی و کافریش	چشم بیمار تو پرسد که کدام است طبیب
۱۴	اگر به بنیم چو غیر تر آن مه تابنده شبی وانم آن شب شب معراج و نیازم بفضیب
در طربگاه وصال تونه روز است و نه شب نور و ظلمت بهم آمیخته از رخ و زلف باید اولیست که خوش شوقی فرد و دل زوت ماه و خورشید کجا پر تو حسن تو کجا گر به بیند رخت از یاد رو و روز و شبش شب بزدان بر می و روز مسلخ آرس	پیش گم گشته حال تونه روز است و نه شب در نه شایان مثال تونه روز است و نه شب چون کند جلوه جمال تونه روز است و نه شب محرم سر کمال تونه روز است و نه شب هر که هرگز بخنیاں تونه روز است و نه شب غیر ازین در مه و سال تونه روز است و نه شب
۱۵	آه در دول بی تاب چه پرسی ز عمر نیر فارغ از ریخ و ملال تونه روز است و نه شب
اے بلند از شان تو شان عرب از تو ناز و بر عرب هر کشور سید به از کاوش عشقت خبر خال رخسار تو مهند و حافظ بے غمت این دل چکار آید مرا جان ما خاک عرب از شوق باد پر توئے در کلبه با هم فلک تا وجودت ازان پاکیزه خاک سیر می سازی ذاب گوهرش	آسمانها زیر فرمان عرب هر ثنائی هست شایان عرب جنابا خار غیلمان عرب ترک چشمست نامسلان عرب کاش میگرددید قربان عرب خاک تو گرددید گرجان عرب اے رخت شمع شبستان عرب هر دو عالم هست احسان عرب تشنه گر میرد بیدان عرب
چون نه رقصم بجووان اے عزیز	

آئینہ پیش تو از روی تو حیران شدیت
 رنگ و بویتو بہار چستان شدیت
 این رگ بر محیطہ تابان شدیت
 اے بساجیب کہ صد چاک بدان شدیت
 از تو لاسے تو ہر مشکلم آسان شدیت
 غنیہ از بویتو بخود شدہ خندان شدیت
 شبنم از جلوہ دیدار تو گریان شدیت
 ناسلمان ز جمال تو مسلمان شدیت
 کوکب طالع من ہمدستان شدیت

شاد از موتیو صد چاک بسینہ پس سر
 پائمال تو ہمہ سبزہ و گل خواہد شد
 نیزند کا کل تو حلقہ بگرد عارض
 اگر قبائے تو ہمین جلوہ گری ہا دارد
 گرچہ ہر دم کند آزار و گر خستہ ترم
 سنبل از موتیو سودا زہدہ بر خاک افتاد
 مہر ازین پس نتواند کہ بجا کش فکند
 دمسدم چشم ترا مصحف بخ و در نظر است
 گر ہمینگونہ رخت پیش نظر ماند مرا

۲۲ زندگانی بخیالت گذرانید عزیز
 چشم دارم کہ دم مرگ بایمان شدیت
 ۵

بہر شکلی دہر شائے خبر اونیت
 چو زخم است او خبر او مرہم نباشد
 ز اول تا با آخر ہر چہ دانی
 دلیل او نباشد خبر وجودش
 بہر جسے دہر جانے خبر اونیت
 و گر درد است در پائے خبر اونیت
 بہر وقتے دہر آئے خبر اونیت
 بہین اورا کہ بر پائے خبر اونیت

۲۳ عزیزان و احسند اصل اشیت
 مرادنیے و ایمانے خبر اونیت
 ۶

آتش دل را دغان دیگر است
 اگرچہ سرتا پا بسوزے شمع شان
 شعلہ می افتد ز دل اندر جبکہ
 نام پاک عشق می سوزد زبان
 عشق را سوز نہان دیگر است
 سر فلندن امتحان دیگر است
 عاشق این داغ جان دیگر است
 ذکر خیرش را زبان دیگر است

<p>۱۹ همه نور محمد است عزیز بس بسین نکته اصل سر است</p>	<p>۲</p>
<p>اگر چه کینفس از تو جدا نیست اگر چه دشتوی بیشک بدانی درین کثرت نه بینی رسد وحدت حلاوت هائے این غم در نیاید</p>	<p>دے جائیکہ تو ہستی خدا نیست کہ ہر نامے نشان ماسوا نیست گرت عشق جال مصطفیٰ نیست کسے کز عاشقان مبتلا نیست</p>
<p>۲۰ غیر ز راه پر خون ست توحید بجز درد دل اینجا رہنا نیست</p>	<p>۳</p>
<p>دزد در دل اگر عشق خداست در تو بیتاب شوی و بروی فعل عشاق پر گونہ کہ هست ستر این قوم نداند ہر کس</p>	<p>کہ اینجا است مدنیہ اینجا است ہم ز عشق است اگر گرفتار است پاک از علت و خالی ز خواست فہم این طائفہ از وہم جداست</p>
<p>۲۱ روز و شب مابلو افیم عزیز کہ در مرشد ما مسکن ما است</p>	<p>۴</p>
<p>سر و بالائے تو از ناز خرامان شد نیست زلف مشکین تو بر چہرہ پریشان شد نیست پردہ چشم نقاب رخ جانان شد نیست میشود سبز تر از تازہ بتازہ غم تو وائے صدوائے چہرہ پسی تو ز حال و گران تابہ بینی کہ چکوہد بقمت سے سوز و گل چا خون مخمور زنگ و گرمی میند</p>	<p>از گل روئے تو ہر خانہ گلستان شد نیست عالی از سر توبے سر و سالان شد نیست ماجرایست درین پردہ کہ بر جان شد نیست و اعنائے دل مار شک خیابان شد نیست عیسیٰ ز درد تو مالوس ز دریاں شد نیست شمع فانوس بیشکوائے تو عریان شد نیست سرواز سوز غمت سرو چراغان شد نیست</p>

دیدن و باحق آشنا کردن سخنه گفتن و جگر سفتن بسلم کردن ناوک نظرت	این عجب طرز و لربائی باست این چنان از آشنائی باست راستی عین کج ادائی باست
۲۸	بیج دانی که عشق چسیت عزیز بجو دیها و خود نمائی باست
ز هر سو یار سائے مبتلا خاست فراوان نکته با حل شد ز خاش بهر دین و بهر ملت قطره کن خرابی با پدید آمد ز چشمش مقیان حرم بستند ز نار - حلاوت هائے معنی در لبش بود طریقه کرد پیدایر نگا هوش پئے افشائے سر آشنائی تا شائے خود او را کرد بے خود	ز حسن او هزاران ماجرا خاست ز خط مضمون تغیر نقضا خاست که از شور و ظهور او چیا خاست بهر جانب زمستان فتنه با خاست ز بهر تار و دوزلف او بلا خاست قبسم کرد و شور ما سوا خاست ز هر غره صدا فسون جدا خاست ز انفاس خوشش باد صبا خاست از آنرو این همه چون و چرا خاست
۲۹	عیز ترا آه از بیتابی دل منید اغم که این درد از کجا خاست
نور احمد به حقیقت متجلی ز علیست دیدن اوست عبادت که پیمبر فرمود آفتابست تبابی که درخشد شب و روز اوست آئینه و محبوب خدا صورت پاک	انت منی و انا منک ز آثار علیست نگران روی درخشان که جلال نیست منگر و چیکس آن نور و لے هر که نیست حق نمودار دین آئینه بے مثلست
مرشد برحق ازین راز خبر داد عزیز	

۲۳

تا کجا ذکر محبت اے عزیز
این حکایت را بیان دیگر است

من شان محمد و جهان شان من است
هر جسم که هست زنده از جان من است
من نور حقیقتم بر دلم زجبات
بر طارم عرش پاک ایوان من است
آنجا که منم نه ذات گنجد صفات
کفر نیست درین سخن که ایمان من است
خود غشقم و خود عاشق و خود معشوقم
هر غمزه و ناز و هر دآ آن من است

۲۵

گر لفرقه هست زاسماست عزیز
خبر من نبود هر آنکه سلطان من است

۸

نه کافر من نه مسلمان یقین ما نیست
کجا روم بکه گویم که ما جبرائیل نیست
نه ملحد من که مرا ملحدی بکار آید
نه زاهد من که تو انا گفت پارسا نیست
نه ازجبات بروم که خود محیط منم
نه در احاطه در آیم که ما سوا نیست
نه بنده ام نه خدایم بحیرتم ننگ
که سرگم شدن بنده در خدا نیست

۲۶

عیز هر چه به بینی وجود یک ذات است
حقیقتی که بمن گفت رہنما نیست

۹

بیدی و بتیابی عین دل را بنیاست
چون حباب گم گشتن طرز آشنایی است
پرده میدرد معشوق دل بهید عاشق
عاشقی و معشوقی هر دو خود نمایی است
هر چه هست در صورت از وجود یک نور است
بندگی خود کردن معنی خدایی است
طایف حرم بودن سجده صنم کردن
در طریق مارندان شیوه رسایی است

۲۷

اے عزیز قار عباش چند عاشقان بشنو
که غرضش و زین شان پارسایی است

۱۰

در حال تو آن صفایا هست
که نظر سوز پارساهاست

دیدار خدا دید پیتر شب معراج تا حشر کند نکبت او غالیه سالی گروید زمین چون فلک از نور جانش سر سبزی جاوید قدش داد بطربانی حل کرد خطش معنی الله جمیل چون مرد یک دیده سراپا تن آتش	تصویر تجلی شده اندر شب معراج اصول علی موسی معبر شب معراج هر ذره درخشد چرا اختر شب معراج نوشی ز لبش یافته کوثر شب معراج در مصحف پاک رخ انور شب معراج از پر تو جان گشت منور شب معراج	
۳۳	سلطان ابو الوقت چو او کیست عزیزا چاهش بنگار درو لبتر شب معراج	۲
سوختم سوختم این سوزنمان را چه علاج فرض کردم که توان پرده نیالی برون مرغ عشق محالست که پنهان نماید گرچه حسن تو بهر خسته مدارا نلکند گوشت کعبه مبارک بتو زاهد لیکن گر ببرد ز غم تست با نصاب بسنج	جامم آتشکده شد آتش جان را چه علاج رخنه پروازی صاحب نظران را چه علاج آه گر ضبط کنم اشک روان را چه علاج خود بخود این همه آشوب جهان را چه علاج ناوک نازبت سخت کمان را چه علاج در گمانت ز ابل هست گمان را چه علاج	
۳۵	چشم مستش نکند گرچه نگاه به عزیز شوخی و ساحری و غزوه آن را چه علاج	۳
نیست مثل یار من اندر جهان نازک مزاج طرف خود بینی بجز خود از همه نا آشنا او همه فلکون قبا و من همه بلبل نوا جز اشارت مردم چشمش نمیگوید سخن	تند خونم گامه جو نامهربان نازک مزاج نکته دان شوخی میان دلبران نازک مزاج من چنین افسانه گوئی او چنان نازک مزاج کرد بیماریش مثل ناتوان نازک مزاج	
دل چرا دادی عزیز را ساده تر کی را که هست		

۱۳	هر که عالم شد و بنیانت را زبے علیست	۳۰
<p>من نیم بلکه توئی راز و نیازم نیست از ازل تا ابدم عمر و رازم نیست گشته ام عین حقیقت که مجازم نیست در خودم محو تا شایه تو رازم نیست</p>	<p>سیکتم سجده بسویت که نیازم نیست بسته سلسله زلف گره گیر توام چشم آنه صفت شد و بنید هر یک بخیر از تو نیم جز تو نه بنیم به وجود</p>	
۱۴	<p>زنده هستم تو هر دم که توئی جان عزیزم گشته ناز توام شاید نازم نیست</p>	۳۱
<p>بے صورت محمد مرسل نشود نیست جز بمصطفی در آدم و در شیث بهود نیست خود کیست آنکه بر در او در سجود نیست مقصود من جز اوز قیام و قعود نیست</p>	<p>در جمله کائنات بجز یک وجود نیست هر صورت نیست آنه دار ظهور او سر کن آشکار وجود و وجود اوست در کعبه نیز قبله جانم جمال اوست</p>	
۱	<p>نور خدا بصورت او بنگر و عزیز روشنی که بر لب او جز دزد و نیست</p>	۳۲
<p>او دار از سینه بیرون الغیث می کشد هر دم بافتون الغیث بر لب او گشت مفتون الغیث عالمی گردید مجنون الغیث کرد سوداے سرافزون الغیث از شراب لعل میگون الغیث</p>	<p>الغیث از چشم پر خون الغیث ز گل و آهوان کعبه را آن تبسم کن ملک دل می برد گرچه آن لیلا است در محل هنوز کاکل او موبو دام بلاست بوسه آن خون کرد پهلوسرا</p>	
۱	<p>گشته حسن تبانم اے عزیز میکند از من فلاطون الغیث</p>	۳۳

<p>بالا رو سے قاست و عاشب معراج حسن خط و قال رخ زیباشب معراج</p>	<p>زیر کف پاکر دہ زبون شور قیامت شور سے دگر انداختہ در عالم بالا</p>	
۷	<p>چشمے کر زما ز غنطریافت عزیزا در کاکل او کرد تماشا شب معراج</p>	۳۹
<p>گفتش پائے تو عرش را ستراج خوب رویان بچشم داده خراج جان پاکان بیک نظر محتاج ولبر نر و خوے شوخ مزاج شدہ پیکان شوق را آماج اے ہم پیکر تو مثل زجاج</p>	<p>اے بلا ہوت رفتہ از معراج تیغ ابرو کشید چون حسنت دائما پیش پردہ حسد مت جیز تو مثل تو در دو عالم نیست از دل خستہ ام چہ می پرسی اے درون تو نور حق چون شمع</p>	
۸	<p>کشتہ آرزو ست جان عزیز خاک پاک در تو گرد د کاج</p>	۴۰
<p>شد نیر و دران عارض گلگون شب معراج صد حسن و ملاحات شدہ افزون شب معراج بر کاکل او عاشق و مفتون شب معراج بخشید بے گو ہر مکنون شب معراج از یاد بان رفت ہر افسون شب معراج ہر گز نہ بود پیمچ شبے چون شب معراج</p>	<p>چشم ملک از جلوہ بچون شب معراج ہر چند رخنہ داشت دل افزون پیمبر بر عارض او روز ازل والہ و شیدا بیرون ز جهان خواند خداوند جہانش افسانہ او ساختہ پروانہ آن شمع نور سے کہ در ویافت ز نہانتابد</p>	
۹	<p>میرقصم و ہر دم بہ غم چو عزیزم پیغمبر مارفت بگردون شب معراج</p>	۴۱
<p>بگزشت ز پاکان بنازل شب معراج</p>	<p>جہیل پر احمد شدہ نازل شب معراج</p>	

۴	پارسا کش رند مشرب نوجوان نازک معراج	۳۷
<p>بیرون ز رحمت بازده سند شب معراج در نور احد کم شده احسان شب معراج تا رفته و تا باز پس آمد شب معراج گر دید در آن حلقه مقید شب معراج اندوخت از و عیش فخر شب معراج جو شد عجب رحمت بحد شب معراج</p>	<p>بالا کے فلک رفت محمد شب معراج بسوی حق گشته ہویدا ز جمالش تا رفته خبر آمد بزبان زشتا لبش محبوبی مطلق بکیند خم زلفش فردوس که انداخته شورے بدرونها در خویش نگنجید وز کونین بردن رفت</p>	
۵	<p>سلطان رسل احمد مختار عیون ترا در عالم لاهوت علم زد شب معراج</p>	۳۶
<p>می زید خسته بالغام تو هر دم محتاج اے بیگ گردش چشم تو دو عالم محتاج اے بطل علمت عالم و آدم محتاج چند باشد بنظر دیده پر خم محتاج</p>	<p>ای بنوش لب تو عیسی مریم محتاج جز درت با من افاق نباشد حباے سایه بر سرم افکن که شنا گوئے تو ام مردمی کن که ز دیدار تو گردد بینا</p>	
۶	<p>سر مرچشم عیون ترا اے بنماک قدمت عرش معظم محتاج</p>	۳۸
<p>جبریل امین دید خدار شب معراج هیما ت زبے هوشی موشی شب معراج سجده لبش جان بستیما شب معراج بالید بخود عرش سلا شب معراج محبوبی آن روی دل آرا شب معراج افسو نگری زیر گس شهما شب معراج</p>	<p>در صورت احمد ز تجلا شب معراج بجو شد و نالید ز دیر ارجا شب معراج هر چند که وار و لب جان بخش میجا تا عزت او کرد سرفراز به تعلین دیوانه خود ساخته حوران ارم را در چشم کواکب بنظر خواب در لبت</p>	

۲	یک نظر کن کز غمت دارد عزیز چون شفق چشمان بینا شام و صبح	۳۴
نام پاک تو در دهر صبح کیف یاتی الحال فی التشریح انه حنا راج من التصریح آن ماله یقول بالکلیح قلت الی اموت قال صریح اکف یا عیون جاء سحیح	۱ کز حنت قبسه بستان بلج دیر اما جرای عشق میسر من و بیایی که دل داند آه ما کرد در دلش اثری می کشد و ز خدا نمی ترسد گشت و دارد سر بکشته خویش	
۳	بغزلم چون شنید گفت عزیز ان هذا البیان لیس فصیح	۳۵
در شش حبت از جوش تو هنگامه فکن روح در خلوت اندوه تو با خود به سخن روح در هجر تو آرام نگیرد ببدن روح بر لبه هواس تو پردگر و چمن روح سوزد تماشا می تو در سپهر من روح باز آید اگر در بدغم زیر کفن روح	۱ اے آمده از شوق جمال تو بن روح از جنبش سوداے تو بخود بهمنه قالب در وصل تو دل بے خبر افتد ز تجلی از چشم قدم تو شود خاک نشین جسم جوشد ببتناے تو در سینه من دل بر پایے تو افشام و در خویش نه بکنم	
۴	بنگر بدارا نفسه سوی عزیز می تا چند ز عشق تو شکیب بچمن روح	۳۶
ایروان تو قبسه ارواح خون ما بر کرمه تو سباح می زند بر دلم سهام و ریح	۱ اے جمال تو نقش یافتح گر بصل کشتی و گریختاب ترک چشم تو هر دم از مرگان	

<p>پیران کرد خدا آئینه نور و جاشش هر آنچه که شاید ز مقام و ز مناسک معشوقه رنگیست که دیوانه شود روز از ثم دنی بر فلکش مرتبه دادند نادیده ره رفت که بیرون ز مکانست</p>	<p>باروز از لگشت مقابل شب معراج گردید کعبه چه حاصل شب معراج بر دارد اگر پیرده ز محل شب معراج کردند قیاس همه باطل شب معراج بے مرط و فرسخ و منزل شب معراج</p>
<p>۴۲</p>	<p>چشم است عزیز اگر به بنیم بدل اند از روشنی مرشد کامل شب معراج</p>
<p>عالم همه گردید گلستان شب معراج خاک عرب از جوش طرف شد همه سرسبز از خور می و پاکی و رنگینی و خوبی هر ذره در خشنده شد از نور اتمی محبوب خدا یافت مقاصد که محبت بگزشت ز افلاک و بدان پایه که دانی</p>	<p>آمد بزمین روضه رضوان شب معراج بشگفت مهر جاگل ریحان شب معراج اندوخته گیتی همه سالان شب معراج هر گنج زمین گشت فوزان شب معراج بردش بدر از عالم امکان شب معراج جبریل زدش دست بدانان شب معراج</p>
<p>۴۳</p>	<p>هر گونه کلمه که نهان بود عزیزا کردند برو خاتمه آن شب معراج</p>
<p>ای زبویت خون دل ما شام و صبح در خط و قال تو پنهان کفر و دین مهر و مهر روشن ز رویت زور و شب تا کیم سوزی و کس باز م بکشی از کرم یک شب نجواب نابیا تا بیا ساید بنیر پانے تو</p>	<p>دود و داغ او ست این یا شام و صبح از رخ و زلف تو پیدا شام و صبح وزدمت بشگفته گلها شام و صبح می شام شمع آسا شام و صبح نام تو در دست ارا شام و صبح مرگ می خواهد سیما شام و صبح</p>

دل رپودی شکستی و نکردی دردش
روزگار سے منی تو یکدل و یک جان بودیم
آبرویم بخرابات نگه دار و مرین
گم کرده ام پاسے ز سر از سر سودا زدگی
آه تزدیر که خواهی تجسایل کشتن
خیز مستانه باد و پیمانہ بسیا

این قدر جور نه بود از تو گمانم ای شوخ
نیک بشناس که آخر نه بهانم ای شوخ
بنده بارگه پیر مغناغم ای شوخ
بوکه خود را بحضور تو رسانم ای شوخ
چند پرسی بستم نام و نشانم ای شوخ
ورنه بر چرخ رود آه و فغانم ای شوخ

۵۰

من و در حسرت دیدار تو مرن چو عزیز
ترک این حوصله هرگز نتوانم ای شوخ

۴

سحر چشم تو فرو بست ز بانم ای شوخ
خون بجوش آیدم از هر بن موس و چه عجب
تیغ بکیش که بر قص آمد غم را بینی
خورم آن وقت که فارغ شوی و ناز کنی
در خیال تو ازین دایره بیرون رفتم
قصه در دود از شمع بر و نست مهرس
یکدم از پرده بیرون آ که زوالا نظری
گفته بودی که فراموش نخواهم کردن

حیرت حسن تو شد مهر دبانم ای شوخ
گر حدیث تو نیاید به بیانم ای شوخ
تو چنانی و من خسته چنانم ای شوخ
می کشی زار دانه بینی که جو انم ای شوخ
لا سکان گشته لبشوق تو مسکانم ای شوخ
بگردیده خونابه فشانم ای شوخ
مردمک و از بچشت بنشانم ای شوخ
یاد کن یاد که هر لحظه تپانم ای شوخ

۵۱

کرده ام عهد که حق را پرستم چو عزیز
گر دهن عشق تو از مرگ مانم ای شوخ

۱

احد را صورت مقصود احمد بود احمد بود
کمال باطن و ظا هر جمال اول و آخر
چه دانی بزمین معنی کند دست لایینی

نبود از حق نشان در بود احمد بود احمد بود
همیشه بچنین موجود احمد بود احمد بود
بشکل عابد و معبود احمد بود احمد بود

۴۷	باد مرگ عزیز در غم تو در غم تست جملہ عیش و فلاح	۱
۴۸	بر کف پایے نواے جان عزیز شاہ می مالد چونند وے تو رخ	۲
۴۹	تا کجا شوریدہ سرداری عمری تر خستہ را اے ہر انداز تو خوب وای ہر ایامی تو شوخ	۳

گرچہ در عشق تو رسوائی جانم است شوخ ختم شد بر تو دلازاری و بے جرم کشی	از برای تو شب و روز بجانم اے شوخ تو ز من غافل و من جز تو ندانم اے شوخ
---	--

۵	حق است عزیز آنچه شنیدم حقیقت آواز انا الله زیر موسی محمد	۵۵
<p>بیدار و رو سے خود بے پردہ دیدند رقم از قاب قوسینش کشیدند در آدم روح قدسی را دیدند بلے از عاشقان ہر دم شنیدند کہ پاکان جامہ ہا بر تن دریدند گر وہیے را بکعبہ برگزیدند</p>	<p>نخستین غمزہ کز چشم آفریدند نظر کردند بالاے دو ابرو طلسم ساختند از سپیکر خاک الست از پردہ اسرار گفتند چنان پر شد جہان از نغمہ عشق گر وہیے را فرستادند در دیر</p>	
۶	عزیز از ہر چہ اندر کا میاقتست خدا بیایان بنور دل رسیدند	۵۶
<p>کعبہ از تصویر تو بت خانہ شد شمع ز دیدار تو پروانہ شد ز گس جادوے تو افسانہ شد رقص کنان بر سر پیانہ شد</p>	<p>دل بر تماشائے تو دیوانہ شد حسن تو از نور قدم آیتیت جان نیرد کس کہ در افسون گری ہر کہ ترا دید بہ پیمان عشق</p>	
۷	میل بہ تقویٰ نہ کند چون عزیز ہر کہ ز چشمان تو ستانہ شد	۵۷
<p>سرے داشتم خاک پائے تو شد گر این بود و ہر آن فدائے تو شد بہ غارت یک ادائے تو شد مگر نیز داغ آشنائے تو شد سرالپے من رونائے تو شد</p>	<p>دلے داشتم مبتلاے تو شد نذاخم کہ ایمان چہ و کفر چیست ستائے کہ بود از حواس و قرار چگونیم کہ عشق سگر چہ کرد نشانیے نماند از سراپائے من</p>	

<p>چونورش در ظهور آمد بعشق خود بطور آمد کلیم و آتش لے دودا حسد بود احمد بود</p>	
<p>۲</p>	<p>۵۲ عزیز عاشق پاکم کیش از دست غاکم انیس جان غم آلودا حسد بود احمد بود</p>
<p>ز ان رو که نگار را از دل خبرے و از رو جانش ز کمال او در خود اثرے دارد از خستگی عالم کس خبرے دارد دیوانه دلدار می هر دم جلے دارد کے این همه بدنامی چون من دگرے دارد صدر خنہ بدینداری از رخنہ گسے دارد</p>	<p>شوریدہ سری اولی آن را که سرے دارد مشتاق جمال او میرد بوصول او در عشق تو می نامم اے فتنہ گر عالم هر جا کشد از اے هر سو سر بار اے اے دای ز ناکامی با خون دل آشامی خون گشت ز آزارم بجای دل زارم</p>
<p>۳</p>	<p>۵۳ اسخ بنادانی تا کے بجرم خوانی بگز رز عزیز ما کو نیز درے دارد</p>
<p>گر چه دل نیز رہنا باشد دانش و بنیش اصل ما باشد آدمیت در و کجا باشد از همین هر دو مدعا باشد</p>	<p>دیدہ بادیدہ آشنا باشد دیدہ بیند ہر انچه دل داند ہر کہ در دے نباشد این وصف نور حق در فراست مومن</p>
<p>۴</p>	<p>۵۴ انچہ دانست و دید گفت عزیز غائباً خالی از خطا باشد</p>
<p>از آئینہ ما بنگر سوے محمد محوم خیال غم ابروے محمد از بیکر شد م خاک سر کوے محمد نازم اثر ز گس جلدوے محمد</p>	<p>اے صورت ما آئینہ روے محمد خود قبضہ ام و سجدہ برم پیش خود اے ہنوزہ من شور انا الشمس بر آورد سترالقدم دیدہ شد م بہر تماشا</p>

شد محال ما حرام پارسا روز ازل
 کرد از سوز محبت پر هوای آن لبش
 ساقیا حای که بولیش فکر آن جامی نماند
 گل زمین گروید سگستان اگر پایش فاد
 الحذر زاهد چه می پرسی ز شوخی با سواد
 دوش چشم او نظر با علقه گیسو داشت
 عاصی را ز نگاه و از تبسم می فریفت
 نوشت عاشق شوریده هر خبر گریه نیست
 داشت بر اختر شامی ذوق جام می ششم
 کس ندانست آنچه با کرد در میان روح سال
 یک نگاه نیز او چون قطره کرد از گذار
 با ده می نوشتم و می شستم و بر یک ششم

دخت رز با مادام میثاق و امن بپاک بود
 در نه تنی از بے نوا سپو بکجه کلاواک بود
 بود سودا در سر مائس و اوراک بود
 سبز تر شد از زمره و هر کجا خاشاک بود
 هر که با تقدیر در بر هم زنی بیساک بود
 آهو چین را سر سودا بدن چپاک بود
 ترک سن اندر کنار دایه بسم جالاک بود
 چشم از جوش طرب در وصل هم نمناک بود
 طارم بکفر فلک اندر نگارستم تاک بود
 در دل شب کا کلمش مار و لیش تریاک بود
 آفتاب بے راکر نور دیده افشاگ بود
 پیر مایا بود هر دم مانع امساک بود

۱۸

ترکس از نام بر آید بعد مردن ای عزیز
 بس که چشم نمناک راه خواجه لولاک بود

۴۸

گرد سحر و گرد و مستانه چنین باید
 هر چند که آگاهم شوریده و گمراهم
 سرمه بگویم کرد افسون نگاه او
 چون شمع برافروزد شب تاب سحر سوزد
 صد دید و حرم جوشد از بر و دیوارش
 در دیده زنجار است معموره چنان زبید

یک دم نشود خالی پیانه چنین باید
 و جوش انا اللهسم و یوانه چنین باید
 شد ختم بناموشی افسانه چنین باید
 گریان بگداز آید پیرونده چنین باید
 در مشرب مارندان میخانه چنین باید
 در سینه غم عشق است ویرانه چنین باید

حقا که عزیز اکنون کز نگ بجو گشتم

<p>هر چه هست آن همه عشاق تو از تو نگرند بر جمال تو اگر باز کشاید نظر گر نازم بسجود در جان عجیب است از طواری که کند کافرو من کویت جمع هرگز نشود عشق و سکون یکدل</p>	<p>در علم عشق تو امر و زبیر دماند چشم صاحب نظر از اشک بدیا ماند داغ پیشانی من باید بیضا ماند گاه با کعبه و گاه به به کلیسا ماند آتش و آب محالست که یکجا ماند</p>
<p>۶۵</p>	<p>۱۵</p>
<p>حیث اشتیاق او بخاطر در نمی گنجد اگر گویم از حرفی گفتن در نمی آید نمی بینم اگر او دم تسکین نمی گیرد تماشا کردنی دارد جمال دل ربا سخا</p>	<p>چه سود است این یارب کاند سر نمی گنجد و گر خاموش باشم بجز در ساغر نمی گنجد و گرمی بنمیش یکدم بحشمت اندر نمی گنجد که هرگز در دل بیتاب و چشم تر نمی گنجد</p>
<p>۶۶</p>	<p>۱۶</p>
<p>مرا عشق کرد آشنای محمد سردار معراج منصور دارد خدا خون بها آمد از بهر بسمل پندار گزید عشق که حق را</p>	<p>دل دوید و گردید جائی محمد سر من که شد خاک پای محمد تپاند بخون گرا دای محمد جالای بود مادر ای محمد</p>
<p>۶۷</p>	<p>۱۷</p>
<p>لای می میگشت تا از من وجود خاک بود سوخت از بیدار صید مرا کرد فرنگ بود</p>	<p>از هوا آلوده ماند مگر چه طینت پاک بود کاش بودی تشنه خنم اگر سفاک بود</p>

۲۱	آن نکته که مرشد بتو فرمود همین بود	۷۱
<p>در دشمنی دینم بیگانه چنین باید هر چند ستم باید امانه چنین باید از بهر وصال او کاشانه چنین باید در عالم یک رنگی فرزانه چنین باید در سبزه اهل درد و دردانه چنین باید آرایش زلف او از شانه چنین باید</p>	<p>کافر شدم از کفوش یارانه چنین باید رفتی و نمی آئی در دیده و خواب اندر دل از غم عشق او پیر آتش بزخون شد آمد خود و دهر گز فرقی نتوانم کرد گردید چو دل عاشق هر وقت بنالدم دلها بیلا افتد از کشمکش سودا</p>	
۲۲	جز شان خدا نبود چون کعبه عزیز آنجا بالله که آن بت را بتخانه چنین باید	۷۲
<p>خطش تفسیر عرفان آفریدند تاشای ز اسکان آفریدند سوار سروستان آفریدند فراوان چشم حیران آفریدند بے دلمای بریان آفریدند شراب نوش رندان آفریدند</p>	<p>ز روی یار قرآن آفریدند جهان از بهر طمان آفریدند ز شوخی با سانداز قیاسش ز افسوسنا پنهان نگاهش ز گرمی با سحر جانگدازش ز تلخی با سحر دشنام لبانش</p>	
۲۳	بود آبا ویش از عسم عزیزا دل مرا سخت ویران آفریدند	۷۳
<p>ز خاک من بدل او غبار خواهد بود دو چشم من نعمت اشکد خواهد بود حساب ما و تو روز شمار خواهد بود مکن و گر نه ستم یادگار خواهد بود</p>	<p>کند و رتش سر و دتا مزار خواهد بود بجامم از تو و تا جان بکالبد باشد دفا س ما و جفا تو از حساب گزشت عتاب صیت چو نوگر باشتی کردی</p>	

۶۹	در خویش نمایم کرد جانانه چنین باید	۱۹
نگاهش نامسلان آفریدند دشانش رازپنهان آفریدند ز عکس نور او در چشم بنیان پس آزادی حسن عزیز بمش زایا س که کرد ابرو س قاتل ز حرفه کز لب دشین بر آمد	پس تار احش ایمان آفریدند درونش آب حیوان آفریدند جال پاک انسان آفریدند علامه را به کنگان آفریدند دم شمشیر عریان آفریدند هزاران عالم جان آفریدند	
۷۰	عزیز اسر جسیم کز محبت مرا از خود پشیمان آفریدند	۲۰
احمق فلک رفت که مقصود همین بود شمشاد خرامنده بے سایه همین ست فرمود بایا س یک انگشت و نمیش آورد کتاب بے و پیام و خطا بے ذکر س مکن از ابریه و سجده پیش تبج جمادات بدتش عجب نیست افساد از وز لوله در کوشک کسری سنگ از قدش نرم شد نقش گوا هست بخشید خبر فامش از ختم نبوت اعجاز رسل بود بهر عزم نورش تا چند زنی لاف ز اعجاز سیما	راز س کرد رایجاد فلک بود همین بود گلزار کن آتش نمرود همین بود در زانچه س خطا به بود همین بود ز اندیشه چیز س که نیا سود همین بود نور س که در آدم شده مسجود همین بود ذات س که از دشمنه موجود همین بود باله که خمیر موعود همین بود حقا که معین کف داود همین بود کز روز ازل حاسد و محمود همین بود آسایش هر جان غم آلود همین بود جانی که در و مجرزه بنمود همین بود	
	جیندیش صییت کین یاد عزیز	

<p>جهان سوز سے زہر خوا آفریند دل ہر ترک مہندو آفریند زرخ رنگ و زتن بوا فریند</p>	<p>زہر انداز اور سے نہادند پرستیش چو کافر کہ دیدش گے دیگر از دوشتر ندیند</p>
<p>۲۶</p>	<p>۷۶</p>
<p>جمال خود را خود آفریدم منم محمد منم محمد چہ شد کہ برق بر رخ کشیدم منم محمد منم محمد لقاب تو سین خود رسیدم منم محمد منم محمد چو حسن خود را به عشق دیدم منم محمد منم محمد محبت خود بجان خریدم منم محمد منم محمد منم کہ رو بابتن رسیدم منم محمد منم محمد</p>	<p>بکوش معنی ز حق شنیدم منم محمد منم محمد ببین ظهورم بصورت او منم محمد یا حقیقت او بفکر نیکو دے جالم کہ شاید خود بہر کمال اگر چہ ہستم بہر چہ بینی و بے باند از نشینی تو در من او مکن جدائی کہ بر تو ظاہر کنم خدائی و بود و آگہ ام آدم خبر ز راز من کہ ہستم و اوم</p>
<p>۲۷</p>	<p>۷۷</p>
<p>فتنہ مقتول آن کافر کا گرہ نکرد آفرین بدل کہ دست آرزو کو تہ نکرد باز در زندان شد عشق اکتفا بہ چہ نکرد التفائلے از تغافل گاہ کرد و گاہ نکرد رفتہ رفتہ کار خواہد کرد کرد گر ناگہ نکرد می کنم یارب تمنا سے کہ بیج اباہ نکرد عشوہ گر تر کے کہ گاہ ہی رنج بسوی شہ نکرد مہ حسن روز افزونش چہا بامہ نکرد</p>	<p>قہ با فنی زندہ کرد و قہ با ذن اللہ نکرد گر چہ خم در گردن قاتل نشد عمر و در از یوسف از کنعان بمصر آمد غلام کاروان یار لے پرواست از مالطف او دایم کجا قطرہ قطرہ خون دل از دیدہ ہر دم بخشن و در تمنائے خودش دیوانہ می خواہم چو خود ماگہ ایان را کجا بسجد بہیزان نظر و داغ دل با کاشش عین سوزش شش شہ</p>

<p>چو مبتلائی خودم کرده بجز مکش و لم خلاص ز بند بلا نخواه یافت</p>	<p>مرو که بے تو دلم بے قرار خواهد بود ایسر سلسله زلفت یار خواهد بود</p>
<p>۷۴</p>	<p>عزمی ز گریه میرد قیامت با نیست بزیغ خاک هم اندر فشار خواهد بود</p>
<p>اے نور نظر بار رخ زیبای محمد آدمه دلا فروزے او یاق حقیقت بنگر که کشیدند در و سر مه مازان بے پیکند در دل عشاق تجلی خو کعبه رود سجده کنان بهر طوافش مخمورم و بهارم و خاموشم و گویا نرمشید قیامت شده هر ذره که گردید از غیب بر آمد پئے ویدار جالش</p>	<p>در دیده صاحب نظران بامی محمد نورے که درخشیدر سیاهای محمد چشمے که دے کرد تماشا می محمد حسن ازل از روی دلارامی محمد جاییکه بود نقش کف پاسے محمد از عید ه نرگس شلاے محمد پامال خرام قدر عناے محمد تا ذات احدیست تمنای محمد</p>
<p>۷۵</p>	<p>چون نیست جز او در دل بیتاب عزیزا در دم نرو و جز بعد او اے محمد</p>
<p>ز چشم یار حباد و آفریدند ز خال هند و شبتجانه کردند نه هر موی او چیدند دای ز خاک پامال سایه او آب زندگانی جان فروزند نظر بر خط سبز او کشاوند ز نقش پای او شور قیامت</p>	<p>قضا از عمره او آفریدند حرم از طاق ابرو آفریدند بلا از پیچ گیسو آفریدند سه سر و لب جو آفریدند ز عیش نوشدارو آفریدند هزاران مصحف رو آفریدند ز هر ذره بهر کو آفریدند</p>

نخواهد بکنفس هرگز مريض حشمت از جادو
چه باشد حالت وصلت که عاشق از پيت شها
بيک در دیده ديدن کرده پر خون دل زابد
ميسرس انسا نه در دم بين بيت ابی هر دم
نه امان فتنه از هر گوشه ميخيزد اگر چندين
خداي بر تومي زيبه که هستي کافر کيتا
شهيد غمره شمر عالم من از غم تا کج نالم
ربايد نام او از دل ملال سينه خون کردن
پس از گشتن زيارت ميکند خاک شهيدان

اسير زلفت از سودا گرفتار بلاماند
نيار و خبر خدا و دل چار ز برمت جدا ماند
که تا چشم تو بيار هست در دشت بے دواماند
چه پرسي خسته جانے را که دايم متبلا ماند
نگاه بے با دن دل بارنگاه آشنا ماند
چو از رخ پرده برداري کجا اين ماسوا ماند
هر ايامي ز ابرويت بشتير قصا ماند
نهان در خلوت حسنش کدورت با صفا ماند
نيخواهد که در گيتي نشائے از وفا ماند

مخمر از عشق آدیت پرستی در میان دره
در اول هم خدا بود و در آخر هم خدا ماند

۸۱

۱

آه تا چند بدان شوخ نگارم کاغذ
سینه دپاره سنگ بگبان خط من
حال سحران چه نویسم که گنج برقم
قاصد از کینه نظرش مرد و خود از ماتم او
خط از او گیم از دو جهان داوغمش
میشود عاشق او هر که رخس می بنید

دل روان میکنم اکنون که ندارم کاغذ
خون خود هر که فرستد بنگارم کاغذ
تنگی میکند از شوق بکارم کاغذ
هر رقیبی که فرستاد بیارم کاغذ
گفته ام شهر چه حاجت که برآرم کاغذ
چون فرستم که کند سینه نگارم کاغذ

داور المحو کن نامه اعمال عیتر
آه وقتی که دهی روز شمارم کاغذ

۸۲

۲

سنگه مستی نموده ام همه عمر
رندم و از کمال چالاکی

بے محبت نبوده ام همه عمر
دل ز خوابان ر بوده ام همه عمر

۲۸	بود ز نامت خان محفی به تسبیح عزیز پیرما از نکتہ تحقیق تا اگر نکر د	۷۸
ز آهسم برق تابان آفرینند زد اغم در حوسران آفرینند بگیتی جوش طوفان آفرینند سر زلف بریشان آفرینند وجود هر نمکد ان آفرینند ز خاک من بیابان آفرینند	ز اشکم ابنیان آفرینند ز در دم داغ سوزان آفرینند ز خون گرم ناسور دزو غم ز سوداے کجوشید از سر من ز شورے کز لب زخم بر آمد پے نجینہ محفی که دانی	
۲۹	عزیز از دعاهاے پر شرام عجب ب و چراغان آفرینند	۷۹
آدم همه روشن ز تجلیاے محمد شور همه آفاق ز بلاے محمد از نور خدا دیده بیناے محمد یک جرعه جان بخش ز دنیاے محمد آخر محبت شد هشیماے محمد دیوانگی جوش دل افزاے محمد تا ماه دو نیم است زایماے محمد پیر زور بود نکتہ صہباے محمد	عالم همه گلشن ز سراپاے محمد کم آمد به بسیار بمیزان قیامت چون دیده به بینا به ناویده بعینه انگنده خرابی بخرابات دو عالم نورے که بخود بود همه را ز دنیا زش یک ذره اگر دست د نعمت باقیست در آتش خود سوخته تر شید ز داغش فروا فگن دتوبه شکن و عربه آموز	
۳۰	حقا که عزیزا هوس هوش ندارم یارب سر شوریده و سودا محمد	۸۰
گر ایشیت آتش میزد و پس کار کمانند	ختم کامل بر ویش سوی آتش دیده را ماند	

۴	سینه صاف است می لعل چو سجاده بیار	۸۵
لاله رنگ و شمع و شنگ و پرده ده میشود سنج و زرد رنج و کینه ده نکته چین و دور بین و اجنبی جانجان و دوستان و مشتهر سرغیب و سترعیب و پرهنر پرز شرم و سخت و نرم و شور و شر بے نشان و بے دبان و بے کمر جامه زیب و دلفریب و سیمبر مست حال و نیک فال و بد نظر	دلبر دارم سراپا فتنه گر شعله روی و گر مجوس و مشکوی بے نیاز و جانگداز و محو ناز و شمع طور و رشک حور و عین نور کجدار و دوشیار و سحر کار ماه شام و مهربام و دل مقام باجلال و باجمال و باجمال جان ریش و نوش نیش و کفر کیش سرخ پوش و بادیه نوش و تیزهوش	
۵	کرده حاصل از غمش دل سے چتر آه سرو و داغ و ورد و چشم تر	۸۶
بنیایم و نامنیا چون دیده بجز آب اندر فانی شده ایم انیک چون گل بگلاب اندر چون شمع بقا نو سم روشن بجز آب اندر چون برق درخشانم ایم بسحاب اندر صد گونه خطا بنیم از خود بصواب اندر هم باقی و هم فاضل چون زربحساب اندر و زمشک پیوسته فروی کباب اندر رختم همه بر مرکب پایم بر کاسب اندر وین طرفه که روئے او مخفی بزقاب اندر	موجودم و معدوم چون موج باب اندر من روح شدم بے شک از جسم خد شمعک باسوز تو مانوسم از وصل تو مایوسم پیدایم و پنهام با جلوه پیر افغانم من کافریه و دینم یکسوزده از کنیسم هم حتم و هم باطل هم خارج و هم داخل تا عشق دم خسته در طره او بسته آزارده زهر مذہب آسوده زهر مطلب شوریت از وهر سو آفاق از و مملو	

بحرم کے روم کے پیشانی درخوابات از غزلجو اسنے واغظی گرسیاہ کرد و لم سن اگر بخودم چه جائے سخن	بر در یار سودہ ام ہمہ عمر جوش مستان نژودہ ام ہمہ عمر آن سیاہی زودہ ام ہمہ عمر سخن او شنودہ ام ہمہ عمر	
۸۲	باغ خلد از پے سن است عجز مصطفیٰ راستودہ ہمہ عمر	۲
با حریفان بنشین دل ز تماشایدار سر غیبی سخن چہ ز تحقیق بگو چند نیم کہ زندان تہجلی خورشید دل پر داغ من از سینہ برون آروم سینہ بر سینہ بچسبان کہ ترم کرد ہوس عکس رویت بدو خال برویت زید	می بخور پردہ ز رخسار دل آرا بردار نکتہ دانی ز دہن قفل معما بردار شرم بگذار سر عریضہ بالا بردار ایچنین نقد گرانمایہ از خجما بردار جہاد بآسا ز دم نقش تنہا بردار جلوہ نماید سیاہی ز سویا بردار	
۸۳	درفراق تو ز بینا کے دل مرو عجز دادا عجب از بدہ نام سیجا بردار	۳
ساقیا عمر تلف گشت بیا بادہ بیار آن کرامات شدہ دور خرابات آمد یک نفس بند ہوس از دل پر خون بگل شربتے از لب معشوق بیا میزور دلبرم را سو منجانہ بسا یوس بچوان بادا کے کہ نظر تند رو ز جانہ او	مطربے را بز رویم لمع دادہ بیار کارم از عشق نگار کے بی افتادہ بیار انجہ از ہر دو جہان میکنہ آ زادہ بیار سادگی دور کن و منجہ سادہ بیار یار سارا بغیب از سر سجادہ بیار بے قرارش پئے تراج ذل آ زادہ بیار	
	خرقہ پوش آمدہ از عجبہ عجز عجز عجز عجز	

سینه فدوق تجلی که چانی در دل دور سے عاشق و معشوق محالیت بق ماجرای شدنی بود که بر طور گذشت	دیدہ در ذوق تماشا کہ کجای نظر خلوت ارے دلی گر چه جدای نظر اسے ز دیدار جمال تو صفائی نظر
۹۰	سجدہ فرض است درابروی تو ایجان عزیز پیش صاحب نظران نور خدای نظر ۹
اے رنگ تو از بهار خوشتر رویتو شکفتہ تر ز صد گل چشمت بنگاہ سحر خوانان زلفت بخیال موشگافان بویت بمشام پاکبازان هر ناز و ادا که از تو بیند	نقش تو زهر زگار خوشتر لحن تو صد مدح ترا خوشتر از زنگس پر خم ترا خوشتر از سبیل تابدار خوشتر از غالیه تر ترا خوشتر گویند ز هر کس ترا خوشتر
۹۱	جز یار مگو عجز ز من ز بهار چیز نبود ز یار خوشتر ۱۰
صد آستیش دیدم پنهان بعتاب اندر من ظاهر و من اظہر ہر دم بدر منظر کہ ذرہ بیتابم ہر ریک روان تا بم آشفته و مجنونم شوریدہ و مفتونم کہ مجموعہ ادا تم سرگرم مناجاتم می بینم می جویم سرگشته بہر سویم خلاق فراموشی خوگر کن بدہوشی زبان خامہ بیک ایما چون حرف شد پیدا	دیوانہ او گشتم بیخود بشتاب اندر کہ رنگ بگل اندر کہ بو بگللاب اندر کہ مہر جہانتا بم ساکن بشتاب اندر مسرورم و محزونم سرخوش بجلاب اندر کہ خاک خرابا تم آنہم بجلاب اندر تا چند چنین پویم تشنہ لب لب اندر آرپے بیہوشی بکرم بشتاب اندر شکلم بورق ہر جا نقشم بکتاب اندر

۶	گردید غریز اکنون از عشق دلم پر خون غرق است دوحشم من از اشک آبلندر	۸۷
	بعد ازین جان من و حلقه گیسوئے نگار کے رسد زاهد خود بین بمقائے کہ منم کعبه را تا نظر افتاد بر ویش ہر شب جلوہ در یوزہ کند غلذہ عکس نظرم قد سیانرا بفلک ادمیان را بنزمین واکنده ہر گرہے تازہ برنگ عنجب تہ ہجرش سر وصل و نہ بوصلش غم ہجر کس نہ بند بجرم حلقہ نقینان یکجائے	
۷	اگر کشد بخت خوشم سوی مدینہ جو غریز وائے بر من کہ بجائے روم از کوئے نگار	۸۸
	از عارض خود حجاب برگیر خورشید بگو کہ بر نیاید ! کا کل پر شکن میا ویز زادہ ز کمال میزند لاف	
	این سایہ ز آفتاب برگیر یعنی کہ ز رخ نقاب برگیر این بند ز بیچ و تاب برگیر یکدم نہ خود ز خواب برگیر	
۸	در بزم غریز بے محابا ترکانہ بیاستہ اب برگیر	۸۹
	ایکے چون مہر در خفہ ام آ می بظہر این عجب ترکہ تسلی دہ جائے ہر چند آہ ازین جابلو و شوخی و بیداد کرے	
	شیوہ تست کہ نیزنگ نمای بظہر ہمہ تن فتنہ و آشوب و بلای بظہر کز سر پاکہ لان ہوش بر بای بظہر	

بعد ازین از درد لبر نروم بجائے دگر
 عمد کردم که آیین خاک پنجم بر گز
 تربت مالبسر کوچه مستحوق بکن
 اگر چه از دست تو هر دم بلب آید جانم
 سینه بے درد تو آرام نیاید نفسی
 جز قدر و ک الف دل غ بدل میوزد

من و نرزد که ندارم سر سودا دگر
 کے بود پاکتر از کوتهی ماوائے دگر
 خاکت سر کن اگر مست خرابی را دگر
 عشق گوید که مدد دل بدایے دگر
 دیدہ یکدم تشکیبده تماشایے دگر
 دلشین نیست چنین قامت غنا دگر

۹۵

مردمی کن بنگاہے که عزیز خست
 چشم مشتاقی نماند بکف یائے دگر

۱۴

ترا هر آینه چو چشم برافروزش نگر
 آن ترکی دان کافری آن غمی وان دلبرست
 از هر ادبش بیسی شورید که اندر سخته
 آن شاه گل به بین آن غمزد تو بر شکر
 آن صورت عابد فریب آن رخسیرد تشکیب
 تیرنگه های دلفزون دلپای پاکان کرده خون
 از زلف درویشین مبدم صد فتنه و دیر و نرم
 از نازکی و رنگ و یو و ز تازگی و آبر و

هر دم آتشیه نکه آماده برخوش نگر
 آن شبنمی و آن شاطری آن سحر کنش نگر
 وز به کدانش عالمی چون خویش مغفوش نگر
 آن قاتل در خون فغان آن طبع فزایش نگر
 آن قامت پیرایه یب آن سواد گلوش نگر
 چهره سپهری از اندرون پرواز بروش نگر
 و از خدایات ستم صدر تازه قانونش نگر
 هر آنچه دارد حسن او هر لحظه افزوش نگر

۹۶

سکین عزیز خست را از غمت کافره چرا
 چو آن عاشقان مبتلا نادیده بجنوش نگر

۱۵

اگر چه اورا نیست حسرت کار کار
 اگر میسر نسبت وصل و انعی
 عکس لاف او بچشمش از نسیم

گفته جانم بابت عیار یار
 و اما در دل غم دلدار دار
 هست اندر خانه سمیسمار مار

عارف بہ دل آراے از وسعت بیانی	صد گنبد بیناے بنید بحباب اندر
۹۲	برخیخ عنبر از خود تا گوش کنی از دل صد نغمہ بہستان دارد مطرب برباب اندر
بے تو دیوان پتیدہ ام بنگر یا سنجی الیرے ز بیتابے کاش گوے کہ آنہ مجنون رندم و از نیاز مندیہا میکنم گریہ باے مستانہ جز ثنا کی تو نیست سرتاپا	یک نظر انجب دیدہ ام بنگر طرفہ سختی کشیدہ ام بنگر جامہ برتن دریدہ ام بنگر نہایت خمیدہ ام بنگر چو ش اشک دو دیدہ ام بنگر ایک اندر جریدہ ام بنگر
۹۳	در غم دوری تو پچھو عزیز از دو عالم بریدہ ام بنگر
بوئے آوردہ ز کا کل یارہ دید نور خدایم رشتہ او شعاعہ سر می کشد ز داغ دلم از بی مایس است این تقوا آوخی نیستی مگر زاہد گریہ از مایہ خندہ از عشق دارم از کفر دوین زلف و خت مستم از حسن مست و مخدوم	مر حیا م جاسیم بہار دیدہ مانہ پر تو دیدار وقت ربا عذاب النار سر مایہ بر دور و لدار ورنہ تا کے ز کار ما انکار این بشارت بکوچہ و بازار سجہ در دست و در نگو ز نار اگر برون ریزد از دلم سرار
۹۴	ترک عشق از عنبر نیز و شوارست ترک من تا زیم کنم این کار
۱۳	

عارف و صاحب دل و درشتن صغیر خواجہ و درویش و خورشید سیر پاکباز و ہمدرد و برناؤ پیر زیر کمان بے خود بدم او اسیر	عاشق و معشوق و زند و پارسا شاہد و محبوب و ہوز ہر نظر ولربائے کافران و مومنان ہوشیاران و الحبش بے اختیار
۱	۱۰۰ بزدارم از در او سرخیز عشق می گوید کہ در پایش بیز
بالہ کہ آفرید خدایت برائے ناز حسن تو میدہد باو اخونہائے ناز ہر دم اشارہ میکند از اجرائے ناز اینجا فرشتہ نیر شود متبلائے ناز اسے خانہ سو بر سر عاشق بائے ناز جانے کہ از نیاز شود و خاکبائے ناز	ای راست برقد تو سرایا قبا کی ناز ناز تو میفراید از آشوب شان جن حیثیت کہ خون نامق مردم بگوش حقا کہ از گشتہ آن بت پناہ نیست گر شیش شہر تاب نیورد و سفلیہ بود نخشہ بزدگانی جساوید آبرو
۲	۱۰۱ خادم صفی ولی خدا دل بسمن ربود نازم بخود عجز نہ کہ گشتہ فدائے ناز
در عالم جان شور حیات و گرانداز پوشیدہ سر از شرم جوابے لبیر انداز جائے زن و آتش بخدا خانہ و رانداز اسے جلوہ بیباک تو خون و جگر انداز ہر غمزہ و ہر عشوہ و ہر ناز و ہر انداز اسے عشق دلم خون کن و از حشر تو انداز	اسے جانچان پرودہ ز رخسار برانداز اسے پیر حرم آہ کہ دل میبرد آن بت مستی کن و از دیر بر انگیز فغانے خود کیت کہ دل پیش جمال تو نگدشت ہر چند شنیدیم عجب بندہ تو نندیم باشد کہ چو مردم کند او سیر نگاہ
۳	۱۰۲ بدم سر سودائے اسیری جو عزیزے

رنگ سبز دلبر مادر چمن دوستان خسته جان را از ستم بسکه کردش متبلائے درو شد	کرد روشن در دل گلسار تار میکند چون دشمن خونخوار خوار بر دل نادیده خونبار بار
۹۶	حال زار دل چه می پرستی عزیز کرده عشق یار جان آزار زار
۱۴	۹۷
بسکه جوش اندر و غم بار بار گویم عیار هر دم دور دور دل چون غنچه از هوائے آن گل است خود کشاید کا کل چپیده را میرسد از عالم بالا بگوشتش جان بسو دای بلای موعی است	لاجرم چون ابرگریم زار زار هر قدر کنز شوق گویم یار یار دارم از بولیش بسینه خار خار خود از وتر سیده گوید بار بار عاشق بالاست اورادار وار دوش دیدش حلقه حلقه تار تار
۹۸	دیدمش رو کرده یک سوا از غم ز گفتمش کاین چیست لقا عار عار
۱۶	۹۹
عقل گوید کار خود کن عشق گوید یار یار عشق آزادی پسند و عقل خواهد بندگی عقل نرسد از بلا و عشق شکر دمی کند عشق در جوش انا الحق عقل در فرمان شرع	دل کند هر دم خرابی دیده گریه زار زار الغیث از آب و آتش آه از خار خار از سر سو دای کا کل عید اندر تار تار هر زمان از هر طرف آید بگوشتش وار وار
۹۹	عقل از فریاد رنج عشق در شور آورد سینه ام خون میشود هر دم عزیز تار تار
۱۸	۱۰۰
پیر پیریت پیر دستگیر حضرت خادم صفی نور خدا	مرشد و بادی و سلطان و قسیر ذات پاکش در دو عالم بے نظیر

۵	غافل از رفتن دیر روز و امر و زاری عزیز بیخبر از باز پرس روز فردا ایم هنوز	۱۰۳
از فراق تو گرفتار بایم شب روز از خیال تو ندانم که گجایم شب روز ایچنین نهمته و شوریده چرام شب روز که جبین بر در پاک تو بایم شب روز سفر پید بر گر گزیده ادایم شب و روز هان بوهم تو هم از جو رنایم شب روز	منکه از بزم وصال نوجویم شب روز گر کعبه روم و گر بکلیسا باشم گر تو باور نه کنی عشق من از نالگی در طریق من دیوانه همین ست نماز حسن تنوع تو که ختم است براوزنه گری میکنی هر نفسم بے خبر و میگوئے	
۱	گر دلم عاشق رسوای بتی نیست عزیز این چه حاست که غافل ز خدایم شب روز	۱۰۵
عاشقم همچنان نکو بشناس اے بت بد گمان نکو بشناس یکدم اندر میان نکو بشناس پیش کن امتحان نکو بشناس انقلاب جهان نکو بشناس معنی لامکان نکو بشناس	من بهانم همان نکو بشناس چند پرسی که دل کرا دادی جلوه کیست در پری رویان گر تو شناسی از رقیب مرا همه نیز نگهائے غمزه دوست دل بخود مکان معشوق است	
۲	هر غلامی نه یوسف است عزیز اندرین کاروان نکو بشناس	۱۰۶
چشمش بسیار است قضا از قضا ترس عشقش با گیسست خطا از خطا ترس زاهد و بکویچه او از خدای ترس	زلفش بکافوریت بلا از بلا ترس تا ممکن است مستی و دیوانگی بکن ترسم که بت پرست شوئے از جمال و	

<p>یکبار دیگر کا کل خود بر کمر انداز</p>	<p>۱۰۲</p>
<p>اندا ز خم زلف برفت سار سار سوز هرگز برید ان خود این کار میا سوز این شیوه بهر کافر و دیندار میا سوز تسبیح مرا نسبت ز نار میا سوز اے غمزه ز درمل مناش انگار میا سوز تزویر بهر محرم اسرار میا سوز شوخ بنگه جلوه بر خار میا سوز لبشوز بان تیرے بسیار میا سوز هر دم ستم تانہ بعیت سار میا سوز</p>	<p>اے فتنہ تبخه بقدر یار میا سوز زادہ حرمت مگر سبب آن بت زندے بتوزیاست که از پایہ نیفتد هر دانه نمانش کند از کفر تو دروں بگذار که از لذت زخم تو بمیسم می خورده بدور تو کند و در دلی شیخ کم نیست جهان سوزی آشوب جوانی خود کشته عشقم دم تیغ چه حاجت اے حسن سدا که کند عشق خرابت</p>
<p>۴</p>	<p>حیف است که در جان عزیز می زنی آتش ۱۰۳ بیتابی چون برق بگردار میا سوز</p>
<p>میر و مازنجائی و میدانم که بر جایم هنوز بیخودم چندانکه عاقل از تماشا یم هنوز می تپد از اشتیاق جان شیدا یم هنوز انتظار جلوه دار چشم بنیایم هنوز از نگاه تند ساقی ست بنیایم هنوز گرچه می آید بگوشش اوازمی آیم هنوز غمزه میدانی بلا کے فتنه بالایم هنوز مینزد حسن تو آتش در سربالایم هنوز مینگرید چشم شہلا یش بایایم هنوز</p>	<p>سرمه بود ارت و در جوش است سودایم هنوز دوش دیدم دوسے یار و در تجلایم هنوز بسلم کردی جزا که شد می استاده باش میتوانی گر نمائے سن ترانی تا کجا فارغ از بیخ خام گرچه بر هم خورد نرم بر در او مردم و هرگز نیامد در برم اے امام و لیدان از پایا یم او تبرس گرچه دیدار تو کرد از پر تو سے خاکسترم زنده دار وزیر خاکم هر نفس بحباز او</p>

سونس باوردو جهان یار بس چون همه بیج است نیز و بهیج گر بنو و پدرت گویا باش فکر و نیست بجز در دهر کعبه مبارک ثوابه پارسا روضه رضوان بچه کار آیدم	ملت ماعشق همان یار بس حاصل این کون و مکان یار بس هم نفس راهروان یار بس مهرم هر زخم غسان یار بس قسمتم از دیرمغان یار بس یک نظر رحمت از ان یار بس
۱۱۰	لبیکه شدی مجموع عزیز اندرو گرز تو پر سندنشان یار بس
۶	
هر که ندارد بدل جز تو تنائے کس این دل کا زمر اگر جدا از خدا سینه بگیرد قرار جز بغم و لبیری آه که اندر جهان چشم خدا بین بماند خاکش میکانیم این سر شوریده را نشور قیامت نوید کار تو بالا گرفت	حاصل امر فریادت عشرت فردا کس نیست درین تنگه غیر تنی بجائی کس دیدن نخواهد نظر جز تماشا کس تاشده مردم فریب رگ و دلار کس بو که کند پا مال قامت رعنائی کس کرد جهانی خلایق فتنه بالائی کس
۱۱۱	خوبی او ای عزیز در دل من ماکت نقش بکبری نشان حسن سراپایی کس
۱	
هر که بحکم نیاز سرزمین آمدش غالبه ساموی باو صلی علی بوی او صورت او نور ذات انبیه او صفات با همه خوبی خدا ختم رسل ساختش کج رازل بر سرش افسر شاهنشی	نور الهی نمود خاک در آمدش روی خدا سوئی او عرش برین منشش پر تو او کائنات به زجرم مرقدش بے همه عالم قضا کوس شهادت نزدش چیت قبای می تا باید بر قدش

<p>طفلی هنوز آه که گردی پرے زده باشد که کوچہ گرد بر سوایت کند هر چند بر وسادہ تمکین نشسته</p>	<p>منگر بسی در آئینہ سے خود نما ترس از آہ دردناک من مبتلا ترس اے پارسائی کعبہ ازل دلربا ترس</p>
۱۰۷	<p>سیکویم عزیز بطفی که من ندا ما ترک قاتلیم ز خونریز ما ترس</p>
<p>ترکانہ ما خود میر و اندوہ یاران پیشی پس از شادی و سادگی و زبانی و آزادگی رخسار نور انیش احفاظ مصحف اس چپ گیسوی در امیوود هر خم از سودائے او پامال او در هر قدم بیا رستان دسبدم هر سبکه سر خوش میرود هنگامه بریا میشود</p>	<p>او همچو جان اندر میان ما جان بتاران پیشی پس دارد جمال پاک او آئینہ داران پیشی پس ابر و بحر آبیش رطاعت گزاران پیشی پس صدقه آشوب و دوسو بوی مباران پیشی پس بخود دروان غافل ز بیم بیهوشیاران پیشی پس با دصبا هم سید و دچون بقیران پیشی پس</p>
۱۰۸	<p>نبار عزیز اسو بسو استوب حشش کو به کو صورت نگاران روبرو یاد افکاران پیشی پس</p>
<p>کافریای من از طرہ طرار بر سر دست بر نبض من از پے ادراک طبیب تن بجز انیکه توان باخت ندارد خبرے مردم آساق همسایه نگداشته است ملت اوست اگر کفر پسندد کافر دار و از سلسلہ بادل هر دانه مرے</p>	<p>بیچ سودائے سرم از خم ہر تار بر سر حال زار من از ان زنگس بیمار بر سر حالت بخودی از جان گرفتار بر سر ماجرائے دلم از دیدہ خوبار بر سر عشق او خندہ بدین کرد ز دیندار بر سر سر پوشیدہ تسبیح ز زمار بر سر</p>
۱۰۹	<p>چند باشی ز غم ہجر سراسیمہ عزیز چیت اندر دل بید رد تو از یار بر سر</p>

ایچنین حسن زهر کار و دیدار پوش
عالمی تار کن طره طرار پوش
سجده از دست بد زاهد و زمار پوش
آه پر در و مکش لذت آزار پوش
عیب بنیای کی ندان تبہ کار پوش
ساعی سحر خود از نرگس ببار پوش

فتنه بر پاکن از جلاوه و خسار پوش
سر بر تار بلائے خم دیگر دار و
تا نایم بود و روئے تبار نور خدا
گروپاشد شکسته حسن بر نعمت مخروش
سرفرو آر بشکر انہ فقوا ز ابد
گر بر پیر غاش تو یک عشوه کند جان ہر

۵

جانب عشق نگہدار بہ عظیم عزیز
چشم از خاک نشینان در یار بیہوش

۱۱۵

کرد مدام بخودی ست سرو سر دیش
صدر بساط کبریا عرش فطیم مسندش
وز سر خرقہ سیان سر زین مرقدش
ہر کہ خود خبر دہد معرفت محبتش
شاہد احتشام او خم دلی ابستہ دیش
عز و جلال ہر منط کردہ چنین سر آدیش

دل کہ بلو داز کفر حسن جمال از کشت پوش
سرو خیل انبیا نور ہون اولیسا
از در شوق خاکیان طائف بار گاہ او
در ہمہ دیدہ و رشود و نہہ پاک تر شود
کعبہ دل مقام او کعبہ در احتشام او
کشت جبریدہ با غلط چون قلش کشید خط

۱

جان عزیز پاک شد در رہ عشق خاک شد
خواند بکو چہ خودش رحمت عام عیدش

۱۱۶

صورت آئینہ حیران عام و خاص
دردم تیج تو بجان عام و خاص
وز سر زلفیت پریشان عام و خاص
نامسلمان و مسلمان عام و خاص
بتلا با چشم گریان عام و خاص

اے بیدار تو یکسان عام و خاص
کفر و ایمان عاشق ابروئے تو
بنده مروئے تو شیخ و برہمن
کافر عشق تو ہر قوسے کہ بہت
بر عدت استادہ ہر شام و صبح

محبت افلاکیان از اثر لطف او	بحث آفاقیان از کرم محبتش
۱۱۲	بسکه بود روز و شب محبتش عزیز نیست ازین مشغله کار بیک بدش
بدین حال خراب دیده و کم گشتن خوابش قیاسی کن ز بهر سخت دلم و در شک گریه بچشم پاسبان گشتن شبانه جانب کوشش زبان تنم پیش کاخا و شست و در برش نگاه چشم مستش آبروئی داد ساقی را دم سا طور اقر بانیم پنداشت ان بالین بروگریمیا خواهی دلی بتیاب پیدا کن چه پنداری که سوی دیده می آید آسانی	که جوش گریه دارد همچو دل از در دنیا بش پر کاسه که در جوش تلامذ افکند آبش دعای هر که ایند آبر و بخشد با محبتش شبهید غمزه پنهان مگر آموخت ادبش که با تردنی نوشی چکد از باد دنا بش که برگردن باند از ذوق بسمل خون تصابش لبش آنکه جلالت رفته رفته همچو سیابش محبت میکشد پوشیده هر دم خون ز تصابش
۱۱۳	اصیبت گوش کردن رسم هر دینیت اسی کافر عزیز کے جان عشقت میدهد بشتابن یا بش
دل که محبت نداشت پیش تو خون کردمش عشق بتوره نمود در دل خود خواند مش و نکشم از بهت پائے که بشکستمش سینه عاشق مباد به خلش داغ و درد رفت زمین خانه تر محبت خشک معتر غمزه ادگویدم چشم سپاسم نگر	رفتم و از چشم تر خسته برون کردم مش عقل از خولاف زدن در جنون کردم مش برکنم از درت سر که نگویند کردم مش در زخم کرده بود داغ فزون کردم مش خرقه می آلود شد بسکه زبون کردم مش کز پے خونیز تو عین نسون کردم مش
۱۱۴	عبدۀ نغمه ساز میکند ایما بن باز عاشق مانده عزیز تر خسته درون کردم مش

<p>از تماشا تیو شد عاشق زار عارض آئینه پیش نظر سینه نگار عارض خط سبز تو ز خوبی به غبار عارض میشود پر تو از آینه یار عارض پرده پر زر شوهره تار عارض خیل عنقائے نظر بالمشکار عارض هند و را هنر اندر شب تار عارض نیست از ناز بیک رنگ قرا عارض مشک انست که خیز زرتا عارض بود در رنگ شکسته زخم عارض</p>	<p>هر گل تازه که بشکفت به صحن چمن شانه سرگشته پس سز بلای موی عارض سرخ تو از صحن بر شک خط سبز رفته رفته شدی آخر نیزاکت گیتا مهر خورشید بین دوم صبح بردار عارضت دام خط سبز نداد و آمد چه بود حال تو در خط بد هم تشبیهی هر نفس غازه کش جلوه نقش در گشت با و سیاست صبا اگر زرد دم رختن ساقی اعضا شکنج های من خسته لیسج</p>
--	--

زر دگشت است ز بیماری دل آه عزیز
چشم او برد مگر سحر لکار عارض

۱۱۹

۳

<p>با گل دسبزه بجز عارض یارم چه غرض ورنه بامانی تصویر نگارم چه غرض عاشقم باهوس بوس کنارم چه غرض و رعشقت نزدیک بادل زارم چه غرض وز غمت بخیرم باشب تارم چه غرض مستم از جام سقیم بخارم چه غرض</p>	<p>من که دیوانه عشقم به بهارم چه غرض کاش بر نقش رخت پرده چشم بندد بوالوس میتم و جان بد هم گریسم اگر نیر و بوفایت حکیم جان فگار از بیت خسته دلم بر شب ماهم چه غرض چشم ساقی بخرابات دلم راه ننود</p>
--	--

پس بود که تو بگویی که فقیر است عزیز
اگر چه شاه افسر و اورنگ ندام چه غرض

۱۲۰

۱

<p>خیزد شوق دل بیتاب ز ناله غلبا</p>	<p>چند پیغام فرستی - نیاید به لب غلبا</p>
--------------------------------------	---

لعلت افشانند ز لاله بر بزم
تا بنجینند آب حیوان عام و خاص

در تمنا تو هر دم چون عین زمر
گشته لعل گونه حرمان عام و خاص

۱۱۶

اے بگلگونه برافزوده سوار عارض
ریختی خون دل و سرخی روی از دست
رنگ زردم بفراقت شده انگشت نما
ماض سبتر از دیده خسرو نیگوید
خط سبز تو زست است گرد لب لعل
خال بر عارض خوب تو نباشد هرگز
خستگان تو ز تیر مهندس برون
بسکه از نقش خط سبز تو سر سبز نشد

کرده طرف چمن آمینه زار عارض
خوش بیاسود شهیدت بزار عارض
نگار دست اشارت نشان عارض
خضر خط نیست مگر خنک سوار عارض
عیسی آورد ز مرود یار عارض
فتنه پرورد و جمالت نکبار عارض
کشتگان تو فرد ستر شمار عارض
دست خود کرد قلم کرده نگار عارض

جایزه
اصناف
توسیع

۱۱۸

طرفه شوریده سر بود عین زمر
چون ترا دیدم گشت نشان عارض

۲

خال مشکین تو در خط حصار عارض
دوده کا کل او هیچ دبلا و آشوب
چشم گر سحر دید فتنه کند خال بغور
کس نیارد که تهمایتی آورد بحساب
گرفتند سوسلخ لبشار شهدا
اشکهای که شده آمیخته در خاک پیر
واله خوبی او ناز داد اے خوبی
مهر و مهر را بحسابی لشمار و حسنش

سندوی هست پر بخوان بشیر عارض
خوبی و دلبری و حسن تبار عارض
همه رفتند و سحرست مدار عارض
گر شود پیش تو استاد قطار عارض
همیش میباشند رنگ عذر عارض
بگلایه یار دلا زار قطار عارض
عاشق عارض و نقش نگار عارض
هر دو صفر اید چه انجم بشمار عارض

۹۱
در قطار عارض
نشان عارض
چون خال عارض
بکر خال عارض
نوش عارض
و غلظت عارض

<p>سوخت چون خود را فروغی یافت کز رویش گوهر معنی است ہر اشک کہ میریزد لب و ز پی توان بر دهن کہ مستحق است عاشق نیز مینماید عاشقانرا ہر خط و حالی کہ بہست</p>	<p>بی تکلف با گداو شاہ یکسانست شمع در نگاہ دور بینان ابر نیسانست شمع طرفہ تر حالی کہ خندانست و گریبانست شمع ہر شب آئینہ دار حسن خوبانست شمع</p>
<p>۱۲۳</p>	<p>نور حق تابد درون فلک تاریک اے عزیز کس نمی بیند کہ جائے بہشتانست شمع</p>
<p>اے شہید نگہ ناز تو از جان فارغ زائر مرقد پاکت ز جسم مستغنی آرزو مند تو فارغ ز خیال دو جهان محمود و تویو چو پستی ز تجلی بیوش لبستہ موتیو در حلقہ سودا شب ہا نقطہ خال تو از کلک مہندس بیکر و طاق ابرو تویو کیسوز حریم کعبہ ذہ راہ تو با مہر در خشان ہم رنگ لب لعل تو ز نگینی ہر نکتہ جہا</p>	<p>کافر عشق جہاں تو ز ایمان فارغ خاکبوس درت از روضہ ضیوان فارغ سائل کو تویو از ملک سلیمان فارغ مست بو تویو ز بوی گل در بچان فارغ خستہ خوی تو از غمخہ خوبان فارغ فتنہ چشم تو از سحر بر بخوان فارغ سر و بالایتیو از صحن گلستان فارغ بندہ حسن تو از یوسف کنعان فارغ خط سبز تو ز آرایش سبزان فارغ</p>
<p>۱۲۴</p>	<p>کرده سوداے تو عاشق چو عطر نرم ورنہ خاطرے داشتہ از گبر و مسلمان قناع</p>
<p>آہم خستہ درون پیش تو یا شاہ نجف بر شایم بوفاسر ز محبان خدا یا علی یا سدا اللہ مناجات منت دل فروم در افعال تہ متطرم</p>	<p>دستگیری کن اے تیر خدا شاہ نجف میروم بر پئے این قافلہ تا شاہ نجف نسبت ماست درین سلسلہ شاہ نجف تا کشاید لب اسما ز نام شاہ نجف</p>

یوالموس گفتی و گشت نایم کردی ما بسودائے تو مشهور و تو منکر هیت جوش دیوانگیت کرد جهان گرد مرا گفت بدخو بزبان منت از فتنه قریب کافر می اسی بت و ز نار تو پنهان بقیاست	باز گوی که تو انگشت نمانی بخلط ما کجائیم بصدق و تو کجائی بخلط در گمان بد از ارباب و فانی بخلط در پے کین من بے سرو پائی بخلط از چه در که به طلبگار خدائی بخلط	
۱۲۱	منزل خاص تو دل بود و عزیز غافل کرد عمرے بخرم ناصیه سائے بخلط	۱
لاف بیکار تا بکے واعظ شیوه عاشقیست آزادے نه پسند و گدائے کو چه دوست آه ننے کن دے بنشین حکیم سید بد فریب مرا نتوانی که دل بدو ندے بنگرش کیزمان که سید همت بر ملاست کشان مبارک باد	توبه از احتیاط اے واعظ دل نه بندم به هیچ شے واعظ تحت کاوس و تاج کے واعظ گوش نه بر تو اے ننے واعظ حسن ساقی و جوشے واعظ گر چه هستی خجسته پے واعظ کشور روم و ملک رے واعظ نامه نام کرد سٹے واعظ	
۱۲۲	پائے بر تربت عزت تر منه که مزار شهید ہے واعظ	۱
بے حیر از سوز و ساز یا کب از است شمع نشسته با گرمی هائے جاگنده انشده آتشے اندر دل و دودے لبس دارد مگر سخت میا گشت زند سراپا سوخته	در دل هرگز نذار و گر چه سوز است شمع آخر الیغافل نمیدانی که بیا است شمع عاشق روئے حیر و زلف بیا است شمع فکر آزادے که در هر نرم بریا است شمع	

<p>ناتمامست هنوز آنکه سلسله است در از حرفان زبون حسن خدا و ادب پیش بر کند تکیه و کعبه خرابات کند شرط عشق است که از ضبط دل آهی نکشی پرده در پرده نگاهش بر دوازده نیاز</p>	<p>رایم آنست که در صومعه شایه معشوق ریشک گوید که خجلو تگده بایه معشوق گرد عشق بر آفاق کشاید معشوق گرچه برداغ جگر زخم فزاید معشوق هسته تکلف بدل از دیده در آید معشوق</p>
--	---

۱۲۸	<p>خاک او باش عزیزا که بجای برسی مرد این راه نه تانستاید معشوق</p>	۳
-----	---	---

<p>میسوزم از برای تو پنهان باشتیاق بتیاب میدود و تباشای حسن او از رده بر نیاید و پروای کس نکرد عشق تو کرد و شکل الف داغ شمع را سوز لب تو در دل شوریده جای کرد یادم درون پرده بخشید غزلش</p>	<p>چندان غم مده که دم جهان باشتیاق کافر با خطر ای مسلمان باشتیاق مروند دروناک حرفان باشتیاق میسوزد از گداز تو گریان باشتیاق آمد بسوی زخم مگدان باشتیاق رفتم ز کوی یار پشیمان باشتیاق</p>
--	---

۱۲۹	<p>هر دم ز آرزو کفنه پاره می کنم تا کی زیم عزیز پریشان باشتیاق</p>	۴
-----	---	---

<p>گاه در دل گاه در جانست عشق صد خرابی در خرابی میکند هر کجا بادی بنی از دست گر نباشد عشق بیکار است حسن معنی عشق است هر صورت که هست گاه رهزن هست و گاه پنهان</p>	<p>فتنه دیگر بهر شانست عشق اندران کشور که سلطانست عشق خاک شور هر ما بالست عشق رنگ دیو بے این تملانست عشق هر نفس پیدا و پنهانست عشق گاه کافر که مسلمانست عشق</p>
---	--

و نشین ساخته بود از اجل میل الم میدید افسر و اورنگ بر خاک نشین زخم را و انیسار و بعلج مرهم میفریم فارغ و اندیشه ندارم هرگز	وار باید ازین در طہ مرا شاہ نجف گر نگاہے فکند سوئے گرد شاہ نجف در دروا و انگزار و بدو شاہ نجف میکند در و دو جهان دفع بلا شاہ نجف
۱۲۵	سخت نام زدہ ام از غم دل بو کہ عزیز التفاتے کند جانب ما شاہ نجف
پیراہست اسد اللہ علی شاہ نجف معنی افزہ مقامات خفی و اخفی شمع محراب حرم نور مقام احمد رضا شاہ مردان و قبا پوش امام و صوفی	عین تصویر جمال ازلی شاہ نجف صورت آرائے کرامات جلی شاہ نجف زینت منبر اسلام و ولی شاہ نجف عارف مرتبہ لم یزلی شاہ نجف
۱۲۶	گر دلم مہبط نور است عجب نیست عزیز پیراہست اسد اللہ علی شاہ نجف
اے از اثر عشقت مشتاق بلا عاشق گاہے بکلیسائے گاہے بخدا خانہ برگشتہ شد از ایوان از کفر تبتہ کرد ای کافر تر سائی باشد کہ تیرس آئے و انغم ہمہ از ما ہے آہے نمکند گاہے بیساک چرا بنود در شیوہ خونریزی	سود از دہ میجوید ہر وقت ترا عاشق تا چند دو و ہر سودر یاد یہ با عاشق دانت ترا سے بت تصویر خدا عاشق تاکہ لغت گردی چہ پارہ جدا عاشق ہر چند چومہ کا ہد ہر شب ز جفا عاشق شوخی کہ کند یادش ہر دم بدعا عاشق
۱۲۷	چون دید عزیز را با خوبی و محبوبی بر حسن نگاہے شد مسکین دل با عاشق
چون بعاشق رخ پر نور منساید معشوق	دل بہر غمزدہ داند از رہا بد معشوق

<p>گاہے ہانتظار مدارا شود ہلاک مردانہ عاشقی کہ بایا شود ہلاک مجنون نگومیش کہ ببحر شود ہلاک</p>	<p>گاہے در آرزوے عتابش زید دلم مردن محال نیست چو او تیغ بر کشد جانم ز سنگ باری مردم بلب رسید</p>
۳	<p>بیمار عشق تست عزیز شکستہ دل امروز مگر نکوشدہ فستردا شود ہلاک</p> <p>۱۳۳</p>
<p>سیرت پاکت باز خوئے ملک لبکہ بر خود نیست قابوئے ملک چیت اینجا زور بازوئے ملک التفاتے گر کنی سوئے ملک چون گویم ہچو ابروئے ملک مردہ کے جان یافت از بوئے ملک</p>	<p>اے رخت روشن تر از روئے ملک در کابوت میدود بے اختیار قوت دست تو هست از مار سیت از فلک بیتاب آید بر زمین طاق در گاہت بود مسجود خلق چون تو نبود در ملک پاکیزگی</p>
۱	<p>پیشتر باشد ز مردم اے عزیز در حریم او تگاپوئے ملک</p> <p>۱۳۴</p>
<p>برتر از اوراق شانت یار رسول ایزد از سوگند جانت یار رسول تشنہ نوش دہانت یار رسول کمترین امتانت یار رسول این جہان و آن جہانت یار رسول چون شنید از حق بیانت یار رسول</p>	<p>اے دل عاشق مکنات یار رسول لذتے بخشید عشاق ترا آجیو لان با چنان جا بخششی بہترین و برترین عالم است کرد مسجود ایزد پاک و سپرد اسمہ اعظم مسیحا در کرد</p>
۲	<p>رحمتے کن بر عزیز بے نوا تا بوسہ آستانت یار رسول</p> <p>۱۳۵</p>

۵	<p>میکنم از عشق بیتابی غریز کز دلم هر وقت جوشان عشق</p>	۱۳۰
<p>بهوای حرمت جان هزاران مشتاق چند باشد چنین سینه نگاران مشتاق به تجلای تو چون آئینه داران مشتاق نجم ابرو تو سجده گزاران مشتاق به بیاض رخ خوب تو نگاران مشتاق چون نباشد بجمال تو بهاران مشتاق</p>	<p>ای بیدار تو هر دم دل یاران مشتاق لاله و سوسن و سرو و سمن و سنبل گل این همه ثابت و سیار که بینی هستند بدم خنجر تو خسته در روان بهدم لبو او خط سبز تو عزیزان مفتون رنگ لبوی چمنستان دو عالم از دست</p>	
۱	<p>اے بت از پرده برون که چه زاهد چه دلی چون غریز اند همه بخت عیاران مشتاق</p>	۱۳۱
<p>وز کو کب همه شب شک بدان فلک جز تو دیگر که فرس راند بیدان فلک چه کند خاک شدن نیست در مکان فلک روشن از پر تو رویتو چراغان فلک وز تو سر بر صدر رنگ گلستان فلک قایم از پشتی اقبال تو ایوان فلک</p>	<p>چاک در شوق تو هر صبح گریبان فلک گر چه بودند بے شا سواران بجهان روز و شب میکند از دور طواف حرمت خویم از نر بهت حسن تو بهار گیتی از تو شاداب بعد بوچستان زمین ساکن از قوت تکیه تو معموره خاک</p>	
۲	<p>شب معراج که احل شد فلک فت غریز بر جانش چو فلک تازه شد ایوان فلک</p>	۱۳۲
<p>بیرون میاز پرده که پیدا شود هلاک چون تشنه که بر لب دریا شود هلاک ایوای خسته که بسودا شود هلاک</p>	<p>هر کس که بنیدت بهما شود هلاک لب بر لبش نهادم و مردم ز جوش دل زلفت بلای جان شد دل تا راکت</p>	

۱۳۸	دورئی یاربو دست بلامے ہائل	۱
زاہد ارخصت کہستی می کنم دست بردار ازمن وایمان من جان فدای آن جمال بے مثال فکر خود کن از سرم بگز کہ سر	ماچو صنعان ثبت برستی می کنم کز برایش ترک ہستی می کنم گرچہ دل از طعنہ خستی می کنم نذر آن پالاک دستی می کنم	
۱۳۹	گرد ہدیر باد چون خاکم عزیز از ہوایش رو بہ پستی می کنم	
ماگد ایان کج کلاہی می کنیم ہر دو گیتی آستین افشانہ ایم ہر چہ گوئی اندوا و امر نشنوم بے صبوحی نزد ما مقبول نیست گر بیاری محضر ما پیش ما اللہ اللہ بے نیازی ماے ما رو سپیدیم از غبار کوچہ چون گناہ ما پسندید از نخست در رہش از ذرہ گشتیم آفتاب	در لباس دلق شای می کنیم رقص و حالے با ملاہی می کنیم آنچہ دانی از نہاں می کنیم گر نماز صبح گاہی می کنیم خود مسجل از گواہی می کنیم صد مہابات از بناہی می کنیم گرچہ کارے رو سیاہی می کنیم اجتناب از بے گناہی می کنیم روشن از مہ تاباہی می کنیم	
۱۴۰	بر در پیر طریقت اسے عزیز بہر بسجہ عذر خواہی می کنیم	۳
از مے عشق احسسی ستیم خواہی یافتیم از کرش گر نمی داشت او محبت ما	اوز ماہنت و ما از دہ ستیم در دوعالم ز بندگی رہیم نفس ہستی بگو نہ می بستیم	

دلت گر نگر دید بیدل چه حاصل اگر بر سر مانکر و استعجالش اگر عاشقی دم مزن زیر تیغش گر فتم که آئینه صاف است لیکن گر از کعبه احرام دیر بستی ز تنگین بود لذت وصل جانان	نکردی اگر عشق حاصل چه حاصل ز شمشیر عریان قاتل چه حاصل تپیدی اگر وقت بسبب حاصل نشد گر بخش مقابل چه حاصل ز تکلیف طے منازل چه حاصل چو پیچود شد از جان وصال حاصل
--	---

۱۳۶	بر دول بدر داشتنا کن عزیزا محبت اگر نیست از دل چه حاصل	۳
-----	---	---

ای دو گیسو تو پیچیده چو منجمین بھول گر تکلم کنی خود چه مقام سخنت گفت کس عاشق ما هست گفتیم ار علی برو معشوق پس پرده برد باد بر تربت اور حمت حق سایه نلگن میدهم خمره که پیری بتمنا تو مرد	هر دو ابرو تو خونریز چو سیف مسلول نکته قسمت پذیرد بدلیل معقول کرد معرف مرا خود بطلام مجبول بسکه تا انجن وصل محالست بھول خسته جان که شود از دم تیغ مقتول کاش نزدیک تو باشد تجا بل محمول
--	---

۱۳۷	آفرین بر دل شیدا عییز ز خسته داغ بر داغ فرود و دگر دید ملول	۴
-----	--	---

تا دل از شوق بجبه شد بکلیسا مال خال او نکته رخسار و دهن نکته خال عشق در عاشق و معشوق جلال افکند اشتیاق بجن زخم کند جفا لبش	دین من کفر شد و گشت کرامت مال نکته کو که بدان نکته گشت مال دو دین شعله میان من و او شد خال گر نکند ان شود از شور لب و سایل
---	---

گر دل غمره خون گشت عجب نیست عزیز		
----------------------------------	--	--

<p>من نیم کر خود یک سو گشته ام چشم و ابروئے تو دارم و نظر جلوه دار دروئے من از روئے تو سرسجده می نیم بر پاے خود غرق در آب خودم چون آئینه تو منی اندر حقیقت من تو ام</p>	<p>من سراپا صورت او گشته ام عاشق این چشم و ابرو گشته ام با تو چون آئینه یک رو گشته ام کافر عشقم حذر او گشته ام کر صفائے موج ملو گشته ام لبے من و تو خود من و تو گشته ام</p>
۱۴۴	<p>شاهد مشهود خود استم عزیز خود انا خود انا خود هو گشته ام</p>
<p>ما نیم کر ساغر بجز آبات زدیم اے شیخ مگو فساد دیر و حرم از خرده پیرس شد بپرس و جام هیهات از سومات و از لات و منات</p>	<p>درستی می لاف کرامات زدیم بگزار که ماترک خرافات زدیم دیوانه شدیم و در طامات زدیم ما حلقه عشق بر در ذات زدیم</p>
۱۴۵	<p>در ملت حق غیر خدا نیست عزیز کوفتی که ما طعن بر اثبات زدیم</p>
<p>چرا نه کشته شمشیر نا خود باشم چو شمع و دود بسرمی رود ز سوز خودم منم که نیست خیالے ز کفر و اسلام قتل عشوه چشم سیاه خویشتم جمال باطن من است عین ظاهر من حقیقت است مجازم بچشم وحدت من</p>	<p>چرا نه بسمل را از دنیا خود باشم چرا نه گریه کنان از گداز خود باشم چگونه در پئے اخائے را از خود باشم اسیر حلقه زلف در از خود باشم کرشمه خودم و فتنه ساز خود باشم کر مبتلائے خود و عشق باز خود باشم</p>
۱۴۶	<p>عزیز سجده دیگر حرام شد بر من</p>

حلقہ آسا بر آستانہ او	سر نہادیم و پاسے بشکنم	
۱۴۱	ذره حناک آن دریم عمریمو	پستی مابین اگر پستیم
دل دران طرہ شبنم جو بستم بستم	ذکر ہر سوئے من این است کہ بستم بستم	یک بستم ز بستم صمد ز خسم دلت فرض عین است بخودیم ترک نماز ہر چہ میدانیم از کا فردوس من میدان
۱۴۲	طائر قدسم و عظم بقفس کرده عزیز	باش یک چند کزین بند چو بستم بستم
بے عشق تو دلبرے ندیدم	مانند تو دیگرے ندیدم	ہر دم بجال تو بر آے جدا نگاہ فرزد و خون شد در ہر جہت و ز ہر جہت پاک
۱۴۳	ماوا کے عزیز جز در تو	در ہر دو جہان درے ندیدم
من تماشائے تو در شکل بتان می بینم	انچہ در پردہ نہایت عیان می بینم	ہمہ اسرار تو در دیدہ و دل می یابیم طاف ابروئے تو مسجد و ملک می نگرم کیست معشوق کہ عاشق ہم عشق کہ من
	معنی ذات عزیز از صفا غم پیدا است	جسم را آئینہ صورت جان می بینم

	در قیام و قعود می بینم انچه و همش نبود می بینم	انچه راز و نیاز خواندش عاشقی چیت پارسا بودن	
۱۵	انتها سے فابقت عزیز در زیان تو سود می بینم	۱۵۲	
	همه تن صورت انا اللهم در لباع گذشتن ما هم در خلا و ملا نمی خواهم گاه چون مهر گاه چون ما هم	ما ز اسرار عشق آگاهیم بر جمال و جلال مفتونیم جز تماشا که خود بهر شالے بے مثالیم و از بر اے شهود	
۱۶	یوسف آسا عزیز در مصریم نگو به کنعان اسیر در چاهیم	۱۵۳	
	عین موج و سرباب می بینم خواب یا مثل خواب می بینم دل ز داغ کباب می بینم بے تو در اضطراب می بینم نیستی بے حجاب می بینم گرد یک آفتاب می بینم بے سکون و شتاب می بینم خود نگ و زلف تاب می بینم	این جهان چون حباب می بینم گر تو پنداری اصل میداری آه نور انفس صفی احمد دایه صدایه از غم تو که جان هستی اندر حجاب پنهانست ماه و مهر و نجوم چون ذرات دور عالم بگردش همه ادست هر چه بینم جز آفلین نه بود	
۱۷	جلوه بنا کر بے رخت چو عزیز زندگانی خراب می بینم	۱۵۴	
عاشق حنت و جو و پتلا تو عدم	انت سولی انت اولی انت مصباح الظلم		

۱۰	نماز خود کنم و در سب از خود باشم	۱۴۷
دیدیم ز سر تا بقدم غیر نه دیدیم بر صورت آدم تماشا شای و جویم مائیم که در جگده سستم پرستار آعشق با گفت که ما شان جالیم	وزهر بن موفعه لبه صوت شنیدیم وز عالم لاهوت نباسوت رسیدیم مائیم که در کعبه پئے سجده خمیدیم سوئے حرم و دیر چو کوران دیدیم	
۱۲	حق است عزیزانچه بینی همه حق است زین مسم به تحقیق صعوبت نکشیدیم	۱۴۸
من نیم آنکه تو دانی که من اندر خفتم تو نه آنکه خاطب بتو، ستم آلا ابن ظلمات که اندر من و تو جلوه نمود پیچ یعقوب اگر عشق جالے داری	حق بود حق که اشارت کند از خود که منم یک سادو بے اسم که در دفتر منم ادست بشنوزن و مهر زن بر دهنم بوئے یوسف بمشامت رسد از پیر منم	
۱۳	داغ سوزان بگری برم از آتش طور اے عزیز آه اگر شعله زند از خفتم	۱۴۹
شاهد ما هر منم من نه منم منم نرگس قفسه منم طره مشکبو منم نقش و نگارش از من است جلد بهار من نور و ظهور حق منم موسی و طور حق منم	شکل جال او منم من نه منم منم خال رخ بکو منم من نه منم منم این همه رنگ و بو منم من نه منم منم و آن همه گفتگو منم من نه منم منم	
۱۴	مثل عزیز خود پرست و زنی عشق خویش گفت شهره بچار سو منم من نه منم منم	۱۵۱
نورے اندر وجود می بینم انچه ترک وجود گویندش	سیر غیب و شهو می بینم در رکوع و سجود می بینم	

	حال من بین کہ عال اودارم آرزوئے وصال اودارم نسبتے با کمال اودارم سبر اندر خیال اودارم	حیرتے از جمال او دارم گرچہ دستم بدامنش نہ رسد یار آئینہ روئے و من حیران بدل اندر میقم شد غم او	
۲۱	مشاہد دم رنج و غریز عشق با خط و خال اودارم	۱۵۸	
	وعدہ روز دگر در کہ من می بینم آتش شعله زن طر کہ من می بینم آفتابیت بدستور کہ من می بینم حبذا شاہ دستور کہ من می بینم	سجینا بزشن شاد این نوکر من می بینم میت جز یہ تو حسن تو با سمان نظر جلادہ روئے تو از روز نخستین تا حال کار کا فر کند بر عشق چو ز اہد بیند	
۲۲	می تپد ہر نفس از سحرے درد تو غریز آہ ازین حالت رنجور کہ من می بینم	۱۵۹	
	بجدا کی ترا پسندیدم درد و عالم ترا پسندیدم باز در پیر بن بگنجیدم دل در اول نگاہ بخشیدم آہ زان دم کہ عشق در زیدم از ستم پیشہ نرنجیدم	تا جمال تو اے صنم دیدم چون نظر کرد مت بیکتائی تا بزیر قبشنا خمت داشتم جان سپے نگاہ دگر نامسلان شدم بیک دیدن بسکہ دیدم در و کرشمہ تو	
۲۳	پیر زانندہ و در دیا فتمش گر در دل اے عرہ یز گردیدم	۱۶۰	
سخت ناکام ز شور لب خندان رفتم	مغم آن زخم کہ از یاد نگدان رفتم		

<p>دزد پیش جالت بلکه کتر آفتاب یا رسول الله فاصنیعت عمری فی اللو وقت حسرت آمد و عمر گرامی رفت آه</p>	<p>کل نور مستنیر منک یا نور القدر چند باشم در دست و تا کجا و بند ما استطعت الخیر فاشفع یا بنی المحترم</p>
<p>۱۵۵</p>	<p>بر درت آمد عمر عزیز و سیاه و فعل یا حبیب الله ارحمه و انظر بالکرم</p>
<p>آن دو ابرو بیک نظر دیدم سجده کردم چو آمد او به نماز آفتاب بکجا و من ز کجا الله الله بنیدش هر چشم هر نفس یافتم بدل در دوش دیدش صبح چشام چون مهر رفتم از خود بهر تندم که زدم بے خبر می کند ز هر چه بود</p>	<p>قاب تو سین جلوه گر دیدم جانب او ز قبله گر دیدم بود نادیدنی مگر دیدم دیدم از نور او اگر دیدم هر زمان داغ در جگر دیدم روز و شب پر تو دگر دیدم جاده عشق چون نور دیدم در محبت عجب اثر دیدم</p>
<p>۱۵۶</p>	<p>سر نهادم بپای دوست عزیز وز هم بے نیاز گر دیدم</p>
<p>سنگه دیوانه شدم طالب ناموس نیم سن شوریده و پروا ملاست ماست انچه گل کرد ز من سوز و گداز عشقت انچه بود چه عجب گر نتوانی دانست</p>	<p>عاشق خسته دلم جز بتو مانوس نیم زند میا کم دور غرقه سالوس نیم شمع عریانم و در پیرده خانوس نیم طرفه این ست که من اتم و محوس نیم</p>
<p>۱۵۷</p>	<p>در دلم مبلوه فلک باش که مانده عزیز درد خاکم و از مهر تو مایوس نیسم</p>

آه تاثیر نگاه جان گداز	گنج واسخه زو بدل اندو ختم	
۱۶۲	ترک حشیش می کند ایما عزیز کز جگر تادل یہ تیرے دوستم	۲۵
بیا و لبرم اینگر برخ زرد من زارم مکن خوارم دوشین غم بگد به نسین ترا دغم ترا اینم همه درد همه دغم ز تو هستم بیابیدین نظر بکشا مشو کمین	بیا و لبرم آ از در ز تو هر دم من دارم مکن زارم مرو از کین بجی گیم ز لب خوارم ترا خوارم ترا خواهم سرت گردم بیا دارم ز تو هستم مرا بگمین دگر باز آید بهارم	
۱۶۳	عزیز این غزل در صنعت تازه رقم کرد بود تانگه پردازی به بند حسن گفتم	۲۶
سرد بان تنگش دغم و لے نگویم ترسم که عالمی را در خاک و خون پانم که در حرم نشیند گر بکده گزیند دزد خناسیوخی بنمود دست بردی	انداز صلح و جنگش دغم و لے نگویم من لذت فدگش دغم و لے نگویم چه داز رنگ رنگش دغم و لے نگویم خون شد دلم بچکش دغم و لے نگویم	
۱۶۴	چون خواندش نیاید که خود در دم عزیز داناے درنگش دغم و لے نگویم	۲۷
شہید ناز تو ام کشته او اے تو ام بیک نگاه که زوید به بر من افکنی ترا بیدید من دید هر که دید مرا توئی که عاشق حسن خودی بهوش من	بهر لباس که می نمیت خداے تو ام چه خون گر لیتن افتاد از بر اے تو ام بیاد می بتماشا که من بجایے تو ام نگویم اینک بهوش تو مبتلاے تو ام	
۱۶۵	عزیز آن بیت کافر مگر که می گوید مساب سر ز پرستش که من خداے تو ام	۲۸

منم آن روح که در تالاب انسان رفتم
 کردم صید و لکام و گران همچو کباب
 هرگز روزی بگرم خواند بیک آه براند
 باستم و نیم و کیستم الله الله
 قیس دیوانه شد و عیش و لیس زد فریاد
 بردم از آشک روان بهر شاد و دل
 چون دل و دیده همه غرق خون بافتش
 به طیبی شده از سحر و حشمت بیار
 رفتم از خود رخ او دیده بدان گنگدل
 بزد او را بادا که مرا با یستی
 مرگ عاشق چه حقیقت چه بود و در عشق
 ماندم از دیده مردم چون نظر در پرده
 دل سودا زده گم گشت ز انبوه بلا
 منزل عشق ندید و نه سپید آیدم
 و اعطا از دیر سو کعبه چه خوانی دگر
 غرق در موج خودم همچو زمین دریا

گنج پنهانم و در گوشه ویران رفتم
 از جهان کوفته و خسته ویران رفتم
 آتش افتاد در آن خانه که مهمل رفتم
 آمده از همه پوشیده و پنهان رفتم
 موج زد قلزم خون تا به بیابان رفتم
 تا هم از دامن ترس بر گیان رفتم
 در تلاشت چو بخت کوه جان رفتم
 در دم افزود اگر از پله در مان رفتم
 کس ندانست که آیا بچرخوان رفتم
 دوسر بین که بیا بوسی در بان رفتم
 فتنه با قیست گز از عالم اسکان رفتم
 گر چه هر گوشه لبودا که تو عریان رفتم
 از سر کوچه زلف تو پریشان رفتم
 تا کسم آه که در موضعه رضوان رفتم
 بگز از من که سن از کرده پشیمان رفتم
 منم آن خاک که از قبضه سلطان رفتم

۱۶۱

مردم آنجا دشمنم خاک در دوست بجز
 زیستم گریه عمر و مسلمان رفتم

۲۴

ماکیب و حرم را شوختم
 بو که سوز عشق خاکستر کند
 شمع آسا گریه بر خود می کنیم

سنت پیر معان آموختم
 دل ز حسن آتش افروختیم
 روز با مردیم و شب با سوختیم

۱۶۶	رخ از موزن و دل از اذان بگویم	۳۰
فاکروب در میخانه ز روز از لم در گور از من و بگز از خاکم بر سر فانخ المبال ز ناموس بازاده روی عین اثباتم و ذاتم بصغات قدیم است	شکر صد شکر که بس فکر حسن علمم زود بینی که بیاید بجزایات اعظم بے خبر از خود و کیسوز ریاد و ظلم نفی هم شان من آمد رعد و ث علمم	
۱۶۸	لمم بندگی پیر سخاں است عمریز بر سر لوح نوشت آنکه خود را ند قلم	۳۱
بعشق خود گرفتارم بگرد خویش می گردم بحسن پاک می نازم و دگیتی پاک می یازم شدم بزفات خود و شیدا صفا تم شدم ز پدا پرستش می کنم خود را چه پردا گنی رسوا منم خود ساقی باقی منم خود شور مشتاقی بجو خود کس نمی نیم عجب و نیدا بید نیم	جاملے در نظر دارم بگرد خویش می گردم گسے عیاد و گدایم بگرد خویش می گردم سب شانی تو دارم بگرد خویش می گردم نبا شدا کسے کارم بگرد خویش می گردم چو جام باده شرارم بگرد خویش می گردم بکعبه رخ نمی آرم بگرد خویش می گردم	
۱۶۹	بصورت اگر چه انسانم بمعنی نور نذاغ عزیزا عاشق زارم بگرد خویش می گردم	۱
ایکد شلت بشل نیز نیا شد بجمان سرمد در چشم سیاه تو بهینه جادو هر خم از کا کل مشکین تو دادم سودا خجل از جلوه رخسار تو روی خورشید	می دهد نور جمال تو ز توحید نشان عشوه در دیده شوخ تو طلم نپان هر سخن از لب نوشین تو آب حیوان داغ از رشک جبینیت دل راه تابان	
۱۷۰	می دهم جان بمناسے تو ای جان عزیز یکس نظر باز نگر سوخس سوخته جان	۲

نشیدم که بخت و گریه هست عالم چون نظر بر رخ پر نور تو افتاد شو قم چه کلیسا چه کعبه همه جاذبه تو نه بینم بنود و روسته مردم یک دیده بچشم	چکنم من نتوانم که بعشق تو نسالم چو مهره از مهر برافروخت حلقه جام ز تو غافل نیستم و محو تو اندر همه عالم سزد و سوسه کسی جز تو شب روز خالم
--	---

۱۴۶

دل و دین در دست انداخته ام بچو عریز
بخرام آئی و دلگاہ کن و در پای بجالم

۲۹

بیای که عمر بپیری جوان بگردانیم دل از نظاره حنث بکیرت اندازیم ز دیده در دل و از دل بجان فردا بزم بخلوتی که تو باشی و بس نشا کنیم اگر ز صور در افتد بخاک غلفه و گرد شرع بسپاید بامر مرسله سخن ز لعل تو گوئیم و ز امان گوئیم غزل بروی تو خوانیم و بلبان نالند ردان برقص در آیم گر خطاب کنی زبان بشکر کشایم گر عتاب کنی نجوم نخس بجاک سیه در آیم بزم چرخا بدو چه فقیه و چه واعظ و چه قریب شگفت نیست ز اعجاز قاف تو نیست بجز تو کیست کرد در بتکده پیشتندش	توان بکالبد ناتوان بگردانیم صد از گوش و سخن از زبان بگردانیم بجای خود ز جانت نهان بگردانیم و گر گمان خود آید گمان بگردانیم بجکم عشق سوسه لاسکان بگردانیم بچشم عفو بر ناظران بگردانیم که چند آب دمان در دمان بگردانیم که آه آه رخ از بوستان بگردانیم بیا سر تو بپوش سستان بگردانیم برو و گردن ترا خون چکان بگردانیم بجویم فتنه ز خود هر زبان بگردانیم بلاے شان همه بر جان شان بگردانیم که تیر حبسه بسوسه گمان بگردانیم سرے مباد و کزین آستان بگردانیم
--	---

بیای که گوش بر آواز او نیمم عریز

۱۶۳	چون کرده شهید بر حمت ناز کن	۵
<p>بوی زلف اوست از چین تاختن ترک چشش چون فرنگی می پرست لوحش الله پاکی دامان او دیده مردم بدین مشوخی ندید هر دمش از غمزه کاری بادل است گر تو پر سی گل نایم روست او عاشقم دانست و پیردایم نگرد خواب او خوشتر ز بیداری بود</p>	<p>شور لعلش از بدخشان تا بین هند و فاشش چو زنگی راهزن هر نفس از ناز خند و هر سمن نازنین پیکرت نازک بدن می کشد یا می کشد از هر سخن در تو گوئی غنچه گویم آن دهن از غرورش بر لب آمد جان من هر که خواهد با چنین پاکیزه تن</p>	
۱۶۴	حال سوز دل چه می پرستی عزیز دیده باشی شمع اندر انجمن	۶
<p>گشتم غلام محراب جهان و جهانیان محبوب پاک ذات بس بزر از صفات همراز مصطفی متصرف بهر ولی در دیده با محسن نظر سوز آشکار</p>	<p>خادم صفی ولی خدا فرشته جهان سلطان کائنات خداوند اندر جهان خورشید پر خضیا تجلی مهر گان در سینه با بعثت تجلی همانان</p>	
۱۶۵	مردم عزیز در هوس یک نگاه او باشد که بنگرد بکرم همچو دلبران	۷
<p>لا مکان باشد مکان چشتیان چشتیان اندر خدا گم گشته اند آستین بر می فشانند از دو کون که رسی اندر مقام شان که هست</p>	<p>کس نداند سر جان چشتیان جز خدا نه بود نشان چشتیان بے نیاز نهیاست شان چشتیان از جهان بیرون جهان چشتیان</p>	

اے ترک گئے جانیہ ہم گورے کن اے نالہ تیکیں عشقین در دل و بخت بیمبر فہ بود سوختن سوختہ جانے نا چند کند رخ بدیوار لگا ہسم	بر حال جگر سوختہ خود و نظرے کن روز گس مستانہ اور اخیرے کن اے آہ و مجہ و دل جانان اثرے کن یک جلوہ لیے پروہ خود از باہم وے کن
۱۶۱	یک ز اکھ بفرست از ان طرہ مشکین تسکین عزیزے نسیم بحرے کن
۳	
بے خود و باخدا نظام الدین باجو خوبی تمام محبوبی ز خم جان را بنوش لب مرہم آفتا بے معنی روشن عامی ہر کہ ہمتے خواہد چہ ستاند فقیر سلطان را	عاشق و پارسا نظام الدین شاہ کبر با نظام الدین درد دل را دوا نظام الدین در خودش حرمنا نظام الدین دافع ہر بلا نظام الدین سن کجا و کجا نظام الدین
۱۶۲	شاہ خادم چشم ماست عزیز ہمہ سرا تا بیا نظام الدین
۴	
اے ترک شوح جسم نیست باز کن کو تاہ کردہ ہر سو سے را کہدا شتم تا کے بانتظار بگریند خون دل مردم شناس کردہ تراشان لبری بارند مشربان بخرابات میروی زانوزدہ است بر سر سجادہ پارسا	ارباب حال را از جہان بے نیاز کن یار ببلطف خویش تو عرش دراز کن بر عاشقان خستہ درد کن کشف راز کن دروالمان و بوالہوسان اقیار کن چون پاک دامنی زبدان اختر از کن بر خیز از کرشمہ و پامال ناگز کن
	مسکین عزیز گشتہ بکویت فداہ است

اگر گویی توئی با من و اگر گویی منم یا تو بدین صانع و فاسق بدین صانع خلق درین سستی و بیهوشی درین از خود فراموشی بهر سوئی گویی منی جمال یاری بینم	بهر و چه جبر او نبود فلا سوچ و الا هو خدا بود و خدا باشد پس اکنون کیت غیر او تا شای گویی منم که با او می شوم یک رو سرے دارم پر از سودا و دارم زرق مملو	
۱۴۹	عزیزم که دانا غلام محقق محمد و منم نویسم نمی دانم چه می گویم زبان من بود یا او	۳
دلم بشوخی ربو و شوخی که من فدای کشته او بختی می دادم سستی بزور بازو دراز دستی ترانه سنجی سخن شناسی بر دین بخوبی زهر قیام چو کا کل خود بک کش فگنده جانها بعد کشاکش سیاه چشمت غلط نگاه به عجب قیام پوش کج کلاه غرور سنج چنانکه دانی ستوده خود را بلن ترانی نه گوش هرگز چو او شنیده نه چشم مینا بخوابیده نسیم بوی پیری خراس گوی منم گوی بیامی	کشیده قامت کشاده ابرو ملک فریخ چشم جادو خدا فراموش خود پیستی زهر و د عالم نغمه میکسو ز بشو ز کونین لبه هر اسی بهر اداسی ز فتنه مملو دل عزیزان در آفت آتش زطرز اغماض آن جناب نه آه دردش نه درد آه نه لطف شیوه نه آتش غم بهو هم ثانی کند ثانی به عکس مردم ز آینه رو خود از غم خود در چون پییده درون هر دل بر دین قابو کشاده ناله نهاده دوازدهم شکیں بکوی دشکو	
۱۵۰	هنوز هستم با منتاری ز شوق دارم در فکاری عزیز آه از چنین نگارم که در غم شب بجا می دارم	۴
غرق در بحر جدتم یا هو هو نمودار شد بشکل انا دوش هو بود گشت انا امروز غرق فکرم ز آشنایا	وحده لا اله الا هو نبود فرق از انا تا هو بنگر نسبت انا با هو هست هر موج انا و دریا هو	
هر که می داندش عزیز انا		

<p>سنگ خاره رادوپاره می کند می شود پیچده کسے کو می شود</p>	<p>سیف بران زبان چشتیان محرم راز منان چشتیان</p>
<p>۸</p>	<p>۱۶۴ هر که پایش بر فلک باشد عزیز سر نهد بر آستان چشتیان</p>
<p>اگر جوهر ششای عرض جوهر می توان کرد ره عمر در از ان پیچ و خم سرمی توان کرد سخن را از تسلسل سلک گوهر می توان کرد شبتان سید وزان متور می توان کرد بهزم عاشقان چون شمع سر می توان کرد دهن را چشمه نوشین کو شرم می توان کرد اگر دامن تو پر از مشک و عنبر می توان کرد بیاسانی که اکنون می بسا غری می توان کرد اگر داری چنین بے بال بی می توان کرد</p>	<p>زبان شسته با آب سخن تری توان کرد کلام از حلقه زلف مخبر می توان کرد اگر از آفرین گوی بانصاف بر بخشی بر انگن سایه چون خورشید چون طالع سر ای سوز باید گشت هرب شب تا سحر انگه لب شیرینش گرسازد یک بر سره دل بخشی ز مولیش می زخم حرف بیاباد صبا پیشم سرسک خون بکار آمد نگار آمد سهار آمد فرشته که بر داند ره واسه او تعالی الله</p>
<p>۱</p>	<p>۱۶۵ عزیز از هر سر بے مغر که آید چنین کاری سر شوریده قربان میسر می توان کرد</p>
<p>لا اله الا هو - لا اله الا هو با خدا شدیم یک رو با خدا شدیم یک آئینه نعل صافم مسطریم بود هر سو من که محو دیدارم از دوی شدیم یک</p>	<p>تو جدی از من من جدا نیم از تو تا جمال خود دیدم خود پرست گردیم نغمه که می شنوم جلوه که می نگریم با خود آشنا باشم هر که با خدا باشد</p>
<p>۲</p>	<p>۱۶۸ اے عزیز ز مستی کن ترک بیت پستی کن چون تو از میان فتنی خوش بگویی یاسن هو</p>

	<p>از جوش چون سکار و افکار کرده آهنگ آشنائی چون پاک باز کرده چون شمع سوزیده میل گذار کرده</p>	<p>آماده بردار افسان و آشکارا بیاب از بیداری سرگرم دل ربانی اشک بر رخ چکیده دود کس بسودیده</p>	
۳	<p>جان عزیز مسکین خواهد کنون به تسکین کایه نگار خود بین توبه زناز کرده</p>	۱۸۳	
	<p>جان نشان تو یا رسول الله عش آن تو یا رسول الله از کمان تو یا رسول الله در گمان تو یا رسول الله خسته جان تو یا رسول الله در مکان تو یا رسول الله رازدان تو یا رسول الله هم زبان تو یا رسول الله از بیان تو یا رسول الله بدمان تو یا رسول الله اقتنان تو یا رسول الله مهرشان تو یا رسول الله عاشقان تو یا رسول الله آستان تو یا رسول الله</p>	<p>دل مکان تو یا رسول الله حسن شان تو یا رسول الله می زند تیر مار میت خدا پرده بکشا که عالمیت هنوز مرهم زخیم جان هر خسته از درو بام نور حق بارو بچه جبریل با خدایم راز عیسی مریمیت هر که بود همه آب حیات می جوشد نسبت هست نکته سخنان را هر دو گیتی بیک اشاره گرفت هر چه اندر وجود می نگرم پشت پامی زند بر کونین چند گویم که چیست عرش عظیم</p>	
۳	<p>چون عزیز اند زنده جاوید کشتگان تو یا رسول الله</p>	۱۸۴	

۱	در حقیقت بود سراپا هو	۱۸۱
<p>رقصیدم در سجده شدم سوخته نقش قدمی هست بهر کوه مدینه اومی نگردد و س خدا سوخته مدینه در آئینه خورشید نگردد و س مدینه جاس که میا سود به پیشو مدینه گر کعبه شود سنگ تر از دئے مدینه حقا که دو کون است بقا کوه مدینه پائے که کند عزم لگا پوه مدینه چشمی که نظر یافت ز آهوه مدینه جز حق نفر و شند در آرد و س مدینه جام تو لا شده هند و س مدینه سودا زده و لبر خوش خو س مدینه هر در و شود دفع زوار و س مدینه گر حکم کند شاه دل جو س مدینه بے عشق می شود طائف شکوه مدینه</p>	<p>آمد بمن خسته جگر بوسه مدینه گردست و دهر پائے بجز سر من آغا عاشق نه شکید بطواف حرم الله هر روز طلب رنگ زواید که زمانه در غلده بجز از سر طاعت نشا بد با تربت احمد زگرانی سبک آید باور بکند هر که خدا را بشناسد فرش ره او باد سر و دیده عشاق از عشوه گری دل زد و عالم برآید آن مشد حق است و در دهر حق است هر چند مسلمانم و معبود پرستم شوریده سراز خاک بر آرد قیامت در خاک مدینه اثر باد مسیح است کعبه ز سر شوق رود بهر طوافش تا نور خدا در نظرت جلوه نماید</p>	
۲	<p>رفتم ز خود گر چه ز فتنه غریز دل نمی تپدم هر نفس از بوسه مدینه</p>	۱۸۲
<p>بند قبا س گلگون چون پنجه باد کرده بر خاک پائمال دامن دراز کرده از صحبت رقیبان جدا ستر از کرده</p>	<p>آمد تربت من با عشوه ساز کرده اند و گمین ز عالم در حسرت از خیالم هم رنگ غم نصیبان همدرد با غریبان</p>	

دست نازک ز جاشمش و اش فروخته سرمه بکین ساخته ز گیس محمود بحر کرده در دل هر سیرین شمع مقام خنده زن بهر بر برگزیده میگریزی	لب نوشین ز می هوش با ساخته طاو ابرو حرم از نور خدا ساخته الله الله ز کجا آتاجب ساخته این چنین با همه آفاق چرا ساخته
۱۸۶	کاقر عشق شدی واسه کمال تو عزیز کعبه را سوخته ویرین ساخته
۴	
کیستم عمر بآراج تیاپی داده دل بچاه زنج افند زخم کا کل ابو پر غور و کینه دهر آراگاه فند پر داز بگارب بد و رنگی گیرنگ	خون من خورده بچه ترک سپاهی داده کر پشه لبشب تار سیاهی داده شوخ چشمه کپنه در بلای داده مردم آمیز چو امنه زینا پی داده
۱۸۶	دل چرخ خون نشود آه عزیز کا مرده مفتی شهر بشو خیش گواپی داده
۶	
جوانی نخته سازد کار خام آهسته آهسته بر بدش گفت در گوشتم پیام آهسته آهسته بران عزم که صدمه فاند در یکدم یا شام چه خواهد کرد قاتل گریختن بدیک نفس ناب خمی نچشد اما آن فتنه گر خضر و سیحار جهان بر هم زنده عشقش نماید عالمی دیگر سیان طالب و مطلوب آتش آهنگی خواهد مخمر ساخت و چل روز ایندو خاک آدم را بود تا پیریم بند علایق بگسلد روزی	مه نومی شود ماه تمام آهسته آهسته تامنش کرد و شد کار تمام آهسته آهسته پندم میت ساقی و دیب عام آهسته آهسته که بر هر دو صنف مشر از خرام آهسته آهسته به محشر می کشد دوام آهسته آهسته بیایان می رسد هر صبح و شام آهسته آهسته که حق فرمود با منوی کلام آهسته آهسته بله حاصل توانی کرد کام آهسته آهسته شود فرموده آخر کند ام آهسته آهسته

خادم قنقی چو جان تین من در آمده می گوید اول بصورت من انتی انا چون پارسا نموده کعبه جمال خویش من کیستم که سرزند این کافر ز من	جان را برون کشیده و در تن در آمده بنگر بمعنیم که حسان اند آمده در بست کده بشکل برهمن در آمده در قالم هم همان بست برهن در آمده
۱۸۵	صل علی که هست جالم جمال او زان پیش خود عزیز بگردن در آمده
ای که جان همه ارباب نسیاز آمده طرف معشوقه و سر بانه ناز آمده روم و حق روئے تو نیم جو بستم جبار تیغ بر تیغ یکوئے تو ز ابرو بارد پرتو افکنده ز رخسار تو نور راهوت انچه کردم فکندی به شفاعت ز نظر ایز و پاک ترا گفت چرخ روشن چشم شلای تو از غمره بجاد و گوید بتلای تو شود هر که جمالت بیند لی مع الله ز شان تو نشانی دارد دور سلطانت آمد ز ازل تا بابد	با انا رحمت زمزمه ساز آمده از تجلیای قدم غازه طراز آمده الله الله که تو مقصود نماز آمده کشته برشته فتد بسکه بساز آمده در دل و دیده زهر در که فر از آمده نهار او کرم از همه باز آمده شمع مشکوئی و بے سوز و گداز آمده ایک اعجاز اگر شعبده باز آمده بارک الله که عشاق نو از آمده را از پنهانی و خود محرم را از آمده سایه گستر عجیب عمر دراز آمده
العجا	کافر ش گشته کنی سجده به نزد یزید عزیز لوحش الله که شعبده به نماز آمده
اے که خود را چو من انگشت نساخته روی زیبا بخط و خال میاراسته	هر کجا می نگرم فتنه بسپا ساخته زلف شبگون بچرخ و پیچ بلا ساخته

۳	آہ دلا این چہ غم انداختے	۱۹۱
خوش بیائے مہربانے جان جانے دہرے آتش ناول رہا خود نماے خود سر پاک دینے پاک بیٹو خوش تر از ہر خوش ترے جان بگداز دی دل نواز گوی گوی ہری بانترے مست چشے دیر خستے طرفہ زیبا منظرے نامسلمان یا مسلمان جلدہ افسون گرے		کشت بے منعم بعشوہ ترک نازک پیکرے یا سمن رشک سمن جان حسین باجان سمن کفر سوزے دل فروزی خود ہر دوا ہستہ خو مازینے مہ جینے دل کشتے بنیدل کشتے سادہ آزار دہستانہ جانانہ قتنہ قامت چون قیامت شوخ کشر شاہو
۴	بیت قرارم اشک یارم سخت زارم اسے غریب دل برو جان آورد ہر دم بطرز دیگرے	۱۹۲
انت محبوب جمیل یانہی الماشمی فا شفنی انی علیل یانہی الماشمی ان ہذا مستحیل یانہی الماشمی قصتہ فصل طویل یانہی الماشمی		انتی عجبہ ذلیل یانہی الماشمی آہ من نفس دمن اعما لہا یا مصطفیٰ کیف یا تی شلک بد رمنیر فی الوجود لیس فی قلبی بتصمیم و ایمان سواک
۵	قد مضی الا یام فاشفع للعریز المفقتر عمرہ الفانی قلیل یانہی الماشمی	۱۹۳
صورتے ہست درین پردہ کہ اندغنی اندین خرقہ تر ویر گر آتش فگنی تا رسد سوے تو ناگاہ نسیم سمنی شرط عقل است کہ ہرگز در دیگر نرونی		چند گوئی ز محمد قرشی مدنی نورا محمد زردون تو بردن مہتابد غنجی سان خون جگر می خور و پنهان مہیار چون بجز از دل نہ توان برد بدست
۶	می کنی و مبادیش تازہ عریز آرسر نو السد چہ قدر عاشق داغ کنی	۱۹۴

۸	عزیز اندیشه مگر باید آرزو از دل که گردد ختم پر عیش مدام آهسته آهسته	۱۸۸
جاء نبی اور اے صل وسلم علیہ گفت ثنائیش خدا صل وسلم علیہ نورنا بالمدی صل وسلم علیہ پیش رو انبیا صل وسلم علیہ خاک رمش جان ما صل وسلم علیہ صاف چو آئینه ما صل وسلم علیہ	قد ظلم المصطفیٰ صل وسلم علیہ عارض او دل ربا کاکل او جان فزا علمنا بالصفا ایدنا باوفا شاهد افلاکیان پاک تر از افلاکیان بر همه احسان او در همه برهان او از اثرش سینه ما معدن غنینه ما	
۱	بنده عشقم عزیز گر چه ندارم تمیز ورد نیست این دعا صل وسلم علیہ	۱۸۹
که فرق نیست ز حق تا محمد عزری که نور هست سرایا محمد عزری فروغ دیده بیت محمد عزری نماند در دلم الا محمد عزری	بیا و عشق بکن یا محمد عزری جمال حق ز جلالش جو آفتاب بین و چشم هیچ نمی دیدگر نمی بودی زور و پیچ میسر و ز عشق هیچ میر	
۲	بجان و دل ز ازل مبتلا هست نکره دے بلطف ببین یا محمد عزری	۱۹۰
خود همه تن ز آتش خود سوخته باز به پیکان دگر دوخته جان و تنم جمله بر افروخته عشوۀ جادو ز که آموخته	آه دلا این حسه غم اندوخته زخم خدنگی بجزگر تازد بود که ز نگاه تو به من کار برق مثل لو عا شا که بود در وجود	
	شد بسرو کار تو جان عزری	

می نماید عاشق شلوریدہ را ہر ادا سے او دیگر کیفیت

۱۴۷

در میان جان و جان اے عزیز

پردہ نہ بود بجز عینیت

۵

جز تو اندر منظم نیست جیسے دگرے
چند در خون تپد از درد تو خونین گلے
می زند ہر قسم در دل پر خون شرے
سبز رنگے ٹیکنے ہمہ تن شور و شرے
ناوک انداز و جفا ساز و لگا طنز
ہر دمے در پئے خون ریزی صا حب نظر
نازع عشاق پری جلوہ بتے حور فریب
در دل کس نہ گزارد ز تسلی اثرے
سخنش نیش و لبش نوش و دہن آب حیات
کشتہ بنگر از و بر سر ہر ہر ہنگرے
ابر و ش پر خم و چشمان سیاهش پر فن
ہر نگہ قاتل و ہر نوک مرثہ نمیشترے
آفت جان و بلاء دل و آزاد و دل
صدید اراد و صدش خشم ہسم در نظرے
ناخدا ترس و خود آرا می و مغافل مشرب
سخت ہمہ و نمایان زد و گریام دورے
کج ادا سے ستم ایجاد و حریفی خود کام
نہ بکعبہ غرض اورانہ بدیش گزے

از تو برفتنہ ترے
اے شکر نظرے
عشق بیدا دگرے
خود مہے پردہ دگرے
طالب سوز و گداز
لے غمبے خطرے
غارت صبر و شکیب
چون کشایہ نظرے
ترک شیرین حرکات
در نہ خون در ہنگرے
غمزہ اش تو بہ شکن
بلکہ ز و بدیشترے
مایہ درد و تپش
فتنہ ہمد گرے
کافرے جیلہ طلب
ہر شبے چون قمرے
عارضش ماہ تمام
ہر دور از غنہ گرے

<p>دل مہوئے محبت محمد عربی جان کہ از حکم حق جسم آمد دیدہ گردیدہ ہم چو آئینہ کرد بے آرزو ز ہر دو جهان دم عیسی و ہد ببا و صبا تأقیامت نہ مژدہ ہر کہ شنید زندہ دارد ہمیشہ جانہارا عقل کل می کند بعشق ہنوز</p>	<p>شد بکوئے محبت محمد عربی رفت سوئے محبت محمد عربی محو روئے محبت محمد عربی آرزوئے محبت محمد عربی سست بوئے محبت محمد عربی گفتگوئے محبت محمد عربی بوی سوئے محبت محمد عربی جستجوئے محبت محمد عربی</p>	
۱۵۵	<p>امتی امتی بکشت عزیز آہ خوئے محبت محمد عربی</p>	۷
<p>شاہ غلام توراحت جانی بہر آنے ز آن تست آنے زیر فرمان تست ملک دلم جان بلب آدم ماوا کھن رحمت کن کہ از تو حب تو چون بدین رشتیم پسندیدی</p>	<p>بر دل و دیدہ نوریز دانی من کہ باشم کہ گویمت آنی ہر چہ خواہی بکن کہ مطلقانی کز پئے درمند و رمانی مشکلم حل شود آسانی من نمی دافم انخپ میدانی</p>	
۱۹۶	<p>بر تو پوشیدہ نیست حال عزیز یک نوازش بکن کہ حبانانی</p>	۸
<p>من کند تبديل ہر ماہیتے من فدائے نرگس ز غما و او غمرہ غماز آن کافر ادا</p>	<p>یک نگاہے کیا غایتے کشتن اورانہ باشد نیتے می کشد بے علت غایتے</p>	

بتے کا فرنگا ہے پاک بازے
ظریفے عشوہ سنجے فتنہ سازے
جوانے سرکش گردن فرزندے
نہان در ہر دولے مانند رازے
زخو نم استینش را طرازے

لگا رہے سبز رنگے شوخ چٹھے
حریفے شاہدے نازک اداے
ملے شورش افزاے جیلے
عیان از ہر طرف چون آفتابے
برزنگ گل قبایش نکمت افشان

جمال شاہ خادم قبضہ یاست
عزیز امی کتم سویش نمازے

۱۲

۲۰۰

بوقت کینہ عیاری بوقت آشتی یاری
خدا بیگاہ خود بینی حریفی تند گفتاری
تنش و یاقوتش ز با سبکساری گریزی
بتے سرتا پاد و نہ بدیدی نہ دیداری
کنہ یک شور و فقا رش بپا بر ہر قدم داری
پریشان از بلا سے او بہتر تارمی گرفتاری
کہ دار و ہر نگاہ ناز و ہر گوشہ بہاری
گئے مصحف بہست او گئے بردوش ز ماری
دو سے نگر سرت گردم بدین زاری چو من زاری

بنازم کشت سفاکی ستم ایجاد طرازی
زبان دانی سخن جہنی نو اسبجی نو آئینی
خطش بویا لبش گویا رخسار گیندیش سنگین
ہزاران عشوہ در ابرو ہزاران غمزہ در ہر خو
پیام فتنہ دیدارش قیامت ناز بردارش
دو زلف مشکاے او سر اسرتا پاپاے او
ز چشم تا مسلمانش بہین جادو سے پنہانش
حریفان جملہ مست او بتان صورت پرست او
ہمہ زردم ہمہ در دم غمت ہر دم کند سر دم

عز و حسن کیسو کن لگا ہے جانب او کن
بدر و عشق می میرد عزیز می سینہ افکاری

۱۳

۲۰۱

جہلی می کند بیشک خدا و شکل انسانی
گئے اندر نماز خود بر آئین مسلمان
گواہ نامسلمان و چشم از منو خانی

جمالے دیدہ ام ز با ز سرتا پاپاے نورانی
گئے در صورت کافر پرستش میکند خود را
بلا سے عالم بالا و زلف او ز سرتا پاپا

تبسم بفسون خود بہ تبسم مفتون
 ناز کے سیمبرے شان خدا سرسبرے
 لبتے سنگدلے دوست کشتے ہوش ربا
 رنگ و بوبے چمن حسن بخوبی سمرے
 یار و عیار و دلازار و جوائے عجے
 روشن از پرتو نظارہ او ہر صبرے
 صورتش عین جمال ہمہ تن شان کمال
 در ہواے حرمش مرغ حرم سنج پیرے
 عاشق او نہ کند رخ بہ کلیسا و حرم
 بجز آن کو چہ ندارد بمقامے گزیرے
 برویک عشوہ آن شوخ سنگداز عزیز
 حاصل از غمش نیست بجز چشم ترے

عاشق غرق بخون
 خون خوری و دیدہ در
 دشمن دین خدا
 نارسیدہ شہرے
 روز و شب در غصے
 جان بلب ہر شہرے
 آفتابے بجلال
 چون رسد نامہ برے
 نہ بگلزار ارم
 نہ ز جاے خبرے
 ہر چہ بودش ز تمیز
 ہمہ شام و سحرے

بتے دارم بہ شونجی با عجب ہنگامہ افزاے
 نہ با کفرش مداراے نہ با سلام پر و اے
 دو گیتی مبتلاے او خراب یک ادا کو او
 دہانش غنچہ تازہ جمالش روکش غارہ
 دوزلفش سرسبر مشکین و لعلش با نک شیرین
 کرشمہ عاشق رویش محبت فتنہ خویش

۲۹۸
۱۰

جگر سوزے دل افزوی خدا دشمن خود آراے
 گئے در دیر موجودے گئے در کعبہ ہولائے
 سن و تو از براے او نہان در ہر دلش جلاے
 قاش گلشن خطش ریحان زہر و زنگین سراپاے
 بحشمت ترک حرم کش با بر و قبیلہ شہاے
 کشد ہر دم و گر گون ہر اداے او با یماے

۱۹۹

ز سر تا پایے ہر مویم شدہ چشمے بدیدارش
 عزیز نامی کنم کنون ہر چشمے تماشاے

۱۱

سوا خاک پایے بے نیازے
 جیسے دل گدازے جان نوازے

<p>از بسک دارد ربطے بہ شوخی ہر لحظہ گردش حسانہ خرابی باتیغ ابرو زور آزمائے بیداد خوئے ہنگامہ جوئے بازو در بختی مرد غم فریبے مصحف جمالے گلبن مٹائے</p>	<p>ہر گز نہ یابی اور انشا ہے ہر دم منداشیں بے خانمانے باحشم جادو بش ناتوانے پاکیزہ بوے زیبا جوانے باتیغ گوے شیرین بیائے نازک خیالے نامہربانے</p>
۲۰۵	۱۷
<p>مردم بعد ازین ہر گز نہ کفر و دین سوکاری نگاری ہوشیاری بختہ کاری ترک طاری مسلمان دشمنی کا فرشتی بے مذہبی زندی مخالف طینتی شوخی ہوس ناکی خرد سوزی دو زلف پر نغمہ اور اچو اد سرگشتہ ابو ہے توان ناتوان بنیان دلا ام سخن چنیاں بہر محرکہ مسجود شنی طلاق ابرویش دل از سودا فرقتش در بلا افتاد بسم اللہ ز چین سوے اوتا چین بردو بوی ہر آہوے</p>	<p>سرد سوداے دیارے دل عشق رخ یابی کہ از دوسے چو گلناری برون آرد ز گل ناری بلا جونی جفا خونی تیسری مردم آزاری یعنی خود فروشی سرد مہری گرم بازاری دو چشمی پرستش را چو مستانہ بسیاری گئے سازد باقراری گئے سوزہ بانگاری جمالش را بہرست خانہ مثل او پرستایی رہ باریک و تاریک است چون ہونہ شب تابایی زلعش دام گیر دی بہر خم خانہ خمارای</p>
۲۰۶	۱۸
<p>بدیدہ مردکی ببرد مک منظری تو ساحرے بجنن تو دلبری ہمہ تن</p>	<p>بحیر تم کہ چرا بخود غمی نگرے بخوبیت نہ رسد چہ آدمی چہ پری</p>

<p>بجویم عاشقان گردش فریبی ہر زمان گردش اگر میند بروے او برو سجدہ بسوے او خط سیرش نہان در سایہ دار و چشمہ حیوان</p>	<p>کند خود را ز دانیانی ہمہ نسبت بنادانی نبا شد پار ساسے را نصیبی جز پشیمانی لب لعلش کند اندر تبسم گوہر افشانی</p>
<p>۲۰۲</p>	<p>دو چشم من بچشم یک نگاہش چشمہ خورشید عزیز آہ تا سور روان زخم پشیمانی</p>
<p>سلام پاک بجان محمد عربی ز نور او متجلی است ہر حال کہ ہست زند بخاک دوش بوسہ از ادب جبریل عجب کز دات خدا را بلا مکان گوئی</p>	<p>تجیتے بردان محمد عربی ہمین بس است نشان محمد عربی زہے تحمل شان محمد عربی سکان اوست مکان محمد عربی</p>
<p>۲۰۳</p>	<p>لبو شہ برو مرا مرشد و دمید بگوش عزیز سر نہان محمد عربی</p>
<p>آتش گرمی نطسارہ تونی شمع ہر خانہ بروئے زمین کیست اندر جمال معشوقان گر چہ کردی ہزار بارہ دلم حسن و عشقے بصورت و معنی نیست و ہست از تو می بینم</p>	<p>در دل گرم چون شرارہ تونی بر فلک نور ہر ستارہ تونی در ہر انداز و ہر اشارہ تونی پیش افزاے پارہ پارہ تونی اصل تشبیہ و استعارہ تونی ہمہ پنهان و آشکارہ تونی</p>
<p>۲۰۴</p>	<p>در ازل کس نہ بود جز تو عجز در اید ہسم چنان دو بارہ تونی</p>
<p>من پائمال سرور دانے ز نگین اداے بلبل نواے</p>	<p>حبان حبابے آرام جانے گلگون قباے غنچہ دہانے</p>

۲۱	دیدہ من دید روئے مصطفیٰ	۲۰۹
<p>جبذاصل علی شان رسول عربی ہر زمان خاک ویش باش اگر حق طلبی آفرین بر تو اگر بے خبر از روز خوشی ہر حییہ بینی ز صفائش نہ بود و ابھمی می کنم رقص بدین زمزمہ زیر لبی با خداوند یگانہ نسر د بے ادبی</p>	<p>عرش تا فرش منور شدہ از نور نبی بر فلک رفت بیک آن ز کرسی بگشت عشق اومی وید از گردش ایام نجات ذات بے کیف مسور غمدہ اللہ اند سوے ما آمد و با ما ست رہے طالع ما گر تو مثلش بچبان ہست شناسی ابوا</p>	<p>۲۱۰</p>
۲۲	محو او باش و خیالے مکن از مرگ عزیز زندہ بیشک اگر گشتہ این تاب و تپی	۲۱۰
<p>نیکتاے جہائے ترکے ہمہ واسطے رنگے و بہارے مشتوق بتائے ترکانہ طریقے اشتبہ نشانے بیگانہ زوینے یتیش بکمائے ہنگامہ فزائے خوبشید نشانے ہشیارے دستے روحوں و روانے</p>	<p>آرام و لم برد و قیام پوشش جو الے صاحب نظر دیدہ ورے آفت جانے عیارے دیارے ہمہ شورے و شرارے پرفتنہ لگارے سخن سحر بیائے در کعبہ شریفے بطنم حنائہ حریفے جانانہ و ستانہ ایسے دوائے شوشے و سینے و خرابات نشینے ہر دم بہینے و مکنے بہ سکائے بید او گرے بے خبرے ہوش ربائے پاکیزہ تنے پرفتنے سیف زبائے پیمانہ بدستے و منے بادہ پرستے بیخود زالستے بکرم جرعہ فشانے</p>	<p>۲۱۰</p>

<p>تو آفتی بخدا تو فتنه همه جا چو پرده باز کنی شهید ناز کنی تو صورت غلشی تو معنی تپشی اگر چه دل شکنی نظر بکس نه کنی سرشته از لے لطیفه ابدی دمسید گل بچین ز خون دیده من</p>	<p>بدیر پرده در می کعبه رخنه گری مگر بخش رخت ز عالم و گری چو نیشتر بدلی چو خار در جگری دو چشم تو کثرم بعین بے خبری تو کیستی که چنین زیای تا ببری تو غافلے بهستم ز گریه سحری</p>	
۲۰۶	<p>عزیز مست شود دلش ز دوست شود اگر چو باد صبا بسوے او گزری</p>	۱۹
<p>بود گردیده بینا تماشائے نهان بینی بد کن غیر حق ازل بد چون عاز غافل دمو در خود تماشا کن که گرد و پیچ دی حاصل وجود احمدی در هر مقامی منظر می دارد</p>	<p>جمال مرشد م خادم صفی در هر مکان بینی حجابے را که از پند اکثرت در میان بینی سراپا جان شود جیمت اگر در جسم جان بینی بدان جز نور او گردد زمین و آسمان بینی</p>	
۲۰۸	<p>عزیز را پیکر ناکی ز نور پاک می تابد چنان که زیر تو خورشید اکثاف جهان بینی</p>	۲۰
<p>مست گشتم من بپوشے مصطفی کرد بیتا بم دل پر درو من شد کند گرد و خم سر تا بر نکته نکته از دانه کش آیت است گر تو اندک عجب گردد گرد او هر حال پاک بنود پاک نیست</p>	<p>بخود افتادم بکوشے مصطفی می تپسم در آرزوے مصطفی حلقه مهر تار موے مصطفی گوش نه بر گفتگوے مصطفی سجده حق کن بسوے مصطفی رحمت عام است بکوشے مصطفی</p>	
<p>در جمال شاه خادم اے عزیز</p>		

السلام اے شافع ما السلام
 السلام اے آنکھ تاہستیم ما
 السلام اے غمگسار عاصیان
 یا محمد از تو می جویم پناہ
 نیست حتی از تو حال زار من
 آہ آہ ابلیس را ہستم می زند
 چارہ سازا رحم کن بر حال من
 گرچہ من دورم تو نزدیک منی
 یا محمد یا نبی مصطفیٰ
 این منم از کترین استان
 سر ہناده بردرت شام و سحر
 گرچہ ناگس تر نہ من نبود کسی
 سوے من بشکر کہ قربان تو ام
 چند باشم این چنین خواہ وز بون
 یا رسول اللہ کس ہر بیکسی
 ایکہ ناید جز تو کس در یاد من
 گرچہ در ہند و ستاغم پاے بند
 می تپم در خاک و خون بیدت و پا
 بردرت آمد عزیز تر و سیاہ

السلام اے احرامی ہر شہدا
 از عطاے اذ قوسی دستیم ما
 السلام اے مونس خستہ جان
 آمد پیش تو باروے سیاہ
 احمد آسمان بکن و شوار من
 نفسم اندر دوسوہ می افکند
 جان کو از ایک نظر برین فگن
 بو کہ از رحمت امیدم نشکنی
 دستگی می کن کہ افتادم پیا
 روے تو آورده با آہ و دفغان
 نام و در ماندہ و شوریدہ ہر
 رحمت تو ہست افزدون تربے
 گرچہ ناپاکم شنا خوان تو ام
 می شود ہر لحظہ سودایم فزدون
 پا میردی کن مراد و ربکیسی
 گوش نہ از لطف بر فریاد من
 با خجہستی کہ ہستم در دامن
 یا رسول اللہ انظر ما اسنا
 احمد اپاکش بکن از ہر گناہ

ایضا در نعت والہی

پاک تر از پاک سلام علیک

خواجہ لولاک سلام علیک

<p>سفاک بتے دل شکنے کا فرہنگ چالاک فتنے راہزن نے پیر مٹانے سبزے ملیجے بکنايات فیصیحے خود خوبی و محبوبی و خود عشوہ دآنے تقوا شکنے خانہ کنے شاہد باقی رشک چھنے چون سمنے ابن فلاں بنگر کہ عزیزے بفریق تو زما تم برہم زدہ از جوش زینے وزمانے</p>	<p>غارت گرایان بیباک جوانے جان بخش مسیحے ہر وقت بٹانے خود مسطرب و ساقی در سینه نہانے خون میخورد از غم بیا آہ و فغانے</p>
<p>۳۱۱ مردم از غم کہ چہرہ بنائی با خبر کردہ زرار خودم یا رسول اللہ انت شافعتا می توانی کہ سازیم بینا گرچہ ہر دم بسینہ جلوہ گری گر ندیدم جمال پاک ترا</p>	<p>۳۱۲ آہ یا سیدی و مولائی پس بہ چشم چاغی آئی فتر جسم لانت ما دانی مکن از من دریغ بینائی دیدہ خواہد کہ پردہ بکشیائی حیف صد حیف و ای رسوائی</p>
<p>می دہد جان با شتیاق عزیز چہ شود گر کنی مسیجائی</p>	
<p>ستفقات</p>	
<p>مثنوی در لغت حضرت مصطفیٰ و التجاہ حضرت وے صلی اللہ علیہ وسلم</p>	
<p>السلام اے نام پاکت مصطفیٰ السلام اے آنکدہ در کون مکان</p>	<p>السلام اے نور حق سرتابیا کس نہ باشد چون تو بر ما مہربان</p>

چهل سالم از عمر برباد رفت
 ز شرمندگی سر بچشم کنون
 ز عمرم بے نیست جز اندک
 طلب کن بر آن آستان کرم
 مبادا که با خود برم این خیال
 بیا وقت نزعم حمایت کن
 عمرم ز درون خسته دارد غمت
 مضی العمر بالذنب یا مصطفی
 بسویت فرستاده ام این کتاب
 فرستادم این نامه اشتیاق
 اگر من سزاوار پاخ نیسم
 تو دایم طلب کار ما بودی
 نه گردد زبانه تو یک ذره کم
 ایسدم دهد امتی امتی
 ازین رحمت نام امید سی مباد
 تو دانی بهر آنچه بهبود ماست
 کنم ختم نامه بشوق تمام

ز بید انشی مرگم از یاد رفت
 به ده مرزوه مطف غنیم کنون
 برین بسیر و پا نظر کن یک
 که آن روضه محترم بسنگرم
 بمیرم بمشتاقی آن جمال
 بجان پروری یک عنایت کن
 دمس سرفرازش کن از کرمست
 اتوب الی الله فاشفع لنا
 ز بهت مرحمت گرفتاری جواب
 اگر گستره الفراق الفراق
 عطائے تو گوید که فرخ پیسم
 ز غم خواری مانیا سوده
 فراید مرا نورد دل و مبدم
 که بیشک ز سرتا بپارم
 نصیبم جز رو سپیدی مباد
 بکن آنچه در ضمن آن سوداست
 علیک الصلوٰة وعلیک السلام

ایضا در مناجات بجناب باری عز و اسم

خداوند ابد اعظم گنگار
 ز افعال بد و حال پریشان

سیه کارم سیه کارم سیه کار
 پیشیا غم پیشیا غم پیشیا غم

سلائے بر انصار منصور تو
 سلائے بر ازواج تو و اسکا
 سلائے بر آئنا زہرا ہلی بیت
 ازین پس تو دانی کہ بچارہ ام
 بہند وستان بودہ ام جاگیر
 ہمہ عمر من در سیاہی گزشت
 شفاعت کن ای شافع عاصیان
 تو ما و اے ماے و امید گاہ
 نہ از فرق و سنت نشان در من است
 و ریغاکر نزدیک شد وقت مرگ
 عریض نیست و کفر و دین مشترک
 گئے نامسلان مسلمان گئے
 بیغز اے دردے کہ غبشیدہ
 برین نفس کا فر مرادست نیست
 چہ باشد کز وادار ہانی مرا
 لگا ہے کہ عاشق زیم تا زیم
 بدہ ذرہ نورم اے آفتاب
 برافروز از پاے تاسر مرا
 چو آگاہم از راز خود ساختی
 برون آور اینک ز تار یکیم
 کریکے و خواہد کرم ہم چنین

کہ ہستند بے شبہ منظور تو
 دعا گوے امرو ز و فو اے ما
 کہ ہستند پیش تو در اہل بیت
 خراباتی سخت آوارہ ام
 درین کلبہ افتادہ ام ناگزیر
 در عینا کہ بار و سیاہی گزشت
 ندارم کے جز تو اندر جان
 بدر گاہ حق پورش ما بخواد
 نہ از حق پرستی دلم روشن است
 ندارم جز امید لطف تو برگ
 ز ہر کترین استے کمترک
 بجز بنو اے ندا اندر ہے
 کرم کن اگر سوئے من دیدہ
 بہ پیشیش اگر تو تے ہست نیت
 کنی بیخود از مہربانی مرا
 بچاے رسد شوق جان بازم
 کہ ہست آفتاب من اندر سحاب
 بکن شعلہ آسا ز احسگر مرا
 سر من بگردون بر افسر اخفی
 بدہ پایگا ہے ز نر و یکیم
 بکن لطفے اے اکرم الاکرمین

در آشوبم در آشوبم در آشوب
 میفکن یارب از قربت بعیدم
 دو چشمم را از نزدیکی بده نور
 بپوشان گرچه دارم جرم بسیار
 خداوند اجل از هر گناه کسم
 پریشانم پریشانم پریشان
 بگردان بے نیاز از هر جلبیم
 بوقت نزع شو یارب شفیعم
 در آن خلوت که هستی آستی آدای
 بهایون خلعت اغلاص کوشان
 اگر خواهی توانی کرد منظور
 ز کافر ماجرا سے با خدا یا
 نیم بر نفس زور آور توانا
 دلم را کن ز سوز عشق بریان
 دلم دارم ز عصیان ظلمت اندوز
 همه خاکم همه خاکم همه خاک
 سیه بخت سیه بخت سیه بخت
 زبون عالم زبون عالم زبون عالم
 نگو نسا رم نگو نسا رم نگو نسا
 منجبت گشت از سودا و مزاج جسم
 همه دردم همه دردم همه دردم

نگذارم مبردم از هر آشوب
 سعیدم کن سعیدم کن سعیدم
 مکن دورم مکن دورم مکن دور
 توستاری توستاری توستار
 پناهم ده پناهم ده پناهم
 مکن جمعم بجن عشق کیشان
 انیسم شو انیسم شو انیسم
 رفیقم شو رفیقم شو رفیقم
 بده جایم بده جایم بده جای
 بپوشانم بپوشانم بپوشان
 بده نورم بده نورم بده نور
 در ایذایم در ایذایم در ایذا
 تودانا سے تودانا سے تودانا
 بگریانم بگریانم بگریان
 بیفروزش بیفروزش بیفروز
 چه خواهی از من آوده ام پاک
 گرفتارم بسختی از دل سخت
 هوایم می کند چون خاک پامال
 خداوندانه دامن چاره کار
 علاجم کن علاجم کن علاجم
 بده دارد که غم بے طاقتم کرد

توبی دانی کرمی گرم بصد سوز
 ز دست نفس و ابلیس ستم گار
 بسر بار گند دارم چو البرز
 ز استغفار میگویم باقرار
 بد اعمالم بد اعمالم بد اعمال
 ستویم از بنده چون کاه از کوه
 خند ایما با گروه تیره روزان
 مکن شرمند در حشرم ز مردم
 شدم از کرده مای خویش بیزار
 سیه روزم سیه روزم سیه روز
 بر حست اے خدای عالم اگر آ
 بطاعت مای خویشم از مواسا
 خلاصم ده ز نفسم مهربانا
 دعاے عاقبت بخش گنہ سوز
 مکن دورم که مسکین و غریبم
 بیاموزم خدا یا گر چه ز شستم
 چون من اندر غمت و خون تنیدم
 ز نفس کافر آشوب حسابم
 بدین پاک احمد تاجیاقم
 بنور معرفت حسابم بغیر اے
 گنہ بخشی گنہ بخشی گنہ بخشی

غم اندوزم غم اندوزم غم اندوز
 در آزارم در آزارم در آزار
 بیاموزم بیاموزم بیاموزم
 گنہ گارم گنہ گارم گنہ گار
 بخش امی فضل بچون بافضل
 پراندم پراندم پراندم پراندم
 مسوزم مسوزم مسوزم مسوزم
 ترحم کن ترحم کن ترحم کن
 مکن خوارم مکن خوارم مکن خوار
 نویدم ده بغفور معصیت سوز
 بخشایم بخشایم بخشایم
 شناسا کن شناسا کن شناسا
 تواناے تواناے تواناے توانا
 بیاموزم بیاموزم بیاموزم
 قریبم کن قریبم کن قریبم
 بهشتم ده بهشتم ده بهشتم
 شهیدم کن شهیدم کن شهیدم
 اماغم ده اماغم ده اماغم
 شباقم ده شباقم ده شباقم
 بیارایم بیارایم بیارایم
 خطیایم بچون مصطفی بخش

سپیدم گشت موعود از گناهان
 چو آوردم بدرگاهت امانت
 چو من از شکل کارم هراسان
 بده در نیک و بد یارب تمیزم
 بحق مصطفیٰ بانی یک نامی
 چنانم کن که غافل از دو باشم
 یکم گویم یکم جویم چو یک رو
 چو میرم با تو میرم اے خداوند
 نوراضی از من و من از تو راضی
 در دو بگیران بر مصطفیٰ باد
 بر آل پاک و بر اصحاب پاکش
 عزیز خسته جان منظور ایشان
 خداوند ادم چه نور گردان
 فزون تر گشت عمر از چهل سال
 چنهم از عمر رفته یا آتی
 بحق حرست خیر البرایا

گر بیزانم گر بیزانم گر بیزان
 اجابت کن اجابت کن اجابت
 تو آسان کن تو آسان کن تو آسان
 عزیزم کن عزیزم کن عزیزم
 گرامی کن گرامی کن گرامی
 تو با من باشی و من با تو باشم
 یکم دانم یکم بینم بهر سو
 که باشی تا ابد از من رضامند
 زه فرخنده فرجام این تراضی
 که از مهرش درون ماست آباد
 که جان کردند از تعظیم خاکش
 دلش چون آفتاب از نور ایشان
 سیاهی از دور و غم دور گردان
 هنوزم ناامیدی نیست ز انفضال
 که در یک دم کنی هر آنچه خواهی
 کنی یا بوسم از رحمت خدایا

ح

غمره و دلبری و شان خود ادا داری
 خط سبز و لب لعل و رخ زیبا داری

شونخی و شاهسی و نرگس شهاد داری
 هر چه زبید ز تناسب همه کجا داری

حسن یوسف دم عیسیٰ پد بیضا داری

هانم کافریدی از کف خاک
 ندارد رحمت عامت نهایت
 بسین کز عاجزی سر بر نه مینم
 ز کاوش بائے ابلیس بد آئین
 شراب صاف عشق تیز پوشان
 بده یک جرعه از جام سقا هم
 مکن محروم ازان نوشین شرابم
 خدایا زان مے وحدت که تداست
 ز سکر غلبش چون باده نوشان
 بکن غافل ز هر آغاز و انجام
 ز بیم رستخیز و سختی آن
 بکن آزاد از هر درد و غم
 اگر نفسم کشد سوسه غوایت
 ندارم طلبائے دیگر خدایا
 بکن از نور خود روشن ضمیرم
 بود لطف تو مشتاق گنگار
 نوازش کن نوازش کن نوازش
 همه رستم همه رستم همه رشت
 هر اسانم هر اسانم هر اسان
 باسید تو ام شوریده آسا
 تنم می لرزد از وقت تجلی

بکن یا کم بکن یا کم بکن پاک
 عنایت کن عنایت کن عنایت
 معینم شو معینم شو معینم
 غم اینکم غم اینکم غم آگین
 بنوشانم بنوشانم بنوشان
 ز خود گم کن ز خود گم کن ز خود گم
 خرابم کن خرابم کن خرابم
 بکن ستم بکن ستم بکن ستم
 بچوشانم بچوشانم بچوشان
 بیک جام بیک جام بیک جام
 مترسم مترسم مترسم مترسم
 فراغسم ده فراغسم ده فراغم
 هدایت کن هدایت کن هدایت
 تو ما وائے تو ما وائے تو ما وائے
 بصیرم کن بصیرم کن بصیرم
 خبر دارم خبر دارم خبر دار
 صبور می ده اگر بخشی گدازش
 ضلالت جمله دامانم بیا غشت
 بکن حشرم خجیل حق شناسان
 مواسا کن مواسا کن مواسا
 تسلی ده تسلی ده تسلی

	قطعه	
رنگ و بویت جان فرامی یاسمن برکن از دل خار خار یاسمن		امروخت از ناز کی گل یاسمن چون عزیزم آرزو مند نسیم
	قطعه	
بدر که گریست عذر خواه آمده ام پناه ده که بحشمت پناه آمده ام		گناهگار تو ام رو سیه آمده ام مکن ذلیل چو معروف کردیم به عجز
	قطعه	
بلبل پرواز کن از بوستان ورنبا شد پروام از بوستان خوش بود با همدگر با بوس تان چون کنه چون غلب از قابوستان		آن گل رعنا ننماید از چین تا پر پرواز داری باز پر چون گل آید باز و رنگ و بو دهد آه گردد در بیاید اسعوز
	رباعیات	
پیش که برم بجز تو این روی سناه من غافلم از تو دانا آه صد آه		گفتی به محبت عزیز الله شاه تو هم نفسی ز مهر چون جان به تنم
	ایضا	
تو باشی و من فنا شوم در تیر خاک رحم بسزاوار خطاب بولاک		تو بودی و من نبودم ای داور پاک بولاک بود اصل من و اصل همه
	ایضا	
بباد همه چو خاک ره می گززد رحم آید که با حال تبه می گززد		این روز و شبم که در گنه می گززد یارب تو عزیز آبرویم ز آتش

ای دل کافر و مومن ز تو بے صبر و ثبات	کیستی کز غم عشق تو محالست نجات
آفریدند ز آشوب و دو عالم یک ذات	شیوہ و شکل و شامل حرکات و سکنات
انجیہ خوبان ہمہ دارند تو تنہا داری	
اے زبوسے تو بخل غالیہ صبح گمی	پہچ گل نیست بدین ناز کنی کج کلمی
ہمہ سر سبز می شادابی و رنگین رنگی	سنبل و یاسمن و نترن و مریسی
از سر زلف و عذار و قد بالا داری	
اے ہیوت ز تو ظاہر جو ضمیر یارز	در خط و خال تو پوشیدہ ہزاران معجز
ناطقہ در صفت کنہ و مانت عاجز	تا تبسم نکنی عقل نہ گوید ہرگز
کاندیرین آب خضر لو سے لالا داری	
ہست جانے و گر آئی گمش بر تو نشان	یک دم از لطف بیا سوئی عریض ہمار
آہ تا چند کنی از من مسکین انکار	دل و دین بردی و ہوش و خرد و جہاد
دیگر از خسرو بیدل چہ نمنا داری	
قطعہ	
گفتار چہ سود چون نباشد کردار	ہدایت ز نائکہ تا حال گزشت
یک روز نشد کمی گزشتی بار و ست	وز عمر عزیز سی سال گزشت
قطعہ	
آہ گر بے غم تو باشم شاد	عشق و رزم بیاغ باشم شاد
دیدہ تاکے ز دید صبر کنند	اے زبوت مشام باشم شاد
قطعہ	
قامت از پاد آر و سرور را	افگند ہر دم بپایت سرور را
ہر کمالے بر جہالت ختم شد	کج کلا ہے بر تو زید سرور را

	ایضا	
ناپاکی من بیرون ز قیل و قال است تروا منیم همیشه بر یک حال است		شیر منده دلم ز زشتی اعمال است پاک است بکرم پستین بگ خشک
	ایضا	
زا لالیش هر نمط بشوید مارا چون یار عزیز باز جوید مارا		مانده آنکه بنده گوید بارا هر ز آنکه سرشت ماست گمراه شویم
	ایضا	
چون فرض بجود او شمر می هر فرد بنشست و نخاست کس بجز ناله درد		کوهی که همی کرد طوفان زن و مرد دیدیم عزیزا که بیک چند دراو
	ایضا	
دارم دل درد و بند صد گونه خرن از بهر خدای چون نام خود باش معین		اے خواجوا جگان ای سرور دین دانم که شود سهل ز نامت مشکل
	ایضا	
تو خواجه و من غلام و پسران نشوی ورمی پرسی معین درمان نشوی		ما شا که طیب در زندان نشوی باور نه کنم که خود نه پرسی در دم
	ایضا	
از نور یقین دلم بتابان یارب گنجینه به درین بهیابان یارب		بر دم بستم عمر بپایان یارب بے معرفت اندرون من دیرانست
	ایضا	
پیری بر سیر و جرمها گشت مزید درین پوست من خشک دانند و عید		یارب تو کریم و من گنهار شدید مربوخ شود پوست سگ پاک شود

رباعیات

اے نفس لیم از مناسی کج باز
نا چند عزیز از تو فریاد کند
در کسوت فقر با طاهی دمساز
اے با همه عیب از تپای درناز

ایضا

آن نور که یافتم ز انوار تو من
اے جان عزیز پرده بردار و بیا
گم ساختم اے بھرت از کار تو من
تا چند تپسم بشوق دیدار تو من

ایضا

عکس ز رخ فتاد بر دیده من
پیدا شمت که جان و تن جملہ توئی
از نو محمدی دلم شد روشن
چون در تو فنا شدم نہ جان ماند نہ تن

ایضا

اللہ اللہ نور انفاس اللہ
اللہ اللہ زیر و بالا پس و پیش
اللہ اللہ اصل احسان اللہ
اللہ اللہ در چپ و راست اللہ

ایضا

از میم محمد است مبدو بآل
میم و گرش دلیل محبوبی دوست
وز حلقہ محمد است ہر حالت حال
دلش بگر کہ ہست بردہ نش وال

ایضا

شاہ کوئے کہ بس نجل آمدہ ام
از سبکہ ہرے بزخم نہان داری
باروے سیاہ منفعل آمدہ ام
بگر بگر کہ خستہ دل آمدہ ام

ایضا

یارب ز عدم تو حال مارا دانی
نا پاکی من پر سگ نہاند یارب
ہر زشتی ما فردن تر از ما دانی
کاش غم آلودہ ام از نا دانی

دانیلو که اندرون می جوشد	ایضا می جوشد و غافل که چون می جوشد
تا چند گنم یاد صفی احمد را	یارب تو شکیب ده که خون می جوشد
اے آنکه بخت تو پیرے نہ بود	ایضا مثل تو بحشمت من فقیرے نہ بود
این غم کو راست با غمت بدل کن	اے آنکه بجز تو دستگیرے نہ بود
تو رفیق و من باندم آئے چکنم	ایضا چون دست بگر نیست بارے چکنم
می گریم و خبر گیرند اغم را ہے	اے دے بجز ناله زارے چکنم
گاہ شدی و صبر گردید محال	ایضا داغ تو چنان است که داغ محال
او لخت جگر شد جگر صمد پاره	الا چکنم حکم داو چہ محال
بروی تو دو چیز از من او لخت جگر	ایضا یک قوت حافظه دگر نور بصر
از یاد رود و ہر آنچہ آید بخیال	ایضا منظر منظر صاف نیاید بنظر
از نیستیم کرد بستی ظاہر	ایضا بار دگر کم کند چو اول آخر
بازم بکند بحکم قدرت موجود	ایمان عزیز است قدیر و قادر
اے آنکه بدست خود سرشتی مارا	ایضا رسوا نہ کنی با ہمہ زشتی مارا
و لدم چو عزیز از تو امید مدام	کز لطف و کرم کنی ہمیشی مارا
من بندہ احمد ز بامش سرست	ایضا از روز الست سرخوش و بادہ پرست
اے و مالی بمیر از غصہ و غم	یا احمد و با محمد ایمان بن ست
من امی نادان دگر گستاخ ہوا	ایضا ہر لحظہ گناہگار و نادم ز خطا
چون احمد پاک حرز امین است	یارب بحیب خود بیا مرزما
من بندہ خاکی و خطایا بلے حد	ایضا چند آنکہ ز تعدی نیاید بعد و
ہنگام جزا بدہ بخاتم ز عذاب	یارب بکن احمد و آل احمد
چشم سہت بحشمت آہو ماند	ایضا لئے لئے کہ لعینہ بجا دو ماند

ایضاً	
رفتگی زنگاہ من صفی احمد آہ	ورد تو کمر شکست اے نور نگاہ
اے جان عزیز چار دہ سال شدی	از داغ تو آہ آہ انا شد
ایضاً	
رخت از دنیا بسوے عقبی بردی	نیز نگاہن بحشیم من آوردی
دل می تپد از غمت صفی احمد آہ	من ز پشیم تو در حیا تم مردی
ایضاً	
گفتم کہ چو رخت از جهان خواهم برد	آن روز ترا گزاشتم خواہم مرد
اے جان عزیز اے صفی احمد آہ	من زندہ بماندم در ترا خاک بخورد
ایضاً	
زین صدمہ کہ بردم گزشتہ ناگاہ	شد خیرہ نگاہ و گشت چون شام بگاہ
حق بودہ و حق بود صفی احمد کو	انا شد آہ انا شد
ایضاً	
یار رب بہار باد دانش بچہ سان	با آل رسول در جنان نشین بسان
کر از بر ما رفت صفی احمد ما	از لطف درود ما بجانش بسان
ایضاً	
ہر صبح ہر شام بسلوہ گرمی آید	ہر شام ز صبح در نظری آید
ہر دم کہ فرومی رود از عمر عزیز	ہنگام احبب قریب تری آید
ایضاً	
تو رفتی دامن بکمر داوود زندہ	پیرانہ سر از رشتی خود شرمندہ
حالت ز کہ پرسم اگر صفی احمد اے	چون نیست کے ازان طرف آیدہ

بسم الله الرحمن الرحيم

دو غزل درین دیوان در صنعت معقد آمده است و صفحہ آنست که ارکان ایسا
را بهر گونه که تغیر کرده بایک و گریز کند یا معنی و موزون و متقفی بر آید شرح آن بعد
رباعیات که دیوان به ختم رسیده او بے نمود و هو ہذا

ایسا تھے کہ از غزل ردیف الف بمی آید این است

و بداند استم و زرد بلاریزد غم آفرید
ز داوید بسوز آرد بہر خوی حزمین دارد
جنونم را کند افزون ز آزارم نیا ساید
ز شور شہا زندہ ہوئے غم نہان کند پیدا
غم آفراید حزمین دارد نیا ساید ز شور شہا
بلاریزد مہر خوئے ز آزارم زندہ ہوئے
ستم و زرد بشور آرد کند افزون غم نہان
ز شور شہا نیا ساید حزمین دارد غم آفراید
چو ہندوئے جگر سوزد بجادوئے دل آویزد
بر دایمان لب صد افسون روان من بخود لاریزد
خورد خوغم نگاہ او شود بسمل دل شیدا
غم آفراید بلاریزد حزمین دارد بہر خوئے
نیا ساید ز آزارم ز شور شہا زندہ ہوئے
بہر خوئے حزمین دارد بلاریزد غم آفراید

دل شیدا بخود لاریزد دل آویزد اگر آید
شود بسمل روان من بجادوئے بیازارد
نگاہ او لب صد افسون جگر سوزد دل آراید
خورد خوغم بر دایمان چو ہندوئے بت رعنا
اگر آید بیازارد دل آراید بت رعنا
دل آویزد بجادوئے جگر سوزد چو ہندوئے
بخود لاریزد روان من لب صد افسون بر دایمان
بت رعنا دل آراید بیازارد اگر آید
زندہ ہوئے ز آزارم بہر خوئے بلاریزد
غم نہان کند افزون بشور آرد ستم و زرد
کند پیدا جنونم را ز داوید بلاریزد
اگر آید دل آویزد بیازارد بجادوئے
دل آراید جگر سوزد بت رعنا چو ہندوئے
بجادوئے بیازارد دل آویزد اگر آید

جادو نکند چنین سیست بل	با جام شراب و گروش او ماند
ایضا	ایضا
اے آنکه بهر جان نواز آمده	چون مهر سایه دراز آمده
هر وقت کند عزمی سو تو نماز	تا قبله ارباب نیاز آمده
ایضا	ایضا
عمر سیت که چشم دارم از حمت عین	نور کیه رسد ز پرتو عین بعین
هر چند که سخت رو سیاه است عمر تو	انظر لتد یا بنی المحرمین
ایضا	ایضا
خوش کردن دل که سنت پاک نیست	باطل و عجز از مزاج مرویت
آرزون دل بشیوه استنزا	استخفاف و مخروف و لایعنیت
ایضا	ایضا
آنانکه اعز و در خیا لم بودند	احباب من و شفیق عالم بودند
و قتی که رسید وقت بحدی بین	فارغ ز سسرت و ملائم بودند
ایضا	ایضا
رو بر سیرم گر آب رحمت شوی	غم نیست اگر کی خسرانم گوید
ما ز من بزنوب خود که غفاری او	از لطف و کرم روز و شبم می جوید
ایضا	ایضا
استعد که پناه هر دو کون آمده است	طایفه ز عزرا را و زیارت کرده است
حقا که ندرت جبر معراجش	جبریل که دست و در کابلش زده است
ایضا	ایضا
تعظیم عرب عزیز از حب نبی است	فرخنده کس که ایمن از بله ادبی است
اخلاص بیارگر تو ایمان داری	قربان عرب شو که محمد عربی است
ایضا	ایضا
احتمد که نگاه و دیک آمده است	بینای چشم هر ملک آمده است
تاریکی و روشنی از ویافت وجود	بالله که شمع نه فلک آمده است
ایضا	ایضا
آینه تو که آسایش جهان آمده	براست ز ابر و مهربان آمده
بر حال عزیز زبنته کن ز کرم	چون مریم زحم خستگان آمده
ایضا	ایضا
اے آنکه سر سیاه کاران داری	هر وقت غم گناه کاران داری
چون راه نه است امتی از رحمت	بر عاده شمشیر را بداران داری

بصد افسون بردایمان کند افزون غم پنهان	نگاه او خورد تو غم جنو غم را کند پیدا
دیگر	
اگر آید حزمین دارد غم افزا کند بیازارد	دل آویزد بهر خوبی بیازیزد بجا دوستی
دل آراید بت رعنائیا کس از شور و نشاط	جگر سنوزد چونند و موز آزارم زند هوئے
افرد بے قافیہ	
غم پنهان کند افزون بردایمان بصد افسون	کند پیدا جنو غم را خورد تو غم نگاه او
دیگر	
روان من مستم و رز و بسوز آرد بخود لرزد	شود بسمل و دہد آید از او و یلا دل شدید
دیگر	
بردایمان کند افزون غم پنهان بصد افسون	خورد تو غم جنو غم را کند افزون نگاه او
دیگر	
بخود لرزد به شور آرد مستم و رز و دان من	دل شدید از او و یلا دہد آید شود بسمل
دیگر	
بصد افسون غم پنهان کند افزون بردایمان	نگاه او کند پیدا جنو غم را خورد تو غم
چهار بیت اصلی است و سی و شش اینک نوشته شد و اگر فکر کنند	
چند بیت دیگر به تغیر ارکان برمی تواند آمد فقط -	

چو ہند و سیت رعنا جگر سوز دل آراید شود بسمل روان من دل شیدا بخود لرزد خورد خوغم بردایان نگاہ او بصد افسون	زند ہوئے ز شور شہا ز آزارم نیا ساید ز داویلا بشور آرد دہد اید استم و رزد کند پیدا غم نہان جنوغم را کند افزون
ایاتے کہ بطور قطع برمی آید این ست	
بخود لرزد دل شیدا روان من شود بسمل بصد افسون نگاہ او بردایان خورد خوغم	ستم و رزد دہد اید بشور آرد ز داویلا کند افزون جنوغم را غم نہان کند پیدا
دیگر	
اگر آید بیازارد غم افزاید حزن دارد دل آید ز شور شہا نیا ساید بت رعنا	دل آویزد بجا دوسے بلاریزد بہر خوئے جگر سوزد زند ہوئے ز آزارم چو ہند و
دیگر	
دل شیدا شود بسمل نگاہ او خورد خوغم بخود لرزد روان من ستم و رزد بہر خوئے	دہد اید از داویلا جنوغم را کند پیدا دل شیدا شود بسمل دہد اید از داویلا
دیگر	
حزین دارد غم افزاید بیازارد اگر آید بیازارد غم افزاید حزن دارد اگر آید	بہر خوئے بلاریزد بجا دوسے دل آویزد بجا دوسے بلاریزد بہر خوئی دل آویزد
دیگر	
ز شور شہا نیا ساید بت رعنا دل آراید بت رعنا نیا ساید ز شور شہا دل آراید	زند ہوئے ز آزارم چو ہند و جگر سوزد چو ہند وئے ز آزارم زند ہوئی جگر سوزد
دیگر	
بہر خوئے ستم و رزد روان من بخود لرزد	ز داویلا دہد اید شود بسمل دل شیدا

<p>بیدین بیا بنیم ترا بنشین دے بنگر مرا مستم ز تو داغ ترا خوارم مکن دلبر بیا بنگر غم تسکین بد از دم رخ زارم تن خوارم مکن بنشین دے دلبر بیا بنگر مرا گریم ہی ہر دم ز تو بنشین دے بنگر مرا بنشین دے از در در آ از کین مرو بنگر مرا</p>	<p>بگزین مرا خواہم ترا از کین مرو از در در آ ہستم ز تو خواہم ترا زارم مکن بر دلبر بیا گریم ہی خوارم ز بس ہر دم ز تو دارم مکن زارم مکن بر دلبر بیا خوارم مکن دلبر بیا زارم مکن بر دلبر بیا زارم مکن دلبر بیا خوارم مکن در دلبر بیا زارم مکن دلبر بیا</p>
<p>داغ ترا بنیم ترا در دم ہب داغ ہم مستم ز تو بیدین بیا داغ ترا بنیم ترا</p>	<p>خوارم ترا خواہم ترا اگر دم سرت یا دم بیا ہستم ز تو بگزین مرا خواہم ترا خواہم ترا</p>
<p>بکشا نظر کم بین شود در دم ہب داغ ہم بگزین مرا خواہم ترا بیدین بیا بنیم ترا</p>	<p>باز آدگر بام بدہ گردم سرت یا دم بیا ہستم ز تو خواہم ترا مستم ز تو داغ ترا</p>
<p>خوارم ز بس دارم مکن تسکین بد زارم تن بیدین بیا خواہم ترا بگزین مرا بنیم ترا</p>	<p>گریم ہی ہر دم ز تو خوارم مکن دلبر بیا مستم ز تو خواہم ترا ہستم ز تو داغ ترا</p>
<p>بنیم ترا بیدین بیا خواہم ترا بگزین مرا بنیم ترا بگزین مرا خواہم ترا بیدین بیا</p>	<p>داغ ترا مستم ز تو خواہم ترا ہستم ز تو داغ ترا ہستم ز تو خواہم ترا مستم ز تو</p>
<p>بنگر مرا از کین مرو از در در آ بنشین دے بنگر مرا بنشین دے ہر دم ز تو گریم ہی</p>	<p>دلبر بیا زارم مکن در دلبر بیا خوارم مکن دلبر بیا خوارم مکن بر دلبر بیا زارم مکن</p>

	دیگر	
بد تسکین محن دارم ز بس خوارم تن زارم	دیگر	غم بنگر ز تو هر دم می گریم برخ زردم
بیا بیدین ترا خواهم مرا بگزین ترا بمنم	دیگر	ز تو مستم ترا خواهم ز تو هستم ترا داغم
مشو کم بین بیا یارم بده یارم همه داغم	دیگر	نظر بکشا سرت کردم دگر باز آهم دردم
<p>این ابیات هم سی و شش است و چهار اصلی و اگر تا مل کند مثل غزل اول چند بیت دیگر ازین غزل هم بر آید و علاوه بحر هزج چهل بیت دیگر و بحر هزج ازین غزل بر جی آید چنانچه در ذیل نگاشته می شود و</p>		
<p>دارم محن سردم ز تو از درد آذر بر بیا خوارم ز بس گریم نمی از کین مردوارم مکن یارم بیا کردم سرت خواهم ترا خواهم ترا یارم بده باز آوگر بگزین مرا هستم ز تو هر دم ز تو گریم می کردم سرت باز آوگر از درد آذر کین مرد خواهم ترا بگزین مرا در بر بیا زارم مکن خواهم ترا هستم ز تو از درد آذر بر بیا از کین مردوارم مکن یارم بیا کردم سرت یارم بده باز آوگر خواهم ترا خواهم ترا بگزین مرا هستم ز تو بر در بیا از درد آذر هر دم ز تو دارم محن یارم بده یارم بیا خوارم ز بس دارم محن</p>		<p>زارم تن زردم برخ بنگر مرا دلبر بیا تسکین بده بنگر غم بنشین و می خوارم مکن داغم همه دردم همه تنم ترا داغم ترا کم بین مشو بکشا نظر بیدین بیا مستم ز تو زردم برخ بنگر غم دردم همه بکشا نظر بنگر ملولید بیا بنشین و می بینم ترا بیدین بیا دلبر بیا خوارم مکن داغم ترا هستم ز تو بنگر مرا دلبر نشین و می خوارم مکن داغم همه دردم همه کم بین مشو بکشا نظر بینم ترا داغم ترا بیدین بیا مستم ز تو دلبر بیا بنگر مرا زردم برخ زارم تن کم بین مشو داغم همه تسکین بده زارم تن</p>

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَنُورُ الْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَمَشْكُونٍ فِيهِ مِصْبَاحٌ

نور الحق

الحمد لله کہ دیوان نور افشان خورشید بدایان کہ از مشرقستان ذہن رخشان و
فکر درخشان مہر سپہر سخندانہ شمس سیکما معجز بیانی ضیائی عرفان جلالی ایمان
خدا بنشی محمد ولایت علیہ الصلاۃ الخاطب بہ محمد عزیز اللہ شاہ متخلص بغیر

حسب اجازت

خدا بن شاہ احسان مخدوم عرف ڈاکٹر حاجی محمد احسان انصاری
صفی پوری مرید خاص حضرت شاہ محمد عسکری اللہ
بہنام حافظ فیاض الدین پرنسٹن

ابو العالی سٹیٹم پریس اگر زمین چھپا گیا

دیگر		
دیگر	<p>دردم همه بکشا نظر گردم سرت باز آوگر دردم همه باز آوگر گردم سرت بکشا نظر</p>	<p>داغم همه کم بین مشو بارم بده یارم بیا داغم همه بارم بده یارم بیا کم بین مشو</p>
دیگر		
دیگر	<p>باز آوگر گردم سرت بکشا نظر درد همه بکشا نظر گردم سرت باز آوگر درد همه</p>	<p>بارم بده یارم بیا کم بین مشو داغم همه کم بین مشو یارم بیا بارم بده داغم همه</p>
دیگر		
دیگر	<p>دارم محن خوارم زبس یارم بیا بارم بده هستم ز تو باز آوگر گزین مرا بارم بده</p>	<p>زارم تن تسکین بده داغم همه کم بین مشو مستم ز تو بیدین بیا بکشا نظر کم بین مشو</p>
دیگر		
دیگر	<p>دارم محن هر دم ز تو خوارم زبس گریم همی</p>	<p>زارم تن زردم پنج تسکین بده بنگر غم</p>
دیگر		
دیگر	<p>زارم کن از کین مرو گریم همی خوارم زبس</p>	<p>خوارم کن نشین دمی بنگر غم تسکین بده</p>
دیگر		
دیگر	<p>باز آوگر گردم سرت گریم همی هر دم ز تو</p>	<p>بکشا نظر درد همه بنگر غم زردم برخ</p>
دیگر		
دیگر	<p>زردم برخ بنگر غم هر دم ز تو گریم همی</p>	<p>زارم تن تسکین بده دارم محن خوارم زبس</p>
دیگر		
دیگر	<p>زردم برخ گریم همی هر دم ز تو بنگر غم بنگر غم هر دم ز تو گریم همی زردم برخ</p>	<p>زارم تن خوارم زبس دارم محن تسکین بده تسکین بده دارم محن خوارم زبس زارم تن</p>

ز فریادش تبکین خاک بر آب زبان گویاست از گویای او جهان ششدره حیران ذاتش ز تشییع که میدانه منزه	ز حکمش آتش بتیاب ورتاب نظم دنیا ز بنیامش هر سو مبهر از تخیل صفاش به تنزهی که میخوانی مشبه و
--	--

و پاکیزه ترین گفتار که پس از حمد بر زبان آرند - و شام و سحر وظیفه دارند - بنایش حضرت مصطفی است - که اذ نزل تا ابد امام انبیاست - عین الیقین از غنیش دیده و - حق الیقین از غنیش روشن بصر - نه در یک رنگی ذاتش گنجایش دوئی و نه در یک رنگی صفاتش و خل منی و قنوی - محمد رسول الله - هم نقش نگینش - و قنوجین او ادنی از خط جنبشش - خضر و وادی طلبش خشک لبی - مسیح از اعجاز لبش ورتاب و تنبیه - صبا در بارگاهش خاکروب - گل از خار غارش در آشوبه آسمان بالا سرش به تکین - زمین زیر پایش به تسکین - صورت و معنی از جود و جودش موجود - و نیا و آخرت از مقصد قصدش مقصود - عرش را از خاک پائے افرازش دعوی سرفرازی بر کرسی نشسته - بهشت را از بهار جمالش سربزری جاوید رنگ بسته - تکینه از لبش در شور انگنه - شریعتی از دهنش در آرزو چاشنی خاتم البنین طغرائ غرائی توقیعش - یا ایها البنی انا ارسلناک شاهد او مبشر او نذیر او توقیع و قیعش - انبیای سلف متمنی جمالش اولیای خلف متوقع کمالش - دیده از پر تو دیدارش خورشید و خشان سینهاز نور خسارش آینه جان لراقمه

هر که ولایش بدش محکم است حجت حق آمد و ختم الرسل و کنیت نبی از کرامات او	خواجہ این عالم دآن عالم است باز پسین پیشرو خیزد و کل مژده یافت ز علامات او
---	--

عین پاکیزه
نظم آید و از آن
نظم آید
عین پاکیزه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آفریدگار مطلق که انسان خاکی را به زمزمه گویائی گرم نوائی بخشید تا اگر به تنایش
گویا نشو و ناسپاسی محض است و گویی که طلاقش را یگان پاشید و پاشید و پاک
که خلاصه آفرینش و نور دانش و نیش خواجه هر دو سر حضرت محمد مصطفی صلی الله
علیه و علی آله الاصفیاء و اصحابه البررة الاتقیاء فرمود که تا نخست بسیاس و او نیز داند و کلام
بلاغت نظام را بدین حسن انتظام نیاغازند بیایان نرسد - و چون ناتمام ماند بدرونها و نور
نرود و مرتبه پیرائی نیابد و انبساطی از وی صاحب دلان نرسد - از سماک تا سماک و از خاک
تا آبگینه پاک هر چه هست از آیات اوست - و از صورت تا معنی و از جسم تا جان
مظهر نفی و مظهر اثبات اوست لیس اقامه

منور جسم خاک از نور جان کرد و
فروروشن سواد چشم بنیش
منز او را خودش را زو نیازش

خداوندی که این کون و مکان کرد و
از رنگین بهر آفتاب بنیش
خبر و سرگشته از ادراک رازش

و از جنبی که چشم از پر تو دیدارش روشن نشد شوق نظاره بدل نهفتن - بطلاق ابروئی که
محرابش از دیده بلا طاق است حکم نماز فرمودن - و از چشمی که افسونش
از تماشا افسانه نگشت خواب از دیده ربودن - از کاوش مرگ گانه که چشم بر همش
نزد و بیشتر با بدرون شکستن - و از آئینه زخساری که در چشم خیال پیره نمود دیده
و بجزرت در پیوستن - و از لبی که با المشافه بگفتار و انشد صد حرف راز بگوش رسانیدن
و از دهانی که گمانها از او را کتکته مفهوش معدوم میشود و اثره آسا سرگشته
گردانیدن - سخن کوتاه از سرتاپای به تخیل هر عضو محبوب خدا و تشویر افکندن -
و به تصور آموزی خط و خال حضرت مصطفی به کشمش جان کندن - خاصیت
این هوش بر بایلین است که بایات موسوم اند - و دانایان را بعلم معلوم و به فهم مفهوم
و نادانان از کفر معانیش محروم لراقمه -

اینش افزای هر سخندان	اے خوشا و فریب دیوانے
که نوشت ست نظم نغز چنین	فکر جان پر در عریض بین

و از آنجا که دارا گیتی انتظام هر کار به بسبب وایسته است مشیت
کار سازی نمود - و بکرم جف القلم با هوکاشن چاره پر دازی فرمود - و بابی که در
اندیشه نبود از عالم غیب بکشود - بلند اقبال سعادت نشان معروف بچوهری
محمد جان سلمه الرحمن که رئیس سندیده است و چشم و چراغ چوهری محمد عظیم و نام نامیش
چوهری محمد حلیم بزیارت حضرت مرشد پاک نور سرمدی خادم صفی محمدی قدس سره
در صفی پور آمد - و به تو احد غلامی پیش فقیر مجبور آمد - و از دالای همت والا
برگذاشت - و از سر هر مهر از سر کیسه برداشت - و دیوانه از آنکه مسنی به
نور تجلی است بطبع فرستاد - بعد می که از پیشتر بسته بود و بفرج او فوایا نمود
و او محبت داد - که با نطباع مشتهر گردد - و این گننام در گروه انام نامور -

صورت رحمت ہمہ سرا تا پیا	سید عالم سند الاصفیا
شافع ما و ہمہ آقا قیسان	جرعہ کشش صاف بیش ساقیان
عقدہ کشاکش امم و انبیاست	ہر کہ بود پیر و او پیشواست

اگر نکتہ شناسی دریاب - و از سرا خلاص سر متاب - کہ میم محمد از مقدم اشارت است
 و حاج احمد عبارتے - و میم ثانی از موخر تصریحی - و وال از دین تشریحی - پس مقدم حمد و
 موخر وینہ سر این معنی است - و آنچه خیرہ سران سبے مغز گویند ہمہ لایق لراقمہ
 و مہدم از غیب و رودی براو - بروے و برآل فرو مہیدہ خود چون حمد و نعت ہر زبان
 آمد و دل از سرگشتگی بجان آمد کام و ناکام فقیر ناچیز محمد عزیز المدد عزیز عرف
 ولایت علی ولایت بن منشی محمد یحیی علیخان کہ وصفی پور مسکن دارد و ضمیر ہے کہ
 بہت فرامی بخاید کہ این جریدہ چون خریدہ بجان خریدہ از جواہر معانی بسک نظر کشیدہ
 نور تجلی موسوم است - و برنگ و بوسے نعت چون گل تر جانفزای ارباب علوم
 اینک دیدہ را بچشمی چشم روشنی کہ سیمہ باری از سواہر صفیہ چشم اندرست و دول نشکفتگی
 نوید کہ تازہ گلزارے و زمین شعر پیش نظر است و نگین نوا یان را گل از زمین چمن بشکفت و غزل
 سر این دانند کہ اگر بلبلہ گل شکفت چنین خوش گفت تعالی اندان نگار نظر فریب نہ بد انگونہ
 دلکش است کہ جاننا بخون ورنہ پتاند - و بنام ایزد این کلام نشتر دل نہ بد اغایہ
 و برون خراش است کہ مہمیش باند مال رساند - بغمزہ ناویدہ ہنگامہ افز و ون -
 و بہ عشوہ ناشنیدہ بے ہوش نمودن - بانداز پوشیدہ جان بر لب آوردن - و
 بچمن در پردہ فریفتہ کردن - بہ تکلمی کہ از زبان تا بگوش نرسید جگر بناخن خراشیدن
 و بہ تبسم کہ از لب بمشاہدہ در نیامد مک بزخم دل پاشیدن - از زلفے کہ نسیم پوے
 اند و نیافتہ سر بسر در بلا انداختن - و از سرے کہ سرش سر سمری و سرے نگذشت
 شوریدہ سر سناختن از گوش کہ گوش آوازش نشنیدہ بنا گوش حلقہ بگوشی سفتن -

بسم الله الرحمن الرحيم
 اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وعلى آل محمد

روشن ز جمال تو بهر وجه مکانها
 آوازه نامست به زمینها و زمانها
 بخود ز تمنا کس تو تنها و روانها
 بر هم زده وصف تو بیاینا بزبانها
 در هر شب و هر روز ز شان تو نشانها
 هر نافه ز بوی تو چو ریاحین جهانها
 مرغان تو سرتیز بایا چو سناها
 معراج تو ز بنار نیاید بگمانها
 اسی پیش براق تو ز کف رفته عنانها

ای روی دلارای تو آئینه جانها
 اسرار جبهت نیچکه از شورا و امانها
 پر خون ز تماشای تو هر دیده و هر دل
 در خطاشده از حرف تو هر خامه و نامه
 حسن تو دلا فر و فروغ تو جهان سوز
 هر جلوه روی تو همه آشوب ز بوی تو
 چشمان تو خوریز نگه عده انگیز
 انجا که توئی جز تو که باشد که دو باشد
 پس مانده خیالات ز چالاکي رفتار

بر خیز عزیز از سر جان گر توانی
 یادش کن و یکسوزن ازینها و از انها

نامور باد بانگو نامے بُو بُو
 سپر گرد و بصد جوان بختے بُو
 کام راند بکامگار ہیا بُو
 تو امان دین و دولتش بخشد
 ہیزیر از عسکریز پر تقصیر

ایزدش باوا کرم حامے
 در پناہ خدا ز ہر سختے
 زندہ ماند بنام دار ہیا
 منعم پاک راحتش بخشد
 داورا چون وعاست کار فیتہ

دورین دیوان چند غزل کہ در اوزان مزاحف است از ہر دل مولوی آبائی
 محبی منظر الحق بیر ستر کہ نور العین جناب حمید انتساب مولوی احمد المہر رئیس
 بہپورہ است۔ و اکنون بہ شغل بیر ستری در ضلع چمبرہ مرجع روزگار زینت
 افزاے آن معمرہ۔ بہ گفتار در آمدہ ہماناکہ طبع معنی پسندش میلے بچپن
 کلام دارد۔ از نکتہ سنجی و سخن شناسی بر صفحہ دل مے نگار د۔ چشم دارم کہ
 صاحب نظران از مرد مے و دیدہ ور مے بہیزان کرم بخشند۔ و اگر نا سنجیدہ
 یابند بکمز نے خردہ نگیرند بگران سنگے ہوشند و بہ سبکسری ازین بیایہ نہ بخشند۔

قطعہ تاریخ

داو زیب الطباع این نسخہ را
 تابا ماند برز بانہا و اکما بُو
 طبع شد نور تجلی پر جلا بُو
 ۳۲۰

چون محمد جان عالی مرتبہ
 یادگار م کرد شایع در جہان
 مصرع تاریخ گفتہ اے عزیز

تمام شد

زهی چو کعبه بطاق ببرد زهی چو هلاک و چشم شهلا
 دلم بشوق تو پاره پاره مو چشم مشتاق یک نگاه
 بنمود جانی خدا نمائی چو ذات پاک تو مصطفی
 بهفت پرده مرز آیم که گز چشمه اشارت پاک
 اگر چه دانه که بی نیازی شهید عشقم که جان نثار
 کمن جدا به بخوش اولی که جانفروانی آشنائی
 و اشک گلگون و دیده چگون درون مژگان
 لبش سیر بهشتی خیرم که در هواس تو خاک نیرم

ز سحر چو لبست بختال هندی ز سحر چو محف بر روی
 گسی کرشمه گسی اشارت بکن ز رحمت باشتی
 توئی که هستی بهر ادانی به از کلیم و به از میثاق
 بدیده آیم بهر شتابم دوم بگویت نگاه آسا
 ز پاک بازمی عشوه سازی بکن نگاری بجانم
 و گرنیالی ز دلربائی فانت روحی و منکاحی
 فان قلبی علیک مغفون و منکاحی رجالات طبا
 اگر گزیم کجا گزیم که جز تو نبود ملا و ما و

عزیز کردی دلم ربودی زور و فرقت غم زدوی
 فیا حبیبی و یا طیبی اموت بالشوق و التمنی

۵

بیاد ستگیر می بکن دستگیرا
 دلم بر سر دوز از حیرال منور
 من ولان عشقت زبانه هرزه سخنی
 چه حاجت بدرگاه تو عرض حاجت
 ندارد کس از انبیا این فضائل
 توئی مرجع هر دو عالم که باشد
 شفاعت کن اسنان هر دو گیتی
 ز تفضیل شیخین سر بر نه پیچیم

فاهاق از دست زنباکش را
 که در شانت آمد سدا جانمیرا
 دل به تعلق سوز عاشقی را
 که روشن بود بر تو روشن ضمیرا
 فاعطاک مغطی عطارد اکبیرا
 نیازی تو هر بنی هر دو عالم را
 بر حمت بکن التماسم پذیرا
 که در وصف آن هر دو گفتی و زیرا

عزیز آمد از هندی بر آستان
 القدر از فوزا عظیم جیس

۶

اب نهت آینه عرفان ما
 پر تو حسن قونور جان ما

تاز و انانی پسند افتاد نادانی مسرا
 کرد و ارسته ز خویشم عشق روی مصطفی
 سخت رند لاابالی گشته ام از شوق او
 هر چه موجود است در چشم وجود پاک او است
 تا منم کی راه یابم در حسدیم را ز او
 محو خواهم کرد یارب سر نوشت زشت را
 گر بیایم برورش از بخت جای بستر
 وار داند بوسه از مویش ز سودایم مگر
 سوختن منخواهم و با سوز مردن همچو شمع
 گفتم طوبی سحر مرآت که جانم خاک و
 یار رسول الله بخوانم جانب دارا بیسلام

زین سلمانی خوش آمد نامسلمانی مرا
 میروم از خود هر مشرب که میخوانی مرا
 من نیم اسفنج پاک آنکس که میدانی مرا
 مرشدم تعلیم کرد این سر حقیقتی مرا
 کرد جز از خودم تعظیم ایامی مرا
 بردش فرسوده گرد و کاش پیغمبری مرا
 بوریانی بهتر از تخت سلیمانی مرا
 این سر شوریده دارد در پریشانی مرا
 در شب هجرش بنام شد شرم عریانی مرا
 وار و این می تا قیامت مست سبحانی مرا
 تا نیاید از وجود خود پیشیامی مرا

کرد شیرین اشکبارا گریه شوقم عزمی
 میدید صد لذت این خوشنابه افشانی مرا

۳

ای از تو مباحی چه ز ماننا چه زمین
 بر نقش کف پائے تو در سجده افتادند
 خدام تو بر جن و ملک آمر و ناس
 وارد شرف از نعمت انعمت علیکم
 یکیک چون غزالان حرم صید تو گشتند
 باشد ز تو آرایش هر نقش که باشد

حقا که توئی صدر درین شاه نشین
 سودند ملائک بمبا هات جبین
 عشاق تو فارغ ز چاهنا و چنین
 دین تو که پاکیزه ترست از همه دنیا
 آنها که کشیدند کمان ز کین
 اسی نام تو فر تاب سحلا و نگین

چون جان عزیز آنگه گرفت انس نبامت
 شد سینه او پاک ز آرایش کین

۴

تا خداترسی که گوی بد مرا
تا غم آورد دل آتش زد مرا
حق نخواهد کرد هرگز رد مرا

کی خلاف شرع باشد عشق او
سینه من شد گلستان خلیل
کرده ام او را بجزوبی قبول

میزیم تا کام و حشر عشق عزیز
میکشد این سختی به حد مرا

جان بلب آمد ز بیانی مرا
یا حبیب یا رسول معظم
بر سرم آورد سودا صد بلا
اللہ اللہ آن دو چشم سرمه سنا
مرحب صد مرحب صد مرحبا
یا محمد علی الصلوة و السلام وحید المقتدنی
جز تو امی ز آغاز محبوب خدا
انت الہی بالتولی والعطا
اے حدیث از جمالت و الضحی
گر نمی بودی تو ختم الانبیاء
منشا هر مبتدا و منتها

یا نبی اللہ یا خیر الوری
رحمت کن تا بمیرم و غمت
تا دم در حلقه گیسو تست
سحر با دار و ز ما ز غابض
گربانی از کرم اندر دم
حاضرم هر چند دورم از درت
لیس فی الدارین مطلوب العضا
چشم از کردار زشت ما پوش
سایه بر مانگن اے آفتاب
تا بد گشته بودی عقل کل
احمده علیک ما اندر یقین ما تونی

مے چید از درد بخوری عزیز

یک زمان از لطافت سو او بیایا

بر جمال بے ثبات دل فدا و جان فدا
چون نظر لی بر ده اندر دیده بنیاسه
یا حبیبی انت بنو ب: بیثبات فدا

یا محمد علیک السلام یا محمد یا بنی یا معظم
می نماید جلوه حق آفتاب حسن تو
یا کد امن کن اگر من عاشق تر و امنم

<p>گوشه چشمی که عین رحمت یار رسول الله آه از دور حبه مشکلم آسان کن و سویم نگر عفو کن گر کفر از ما سوزند اشتیاق تو که در حال با خراب گوید تو عشقت که جانها بخت در زینت بنیم و حب الله را یا حبیب درو و عالم جز تو کیست</p>	<p>چند گرید و دیده گریان ما می توانی گر کنی در مان ما ای پرستش مشکل آسان ما ای جمالت صورت ایمان ما بخود بیایم که شد و امان ما گر تو یکایک جان میکنی قربان ما در مصطفی ناطق بود قرآن ما ولی ما یار ما سلطان ما</p>
--	--

۵. جان زنده در تن آرد اس غریز
 هر دم از لغزش لب خندان ما

<p>ایزد که برگزید محمد علیه السلام را تصویر عکس تو بر مجسم شد بر پیش بر عیشش و در یکدم بنیریل غاش کیهش و تا سدره چو آن مرد مک خود جمال الله گردن چون قریب بعد حرم</p>	<p>بے مثل آفرید محمد علیه السلام را آئینه چون بدیچ بر منی الله علیه السلام را جذباتش بخود شید الله علیه السلام را اندر بار و وید محمد علیه السلام را در چشم هر سعید محمد علیه السلام را منظور هر بعید محمد علیه السلام را</p>
--	--

۶. گر عاقبتی در نیز موحد شو
 تا بن گری وحید محمد علیه السلام را

<p>بر دل خود جلوه احمد علیه السلام را آفتاب عارضش بر تو نلکند ایکه از سر حقیقت غافل</p>	<p>آفتاب بے در نظر آمد مرا کرد سر خوش نشه سر دم مرا چند گوئی کافر دم مرا</p>
---	--

در اصطلاح سوره نوح مکتوب در نظم معلول فاعلات ماضی و مضارع و بادیه

آرزو داشت که می بود بجای شرب

کعبه پوشید سیاه از غم و ماتم آرس

منظر باشش همانا که دم نزع عزیز
حل کند عقده دل عقده کشای شرب

۱۳

عاشق ویدش دوا نچندانی دانست
کنه اسرار آلمی نتوانی دانست
نکته دایره باقی و فانی دانست
دل را در بر خود بر رویانی دانست
معنی مخفی ما اعظم شانی دانست
نه در اول نظر کرد و نه شانی دانست
انچه بشیند از و حال زبانی دانست
تا نسیم سحر می مشک فشانی دانست
راه آن کوچه سر شکم زروانی دانست
هر که دید اشک مرا جوهر کانی دانست

هر که از نور نبی سر معانی دانست
تا ندانی یقین عین احدی را
عقل چون دیده در کرمی و پیش نظر
مرحبا لذت عشقش که گدای در او
چون بدانست و لم ظاهر و باطن او را
هر که در کثرت از و دید جمال وحدت
و اعطی شهر نجست از و لیاقت
هر سحر کا کل او غالیه نسائی آموخت
من اگر تا در پاکش نرسیدم بار
خون دل در غم او لعل بدخشان گروید

عاشقی داد عجب ذوق تلاوت به عزیز
دید چون عارض او سحر مشانی دانست

۱۴

بس بے خبر ز راز نهان محمد است
او صورت و آئینه جان محمد است
آدم بحکم و روح نشان محمد است
روغن دلی که تبه جان محمد است
لایب فی مظهر شان محمد است
روح القدس شهید بیان محمد است

ز ابد ز متلکم گمان محمد است
حق در ازل بجلوه خود کرد عشقی
سین عشق شاه و عشق کجس محمد
می تا بد از محبلی نروان چو آفتاب
این کائنات و هر چه در و است نشین جنت
بیواسطه ز نیت بے حشر میزند

میزیم شوریدہ سر و حلقہ عشاق تو
می فریبید ہر دم از عشقت بہ نیہ نگ در
انت للابرار حصن انت حرز للعصاة

فارغم در سایہ کیسوی تو از ہر بلا
این جہان و آن جہان ولد اودہ دیوانہ را
انت خیر الناس خلقاً انت ختم الانبیاء

۱۰

میدہ اند فرانت جان ز بتیابی عزیز
یار رسول اللہ از رحمت بخوانش یا بیا

سرمایہ مستی بنود بوسے تو تنہا
تن ہاز تجلات تو ہر نگ بجب انہا
گروید مکد ان خراش دل ^{غیر} یکلے
رخصت نہ ہد شرع کہ گویم جز ^{غیر} اکت
وید نہ لایک چو عباس عبت
کیسوی تو افکنده بلار اکبشا کش

اے اگل روے تو بصد رنگ چمن با
جانہاز تو لای تو دمساز بہ تنہا
شور لب لعل تو با عجب از سخنہا
اے ختم ریل مہر تو شد مہر و نہا
کروند ز بتیابی دل پارہ کفنہا
آموختہ چشم تو بہر شعبہ فہنا

۱۱

در یاب ز رحمت کہ عزیز می ابوایت
جان میدہدایے منس امت بجز نہا

آو تا چند بکریم بہو اے شیرب
روز و شب در دل دور چشم خدا بینست
بارک اللہ کہ وار و چہ جمال مسکین
کہ چہ کہو چہ است ز ولای مصفا مملو
پاک بین می نکرد عالم لاہوت و رو
نا تو است ز نیامی اگر چشم بتان
شیرب آن خطہ اندوہ رہا بہست کہ است
از لطف خوبان شود از نور و نشان چو شعاع

تا کجا خون خورم از شوق بر اے شیرب
دلبر عشوہ گر ہوش رب اے شیرب
ترک آئینہ رخ جلوہ نماے شیرب
میشو اہل نظر محو صفاے شیرب
اللہ اللہ چہ وسیع است فضاے شیرب
سرمد ویدہ کند خاک شفاے شیرب
ہفت اقلیم ز ہر گوشہ فدای شیرب
گر بسودانہ کشد سر ز بلاے شیرب

<p>اصدا و هم دار و زیر نگ وجود تو بتیاب و راند از خود را بچشم اندر</p>	<p>ای کف در انکارت اسلام و راقارت گر شردی بیند هنگامه رفارت</p>
<p>۱۷</p>	<p>هر زره چو خورشیدی از جله گری تابد بر خاک عزیز افتد گر بر تو انوار است</p>
<p>عصمت انبیاء عصمت اوست عقل کل خاکبوس حضرت اوست مهر زخم دل ملاحت اوست کریم پاکان روند خود به بهشت و اعطاء محذر ز چون و چرا شور کن از مقام کان آمد او ز سدا با حق آمده است حکمت آموز بهوشیار است لذت عشقش از اولیس بر سر در دوعلم جزا و می بسند کرد زنده چو سینه آمد و گفت</p>	<p>اعتقاد همه بجهت اوست نور ادراک اوز بهمت اوست عالم زندگی جراح است اوست بمه آکیم بر شفاعت اوست طاعت کردگار طاعت اوست آیت از ظهور سطوت اوست امداد که حق بصورت اوست هر که دیوانه محبت اوست جان سپردن بجهت اوست این نگاهم ز عین منت اوست دور من چون گذشت نوبت اوست</p>
<p>۱۸</p>	<p>گشته ام ای سزای اهل نظر کز گنایم نظر بر حمت اوست</p>
<p>یکه از کفر برگشته به عشق مصحف رویت کنند گشته از سودا خیم هر تیغ گیویت هزاران نیم بسمل بر سر خم خسته افتاده تو آن محبوب ربانی که در عشق تو میگردد</p>	<p>یکه اسلام را کرده فدا غمال بند ویت ای سرمد بلا دار و کند هر سر موییت هزاران عاشق رسا شده جان داده در کویت میجا بالیب جان بخش هر دم بخود از بوییت</p>

این نکته آیتیست بر حسن بیان او
گر بر هوا رود بکشد باد عیش
کوثر که در بهشت برین موج میزند
مصحف ز نفس ناطقه اش میدرخیزد
گر بر زمین خرامد و گر بر فلک رود

میم جمال میم و بان محلی علی است
تیری که از کشاد کمان محلی علی است
جوشان بعش مهر و روان محلی علی است
بے حرف و صوت سر زبان محلی علی است
حقا که دلفریب هر آن محلی علی است

دست خداست دست رسول خدا عزیز
سر خجسته علی ز توان محلی علی است

این مجیر از عالم دیوانه دیدارت
هر دیده کند رنگین تاب گل خسارت
دل غرق بخون گردد هر دم ز خیال تو
افسون و چشم تو شب تاب پیش دارد
جز درد و بجز سودا بنفشه نبود آنجا
بر خاک تنید آدم تا دید جمال تو
هر صبح ز بیتیابی هر شام ز بخوابی
خورشید بچشم اندر چون دیده شود فردا

آزاد ز هر کاری در بند سرو کار است
از سدره پردانا هر بلبل گلزار است
هر لحظه شود بخود آتش که بود یارت
در گفت نمی آید افسانه به یارت
صد یوسف و دلاوه گم گشته به یارت
بے عشق ننگد کس در پرده اسرار است
با جوش و درون گرید چون ابروان فگار است
امروز اگر آید در سایه دیوار است

خوش باش عزیز اکنون چون عاشق اوستی
زین پس نبود کار با سحر و زنارت

۱۵

از روز ازل جا هم گردید گرفتار است
مجدوب نگاهت را مانع نبود صبا
حقا که تویی ساقی در می کده باقی
تو گوهر کنونی از زرخ بس افزونی

آشفته و سرگشته در طره طار است
ساغر کشد و بنید از خانه خوار است
تا دورا بد گرد و چپانه سرشار است
در ویش طلبه گار است بیایه نذر دار است

تو آنی که باشد در شوق تو هر دم
 کجا این جمال و کجا این ملامت
 بیاتاً فراموش کنم هستی خود
 تو خوشخوئی و رحمتی ورنه هر دم
 تو داد قیامت دهنی ورنه فردا
 فدای تو هر لحظه صد جان فدا
 ایاساقی کوثر از سیر چشمت
 کند سجده خورشید محشر چو بیند

کلیم با الله و آرزو کلام است
 همسانا چه نسبت بنهاد تاملت
 کنم یاد تا چندی هر صبح و شام است
 که باشم که دارم امید پیامت
 بغیر یاد پیش که آید قیامت
 هزاران دل پاک قربان تاملت
 بسازم بالغام سیراب جامت
 تجلای روعی تو بالا کلامت

(۲۰)

عنبرینا در احمد حسین ۱۰ حد را
 ندوانی که در وحدت آمد کلامت

این پیکر پاکیزه نه جسم است و نه جان است
 بے عشق بمین صورت محبوب خدا را
 بگذشت بے قرن و هنوز از اثر او
 دارد ز بلا در خشم هر تار جان را
 خوشخوئی او کرد مسخر دو جهان را
 خون میخورد از طاعت خود شیخ بخلوت
 بالاتر از ان نیست که حق گفت لعل مرک
 در گوشه نشیند چو قضا بنگر و او را
 چنانیکه کند جلوه با ظواهر حقیقت
 تا پیر خرابات خرابست ز شوقش
 در هر دو جهان طالب جزایست

آنست که گوئی همه خوبی همه آنست
 حسیست که جبریل بحیرت مگر آنست
 آن شور ملامت نمک زخم نه آنست
 آن زلف که سرایه آشوب جهانست
 این دلبری و ناز که دارد دگر آنست
 تا محسوس مراد از دل او پیر مغالست
 هر آنچه که از پاکی ذاتش بگمانست
 آن چشم چه ترکیست که تیرش یکمانست
 هرگز به چنین است در آنجا نه آنست
 خاک درش اکسیر و زاکسیر نشانست
 در باب اگر مرد خدائی که چه نشانست

<p>تو نورغی و در کعبه گریست جمال تو بسی در ایامی ابرویت دم شمشیر پوشیده یگانہ آمدی شور ملاحمت با خود آوردی سلامت میفرستم با محمد تو که از لطف</p>	<p>و بد پر سر خلیل و سر بند در طاق ابرویت بسی در خاک غلیظه زیر چشم جاودیت نیم مانند نجوبان دو گیتی وضع نیکویت نسیم صبح بکروزم پیایم آرد از سویت</p>
--	--

<p>عزیزت در خون می آید هر دم ز بیتاب بشان حضرت خادم شهیدش کرد هر خویت</p>	<p>۱۷</p>
--	-----------

<p>هر صبح رخ آورم بسویت هر وقت کلیم داشت تیاقت حسن است و تصور حالت ستانہ کند فرشتہ گان را آئینه چین بزنگ پنهان روشن همه تن وجود آدم بلبل به فغان ز بے نوائی خورشید و بسایه ات رخ مهر حق از تو نمیکند جدائی بگریست همیشه از خیالت</p>	<p>تا صبح دگر زیم بسویت هر خطه سج و گفتگویت عشق است و نشاط آرزویت جوش می پاک در سویت حیرت زده صفائی رویت از جسلوه عارض نیکویت گل غرق عرق ز رنگ و بویت سودا و سدا بل از مویت نادید که نازک است خویت این دیده ندید میو ضویت</p>
---	--

<p>بر خاک تپد عزیز هر دم تا خاک رخت شود بجویت</p>	<p>۱۸</p>
--	-----------

<p>با کودکی می فرستم سلامت بر رحمت بیامرز هر آنچه کردم نکردم سدا پاک آیم بکویت</p>	<p>تو پایی کین پاکم از فیض عامت مراد و دو گیتی بس است این کرامت من و بے نوائی و گنج ندامت</p>
--	---

	<p>ابن کثافہ عزیز انظر پاک زمانے کاین نور ہماست ہماست ہماست</p>	(۲۱)
<p>رازش نہ گفت و مخ و نار ایہانہ ساخت بیخود قناد و سکر پلا را بہانہ ساخت سودا فرود و دفع ہمارا بہانہ ساخت افسون نود مید و شفا را بہانہ ساخت جائے کہ جرم دید عطارا بہانہ ساخت اندوہ بنیوائے مارا بہانہ ساخت</p>	<p>زادہ بیاس شرح راسی را بہانہ ساخت صوفی کہ نور جلوہ آن حسن مست دید گستر و سایہ بر سر مازلف پر خمش افگستہ چشم او سوے بیمار خود نظر او ہر چہ کرد مید ہداز خویش نشان بکریست از محبت پنهان مادم</p>	
	<p>ایمال ناز کرد ز رحمت عزیز را بر خاک او گذشت و وفارا بہانہ ساخت</p>	(۲۲)
<p>خورشید بہر صبح پرستار جبینیت بسمل شدہ ہر سخت کمانے ز کینیت ہر آنکندہ شیفۃ خاک نشینیت بر دوش کشد غاشیہ جبریل بنیت بوسند ہلایک بادب خاک زمینیت آنی تو کہ روشن شدہ آفاق زمینیت</p>	<p>اے یافتہ حسن از رخ پر نور تو زمینیت ہر گوشہ نشین کشتہ تیر نگارست اورنگ نشینان اگر آیند بہا بوس ہر بار کہ بر خستے رہو از نشینی ہر جا کہ نہی پائے بر قار زمانے بے نور فاندست مکائے و کینے</p>	
	<p>از پرتو او یافت عزیزین ہمہ جلوہ دم نیزند آدم اگر از پاکی طینیت</p>	(۲۳)
<p>تا کجا گریم ہجران یا محمدا علیہ السلام الغیث یا حبیب پاک یزدان یا محمدی علیہ السلام الغیث عاجز زمین نامسلمان یا محمدی علیہ السلام الغیث</p>	<p>میکشد بختہ بحرمان یا محمدی علیہ السلام الغیث چارہ کارم توانی کرد گر لطف کنی میفرید نفس ز شتم لحظہ لحظہ روز و شب</p>	

چشمه که به بندرخ زیبای محمداصلی الله علیه وسلم	چون آینه تابدر تجلیات محمداصلی الله علیه وسلم
بے پرده بینی اگر ت دیدہ بنیاست	خوشه حقیقت ز سر پای محمداصلی الله علیه وسلم
از صور بفریاد ستراقیل ز سودا	در حلقه گیسوی سمن سائے محمداصلی الله علیه وسلم
خیریل ز آواز زبان فطرت والا	شوریده سر از حل سماع محمداصلی الله علیه وسلم
از نور بود مردمک دیدہ انجسم	هر ذره کوئے آرام آسای محمداصلی الله علیه وسلم
عارف بنده سر ز سر ستر الهی	آنجا که بود نقش کف پای محمداصلی الله علیه وسلم
اسما و صفات همه شے کرد نمودار	از جلوه گری نور دل آرای محمداصلی الله علیه وسلم
پر اہم زندا عج از عصا و ید یضیف	افزون گری ز کس رعنائے محمداصلی الله علیه وسلم

(۳۰) باشد که عزیز از همه عالم شود آزاد
اے کاش کند عشق بدل جائے محمداصلی الله علیه وسلم

عاشق بجال او خدا بیند	حیف ست اگر از و جدا بیند
بے پرده نمود جلوه معنی	عارف بجز او دیگر کرا بیند
بر نور شود ز عین حق بینی	چشمه که ظهور مصطفی بیند
بیند ز وجود او دو عالم را	فرزانه که شان کبریا بیند
سهل ست که بشکند بنام او	آنکس که طلسم ماسوا بیند
مشتاق تجلی قدم مردم	آن صورت پاک دلریا بیند

(۳۱) زاهد ز هوای او بگریه خون
گر حال عزیز بتلا بیند

روح القدس از شوق سرگوشی محمداصلی الله علیه وسلم	هر لحظه خمار سدره کد سوس محمداصلی الله علیه وسلم
نور شید قیامت چه بود خیز و نگ کن	حیرت زده آینه اروس محمداصلی الله علیه وسلم
در دائرہ گردش ابام نیفتد	شوریده سر حلقه گیسوی محمداصلی الله علیه وسلم

<p>اگر آخر بتو راج شده بعد ازل هر که در دایره گردش چشمت افتاد</p>	<p>نکند کم ازل حکمت یزدان منسوخ میکنند قاعده گنبد گردان منسوخ</p>
<p>(۲۶)</p>	<p>مصطفیٰ روز جزا نامه اعمال عزیز چون سیه دهد همه کرد با صبا منسوخ</p>
<p>جبرئیل و لغریب او بجلوه کارها کند دو چشم او بکافیه چون سامی قیون دهد دو گوش او بچار سونشان دهد ز فاستمع بلاکشان فدای او چه پرسی از ادای او که گوید اینکه از دولی احد جدا از احد است ز بوشود بسدره در سشام جبرئیل تر درون من زداغما فگار شد عشوق او پری ندیده سایه اش عجب مکن که حسن او ز مشوخی نگاه او بنواز پاکد استی</p>	<p>برهن صم پرست را خدا نکند دو کاکلش بپنج دهم سراسر بیا کند دو ابروش بگوشتا اشاره از دولی کند که قاتش بپر قدم قیاسته بپاکند که هر چه مصطفیٰ کند بوجه او خدا کند حکایت زموی او بشک اگر صبا کند هم او مگر ز حکمتش بر همه دوا کند فرشته را چو آدمی بعشق مبتلا کند که رند را بچشم زور ز عشوه پار سا کند</p>
<p>(۲۷)</p>	<p>عزیز روسیه کجا رود جز اینکه هر نفس ز عاجز می بجزرتش چو بنده التجا کند</p>
<p>محبوب خدا سید ابرار محمد مصطفیٰ چون ذات قدم که بر آفاق تجلی بکشد نقاب گمن و صاحب نظران را آسایش جان جان همه زندگی ما</p>	<p>تصویر حق آئینه دیدار محمد مصطفیٰ شد روز ازل مطلع انوار محمد مصطفیٰ بنمود رخ از پرده اسرار محمد مصطفیٰ آرام دل و دلبر و دلدار محمد مصطفیٰ</p>
<p>(۲۸)</p>	<p>خوش باش عزیز از گنه خود که ز رحمت دارد نظر سوئے گنگار محمد مصطفیٰ</p>

<p>چہ عجب کز گس مست اورہ قدیان تبظرند بزخم تو شعلہ آشیان بکشم برون پسند این توندیدہ خم زلف او نبود ترا سر عاشقی باسید ناوک ناز او دل غمزدہ ہمہ خون شدہ عجب آتش ست کہ مشتوق دزدند زخم بدل اندرون کہ بود مقدم انبیا کہ بود چو حضرت مصطفی بود ایمن از تب تاب ہا ہمہ امتش کجایش مکن اسے سحاب اسری تو بہتلاش ہی ابرے</p>	<p>کہ بپوک ہر خضرہ بیشتر سر نشتر یغ کز زند کہ چومخ قبلہ نادلم ہوای شوق تو پر زند چہ خبر ترا کہ چہ کافر منی دل خون زدہ سر زند کہ بشام اگر ز او نرود زو فاکر بسحر زند نشود بلند دغان ازو بجز آہ گر چہ شرر زند نرود جز او سوے خلد کس کہ تخت ہمہ زند بہ پناہ سایہ فرو کشد ز لوای خویش کہ بر زند کہ ز اشک غن ہمہ تر شوے چو گرفتہ دیدہ تر زند</p>
--	--

(۳۵) خوشم اسے عزیزہ بعصیت کہ محمد از سر جنتش
 قدمی سوے صف عاصیان ز کرم بروز دگر زند

<p>دلی کز خم بالفت اوز تاب ویتی جدا نشود چگونہ بود جمال کے کہ جانبک دمی نگرد کیسکے بخون ہی تپدش دال پی او بختگی شبید او از نوش لشن دگر زید یک سخنش قرار کشوق خراب نشین بسبت عشق کفر گرین اگر چہ خم ہزار گنہ بہر نفسے زبے ہنسے</p>	<p>عجب عجیب حالت کہ جام خدا نما نشود ز عکس خش بکلوہ گری چو صبح گر از صفا نشود محال بود بکلم از کہ آن پیشش دوا نشود اسیر خم دو کا کل اوز بند ہزار ہا نشود میرین بین کہ عاشق او چہا نشد و چہا نشود مگر خجدا کہ صبح و مساماز درش قضا لغود</p>
--	---

(۳۶) عزیز بیا ہمیکہ در ہلا بشین پیالہ بکش
 چو والہ اولب کز شدی خرابی تو چہا نشود

<p>عشق اور روز و شب تابع دل میشود در حریمش روز و شب نور بار د از رخش ماہ نور امیکنند جاجش ماہ تمام</p>	<p>الترام این عمل سخت مشکل میشود گر پردہ پروا نہ شمع محفل میشود ناقص از ایماش بے وقفہ کامل میشود</p>
--	--

<p>با دیده دل بین که ز نور حبس دوری بنگر اگرست پیش نظر عالم بالا ست چو شد ز سرم سر بسر از شوق اسیری</p>	<p>شمعیت بطاق محم ابرو دیوانگی عقل کل از بوی محم علی علیه السلام سودای کمند سر هر مو محم علی علیه السلام</p>
(۳۲)	<p>چون کرد عزیمت از سر ادراک تا مل هر نوعی خدا دید بهر نوع محم علی علیه السلام</p>
<p>چه بود عالم لاهوت شبستان محم علی علیه السلام سنخه از لب او گوی و بهین شور درونم عقده یک سر مو گر چه بگو شد نه کشاید گر بیارند بحق رخ همه هستند بفطرت یخودش بنگار و دریاب وجودش بحقیقت چون آورده شد این گنبد گردنده گردش</p>	<p>چه بود شمع شبستان رخ تابان محم علی علیه السلام نکته ریز زخم ز نسکدان محم علی علیه السلام همه با کم زخم کا کل سچان محم علی علیه السلام ملک جن و بشر بنده فرمان محم علی علیه السلام اگرست هست چو عارف سر عرفان محم علی علیه السلام زمر و مهر هویداشده بران محم علی علیه السلام</p>
(۳۳)	<p>فارغ البالم از انجم عزیمت را به تمام کز دم دست ز آغازید امان محم علی علیه السلام</p>
<p>دو چشم قسوت سازش لبا شق نظر دارد دوز لفسش بهر حلقه پریشان کند جانها رای مارانی کو خود ز رازش فرو گفته صفالتش بهر وجهی پیرس از خدا بینی بهین آن راحت را بهیوسف کجا ماند دو گیتی زند بر هم ز نورش بیک جلوه</p>	<p>نوید بشیدایش اگر چشم تر دارد جهانی ز انگویش چه سودا بسردارد نه فمده بجز آنکس که از دل خیر دارد چه می پرسی از زاهد که حالی دگر دارد جمالی جهان آرا که خیر البشردارد نقابی که بر بسته گر از چهره بردارد</p>
(۳۴)	<p>عزیمت ز درون حسه بشوق هی میسرود بر حمت نگاهی کن که خون در جگر دارد</p>

<p>در دو کو نم نیست حصن عافیت بے سرو پا یم غریب و یکسم می کشی ناز و دعالم از کرم کیست جز تو کار ساز و جان نواز قلب تار یکم زو اللیلان یست کمتر از هر گشت مهر آشت تو شنشاهی دمن درویش تو سید باکی و نور کائنات</p>	<p>فان تجنیف یفریادم برس اصل مدد رسد و یفریادم برس نازنین سپید یفریادم برس بے جهان پرور یفریادم برس واسطی منظر یفریادم برس خواجہ برتر یفریادم برس اے بلند افسر یفریادم برس اے ہمایون منہ یفریادم برس</p>
(۲۲)	<p>ناکسم ناکس عزیر العزیر نام اہستہم اہستہ یفریادم برس</p>
<p>شاہد و شافع و مدبران دانش انبیاء و المشائخ اولیاء و نبش سایہ اش بے نشان پرتو او جهان نام او مصطفی شان او دانش حکم او نافذ است از ازل تا ابد سوی او روی من روی من سے او</p>	<p>بر تو پا گشتہ از جهان دانش حامی و مددی ہنگام دانش ہر گجا او بود لامکان دانش بالیقین زندہ جساودان دانش از زمین تا زمان حکمران دانش دانش جان جان جان دانش</p>
(۲۳)	<p>تا منم سر خوشم اے عزیر امیش ہم عیان بینش ہم نہان دانش</p>
<p>اے مفصل ز کلام تو بیان خلاص ہر کہ شیدای تو گردید پذیرفت ترا تا پسندیدہ تست این عمل شایستہ</p>	<p>نکتہ نکتہ نلب لعل تو جان اخلاص جز پذیرفتن دل نیست نشان اخلاص بر تو از ہر دو جهان آمدہ شان اخلاص</p>

راہ بردن تا جیش منجمل است
عشق گوید با جمال پاک او
درد با مجروح او گوید که او
عقل کل از آغاز فطرت سیر
خویش را هرگز مگوید و نه اش
عاشقش صد بار گریزد و
باشمید تا ز گوید غمزه اش
شور محشر کرد گیتی را خراب
عشش آمد بر زمین از آسمان
نکست سخی مے کنم با خال تو
نیستم از رحمت او نا امید

بوده در بند آسانی هنوز
آشکاراے و پنهانی هنوز
بخیب ساز داغ در مانی هنوز
دارد از زلفش پریشانی هنوز
عسار و داری ز غم بیانی هنوز
سربز انوار پشیمانی هنوز
نامت نام و نامسلیانی هنوز
ملک او یک سوز ویرانی هنوز
بر سر او تاج سلطانی هنوز
کافرم کردی و ایامی هنوز
با چنین آلوده دامانی هنوز

(۲۲)

گر چہ از شوقش بجانم اے عزیز
میںذیم با سینه بر پانی هنوز

رحمت و اور بفریادم برس
یا رسول اللہ بنوعرض من
رو سہام شمسارم عاصم
مے نم شام و سجہ سرودت
تشنہ کام شورہ ز ادرستم
کرده از بد فطرت لطف
آبرویم ریخت نفس آتشی
بیدلم در پیری از کردار دشت

اے کرم کتر بفریادم برس
مضطرم مضطرب بفریادم برس
حال من بنگ بفریادم برس
شافع محشر بفریادم برس
ساقی کوثر بفریادم برس
یک زمان دیگر بفریادم برس
اے نکو گوهر بفریادم برس
شاہد لب بفریادم برس

<p>به حبس تو از زندگانی چه خط ندیدم هنوز آن حرم حرم بدین نیامد به چشم اندرم خوشم از شناس تو در نه مرا اگر وصف خال تو مشاعره کرد کس را که در سینه در و غمت</p>	<p>وگر خود بود جاوانی چه خط درین سالم از کامرانی چه خط اگر دیدم از تنگ مانی چه خط اندین گونه شیوا بیانی چه خط و هلمشش از نکته دانی چه خط بود گر چه صد شادمانی چه خط</p>
--	--

(۴۸)	<p>نه گویم اگر لغت احمدی است عذریز همانا ز شبیدین بیانی چه خط</p>
------	--

<p>کیست جز احمد مسل به محبت شافع که بود از امم آئینش که بماند به جمیم بندگان را ز گنه دید بشافع محتاج خواست آسایش بابا همه سربانی ما حق کند روز جزا آنچه رضایش باشد ایزد پاک چنان پاسن ل او نکند</p>	<p>اوست از روز ازل به قیامت شافع چون شود خواجسته لولا که هست شافع داور داد و گردش کرد ز رحمت شافع از تب و تاب نیا سود بخلوت شافع حامی امتنان ست برافت شافع که نشد سر زده یکدم ز شفاعت شافع</p>
---	---

(۴۹)	<p>گر چه هستم همه تن سخت سیه کار عذریز میرانند ز عذابم به عنایت شافع</p>
------	---

<p>از جبال اوجمان دارد فروغ جلوه از نور پاک مصطفی است شمع آسایشگر بر نور او + از وجود او مکان شد لامکان حاتم از مهرش بحکم اعتقاد تا گذشت از کوچه زلفش نسیم</p>	<p>هر یکین دهر مکان دارد فروغ گر زمین و آسمان دارد فروغ بے حجت از پله نشان دارد فروغ کز تجلی هر زبان دارد فروغ از یقین بے گمان دارد فروغ از بهارش بوستان دارد فروغ</p>
---	---

<p>میرسد بر دلف مقصد اگر مخلص تو داوہ مشرود طوبی و مقام ناز است دانت احسنه محمود و دازین بشیرک</p>	<p>بزند تیرد عالمی بکمان احلاص کو ازل تا با بیست زمان اخلاص آشکارا نکم سر زمان اخلاص</p>
<p>(۳۵)</p>	<p>جز با خلاص بتی ره نتوان بر عجز روضه خلد برین هست مکان اخلاص</p>
<p>ایک آئینه گنی دل بصفای عارض میشود پیش تو از جلوه حسن تو دام ماه همراه اگر داغ بدل می سوزد سبز رنگیت اگر شان سراپای شما چه عجب گریه موئی بحضور تو که هست ظلمت از روز ازل حلقه بگوش زلفت</p>	<p>نیست حاجت آئینه برای عارض روح قدسی متجسم زلفای عارض هر صبح زهرت به ثنائی عارض تازه روئیست بهر وجه ادای عارض پر تو نور قدم پرده کشای عارض نور تا دورا بدگشته فدای عارض</p>
<p>(۳۶)</p>	<p>مصطفی ختم رسل آمده لازیب عزیز من رانی است نمودار ضیای عارض</p>
<p>هر که عشق تو نه و زید غلط کرد غلط ز گسست منور جلال ما زاغ واعظ پاک نظر گر چه نگاہ دارد مایه وجد بود زمره لغت شما میکند زلف تو دیوانه خود را آزاد گل کف از خلش خار دیار تو بهار</p>	<p>از ره راست بگردید غلط کرد غلط شوخ چشمی که ترسید غلط کرد غلط گر جدایت ز خدا دید غلط کرد غلط نکته سنجی که نه سنجید غلط کرد غلط هر که سرگشته نگردید غلط کرد غلط ره نوردی که برنجید غلط کرد غلط</p>
<p>(۳۷)</p>	<p>نیست جز نعت تو یک حرف بدیوان عزیز معترض گرنه پسندید غلط کرد غلط</p>

<p>اے گلے تو ہر کہہ مت بود در حضور تو فرض کرد خدا راہ گم کردہ ام چونابینا نفس کلی و این نفوس ز نسبت لے بسو تو صبح خوشام مدام پیروان تو پیشوایان اند</p>	<p>پادشائے کل السلام علیک از برائے کل السلام علیک رہنمائے کل السلام علیک اے درائے کل السلام علیک التجائے کل السلام علیک پیشوائے کل السلام علیک</p>
(۵۳)	<p>میکند ہر دم التماس عزیز مقتدائے کل السلام علیک</p>
<p>حضرت احمد السلام علیک حامی کار ہر نیکو کارے شمع طاق حرم بحسن و جمال عرش و کرسی و سدرہ و کعبہ جام بخش سقاہم از رحمت چون بر رحمت جواب میگوئی لا مکان جایگاہ بر تو سلام دلبر ہر کہ دلبری داند اسی فرشتہ نثار پاکئی تو ریشک ز تیون شرقی و غربی</p>	<p>سید مسند السلام علیک شافع ہر سید السلام علیک نور نگین سید السلام علیک صدر رہبر مسند السلام علیک ساقی سرمد السلام علیک بیمجد و بے حد السلام علیک طیبہ معرفت السلام علیک شاہد غرقت السلام علیک اے ہستی خدا سلام علیک ای مبارک قد السلام علیک</p>
(۵۴)	<p>یا محمد علیہ السلام عزیز خستہ جگر برد درت آمد السلام علیک</p>
<p>سراج النبیین سلام علیک</p>	<p>مخاطب بیایین سلام علیک</p>

(۵۰)	تھروہ ہر یک زردیش لے عزیز ہمچو جسم از نور حسان دار و فروغ	
جس بتان کی طرف عارض او کی طرف چون رخ او جلوہ کرد در ملکوت افتاد بسمل اورا کشید ہر نقشہ بزمین میکنند آن حسن پاک پرده کشائی نمود اہل نظر دید نیست حالت مجذوبان بر سر کولیش بہین درد و کفت قدسین	عاشق او می کند راز ہمہ رو کی طرف شور انا کی طرف غفل ہو کی طرف جبتش دل کی طرف زخم گلو کی طرف صبح برو کی طرف شام ہو کی طرف مطرب نی کی طرف جام و سبو کی طرف خاک قدم کی طرف آب وضو کی طرف	
(۵۱)	بادور کا بش دوید در شب اسکے عزیز شان علو کی طرف عز و نو کی طرف	
اے عرش زیر پای تو یا صاحب البرق ہر حسد از ہو جس نقشہ سیاہ و بیگانہ گرد عشق زہریک او یس را باشد کہ وارہ نیم اندازد و پو نفس آرام یافت آدم و ہر یک ز انبیا دل می برد بحسب شمع زدن از ملائکہ	جبریل مبتلاے تو یا صاحب البراق دارم بسر ہو اے تو یا صاحب البراق تا ساخت آشنای تو یا صاحب البراق لے ہستم فداے تو یا صاحب البراق در سایہ نواے تو یا صاحب البراق ہر خوبی اداے تو یا صاحب البراق	
(۵۲)	دور از درت در آتش و آیم عزیز و اول بیت ایم از براے تو یا صاحب البرق	
دلرباے کل السلام علیک ابتداے کل السلام علیک ایکہ بیگانہ زبے خبرے	جانفراے کل السلام علیک انتہاے کل السلام علیک آشنای کل السلام علیک	

<p>منشار راز و نیاز چاره بیچاره ساز عبود شمع حرم گلبن باغ ارم خواجہ بالا و پست و اور ہر انجہ ہمت</p>	<p>بشاہد عاشق نواز دلبر شیرین مقال سرحد و ث و قدم پکت راز ہر خیال عین حق و حق پست اصل ہر جان قالی</p>
<p>(۵۷)</p>	<p>جان عزیز از وفا خاک تو شد مطلقا یک نظر از اصطفا جانب این خستہ حال</p>
<p>تا گفتم ام سخن بہ غنائے فضل اللہ علیہ السلام جان آفرین بشو رو آنجی از تخت ہر شے کہ ہست بہت بچشم ز نور او با کم کن از گناہ و پیامر از پیش بیتاب از محبت و بی خواب از کرم محو خود بحکم کرامات ہر نفس</p>	<p>در بزم نعت نغمہ سحر محمدا علیہ السلام صاحب دل آفرید براسے محمدا علیہ السلام پیش نفس نہ ماند و ای محمدا علیہ السلام انست التجا ز خدا می محمدا علیہ السلام بہال شوق از ہر ادای محمدا علیہ السلام تا اشتیاق کرد فدای محمدا علیہ السلام</p>
<p>(۵۸)</p>	<p>جام فراز عرش برین است ای عزیز زا رو کہ سر نہادہ بہای محمدا علیہ السلام</p>
<p>ہو ای خاک ثرب میکشد بوسے بیابانم اگر رنگ خزان و اردخ زردم زلی بر گے شراب معرفت خورم حقیقت کردم سرم بکفر عشق او شادم کہ روزی غمزدہ منم دوزلفش از بلایم در عجب سرشتگی دارد خدای پاک بابی پر دہے ہم در نیصورت</p>	<p>بکن لے عشق در مانم گراز رنار و رمانم سر شک خون بچشم آرد بار صد گلستانم احد را اگر ز من برسی بجز آستینم مسلمان سازد از جادوی چشم نامسلمانم کہ در پیبری ز کافر ما جوئی ناپشیمانم درین مشرب کہ چشم جز محمد نیست ایمانم</p>
<p>(۵۹)</p>	<p>الہی کہ چہ ہستم سخت آلودہ عزیز آسا بکن از آبروے نعت آستینم کہ لازم</p>

<p>سلام علیک شفیع البورے سلام علیک ای حبیب خدا سلام علیک از ازل تا ابد سلام علیک از خدای جهان سلام علیک انزل و جان ما سلام علیک ایها المصطفی سلام علیک امی محمد مجید سلام علیک از سر احترام</p>	<p>خداوند تمکین سلام علیک منز او از تحسین سلام علیک به آداب و آئین سلام علیک بجند زیب و آذین سلام علیک از ایمان و از دین سلام علیک که حق کرد تلقین سلام علیک نبی خدا بن سلام علیک لعنوان رنگین سلام علیک</p>
(۵۵)	<p>حبیبی سلام علیک از عزیز که فرض است فرض این سلام علیک</p>
<p>ای جمال تو منشای رنگ بر فلک میرود هوا دارت موم شد سنگ و در دلش جاداد هر که میخوانیش سبب جود ایکه در شان تست المانش سزنجیبش نکرد تقدیرش</p>	<p>منظر جلوه های رنگا رنگ چون میجا اگر کند آهنگ چون میفتاد پای تو بر سنگ میگریزد ز خود بصدد رنگ آدم بر در تو بادل تنگ هر که آورد دامن تو بچنگ</p>
(۵۶)	<p>چون عزیز از گنبد پیشانم یا بنی اسد آه آه ز تنگ</p>
<p>ای بصفا از ازل آینه هر یکال منظومات و صفات عالیا ز حیات هر که بتو راه برد گرچه فنا شد نمزد</p>	<p>معنی جان پروری صورت حسن جمال نور همه کائنات تبیین ذوالجلال نقش دو گیتی سزد از دل مشرق مثال</p>

<p>اے رسول عربی گز تو گیسری خرم کرده در حلقه تشویر اسیرم تفتیر آیه رحمت از مصحف رویت یاد است و اربابم ز گرفت ری کفر خم و پنج</p>	<p>ترسم از نفس که چون خاک کنی یلوم و اوزا جر تو که از بند کند آزاد م که جز این هیچ نیاموخت مرا استاد م بزرگ کند سر زلف به بلافت آدم</p>
<p>(۶۲)</p>	<p>بر درمت آمده مجبور عزیز بکیس یا محمد بنده کین از بنده نوازی شادم</p>
<p>عمر عزیزت بیانا روان شوم برخیز تا نیم لبوس مدینه روی باید شدن بکلم محبت چو پاک روی بیدست و بارویم و نترسم چون نظر داریم حسرتی که بنشینم آن حسرم اے زاهدان گوشه نشین مرن بهتے</p>	<p>بر باد کشته خاک ره کاروان شوم هر کس بحسبم میرود و ما بحسب ان شوم از خود رویم و از همه عالم نمان شوم بینا شوم گر همه تن ناتوان شوم یارب چنان مکن که چنین از جوارم شوم تا مثل تیر سحر بوا از کس شوم</p>
<p>(۶۳)</p>	<p>گر پیر گشته ایم چه اندیشه اے عزیز عسرم مدینه کن که دوان چون جوان شوم</p>
<p>سرم چشم جهانم خاک پایت آلودم سرودایم چه داند و اعظما ریک نال دیده بینای من در برده دارد آفتاب جز و جودش مورد طلاق عین و غیر نیست مرجای پر طیقت کز پس مرگم لبش عین عرفان ست چشم بگری اهل نظر</p>	<p>گرتومی جونی مراد کو چه باقی حشرم در کند از تیغ زلف مشکای حشرم که در محو جلوه حسن حق نای حشرم سخت کافر ماجرا الزما جمای حشرم میکند زنده با عجب ساز ادای حشرم در تحسیر از جمال و ربای حشرم</p>
<p>سعد کبر رشک خواهد بود بر غنیمت عزیز</p>	

<p>حسن رخ مصطفیٰ من گم روز و شبم خسته دل از پای او آه که دور از درخشش و درخشم میکشدم این بوس بر نفسی گر برساند صبا منت او جان چه بود پیش او گر طلبید</p>	<p>نیست جز او جلوه گرد نظر من از دو جهان در غمش بے خبرم گر کی کند هر زمان چشم ترم کاش که از بهر او جان بزم منتظر بوس او هر سحر کز اثرش از سرش در گذرم</p>
<p>(۶۰)</p>	<p>همچو عین ز از گنه رویه ام لطف و کرم احسنه الله لطف و کرم</p>
<p>گرچه گرفتار بودم به تناس تو ام ماتم دل میکنم از روز سیاهم به بلا جان بزم میکش این تاب و تبیم روز و شبم گر تیر او در درون جوش دلم غم ز رفته آه ازین حال تبه آه ازین روز و شب عشق نماید ز سرم عالم بالا به هوا</p>	<p>شام و صبح خسته جگر ز منده آراست تو ام در سر سود از ختم زلف سخن ساس تو ام منتظر یک نظر از دیده بنیاس تو ام سرخوشم و جگر کش از بادیه میناس تو ام گر ز سر پر تو نور از رخ زیبای تو ام گر بکنند بے سیر قامت رعناست تو ام</p>
<p>(۶۱)</p>	<p>همچو عین ز از گریست گر بوس خلد کنم پیر گنهم معتدلم خاک کف پای تو ام</p>
<p>خاک را هست شدم و جان بواست دادم ایکه در عشق تو از خلد بر آمد آدم ایکه همواره کنی گریه بهم بد روی ما بایدی کن در دیاب که شرط کرم است پیر گشتم بهو حال بت بهم بسنگ</p>	<p>عقل کل از فلک آمد مبارک باد دم چشم دارم که بگوش تو رسد فریاد دم واسه بزم اگر از لطف نه بخشی دادم سخت در مانده ام و جز تو نیابد یاد دم آه صد آه که از راه سبب اهانت دم</p>

<p>بصاحب لو! میفرستم سلامے بہ صدمر جبا میفرستم سلامے بحکم و لائے فرستم سلامے بہ مہر و وفا میفرستم سلامے بر اہل بقیع و بر اہل محکمہ</p>	<p>سلامے بہ صاحب لو! میفرستم سلامے بہ صدمر جبا میفرستم سلامے بحکم و لائے میفرستم سلامے بہ مہر و وفا میفرستم سلامے بہ جوگل جالفر میفرستم</p>
(۶۶)	<p>عزیز از نیازے کہ دانی پیاپے سلامے ہدایہ الہدی میفرستم</p>
<p>السلام ای نور وحدت السلام اے چراغ آفرینش تاابد السلام انچو اچہ کون و مکان ایکہ درخسن توحی صورت نامست اے زسرتا پا جمال کیسریا بیشتر بودی دلپسترا دی</p>	<p>السلام امی تمنی ملت السلام لے فروغ دین دولت السلام پردہ دار واحدیت السلام اے نمودار حقیقت السلام لے بفطرت عین رحمت السلام احمد ختم الرسالت السلام</p>
(۶۷)	<p>جز در تو نیست ما و اے عزیز السلام اے حرز امت السلام</p>
<p>خواہم بکوی احمد از سرودیدہ رفتن در وادی مدینہ باید جنازہ رکوعے باید در ان بیابان دیوانہ دار بنخود راہیت راہ قریبای پاک رو کہ زید راہ مدینہ سرکن بر خیزگر توانی در زبانش افکنم دل چون مرغ غم سبیل</p>	<p>بر خاک رہ چوماہی بنخود پیور رفتن از بادہ ستاہم ساغر کشیدہ رفتن جیب قبا سراسر از ہم دریدہ رفتن بر خاک سر نہاں بس آرمیدہ رفتن چون آہوان صحرا از خود رسیدہ رفتن کا بخانی اند جز سربیدہ رفتن</p>

(۶۴)

گر منتیت کرو از رحمت فدای حسی استعدم

والہ رویش بے آرام
نرگس مست او بمیار
عاشق حشش ہر ساعت
نالہ زارم از دور لیش
اشک بچشم از شوقش
خستہ او نالان ہر وقت
گریہ خیالش را آغاز
کرد ہوس زش بے درد
مرگ بود منتاقش را

بستہ مویش اندر دام
دیدہ ز سحرش خون آشام
مست مقام ہم بام و شام
ہست صدائے بے ہنگام
بادہ جوشش افزا در جام
عاشق او مسدوم ناکام
خندہ وصالش را انعام
پخت و لم سوداے خام
گر بخت داشتش از بام

(۶۵)

شد ز ثنائے او مشہور
بود عنینہ ز اول گنم

سلامے بخیر الودے میفرستم
بید الدبجے میفرستم سلامے
بشمس الضحے میفرستم سلامے
بنور خداے فرستم سلامے
بجان میفرستم سلامے ^{حسبہ استعدم}
بصد التجاے فرستم سلامے
بصبح و ما میفرستم سلامے
باخلاصہ میفرستم سلامے
بہ وصل علی میفرستم سلامے

سلامے بہ عز و علا میفرستم
سلامے بہ الدبجے میفرستم
سلامے بہ شمس الضحیٰ میفرستم
سلامے بنور خدا میفرستم
سلامے سوے مصطفیٰ میفرستم
سلامے بصد التجا میفرستم
سلامے بصبح و ما میفرستم
سلامے باخلاصہ میفرستم
سلامے بصل علی میفرستم

چند ارندے کہ از مستیش ہر چه موجود است از وجود بے خطر فردا بخت میسر و بیم از تعین بگذر احلاقش نگر	کف بر عشق او بود ایمان او ہر دو گیتی بنده احسان او ماہمہ وابستہ دامن او غور کن اندر وجوب امکان او
(۷۷)	احمد اور دے بجان دارد عزیز از سر رحمت کین درمان او
چونکہ میشود کافر مومن از نگاہ او بیج و تاب خوبان دام حلقہ خوبان این جهان از و گلشن آن جهان از روشن کعبہ و صحنہ خانہ ہر دو گرد او طائف ہر کہ در غمش میر دلطف او خبر گیر قبلہ در نیاز اوست بخودی نماز اوست	مومن ار شود کافر کی بود گناہ او جان ہر سر اسیمہ کامل سیاہ او ہر سایہ میخوابد از رخ چو ماہ او کافر و دینداری ہر دو خاک راہ او نیست رحمتش غافل از فتنای آہ او ہر کہ سنگ در گامش گشت سجود گاہ او
(۷۸)	شد عزیز مسکینت از فراق تو خستہ چون تو رجعتی بنگر حالت پناہ او
ایکے ترکانہ بہ ہنگامہ نماز آمدہ ہر زمان یا حریفان خدا بین شدہ کردہ زندہ باعجاز صدائے بکیر رفتہ بودی سب معراج لبے لاہوت آن خوبان و گرو حسن ادا سے تو در آہ داری بقبا بوسے مدینہ حاجی از ازل تا بہ ابد حامد و محمود نونی	از ازل قبلہ ارباب نیاز آمدہ ہر نفس مونس ہر محکم باز آمدہ گر تو بر نفس میجا بہمنز آمدہ جان عشاق خدا سے تو کہ باز آمدہ کسیتی ایکہ گنگار نواز آمدہ ریشم آید کہ تو از ملک حجاز آمدہ اللہ اللہ بہ عجب عمر دراز آمدہ

بیخودم از عشق و همه رقصم بنویس	سر خوشم از رحمت محمدات
(۴۴)	هر نفس از جان و رو و کسای عزیز بر دوس و اصحاب و ذریاست و
ای دل تنگ عاشقان غلوط دلکشی آمده ز نامکان جلوه گری بحکم و جان آدم و آرزوی تو عالم و جستجویی تو مایه جان آدمی روح مسیح مریم خاک در تو جبریل که ربای تو خلیل کعبه عشق دامنست قبله حسن خوانست	حسن صفای آینه روی خدا نامه تو نیست بچشم عارفان در دو جهان درای تو حیرت و عشق روی تو بخودی و ثنای تو مونس ما بهر غم ما همه از براس تو نور جمال هر جمیل پر تو ای از لقا تو در دل و جان نشانت سرکشتم ز پای تو
(۴۵)	گر تو بناد و دلبری سوی عزیز بسنگری دل بغم تو خون کند جان بکند فدای تو
ای دیده مشتاقان آینه روی تو هر لحظه کشت آبی هر وقت زنده را به دلهای سیه کاران جانها کس گرفتاران در هر غم و هر شادی در بند و در آزادی بیخود ز سستی غافل شده از هستی هر دشت کند امین هر خانه کند گلشن	آینه صفت بیند هر دیده بسوی تو آنگس که شود گاهی سرست زبوی تو سرگشته ز بیتابی در حلقه موسی تو همشیا بهر حالت دیوانه خوشی تو پیمانه کبک رقص میخوار بسوی تو چشمی که بود روشن از روی نکوی تو
(۴۶)	هیچ ساره عزیز نه از غم یکسوز همه عالم سود از ده می آید هر روز بکوی تو
مرحوبایانی که شد قربان او نور پاکش حرز جان انبیا	زندگانی یافت از برهان او اولیا سر بر خط فرمان او

تا عشوه ساز ز گس بیمار کرده صوفی قتاده است ز کونین پیغمبر از لطف کرده به نگاہی حیدر نا هر سو که حبسده ساز خراسیده نیاز شادم که داده ز حقیقت خبر مرا سودای من سر آمدنی کو که موبو	آبغاف ز آب سحر گرفتار کرده تا بخودش بر پرتو دیدار کرده گر ببت پرست محرم اسرار کرده خاک مدینه روکش گلزار کرده فایغ ز بسند سجد و ز نادر کرده جانم اسیر طره طرار کرده
---	---

(۸۲)	جان بر لب است از غم عفت عریز را هم خود علاج کن که دل افکار کرده
------	--

ای عاشق حسن تو هر عاقل و دیوانه پروانه گرت بیند چون شمع کند گریه سوداے خم زلفت مرا بکند آورد از شوق تو میرقصه هر زاهد و هر شاه از دین جمال تو وز کفر و دلیسویت تا دور مقام شاد کوثر لبوئیست	روشن ز تو می بینم هر حسنه و دیوانه پروانه از کند بخود هر شمع جو پروانه افسون دو چشم تو در خلق شاد است در هر دو جهان بنود مانند تو جانانه اسمیت بهر کوچه رسمیت بهر خانه میجوشد و میریزد و در بزم تو بجانانه
--	---

(۸۳)	لطفی که عریز از تو جز لطف نمیخواهد در کوسه تو می آید هر لحظه فقیرانه
------	---

دو عالم با کل گرفتار داری ز سر تا پیرامتی پا میخیزد دو ابروی خم چون دو شیر عریان تن نازک و عارض ماه پیکر جماے درخشنده برق تجلی	بهر مو هزاران سیاه کار داری نظر جانب هر گنگار داری دو چشم فسون ساز و عیار داری قد دلکش و لعل و ربار داری لبه نوشدارو که بیمار داری
--	--

دلبری بر تو تمام است بهر وجه که هست صورت آراس حقیقت به مجاز آمده

(۷۹) گریه می آیدم از هر غزل نعت عزیزی
تا تو در بزم سخن ز مژه مه ساز آمده

دو دلی که در هوایتو از جان برآمده
ابر و تپو که سر بند پیش او جهان
باز لعل پر خست چه زند لاف همی
نوش لب تو ساخته چون کار زخم دل
از بس که در خیال رخت خون گریستم
بیماریم بعشق تو شکل شفا گرفت

بر خال چیره جمهره گردان برآمده
تیغیست که نیام بیدان برآمده
سبیل که هم ز خاک پریشان برآمده
صد شورا ز نهاد من گداز برآمده
از دامنم هزار گلستان برآمده
در دلم بصورت دربان برآمده

(۸۰) جان عزیز بودن شار تو لا جرم
از کالبد عشق تو آسان برآمده

بسکه کینا بهر او شده
شب اسرار گزشت از عرش
عاشقانه از جلوه های جمال
رخ برافروخته بنور قدم
همه صاحب دلان قدم تواند
صین عشقی و خود بیندگی
چنگا هی گشته ز ناز
آدم دشیست و نوح و جملہ رسل

منظر آئینی انا شده
الله الله که تا کجا شده
رهنمای قاینما شده
شمع کاشانه دلی شده
تا ز آفاق دلربا شده
حسن صورت بصفتا شده
گر تو با کافر آشنا شده
من هر یک را بنیاشده

(۸۱) آفرین بر تو ای عزیز زیبا
که ثنا گوے مصطفی شده

می تپم آه نداغم که چرا اینجی بستی ایکے ابرو و موطاق حرم آمد آمد انچہ از یک نظر پاک توانی کردن سخت بر باد شد آمد ام خاک بستر	نہ جتنے ایکہ ہندوست بھرت ماہی نیت بنی کر تو نوری یہ عباد مگاہی صبح عارف تنواند لبنا فی اللہ بزرگم زد رمش تو شاہنشاہی
--	---

(۸۶)	داد از درد و غمت نعمت بانی بعزیز شاہ خادم کہ چو او نیست خدا گاہی
------	---

وجود یافته از نور ہستیت ہر شب در آرزوی تو ہر لحظہ می کشم نسیم یاد در ان مقام کہ گوید کسی حدیث لب مرید عشق تو ام در صفا چو صوفی وقت سپردست بتولا وجود خود ہمہ تن مراد من لغیت مردن است یا احمد	چہ جان چہ جسم چہ شش و جہت شمس و چرخ باشتیاق تو ہر وقت میکنم ہی ہے ز شور پیہ در آبست جوش ز شہ می من و خرابی دستی بمانگ تقدہ دنی فرستت محبت در و دپے در پے بدہ بدہ کہ ز رفتت بر زبان توانی
--	---

(۸۸)	ندید طلبہ پاک و پیر گشت عزیز گئے بچشم عنایت بین بجانب کعبے
------	---

ز حسن روے تو ہر جاوی و غوغائے ز حبت و جوی تو ہر عاشقی و میدانی ز عکس خال تو ہر پردہ نکتہ پردازے ز فتنہ قد تو عسائے تہ و ہالہ اگر بچہ با بر زمین نہ گرو بچرخ حضرت عیسیٰ بخاک حضرت خضر	ز بوی موتو ہر سو سرے و سودائے ز گفت و گوے تو ہر خانہ شہدائے ز کفر چشم تو افسون فسانہ آرائے ز جوش عشق تو ہر کوچہ و در سولائے بزیر پای تو جسم ذرہ سیمائے در اشتیاق تو سرگشتہ ہر جائے
---	---

ز تست زندگی ماکہ پنچو جان عزیز

اواسے توبے زخم در خون چا نہ	کہ نادیدہ عشق بسیار داری
عزیز را بند الله که از کفر عشقش	نشان در تیر خرقه ز قمار داری
یا مبشر یا منفع یا حبیبی یا نبی یا محمد یا رسول الله یا خیر البشر یا رجائی یا غنائی یا ملاذی یا مساز از معاصی رو سیاهم گرچه یوم شد سپید سائے حالے قلب حالتی یا مصطفی یا مجیبی یا مجبوری یا مکرم یا کریم	انت ما وائی فایده فی ولسر مطلبی قد صرفت العمر فی تهم و قبیسیس بی اتنی ضعیف دهر آئی الملاهی کالصبی احمد امیت گاهم هر نفس روزوشی قادری بالله یا ہادی و ہذا مذہبی آرزو دارم نگاہ لطف با شرمین لہی
(۸۵)	یا مفصل یا مقرب یا خفیع المذنبین رحمتے کن بر عزیز از نکوئی جنبی
آہی آنکہ از غم دل ناگفتہ با خبری یوسف کجا تو کجا اے پاک تر ز ہمہ یگانہ دلبر مہ پیکری ہمہ تن معراج عشق بود نظارہ رخ تو از دست سبزی آفاق تا بابد یا مصطفی کہ بودیش تو در دو جهان	باشد کہ از کرمت گاہے بمن نگری میدانت بقین کز عالم و گری آئینہ بصفت در صورت بشری بے پردہ چون نہایت کہ نور در نظری کز رنگ و بو نہایت ہر بلغ ہر سحری چون مہ بروشی چون مہ جلوه گری
(۸۶)	عزیز را بر مگردان مفصل ز گنہ دارد عینے دل او ہر دم ز بی ہنری
تا کجا از دل پرودہ بر آرم آہے آہ صد آہ کہ یک آہ بجائے زبید	چشم دارم کہ نوازی بجگاہی گاہی وقت آنست کہ از لطف نائی راہی

ادبای که کشش و ترکانه داری
دل عاشق را مستانه داری

کماه ناز داری منشا بهانه
نوا آن جبانه که حسن مست

عزیز المهر ای که به الله
که از شوقش دل دیوانه داری

(۹۱)

در پرده من آن شکم شاهمانی
بهشتی و کیتالی و محبوب خدای
خوشنوی و دلجوی و فرختن تقای
جموعه هر خوبی و انداز و ادای
میجویت اندر دل شیدا که کجانی
روز که ز خلوت مکه ناز بر آئی
صد هوش میفرالی اگر هوش ربانی
بس خسته ام از جانگنی درد جدائی

ای آنکه چو خورشید چو ماه و نانی
شوم بر آفاق حسن نمکینی
رعنائی و زیبائی و پاکیزه تراز جان
ختم آمد بر ذات نکوتو نکوتی و بنا
تصویر جمالی بسراپای دل فروز
خیزد و بجهان غلغله حشر نهرو
آرام به بخشی اگر آزار دوستی
ای وای که از لطف نگیری خبر من

نامست ز خوشی زندگی جان عمر ناست
خوش آنکه به لغت تو کسند نغمه ای

(۹۲)

یا جیبی چه شود که تو بسویم نگری
آه تا چند کنم شور بشویده سری
بوی زلفت تو که آورد نسیم سری
ای که بانش سخن مرهم نه خم جگری
چه کند پیش تو صاحب نظر از دیده وری
با وجودیکه تو اندر دل و اندر نظری
او بحسن گردد تو بحسنال دگری

من بفریاد تو از حال دلم بهنجری
ای نبی عمر بی و مدنی و دلی
وار بایند ز سودای با ستم و بهنج
چاره خستگیم کن سیدی زبست
امید شود خیزه ز دیدار تو چشم مردم
حیف صد حیف اگر چشم من افتد بر غیر
چون نه سهر حلقه عشاق تو باشد یوسف

	(۸۹) نه پیده چشم بدین نازکی سسپانی	
<p>نماده سدر بدت هر فوخته سیاهی اگر بن از نهی پاک چشم بینایی ز جاذبه تو بهر جان رو بصحرا کس نیر سبزه تو هرگز جمال رعنائی تقی زباده تو ساغر می و مینایی که نیت نازل در دو کون بهتانی</p>	<p>فتاده در قدست هر بن بالائی ز نور طور منور کنه بیک چشمک ز شور حسن تو شوریده بهر شکر توئی که آمده در وجود شب بهمتا توئی که در دست ابریم نیت خم کینیت توئی که تا باید هر که هست و است</p>	
	(۹۰) عزیز از تو نگاست بدیطف میخواند بهین بهین که ندارد جز این تمنائی	
<p>دور لبها و بشکنی دو چشم او بر عنائی ز بالای بلند او دو بالا بشور بالائی خدای هر خط و خالش چه محبوبی نجیبائی کجیم آسافه بهوش غافل از میحائی بر او ختم است هر خوبی بشان عالم آرائی تا شا میکند خود را بدین رنگین سرایائی</p>	<p>زهی سرایه سودا زهی افنون سوای شب معراج او بر آسمان فتنه ز گشته منظار هرادای دوست هر شوخی و هر غمزه تعالی اند جمال او که گریند سیحائیش ملاحت آیتی از نصف روز دل از دوزش دانش لعل رخ لاله قد موزون او گلین</p>	
	(۹۱) عزیز آهنگ طایه کن اگر بر تن سری داری بیا تا بر در آستانه کنی با بهمین سالی	
<p>شراب پاک در پیانه داری بهر کوی هزار افسانه داری چرا از غفلتم بیگانه داری جای شمع هر کاشانه داری</p>	<p>تعالی الله عجب میخانه داری ز شوخی های چشمان پر امنون چو خود کردی برمت آشنایم چپشدر عقل کل پروانه گردید</p>	

آسمانها و زمین با همه پر نور ز تست روز و شب روشنی دیده به شمس و قمر

(۹۳)

رحم کن رحم بر شفتگی جان عزیز
چون توانی که بر حمت بکفی چاره گری

تا مصطفی رسانی از جهان ماسلا

ای باد من فدایت باشد که صبح و شام
بر شا بدیدینم هر دم ز مادر دوس
نمکین چه طوف بند که خوش خوش شش
داعی بینه سوز دگر چه بر فروز
تا کی خراب داد و ناکا کیم بفرقت
خوش آن نفس که از دلان شوق او بر آید

چون غنبری دعودی از بهر همشامی
بیخود ز عشق رقص در هر نخبه و خامی
ماه تمام کا به پیشش چو ناتمام
یارب نه رحمت او گاهی رسم بجانی
چون عسر ماند ارد اندر جهان طام

آمد عسر ز رشید تا نعت او سراید
ساقی ز بادیه بزرگ کن چون آفتاب جانی

الح

